

మ హా బై ర వో క్త
ఆ నం ద కం ద ము
(Anandakandam)



ప్ర కా శ కు లు :

ఆయుర్వేద మహా పాఠ్యాయ, ఆయుర్వేద భూషణ
వేటూరి శంకరశాస్త్రి, ఎ. ఎం. ఎ. సి.

సంపాదకులు

'శ్రీ ధన్వంతరి' పత్రిక



శ్రీ ధన్వంతరి నుండి
సంపుటికరింపబడినది.

1969

ఆనందకందము

మనవి మాటలు.



ఇది రసవాద విషయముల గూర్చి తెలియ జెప్ప బడినది. మహాగ్రంథము. మహాభైరవునిచే చెప్పబడినది. మంథాన భైరవుడే, మహాభైరవుడనీ, ఈయన ఒక సిద్ధపురుషుడనీ కొందరు చెప్పుచున్నారు. మరికొందరు పరమశివుడే భైరవుడనియు చెప్పుట కలదు. ఈ గ్రంథము మహాభైరవోక్తముగా గద్యయందు కనుపడుచున్నను "దేవ్యువాచ" "పరమేశ్వర ఉవాచ" అని గ్రంథారంభమునను, మరికొన్నిచోట్లను కలదు. కావున పార్వతీ పరమేశ్వరుల సంవాదరూపమున ఈ గ్రంథము రచింపబడినట్లును తలంపబడుచున్నది.

ఈ గ్రంథము ఉనికిని గుర్తించి చాలకాల మైనను, పెక్కిండ్లతరకును గ్రంథము సంపూర్తిగా ముద్రణకొక్కలేదు. తంజావూరు సరస్వతీ మహాలైబ్రరరీలో దీని వ్రాతప్రతి తెలుగులిపిలో కలదని తెలుసుకొని, ఆయుర్వేదోద్ధారకులు వైద్యరత్న పండిత, దీవి గోపాలాచార్యుగారు, ఆ మాతృక ననుసరించి, మరొక ప్రతిని వ్రాయించుకొని మదరాసు ఆయుర్వేదకళాశాల గ్రంథాలయములో ఉంచుకొనిరి. వారు దినగతులైన తర్వాత ఆ వ్రాతప్రతిని, వారి సోదరులు శ్రీమాన్ దేశికాచార్యుగారు, అప్పటి కీల్పాకు దేశియవైద్య కళాశాల అధికారుల పరమొనర్పిరి. అది ఇప్పుడు ఎక్కడో పురువులకు భుక్తి జెట్టుచున్నదని వినుటకు విచారముగా నున్నది.

ఆ ప్రతినిబట్టియే, కావీ వ్రాయించుకొని, అఖల భారతాయుర్వేద మహామండలివారు, తమ వైద్య సమ్మేళన పత్రిలో వరుసగా కొన్నాళ్లు ఈ గ్రంథమును నాగరి లిపిలో కడముట్ట ముద్రించుట జరిగెను. కాని అది గంభీరమున కోరినవారికందరికి లభ్యపడలేక. అయినప్పటికి, వీ ప్రచురణ వల్ల ఈ గ్రంథమునకు అఖలభారత ప్రశస్తి లభించెను.

1953 సం. లో అప్పటి మదరాసు గవర్నమెంటువారు తంజావూరి లైబ్రరీ ప్రతి ననుసరించి "తంజావూరు సరస్వతీ మహాలైబ్రరీ సీరీస్ 15" ప్రచురణగా, నాగరిలిపిలో తుదకప్రతిని సంపూర్ణముగా ప్రచురించి, కోరినవారికందరికి లభ్యపడునట్లు జేసిరి.

ఇది అత్యుత్తమమైన రసవాదగ్రంథము. ఆనందకందమును పేరు చేతనే దీని ప్రాసస్వయమును మనము గుర్తించగలము. ఆనందమునకు మూలమై నది ఈ గ్రంథమని దీని అర్థము.

ఈ గ్రంథమునందలి విషయములకబట్టియు, గ్రంథప్రాశస్త్యమెట్టిదో చదువరులు గ్రహింపగలరు. ఈ గ్రంథమునకు కర్త ఎవరో, ఏకాలపు వాచో తెలుసుకొనుటకు తగిన ఆధారములు లభించడములేదు. క్రీస్తుశకమునకు పూర్వపుదనే పలువురు తలంచుచున్నారు.

రసార్థవమునకుగాని, అనందకందమునకుగాని, కర్త ఎవరని విచారించుటకు మొదలుపెట్టినయెడల కర్త వేరుగాని, కాముగాని గుర్తించుటకు ఆధారములు లభించడములేదు సరిగదా - ఇవి సార్వత్రిక వరమేశ్వర సంవాదరూపమున సుండుటచేత శైవీ సంపదాయమునకు ఆదిత్యుడైన వరమేశ్వరుడే ఈ విషయములు చెప్పినాడని సమ్యవలసివి స్తున్నది.

టమనీ ప్రక్రియలవల్ల అకాలజమైన జరావ్యాధులు - అమృత్యువులు కలుగకుండా చేసుకోవచ్చుననీ, ఇట్టి ప్రక్రియాలవిధానములకు రసాయన విధి అనీ చరకాది వైద్యగ్రంథములందు మనము చదవుతున్నాము. ఇవన్నీ వైదిక ప్రక్రియలుగా పేర్కొనబడవని.

జరా మరణ రహితమైన, జీవన్ముక్తి ప్రదమైన, రక్షేశ్వర దర్శనమును కేయింపగల, వివిధ ప్రక్రియలు మహాశిల్పములగు రసార్థవ అనందకందాది గ్రంథములందు నిరూపింపబడియున్నవి. వీనిని శైవీ ప్రక్రియలని పేర్కొనిరి. ఇవి రసవాదమునకు సంబంధించినవి. రసశాస్త్ర ప్రక్రియారణ్యమువల్ల అమృతీకరణ సిద్ధిని బడయవచ్చును. నాగార్జునాది సిద్ధులు ఆచరించినది, పొందినది ఇదే; రసవేదవల్ల ఇది సాధ్యమని అనందకందము నిరూపిస్తున్నది. రసశాస్త్రములలో ఉత్తమమైనది ఈ మహాశిల్పము.

“లోహవేద యతి ప్రోల్లో
విప్రశేణ సురేశ్వరీ
యథా లోహే రథాదేహే
కర్తవ్యా సూరికస్పదా
సమాపం కురుతే దేవీ!
ప్రవిశా దేహలోహయోః

పూర్వం లోహే పరీక్షేత
తతో దేహే ప్రయోజయేత్ |

రసార్థవే - 17 పటలు

సిద్ధిని పొందనోకేవలం మందు నీచలోహములను ఉత్తమలోహమైన స్వర్ణముగా మార్చిన రసార్థవ శరీరసిద్ధికి కడంగవలెను ఒకటి సాధ్యమై సప్తమం రెండవది సాధ్యమగువనియే దీ భావము.

“దేహం తేషును యుక్తిర్యా
ప్రాణీనాం పాఞ్చప్రయోజనా
దేహం తే దేహిన స్సర్వే
ముక్తిం యాచ్ఛివ సంశయః |
స్వస్మిన్ సమయే శాస్త్రే
ముక్తిరన్యంతకాల జా
నద్యశ్యతే కరాంశ్చ
మణివత్ సాచశాంధవీ |

అ. కం. ఉ. 20.

దేవినైనా సాధించుటకు దేహమే ప్రధానమని జీవన్ముక్తి ప్రదాతమైన పిండిస్థైర్యమును ప్రపంచమిస్తు

“దేహం వినానశించిత్ స్మార్త
దేహోయం సర్వభావమ్
తస్మార్త దేహం ప్రయత్నేన
రక్షయే త్స్వర్గతస్పదా
దేహవాతే ధర్మనాశో
ధర్మనాశే క్రియాచ్యుతిః
క్రియాచ్యుతో కుతో యోగో
యోగధ్రంశే స్వదిద్భవేత్
చిద్రావ కుతో మోక్షో
మోక్షే భ్రష్టే కించన

అన్యోపాయశతే నాపి
నదేహో ధార్యతే సదా
పారదః పవనశ్చస్య
త్సర్వసిద్ధిద ఉత్తమః”

— ఆ. కం. ఉ. 20

రస రిత్తాది సప్తధాతు విశిష్టమైన ఈ పిండాంశమునకు దేహాస్థైర్యమును కలిగించి, జీవన్ముక్తి విచ్చే మహా సాధనములుగా, రసాధిక గ్రంథ లోహోదూలను, అష్టాదశ సంస్కారాది విధులను, దివ్య దేహ సంపాదన ఫలమును ఈ గ్రంథము నందు విశాలముగా విశదీకరింపబడి యున్నది.

ఇంతేగాక పిండిస్థైర్యము వలన అమరత్వము - ప్రత్యేకాత్మ సాక్షాత్కారము వల్ల పూర్వజ్ఞానము కలుగునని జీవన్ముక్త లక్షణము వివరింపబడినది.

“న కేవలం మరత్వాచ్చ
న శివత్వాద్యనేత్ర ధా
రద్వయోక్తేలనాచ్చ
స్వాజ్ఞేవన్ముక్తిరియం స్మృతా |

ఆ. కం. ఉ. 20.

ఇతర రస గ్రంథములందు కావరాని అనేక నూతన విషయములందు వివరింపబడియుండుటను, శ్రద్ధగా గ్రంథమును పఠింపబడినవారు గుర్తింప గలరు.

ఈ గ్రంథమంతా రెండు విశ్రాంతిలుగా విభజింపబడినది. మొదటిది అమృతీకరణ విశ్రాంతి. రెండవది క్రియాకరణ విశ్రాంతి. మొదటి విశ్రాంతి 26 ఉల్లాసములుగాను, రెండవ విశ్రాంతి 10 ఉల్లాసములుగాను విడదీసి, అందందు అనేక శీర్షికలతో ఇతర రస గ్రంథములలో లభింపని మహాత్మర విష

యములు ఇందు ప్రస్తరింపబడిన విగమును, విషయానుక్రమణికవల్లనే తెలియగలదు.

విశ్రాంతి యనగా ఆనందమునకు, సుఖమునకు కారణమైన ఒక మానసిక ప్రవృత్తి ఉల్లాసమనగా ఉత్సాహము- ఈ గ్రంథకరణమువల్ల, విషయ క్రియాకరణమువల్ల ఆనందానుభూతి, ఉల్లాసము, స్థైర్యము కలుగునని భావము.

ఈ గ్రంథమునందుగల మరియొక విశేషమేమనగా రససిద్ధి విషయములో ఆంధ్ర దేశస్థమైన శ్రీ శైల పుణ్యక్షేత్ర మహాత్మ్యమును ప్రత్యేకముగా అమృతీకరణ విశ్రాంతి ద్వారాకోల్లంపమున ‘శ్రీ శైలే సిద్ధిలాభ ప్రకారః’ అని కొన్ని విషయములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు వివరింపబడిన విషయములు, అమూల్యమైనవి. వాటినిన్నిటిని పఠింపవల్ల, స్థలజ్ఞులైన వారివల్ల తెలుసుకోదగినవై యున్నవి. జీవన్ముక్తి ప్రదములైన అమూల్య విషయములు, ఇందు వివరింపబడియున్నవన్నియు, తరు లతాగల్యకోభితమై, ధాతుభరితమై, మహామహిమోపేతమై పూర్వము నాగాభున, నిత్యనాధాదిసిద్ధుల విహారభూమియై విలసిల్లిన శ్రీ శైల పర్వత ప్రాంతముల గలవనియు, వాని నెల్ల గ్రంథోక్త విషయములతో సరిపోల్చి గుర్తించి ఉపయోగమునకు దెచ్చుకొనుట మన విధియై యున్నదనియు ఆంధ్రవిద్యజ్యైద్యులు గమనింపవలసియున్నది.

శ్రీ శైలమును గూర్చి ఆనందకందమున జెప్పిన విషయములే ఇందుకే భేదముతో రసరత్నాకరము నను కనుపడుతున్నవి. ఈ ఇద్దరు గ్రంథకర్తలు శ్రీ శైల పర్వత ప్రాంత మంతయు బాగుగా నెరిగినవారని, ఇందలి ఓషధులు, ధాతువులు బాగా పఠింపబడినవి రసనాదమున ఉపయోగించినారని ఇందు వల్ల తెలియగలదు.

ఈ గ్రంథమునందు రసతంత్ర ప్రవర్తనలైన కొందరు సిద్ధుల పేర్లు వివరింపబడి యున్నవి.

ఇతర రస గ్రంథములందు పేర్కొనబడిన సిద్ధుల పేర్లతో, ఇందలి కొన్ని పేర్లు సరిపోవున్నవి గాని, మరికొన్ని సరిపోవడంలేదు - నాగార్జునుడు మాత్రం అన్ని చోట్లను వివరించుకొన్నాడు. మంథాన శైరవుడు, కాక చండిశ్యురుడు, కేవలము నాగార్జునుడు, శ్యామికి, వీరు రచించిన తంత్రములు కొన్ని సౌఖ్యార్థిగాను, మరికొన్ని ఆసంపూర్తిగాను, భిన్న ప్రదేశములందున్నట్లు ఆచోక తెలియచున్నది.

ఆనందకందమునగల సిద్ధుల పేర్లు :

“ఆదినాథం మూలనాథం గోరక్షం కొంక శేష్యరమ్

చో(బా)లాంధ్రేశం కంధనీశం మాద్దీయం చింభిశేష్యరమ్

చారంగీ మేతాన్నాగాభ్యాన్నవ సంతర్ప యేత్తతః

చారంగీం కర్పటిం ఘోంటీం చుల్లింకామ ద్వయం తతః

బాలగోవింద సిద్ధంచ వ్యాదీం(లిం) నాగార్జునం తతః

భోరంద శూర్పఘంటాశ్చ దుత్తాయీం కేవలంతతః

సిద్ధం కుక్కురుపాదంచ సూర్యపాదం కశైరితిం సిద్ధం టింటిశి కాద్యాచ్చ సిద్ధాన్ మోక్ష తర్పయేత్ : ఆ. 3 ఉ. శ్లో. 46-49

రస రత్న సముచ్చయమున :-

“ఆదిమత్సంద్రపే కేశ్యలం కేశ్యం విశారదః కపాలీ మత్తమాండవ్యో భాస్కర శూర్పరసేవకః

రత్నఘోషశ్చ కంధుశ్చ త ధాక్కిన రవాహనః ఇంద్ర దోగోముఖశ్చైవ కంబలిర్వాక్కి కేవల నాగార్జున స్ఫురా నందో నాగబుద్ధిర్యశోధవః చండః కాపాలిశో బ్రహ్మగోవిందో లంప కోహలిః

సప్తవింశతి సంఖ్యాకా రససిద్ధి ప్రదాయకాః రసాంకు శోభైరవశ్చ వందీస్వచ్ఛంద శైరవః మంథాః శైరవశ్చైవ కాక చండిశ్యుర ప్రథా కామదేవ ఋశ్యశృంగః క్రియాతం త సముచ్చయీ

రసేంద్ర తిలకోయోగోభాలు కిర్మలు యాహ్వాయః మహాదేవో వశేంద్రశ్చ వాసుదేవో హరిశ్యురః”

నాథలిలామృతమున

“శ్రీ ఆదినాథ మత్సేద్యో శాంబరాక్షణ్యశైరవా చారంగీమీన గోరక్ష విరూపాక్ష వివేకయాః మన్దానో శైరవో యోగీ సిద్ధిస్సద్ధశ్చ కన్దడిః కోరంటకః సుధావర్షః సిద్ధ పాదశ్చ చర్పటిః కానేరీ పూజ్య పాదశ్చ విత్య నాధోవిరంజనః కాపాలీ బిందునాథశ్చ కాకచండిశ్యురాహ్వామః అల్లామః ప్రథుదేవశ్చ ఘోడావోలీ చ టింటిశిః

భావకీనార దేవశ్చ ఖణ్డాః కాపాలీప్రథా ఇత్యాదయో మహాసిద్ధాః హాకయోగ

ప్రభావతః ఖణ్డయుత్యా కాలదండం బ్రహ్మజే విచరంతి శే”

ఆదివాణుల వలన నాథ సంప్రదాయము ప్రవర్తిల్లివట్లు నాథ సంప్రదాయజ్ఞులు చెప్పెదరు. ఒకానొకప్పుడు పార్వతీదేవికి ఆదివాణులు క్షీర సాగర తీరమున యోగమును ఉపదేశించిరి. అప్పుడు

జలమందున్న మత్స్యముయొక్క గర్భమునందు విష్ణువు ప్రవేశించి ఆ ఉపదేశమును విని నిశ్చల చిత్తముగలదాయెను ఆ మత్స్యముయొక్క స్థితిని తెలిసిన ఆదినాథులు జలమును దానివీడ ప్రోక్షింపగా తత్ క్షణమున దివ్యశరీరముదాల్చెను. ఇట్లు దివ్య శరీరమును దాల్చిన మత్స్యమే మత్స్యేంద్ర నాథులనియును, మత్స్యేంద్ర నాథులనియును ప్రకాశించుచున్నారు. మత్స్యేంద్ర నాథాది మహాత్ముల చరిత్రములు నాథలీలా మృతమునందు చెప్పబడియున్నవి. హిందుస్తానీ భాషయందు కాళ్లు చేతులు తగ్గిన మనుష్యునికి 'చారంగి' అని పేరు. మత్స్యేంద్ర నాథులు అరణ్యమున సంచరించుచుండినప్పుడు చారంగి వారి దర్శనముకాగా కాళ్ళు చేతులును వచ్చెను. అంత చారంగి మత్స్యేంద్ర నాథులు సిద్ధపురుషులని గ్రహించి వారికి శిష్యుడాయెను. ఈ చరిత్రయే 'సారంగధర చరిత'గా మూసినట్లు తోచెడిది. యోగులు బ్రహ్మాండ మధ్యమునందు సంచరించుచున్నారట గూర్చి భాగవతమునందు

“యోగీశ్వరాణాం గతిమాహురస్తర్పహి
స్త్రీలోక్యాః పవనాస్తరాత్మనామ్”

గాలిలోపల ప్రవేశించు స్వరూపముగల యోగీశ్వరులయొక్క స్త్రీలోకముల లోపలను బయటను ప్రవేశించుటను చెప్పుచున్నారు.”

—హ. ప్రదీపిక.

ద్రవిడ దేశమునకు చెందిన సిద్ధవైద్య సంప్రదాయ షరంషరలో అష్టాదశ సిద్ధులపేర్లు ఈ క్రింది విధముగా వినబడుతున్నవి :

1. నంది
2. శ్రీ మాలనాథుడు

3. కాలాంగనాథుడు
4. భోగముని
5. కోంకణ్
6. అగస్త్యర్
7. పుస్త్యర్
8. భుశుండర్
9. రోమముని
10. ధన్వంతరి
11. శక్త్యముని (ఘోడామాలి)
12. మత్స్యముని
13. కణ్వముని
14. విదినాక్కిశర్
15. నోరక్షర్
16. తేరయ్యర్
17. యూహిముని
18. ఇదైక్కాడర్

వీరు రచించిన గ్రంథములన్నియు ప్రాచీనముగల తదితరభాషయందుపాట్టుల (పాటల మాదిరి) రూపముననున్నవి. అవి ప్రాచీన తదితము నెరిగిన పండితులకగాని అర్థముకావు. వీరు ప్రచారమునకు దెచ్చిన ఈ రససంప్రదాయమునకే సిత్తవైద్య (సిద్ధవైద్య) మని పేరు. ఇది ద్రవిడ దేశమునందొక ప్రచారములో నున్నది.

ఆనంద కందమునందలి విషయములు తెలుగు దేశపు వైద్యులందరికి తెలియకేలవలెననే తలం

పుటో సంపుటం 26, సంచిక 6, (1968 మే నెల) నుండి శ్రీ, ధన్వంతరి పత్రికలో వరుసగా మూల గ్రంథమును తెలుగు లిపిలో ముద్రించుటకు ప్రారంభించి సంపుటం 82, సంచిక 10 (1969 సెప్టెంబరు) నాటికి ముగించ గలిగితిమి.

తలంపుతో కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే బయట చేయించినాము. అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమును ఇప్పటికైనా ముద్రించి కావలసినవారికి అందజేయ గలిగినందుకు సంతోషిస్తున్నాము.

శ్రీ ధన్వంతరి పత్రికలో ముద్రితమైన ప్రతులు సంపుటికరించి కావలసినవారికి అందజేయు

ముక్త్యాల
14-10-51

} వేటూరి శంకరశాస్త్రి
గ్రంథ ప్రకాశకులు
'శ్రీ ధన్వంతరి' సంపాదకులు.



ఆనందకందస్య విషయానుక్రమణికా

అమృతీకరణ విక్రంతిః



<p>1. ప్రథమ ఉల్లాసః :- రసోత్పత్తిః, రసపర్యాయా, తన్నుని కీర్తి, రసకోపాః, రసావస్థాః, రసగతియః, ప్రస ర్ణః, దోషాః, బోధాధికారోపాః, యోగకోపోపాః, రసవ్యస్థావాం తిరగతిః..... 1 - 6</p>	<p>అన్యద్విశ్వర్షిణీకాః, వజ్రభిక్షుగుణాః, స్వర్ణం, తద్వేదాః, స్వర్ణశుభ్రం, స్వర్ణభిక్షు, సోమరసాయనం, సోమద్యుతిః కౌస్తంబదక్షిణా క్షయించి, కౌస్తంబవ్యసాతకం, కౌస్త స్వయాపం. బోధాశుభ్రం, బోధా సంస్కార మంత్రాః, బోధాభిక్షు బోధాభిక్షుతో అమృతీకరణం, బోధా పాక భేదాః కౌస్తబోపా</p>
<p>2. ద్వితీయ ఉల్లాసః :- శిష్యులక్షణం, కాశీని అక్షణం, కాశీని వ్యాపాదం, రసకాలా నిర్మాణం, రసేంద్ర తాజావిధిః, రసవ్యాధిః, రసాంతోక రసాంతోకీ మూలమంత్రోద్ధారక, రసశింగా ర్పనం, భూతిశుభ్రం. ... 6 - 28</p>	<p>రసాయన సేవాక్రమః, కౌస్తంబి క్రమః, బోధాబేధా స్వగుణాశ్చ, గ్రాహ్యం లక్షణం, ధ్యానాధ్యాయం, ఆధిక వశ్యపాతకం, ఆధిక సత్కథనం, ఆధికవశ్య సేవాక్రమః, అధికద్యుతిః, ఆధికగుణాః - 83-103</p>
<p>3. తృతీయోల్లాసః :- రసేంద్రక్రమః, సేవాభేదాశ్చ..... 28 - 37</p>	<p>4. అష్టమ ఉల్లాసః :- రసాయన సేవా, రసాయన సేవాక్రమం, 103-105</p>
<p>4. చతుర్థ ఉల్లాసః :- రసవ్య అస్థాదక సంస్కారాః, తదర్థక వీజధృతి సత్కథనం నామ్యుపదేశం. 37 - 78</p>	<p>9. ఐదమ ఉల్లాసః రసాయనా ర్థరస సంస్కారాః, రసభిక్షుక్రమః జాలిత సమాచారం, రసాయన యోగాః ఆశోట కరణాః 105-120</p>
<p>5. పంచమోల్లాసః :- భూచరీ, భేదిర్యాది విశేషలారణ ప్రకారాః 73 - 79</p>	<p>10. షడమ ఉల్లాసః మందక భుజీక నిర్మాణ విధి స్వరూపయోగ విధిశ్చ 120-131</p>
<p>6. షష్ఠ ఉల్లాసః :- సేవాబేధక్రమః, తదర్థక కరీశుభ్రం, శ్రీకైకరణం, రసాయన పయోగః, ఆశోట రససేవాక్రమః, ఆశోటరస భేటబద్ధ రససేవాక్రమః, రససేవాయాం, పుష్కాపధ్యం, అపభ్యజనితాశోగాః, సప్తభాకుబేధ 79 - 88</p>	<p>11. ఏకాదశ ఉల్లాసః తదతీ ఏక నివృత్తసాధిః, భూతికౌలాంత రసః 131-134</p>
<p>7. సప్తమోల్లాసః పద్మరాగాది రసోత్పత్తిః, వజ్ర లక్షణం, వజ్రభేదాశ్చ వజ్రసంస్కారాః, వజ్రరసాయనం, వజ్రోజనం, వజ్రద్యుతిః, 150-153</p>	<p>12. ద్వాదశ ఉల్లాసః శ్రీకైక నిధిలాభ ప్రకారాః 184-150</p>
<p>14. చతుర్థ ఉల్లాసః :- విషం, విషోత్పత్తిః, విషభేదాః, తస్యంస్కారా నుజాశ్చ, విషప ప్రవాప్త ద్వికీర్తనం. 158-157</p>	<p>13. త్రయోదశ ఉల్లాసః సంధక, తస్యంస్కారా నుజాశ్చ 150-153</p>

15. పంచదశ ఉల్లాసః :-

దివ్యోపధి రసాయనాని, బ్రహ్మకల్పాః, శ్వేత బ్రహ్మకల్పకల్పాః, ముండీకల్పాః, కేవదారీకల్పాః, నిర్గుండీకల్పాః, కువక కాల్యణీకల్పాః, పద్మాకల్పాః, ఆమలకకల్పాః, త్రిఫలకల్పాః, కుంజకల్పాః, వీపురీకల్పాః, చిత్రకకల్పాః, భల్లూకకల్పాః, ధూమికవంబ కల్పాః, ఘోర్నవాకల్పాః, భృంగరాజకల్పాః, కుమారీకల్పాః, వీకకల్పాః, మువరీకల్పాః, ఇంద్రవనీకల్పాః, శ్లోతిష్ఠ్యుకల్పాః, ఆశ్వినోధా కల్పాః, శ్లోతిష్ఠ్యుకీకల్పాః, నుగ్గులకల్పాః, విజయాకల్పాః, విజయా వ్యాకర్షిష్ఠికవంజకీకల్పాః, కుమ్కడి కల్పాః, సోమలతాకల్పాః, నుమాచీకల్పాః, సువరకల్పాః, సోమరాజీకల్పాః, వృద్ధవాచకల్పాః, వజ్రవనీకల్పాః, తిలకీ రిశికాకల్పాః, బ్రాహ్మీకల్పాః.

157 - 207

16. షోడశ ఉల్లాసః :-

ఆంశుకోలకల్పాః, ఆశ్వీరసాయనకల్పాః, మహాకామేశ్వరకల్పాః, మూలికాశ్రేణు రసాద్రకాది కేలవాతిదేశః, అభ్యంగ రసాయనం, ఉద్వర్తన రసాయనం, శేకరంబుకకల్పాః, దివ్యోపధి గ్రహణయోగ్య ఫలవిదేశః, దివ్యోపధి గ్రహణవిధిః.

207 - 217

17. సప్తదశ ఉల్లాసః :-

ఉచుపాన రసాయనం, కీతజల శీర్షలక్షణం, జలాశీర్షలక్షణం తత్పరిహారశ్చ, ఉచుపాననూనాః, వాచాపాన రసాయనం.

217 - 225

18. అష్టాదశ ఉల్లాసః :-

పదాచార రసాయనం, దినచర్యా, ప్రబోధవిధిః, విజ్ఞానోత్పన్నవిధిః, కాంచవిధిః, ఆచమనవిధిః, దంతశోధనవిధిః, విజ్ఞప్తశోగేషు దంతకాష్ఠ ధావన వర్ణవాతిదేశః, వర్ణ్యాని దంతకాష్ఠాని, విశిష్టకాలే దంతకాష్ఠ ధావన విషేధః, జవ్వనిశ్లేఖనవిధిః, ఆంజనవిధిః, వస్యవిధిః, ఆణుశైలం, గంధూచవిధిః, ధూమపానవిధిః, శాంబూల చర్మణవిధిః, శీత్ర ప్రక్షాలనవిధిః, వ్యాయామవిధిః, ఉద్వర్తనవిధిః, కేవశే ధూవనవిధిః, గంధానశేపనవిధిః, పుష్పధామావిధిః, రత్నధారణవిధిః, భోజనవిధిః, ఆహపానవిధిః, విషయకౌడనలక్షణం, విషద్ధాన్యస్వరూపం, తద్వర్ణనోపదేశశ్చ, భోజనశీతలకల్పాః, ప్రకారాః, భోజనానంతర కర్మకం, ఆశ్వే స్వస్థహితా ధర్యా ఆచారాః, రాత్రిచర్యా, రాత్రి భోజన

నియమాః, కామదేవా ప్రకారాః, శయనయంత్రకారాః, శయనవిధిశ్చ, నిద్రాస్వరూపం, నిద్రానేతనే నియమాః.

225 - 260

19. ఏకోనవింశ ఉల్లాసః :-

ఋతుచర్యా, కాలవిభాగః, ఋతుస్వరూపం, ఆదానవిసర్గకాల స్వరూపం, వజ్రునుచర్యా, వర్షయ సాధ్యాశ్చ చర్య, పాచకాన్ని స్వరూపం.

261 - 277

20. దింశ ఉల్లాసః :-

యోగిరసాయనం, శీవన్యక్త లక్షణం, శీవన్యక్త సాధనశరీర శ్రీర్వ సంపాదనోపాయాః, యోగసిద్ధిః, యోగాంగానాని, ఆననవిధిః, సిద్ధాననం, వద్యాననం ప్రాచారయ మః, ప్రాచారయోమేనుద్రా, బాలంధరబంధః, తిలబ.ధశేచ్యాయ్యణబంధః, భేదరేనుద్రా, మహానుద్రా, ప్రత్యాహారః, వివరీత కరణీనుద్రా, ధారణం, ధ్యానం, సమాధిః, యోగాభ్యాసఫలం.

277 - 292

21. ఏకవింశ ఉల్లాసః :-

యోగసిద్ధికకుటీ నిర్మాణవిధిః, అమరీకల్పాః.

292 - 301

22. ద్వావింశ ఉల్లాసః :-

వందాకల్పాః, వందాకాహారణ విధి.

301 - 307

23. త్రియోవింశోల్లాసః :-

విశిష్టరస సంస్కారః, రసస్య శోధనవిధిః, భస్యవిధిః, గంధపిష్టి, రసబంధాః, రసమూర్చనావిధిః, మూలికాబంధాః, విశాచర మూలికాకల్పాః, అంగనాయికాకల్పాః, సరసారికల్పాః, కంకాల భేదకల్పాః, యంత్ర సింహాసనకల్పాః, ఇరిందికల్పాః, మృషాలకల్పాః, కులయూలికాకల్పాః, తృణశ్లోలికల్పాః, ఆచ్ఛాటకల్పాః, రక్తముహూకల్పాః, ఫలపద్యోకల్పాః, చిత్రకకల్పాః, శ్లోతిష్ఠ్యుశైల కల్పాః, దగ్ధమహాకల్పాః, కటుకులీకల్పాః, లోహాదండకల్పాః, క్షురకండకల్పాః, కాకపుష్పకల్పాః, దేవదారీకల్పాః, శ్వేతగుంజాకల్పాః, కర్తరీ రసబంధః, ఉదకబంధాః, విషాదకబంధః, సంకీర్ణలాలకల్పాః, ఉష్ణాదక కల్పాః, శైలోదకకల్పాః, కేవల రసాయనకల్పాః, బద్ధకారణవిధిః, బంధప్రకారాః, ద్రుతిబంధః, ద్రుతి

మేలవిధి, వజ్రబంధు, అశ్వవిధియ యొటివో బంధు, వజ్రహేమ ద్వంద్వమేలాపనం, రత్నచృతి బంధు.

807 - 467

24. చతుర్వింశ ఉల్లాసః

మహారాజు పరమార్జున రసస్య వేదోపయోగిణో బంధుః పైత్రాంత కౌంత చలం గంధక తాలకౌస్త్యైర సం బంధః నిగత బంధః జలుకౌ బంధశ్చ. 467 - 484

25. పంచవింశ ఉల్లాసః

పరిభాషా-పైత్యభాగ-కట్టలీ పంకరస విష్టి-వరలోపా రక్తి చల-అయోవాగ శుభ్రవాగ పింజరీ చందార్క నిర్వాహణ భస్మలక్షణ వీజ, ఉత్తారణ తాదన ధాన్యాధ్ర సత్వ ఏక లోలివక-కోకిల-కౌంజలకృష్ణ-ప్రోమి కృష్ణవంశ నిర్వాహాగ వరవాగ ఉత్తావన దాలన చవల భువాగధౌత-ద్వంద్వార-భంజుని ఘృత్కా పరంగీరాగ ఆవాప, అభిషేక నిర్వాహ, శుద్ధా వర్త శేఖావర్త, స్వేదన, మర్దన, మార్చన, కష్టసిష్టి, ఉత్తా వన, పాతన, లోధన, నిజామన, దీపన, గ్రాహన, జారణ, మముఖజారణ, నిన్దుఖజారణ, గర్భచృతి, బాహ్యచృతి, విదరంబున, పాచణ, వేదిక, శేవేద, క్షేవేద, కుంజివేద, ధూమవేద, శబ్దవేద, ఉత్పాటన స్వేదన సవ్యాపన వివాహాని 484 - 495

26. షడ్వింశ ఉల్లాసః :-

యంత్రాణి, ఖల్వ క్షుభల్వ ఉర్ధ్వపాతన అధఃపాతన తిర్ధ్యకృశన, కర్చుప అంతరాలిక తాడికౌ గర్భపాలికౌ ఘటి యంత్ర, ఐష్టికౌ, విద్యాధర, దమయ, వాధి, జలమృతాన్ని, వహ్నిమృతాన్ని, గ్రాహ, కులా, ఫలీ, లోష్టికౌ, బాలుకౌ, తల, ధూ, కండుక, ధేకీ, సోమావల, వాలికౌ, పాతాల, దీపికౌ, గంగాపాగర, దోలా, లోష్టి, గర్భ, హంసపాక, మూష, వ్రన, వాగజయూర, చక్ర, కేచర, కౌపాలి బాలుకౌ, భుధర, వాలికౌ, పుట, పాతాల, ధూ, అధః పాతన, యంత్రాంగాం నిర్వాణవిధి, మూష, మూషాశే ప్రేష్టామృత, వజ్ర, యోగ, వజ్రద్రావణ, గౌర, వజ్ర, స్వర్ణ, విద, వృంతాక, గోష్టనీ, వల్ల, పక్ష్య, గోల, మఃజ ముజాష, ముజల, అవ్యవజ్ర, అంధ, భస్మ, ఆహ్వావజ్ర, మూషాపీఠాంధి, లోష్టి, అంకారలోష్టి, పాతాలలోష్టి, గౌర, మోవాలలోష్టి నిర్వాణం, పుటమ్, మహాగలు, జారాపా, కుంజుట, కపోత, గోర్వర, భాండ, బాలుకౌ, ధూధర, బావ, పూటాపీఠం, మహితోపీఠం స్వరూపం. 495 - 517

క్రియాకరణం నామ ద్వివీధియ విక్రంతిః

1. ప్రథమ ఉల్లాసః :-

ఉపరసోధన మారణవిధి, ఉపరసా, చ్యావశలోహా, వవరత్నాని, వవఉపరత్నాని, గంధకః శివో శుద్ధిప్రకౌరా, గంధకశైలం, సత్విపాతనం, తక్రైకౌరా, హరితాలం, తాలకం, మనఃజాలా, మక్షికం, ఆధ్రకం, హింసకం, గృణికం, చవలం, కిలాటిశు, ధూవాగ, అస్మిజర, భర్షరీ, మయూరతుఘ, కుంకుమ, గిరిపీ ధూర, టంకణ, కంబల్లక, వర్షనాధ, కాపీవ, గౌరీ పాషాణ తవర, శృంగీ రసాంజం నిలాంజన, వాహివాంజన ప్రాతోంజన, అహిష్టన, పుష్పం జన, శంఖ, శుక్తి, కఫరీ, వవసార, మోవాష్టి, ఆఖుపాషాణ వర రస, సుగంధ, యవజైర, వరజైర తవణ, అస్తువేకివ, కౌవ, భగణ, అంగార, సికతా, ఉపరసావాం శోధనం. 517 - 551.

2. ద్వితీయ ఉల్లాసః :-

సువర్ణస్థ - శేదాః - స్వరూపం - శుద్ధిః - భస్మ తక్రైకౌరా 551 - 555

3. తృతీయ ఉల్లాసః :-

రవకస్య శోధన మారణ ప్రకౌరా 555 - 558

4. చతుర్థ ఉల్లాసః :-

తామ్రస్య శోధన మరణ ప్రకౌరా 558 - 568

5. పంచమ ఉల్లాసః :-

కౌంత దీప్తమండ లోహాణాం శోధన మరణ ప్రకౌరా 564-570

6. షష్ఠ ఉల్లాసః :-

వంశవాఃయో శోధన మారణ ప్రకౌరా 571 - 574

7. సప్తమ ఉల్లాసః :-

పిత్తలకౌంస్య వర్తాధిక సత్వ మందూరాణాం శోధన మరణం. 574 - 584

8. అష్టమ ఉల్లాసః :-

రత్నామ్య పరత్నాని, మోటికముక్తా ప్రవాళ వరకర ప్రవాళ మరకరీ పుష్పరాగ వజ్రనిల గోమేడక పైదూ ర్యాణాం న్యూకౌంత చంద్రకౌత స్ఫటిక పైత్రాంత రాజావర్తగామ దోష్టార, విమల వేదోలో పిరత్నావాం వశోధన మారణ ప్రకౌరా. 584 - 604

9. పదమూడు పదాలు :-

విద్యాపదీ పదంబు, సోమవర్ణి, మహిమవర్ణి, క్షలవర్ణి, గోపనా, ఉచ్చుటా, కుశ్యురీ, భూతకేళి, కృష్ణలతా, లతవ వర్ణి, యవంతి, వారాహీ, ప్రపవతి, వాసిని, సప్తిక, చక్రిక, గోశ్యురీ, శ్లోకవర్ణి, రక్షవర్ణి, వద్యవర్ణి కాకిని, చందాలి, తామ్రవర్ణి, కిరవర్ణి, విజయా, మహా వర్ణి, కేవలవర్ణి, పవనకలగంధి, గండవర్ణి, కుందిని, భూకుం దిని, గ భర్తా, వ్యాఘ్రపాదీ, మహావర్ణి, గోమాతీ, ప్రకాశి, రవిని, తివంతి, భృంగవర్ణి, చమరకా, కరివర లతా, వజ్రవర్ణి, వారవర్ణి, లోహిణి, ద్విపి, గోలోచన లతా, కనీ, అక్షరా, అక్షరా, కుటుంబవర్ణి, మాలకంబా, బ్రాహ్మిణి, మువర్ణి, వింజవర్ణి తిలకంబా, అతికవర్ణి, వోధింతా, మవ్యగంధా, కర్మలతా, మాధవ, వివాలా, మహావాగా, మండకలతా, ఉచుంబలతా, చిత్రవర్ణి, వ్యూహవర్ణం.

605 - 615

10. పదమూడు పదాలు :-

విద్యాపద్యము :- హిమకా - కాలిని - కటకు. వి శ్లోక వర్ణి - కలిని పాతాలనియది నికర్ణ అఖలర్ణ - వారాహీ కేవలవర్ణి - గంధీ - గోపనా - కాలిని - రక్షవర్ణి - వంశవర్ణి, అశ్విమృగి, కల్పవర్ణి, కరవంశా, భృంగ రాజా, గమానీ, మర్యా, శంఖవర్ణి, కాలకంబ, కలా ని, గోమూర, కాకమానీ, ఆదిత్య వర్ణి, వాకురీ, కులకంబ, వీణవార, ఆరణ్యకాంబునీ, లోకలాహి, బృహదీ, కంట కాకీ, గుంజా, వృద్ధదామక, బాకురీ, అపామార్గ, ప్రపు న్నాట, విషమృగి, కాండీర, వాస్త్రీంబ, సముద్రకోటి, గోరక్షవర్ణి, భూపాటరీ, అవ్వవర్ణి, ఆదిత్యపుత్ర, వాస్త్రీ కర్ణ, కవితామృగర్ణ సోమీ, యద్రబటా, కిరీకా, కాళా రణి, కేవంతి, కమకా, ముండి, విష్ణుకాంబ, కుమారీ, భూమామృగి, బర్హియదా, బ్రాహ్మి, కా. దురీయక, పామలభేనీ, వాస్త్రీకుండి, ముద్రామృకా, బ్రహ్మకుండి, తానీ, భవర్ణి, సహదేనీ, లక్ష్మిదా, భూకణంబ, శైలకంబ, విష్ణుకంబ, త్రిలికా, వాగవంతి, ద్రోణావర్ణి, అమృత

శ్లో
రక.
16

గ్రహ, పుత్రవార, కాల్యాణికంబ, అవర్ణి, అమృతవర్ణి, అమృతీ మహావర్ణి వామ సంక్రమాంబ. 616 - 680

పదమూడు :-

విద్యాపద్యము :- రవివర్ణి, విద్యవర్ణి, రవిమంథక, రవద్రావిక రవద్రావిక, రవాయునికా విషవర్ణి, పంచరత్నం, కీరవర్ణి, మౌరవర్ణి, శైలవర్ణి, అమృతవర్ణి, అమృతేతవ సంధా: క్రమా, మలవర్ణి, మూలవర్ణి, రక్షవర్ణి, శ్వేతవర్ణి, కిరవర్ణి, కృష్ణ వర్ణి, వసావర్ణి, వికృతవర్ణి, శోభవర్ణి, మధురవర్ణి, మిత్రవర్ణి, లోహవర్ణి, కులాయంకం, విద్యామం యం కం, విద్యాధరయంకం, పారవాయంకం, అవర్ణి లోహాని వ్యూహం, అవర్ణి లోహాని వర్ణి, మృగవర్ణి పరీమారవింధ ప్రకారం, పావంధ, అనోటంధ, అనో యంధ, క్రీయాహింసంధ, కిష్కికాయంధ, మౌరవంధ, శోటంధ, లోటంధ, కల్పంధ, కర్ణంధ, సదో యంధ, నిరీవంధ, నిర్విజయంధ, సరీసంధ, శృంఖలంధ, వృత్తింధ, కాళంధ, కుమారంధ, తిరుణంధ, వృద్ధంధ, మూర్తింధ, జలంధ, అగ్నింధ, సంస్కృతంధ, సవనంధ, సృష్టి, వామనామృతామ ప్రకారం, గ్రాహ్యగ్రాహ్య రవతీణం. 687 - 694

ప్రకరణం :-

గర్భసార యంకం - పరమాపదమూర్తి యంకం పాతాల యంకం - రంజక యంకం కరుణాపర యంకం వాసుదే యంకం వ్యోమిర్యంకం - పాద్యయంకం - ప్లేవ మూర్తయంకం జలమూర్తయంకం పంచవృత్తికా - పాద్య ముద్రా - మదనముద్రా మహితాపాకవిధి - యుక్తి విభావ భావనామృతా - విజయత్రా - క్షేమామృతం గుణా శైలిపాతక విధి - కుక్షం మూక్షంబా - అమృతాంబక వర్ణి అనా వర్ణి - త్రికంధం - రింగాస్త్రీ - తారావిష్ణు క యోగా - మూర్తి బద్ధరస లక్షణం - పట్ట బద్ధరస లక్షణం - శోటబద్ధరస లక్షణం - వాగవర్ణి కుద్ధరస లక్షణం - ఆది కుద్ధ రవలక్షణం రవలక్షణం కుద్ధ రస లక్షణం. 695 -



మ హా భై ర వో క్తః

ఆనంద కందః

అమృతీకరణం నామ త్రితమ విశ్రాంతిః

కైలాసశిఖరాసీనం కాల కందర్పనాశనం
ప్రసన్నం పరమేశానం జగదానందకారణం || 1
ప్రణమ్య పరయా భక్త్యా భైరవీ స్తుతి మాతనోత్

దే వ్య వా చ : -

దేవదేవ మహాదేవ జన్మదారిద్ర్యనాశన 2

ప్రసీద కరుణామూర్తే ప్రసన్న పరమేశ్వర
దివ్యాగమ రహస్యాని కుల కాలాదికాని చ 3

(1) జానే తవ ప్రసాదేన (2) మాయామంగళపిగ్రహ
శ్రోతు మిచ్ఛామి సర్వేక తవ దివ్యరసాయనం 4

జరా జన్మామయ (3) త్వం చ భేదరత్నాది సిద్ధిదం
దారిద్ర్య దుఃఖశమనం బ్రహ్మత్వాది (4) వరప్రదం 5

ఈ శ్లో ర ఉ వా చ : -

సాధు సాధు మహాభాగే సర్వలోకోపకారిణి
తత్సర్వం జాయతే సూతా చ్ఛుద్ధాత్మాత్ ప్రాణవల్లభే 6

సర్వలోకోపకారాఢం గుహ్యోత్ గుహ్యతమం హితం 7

రసేంద్రస్య సముత్పత్తిం లక్షణం చ సురార్చితే
తత్సర్వం సంప్రవక్ష్యామి శృణు భైరవీ సంప్రతి 8

ర సో త్ప త్తి :

సుకేంద్రై స్మృతిభిర్నివృత్తైః గంధర్వోర్వరగ కిన్నరైః
ప్రాప్తితోహం భవత్వాంతు కుమారోత్పత్తి మిచ్ఛుభిః 9

(1) జ్ఞానం (2) మయా (3) ఘృం (4) చంద.

అనందకండః

- తారకాసురనాశాయ లోకానాం రక్షణాయ చ
తదా హిమాలయగిరే ద్దహాయాం సుచిరం క్రియే || 10
- సంక్రీడమానయోః కాలో గతో వః పుత్రలిప్పయా
త్రిజగత్ క్షోభోస్థురతం త్యాజితుం ప్రేషితః సురైః || 11
- కపోతరూప మాస్థాయ వహ్నిః (1) ప్రాగా ద్దవాక్షతః
తం దృష్ట్వై లజయా దేవి విస్పృష్టం సురతం మయా || 12
- నిక్షీప్తం వదనే వహ్నిరావయో (2) క్షేజముజ్జ్వలం
తేన దందహ్యమానోఽగ్ని ర్గంగాయాం త (3) వ్యమజ్జయత్
తేన గంగాపి సంతప్తా త ద్వ (4) హి ర్విసపర్త చ || 13
- తద్విదాఽభూత్ వహ్నిః ప్రాప్య నైకం కందప్రసూతయే
(5) ఆవ్య చ్చుద్ధరహా బాతో (6) హ్యవదంబుభివారదః || 14
- శతయోజన నిష్కేఘు పంచకూపేఘు సంస్థితః
తన్మలా ధారహో బాతా మణయో దివ్య వస్తుచ || 15
- తత్తత్ క్షేత్ర (7) విశేషేణ నామ వర్ణాదికాన్ గుణాన్
భిన్నః ప్రాప్తో రసేంద్రోయం జన్మదారిద్ర్యభంజనః || 16
- తే కూపాః (8) ప్రళయే పంచపంజ్జ బాతా దివైముఖాః (9)
స ప్శ్చవర్ణా (9) ని వృత్త్యా నిక్షీప్తాని యుతాని హి (10) || 17
- పశ్చవర్ణాని దేవశి సర్వ (10) తత్వయుతాని చ
పూర్వస్యాం పారదః క్షేతో నానావర్ణై ర్గదాపహః || 18
- చంచలో నక్షీణస్యాం తు రక్షేత్తో సీలవర్ణ వాన్
దోష (11) హీనోతి రూక్షశ్చ సుతరాం చపలః క్రియే || 19
- తేన బాతా భుజక్షేన్ద్రా జరా జన్మ గదోక్షి తాః
పశ్చిమస్యాం (మాయాం) తు సూతాభ్యః కీరవర్ణోఽ-
తిరూక్షకః || 20
- సర్వదోషయత స్సూతః శుద్ధోఽష్టాదశ కర్మభిః
సర్వసీద్ధిపదో దేవి దేహ లోహోది సిద్ధిదః || 21
- ఉత్తరస్యాం (12) రక్షవర్ణః సర్వదోష వివర్జితః
రసాయనం తు తేనై చ దేవా జన్మ జరోక్షి తాః || 22

(1) ప్రాప, (2) క్షేత్ర, (3) చ్చుది ద్ర్యమోక్షయత్, (4) హ్నా, (5) ఆపీ,
 (6) హ్యవదం మంభావతః, (7) విశేషేణ, (8) ప్రయ పంచవృ సజాతా తా హి,
 (9) స్ని - నివృత్త్యాఽఽ, (10) తత్వ, (11) దోషం హీనోతి, (12) దిశోరక్ష.

మధ్యేతు మిత్రకోక్షేయః సర్వవర్ణ సమన్వితః
 నహి శ్చస్త్రో (1) క సర్వాయో రసో దోషసమన్వితః ॥ 23

స చాష్టాదశ సంస్కారైః శుద్ధ సిద్ధిప్రదో భవేత్
 (2) పమరాం (X) స్వరూపంతు (3) మహేష్వోక్ష
 మహేశ్వరః ॥ 24

పూరయామా (4) సూ రత్వాదైన్ శ్చై తదాదిత దుర్లభా
 అన్యేషు సర్వకార్యేషు సిద్ధిదా అపి కర్మభిః ॥ 25

అష్టాదశభి రత్యంతం శుద్ధి సిద్ధిప్రదోష్ఠతమ్
 రసావతారం యో వేత్తి స తు భార్గవీకసత్తమః ॥ 26

ఆయుష్య సుఖ సంతాన భనాకోగ్య మవాప్నుయాత్
 జన్మకోగ (5) జరామృత్యుదారిద్యామ్నోనిధేః పరమ్ ॥ 27

రసపర్యాయాః, తన్నిరుక్తిశ్చ

సారం దదాతి తేనైవ సారవః పరికీర్తితః
 (6) రసో పరసతోహాది (7) కర్మత్యేన రసేష్టకః ॥ 28

మమ ప్రత్యజ్ఞ సూతత్వాత్ సూత ఇ త్యభిధీయతే
 సూతే యస్మా త్సర్వసిద్ధిం తస్మాత్ సూత ఇతి స్మృతః ॥ 29

మమ దేహ రసో యస్మా ద్రస స్తస్మా త్రక్రకీర్తితః
 జరా మరణ దారిద్ర్య రోగనాశాయ (8) హోచ్యతే ॥ 30

తస్మాత్ రస ఇతి బ్రోక్తో (9) దేహజాచ్చ వరావసే
 సర్వభామాన్ రసత్యేషుః తస్మాచ్చ రస ఉచితః ॥ 31

(10) మిత్రకామీ సవర్ణత్వా త్సర్వసిద్ధి ప్రదాయకః
 సారదో వ్యాధిసంహర్తా రసేష్టో రసకర్మణి ॥ 32

భాతుకర్మసు సూత స్యా ద్రసేష్టో (11) ౭ పి రసాయనే
 సర్వకర్మార్థ తతయా సర్వరూపతయా త్రియే ॥ 33

సర్వసిద్ధిప్రదో దేవి మిత్రకోక్షేయ ముదాహృతః
 అమోఘసిద్ధి మమలం సర్వసిద్ధిప్రదం రసమ్ ॥ 34

(1) శ్చంద్రార్క, (2) అనుకాణాం, (3) రశేష్టోహి, (4) యు స్తావ
 స్తోతకో హ్యుతిదుర్లభా, (5) హరం, (6) రశోష్ట, (7) కర్మత్వాచ్చ, (8) శస్యే,
 (9) భాతుత్వాచ్చ, (10) మిత్రకామీ, (11) రససాధనే.

ఆ శంక కంఠ :

ర స గ తా దో షా :

ఆలోక్య త్రిదశాః సర్వే బ్రహ్మ విష్ణు పురోగమాః
మా మభిప్రార్థయామాసుః స్తోత్రైశ్చ వివిధైః ప్రിയే || 35

“రసేంద్ర దర్శనాదేవ సర పక్షి మృగాదయః
సిద్ధిం నానావిధాం యాన్తి తన్నివారయ శంకర” || 36

తస్మా (1) త్రిధా కంచుకాభి ర్దోష్టై శ్చాస్మి సానియోజితః
తదాప్రభుతి దోష్టైశ్చ కంచుకాభిశ్చ వర్జితః || 37

శుద్ధో ఒష్టాదశ సంస్కారైః సూతో ధవతి సిద్ధిదః

ర సా వ స్థా :

ఘామ శ్చిటిచిటి వైచిత్ర మందూకస్థుతి కేవ చ || 38
సకంపశ్చ వికంపశ్చ పంచావస్థా రసస్య తు

ర స గ త య :

రసస్యగతయః పంచ జలే న్యై జ్జలవ ద్గతిః || 39

ఘామే ఘామగతి స్సూత స్తరణే హంసవ ద్గతిః ||
కిట్టే కిట్టనిధా దేవీ పంచమీ జీవవ ద్గతిః || 40

చతస్రో గతయో దృశ్యా అదృశ్యా పంచమీ గతిః
యంత్రోపధాద్యై రోధన్యా శ్చతస్రో గతయః ప్రിയే || 41

ధ్యాన మం త్రోపధాద్యైశ్చ రోధన్యా పంచమీ గతిః

వై స ర్గి కా దో షా :

చార్థివశ్చ తథైవా శ్చ ఆగ్నేయా శ్చాసలస్తథా || 42

నాభసా గజచర్మాఖ్యః పుండరీకో విసర్పకృత్
హరిద్రో రక్షచర్మాఖ్యో నారంగో రక్షబిందుకః || 43

అసహ్యగీశ్చ మంజూనో మలో వైసర్గికాః స్మృతాః

బౌ షా ది తా దో షా :

కాలికా మలినీ వైవ కపోతీ రక్షకంచుకా || 44

సలోమీ గిరికా వైవ పింగలీ సప్తకంచుకాః
బౌషాధికా ఇమా స్థేయాః పారందో వర్తితాః ప్రിയే || 45

(1) స్మృతాః.

యో గి కా దో షాః

విషం నాగశ్చ వంగశ్చ యోగికశ్చ త్రయః స్మృతాః
భామః కుష్మకర శ్చాయం దోషో ద్రేకం కరోతి చః || 46

అగ్నేయః కురుతే దాహం వాయవ్యః శూలశ్చ దృవేత్
బాధిర్యం నాభసో దోషో గజత్వ గ్జజచరకృత్ || 47

పుండరీకో దదృకరో విసర్వశ్చ విసర్వకృత్
హోత్రిదః పాండుకృ త్రోవ్త్వో రక్త చర్మాక్షి పాటలం
నారంగోదుంబరం కుష్మం రక్తబిజో మసూరికాః || 48

అసహ్యోఽగ్ని రోహకరీ మంహాక శ్చర్మకేలకృత్
మలో మూర్ఛాకరో దేవీ! భ్యాతా దోషోద్భవాస్తథా || 49

కాలికా కృష్ణవర్ణా చ మలినీ మలసంగ్రహం
కపోతీ స్వరసాదంచ విస్ఫోటం రక్తకంచుకా || 50

సలోమీ వమనం కుర్యా ద్ధిరిబా బాడ్యకారిణీ
పింగలీ నేత్ర (1) రూపఖేఽ (2) దోషాః కంచుకబాః స్మృతాః

విషం మృత్యుప్రదో నాగో బాడ్యం వంగ స్మరార్చితే
కురుతే పూతిగంధత్వం గదాః యోగికసంభవాః || 52

రసస్య స్థానాంతర గతిః

ప్రథమా ర్థ వసుస్నా తా సురూపా శుభలక్షణా
శుద్ధాంబరధరా మూల్యగంధలిప్తా సుభూషితా || 53

ఉ త్రమాశ్వసమారూఢా రతిసంగ వివర్జితా
అభ్యర్ఘ్య గణనాథం చ ఖైరవం చ గురుం పురా || 54

రసేంద్రం ఖైరవం ధ్యాత్వా కూపస్థం పారదం త్రీయే
వశ్యేచ్ఛ్రీఘ్రం తతోగచ్ఛే న్నపునః పృష్ఠ మీక్షయేత్ || 55

ఏకయోజనమాత్రేణ కుమారీ హయసాధనా
తదాసీ మాహ రే త్తత్తు కుమారీం సంజిఘ్నేయా || 56

కూపమథ్యా త్సముత్పత్యే సోఽ నుధావతి తాంపతి
యావద్ద్యోజన మాగత్య పునః కూపే విశే త్త చేత్ || 57

కరితః కృత గ ర్షేష తేషు తేషు చ సంస్థితం
తం రసేంద్రం శుచిరూత్వా గృహ్ణీయా ద్రప దేశికః || 58

(1) రూపఖేఽ (2) గదాః

గారవా దగ్గివదనా త్వతితో దరదాహ్వాయే
దేశే స సూతో (1) భూలీనః తంత్రతైః కసోవిదైః || 59

సిక్షీస్య మృత్తికాయంతే పాతనాభ్యే సమాగతః
పారదో గృహ్యతే దేవీ దోషహీన స్స ఉచ్యతే || 60

ఏవ మేవం తత్ర తత్ర సిద్ధవిద్యాధరైః స్పదా
నిక్షేపితః పారదేంద్రో విద్యతే దేవీ! సిద్ధిదః || 61

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తో ఆనందకాండే

అమృతీకరణ విశ్రాంతే

ప్రథమోల్లాసః

ద్వితీయోల్లాసః

శ్రీ భైరవీః

కసోపదేశ దాతారం తచ్చిష్యం (2) కాకీసి స్త్రీయం
కసపూజాం తు పుచ్చామి యథావత్ కథయస్వ మే || 1

శ్రీ భైరవః

శృణు భైరవి! తత్సర్వ మపూర్వం కథయామి తే
అచారో శ్చిక్షానవాన్ దక్షః శీలవాన్ గుణవాన్ తుచిః || 3

ధర్మజ్ఞః సత్యసంధశ్చ కసశాస్త్రవిశారదః
దేవ దేదాంత తత్వజ్ఞో నిర్మల (3) శ్శివ వత్సలః || 3

దేవీధర్మః స్పదా శాంసో కసమండప కోవిదః
మంత్రసిద్ధో మహావీరో దేవతాయాగ తత్పరః || 4

కసదీప్తో విధానజ్ఞో మంత్రోపాధ మహారసాన్
రాగసంఖ్యాం బీజకల్పం ద్వంద్వ (4) మేలాపనం విదం || 5

కంజనం సారణాం శైలం (5) దల నిష్కమణాని చ
వర్ణోత్కర్షం మృదుత్వం చ బారణం బాల వృద్ధయోః || 6

భేదరీం భూచరీం చైవ యోనేత్రి స గురు ర్భవేత్

(1) సూర్యేణ తత్పర్యైః (2) కాకీసి స్త్రీయం, (3) క్షీల, (4) మేలాపనం ఏకం, (5) వలూని క్రోమణాని చ

శిష్య లక్షణం

గురుభక్తః సదాచారో లోభ మాయా వివర్జితః । 7
 విద్వంసో నిరహంకారో సత్యవాగ్ నియమస్థితః
 నిరాలస్యః స్వధర్మజ్ఞః షట్కర్మనిరతః సుధీః । 8
 దంధ హింసాది నిర్ముక్తో శివాచారేషు దీక్షితః
 అత్యంతసాధకః శాంతో మంత్రానుష్ఠానతత్పరః । 9
 దాంత శ్శిష్య స్స విక్షేయః శక్తిమాన్ గతమత్సరః

కాకినీ లక్షణం

అకుంచితస్నిగ్ధకేశా పద్మపత్రాయతేషుగా । 10
 ధీనోత్సుంగప్రూణకేశా విదుమాధరశోభితా
 దాడిమిాలీజడశనా కంబుగ్రీవోన్నతప్రసే । 11
 శరీషమాలో మృదుల బాహుసాశో విరాజితా
 సంక్షీర్ణోరఫలా నిమ్బనాభిః సూక్ష్మోచలాంగకా । 12
 తలోదరీ రోమరాశీ వలిత్రయవిభాషితా
 విశాలజఘనోపేతా రంభోరుః కుభగా త్రియా । 13
 కాదలోపమజంఘావ పాలిలాంఘ్రీసరోరుహో
 (1) శార్దూలనఖసంయుక్తా రాజహంసగతిస్సుభా । 14
 కలకోకిల నిధాన కలకంకాది మంజుల
 పిప్పలచ్ఛదసంకాశ స్మరమందిర మంజితా । 15
 యవలీ శ్యామలా సిద్ధిగా సురూపా కుభలక్షణా
 మంబన స్పర్శ నాశ్లేష రతి (2) లోలా విచక్షణా । 16
 బహులే యా పుష్పవరీ (3) సలక్షో కాకినీ స్మృతా
 స్వస్వవర్ణ స (4) మామలాతా గ్రాహ్య వాఽప్యస్యవర్ణజా 117
 రణశర్మాణీ దీక్షాయాం ప్రయోగే చ రసాయనే.

కాకినీ వ్యాపాదనం.

కాకిన్యభావే తరుణీ సురూపా ౭ న్యా ౭ ధవా భవేత్ 18
 గంధకం గోఘృతోపేతం నిష్కం త్రిః సప్తవాసరం
 (5) ప్రాతర్దృశ్యామ సా నారీ కాకినీ సదృశాభవేత్ । 19
 ధార్మికః పాపభీరుశ్చ బలవాక్ జ్ఞాన వి త్తమః ।

(1) శోణానుల పకోపేతా, (2) కర్మ, (3) పక్షి సా, (4) ముమ్మూతా, (5) ప్రాతర్దృశ్యామ.

న్యాయశ్రేష్ఠ స్వర్వసమా రసాగమ విశారదః
సర్వధర్మరతశ్రేష్ఠో న్యాయమాన్ద ప్రవర్తకః॥ 20

రసశాలా నిర్మాణమ్

రసశాలాం ప్రవక్ష్యామి రసేంద్రస్య పరావనే
నిర్ణయే చ్చ నిరాతంకై స్థేకేచ నిరుపద్రవే (ప్రవే) 21

ఆస్తిక ప్రాణి సుభగే ధవధావ్య సమాకులే
సారాశ్యే పూర్ణవిభవే నిరచాయే హ్యనిష్ఠకే॥ 22

నగరే సర్వవర్ణాశ్శ్యో మహామూహేశ్వరావృతే
తత్రాపి (1) విజనేష్ఠా నే పవిత్రే చ సురక్షితే॥ 23

(2) సర్పాది పశు వృక్షాది సంవాద పరివర్జితే
సమస్థితే చ ప్రాకార పరిధార్గలభూషితే॥ 24

నారంగ దాడిమ—జంబీరఫల పూరకే
తాల హింతాల వకుల నాశికేలామ్లు చాలలే॥ 25

అశోక జంబూ పవన సాల పున్నాగ మండితే
కపిత్థ పూగ సరల దేవదారు సుబిల్వకే॥ 26

ధాత్రీ స్యగ్రోధ వరుణ మధుకామూత మండితే
కేతకే మల్లికా జాతీ యూధికా నూలతీయుతే॥ 27

మాగధీ కుండ కురవ తిలకే శతపత్రకే॥ 28

కుముదోత్పల కల్పార పుండరీ కాంబుజోత్పలైః
హంస సారస కారంజ చక్రవాకవిరాజితే॥ 29

సోభిః శీతలజలే పరితః పరివేష్ఠితే
శీతానిలాభి లులిత లలిత ప్రసవాంచితే॥ 30

చిత్రోద్ధ్యానే ౭ తిరుచిరే రసశాలాం ప్రకల్పయేత్
షోడశ స్థంభరుచిరాం చతురశ్ర సమాయతాం॥ 31

మనోజ్ఞాం దేవదేవేణీ! మత్తవారణ సంయుతాం
నాతాయన సమోపేతాం, కవాటాగ్గలరక్షితాం॥ 32

కక్షా పతాక సంయుక్తాం సర్వోపకరణోజ్జ్వలాం
సమూహిత దిక్పాలాం. సమర్పిత వినాయకాం॥ 33

(1) విజయే, (2) సర్పాల పశు వృక్షాది సంబాధ.

ప్రతిష్ఠితాం చ మాహేశాం ద్వారపాలైశ్చ రక్షితాం
 భేరి కాపాల ఘంటాది దివ్యవాద్యనినాదితాం । 34

వాస్తులక్షణ సంయుక్తాం రసశాలాం ప్రకల్పయేత్
 శాలాయాం వేదికాం (1)కార్యాత్ సుదృఢాం దర్శనోపమాం ।
 ఇష్ట (2)కార్యాచితాం రమ్యాం ససోపానాం సలక్షణాం
 కపిలాసోమయాలిప్తాం హిరణ్యకలశావృతాం । 36

రసేంద్రభూతావిధిః

వేదికాయాం రసేంద్రస్య భద్రపీఠం ప్రకల్పయేత్
 భద్రపీఠే లిఖేత్ సమ్యక్ సింధూరేణ ద్విహస్తకం । 37

షట్కోణం వసుయంత్రం చ తద్భాష్యే చాష్టపత్రకం
 కమలం చతురస్రం చ చతుర్ద్యారోపశోభితం । 38

రసలింగం స్య సే ద్యంత్రే పుష్పాద్యైశ్చ సమర్చయేత్

ర స స న్ద్య

అథ సంధ్యాం ప్రవత్యోమి రసకర్మ ఫలప్రదాం । 39

ప్రవిశే ద్రసశాలాం చ స్నాతః శుద్ధోనులేపితః
 శుక్లమాల్యాంబరధరః సంయతాత్మా జితేంద్రియః । 40

యతవాక్ గురుభక్తశ్చ సత్యవాదీ దృఢవ్రతః
 ఉపవిస్య (3) సమావాసే మృదులే చిత్రకంబలే । 41

వాగ్మ్యయా శ్రీయుతం తోయ మాత్మ విద్యాశివాత్మకం ।
 తత్సం చ శోభయామీతి త్రివారం విధివ త్ప్రబేత్ । 42

ధ్యాయే ద్దరద గాయత్రీం త్రివారం (భైరవీం) ప్రజపే త్ప్రియే
 రసభైరవ గాయత్రీం శృణుభైరవి! తత్వతః । 43

“యం రసేశ్వరాయ విద్మహే రసాంకుశాయ ధీమహి
 తన్న (తన్నవః) స్సూతః ప్రచోదయాత్ ” । 44

కోటిసూర్య ప్రతికాశం దశకోటిండు సన్నిధం
 శుభ్రం పంచముఖం దేవం, త్రినేత్రం చంద్రశేఖరం । 45

(1) కార్యసుదృఢా దర్శనోపమా, (2) ఇష్టకైః కలితా (3) సమావాసేత్.

- అష్టాదశభుజం శాంతం, పంచకృత్య పరాయణం
శుక్లమాల్యాంబరధరం, నాగయజ్ఞోపవీతినం । 46
- శుద్ధస్పటికసంతాశం ప్రేతారూఢం రశేశ్వరం
నీలకంఠ చ సర్వజ్ఞం సర్వాభరణభూషితం । 47
- మదం రసశాస్త్రంచ పారదం భుజగం సుధాం
శంఖ శైషజ్య కోదండ శూల ఖట్వాంగసాయకం । 48
- క్షమయం కరవాలం చ గడ్డాం పావక మీశ్వరీ
ఆరోగ్యం దీవ్య మాలాం చ హ్యభయం ద్వివనవైః కర్తైః । 49
- రసాంకుశీం నిజోత్సంశే బ్రాహ్మణ్యం వృషవాహనం
కపర్దభాగ నుదిరం మందహాసావనం శివం । 50
- రసభైవమాదింత్య తస్యాత్సంశే రసాంకుశీం
అంకుశం చాక్షమాలాం చ దధతం (1) దక్షహస్తయోః । 51
- పాశాభయం చ భిక్షాణే దక్షి (2) కేతరహస్తయోః
చతుర్భుజం రక్షవర్ణాం త్రినేత్రా మిందుశేఖరాం । 52
- రక్తాంబరధరాం, దేవీం కంబు శ్రీవాం కృపామయీం
రత్నాలంకారగుదిరాం మందహాసవిరాజితాం । 53
- ధ్యాయే ద్రసాంకుశీం దేవీం, దేవస్యాభిముఖం శివాం
తతో భస్మ సమాదాయ నామహస్తేష ధారయేత్ । 54
- వైవాధః పతితం పాత్రే గృహీత్వా గోమయం సుధీః
విశోష్య ప్రదపే త్సుండే, క్రమేణ ధారయే త్త్రియే । 55
- పునరుద్ధరణావైవ పద్మోజాతాదిభి ర్భవేత్ ।
నిరీక్షణం ప్రోక్షణం చ తాడనాభ్యుక్షణం తథా । 56
- పద్మోజాతాదిభి ర్మంత్రై రభిమంత్రైశ్చ త మ్పవః
మూర్ధ్ని వక్షేచ హృదయే గుహ్యే చరణయోః క్రమాత్ 57
- ఈశానావైః పంచమంత్రైః త త్తస్మానేషు నిక్షిపేత్
సర్వాంగస్థూలనం వర్ష్యా దృష్ట్యా పంచభి(3)శ్చ తైః । 58
- పంకల్పం విధివ త్సుర్య ద్రసాచార్యో మహేశ్వరః
ప్రాణాయామత్రయం శృత్వా మూలమంత్రేణ పార్వతీ । 59
- ప్రోక్షయే న్మంత్రితం తోయం మూర్ధ్ని వామకర్ణతం
ఆచమ్య చ పున స్తోయం మూలమంత్రేణ మంత్రితం । 60

(1) కండ (2) జోత్సర. (3) కృతైః

త్రిధా దక్షిణ హస్తస్థం విభే దాచమనం తతః
అర్ఘ్యం మూలేన దత్వా త్రిః పునరాచమ్య సార్వతీ ॥ 61

అష్టోత్తరశతం జప్త్వా మూలమంత్రే ముదారధీః
సమర్పయేచ్చ సూతాయ రసస్థేయ మిశ్వరీ ॥ 62
త్రికాల మేవం కుర్వంతి సంధ్యాం సర్వాఘనాశసిం

రసాంకుశ రసాంకుశీ మూలమంత్రోద్ధారః

వక్ష్యేహం మూలమంత్రస్య శృణూధారక్రమం ప్రేయే ॥ 63

వాబ్జయా కమలాచాధ చతుర్థ్యంతో రసేశ్వరః
తతో మహాకాలపదం మహాబలపదం తతః ॥ 64

అఘోర భైరవపదం వజ్రవీరపదం తతః
క్రోధకాలపదశ్చైతే త్వర్వ సంబుద్ధి సంయుతం ॥ 65

కమఘవర్ణా స్తయుత స్సాఘో (స్యాదా) దస్త స్సలిండుకః
ఇదం పంచాక్షరం కూటం తతో (1) (ల) క్షణసంయుతం ॥ 66

సవిష్ణో వ్యయంకూటః చతుర్వర్ణాత్మకః ప్రేయే
రసేంద్ర భైరవ స్వాయం మంత్రో ద్వాత్రింశవర్ణకః ॥ 67

గోపితః సర్వతంత్రేషు రహస్యోత్పంత దుర్లభః
రసాంకుశం మస్త్రీమహం వక్ష్యేమి శ్రుణు భైరవి ॥ 68

వా (2) స్పీజం భువనేశీ చ రమా మకరకేతవః
రసాంకుశా చతుర్థ్యా నమోంతతో ద్వాదశార్ణకః
మస్త్రీ రసాంకుశో యశ్చ తవ దేవ్యా ప్రకీర్తితః ॥ 69

రసభైరవ మస్త్రీశ్చ (స్య) ఛన్దోఽనుష్టుప్ ప్రకీర్తితః
సద్వికేళో ఋషిః ప్రోక్తో దేవః శ్రీరసభైరవః ॥ 70

రం బీజం లం భవే త్కిలం మచ్చాయం న శ్కక్తి రీతిః
రసాంకుశాయాం సు-ప్తః స్వా దనుష్టుప్సప్త తురీతి ॥ 71

రసాంకుశా దేవతా స్యాత్ రం బీజం కీలకం రసః
నమః శక్తి రీతి ఖ్యాతం రహస్యం మస్త్రీముత్తమమ్ ॥ 72

ర స లిం గా ర్చ నం

రసలింగార్చనం వక్ష్యే భైరవి ! శృణు తత్వతః
వాకుపాదం పురస్కృత్య ప్రవిశే ద్యాగమర్చయ ॥ 73

(1) కర్ణం, (2) వాబ్జయా.

ఆపనే మృదులే స్థిత్యా కుచిః సంయతమానసః

ప్రాణా నాయమ్య సజ్జల్య (1) శీఘ్రవృష్టిరశిల్పితమ్ 74

శుద్ధస్ఫుటిక సకాశం సుశాస్త్రం వరదాధయమ్

స్మరేత్తద్వామ పూర్వం చ తదనుజ్ఞా మవాప్య చ 75

దివిస్థితాశ్చ యేభూతా భూమిస్థా విఘ్నకారిణః

సాతాలే యేనుహాభూతాస్తే నస్యన్తు శివాజ్ఞయా 76

అనేనైవ చ మస్త్రేణ దిగ్విధిం (త్వక్షతాన్) కృతవాన్ ఓషేత్

పుష్పమాఘాయ భవితే నిక్షిపే దస్తరిక్షకే 77

సర్వశత్రుప్రమథసి చేతి దక్షిణ పార్శ్వికామ్

త్రివారం (భార)భారయేద్ భూమా ప్రాణాయామోభవేత్సవః

రసేన్ద్రిభద్రపీఠస్య దక్షిణే చతుర్రజమ్ 78

మన్దలం హస్తమాత్రం సార్థంకుర్యా త్సుశోభనమ్

త్రికోణవృత్త పట్టణ చతురస్రం భవేత్త్రమాత్ 79

ఇంద్రిదిలోకపాలాం శ్చ తత్ర న్నామ పురస్పరమ్

ప్రణవాది నమోన్తైశ్చ పూజయే త్కుసుమాక్షతైః

(వాఙ్మయా) వటమాలా కమలా బీజైః హృదయాదీ

స్త్రపూజయేత్ 81

ప్రాచ్యా మవాచ్యాం క్రమశః ప్రతి యోత్తరయాః శివే

ఉశానాసురమరుతోః శేనేతే ప్రపూజయేత్ 82

అస్త్రం సర్వాసు కాష్టాసు చతుర్థ్యస్తం షడస్తకమ్

ఛోటకాం దర్శయే దప్త పశ్చా దాధార మాహరేత్ 83

తదైవావాహయే దగ్ని మన్దలం బీజమూలకమ్

అగ్నేర్దశకలా స్తత్ర పూజ్యా గణ్ధాక్షతైః క్రమాత్ 84

తతః పాత్రం సమాదాయ భావయే త్సూర్యమన్దలమ్

మూర్త్యుద్వాదశకలాః ప (అ) త్రారాప్య శ్చైవనాక్షతైః 85

గర్భోత్తమాన్వితం తోయం పూరయే చ్చార్ఘ్యపాత్రకమ్

చిస్తయే దైస్తవం బింబం తత్కలాస్త్ర పూజయేత్ 86

మధ్యే త్రికోణ మాలిఖ్య శక్తి బీజం సముల్లిఖేత్

తత్ర ఓషే ద్దప్త పుష్పం మూలమస్త్రం త్రిధా జపేత్ 87

(1) శ్రీ గురుం శివీ శీఘ్రం

పూర్వాది దిక్కు చతుస్పుష్ప చతుఃపాత్రాణి ధారయేత్
 పూరయే మూర్ధ్వవ త్తాని గంధపుష్పాక్షతై ర్యతేత్ ॥ 88

ప్రక్షిపే న్యూలమస్త్రేణ మధ్యపాత్రోదకేన చ
 పాత్రాణి నిజగాత్రాణి పూజాద్రవ్యాణి పర్వతః ॥ 89

స్వాగత చ్చతుర్రాజ్య మణ్డలం పరికల్పయేత్
 పూర్వ త్పంచ పాత్రాణి పూరయే చ్చుద్ధవారిణాః ॥ 90

నిక్షిపే న్యుద్యమే సూతం రత్నం దక్షిణకే క్షిపేత్
 స్వర్ణం త ద్వామపాత్రే చ తత్పూజితే కుశం న్యసేత్ ॥ 91

రత్నపాత్ర సమీపస్థే పాత్రే ప్యా దప్య గంధకమ్
 ప్రతిపాత్రే త్రికోణాంశ్చ లిఖే న్నాయాసమన్వితమ్ ॥ 92

న్యసే ద్గంధా క్షతం పుష్పం త్రిధా మూలేన మస్త్రయేత్
 సప్తధా రసపాత్రాంశ్చ మూలమస్త్రేణ మస్త్రయేత్ ॥ 93

రసపాత్రోదకేనై వ పూజాద్రవ్యాణి చాత్మనః
 శరీర ముత్తమాంశ్చ ప్రోక్షయే త్పీఠదీపకమ్ ॥ 94

ఆనవన్య ఋషేర్మేఘః సుతలం భవ్న ఈరితమ్
 కూర్మరూపీశు భగవాన్ దేవతా పరికిర్తితా ॥ 95

పృథ్వీ! త్వయా ధృతా లోకాః దేవీ! త్వం విష్ణునా ధృతా
 త్వం ధారయ మాం దేవీ! పవిత్రం కరు చాసనమ్ ॥ 96

అనేనై వతు మస్త్రేణ చాసనం కుసుమాక్షిపేత్

భూ త కు ణ్డిః

భూతకుణ్డిం ప్రవక్ష్యామి పృథ్వీ పీతా సవజ్రకా ॥ 97

కశినా లంబినీ పూతా జానతాంసువ్యమూలతః
 ధ్యేయా జాన్వాదికట్యస్తం ఉపన్యస్యాథ చచ్ఛ్రీకా ॥ 98

శుభ్రా వంబీజసహితా విచిన్త్యా ద్రవరూపికా
 కట్యాది హృదయాన్తాంశ్చ బహిర్భ్యయ స్త్రేకోణకః ॥ 99

రంబీజం రక్తవర్ణశ్చ స్వస్తికేన విభూషితః
హృదాది కంఠపర్యంతం వాయుస్పృత్యాంజన ప్రభః | 100

యంబీజనహితో దేవీ! షడ్బిందు పరిభూషితః
షట్కోణ కణ్ఠదేశాశ్చ బ్రహ్మరస్థాస్త మిశ్వరీ | 101

వర్చులం చాంబీజయుతం మహాశృణ్ణం వియత్స్మరేత్
పృథ్వీ మపుచ తాత్స్వగ్నో స చ వాయూ సచామ్బురే | 102

మేలయిత్యా ద్వాదశా వైష్ణాపయే త్పరమేశ్వరి
యంబీజే నాత్మకో దేహం మూలాధారా ద్విశోషయేత్ | 103

షడాధారాణి నిర్భిద్యం యావత్ బ్రహ్మబిలం ప్రియే
రంబీజేన దుహే ద్దేహం పర్వమాస్థావయే త్తతః | 104

వంబీజేన ద్రవీభూతం బ్రహ్మరస్థేష్టమణ్డలాత్
స్యద్దేమానామ్బుతే నైవ తను మాస్థావయే చ్ఛివే | 105

అకాశా ద్వాయు మాదధ్యా త్తస్మా ద్వహిం సమాహ రేత్
వహే రాప సమాదేయా స్తాభ్యో భూమిం సమాహ రేత్ | 106

ఏవం శ్శుచ భూతాని స్వస్థానేషు నియోజయేత్
వామకుక్షిణీతం పాపపురుషం కృష్ణరూపిణమ్ | 107

ధ్యాయే త్తం నిర్గతం దేవీ! ఖడ్గ చర్మధరం పరమ్
న్యాసం రసాంకుశేనైవ కృత్వాంఘ్రి హృదాదిషు | 108

ఐం హ్రీం శ్రీం ఖ్లోమ్ క్లమ్ హం హీం హూం హ్రైం
హ్లోం హ్వో ఖట్ రసేశ్వరాయ మహాకాల ధైరవాయ
శిఖాయై వషట్, కాద్రూపాయ కృష్ణ వీర్ణ లోచనాయ
అవతర, అవతారయ, జల్ప, జల్పయ, శుభాశుభం కథయ,
కథాపయ, రక్షం కురు కురు, కారయ, మమ రససిద్ధిం
దేహి దేహి.

మహాకాలధైరవాయ హృదయాయ నమః
పూర్వవ స్వహాబలధైరవాయ శిరసే స్వాహా
పూర్వవ దఘోబైరవాయ శిఖాయై వషట్

పూర్వవ ద్రవ్యజవీరభైరవాయ కవచాయ హుం .
 పూర్వవత్ క్రోధభైరవాయ నేత్రత్రయాయ వాచక్
 పూర్వవ త్కాలభైరవాయ అస్త్రాయ ఫట్ । ఏవ మజ్జలీన్యాసః ।

ప్రతిబీజై స్పముచ్చార్వ చతుర్థ్యాస్తం రసాంకుశమ్ ।
 హృదాది పంచస్థానేషు విన్యసే క్షిజపంచమ్ ॥ 109

తత చ్చాస్త్రాయ ఫడితి ఛోటికాం దిక్ష్వ దర్శయేత్ ।
 మాత్రుకాంశ్చ కలాన్యాసం (1, పూజాన్యాసం) కోలకమ్ ॥

ప్రతుర్వీత తతో దేవీం చాంతర్య జప మాచరేత్ ।
 కుమ్భకేన హృదమోఘజం సముల్లం విదధాతి హి ॥ 111

హృత్పద్మకర్ణికాయాంశ్చ రసమూర్తింశ్చ చిస్తయేత్ ।
 మాన్వస్తై ర్గన్ధ పుష్పాద్వై రుపచానైః ప్రపూజయేత్ ॥ 112

స్వదేహం గన్ధ పుష్పాద్వై రలంకృత్య యథాసుఖమ్ ।
 అస్తర్యజన మేవం స్యా ద్దహిర్యజన మాచరేత్ ॥ 113

అస్త్రేణ లిజం సంప్రోక్ష్య లిజ్జశుద్ధిం విధాయ చ ।
 అస్త్రపూతేన తోయేన పూరితాం వర్ధనీం ప్రయే ॥ 114

దక్షిణార్చ్యే సన్నివేశ్య పూజయే త్తాం విధానతః ।
 పీతే సిన్ధూర రజసా విదధ్యా చ్చతుర్రచమ్ ॥ 115

మట్కోణం విలిఖే త్రస్త్రిక్ ఋజం స్వస్థశలాకయా
 పసుపత్రే చాప్తపత్రం సచతుర్ద్యార భూగృహమ్ ॥ 116

చతుర్రసం బహిర్భాగే దిక్పాలాన్ పూజయే త్త్రియే
 నందినం చ మహాకాలం భృక్తిం రీటిం మహాబలం ॥ 117

కుమ్భకర్ణికాం సుగ్రీవం భృక్తికాం దృఢాయుధమ్
 చతుర్ద్యారేషు విన్యస్య త్వా త్వా ప్రాగాది పూజితౌ ॥ 118

దుక్కుం రావ్యం తామ్ర సీసం వజ్ర కాన్త కకం హ్యయః
 ప్రాగాదిద్వారం సమ్పూజ్య క్రమాత్ ద్వేద్వే మసేశ్వరి ॥ 119

(1) దీజం.

భూగృహాధ్యస్తకే ప్రాచ్యాం శుక్ర మగ్నాం గ్రహం యతేత్
దక్షిణస్యాం యతే ద్రుద్ర మాసుకే చ సమీరణమ్ ॥ 120

పశ్చిమస్యాం శివం వహ్నిం వాయవ్యా ముత్తరే హ్యుమాం
యతే త్పావక మీశాన్యాం తత శ్చాప్తదలాగ్రకే
ప్రాగాదా గ్రహకం తాలం కాసీసం చ మనశ్శిలామ్ ॥ 121

కంఠష్ఠం నూషికం చైవ నృపావర్తశ్చ గైరికమ్
లేపికా షేపికా చైవ క్రాయికా రంజికా రథా ॥ 122

లోహాది బద్ధకారేచ భూచరీ మృత్యునాశసీ
విభూతిః శేచరీచైవ దశద్రుత్యః క్రమేణ చ ॥ 123

పూజ్యా త్వష్టదలే పద్మే హ్యూర్ధ్వార్ధస్తాద్దలేషు చ
నూషిక్య ముక్తా వైడూర్య నీల గారుడ విద్రుమాః ॥ 124

గోమేధః పుష్పరాగశ్చ మణయః సర్వసిద్ధిదాః
ద్వితీయ వసువత్స్య దలాగ్రేషు ప్రపూజయేత్ ॥ 125

అష్టాదశభుజా రుద్రాః పంచవక్త్రాః త్రియంబికాః ।
చంద్రార్ధశోభిమకుటాః నీలగ్రీవాః వృషభాః ॥ 126

స్వస్వవర్ణధరాః సర్వే త్వష్టా విద్యేశ్వరాస్తుతే ।
పూజనీయామహేశానిః ద్వితీయైష్టదలాముతే ॥ 127

రసకం విమలా తాప్యం చపలా తున్ద మంజవమ్ ।
షట్కోణస్య దలాగ్రేషు సఖ్య స్సుప్తః సర్వసిద్ధిదాః ॥ 128

వజ్ర వైక్రతాన్త వజ్రాభ్రం కాన్త చామాణ టబ్బణమ్ ।
భూనాగశక్తదక్షైతాః షడగ్రేషు ప్రపూజయేత్ ॥ 129

హింసులం సస్యకక్షైవ శిలాజ త్వగ్నిజారకమ్ ।
తత్కర్ణికాయాం పూర్వాదా పరాశక్తి చతుష్టయమ్ ॥ 130

హింసులం మానీశక్తిః పరాశక్తిశ్చ సస్యకమ్ ।
శిలాజ త్వపరాశక్తిః అగ్నిజారః పరాపరా ॥ 131

ప్రణవాది సమోఽవైశ్చ తత్తన్నామ పురస్పరిమ్ ।
స చతుర్థ్యా యతే దేతాక రసావరణ సంస్థితాన్ ॥ 132

- మధ్యేతు దివ్యశక్తినాం పూజయే ద్రవశైరవమ్ ।
 సప్తవింశతి నిష్కేతు ద్రావితే శుద్ధహాటకే ॥ 133
- నవనిష్కం సూతరాజం విస్యసే చైప్రక మానసః ।
 మధూచ్చిప్త కృతే యస్త్రే లిక్ష్ణాకారే సులక్షణే ॥ 134
- నిష్పప్తే హాటకే సూతం ప్రతస్తే ప్రక్షిపే చ్చివే
 ముహూర్తా త్స్వంజితం రసలిజ్జం పయోస్తరే ॥ 135
- స్థాపయే త్వనరాదాయ హ్యుపరిస్థం మలం హరేత్
 సంఘృష్ట్య చ సమీకృత్య లిజ్జం సంప్రోక్షయే త్తతః ॥ 136
- ఏవం కావ్యాదిలోపై ర్వా వ్యుష్ఠైర్వా ఒక సమస్తైః
 అభ్రకాదిమ సత్త్వైర్వా లిజ్జం కుర్యాత్ స్వశక్తిః
 రసలిజ్జం ద్విధా ప్రోక్షం సకలం నిష్కలం ప్రియే
 పూర్వోక్షం సకలం లిజ్జం నిష్కలం కేవలోరసః ॥ 137
- బుభుక్షూణాం హి సకలం నిష్కలం మోక్షమిచ్ఛతామ్
 రసలిజ్జం హేమబద్ధం బ్రహ్మవిష్ణ్వంశవహ్నయః ॥ 138
- అపూజయన్ రూప్యబద్ధం గణేశ స్కంధ వన్దినః
 త్వయాభ్రసత్వసంబంధం రసలిజ్జం ప్రపూజితమ్ ॥ 139
- తామ్రబద్ధం రమా వాణీ కుబే రేష్ట్ర జలాధిపాః ।
 కాస్తబద్ధం యమ మరు నైరు(బు)తాః సమపూజయన్ ॥ 140
- వజ్రబద్ధం సిద్ధసాధ్య విద్యాధర మహార్షయః
 నాగబద్ధం నాగ వసు గంధర్వోరగ కిన్నరాః ॥ 141
- తీక్ష్ణబద్ధం భద్రకాలీ యక్షభూత పితృచకాః
 ముండబద్ధం చ దుర్గాంబా చాఘరో గుహ్యకా సురాః ॥ 142
- నిష్కలం రసలిజ్జం తు భృక్ష్వేద్యా యోగినో ఒర్పయన్
 ఉక్తాని రసలింగాని మానవాః ఫలకాంక్షిణః ॥ 143
- పూజయేయః ప్రయత్నేన నిత్యం సర్వార్థసిద్ధయే
 ఉక్తానాం రసలిజ్జానాం ప్రాణసంస్థాపనం శృణు ॥ 144

ప్రాణా నాయమ్య విధిన త్రాణశక్తిం స్మరే చ్చివే
శోచితామ్నానిధేర్నశ్యే రక్తామ్నాబాసనాం పరామ్ | 145

రక్తామ్నరథరాం నానారత్న కిరీటిసిమ్
విమలేన్ద్రకలాజుటాం రవి వహ్నిన్ద్రలోచనామ్ | 146

కర్ణతాటబ్జ-కిరణాయశ్చ తకచోలకామ్
శ్రీపేర్ణీకుసుమాకారనాసా వంశ విరాజితామ్ | 147

ప్రవాళ పద్మరాగాధ వింబాధర విరాజితామ్
కురువిన్దదలాకార శ్లక్ష్మ దన్తాభిశోభితామ్ | 148

శక్తాభిరామ కణ్ఠస్థ ముక్తాచార విరాజితామ్
అంగులీయక కేయూర కటకాది విభూషితామ్ | 149

పాశాంకుశేక్షుకోదణ్డ పుష్పబాణా (1) యుధప్రదామ్
రుధిరాపూర్ణపాత్రేణ శోభమానకరామ్బుజామ్ | 150

సీనస్తనతటోద్భాసి హారకుంకుమమణ్డితామ్
కాశ్చే మణ్డిర కటక పాదాంగులి విభూషితామ్ | 151

ప్రాణప్రతిష్ఠాం లిజ్జస్య (2) కుర్వీతైకాగ్రమానసః
స్మరేం ద్వధయపాశశ్చ హంస స్సోఽహ మితి క్రియే | 152

అముష్య లిజ్జస్య ప్రాణ ఇహ ప్రాణః, అముష్య
లిజ్జస్య జీవ ఇహ స్థితిః, అముష్య లిజ్జస్య సర్వేన్ద్రియాణీ
వాత్ మన శ్చక్షుః శ్రోత్ర జిహ్వే భూణా ఇహాగత్య,
సుఖం చిరం తిష్ఠన్తు, స్సోహం హంసః స్వాహా,
య ర ల వ క ప స హం ఓం క్రోం, హ్రీం, అం.
ఏతన్నస్తం సముచ్చార్య ప్రాణా నావాహయే త్రియే |

అస్యశ్రీ ప్రాణప్రతిష్ఠామ ప్రస్య బ్రహ్మ విష్ణుమహేశా
శ్వరా ఋషయః, ఋగ్యజుస్సామాని ఛందాంసి, శ్రీపరా
శక్తి దేవతా, అం నీజం, హ్రీం శక్తిః, క్రోం కీలకం,
(3) సకలమస్త్రీయస్త్రీప్రాణప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః |

(1) భయ, (2) మర్యాదావ్రతం. (3) అముష్య లింకస్య ప్రాణప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః

ఆనందం పూజయే మూర్త్యం గర్భ పుష్పాక్షతాదిభిః । 153

ఆం ఆధార శక్త్యై నమః, హ్రీం కూర్మాయ నమః,
 హ్రం అనంతాయ నమః, హ్రైం పృథివ్యై నమః, హ్రాం
 కన్దాయ నమః, అంకురాయ, వాలాయ, కర్ణిష్టకేభ్యః,
 కలేభ్యః, కేసకేభ్యః, కర్ణికాయై, తన్మధ్యే ధర్మాయ,
 జ్ఞానాయ, వైరాగ్యాయ, విశ్వరాయ, అధర్మాయ,
 అజ్ఞానాయ, అవైరాగ్యాయ, అవైశ్వరాయ నమః.

హృదంభోజ స్థితం దేవం సహదేవ్యా మహేశ్వరీ ।
 ఆవాహయే త్సావరణం పాల్లకక్తి సమన్వితం । 154

పీఠే (సం) స్థాపయే లిల్లం మూలేనార్ఘ్య కుశోదకైః
 పాద్యం గర్భోదకై ర్దద్యాత్ హ్రైమే నాచమనం భవేత్ । 155

(1) గర్భోదకై ర్భవే త్సావరణం సర్వం మూలేన శామ్భవీ
 పాదకేశేన దుర్రేణ పనమాసేన పార్యతే । 156

చమకైః పురుషసూక్తైశ్చ ఫలైః పంచామృతైరపి
 నారికేలేక్షవలీలైః సుగంధోదక వారిణా । 157

సంజప్య చ తతో లిల్లం పీఠే సంస్థాపయే చ్చివే

లిల్లస్య పరిఠః :-

ఓం వామదేవాయ నమః, క్రేష్టాయ నమః, దుద్రాయ నమః,
 కాలాయ నమః, కలవికరణాయ నమః, బలాయ నమః, బలవికరణాయ
 నమః, బలప్రమథనాయ నమః, సర్వభూతదమనాయ నమః ఇత్యష్టాసు
 దిక్షు, మనోన్మనాయ నమః ఇతి శివసన్నిధౌ పుష్పై రభ్యర్చ్యిః ఓం
 హ్రాం హృదయాయ నమః, ఓం హ్రీం శిరసే స్వాహా, ఓం హ్రం
 శిఖాయై వషట్, ఓం హ్రైం కవచాయ హుం, ఓం హ్రాం నేత్ర
 త్రయాయ వౌషట్, ఓం హః అస్త్రాయ ఫట్; ఓం హ్రాం ఈశానాయ
 నమః, ఓం హ్రీం తత్పురుషాయ నమః, ఓం హ్రం అఘోరాయ నమః,
 ఓం హ్రైం వామదేయ నమః, ఓం హ్రాం సద్వ్యోహితాయ నమః ।

మూలమస్త్రేణ దేవాయ దద్యాత్ సుస్పృష్టాలిం ప్రేయే । 158

(1) ర్భ

మూలమస్తే షడక్షర న్యూపం కుర్యా చ్చివస్య తు |
లిజస్య దక్షిణేభాగే ఋగాదీ నిగమా నపి | 159

బ్రహ్మణం పృథ్వీం తోయం విష్ణుం రుద్రం హుతాశనమ్ |
ఈశ్వరం పవనం చైవ మాకాశం సదాశివమ్ | 160

శ్రీకణ్ఠ మమృతాంశుం బైరవం భాస్కరం తథా |
పరం శివం పరాత్మానం పూజయేన్మూర్తిమాన్ క్రమాత్ |

లిజస్య వామపార్శ్వే తు బ్రహ్మదీన్ సప్తమాతరః |
మహాలక్ష్మీం మహాకాలీం దుర్గాం హస్తం వినాయకమ్ | 162

యోగినీం తేత్రపాలం శక్తయశ్చాపి పీఠకే,
ఓఘాశక్తి రాపలాదిః తయా పూర్ణా గిరిప్రియే | 163

కామేశ్వరీతి సమ్నూజ్య రుద్రశక్తిః సురాచ్ఛితే |
లోపముద్రా కుబ్జకా చ కాలసంకర్షిణీ తథా | 164

మధురాది రసాః గర్భాః సర్వధాన్యాని పార్వతి |
దివ్యోషధ్యః సుధా హాలా విషం చర్మాది ధాతవః | 165

ఇన్ద్రీయాణి మనోబుద్ధి రహజ్కారశ్చచేతనా |
శబ్దాద్యా విషయాః పూజ్య దేహజ్ఞాని చ శామ్భవి | 166

లిజస్య పశ్చిమే భాగే సముద్రాః సరితో నదాః |
పర్వతా మేరు ముఖ్యాశ్చ భాస్కరాద్యా వనగ్రహః | 167

జ్యోతిశ్చక్రం ధ్రువో వీధీ శిశుమారః ప్రజాపతిః |
కలా కాష్ఠా చ ఘటికా ముహూర్తాః ప్రహరాదికమ్ | 168

రాత్రిః పక్షశ్చ మాసశ్చ ఋతుకాలాయనానిచ |
సంవత్సరా యుగాః కల్పా దిశకాస్మి...ధి...శివే | 169

బేతాలాని చ నాగేంద్రాః తథా కాలాగ్ని రుద్రకాః |
యతః విశాచా భూతాశ్చ రాక్షసా దనుజస్తథా | 170

గుప్త్యాకా దుష్టబేతాలా రాజయత్కౌదయో గదాః |
మన్ద్రాః శస్త్రాణి శస్త్రాణి సమ్నూజ్యః క్రమశః ప్రీయే | 171

- లిజ్జస్య పూర్వభాగే తు సమ్మూజ్యగురుపత్నయః ।
సిద్ధాః సాధ్యశ్చ మునయో యోగినః ప్రీయవాదినః ॥ 172
- విద్యాధరాః కిన్నరాశ్చ గన్ధర్వా శ్చాశ్వినౌ తథా ।
వసవోఽస్పరసాంముఖ్యాః శృక్లారాది రసా నవ ॥ 173
- గీతనృత్యాది తద్భేదాః కాశ్యపాద్యా స్తథా దశ ।
రుద్రాః సుమనసః పూజ్యా భాస్కరా వహ్నియ త్రయః ॥ 174
- విశ్వేదేవా శ్చ పితరో మాతరః పితృదేవతాః ।
కులూచార్యా రసాచార్యాః పూర్వాచార్యాః శివార్చకాః ॥
- మత్స్యాది దశజన్మాని జినో లోకాయత స్తథా ।
దేవాయ వత్త్రయ్యుగల ముపవీతద్వయం తథా ॥ 176
- మధుపర్కం దివ్యగన్ధ మక్షితా కుసుమాని చ ।
తత్పుష్పాణి చ కల్పార కమలోత్పలకై రవమ్ ॥ 177
- జాతీ చమ్పక పున్నాగ పూగ నారజ్జ చూతశైః ।
మాగధీ మాధవీ మల్లీ యూథికా ప్రభృతీని చ ॥ 178
- దననం మరువంచైవ రసేంద్రియ సమర్పయేత్ ।
ధూపం దశాజ్లకం దీప * మపూ పాన్నం ఘృతేషామపమ్ ॥ 179
- సమదీరసాని శాకాని శుద్ధగన్ధోత్త మాన్వితమ్ ।
లేహ్యం చోష్యాది నైవేద్యం రసేంద్రియ ప్రదర్శయేత్ ॥ 180
- హస్త ప్రక్షాలనం దేవి దద్యాద్ గన్ధోదకేన చ ।
సువాసితాని పూగాని ఘనసార యుతాని చ ॥ 181
- అపదాతాని సాగ్రాణి నాగవల్లీ దలాని చ ।
ముక్తాఫలోద్భవం చూర్ణం తామూర్బలం చ సమర్పయేత్ ॥ 182
- దర్పణం చామరద్వంద్వం ఛత్రం నర్తన గీతనమ్ ।
ఉపచారేషు సర్వేషు దద్యాదాచమనం ప్రియే ॥ 183
- సర్వోపచారా మ్మూలేన దద్యాత్ స్తోత్రం జపే చ్ఛివే ।
రశ్మిస్త్రై రవం దేవం ధ్యాత్వా దేవి రసాంకుశమ్ ॥ 184

* మపూపాన్నాజ్ల పాయసమ్

మహేశ్వరాం చ వినతాం గన్ధ పుష్పాదిభి ర్జయేత్ |
అంగుష్ఠానామికానా(భ్యాం)చ దద్యాద్గన్ధో త్త మాన్వికమ్ | 185

బిస్సుమూలేన కేవలం + దివ్యేన గురభః ప్రియే |
క్రమా దావరణా స్తేభ్యో దేవేభ్యో ౭ పి చ తర్పయేత్ | 186

హ్రీం అనన్దశివమూర్తి x మావాహయ్యామి
హ్రీం అనన్దగురుమూర్తి x మావాహయ్యామి
హ్రీం పరానన్దమూర్తి x మావాహయ్యామి |

కేభ్యో దత్వా ప్రసాదాన్ని తై రనుజ్ఞాపితం స్వయమ్ |
కుండల్యా (నూ) త్మ తత్వంచ విద్యాతత్వంచ నాభిగమ్ | 187

హృదయే శివత త్వత్సాన్ని సర్వత త్వత్సాన్ని తాలుగమ్ |
తితత్వ మేవం సంబి స్త్య ప్రసాదాన్ని సమస్తకమ్ | 188

తతః ప్రజ్వలితం స్మృత్వా జ్యోతిరన్తర్గతం ప్రియే |
స్వీకుర్వీత ప్రసాదంచ యథేష్టం సురసేవితమ్ | 189

హ్రీం ని పితనో హర్షా న్మూర్ఛయా సర్వదేవతాః |
అజ్ఞానా ఛైరవ ప్రీతిః స ఏవాహం వసంశయః | 190

గన్ధోత్త మోదనం శుద్ధం క్షతజం చ ఘృతం మధు |
సంయోజ్య పంచపిండంచ కృత్వా దద్యా త్రక్-మేణ తు | 191

దక్షిణోత్తర పూర్వాసు పశ్చిమాయాన్ని మధ్యమే |
తాంస్తాన్వస్త్రాణా సముచ్చార్య అథ దద్యా త్తతో జలమ్ | 192

ప్రణవం మాయాం కమలాం దేవీం పుత్రప్రదాం తతః |
తతో బటుకానాథో ౭ పి కపిల జటాజూటభాసురశ్చ పింజలత్రినేత్ర ఇమాం
బలిం + గృహ్ణా గృహ్ణా స్వాహాః ఓం హ్రీం అం సిద్ధయోగినీభ్యః సర్వ
మాతృభ్యో నమః | ఓం హ్రీం శ్రీం సర్వభూతేభ్యః సర్వభూత
కలిభ్యో నమః | ఓం హ్రీం శ్రీం స్థానక్షేత్రపాల ఇమాంబలిం
పూజాం * గృహ్ణా గృహ్ణా స్వాహాః | ఓం హ్రీం శ్రీం రసేస్వీ క్షేత్ర
పాల రాజరాజేశ్వర ఇమాం బలిం పూజాం * గృహ్ణా గృహ్ణా స్వాహాః |
బలిం దద్యా దితి శివే సర్వవిఘ్నోపశాంతయే | 193

• దివ్యేక.
x మారాధయ్యామి + గృహ్ణా గృహ్ణా.
• గృహ్ణా గృహ్ణా.

- తత శ్చాష్టోత్తరశతం జపే మ్మూలం రసాగతః ।
 తతః స్తోత్రం జపేత్ (పూర్ణం) రసభైరవ తుష్టయే ॥ 194
- స న్నుష్టా ఏవ సర్వాః స్యుః తుష్టే తు రసభైరవే ।
 జయతి (ఇయం) నిత్యార్చనవిధిః ప్రోక్తః సర్వత్ర దుర్లభః ॥ 195
- విద్ధి మాం పారదం దేవి తస్మాత్తా న్మృత్యుమాన్ ప్రియే ।
 పారదః సిద్ధికో (దో) మత్తో మదీయత్వాచ్చ సారతః ॥ 196
- రసస్యస్మరణం పుణ్యం దర్శనం స్మర్యనన్తథా ।
 పూజనం భజనం దానం సోధా పుణ్య ముదీరితమ్ ॥ 197
- సాత్వికం రాజస్థైర్మయ తామసం త్రివిధం వపుః ।
 సాత్వికం ముక్తిదం శుభ్రం వాలం ద్విభుజమణ్డితమ్ ॥ 198
- పూర్ణచాత్రం సూత్రదణ్డం ద్వినేత్రం కిశ్కిణీశ్రజమ్ ।
 రాజసం భుక్తిదం రక్తం కిరీట శశిశేఖరమ్ ॥ 199
- చతుర్ముఖాచ్చ తరుణం నీలకణ్ఠం త్రిలోచనమ్ ।
 సర్వైశ్వర్యప్రదం ధ్యాయేత్ శూల పాత్ర వరాధయమ్ ॥ 200
- తామసం కృష్ణవర్ణాచ్చ జ్వలమార్ష్యశిరోరుహమ్ ।
 అన్యదశభుజం త్ర్యక్షం పూర్వోక్తం చిన్తయే ద్రవం ॥ 201
- సర్వసిద్ధిప్రదం దేవి సర్వకామఫలప్రదమ్ ।
 స్మరణం రసరాజస్య సర్వోపద్రవనాశనమ్ ॥ 202
- హృదస్సౌజఙ్గితం ధ్యాయేత్స్వస్వాస్తేన చ శైరవి ।
 దర్శనం పారదేష్ట్య హన్తి పాపం త్రికాలజమ్ ॥ 203
- సేతుకేదార సర్వస్తం దివ్యలిక్ష్మణుదర్శనే ।
 యత్పుణ్యం లభతే మర్త్యః తతోక్తిగణితం భవేత్ ॥ 204
- కృణిష్యాం సర్వతీర్థేషు సాగరా నైషు దర్శనాత్ ।
 స్నాన పానాది యత్పుణ్యం తతోక్తిగణితం భవేత్ ॥ 205
- గోపాత్యానియతం దేవి భూణహత్యాశతానిచ ।
 బ్రహ్మహత్యా సహస్రాణి నశ్యన్తి రస దర్శనాత్ ॥ 206
- గవాంకోటి ప్రదానేన స్వర్ణకోటి శతానిచ ।
 అశ్వమేధ సహస్రాణి యత్పుణ్యం తచ్చ దర్శనాత్ ॥ 207
- రసస్య స్మర్యనం హన్యా దగమ్యాగమనం ప్రియే ।
 రస ద్రవ్యాపహారం పాపం ప్రాణివధార్జితమ్ ॥ 208

సప్తద్వీపే ధరణ్యాంశ్చ పాతాలే గగనే దివి ।
 యా స్వర్చయన్తి లిక్లాని తమృణ్యం రసపూజయా ॥ 200

వ్యాయముఖ్యేషు లిక్లేషు దివ్యేషు కృతపూజయా ।
 యమృణ్యం రసలిక్లస్య పూజయా తత్ఫలం భవేత్ ॥ 210

యోగినోఽష్టాబ్జ నిరతా యత్పదం బ్రహ్మనాదినః ।
 తత్పదం సమనావోఽతి రసలిక్లస్య పూజయా ॥ 211

కంకుమాగరు కస్తూరీ కర్పూరా వర్ణతం రసమ్ ।
 మూర్ఛితం రసలిక్లాయ దద్యా దిష్టార్థ సిద్ధయే ॥ 213

భక్షణా ద్రసరాజస్య సర్వపాపం వినస్యతి ।
 అనాదిమాయామలిన మాతానాం విశోషయేత్ ॥ 213

భవరోగం హరేచ్ఛీఘ్రం త్రితాపశ్చ వినాశయేత్ ।
 రసరాజస్య దానేన చతుర్భిశ్చ మేదిసిమ్ ॥ 214

మహామేరుసమం స్వర్ణం దత్వా యత్త త్ఫలం భవేత్ ।
 బ్రహ్మరూపీ శుద్ధరసో బ్రహ్మభూతిః సమూర్ఛితః ॥ 215

భస్మశ్శోతోరసరూపీ బద్ధః సూతః సదాశివః ।
 కామరూపీ బలూ (తా) కాభః కాలరూపీ చ దోషవాన్ ॥ 216

మూర్ఛితో భస్మితో బద్ధః పారదేష్టో మహేశ్వరి ।
 వ్యాధిం మృత్యుం దరిద్రత్వం హరత్యాశు కృపాశరః ॥ 217

దదాసి త్వం రసేష్టాశు శబ్ద స్పర్శన భూమితః ।
 స్వర్ణ మదీభుతకోద్యస్త త్రాడి ఫేచరసిద్ధయే ॥ 218

నమస్తే కాలకాలాయ నమ స్సర్వగుణాత్మనే ।
 వలీ వలీర వాశాయ మహావీర్య ప్రదాయినే ॥ 219

నమః శస్త్రాస్త్ర హస్త్రేచ భవాంభోనిధి పారద ।
 పారదేష్టో నమస్తుభ్యం కామినీకేలి మన్మథే ॥ 220

శుద్ధరూప త్రిదోషఘ్న నమస్తే పరమాత్మనే ।
 ఘనత్వాత్ వృద్ధిరూపత్వాత్ ద్రవత్వా జ్జలరూపితే ॥ 221

శేతోఽధికత్వా క్షేదస్వి చాఞ్చల్యా ద్వాయురూపితే ।
 సుధ్యాతా ద్రవరూపాయ నమస్తే భూతరూపితే ॥ 223

నమస్తే యోగయోగ్యాయ ప్రసిద్ధామర వర్ధితే ।
 కేద గో ద్విజ రాకేష్టే గురు విరాది హింసయా ॥ 228

- సంభూత క్షయ కష్టాదీఃకోగో హరితి పావనః ।
 నష్టేన్ద్రియాణాం జన్మానాం త్రాతా త్వమసి పారద ॥ 224
- సర్వాషభిభ్యోఽప్యభికో హ్యణుమాత్ర ప్రయోగరః ।
 ఏకోఽపి సర్వదోషభ్యోఽ రుచినాశన హేతవే ॥ 225
- త్వయా సృష్టా మహేష్ట్రాద్యాః సురా బ్రహ్మాదయః కలాః ।
 చంద్రాగ్రహ నక్షత్ర శినభైరవ శక్తయః ॥ 226
- జ్ఞానా జ్ఞాన గుణాలోకా గర్భోర్విరగ రాక్షసాః ।
 దివ్యోషధాని సర్వాణి సర్వసిద్ధికరాణ్యపి ॥ 227
- సూతేష్ట్రో భగవన్ శ్రీమన్ కలాం నార్హతి ఊడశీమ్ ।
 ప్రత్యక్షశముఖః సూతేష్ట్రో కిమన్యై రభవతి స్థితే ॥ 228
- అజిమాది గుణోపేతే నానాసిద్ధి ప్రదాయకే ।
 యోగినో హేమమభ్యాని లేహన క్షయతాం సదా ॥ 229
- అమృతత్వం ప్రాఘ్నవన్ది సేవయా తత్ర కేజ్వలా ।
 దృశ్యాదృశ్య స్వరూపత్వాత్ భోగ మోక్ష ప్రదం పరమ్ ॥ 230
- యో నజానాతి సూతేష్ట్రం స మాం వేత్తి కథం పరః ।
 గురు రాతా పితా వం...ద్విద్యా గతిః సుహృత్ ॥ 231
- రస త్వ మేవ సూతానాం త్వత్తః కోఽన్యో హితజ్కరః ।
 రసేష్ట్రో తవ యోగే చ శాస్త్రే స్త్రోతే రసాయనే ॥ 232
- యస్తు భక్తియతో లోకే స ఏ వాహం వసంశయః ।
 బ్రహ్మజ్ఞానేపి విష్వజ్జేయ స్త్వాం విదేచ్ఛ పారద ॥ 233
- త్యాజ్యోఽసా సర్వలోకేషు నై వాహం రక్షీతుం క్షమః ।
 యస్త్వాం నాస్తీతి వదే త్తస్య సిద్ధి ర్న కుతచిత్ ॥ 234
- యస్త్వామస్తీతి చ వదే త్తస్య సిద్ధి ర్భవే త్సదా ।
 రసేష్ట్రం యస్తు లోకేఽస్మిన్ కులీనో వా ధనాన్వితః ॥ 235
- సంస్కృతం కురుతే సూత త్వా మష్టాదశకర్మభిః ।
 స పుణ్య స్సర్వతీర్థస్య స జ్ఞాఘ్నః స చ బుద్ధిమాన్ ॥ 239

- సభుమాన్ సచధర్మజ్ఞః ససిద్ధిః సచ దైవతమ్ |
 తత్కులమృవనమూభయః పుణ్య రాజా జయాన్వితః | 237
- తత్పరుషోత్సవం నిత్యం కృతార్థాచ తదమ్ముకా |
 తస్య సంకర్షణం పుణ్యం స్పర్షణం భాషణం తథా | 238
- ప్రత్యక్షేతి ప్రమాణేన పరతత్వం సదాశివమ్ |
 తతో దేవేతి లోహాని వజ్రత్వం యాన్తి హేమతామ్ | 239
- రసేష్టేష్ట ప్రసాదేన మానిష్యో మృగలోచనాః |
 చక్రవాక సమోక్షుభిః శీన వృత్తస్తనోజ్వలాః | 240
- చక్షులా మన్మథాసక్తా విద్రుమాధర శోభితాః |
 శుకమృద్ధ ప్రతీకాశ వక్ర తీక్ష్ణ వభాశకురాః | 241
- శిశిషురాలాః సుభుజాః చమ్పకప్రకృమప్రభాః |
 నిమ్బనాభి సముమ్భాత రోమరాజి విరాజితాః | 242
- సర్వశాస్త్రవ సమ్మనామ్ సిద్ధిధావశ్యా భవన్తి చ |
 సూతేష్టే శుష్కు కామ్భానాం రాశి మగ్ని ర్యథా దహేత్ | 243
- తదైవ జన్మ దార్మిద్ర్య మృత్యు దుఃఖమయామయా |
 జారణా దగ్నిమధ్యత్యా భారయే త్కతివాపరా | 244
- తావత్కల్పసహస్రాణి శివలోకే సుఖం వసేత్ |
 తవకార్యేషు సూతేష్టే కించిద్ ద్రవ్యం వ్యయే వృరః | 245
- కేషాం దదాసి సద్విత్తం కోటికోటి గుణాధికమ్ |
 పరమం పారదం విద్యా త్సర్వలోకేషు దుర్లభమ్ | 246
- భోగమోక్షప్రదం పుణ్యం పుత్రారోగ్య | పవర్ధనమ్ |
 యే త్యాం నిష్టన్తి సూతేష్టే మూర్ధార ఖర వాయసాః | 247
- జమ్బూకా వృషభాః శ్యావః శ్రీశాన్త బధిరా జడాః |
 మూకాః కుష్టాః పద్మవక్త్ర వ్యధౌ వభ్యాశ్చ రోగిణః | 248

- ... జాయంతే అనేక జన్మసు ।
 భవతోన్విద్యకైః సార్థం భాణ్ణ పశ్యాన్న మిత్రణమ్ । 249
- యః కుర్యా దాసవం శయ్యాంభోజ నాలాప సజ్జతిమ్ ।
 స పాపిష్ఠో భవే త్త్యాజ్యః సర్వభర్తృ బహిష్కృతః । 250
- ఇతిస్తోత్రం మాయాప్రోక్షం పారదేవ్యస్య ధైరవీ ।
 యః పఠే చ్ఛ్రుణోయీ ద్భక్త్యా త్రిసంధ్యం రససిద్ధయే । 251
- బ్రహ్మహత్యాది పాపైశ్చ పాతకై రుపపాతకైః ।
 త్రికర్మాకలిభి ర్దేవీ ముచ్యతే నాత్ర సంశయః । 252
- ఘోరయుద్ధే మహారణ్యే దిగ్భ్రమే శత్రుసంఘ-ఠే ।
 నదీప్రసవణే దేవి చోర వ్యాఘ్రాది సంఘ-ఠే । 253
- జపేత్ స్తోత్ర మిదం దేవి ధ్యాత్వా శిరసి ధైరవమ్ ।
 ఇతి స్తుత్వా సూతరాజం సర్వం కర్మ సమర్పయేత్ । 254
- రసోదాతా రసోహర్తా రసాకర్తా చ కారణమ్ ।
 రసోఽహోతా చ హవ్యఞ్చ సర్వవ్యాపీ రసః సదా । 255
- అనేనైవతు మస్తేణ రసేన్ద్రాయ సమర్పయేత్ ।
 తతో న్యాసఞ్చ మూలేన కుర్యా ద్దత్వా చ పూర్వవత్ । 256
- సంహారదుద్రం కృత్వాఽథ బహే న్నద్యాం రసేశ్వరమ్ ।
 హృత్పద్మే స్థాపయే ద్దేవం సాక్షావరణ శక్తితమ్ । 257
- శివోఽహమితి సద్భావం చింతయే ద్రవచేషికః ।
 పూజాస్థానంతు సమూర్జ్య ప్రోక్షయే దుదకేన చ । 258
- తతో హోమాలయం ప్రాప్య సమాచర్య చ దేశికః ।
 కాలా(?)యమాగ్ని దిగ్భాగే యోనికుండే త్రిమేఘమ్ । 259
- దర్శయే ప్రా గుద గగైశ్చ పరిస్తీర్య యథావిధి ।
 న్యాసం మూలేన సంకల్ప్య ప్రాణాయామం విధాయ చ । 260
- పంచభాసంస్కృతం కృత్వా స్వత్ప్రీయా వా ద్విశేన వా ।
 అనీయ వహ్నిం ప్రక్షిప్య కుండే ప్రజ్వాలయే త్తతః । 261
- వహ్నిం పిజ్జ జటాజాటం త్రినేత్రం శుక్ల వాసవమ్ ।
 రక్తామ్బాజస్థితం దేవం మాల్యాభరణ భూషితమ్ । 262

పప్రహస్తం చతుశ్శృంగం ద్విశ్శిర్షశ్చ త్రిపాదకమ్ |
 త్రిపాదశ్శాపం నృపశం శక్త్యాద్యాయుధ భారిణమ్ | 263
 ధ్యాత్వా తస్మాత్స్య పాద్యాది కుర్యా త్సన్వోపకారకమ్ |
 గన్ధాక్షత సుపుష్పాశ్చ పూజయే జ్జాతవేదసమ్ | 264
 తస్మిన్నానాహయే ద్వేవం సంచిత్య రసశైరవమ్ |
 న్యాసం దేవస్య కర్వీత మూలమస్త్రేణ హోమయేత్ | 265
 తిలాజ్యవ్రీహిభి ర్మస్త్రం శతమష్టాత్తరం ప్రియే |
 అష్టావింశతి వా కుర్యా మ్మూలా త్సూర్యాహుతిం హునేత్ |
 ప్రాణాయామం తతో న్యాసం కృత్వా చ హృది భారణమ్ |
 ఏవం నిత్యార్చనవిధిః స్తుతి శ్చోక్తా సురాశ్చికే | 267
 ఇతి శ్రీ మహాశైరవోక్తే అనన్తకస్తే అమృతీకరణ విశ్రాంతా
 ద్వి తీ యో గ్లా సః ||

తృతీయో గ్లా సః

అథ దీక్షాం ప్రవక్ష్యామి పర్వసిద్ధి ప్రదాయినీమ్ |
 సా చ పశ్చాద్విధా ప్రోక్తా సమయాది విధేదతః | 1
 సమయా ప్రథమాదీక్షా సాధకాభ్యా ద్వితీయకా |
 నిర్వాణాభ్యా తృతీయా చ చతుర్థాచార్య సంజ్ఞకా | 2
 పశ్చాత్మా సిద్ధి సంజ్ఞాచ ప్రాయశో దుర్లభా నృణామ్ |
 పూర్వోక్త లక్షణోపేతః శిష్యో భక్తిరతః శుచిః | 3
 గురుం ప్రణమ్య సాష్టాంగం స్తుత్వా చ బహుధా తతః |
 అనుగ్రహీష్య మే దీక్షా మితి విజ్ఞాపయేద్ గురుమ్ | 4
 దీక్షాం చ విధివ త్రాప్త్య శిష్యాక్ సర్వధనం భవేత్ |
 అశ్వినీ మూల రేవతోశ్చో మృగ పుష్య పునర్వసా | 5
 రోహిణీ శ్రవణం మైత్రం వాచస్త్య దుత్తరా త్రయమ్ |
 మహాశ్వినీ శ్రేష్ఠతమా దీక్షాకర్మణి తారకా | 6
 ద్వితీయా పశ్చాద్విచైవ పప్రమీచ చతుర్థశీ |
 అష్టమీ శార్దూమాసీ చ దశమీ చ త్రయోదశీ | 7

- ఏతాస్తు తిథయో ముఖ్యాః సామ్యేన్ద్రగురు భాగ్దవాః ।
అదిత్య ఇతి వారేషు రసదీక్షాసు శోభనా ॥ 8
- శుక్లపక్షే సుయోగేచ కరవిష్టి వివర్జితే ।
చంద్రతారావలోకేతే విషువ్య (వా) యన సంక్రమే ॥ 9
- గ్రహణే శివరాత్రౌచ జన్మక్షే సుముహూర్తకే ।
శుభగ్రహే సిద్ధయోగే దద్యా ద్దీక్షాం గురూత్తమః ॥ 10
- రసశాలాం ప్రవిశ్యాన్ సర్వోపకరణోజ్వలామ్ ।
పుష్పమాలా సమాకీర్ణా ముత్తీరణ పతాకిమ్ ॥ 11
- నిత్యపూజాగ్ని కార్యం కృత్వా దీక్షాక్రమంభజేత్ ।
దేవస్య దక్షిణేసాక్ష్యే వితలే త్తైలలా సితామ్ ॥ 12
- చతురస్రం తన్మధ్యే కీచేత్సప్తం పతణ్డలమ్ ।
తదూర్ధ్వం నివ్యసే తుమ్భుం సితసూత్రేణ వేష్టితమ్ ॥ 13
- వాసోభ్యాం వేష్టితం సూత్రం పంచరత్న సమన్వితమ్ ।
పంచమృత్పల్లవత్వగ్నిః పావితం జలపూరితమ్ ॥ 14
- దురాగన్తోత్తమ తిల హోమ దర్శాక్షీతాన్వితమ్ ।
శివసంజ్ఞ మిదం కుమ్భం శివరూపం విచిన్తయేత్ ॥ 15
- తద్యామభాగే సంస్థాప్య వర్ధనీ సంజ్ఞకాం ఘటిమ్ ।
శక్తిరూపాంచ పూర్వోక్త సర్వద్రవ్య సమన్వితామ్ ॥ 16
- పరితః సర్వతోభద్రం శ్రీ గౌరీతిలకం లిఖేత్ ।
సంద్యావర్తం స్వస్తికం పంచవర్ణ విరాజితమ్ ॥ 17
- ప్రత్యోకృతాదా పాణేన సమాచమ్య గురూక్తకైః
నిజాసనం సమాసాద్య ప్రాణాయామత్రయం తథా ॥ 18
- శిష్యస్య సాయురారోగ్యసమృత్త్యాన వృద్ధయే ।
ముక్తయే చాప్తసిద్ధ్యేచ సంకల్పాభ్యర్చయేచ్ఛివమ్ ॥ 19
- గస్త పుష్పాక్షతైర్హృదై ర్దీపై రైవేద్యదర్శనైః ।
శివకుమ్భం వర్ధనీం పూజయే త్సోపచారకమ్ ॥ 20
- రసాంకుశీం మూలమస్త్రం ప్రజపే చ్చ సహజమ్ ।
తద్దశాంశం హనునే తుమ్భే త్రికోణే లక్షణాన్వితే ॥ 21

- ఫలం త్రిమధు సంయుక్తం తతో గన్ధోత్తమాన్నితమ్ |
కుమారావృతదేవాంశ్చ చతుర్థా స్వస్వనామకమ్ | 22
- స్వాహోత్తం ప్రణవాదిశ్చ సముచ్ఛార్య హునేద్ధవిః |
శివత్రయం పురా దేవి తతః సిద్ధిత్రయం జగేత్ | 23
- తతో గురుత్రయం దేవి కులవృద్ధాన్ గురూత్తమః |
యోగినీం పూజయిత్వా తు లభ్యామస్తే గురోస్తతః | 24
- సశక్తి మావద్ద శివం మూర్తి మారాధయామి చ |
ఏవం త్రిశక్తి మూర్తిశ్చ త్రివీజ సహితం యజేత్ | 25
- ఏవం త్రిగురు మూర్తి శ్చ మారవీజయితం యజేత్ |
తత్త్వత్రయం గృహీత్వా తు పునర్వాసం సమాచరేత్ | 26
- ఏవం శివతనుర్యూత్వా శివోఽహ మితి భావయేత్ |
హృష్ట శక్తియితం (స్వాత్మ) శివదృష్ట విలోకయేత్ | 27
- స్వవామసార్వ్యే సంస్థాప్య తన్మాత్మని వినిషీషేత్ |
మూలాభిమన్త్రితమ్ భస్మ తనేత్ర వస్త్ర కుద్ధితమ్ | 28
- కృత్వా తన్మాత్మని సంప్రత్య శివవర్ధని వారిణా |
త్రిభా త్వదక్షిణే హస్తే శివం సావరణం యజేత్ | 29
- విష్ణేయం శివహస్తోఽయం భవసాశనికృత్తనమ్ |
అంకశీం మూలమస్త్రీశ్చ త్రివారశ్చ సముచ్చరేత్ | 30
- శిష్య దక్షిణకర్ణే చ కుర్యా న్నంత్రోపదేశకమ్ |
పూర్వం గణపతిం మత్స్యం క్షేత్రపాలం మనుం తతః | 31
- ఋషిస్తు గణేశ్వస్తో నిచద్ గాయత్రికః స్మృతః |
దేవో గణపతిర్క్షేయో న్యాసో లీలాక్షరేణ చ | 32
- ఆదివర్ణం తృతీయాంశం సార్థం చస్త్రీ గుణార్థకమ్ |
పతిశ్చతుర్థం సంయుక్తం వమోంఽతం మను ముచ్చరేత్ | 33
- పాశాంకుశం మోదకశ్చ విభ్రాణం పవిమాణకమ్ |
గజావనం ప్రవాలాభం ముకుతేష్టకలాధరమ్ | 34
- తున్దిలం గణనాభం చ ధ్యాత్వా లయం జపే న్మనుమ్ |
దశాంశం తర్పణం హోమం సగుడం సతిలం హునేత్ | 35

కర్షం బిష్టయితం క్షేత్రపాలశ్చ సచతుర్థకమ్ ।
 సమోఽస్తం మను ముచ్చార్ష న్యాసం బీజాక్షరేణ చ ॥ 36

ధస్తః పంక్తి ర్ముని శ్చేయో భృగు ర్దేవశ్చ ఛైరవః ।
 చతుర్భుజం శూలపాత్రం వరదాభయ శోభితమ్ ॥ 37

కాలామ్బుదనిభం నాగభూషణం కిక్కిణీసజమ్ ।
 త్రినేత్రం వక్రదంష్ట్రీశ్చ ధ్యాత్వా లక్షం జపే న్మనమ్ ॥ 38

దశాంశం తర్పణం హోమం చాయసం త్రిమధుఘృతమ్ ।
 హునే దితి సమాదిశ్య సమయాచారకం భజేత్ ॥ 39

దేవతాపరిచర్యాం చ శుశ్రూషాశ్చ గురోర్ధరుః ।
 లతన్ద్రితో జపం కుర్యాత్ శాస్త్రుశ్రవణ మాదరాత్ ॥ 40

పూర్వోక్తాచారమాక్లేణ నిరతోభవ సంతతమ్ ।
 ప్రహ్వః కృతాశ్చాలి ర్భూత్వా కరిష్యామి తథా ప్రభో ॥ 41

ధన్వోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి శ్రీనాథ త్వత్ప్రసాదతః ।
 ఇతి విజ్ఞాపయేచ్ఛిష్యః సమయాచార వృంహితః ॥ 42

ప్రాతస్తరాం సముత్థాయ గురుం స్వశిరసి స్మరేత్ ।
 వద్యాం తీర్థే తటాకీవా పుష్కరిణ్యాం శుచౌ జలే ॥ 43

ఉపస్మప్య చ సంకల్ప్య నిత్యతర్పణ మాచరేత్ ।
 దుర్గాం శివత్రయం విష్ణునాథం క్షేత్రాధిపం హరిమ్ ॥ 44

బ్రహ్మాణం భాస్కరాదీంశ్చ గుహం దుర్గాశ్చ మాతృకమ్ ।
 ఛైరవా నసితాక్షాదీన్ తతః సిద్ధత్రయం వదేత్ ॥ 45

ఆదినాథం మూలనాథం గోరక్ష కౌంకణేశ్వరమ్ ।
 చోలాంధ్రేశం కంభనీశం మాద్దీయం చింఛిశ్వరమ్ ॥ 46

చౌరశ్చ మేతా న్నాగాభ్యా న్నవసంతర్పయేత్తతః ।
 చౌరింగీం కర్పటిం ఘోంటీం చుల్లీం కామద్యయం తతః ॥ 47

బాలగోవింద సిద్ధశ్చ వ్యాలిం నాగార్జునం తతః ।
 భోరణ్ణ శూర్పఘృష్టాశ్చ దుత్తాయీం రేవణం తతః ॥ 48

సిద్ధం కుక్కురుచాదం సూర్యపాదం కన్దైరితమ్ |

సిద్ధం టింటికికాస్యాం సిద్ధాన్ ఘోషక తర్పయేత్ | 49

తతో గురుత్రయం తక్నేత్ మాతరం పితరం గురుమ్ |

ఆచార్యం త్రాతరం మిత్రం పితౄ వన్యా కులోద్భవామ్ | 50

తర్పయే ద్విధినాచమ్య దేవతారాధనం తతః |

వన్యాస్తీరే తటాకేనా గోష్ఠీ దేవాలయే తథా || 51

కుచిస్థలే వా సంస్థీర్య సైకతం వస్తులాకృతి |

ఆవాహయే ద్విష్ణు మిశం పాటలం శివరూపిణమ్ || 52

ద్వినేత్రం పద్మయుగల ధారిణం ద్విభుజం పరమ్ |

రక్తస్ర గమ్భ రాశేప భూషాపద్మాసనో జ్వలమ్ || 53

ధ్యాత్వా ర్పయే ద్రక్తపుష్పైః తతో విఘ్నేశ శైరవా |

ధ్యాత్వా పూర్వోక్తవ త్తైతు రక్తపుష్పైః సమర్పయేత్ |

అష్టాష్టదష్టప్రణతిం కుర్యాత్ ద్వాదశవారకమ్ |

పునః సంస్థాపయే చ్చాంతే శివాయై స్వగురా వ్రతేత్ | 55

ఇత్యుక్త్యా సమదీక్షానా సాధకా కథ్యతేఽఘనా |

సమయాచార నిరతం సంకీర్త్యాసక్త మానసమ్ || 56

శిక్షయేత్సుదినే లక్ష్మీ దీక్షయా సాధకాఖ్యయా |

కుర్యాన్వైమిత్రికాం పూజాం శిష్య మావాహయేద్ గురుః ||

స్వయం శివతనం శిష్యం గౌరీగర్భగతం స్మరేత్ |

భూమావిభూతిం సంస్తీర్య తస్మి (నూర్వం) త్రయంలిఖేత్ || 58

తత్రోపనేత్య శిష్యం బద్ధయిత్వా విలోచనే |

గర్భాదానం పుంసవనం సీమంతోన్నయనం తథా || 59

జాతకర్మ చ దీక్షంగ నామధేయం కల్పయేత్ |

వ్రతకర్మాణి సమ్ప్రాయ్య మూలమస్త్రేణ భస్మనా || 60

గౌరీపుత్రం భావయిత్వా తస్య దీక్షా ప్రకల్పయేత్ |

శివదృష్ట్యా విలోక్యాభ శివహస్తం మూర్ధని || 61

నిధాయ మూల మస్త్రం పూజయే ద్దశవారకమ్ |

తస్య దక్షిణ కర్ణేఽద ఉపదిత్యా ద్దశాక్షరమ్ || 62

- రసేన్ద్రం ధైరవం మస్తం గాయత్రీం రససంక్షేకామ్ ।
 సఖిన్దు హుతభు స్పృజం రసేన్ద్రస్య పరంతతః ॥ 63
- ధైరవం చతుర్థాన్తం చన్ద్ర మస్తం దశాంశకమ్ ।
 వహ్నిబీజం దీర్ఘయుక్తం కరాజ్ఞ న్యాస మాచరేత్ ॥ 64
- అఘోరాభ్యో ఋషి శ్చన్దో విరాట్ దేవో మహేశ్వరః ।
 పూర్వ సేవాజపం లక్షం దశాంశం హోమ తర్పణమ్ ॥ 65
- తిలాజ్యప్రహిణిః కుర్యా ద్దోమం నిశ్చలమానసః ।
 పూర్వోక్త రసగాయత్రీం జపే లక్షం తర్పయేత్ ॥ 66
- హునే ద్దశాంశ మాత్యేన సతిలప్రహిణిః త్రియే ।
 దద్యా చ్చిప్యాక్షమాలాం చ రసవత్తు రనాగమమ్ ॥ 67
- పూర్వోక్తాచారవాక్ భూత్వా రసలిజ్జం సమర్పయేత్ ।
 స్వశాస్త్రోద్ధానగమనం కుర్యా త్సూతేన్ద్రే సంస్కృతమ్ ॥ 68
- గురుసేవారతం నిత్యం శిష్య మాజ్ఞానయే దితి ।
 శిష్యః సిద్ధాంజలి రక్షమః తవాజ్ఞా మాచరా మ్యహమ్ ॥ 69
- ఇత్యుక్త్వా సాధకా దీక్షా నిర్వాణాఖ్యా ప్రశస్యతే ।
 కృత నిత్యక్రియః పూర్వం కృ తనై మి త్తికారచనః ॥ 70
- పూర్వవ చ్చివకుమ్భాది వర్ధినిం స్థాపయేత్కమాత్ ।
 స్వవామే భస్మ సంస్తీర్య షట్కణం భూగృహం లిఖేత్ ॥ 71
- శిష్యం సంనేశ్య కుమ్భస్థజలైః సంప్రోక్షయేద్ గురుః ।
 భూతలే మన్తై త మ్భస్మ తస్యమూర్ధని నిక్షిపేత్ ॥ 72
- గంధం పుష్పాక్షతం దద్యా ద్ధగ్ధీయా ద్దక్షిణేశరే ।
 కంజ్కణ ఇచ్చరణావ్ గుప్త బ్రహ్మరస్మాన్త మానకమ్ ॥ 73
- సూత తన్మూలమన్తేణ మన్తితం సురభికృతమ్ ।
 శివహస్తం తన్మూర్ధ్ని నిధాయ గురుసత్తమః ॥ 74
- రసాంకుశాం ద్యాదశార్ణా ముపదిశ్య మనం పుమ్ ।
 రసధై రవదైవత్యాం దద్యా చ్చిప్యాయ దేశికః ॥ 75
- ఋషి శ్చన్దో దేవతా చ న్యాసం పూర్వోక్తవ త్త్రియే ।
 అథ తర్పణ హోమాద్యా (చ) ధ్యాసం కుర్యా చ్చ
 పూర్వవత్ ॥ 76

తత ఉక్థాయ చ గురుం నత్యాస్త్రం సముచ్చరేత్ |
గురుః శిష్యాయ వై దద్యాత్ వ్యాఘ్రచర్మాసనాయ చ || 77

భస్మికాం చ త్రిసంస్కారాం దద్యాద్భైషజ్య భస్మికామ్ |
రసాగమం పాశయిత్వా భస శిష్య చికిత్సకః | 78

గు దరూపో భవాన్ బాతః పర్వభూతహితో భవ |
ఇత్యుద్దిశేద్ గురుః శిష్యం శిష్యో హృష్టమనాస్తతః | 79

కృతకృత్యోఽస్మి పూతోఽస్మి తీర్ణసంసారసాగరః |
ఇతి విజ్ఞాపయే చ్ఛిష్యః స్తుత్వా చ బహుభా గురుమ్ | 80

ప్రోక్తా నిర్వాణదీక్షేయ మథాచార్యాభిషేచనమ్ |
నిర్వాణదీక్షితస్యాస్య శిష్యస్యాపి మహాత్మనః | 81

ఆచార్యదీక్షాం కుర్వీత తథా సద్గురుస త్తమః |
యథా నిర్వాణదీక్షాయాం తథా సర్వాః ప్రకల్పయేత్ | 82

విశిష్టః శివవర్ధిన్యోః పురతః స్థాపయేత్ ఘటమ్ |
రూప్యగణ్ధాది లోహాన్న ద్దీ (ది) వ్యాపన గణాన్వితమ్ | 83

శివకుమ్భనదస్యచ్చ సర్వ మస్మిన్ వినిషీషేత్ |
గురుకుమ్భం జపే త్సప్తష్టై మూల మష్టోత్తరం శతమ్ | 84

గురుంకుమ్భ మిమం విద్ధి గురుమస్త్రేణ పూజయేత్ |
ఆనాహనాసనాఘ్నై ద్వై రుపచారైశ్చ పోషకైః | 85

శివాది పంక్తిం తత్రైవ పూజయేద్ గురుణాపహ |
యథాపూర్వం సమాసీనం శిష్యం వై కాగ్రమానసమ్ | 86

పూర్వవ చ్ఛివవర్ధిన్యో రమ్బునా పరిషేచయేత్ |
పూర్వవ చ్ఛివహస్తశ్చ మూలమన్త్రోపదేశికమ్ | 87

కృత్వా తదుత్తమాక్షే చ గురుం పంక్తి గురుం తథా |
ఆవాహనాద్వైః సమ్పూజ్య గంధ స స్థాప దీపకైః | 88

ఘగన్ధోత్తమోష్ఠే తై ర్నైషేద్యైః పూజయే త్రమూత్ |
గురుం కుమ్భజలైః కుర్యాత్ ప్రోక్షణం పంచస్థలైః | 89

మూలమస్త్రేణ శతథా శివపంక్త్యా త్రిసప్తథా |
తథైవ శివపంక్త్యా చ గురుపంక్త్యా తథైవ చ | 90

- శిష్యాయ గురుభక్తాయ శక్తియుక్తాయ ధీమతే ।
హార కేయూర కటక ముద్రికా ముకుటానిచ ॥ 91
- వాహ నాసన సచ్చత్ర చామర వ్యజనాని చ ।
మణికుండలయుగ్మృచ్చ భూత్యాద్యాః పాత్ర మక్షయమ్ ॥ 92
- సశిరస్థాణముష్టిషం పట్ట కూర్పాస ముత్తమమ్ ।
యోగపట్టం యోగదండం తథైవోద్యాణ బన్ధనమ్ ॥ 93
- దద్యా త్తస్మై తథైవ నాజ్ఞాం త్వ మాచార్యోఽసి సప్రవృత్తి ।
ఈశ్వరోఽస్యద్య ధన్వోఽసి సర్వేషాం దేశికో భవ ॥ 94
- నరాసురాణాం దివ్యానాం వ్యాభ్యాతా భవ తత్వనిత్ ।
ఇత్యాది సద్గురుః శిష్యం ప్రణతం గురువత్సలమ్ ॥ 95
- గదితాచార్య దీక్షేయం సిద్ధదీక్షాభ కన్యతే ।
నవాహం సప్తరాత్రం వా పంచరాత్రం త్రిరాత్రకమ్ ॥ 96
- వీరాః శక్తియుతాః పూజ్యా ఏకవింశతి చాస్వహమ్ ।
తదస్తే యోగినః పూజ్యాః కుమారాః కన్యకాః స్త్రీయః ॥ 97
- గన్ధపుష్పక్షతైః పుష్పైః ఫలగన్ధోత్తమాన్వితైః ।
శోభయిత్వా ప్రదద్యాచ్చ వస్త్రాభరణ దక్షిణాః ॥ 98
- అథాసన సమాసీనం శిష్యం భక్తియుతం శుచిమ్ ।
స్పృష్ట్యా కరాభ్యాం తచ్ఛీర్షం దక్షిణేశ్రవణే మనుమ్ ॥ 99
- వహ్నిం సబీజం శీతాంశుం సవిసర్గఞ్చ దక్షిణే ।
మూలాధారా త్సముద్ భూతం రేఫం వహ్నిశిఖోపమమ్ ॥ 100
- షడాధారామ్బుజం నీత్వా బ్రహ్మరస్థాత్తు సంస్కరేత్ ।
బ్రహ్మరస్థా దావిర్భూతం సకలం సోమయాపిణమ్ ॥ 101
- ఆస్థావయస్తం సర్వాంగం సిద్ధం సంచిస్తయే నృనుమ్ ।
పుచ్చాసని (శాచ) సంభావం సంహార స్థితికారణమ్ ॥ 102
- జ్ఞాత్వాద్యం మనసా నిత్యం సర్వమస్త్రాత్మకం సదా ।
సర్వదేవమయం పుణ్యం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్ ॥ 103
- జపతో ముక్తిదం శివశక్త్యాత్మకం వరమ్ ।
రసమస్త్ర మిమం విద్ధి చాగ్నిష్టోమాత్మకం వరమ్ ॥ 104
- ఏకవింశతి సాహస్రం షట్ ఛతాధిక సంఖ్యకమ్
ప్రవర్తితం దివారాత్రం మనస్త్ర నిధేహి చ ॥ 105

మస్త్రీస్యాస్య ఋషిశ్చన్దో ... త్యక్తా ప్రకీర్తితా ।
 రసో దేవస్థురం కం బీజం న శక్తిస్తు ప్రకీర్తితా ॥ 106

రేఫ దీర్ఘయుతం కుర్యా త్క-రాజ్ఞన్యాస మాచరేత్ ।
 ధ్యాయే త్పదాముజం దేవి కోటిసూర్యేస్తు సన్నిభమ్ ॥ 107

శుద్ధ స్ఫటిక సంకాశం రససంస్కారపారదమ్ ।
 ఏవం నిష్కలయాపం తం ధ్యాత్వా తస్మయతాం వ్రజేత్ ॥ 108

త్వం రసస్త్వంశివస్త్వం హి శక్తి స్త్వం తై రవేత్సర ।
 త్వం బ్రహ్మో త్వం హరిశ్చన్ద్రోః సూర్య స్త్వం సితదీధితిః ॥ 109

త్వం భూ స్త్వం సలిలం త్వం హి వహ్నిస్త్వం పదాగతిః ।
 త్వం వ్యోమ త్వం పరకాశ స్త్వం తేవ స్త్వం పరాగతిః ॥ 110

త్వం సిద్ధస్త్వం ప్రబుద్ధ స్త్వం సుగతస్త్వం మన్మథః ।
 త్వం లోకపాలస్త్వం తార మాతృకా స్త్వం గజాననః ॥ 111

త్వం సూక్ష్మ స్త్వం గురు స్త్వం త్వం సర్వజనకః శుచిః ।
 త్వం యజ్ఞ స్త్వం హవి స్త్వం అగ్ని స్త్వం గురుద్విజః ॥ 112

ఏకన్ద్యా మర్చయే త్తేన పూజితాః సర్వదేవతాః ।
 అసమస్తే త్వసమస్తా బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః ॥ 113

త్వత్పాదోదక పానేన సర్వతీర్థఫలం లభేత్ ।
 య స్త్వం పశ్యతి సద్భక్త్యా త మాలోకయతే శివః ॥ 114

య స్త్వం సంకీర్తయే త్తస్య సర్వమస్త్రీఫలం భవేత్ ।
 యత్ర త్వం క్షణమాత్రం చ పుణ్యాక్షేత్రం తదుచ్యతే ॥ 115

త్వాం యః పశ్యతి సిద్ధేస్త్ర) స బ్రహ్మ విష్ణు శిశ్వరః ।
 యత్ర భుంక్తే స కవలం తత్ర త్రైలోక్యసంమతిః ॥ 116

యేన త్వం ప్రీయసే నాథ స్త్వయాఽయం స్థీయతే క్షణమ్ ।
 స ఏవ సచ్చిదానందః పరమాత్మా భ్రువం భవేత్ ॥ 117

ఏవం నిశ్చిత చిత్తస్య సిద్ధస్య భవయోగినః ।
 వర్ణాశ్రమసదాచార కృత్యాకృత్య వివేకతః ॥ 118

సాపం పుణ్యం సుఖం దుఃఖం శీత ముష్ణం ప్రియాప్రియమ్ ।
 స్నానాస్నానం హానివృద్ధిం శుద్ధాశుద్ధం భయాభయమ్ ॥ 119

గ్రాహ్యో గ్రాహ్యం క్షుధాత్పస్తా నకించి దిహ విద్యతే ।
 స్వేచ్ఛాహార విహారశ్చ సుఖ సమస్తమానసః ॥ 120

నిర్గ (ర్మ)మః సర్వకార్యేషు కలతాదిషు బంధుషు ।
ఏవ మాచార్య వచన మగ్నేకృత్య చ దీక్షితః ॥ 121

ఆదిప్రభృతి మధ్యే త్వం మా కురు ప్రణతిం క్వచిత్ ।
మత్సమానోఽసి సిద్ధోఽసి జీవన్ముక్తోఽసి సమ్మతి ॥ 122

ఇన్యుక్త్యాచార్యవర్షోఽపి సిద్ధ మాలిప్య చ క్షణమ్ ।
సిద్ధ దీక్షేయ మారవ్యాతా శివసాయుజ్య దాయినీ ॥ 123

దుర్లభా సర్వతస్తేషు తవ ప్రీత్యా ప్రకాశితా ।
దేవీత్థ మేవ మస్తవ్యం దుర్లభం సమయేషు చ ॥ 124

ఇతి శ్రీ మహాభైరవోక్తే ఆనందకండే అమృతీకరణ
విశ్రాంతౌ తృతీయోల్లాసః ॥

చతుర్థోల్లాసః

రస సంస్కార మితత్వం యథావ త్కథయస్య మే ।

శ్రీ భైరవ ఉవాచ -

అథాష్టాదశ సంస్కారా రసస్య పరమేశ్వరి ॥ 1

తాః సిద్ధాః సాధకేభ్యశ్చ యథావ త్కథయామి తే ।

త దాదౌ స్వేదనం కర్మ ద్వితీయం మర్దనాదికమ్ ॥ 2

మూర్ఛా తృతీయ ముత్థాన ఇచ్చుర్థం సాతనం ప్రీయే (?)

పిచ్చమం రోధనం వష్టం*నిమ్నం(తు) సస్తమం స్మృతమ్ ॥ 3

దీపన ఇచ్చుష్టమం దేవి నవమం చానువాసనమ్ ।

దశమం చారణం దేవి జారణం రుద్రసంఖ్యకమ్ ॥ 4

గర్భద్రుతి ర్వాదశ స్వాత్ బాహ్యద్రుతి స్త్రయోదశీ ।

చతుర్దశీ స్యా ద్రాగాఖ్యం సారణం దశపిచ్చమీ ॥ 5

అనుసారణా షోడశీతి విఖ్యాతా ప్రతిసారణీ ।

సప్తదశీ చాష్టదశీ వే (సా) ధనం దేహ లోహయోః ॥ 6

* నిమ్నం ఇత్యక్ర నియమనం నామ క్షేయం.

- అథ వక్ష్యామి సంస్కారాణాం రసరాజస్య పార్వతి ।
లింగస్య దక్షిణభాగే లిఖేత్ పటకోణ మణ్డలే ॥ 7
- తద్వహి శ్చాష్టపత్రాణ్చ కమల ఇన్దురస్రకమ్ ।
ద్విద్వారశోభితం తస్య కర్ణికాయాం న్యసే చ్చివే ॥ 8
- తామ్రజం కాస్తజం వాపి శుల్కస్తు స్వర్ణలేఖితమ్ ।
తస్మిన్దేయే రసరాజస్తు పలానాం శతమాత్రకమ్ ॥ 9
- తదర్థం చ తదర్థం వా ఓష్ఠ్యా భక్త్యా ప్రపూజయేత్ ।
సాధకో రసరాజస్య తత స్సంస్కార మాచరేత్ ॥ 10
- యవ గోధూమ కలమ మాష ముద్గ చణాదిభిః ।
శ్యామాక కోద్రవాద్యైశ్చ నానాధాన్యైశ్చ వి (వి) స్తుషైః ॥ 11
- ధాన్యా చ్చతుర్గుణ జలై ర్భృద్భుజే నిక్షిపేత్ప్రియే (?)
ప్రాచోత్తి యావ త్స్లుత్వం తావ ద్య త్సేవ రక్షయేత్ ॥ 12
- తస్మిన్దేయే హంసపాదీణ్చ మినాక్షీం ద్విపునర్నవామ్ ।
త్రిచిత్రకం భృంగరాజం విష్ణుకాంతాం శతావరీమ్ ॥ 13
- సప్తాక్షీం గిరికర్ణీణ్చ మూలేణ్చ సహదేవికామ్ ।
త్రిఫలాం ఖణ్డశః కృత్వా సర్వాద్యేతాని నిక్షిపేత్ ॥ 14
- ధాన్యస్యచ చతుర్థాంశాణాం ధాన్యాస్తు మిద ము త్తమమ్ ।
స్వేదనాదిషు కాశ్యేషు పారదస్య విశిష్యతే ॥ 15
- ఆతప్తే కాస్తకే ఖల్వే రసరాజం వినిక్షిపేత్
చూర్ణాణ్చ గృహాఘోమణ్చ చిత్రక త్రిఫలా గుడమ్ ॥ 16
- దగ్ధోష్ణమిష్టకాం కన్యాం లవణం బృహతీద్వయమ్ ।
మాగధీం రాజికాన్ద్రైవ వన్ధ్యాం కరో-టకీం తథా ॥ 17
- సూతా త్కలాంశాణాం సూతాంశాః స్తస్మిన్ ఓష్ఠ్యా విమర్షయేత్ ।
దత్వా దత్వాథ ధాన్యాస్తు మేవం కృత్వా దినత్రయమ్ ॥ 18
- సమ్యగ్సోష్టారనాలేన రసం ప్రతౌలయే త్ప్రియే (?)
పటురాజం త్రికటుకం మూలకం చిత్రకం పరామ్ ॥ 19
- పునర్నవాం మేషశృంగే మేఘనాదం మహాబలామ్ ।
ఆర్ద్రకం రజసిం నాగబలాణ్చ నవసారకమ్ ॥ 20
- సమం ధాన్యాస్తుకే పిష్ట్యా శ్లక్షణవస్త్రే ప్రలేపయేత్ ।
(కీ) య దంగులిమాత్రాణ్చ తస్మిన్ పూర్వరసం ఓక్షిపేత్ ॥ 21

తద్వ్యాధ్యా తా మతే సా తే ఓప్త్యా ధాన్యాన్లుపూరితే ।
 ఘటే ఙోలాఖ్య యస్తే చ స్వదయే త్త మహ ర్షిశమ్ ॥ 22
 త ముద్భృత్య పున స్సోష్ణైరారనాలైః శరావకే ।
 ప్రహలయే త్సూతరాజ మేవం కుర్యా త్త్రిసప్తథా ॥ 23
 ప్రస్వేదితం సూతరాజం తత స్సమర్దయేత్ ప్రియే ।
 అథాతో మర్దనం కర్మ వహ్యోమి శృణు ధైరవి ॥ 24
 చూర్ణాని పూర్వనద్ ద్రావ్యం విశాలాం రాజవృక్షకమ్ ।
 అంకోలం కృష్ణఘృతూరం త్రికటుంబ సమం సమమ్ ॥ 25
 సర్దం సూతకాలాంతం శం)చ త ప్రఖల్వే రసం ఓషేత్ ।
 మర్దయే త్సూర్వ ధాన్యామ్లై దివారాత్రం పునశ్చ తామ్ ॥ 26
 హాలయే స్పృణ్యయే పాత్రే తతః సోష్ణారనాలకైః ।
 మర్దనం హాలనం చైవ మేకవింశతి వారకమ్ ॥ 27
 ఏవం విమర్దితం సూతం త మాదా యాథ మూర్చ్ఛయేత్ ।
 అభ్రజ్జోఽథవా బీజజ్జో సూతో విమర్ద్యతే ॥ 28
 చూర్ణాది పూర్వద్రవ్యం రాగాః గృహ్యంతి నిర్మలః ।
 అథ మూర్చ్ఛాం ప్రవహ్యోమి శృణు త్వం సావధానతః ॥ 29
 రాజికా మేషశృక్లీచ చిత్రకంబు ఫలత్రయమ్ ।
 ఓరకస్తం సూరణంబు సరాపీఠం కాకమాచికామ్ ॥ 30
 నీలా వచా బలా కన్యా కృష్ణాన్మ త్తప్తథాకులీ ।
 శ్వేతాపరాజి తాంకోలా గోజహ్వ గరుడే తథా ॥ 31
 ఏతేషాం స్వరస్థై ర్మర్ద్యై రవిషీ రేణ పారదః ।
 వ్యస్తానాం వా సమస్తానాం రస్థై రేషాం దినావధి ॥ 32
 మర్దయే త్తప్తఖల్వేచ మూషాయాం తం రసం ఓషేత్ ।
 నిరుధ్య భూభరే యస్త్రే విపచే త్తం పునః ప్రియే ॥ 33
 రాజికాజ్యోషధవై రస్థై త్త్రిసప్తవారకమ్ ।
 మర్దనం భూభరే సాకం కుర్యా త్సంమూర్చ్ఛితో రసః ॥ 34
 భవే దుత్థాన విధినా ప్రకుర్వీత సురాస్పితే ।
 ఏవం సంమూర్చ్ఛితం సూతం హాలయే త్కాంజికేన చ ॥ 35
 సోష్ణేణ వారిణా వా పి సూత ముత్థాపయే త్త్రియే ।
 పాలనాయ స్త్రీయో గేవా రసస్యోత్థాపనం భవేత్ ॥ 36

- రసస్య పాతనం వక్ష్యే పాకా బ్రాహ్మీ చ చిత్రకమ్! |
 37 శార్దూలీ కాకమాచీ చ మద్ధుకీ గిరికర్ణికాః | 37
- కుమారీ చ జయా భృగ్వీ నోజిహ్వో శంఖపుష్పికా |
 38 భూపాలలీ చ నిర్దుర్ణీ కాకజిహ్వా శతావరీ | 38
- చిత్రకం దేవదాలీ చ తిలకర్ణీ చ నీలికా |
 39 ఆరగ్వధం క్షీరకన్దం అంకోలం దేవదారు చ || 39
- ఏషాం రసైః సమస్తానాం వ్యస్తానాం వా దినం రసమ్ |
 40 మర్దయే త్తప్తఖల్వేతు శుల్బం సూత చతుర్థకమ్ || 40
- తం పిష్ట్యా పాతయే ద్యస్తే హ్యార్ధ్యే (వా) పాతుకే దినే
 41 ఊర్ధ్వలగ్నం రసం శుద్ధం త మాదా యాథ మర్దయేత్ || 41
- పూర్వోడి తౌషధరసైః పూర్వవ చ్చుల్బసంయుతమ్ |
 42 పాతయే వర్షయే దేవం సప్తదైవం పునః పునః || 42
- ఊర్ధ్వపాతన సంశుద్ధం పారదం పాతయే దధః |
 43 అథాధఃపాతనం వక్ష్యే త్ర్యూషణం లవణం వరామ్ || 43
- చిత్రకం రాజికాం శిగ్రుం సర్వం సూతసమం క్షిపేత్ |
 44 మర్దయే త్తప్తఖల్వేచ రసం ధాన్యాఘ్నకేన చ || 44
- తత్కల్పేన లిపే దూర్ధ్వ మాణ్డే సమ్యక్ నిరోధయేత్ |
 45 ఊర్ధ్వ భాణ్డే సుపుష్టేతు దద్యా ల్లఘుపుటం తతః || 45
- ఇ త్యధఃపాతనం కుర్యా త్సప్తవారం పునః పునః |
 46 అథఃపాతన శుద్ధస్య తిర్యక్పాతన మాచరేత్ || 46
- వక్ష్యేమి తిర్యక్పాతనం సూతం ధాన్యాభకం సమమ్ |
 47 ధాన్యాస్తే మర్దయే ద్యామం తిర్యక్పాతన యస్త్రకే || 47
- చర్ణాగ్నినా పచే దేవం సప్తవారం పునః పునః |
 48 ఏవం త్రిధా పాతితచ్చ తతః సూతం నిరోధయేత్ || 48
- అభ్రకం వా గన్ధకం వా మాషికం విమలామపి |
 49 స్వర్ణం వా రజతం వాఽపి కాస్తంచాతీష్టమేవవా | 49
- ప్రత్యేకం శుద్ధిం కృత్వైవం తామ్రవ త్పాదమాత్రకమ్ |
 50 పాకాదికరసైః కుర్యా వర్షయం పాతనం క్రమాత్ || 50

దద్యాద్ ద్రవ్యవికృతం సూతం తత్తద్ ద్రవ్యగుణప్రదమ్ |
 పాతనే తామ్రయోగత్యాత్ నాగ వల్ల త్యజే ద్రవః | 51
 అథవా దీపికాయస్తే శుద్ధః స్యా త్పాతితో రసః |
 కవధితో * భవే త్సూతః స్వేదాద్యైః పంచకర్మభిః | 52
 ఆప్యాయనార్థం సూతస్య కర్మ కుర్యాన్నిరోధనమ్ |
 అథ కర్మనిరోధాఖ్యం ప్రే(పే)షయే ల్లవణం జలైః | 53
 స్థాలి (లీ) మధ్యే రసం షీప్త్యా తమూర్ధ్వం లవణం షీపేత్ |
 కించి జ్వలన్చ నివపేత్ తం శరావేణ రోధయేత్ | 54
 కుర్యాత్సమ్యక్ సద్ధితేపం తమూర్ధ్వం చపటే ల్లఘు |
 ఏవం నిరోధనం కర్మవిదధ్యా త్సప్తధా ప్రీయే | 55
 ఆప్యాయితో భవే త్సూతః తేన మ్లత్సవ్విత్ |
 నిరోధకర్మ శుద్ధో_సా వీర్యవాన్ సునియమ్యతే | 56
 అథో నియమనం కర్మ కథయామి వరాననే |
 యవ చిన్చా షీరికస్తం సర్పాషీ మధు భృజ్జరాట్ | 57
 వన్ధ్యా కర్కటకీ నిబం సర్వం ధాన్యామ్లు పేషితమ్ |
 కృత్వా రుద్ధ్వారనాలేన తద్ ద్రావైః స్వేదయే ద్దినమ్ | 58
 యస్త్రే నియామకే సప్తవాసరం తచ్చ దీపయేత్ |
 అథాతో దీపనం కర్మ వదామి తవ పార్వతి | 59
 స్వర్ణపుష్పే చ మఠిచం త్రిశౌరం పచ్చపుష్పికా |
 భూఖగః పచ్చలవణం రాజికా శిగ్రు మూలకమ్ | 60
 కాసీసం విజయా కన్యా పాతాలగరుషీ కణా
 షీరకస్తచ్చ కర్ణాటీ గిరికర్ణీ జయా మధు | 61
 చిత్రకం కాకజిహ్వాచ సర్వ మమ్లుగుణేన చ |
 కల్కయే త్పారదం తేన మర్దయే త్తద్రసైరపి | 62
 షోలాయస్త్రే పచే దేక దినమేకచ్చ సప్తధా |
 మర్దనం పాచనం కుర్యాత్ గ్రాసార్థీ దీపితో రసః | 63
 ఏవం ప్రదీపితం సూతం శుద్ధం త మనువాసయేత్ |
 అ ధానువాసనం కర్మ మృత్వాత్రే దీపితం రసమ్ | 64

* కవధితో

- కృత్వా జమ్బీరజ ద్రావై స్త్రీనః క్షుర్యేనువాసయేత్ |
ఏవం సప్తదివం కుర్యా త్తత శ్చారణ మాచరేత్ || 65
- నవభిః స్వేదనాద్యైశ్చ శుద్ధః స్యాత్ క్షుర్యభిః ప్రీయే |
శారదః సర్వోగఘ్నః సప్తకంచుక వర్జితః || 66
- స్వేదనాదీని కర్మాణి శ్రుతాని వద శబ్దర |
త్వత్ప్రసాదా దహం దేవ సంశృణ్వే జారణాదికమ్ || 67
- నాథుపృష్టం మహాభాగే శృణు త జ్జారణాదికమ్ |
అథాత్ర చారణం కర్మ వయ్యోమి పరమేశ్వరి || 68
- సముఖే వా నిర్ముఖే వా రసే వా వాసనాముఖే |
గగనం చారయే ద్దర్శ్యే పిష్టిగ్రాసం క్రమాత్ క్రమాత్ || 69
- అథాదా కథ్యతే దేవి సముఖం చారణం స్ఫుటమ్ |
సముఖో గ్రహతి గ్రాసం నిర్ముఖో గ్రహనాక్షయః || 70
- తస్మా త్పరం రసేస్త్రీస్య ముఖకరణ మాచరేత్ |
ఇష్టికామధ్యభాగేతు గమ్భీరం వర్తులం సమమ్ || 71
- గర్తం కృత్వా తత్ర సూతం ప్రక్షిపే దనువాసితమ్ |
నిరుప్య (ద్ధః) స్యా చ్చ వస్త్రేణ రసస్య హి సహాంశకమ్ || 72
- గన్ధం తదూర్ధ్వే నిక్షిప్య శరావేణ నిరోధయేత్ |
తత్ప్రొష్ఠే ప్రపుటం దద్యాత్ గన్ధే జీర్ణే పునః పునః || 73
- క్షీప్త్వా క్షీప్త్వా శతగుణం జారయే త్పాతయే దితి |
చతుర్గుణే సాష్ట్రైవస్త్రీ గాలితశ్చ రసేశ్వరమ్ || 74
- వేణో క్షీప్త్వా నిరుధ్యాస్యం తశ్చ గోమూత్రపూరితమ్ |
భాణ్డే త్రిసప్తదివసం పున స్తం తప్తఖిల్యతే || 75
- జమ్బీర మాతులుక్లేమ్లవేతసే భూభగే త్ర్యహమ్ |
భూనాగైశ్చ త్ర్యహం మర్ద్యం తం పశ్చా దీష దుదకమ్ || 76
- వక్త్రకం గర్తమాదధ్యాత్ ధాన్యాభ్రం గన్ధకం తథా |
ప్రత్యేకం దశనిష్కశ్చ యామం జమ్బీరమర్దితమ్ || 77
- అనేన లేపయే ద్దర్శ్యే ద్వయ మేష్టకాంతరే |
గర్తే క్షీప్త్వా దృతం సూతం వింశనిష్కం త దూర్ధ్వతః || 78

- * అపరాధిష్టకాం దద్యా త్తత్సర్థిం లోణమృత్సూయా ।
 దృశం లిప్త్యాభి దీపాగ్నౌ పచే త్సప్తదినావధి । 79
- ఇష్టికాం స్వాజ్ఞకీతాం తా మవతార్య హరే ద్రసమ్ ।
 క్షిప్తహీనం పునరపి కుర్యా దిత్థం త్రివారకమ్ । 80
- ఏనం కృతే రసేన్ద్రస్య ముఖంస్యా ద్వేవసంజ్ఞకమ్ ।
 పున రన్యం ప్రవక్ష్యేయి ముఖకరణ ముత్తమమ్ । 81
- రసేన్ద్రం జీవ భూనాగ సమం సమర్థయే త్త్రిహమ్ ।
 ప్రక్షిపేత్ భూలతాలిప్త మూషాయాం సన్నివేశయేత్ । 82
- త దూర్ధ్వం భూలతాకల్పం క్షిప్త్యానుభ్యా విశోషయేత్ ।
 ఆర్ద్రా నోమయ లిప్తానాం చాద (1) మగ్నౌ నివేశయేత్ । 83
- తద్దర్శేచ పుటం దేయం కుషకారీషవహ్నినా ।
 దినాంతేతత్సముద్భృత్య పూర్వవన్మర్తయేత్పచేత్ । 84
- త్రింశద్వారం పునః కుర్యా దిత్థం వహ్నిముఖో రసః ।
 గ్రసకే గుహ్యాసూతోఽయం సర్వసిద్ధి ప్రదో ధవేత్ । 85
- పున రన్యం ప్రవక్ష్యేయి ముఖకరణ ముత్తమమ్ ।
 నోముత్రపూరితే బాణ్డే డోలాయస్త్రే పచే ద్రసమ్ । 86
- త్రిసప్త వాసరం సమ్యక్చ రన్ద్రితం వేణునాలకమ్ ।
 ముఖం ధవతి సూతస్య చారణార్హం వరావనే । 87
- ఇష్టికాద్వయమధ్యే చ గర్తంశు చతురంగులమ్ ।
 దశనిష్కం శుద్ధగన్ధం ధాన్యామ్లం దశనిష, కమ్ । 88
- జమ్బీరసీరై స్సంమర్ద్య యామం కల్కేన తేన చ ।
 గర్తద్వయం సమాంశేన లిప్త్యా గర్తే వినిషీపేత్ । 89
- వాసిలం రసరాజం తం విశంనిష్కం తదూర్ధ్వతః ।
 ఇష్టికామపగాం న్యస్య క్షేత్తేమృల్ల వణే దృఢమ్ । 90
- శేవయే దధ దీపాగ్ని మధః ప్రజ్వాలయే త్త్రియే ।
 అనుస్యూతం సప్తరాత్రం స్వాజ్ఞకీతం సముద్ధరేత్ । 91
- క్షిప్తం విహాయ తం సూతం పూర్వవచ్చ త్రివారకమ్ ।
 కుర్యా దేవం హి సూతస్య ముఖం ధవతి శోధనమ్ । 92

* ద్వితీయా మిష్టికాం.

- దివ్యాపథి ప్రభావేన రస శ్చరతి నిర్ముఖః ।
- అధునా వజ్ర వైక్రాంత స్పృహ ద్రాధికం చరేత్ ॥ 93
- పారదస్య చతుష్షష్ఠీ నిష్కంఠై కాంతభస్మచ ।
- చతుర్విష్కం వజ్రభస్మ నిష్కం దివ్యాపథద్రవైః ॥ 94
- సర్వం సప్తదివం మర్ద్యం సరసోఽ ద్రాధికం చరేత్ ॥
- గన్ధకం జారయే త్సుతే డోలాభ్యే పూర్వభాషితే ॥ 95
- యస్తే చ షోడశగణం రసః స్యా ద్వాసనాముఖః ।
- జా (చా) రణా ధ్వాభకస్యాథ అభిషేకం వదామి తే ॥ 96
- మృత మధ్రంతు రుధిరైః త్సారై ర్జలకస్తై రపి ।
- కటుత్రయం తుమ్మగుభి ర్మర్దయే దమ్మవర్జకైః ॥ 97
- సప్తాహంతచ్చరే త్సుతక సుముఖ శ్చాభ నిర్ముఖమ్ ।
- మృత మధ్రంచ కదలీం మూలకశ్చ శతావరీమ్ ॥ 98
- పువర్షవా మేఘనాదో యవ చించా చ శిగుకః ।
- సూ (సా) రణశ్చ రస్తై రేహం మర్దయే ద్భావయే త్ప్రియే ॥ 99
- సప్తాహంతం చ్చరే త్సుతం సుముఖో నిర్ముఖోఽభవా ।
- శుల్ప పాత్రేతు లవణం సజ్జి త్కణఠ భూ ఖగ్వా ॥ 100
- క్షీప్తాన్వరనాం త్రిదివం కుర్యా త్పర్యుషితం యథా ।
- తస్మి న్నాగం తు వీద్రావ్య డోలయే త్తత్తదా ప్రియే ॥ 101
- రాప్యకర్మణి వజ్రస్య తద్ ద్రవై ర్భావయేద్ ఘనమ్ ।
- సప్తాహం త చ్చరే త్సుతః సుముఖో నిర్ముఖోఽభవా ॥ 102
- ధాన్యాభ మర్కక్షీరేణ మర్దయే దేకవాసరమ్ ।
- నిరధ్య సంపుటే పచ్యా త్కపోతాభ్యే పుటే పుసః ॥ 103
- చతుర్వారం పుటే దేవం మర్దయేచ్చ పుసస్తతః ।
- రమ్భాద్రవై క్షీణా మర్ద్యం మూలకస్య ద్రవై స్తథా ॥ 104
- కాకమాచీ మేఘనాదో మత్స్యాక్షీ చ పువర్షవా ।
- అపామార్గ శ్చి త్కశ్చ వాతాతి ర్భృజ్జిరా ణ్మునిః ॥ 105
- చతుర్వారం పచే దేవం మర్దయేచ్చ పుసస్తథా ।
- వృత్తై శ్చేకైకథామర్ద్యం పుటపాకం పృథక్ పృథక్ ॥ 106
- తద్రథం భావయే త్తైశ్చ ముసలీ యవ చిత్రకాః ।
- తద్బలీ కదలీ శిగు ర్మరీ చార్క పువర్షవాః ॥ 107

+ వైక్రాంత భస్మ

- ఏకైకస్య ద్రవై ర్భాత్య మేకైకస్తు దినం పృథక్ ।
 తదభ్రం పారదేవ్యస్య (శ్చ) చరత్యేవ సురాచ్ఛితే । 108
 ధాన్యాభ్రం రవిదుగ్ధేన మర్దయే ద్యామమాత్రమ్ ।
 తదభ్రం సముతే రుధ్వా కపోతాభ్యపుట పచేత్ । 109
 వారాః శ్చతుర్థ వైవం శ్వాస్తతో రమ్భూర్క పీలుకాః ।
 నాగవల్లి చ ముసలీ కుబేరాక్షి చ శేఖరకః । 110
 తుమ్బి నుమ్బుగు రంకోల బలాపామార్గకౌ ప్రియే ।
 గృహీత మేకై కరసం సవ్యోషణ్చ సకాంజిమ్ । 111
 భాణ్ణమధ్యే విరిక్షీస్య డోలాయస్త్రే) పచే త్త్యమ్ ।
 పూర్వాభ్రం చ తత స్తస్మా త్సముద్భృత్యాః శోధయేత్ । 112
 టక్కుణాన్చ ఎరీసింధు కాసీసన్చ సమం సమమ్ ।
 అభ్రకస్య దశాంశం తు సర్వమేత ద్విమర్దయేత్ । 113
 తదభ్రకం చరే త్సూతః సుముఖో నిగ్మభోఽభవా ।
 ముష్టే ద్రవేతు శతధా శ్చకం నాగం ప్రడోలయేత్ । 114
 తద్ద్రవేణ చ ధాన్యాభ్రం మర్దయే త్సంపుటే పచేత్ ।
 రుధ్వా పచే త్కపోతాభ్యే పుటే వైవం తు సప్తధా । 115
 ఆర్ద్రకస్య ద్రవై కేవం సప్తధా చిత్రకద్రవైః ।
 తత్సమం గ్రహకం దత్వా మర్దయే ధ్వావయే త్కమాత్ । 116
 ప్రాగుక్త ముష్టే స్వరస్వై ర్భిజపూర రసేన చ ।
 స్వస్యై ర్కేదినం భావ్యం తదభ్రం చ చరేద్రవః । 117
 ఏవం సర్వాణి బీజాని సత్వజాభ్రకజస్య చ ।
 స్వస్థాది సర్వలోహాని సత్వాని వివిధాని చ । 118
 ద్వద్వాని సర్వరత్నాని యద్య త్స్యాజ్జరణాదికమ్ ।
 తత్త త్సత్తాభ్రవత్కార్యం తత్తచ్చరతి పారదః । 119
 తిలపర్ణిరసైః పిష్ట్యా ధాన్యాభ్రం పుటయేత్ త్రిధా ।
 సప్తధా భావయే దస్య మర్దనేన చ పారదః । 120
 పిష్టతాం యాతి సహసా గగనాన్చరతి క్షణాత్ ।
 త్రితొరం శ్చ లవణం కణ్ఠ్చకా సీస టంకణమ్ । 121
 ధూ ఖగం హేమమాక్షికం సారాష్ట్రీ వత్సనాభకమ్ ।
 తువరీ వేతసాన్లున్చ ఎర్యమేత త్సమాంశికమ్ । 122

- త త్సమాంశం తు ధాన్యాభం ధాన్యాభం మర్దయే ద్దినమ్ |
అర్కక్షీరం భృంగరాజం మేఘనాదః పునర్నవా | 123
- మూలకం చిత్రకం రమ్భా కాకమాచీ శతావరీ |
అపామార్గ స్తాలమాలీ వార్తాకీ తణ్డలీ మునిః | 124
- మీనాక్షీ శిగు బృహతీ కుమారీ యవ చిచ్చికా |
బలా తుమ్పూ కుబేరాక్షీ వ్యోమం తుమ్బురు పీలునీ | 125
- అంకోలం ఫణివల్లీ చ సర్వమేత త్సమాంశకమ్ |
సంపేమ్య కల్కయే ద్దేవి ధాన్యామ్లే త చ్చగుర్దణే | 126
- ధృ (ద్ధ) తం నాగం శతంవారాక్షీపే త్తస్మిన్ పునః పునః |
కల్కదనేణ పూర్వాభం యామం సంమర్దయేతే దృఢమ్ | 127
- కపోతాఫ్యే పుట పచ్యా దేవం వింశతివారకమ్ |
తత్తుల్యం గంధకం దత్వా పూర్వోక్తైకాపదై ర్ద్రీవైః | 128
- సప్తధా బీజపూర్వోక్తై ర్ద్రీవై ర్భావ్యం త్రివారకమ్ |
ఏత ద్ద్రభస్య సూతస్య జారణే పరమం హితమ్ || 129
- ద్వద్వితం వ్యోమసత్వచ్చ బీజాని వివిధాని చ |
హేమాది సర్వలోహాని రత్నాని వివిధాని చ | 130
- ద్వద్వితం వజ్రబీజచ్చ జారణాయ విధీయతే |
సమస్త మేత త్పూర్వోక్త ప్రకారేణైవ జారయేత్ | 131
- తదా రసేస్త్రీ శ్చరతి తత్సర్వం జారణాదిమ్ |
శుల్బపాత్రే తు కాసీసం కాక్షీ మాక్షిక గంధకమ్ | 132
- తౌరత్రయం పచ్చలోణ మఘ్ణయుక్తం క్షణం క్షీపేత్ |
* దివ్యాభిషేక యోగోక్త సతయా జాలయేవహిం | 133
- వంగం వాన్యాని వస్తుని జారణార్థాని భావయేత్ |
వలీ పునర్నవా రమ్భా గవాక్షీ యవ చిచ్చికా | 134
- శిగుణో మేఘనాదశ్చ రస్నై శేమాం విభావయేత్ |
వజ్రాభక క్రమేణైవం సప్తాహం సురవద్ధి తే | 135
- తద్ద్రభకం నాగవల్ల్యా కావేర్యా శిగుకస్య వా |
వాణాంకోల బలా రమ్భా స్ఫోటానాం పిలుకస్య వా | 136

* దివ్యాభిషేక యోగోక్త ప్రథయా గాయే దహిమ్.

- అలమ్బుషా హిమముచా ముసలీ తుమ్బుకో (రో) రకి ।
 అఖవా ఖరమంజర్యాః తిక్తశాకస్య వాప్రియే । 187
- ఏకైకేషాం రక్షేనైవ వ్యోమం సర్వప సంయుగమ్ ।
 స్విన్నం త్రిదివసం కుర్యాత్తస్మిన్ సైన్ధవ త్కణమ్ ॥ 183
- కాసీసం తువరీం క్షీప్త్వా ఊర్ధ్వా భిషవయోగతః ।
 ఏత దద్రుం చకే త్సూతః సముభో నిర్ముఖోఽఫవా । 189
- తద్రథక ప్రభావేణ గోలకః సిద్ధివో భవేత్ ।
 ధాన్యామై రఘవన్దే చ స్వేదయే దద్రుకం దినమ్ ॥ 140
- తత స్సుక్షీరతో మర్ద్యం కపాతాభ్యే పుటే దహేత్ ।
 మునిత్రయం మేఘనాదం రన్యూకన్దాన్చ మూలకమ్ ॥ 141
- మత్స్యక్షీ శృజ్జకేరన్చ కాకమాచీ పుసర్షవా ।
 అపామూర్ధా స్త్వరుపూగ స్తేషాం తు స్వ సేన చ ॥ 142
- ఏకైకేన పుటం దద్యాదేకైకం పూర్వమభ్రకమ్ ।
 డోలాయ స్త్రే) స్సుక్షీరయుక్త మేక దినం పచేత్ ॥ 143
- తత శ్చాయాగ తే తుష్కే ఘనైఽస్మి న్నవసారకమ్ ।
 నిమ్బం వచాం చ కాసీసం చణకాఘ్నం పృథక్ పృథక్ ॥ 144
- అభ్రస్య షోడశాంశాన్చ నిక్షిపే త్తామభాజనే ।
 ఘర్షయే త్తచ్చకే త్సూతో లోహపాత్రస్య యోగతః ॥ 145
- ధాన్యాభం మర్దయే త్సోమ వల్క-తోఽయోర్దినం దృఢమ్ ।
 పుటే దేవం ఘృతయాం చ సోమవల్ల్యారసేన చ ॥ 146
- భావయే త్సప్తభా దేవి రస శ్చరతి తత్ ఘనమ్ ।
 ఆరనాలే తు శతధా నిషిచ్య త మనేన చ ॥ 147
- శతధా ప్లావయే దద్రుం తామ్రవాసనయా సహ ।
 ఖలల్యాం త చ్చకే త్సూతో నాత్రకార్యా విచారణా ॥ 148
- చారణార్థం పగన్ధస్య భా నాం శృణు పార్వతి ।
 సారాష్ట్రే) చాజమోదాన్చ సర్వీ కాసీస మేవ చ ॥ 149

- మర్దయే చ్చిగుతో యేన గన్ధకం తేన భావయేత్ | 150
- సప్తహః మర్దనం గన్ధం జారయే త్సారదస్య చ |
- రాగం ధత్తే రసేన్ద్రస్య బీజానాం పాకజారణే |
- పాకచ్ఛేదే రసేన్ద్రస్య శ్రేష్ఠం స్యా త్సర్వకర్మణి | 151
- పలాసపుష్పస్వరసైః శాకపుష్పచ్ఛదదనైః |
- విష్ణుక్రాంతా ద్ద వైర్దన్ధం భావయే త్సప్తహాసరమ్ | 152
- గన్ధకం జారయే త్సూతే షష్టికాయన్ద్రయోగతః |
- అథా భవారణం శ్రేష్ఠాం దివ్యమా శ్రే వదాయి తే | 153
- వజ్రరమ్భా హంసపాదీ చిచ్ఛికా వ్యా ఘృపాదికా |
- మణ్డూకీ బృహతీ పుష్కలమూరీ లాజులీ శిఖా | 154
- సర్పాక్షీ చాగ్నిధమనీ శబ్దపు ప్సీర్షదనానుజీ |
- మడచారి చ కర్కటీ విఖ్యాతా దివ్యమూలికా | 155
- అథా త శ్చారణాకర్మ ప్రవక్ష్యేమి సమాసతః |
- ధాన్యాభకం దుతే గన్ధే సమం షీచ్ఛ్వా నియోజయేత్ | 156
- గన్ధకాభక యోగోఽయం శ్రేష్ఠ శ్చారణకర్మణి |
- సముఖం నిర్ముఖం వాపి పారదం దశనిష్కకమ్ | 157
- గన్ధాభయోగ నిష్కే- ద్వే పిష్టం తుర్యా ద్యథా తథా |
- తాం పిష్టిం నాగపిష్ట్యాభ సమయా పరివేషయేత్ | 158
- హేమకర్మణి వజ్రస్య పిష్ట్యా రజతకర్మణి |
- తాను పిష్ట్యా దేవ (హ) సిద్ధా వేప్తయే త్పుర మేశ్వరి | 159
- తాం పిష్టిం విద్య (దు)తే గన్ధే విపచే ద్దివస త్రయమ్ |
- తాం పిష్టిం దీపికాయన్ద్రే) పాతయే త్సాచయే దభ (యః) | 160
- తం రసం పూర్వావశిష్టం తుర్యా ద్వేష్టవ వర్జితమ్ |
- త్రిదినం విధు (దు)తే గన్ధే విపచే త్సాచయే దయః (భ) | 161
- తం రసం త ప్రఖ్యేను చతుఃపష్టిగుణం షీపేత్ |
- భాగైక మభిషిక్తా భం మర్ద్యా ద్దివ్యాపనై ర్దినమ్ | 162
- తత్ షీపే జ్వరణాయన్ద్రే జమ్బీరరస సంయుతే |
- శ్రీవాతపీ దినం ష్టావ్యం సూత శ్చరతి తద్ భువమ్ | 163
- ఏవం పునః పువర్గర్థం పిష్టి గానక మాత్మకమ్ |
- పాత్రా భం చారణం బ్రోక్త మేవం సత్సాధవారణమ్ | 164

- ఏవం కుర్యా ద్యథాసంఖ్యం చారణం పరమేశ్వరీ ।
 రసేంద్రం చారయే త్సూర్యం చతుఃషష్ఠి సమాంశకమ్ । 165
- ద్వాత్రింశ త్తమభాగం స్యాత్ త దేత త్స్వోడశాంశకమ్ ।
 అష్టమాంశం చతుర్థాంశం ద్వితీయాంశం సమం క్రమాత్ । 166
- ద్విగుణం చతుర్గుణం చాష్టగుణం షోడశకంగుణమ్ ।
 ద్వాత్రింశగుణ మేవం స్యా చ్చతుఃషష్ఠ్యగుణం క్రమాత్ । 167
- పక్షచ్ఛేద స్తద్వోషత్వం బలకా గ్రాసయోగ్యతా ।
 స ముఖోఽగ్ని సహత్వచ్చ వ్యాప్తిత్వం గతిహీనతా । 168
- రసేంద్రో స్యావస్థత్వం (తత్స) భవే దధికజారణా ।
 యస్యాహ మపి తుష్టః స్యాం తస్య సూక్తేంద్రో జారణే । 169
- మతిర్భవేన్న సన్దేహో జారణాభుక్తి ముక్తిదా ।
 దుర్లభా జారణా దేవి వినా భాగ్యం నలభ్యతే । 170
- జారణా ద్వివిధా బాలజారణా వృద్ధజారణా ।
 గగనం జారయే త్సూర్యం సర్వసత్త్వా న్యతఃపరమ్ । 171
- ద్వంద్వావి సర్వలోహాని పక్ష్యబీజాని త్చై రవి ।
 పద్మరాగాది రత్నాని జారయే చ్చ యథాక్రమమ్ । 172
- జారణార్థం వ్యోమ సత్వం రసరాజస్య పక్ష్యతే ।
 ధాన్యాభకస్తు విధివ న్నారయే ద్వజసంజ్ఞితమ్ । 173
- అభిషేకః పూర్వవ త్సాస్య త్తస్మిం ప్రాప్యం దశాంశకమ్ ।
 పశ్చ మాహిష గవ్యైశ్చ మర్దయే త్కర్ష సన్నిధౌ (భమ్) । 174
- కుర్వీత పటకాః కోష్ఠే (పునః) సత్వం నిచాతయేత్ ।
 సత్వస్య చ చతుర్థాంశం తాప్యం మూషాగతం ధమేత్ । 175
- ఏవం కృత్వా చతుర్వారం తత్సత్వం రసజారణే ।
 రసాయనే చ త్చైషజ్యం శ్రేష్ఠం సకలకర్మణి । 176
- మృతాభ్రం త చ్చతుర్థాంశం నాగం తత్సాద మాక్షికమ్ ।
 పశ్చభి రాహిషై ర్ద్రవ్యైః శతయే త్సత్వ ముజ్వలమ్ । 177
- త త్సత్వం త చ్చతుర్థాంశం మాక్షికం తత్సమాం శిలామ్ ।
 ధమే త్ప్రలిప్త మూషాయాం సత్వంస్యా ధేమసన్నిధమ్ । 178

- ఏవం కుర్యా చ్చతుర్వారం త త్సత్వం గ్రహణే రసః |
మృత్యా ధకం మాదకాంశం త చ్చతుర్థాంశకం శ్రీమః | 179
- త త్సమం తాలం ఓప్త్యా ప్న మాహిష గవ్యతః |
సత్వం నివారయే త్తచ్చ చతుర్థం హరితాలకమ్ | 180
- ఓప్త్యా ఓప్త్యా చతుర్వారం త త్సత్వం గ్రహణే రసః |
ప జ మూషాగతం కృత్వా ఘనసత్వం త త్సమమ్ | 181
- కాచం బజ్జ-ణం ఓప్త్యా ప్న మాహిష గవ్యతః |
తస్మి శే దమ్లవర్షేణ చించాబీజః స్ఫుహీదలమ్ | 182
- పిష్ట్యా తస్మి న్నువస్తద్వ త్కాచ కం (టం) కణయోగతః |
ధమే దేవం పస్తవారం సేచనం పునః పునః | 183
- త దధ్రాసత్వం శుభ్రం న్యా వృద్ధు ప్యా చ్చరణోదితమ్ |
రశేష్టం బజ్జ-ణం తాప్యం భాగైకం పుక్ పుక్ | 184
- శ్రీభాగం శోధితం నాగం మృత్యా ధం దశభాగకమ్ |
యవతొరం దన్ధోర్ణం సజ్జతొరం గుగ్గులమ్ | 185
- అజాపాచ్చిద్ధి సంయు క్త మమ్లమూత్రగజైర్యుతమ్ |
మర్దయే త్పూర్వం త్సత్వం పారయే వృద్ధు నిర్మలమ్ | 186
- ద్వస్త్య మేలాపనే మూషాలేపం వత్సయి పార్వతి |
మేవశ్చిద్ధం భరం గజ్జబజ్జ-ణం విషం సమమ్ | 187
- ఘృణాశేష్య వసయా పిష్ట్యామూషాం ప్రలేపయేత్ |
మిలన్తి సర్వసత్వాని మూషాయాం చూర్ణితాని చ | 188
- గుగ్గులుం ధాతకీపుష్పం గుడం తొరత్రయం సమమ్ |
స్తన్ద్యై పిష్ట్యాధిమూషాయాం లేపనం ద్వస్త్య మేలనమ్ | 189
- అశ్వశేధీ లాజ్జలీ చ భూలతా చ మరీచకః |
కారాసస్య ఫలం శత్ర శోపుచ్చే తా విమర్దయేత్ | 190
- నారీస్తన్ద్యేన కేనై వ మూషా మస్తః ప్రలేపయేత్ |
తస్యాం మిలన్తి సత్వాని సర్వాణి చ మహారసాః | 191
- హేమ ముఖ్యాని తాహాని చ్చణ్డాగ్ని ధమనాని చ |
* మచందర్యాశ్చ పిశితం బజ్జ-ణం విషం సమమ్ | 192

* శుభ్రుష్టర్యాశ్చ

- మర్దయిత్వా చమూషాంత స్థేపయేత్తత్ర నిఃక్షిపేత్ ।
 ధ్వస్వయోగస్తు యద్యస్య తత్సర్వం ధమనానితే ॥ 193
- భస్మీకృత మపామార్గం కంగుణీతైల మర్దితమ్ ।
 మూషాయాం లేపయేత్తేన ద్వస్వ ద్రవ్యాణి నిఃక్షిపేత్ ॥ 194
- మిలే త్రినాగ్నిధమనాత్ * తత్తమారక వాపయేత్ ।
 అతపవ ప్రవక్ష్యేమి ద్వస్వమేలా పనంశృణు ॥ 195
- కర్ణాభ్రం కదలీకంద కాకమాచీ పునర్నవమ్ ।
 స్వర్ణం నరకపాలంబు గుఱ్ఱాటంకణ మభ్రకమ్ ॥ 196
- సర్వం మూషాగతం ధ్మాతం హేమాభ్రం మిలతిక్షణాత్ ।
 అభ్రకం చూర్ణయిత్వాత్మకాకమాచీ రసప్లుతమ్ ॥ 197
- కపిత్థతోయ సంయుక్తం సూతటం కణసంయుతమ్ ।
 పంగపత్రాస్తరే న్యస్తం ధ్మాతం వజ్రాభ్రకం మిలేత్ ॥ 198
- ఆవర్త్య కటుతైలేన భస్మాపామార్గ నిఃక్షిపేత్ ।
 + వజ్రాభ్రే హరితాలంబు నాగాభ్రేతు మనఃశిలా ॥ 199
- హేమాభ్రే నాగతాప్యేన తారాభ్రే హరితాలకమ్ ।
 గంధకేనతు శుల్వాభ్రం తీక్ష్ణాభ్రం సింధుహింగులాత్ ॥ 200
- వజ్రాభ్రం హరితాలేన నాగాభ్రం శిలయామిలేత్ ।
 లాబ్ధీ చమరీకేశాః కార్పాసాస్థి కులత్థకమ్ ॥ 201
- మూలకాశ్మర్య ధమనీ స్త్రీస్తన్యం సురగోపనమ్ ।
 ద్వస్వే ప్రలిప్తమూషాయాం సుధారా తీవ్రవేదనా ॥ 202
- కాస్తాభ్ర తీవ్రవిమలా మిలస్తీపకలా ఊణాత్ ।
 అథ చుచుష్టరీమాంసం విషటంకణ యోజితమ్ ॥ 203
- మూషాలేపేన కురుతే సర్వద్వస్వేషు మేలనమ్ ।
 ... రభ్రసురంగశ్చ మణ్ణికాకంబు వసామిషమ్ ॥ 204
- గుఱ్ఱాటంకణ యోగేన సర్వసత్వేషు మేలనమ్ ।
 టంకణోర్ధ్వా గిరిజతు కర్ణాక్షిమల కర్కశ్చైః ॥ 205
- మిలన్తి సర్వద్రవ్యాణి స్త్రీస్తన్య పరివేష్టితైః ।
 ధాతకీ గుగ్గులుగుడ సర్ద యావక టంకణైః ॥ 206

* ఘృచ్ఛర్మాశ్చ. + తత్తమారక మావశేత్.
 + అతివం పునుక్తః ప్రతిభాతి.

- స్త్రీస్తన్యపేషితం శస్త్రం ద్వస్త్రస్యాత్మ రసాయనే ।
సూక్ష్మ చూర్ణస్తు యత్కించి త్సూర్యకల్పేన సంయుతం 207
- అస్థమూషాగతం ధాత్రం శంకరం మిలతిషణాత్ ।
వాపితం తాప్యకవక సస్యకైర్దరదేవచ ॥ 208
- ససత్వస్యా దనిబిడం దృఢం ధాత్రం మిలే త్రతః ।
రసోపసహోహాని సర్వాణ్యేకత్ర మేలయేత్ ॥ 209
- అన్యోన్యం ద్వస్త్రతాంయాన్తి ద్రవన్తి సలిలం యథా ।
సజ్రాభసత్వ చూర్ణను యత్కించిల్లోహ చూర్ణకమ్ ॥ 210
- ద్వయం సమం తయోస్తుల్య మహివంగం వినిఃక్షిపేత్ ।
ద్వయే మేలాపమూషాయాం ధమనం మేలనంభవేత్ ॥ 211
- మర్దయే ట్టంకణం రమ్భాకస్తతోయేన లేపయేత్ ।
మూషాం శ్వేతాభ్రకం వంగం ధమనాన్నిలతి ప్రియే ॥ 212
- వనశిగ్రుం టంకణాన్ని గుఢాచ స్పృశచాలకమ్ ।
పిష్టాపి (స్త్రీ)స్తన్య క్షి రేణ తేనమూషాం ప్రలేపయేత్ ॥ 213
- వంగం శ్వేతాభ్రసత్వన్ని చూర్ణయిత్వా క్షిపే ధమేత్ ।
అసంశయం మిలత్యేవ శ్రేష్ఠం రజతకర్మణి ॥ 214
- శ్వేతాభ్రసత్వం సంచూర్ణ్య తచ్చతుర్థాంశపారదమ్ ।
సూతతుల్యం టంకణాన్ని మర్దయేత్కాకమాచికై (కై) 215
- ద్రవైస్తు గోలకంకృత్వా వజ్రప్రతేణ వేష్టయేత్ ।
శ్వేతాభ్ర సత్వతుల్యేన లిప్తమూషాగతం ధమేత్ ॥ 216
- భవేత్తస్మేలనం సమ్యక్ ముఖ్యః స్వాద్రూప్యకర్మణి ।
అథాతో వజ్రకవక ద్వయే మేలా వలేపయేత్ ॥ 217
- గుఢాకా వ్రముఖం తుల్యం ద్వస్త్రయోర్ద్వి గుణంవలిః ।
స్తన్యేనయోషితః పిష్టా మూషాయామస్తరే తథా ॥ 218
- లేపయే ద్వజ్రమేలాప లేపోయం కథితోమయా ।
శిలాధాతుః కా వ్రముఖం శశదస్తా స్యగ్ధకమ్ ॥ 219
- అమ్లవేరసకం తుల్యం పిష్టామూషాం ప్రలేపయేత్ ।
హేమవజ్రం మిలత్యేవ మూషాయాం నాత్రసంశయః ॥ 220
- కులికాస్థి శిలాధాతు మహిషీ కర్ణతోమలమ్ ।
టంకణో ధ్వాసమం సర్వం కావ్రాస్తన్యేన మర్దయేత్ ॥ 221

- అనేన లేపయేన్మాసాం హేమవజ్రం మిలత్యలమ్ ।
కాంతాస్యం అజ్కణం బాలమత్స్యవిట్ భ్రమరాస్థిచ ॥ 222
- మనుష్య వి చి)కురాస్థిని త్రీస్తస్యేన విమర్దయేత్ ।
అనేన లిప్త మూషాయాం హేమవజ్రం మిలేద్ధృవమ్ ॥ 228
- తాస్య అజ్కణభూనాగ కాన్తకాచ మధూనిచ ।
కులీరాస్థి సుషీషీర మర్కషీర సమన్వితమ్ ॥ 224
- స్తస్యేన మర్దయేత్సర్వం మూషాలేపస్తు కారయేత్ ।
మూషాలేపో భవేదేష వజ్రసూతకమేలకమ్ ॥ 225
- వజ్రభస్మ భవేద్ద్యస్తై యూషామస్తర్విలేపయేత్ ।
భవేత్త్రీవాగ్నినా హేమ వజ్రమేలాపకంభవేత్ ॥ 226
- అథాతోమేలకం వక్ష్యే వజ్రహేమ్నాః సురేశ్వరి ।
స్వర్ణం ద్వాదశభాగంస్యా త్తదర్థం శుద్ధపారదమ్ ॥ 227
- రసేష్టార్థం నాగభస్మ నాగార్థం మృతవజ్రకమ్ ।
ఏతచ్చతుష్టయ శ్చాష్టై ర్మర్దయే త్తప్తఖిల్వకే ॥ 228
- ఉద్భృత్య ద్వష్ట్యమేలాపి మూషాయాం రోధయేద్ధమేత్ ।
హతా త్తచ్చ మిలత్యేన నాత్రకార్యావిచారణా ॥ 229
- భావయే చ్చూరివాషీరే మృతంవజ్రం చినస్తరః ।
మర్దయేద్దోలకం కృత్వా శోషయేచ్చైచ్చక భాగకమ్ ॥ 230
- త్రిభాగం రసరాజశ్చ చతుర్భాగం సువర్ణకమ్ ।
అష్టేన మర్దయేత్పిష్టం కృత్వాతద్వజ్రకోలకమ్ ॥ 231
- తత్పిష్ట్యా వేష్టయే త్తత్ర భూర్షప్తేణ వేష్టయేత్ ।
పక్షం స్యసేద్ధాన్యరాశౌ తముద్భృత్య పునఃపునః ॥ 232
- ధమే ధటా నిమిలత్యేన నాత్రకార్యా విచారణా ।
వజ్ర షోడశభాగేన హేమవజ్రేణ వేష్టయేత్ ॥ 233
- తత్పి పేల్లేపమూషాయాం స్వర్ణాంశం శ్వేతకాచజమ్ ।
చూర్ణంనా నృకపాలంనా చూర్ణం కృత్వావినిషీపేత్ ॥ 234
- నిరుధ్యచ ధమేత్రీవమేవం కుర్యాత్పునః పునః ।
షీష్ట్యాషీష్ట్యా శ్వేతకాచం నృకపాల మభావీనా ॥ 235
- సప్తశైవం మిలత్యేన పునరేవ విధీయతే ।
అస్య హేమ్నః షోడశాంశం మృతవజ్రం వినిషీపేత్ ॥ 236

- పూర్వవల్లిప్త మూషాయాం కాచంవాన్మకపాలకమ్ ।
 ధీప్యాధీప్యాధమేత్తీవం సప్తవారా నిమలత్యయమ్ । 237
- ఏవం తృతీయవారాం కుర్యాదేవం కుర్థకమ్ ।
 అథాతోద్వద్విత్తానాంచ ప్రవత్యాయుభిషేచనమ్ । 238
- కాసీసం పంచలవణం మాక్షికం గంధకస్తథా ।
 కాంక్షీ తౌరత్రయం కుల్యమారనాలేన మర్దయేత్ । 239
- తత్కల్ప మాతపే తామ్రపాత్రే సంస్థాపయేత్త్యహమ్ ।
 తస్మిన్నిషేద్ద్రుతం నాగం శతధాతద్ధృతం ధృతమ్ । 240
- తామ్రపాత్రస్య సావీరై ర్భావయేచ్ఛతవారకమ్ ।
 ద్వద్విత్త తస్త చ్చరేత్సుతో యత్కించిజ్జరణార్హకమ్ । 241
- రూప్యకర్మణి వంగస్య నాగం స్యా దేమకర్మణి ।
 అథాతః సంప్రవత్యమి షక్వబీజం సురాశ్చితే । 242
- సువర్ణాంబు ధృతం కుల్యం నాగాచ్చా ద్వద్విత్తమ్పియే ।
 వాహయే ద్వాదశగుణం స్వర్ణశేషం యథాధమేత్ । 243
- షక్వబీజమిదం భూతం జారీయేత్సారదేకమాత్ ।
 పీతాభ్రసర్వం స్వర్ణాంబు సమాంశం ద్వద్విత్తంధమేత్ । 244
- వాపయేత్తాలకం తాప్యం స్వర్ణశేషం యథాధమేత్ ।
 పునః పీతాభ్రసర్వాంబు వహేద్దశగుణం శనైః । 245
- స్వర్ణశేషం భవేద్వావత్ షక్వబీజమిదంభవేత్ ।
 నాగా ర్క వ్యోమ రసక చతుస్త్రి ద్వి ర్వి భాకమ్ । 246
- చూర్ణయే ల్లిప్తమూషాయాం మస్త్రీ (ర్ష) యేచ్ఛధమేద్ దృఢమ్ ।
 మాక్షీ కేనచ తస్ఫోటం సంషేష్యామ్ పుటపచేత్ । 247
- పునస్త...మాక్షిక (మస్త్రైః పిష్ట్యా పక్వేపచేత్ ।
 ఏవం పంచపుటం దత్వా తద్ధృతే హేమిన్నవాహయేత్ । 248
- ధమేద్దశగుణం యావత్తావత్స్యా త్వక్వబీజకమ్ ।
 అథాతం సంప్రవత్యమి చతుస్పీజం వరాననే । 249
- హేమతారాది కుటిల బీజాన్యేతాని తత్కృతః ।
 హేమబీజం నాగబీజం శస్యతే హేమకర్మణి । 250
- తారబీజం వంగబీజం శభితం రూప్యకర్మణి ।
 హేమబీజం తారబీజం భవేత్సాంబు రసాయనే । 251

నాగబీజం వంగబీజం స రసాయనకర్మణి ।
 చత్వార్యేతాని బీజాని భవేయూరోగ శాస్త్రయే ॥ 252
 అన్యథా వైవయోజ్యాని బీజాన్యేతానిశాంభవి ।
 గంధకం సస్యకం వాపి మాషీకం వాళ తాలకమ్ ॥ 253
 శిలాఞ్చ విమలాం వాపి వైక్రకాస్తం వాంజనంచవా ।
 ఖర్పరీంవా కాస్తముఖం చూర్ణయిత్వా సమాంశకమ్ ॥ 254
 శతవారం ధృతేహేమిని వాహయేచ్చ పునఃపునః ।
 సూతం హింగులకం కుష్ఠం లోహపర్పటి తామ్రకమ్ ॥ 255
 మృతార్క మాషీక శిలా విమలాఞ్చ సమాంశికామ్ ।
 ఏతాన్నాగ కలాభాగాః సుషు హ్యర్క పునుసాప్రియే ॥ 256
 మర్దయే త్రేన ప్లతాణి శుద్ధనాగస్యలేపయేత్
 పుటేద్వాత్రిం శతిపుటై రాగోభస్మిని తద్వహేత్ ॥ 257
 సమం సమఞ్చ శతథావిధ త్రే పూర్వవాహికే ।
 సువర్ణేచ తథాహేమశేపం తావద్ధమేద్ దృఢమ్ ॥ 258
 అథవా భస్మయేద్వజ్జం తాల శంఖా భ్రా పారదైః ।
 బిమ్బా ఘౌరై స్తాస్యసమైః సుషు హ్యర్క క్షీర మర్దితైః ॥ 259
 పుటేత్ షోడశభిస్తచ్చ శతథా హేమిని వాహయేత్ ।
 అథవా మారయేచ్ఛుల్ప మూర్ధ్వాఘో గంధకం సమమ్ ॥ 260
 క్షిప్త్వా పుటేచ్ఛాష్టవారం తత్తామ్రం హేమిని వాహయేత్ ।
 అథవా మారయే త్తీక్షణం తీక్షణతుల్యఞ్చ హింగులమ్ ॥ 261
 శ్రీస్తవైర్మర్మర్దయిత్వాతు పుటేదథకలాంశకమ్ ।
 తీక్షణస్య హింగులం దత్వా మర్దయే త్పుటయే త్రమాత్ ॥ 262
 ఏవం తతోడశపుటై స తీక్షణం హేమిని వాహయేత్ ।
 శతథా హేమవిధృతం విధృతే హేమిని వాహయేత్ ॥ 263
 తద్దేమిని ద్విగుణం తాప్యం చూర్ణితం తద్ధమేద్ దృఢమ్ ।
 తత్ చూర్ణయేత్ ద్విత్రిపుటైః పఞ్చభిర్మారితంభవేత్ ॥ 264
 తద్వాహయే ద్దశగుణం ధృతేహేమిని ధర్మధర్మకా ।
 తదేవజాయతే దివ్యం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్ ॥ 265
 హేమబీజమిదం భ్యాతం హితం స్వాద్రసజారణే ।
 సస్యకా భ్రక వైక్రకాస్త సత్వం స్వర మహిం రవిమ్ ॥ 266

తీర్ణాచ్చ చూర్ణయేల్లిస్తం మూషాయాం చార్థితంధమేత్ |
పునఃప్రకట మూషాయాం ధమేత్స్మిన్ధృతే సతి | 267

మాక్షికం నిక్షిపేత్కించిత కించిద్దత్వా పునఃపుటేత్ |
యావత్స్వర్ణావశేషంస్యా త్తత్స్మిన్ధృ నిక్షిపేత్ | 268

స్వర్ణం నాగం రసం తీక్షణం పూర్వవచ్చథ మేత్కమాత్ |
వాహయే న్నాక్షికం తద్వత్ ధమేత్స్వర్ణావశేషకమ్ | 269

హేమబీజమిదం భ్యాతం హితం స్వాద్రవజారణే |
సమాంశం చూర్ణయేద్భంసత్వం తామ్రమయంశుభమ్ | 270

అభ్రకాద్ ద్విగుణంధాతం తాప్యం సర్వం ధమేచ్ఛతమ్ |
మూషాయాం ద్వద్వలిప్తాయాం తద్భూటం చూర్ణయే
త్తతః | 271

మర్ద్యం దివ్యోషధిరస్తైః సంపుటే రోధయేద్ దృఢమ్ |
పచేద్దజపుటే తద్వత్ చూర్ణయేత్స్వర్ణయేత్పుటే | 272

ఏవం పశ్చపుటైః పక్వం తద్వహేత్కాంచనే ధృతే |
యావద్దశగుణం భావ్యం మూషాయాం ప్రకటేధమేత్ | 273

తత్స్మిన్ధృ శుద్ధతాప్యం క్షిప్త్యా క్షిప్త్యా ధమేత్ ధమేత్ |
యావత్పూర్ణావశేషంస్యా త్స్వర్ణబీజ మిదంప్రియే | 274

తీక్ష్ణా ర్క నాగభస్మాని తాప్యచూర్ణం సమమ్ సమమ్ |
ఏతద్ ధమేత్ వహేద్ధేమ్ని యావద్దశగుణంధవేత్ | 275

తావత్స్వర్ణావశేషంస్యా త్స్వర్ణబీజ మిదంప్రియే |
మృత తారా ర్క తీక్ష్ణాయః సమంసర్వం ధమేద్ధృఢమ్ | 276

మూషాయాం ద్వద్వలిప్తాయాం తద్భూటం చూర్ణయేత్తతః |
తచూర్ణం ద్రావిణేస్వర్ణే దాహయేచ్ఛ కన్తైశ్శనైః | 277

యావద్దశగుణం పశ్చాత్తాప్యచూర్ణం క్షిపన్క్షిపన్ |
ధమే ద్వర్ణావశేషంస్యాత్ హేమబీజ మిదంప్రియే | 278

నాగమేకం చతుస్తామ్రం సర్వం కవకసంభవమ్ |
మూషాయాం ద్వద్వలిప్తాయాం సర్వంధాతం విచూర్ణ
యేత్ | 279

తచూర్ణం వాహయేత్స్వర్ణే విధృతే పక్షిగుణాంశక్తైః |
స్వర్ణశేషం భవేద్భావ త్తావత్యాప్యత్స్వర్ణ బీజకమ్ | 280

తాప్యేన మారయేత్తామం తన్నాగే వాహయేచ్ఛనైః ।
 యావచ్చతుర్గుణం తాప్యం చూర్ణంశీప్త్యా ధమన్ ధమన్ ॥ 281
 తద్వాహయే ధమే ధేమ్ని క్రమాద్ ద్వాత్రింశతంగుణమ్ ।
 స్వర్ణశేషం భవేద్వావ త్రావత్యా త్వర్ణబీజకమ్ ॥ 282
 భాగైకం ఖచరీసత్వం ద్విభాగశ్చభ్ర సత్వకమ్ ।
 త్రిభాగం తామ్రచూర్ణశ్చ లిప్తమూషాగతం ధమేత్ ॥ 283
 తద్ఘోటం చూర్ణయేత్తాప్యం తుల్యమమై ర్విమర్దయేత్ ।
 తస్మి శ్చే త్సంపుటేరుధ్వా పుటేల్లఘుపుటేపునః ॥ 284
 ఏవం షణ్ముపుటైఃషక్వం తచ్చూర్ణం వాహయేద్ధృతే ।
 సహస్రగుణితంహేమ్ని తావత్స్వర్ణావ శేషతః ॥ 285
 తావత్తాప్యం వహేద్యుక్త్యా పాదితం హేమబీజకమ్ ।
 భాగైకమభ్రసత్వశ్చ ద్విభాగం శుద్ధతామ్రకమ్ ॥ 286
 చూర్ణయే ర్లిప్తమూషాయాం శీప్త్యారుధ్వాధమేత్ ధృఢమ్ ।
 తతస్తం చూర్ణయేత్తాప్యం తుల్యమమై న మర్దయేత్ ॥ 287
 తద్రుధ్వా సంపుటే పచేత్పుటే త్తచ్చూర్ణయేత్పునః ।
 పూర్వవన్నాశీకే శీప్త్యా మర్దయేత్పాతయేత్ప్రియే ॥ 288
 ఏవం షణ్ముపుటే కార్యే తచ్చూర్ణం వాహయేద్ధృతే ।
 స్వర్ణే శతగుణం యావత్ తావత్స్వర్ణాధేమబీజకమ్ ॥ 289
 మాశీకం గన్ధపాషాణం హరితాలం మనఃశిలా ।
 వైక్రాంతకం కాన్తముఖం సస్యకం విమలాశ్లానే ॥ 290
 రసకశ్చాపి శతశః చూర్ణితంహేమ్ని వాహయేత్ ।
 లోహపర్పటికా తాప్యకం కుష్ఠవిమలాభ్రకైః ॥ 291
 మృతశుల్బ శిలా సూత గ్ను హ్యర్కషీర హింగులైః ।
 నాగోఽపి జీవతాం యాతిపుటయోగైః పునః పునః ॥ 292
 రస తాలక శుద్ధాశ్రే చించాక్షరైః శ్రీధాత్రపుం ।
 మృతం నాగం మృతం వంగం శుల్బం తీక్ష్ణశ్చామృతమ్ ॥ 293
 ఏకైక ముత్తమేహేమ్ని వాహయే త్పురవన్దితే ।
 నిరుద్ధేష్టగే హేమ్ని నిర్వాహ్యే శతసంగుణైః ॥ 294
 నాగం జీర్ణం రోచకాభం మారితం తామ్రవాహితమ్ ।
 తీక్షం జీర్ణం రవిసమం వంగం జీర్ణం జపానిధం ॥ 295

- శ్వేతాభ్రసత్వం తీక్ష్ణజ్ఞ తాస్యశ్చ విమలంశథా ।
 ఖర్పరశ్చ సమం సర్వం గుడిలం చరన్ధ్రణమ్ ॥ 296
- ధమేత్సర్వం చూర్ణయేచ్చ భస్మయేత్పుటపంచకైః ।
 తాశే ధృతే శతగుణం వాహయేచ్చ శస్త్రైశ్శస్త్రైః ॥ 297
- తారబీజమిదం ఖ్యాతం పారజే తచ్చమారయేత్ ।
 యథాతాప్యేన కుటిలం తథాతాప్యేన మారయేత్ ॥ 298
- తద్భా (ద్యా) గ్గ్ సమంతాలం తత్సమం రజతేధృతే ।
 త్రింశద్గుణం భవేద్ద్యావ త్తావద్ద్యావ్య క్రమేణచ ॥ 299
- తారబీజమిదం ఖ్యాతం జారణే పరమంహితమ్ ।
 తీక్ష్ణశ్చ నంగం విమలం సమాంశం చూర్ణయేత్ప్రియే ॥ 300
- ద్వద్వమేలావలిప్తాయాం ధమే తద్ భూటకంభవేత్ ।
 పశ్చావారం ప్రకుర్వీత భస్మతజ్జాయతేప్రియే ॥ 301
- తద్భస్మవిధృతే తాశే వాహయేచ్చసమం సమమ్ ।
 ధర్మధర్మ దశగుణం యావద్భవతి శైరవి ॥ 302
- తారబీజమిదం శ్రేష్ఠం రసరాజస్య జారణే ।
 శ్వేతాభ్రసత్వం కుటిలం తారమాషిక సత్వకమ్ ॥ 303
- త్రయం సమాంశం సంచూర్ణ్య లిప్తమూషాగతంధమేత్ ।
 తచూర్ణం వాహయేత్తారం తారమల్పం విషంక్షీచేత్ ॥ 304
- యావద్దశగుణం తావత్తారమాషిక దావితః ।
 తారబీజమిదం ప్రోక్తం జారణేపరమం హితమ్ ॥ 305
- త్రిష్యేకభాగాదేవేశి తీక్ష్ణతాలా (భ) కాక్రమాత్ ।
 చూర్ణితా లిప్తమూషాయాం క్షిప్త్యాతీవ్యాగ్నినాధమేత్ ॥
- తద్ భూటం చూర్ణయేద్దమే మర్దయేత్పుటయేదితి ।
 సప్తథా తధృతే తాశే భావ్యం దశగుణం తతః ॥ 307
- క్షిప్త్యాక్షిప్త్యా తాలచూర్ణం తారశేషం యథాధమేత్ ।
 తారబీజమిదం శ్రేష్ఠం జారణేపరమం హితమ్ ॥ 308
- ఖర్పరీ తాల శుద్ధాభ్ర సత్వకం తారమాషికమ్ ।
 తుల్యం సర్వసమం వజ్రం సర్వం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 309
- చూర్ణయేన్మర్దయే దమే పుటేదేవన్తు సప్తథా ।
 తచూర్ణం వాహయేత్తాశే ధృతేదశగుణం ధమేత్ ॥ 310

తారశేషం భవేద్యావత్తావత్స్యాత్ తారబీజకమ్ ।
 శ్వేతాభ్రసత్వం వంగంచ ద్వద్వీకుర్యాచ్చపూర్వవత్ ॥ 311
 తచ్చూర్ణం తాలకే దత్వా ధమేదమైర్విమర్దయేత్ ।
 పుటే తస్మిన్ క్షిపేత్తాలం పూర్వవస్మర్దనం పుటమ్ ॥ 312
 ఏవం పంచపుటం కుర్యాత్ తచ్చూర్ణం వాహయేద్ధృతే ।
 రజతే ద్వాదశగుణం తద్భవేత్తారబీజకమ్ ॥ 313
 శ్వేతాభ్రసత్వం వజ్రాచ్చ వజ్రార్థం తీక్ష్ణచూర్ణకమ్ ।
 తీక్ష్ణంశా తారవిమలా సర్వం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 314
 తతస్తచ్చూర్ణయే దమైవిష్ట్యా రుధ్వాపుటేత్సచేత్ ।
 పంచవారం పునస్తచ్చ వాహయేద్రజతే ధృతే ॥ 315
 యావచ్చ తద్గుణం తావత్తాలకాచ్చ క్షిపన్క్షిపేత్ ।
 తారశేషం భవేద్యావత్తావత్స్యాత్ తారబీజకమ్ ॥ 316
 తామ్రబీజం ప్రవక్ష్యేమి బారణార్థం రసస్యతు ।
 స్వర్ణం తామ్రం సమం దేవితయో స్తుల్యాచ్చమాషికమ్ ॥ 317
 ఊర్ధ్వాఘో లిప్తమూషాయాం తద్ధమేద్దృఢమ్ ।
 ధమేదేవఞ్చశతథా దత్వాదత్వాచ మాషికమ్ ॥ 318
 తామ్రబీజమిదం ఖ్యాతం భాస్వతి-రణసన్నిభమ్ ।
 అర్కా-భ్ర రసకం తుల్యం నాగభస్మ చతుర్గుణమ్ ॥ 319
 కమయే చూర్ణయేత్తచ్చ మాషికేన చ మారయేత్ ।
 ఏతత్సమం శిలాచూర్ణ మేకీకృత్యాథ వాపయేత్ ॥ 320
 తద్ధమే త్సద్వశం హేమి విధృతే శతథాప్రియే ।
 నాగబీజమిదం ప్రోక్త మేతస్మాతేతు బారయేత్ ॥ 321
 నాగబీజం ప్రవక్ష్యేమి శ్రేష్ఠం తద్రస బారణే ।
 రసకా భ్రక తామ్రశ్చభాగవృ (ద్వా) ధమేత్తతః ॥ 322
 మాషికేన హతం తచ్చ బీజం నిర్వాహయేత్ప్రియే ।
 ద్వాం (త్రిం) శాంశగుణేహేమివజ్రంతాప్యం హతంవహేత్ ।
 త్రింశద్గుణ శిలావాప్యం నాగబీజముదాహృతమ్ ।
 వజ్రబీజం ప్రవక్ష్యేమి వజ్రం తాప్యాచ్చ తాలకమ్ ॥ 324
 కమం ధమేచూర్ణయేచ్చ తత్సమం తాప్యతాలకమ్ ।
 మర్దయేత్పుటయేకమై ర్భస్మస్యా త్నోడక్షైఃపుటైః ॥ 325

- తారేధృతే శతగుణం వాహయేద్వజ్రభస్మమ్ ।
తత్రాశే తాలకం దేవి ద్వాత్రింశద్ గుణమావహేత్ ॥ 326
- వజ్రలీజకుదం క్షేయం తక్షుశేనమ జారయేత్ ।
లీజయోగాకా ప్రవక్ష్యామి జారనాస్థాన్ సురార్చితే ॥ 327
- సావీరం గన్ధకం కాంక్షి కాసీనం మూష సైన్ధవమ్ ।
సావర్చంక (లం) స్వర్ణకాచ మాలతీరస సంభవః ॥ 328
- శిగుములరసైః సర్వం భావయేత్సప్త వాసరమ్ ।
బి (డో) యం (బా) రణే శ్రేష్ఠోనామ్నా చ బడవానలః ॥ 329
- అర్కక్షీరైర్గన్ధకంభం భావయేత్సుట యేత్ప్రియే ।
శతధా ఽయంవిడః ప్రోక్తో నామ్నా వై శ్వానరో మహాన్ ॥ 330
- గన్ధకం శంఖచూర్ణాన్ని సైన్ధవన్ని పమం విషమ్ ।
శతవారం గవాం మూత్రైః శిగుముల రస్తైసథా ॥ 331
- భావితో ఽయం విడః ప్రోక్తో నామ్నా బ్వాలాముఖ స్త్వయమ్ ।
కలాశస్య రస్తై ర్భావ్యం టంకణం శతధా ప్రీయే ॥ 332
- లోహానాం జారణే శ్రేష్ఠో విడోనామ్నాగ్ని జిహ్వికా ।
కాస్తా భ్రగన్ధకం చూలీ చైకైకం లోహజారకమ్ ॥ 333
- చూలీ గన్ధక సిన్ధుర్థ తాలభూ ఖగ టంకణాన్ ।
సహౌర మూత్రైర్విషచేత్ నామ్నాయం వడవాముఖః ॥ 334
- దేవదాలీ మోక్షకం*చ నిచులంచ పునర్నవా ।
పలాశం కాంచనం వాసా ఏరణ్ణవాస్తుకం తిలమ్ ॥ 335
- కడలీకుపీ సర్వాంగం భణ్ణికాం నాతిశోషయేత్ ।
మూత్రవర్షై శ్చాప్తగుణైః ప్రక్షీపే త్తదనస్తరమ్ ॥ 336
- సమూలం మూలకం దదన్ధ్యా తిలకాణ్ణాన్ని తత్పమమ్ ।
తౌరద్వయం పూర్వరస్తైః క్షీప్తైస్థైస్థేవ్యం త్రివాసరే ॥ 337
- అతపే వక్త్రపూతాన్ని లోహావాతే ద్వయంపచేత్ ।
బహవో బుద్ బుదాబామ్నాః ఉద్భవన్తి యథాతథా ॥ 338
- త్రితౌరం త్రికటుం గన్ధం కాసీనం లోహాపణ్ణకమ్ ।
సౌరాష్ట్రీ రామకంఠాతిం సమంచూర్ణిక్వతం క్షీశేత్ ॥ 339

* ముక్కం.

- ప్రచాలయే ల్లోహదర్శ్యా గుడపాణో యదాభవేత్ ।
 తముత్తార్య ఓపేల్లోహ సంపుటే సప్తవాసరమ్ । 840
- భూగర్భ ధాన్యరాశౌన సప్తాహం ధారయేత్సునః ।
 సప్తాహం ధారయేద్ ఘృత్నే మహావైశ్యానరోవిడః । 841
- జమ్బూరాష్ట్రేన శతథా వశశ్శి గు రసేనచ ।
 గంధకం భావయే దేవవిడః స్యాద్వహ్నిం సంక్షతః । 842
- నవసారో ఒపి చతథా గంధ (యుక్తో) విజోధవేత్ ।
 గంధకం నిచులక్షారం గుణైబిజ్జన్చ టంకణమ్ । 843
- మూలం ద్వికం దేవదాల్యాః సమం సర్వజ్ఞభావయేత్ ।
 తిక్తలోశాతకీ సీరైః సప్తధాన్లుగైశ్చైశ్చైధా । 844
- విజోఒయం చిత్రభానుః స్యా త్సప్తాహం హేమజారణే ।
 మూలకిం శృణ్వేతేరజ్ఞా వహ్నిం దధ్యాత్రయం సమమ్ । 845
- గోమూత్రే నిషీపే త్తచ్చ వస్త్రపూతజ్ఞాకారయేత్ ।
 అనేన భావితోగంధః శతథాస్యాన్మహావిడః । 846
- తాలం శిలా టంకణాన్చ శంఖం లవణశుక్తికే ।
 మూత్రాష్టై ర్విపచేన్మన్దం వహ్నిం శేషం విజోమహాన్ । 847
- అర్కక్షీరై ర్దగ్ధశంఖం శతథాభావయే త్తతః ।
 మర్దయిత్వాష్టవర్గేణ రుధ్వా పంచపుష్టైఃపచేత్ । 848
- తత్సమం టంకణం ఊరం ఓస్త్యాష్టగుణభావితమ్ ।
 కృత్వా మనశిలాం గంధం దరదం విశ్రుమం తతః । 849
- నృపావ ర్తన్తు వక్ష్యానం శంఖచూర్ణ సమంప్రియే ।
 భావయే దష్టవర్గేణ త్రిదివం స్యాన్మమహావిడః । 850
- నామ్నా వజ్రానలః ప్రోక్తో ఘోటః సూతస్వజారణే ।
 ద్వద్వ్యమేలాపమూమాయాం సారణేయోజయేత్సదా । 851
- పారదస్తు యేనా దేవ వజ్రాదీన్యపి జారయేత్ ।
 విదగ్ధశంఖచూర్ణాన్చ రవిక్షీరసాష్టతమ్ । 852
- ఘటోస్తం బహుకో దేవి ప్రశస్తో జారణేవిడః ।
 శతకోవా ప్లుతం చూర్ణం గంధకస్యగవాంజలైః । 853

- తానేధృతే శతగుణం వాహయేద్వజ్రభస్మచ |
- తత్తారే తాలకం దేవి ద్వాత్రింశద్ గుణమావహీత్ | 326
- నల్లబీజకుండం ధ్యాయం తస్మాత్తేనతు జారయేత్ |
- బీజయోగాత్ ప్రవక్ష్యామి జారణార్హాన్ సురార్చితే || 327
- సావీరం గన్ధకం కాంక్షి కాసీనం మూష సైన్ధవమ్ |
- సావర్చుక (లం) స్వస్తికాచ మాలతీరస సంభవః | 328
- శిగుమూలరసైః సర్వం భావయేత్సప్తవాసరమ్ |
- బి (జో) యం (జా) రజే శ్రేష్ఠానామ్నా చ బడవానలః | 329
- లర్కక్షీలైర్లగ్నశంఖం భావయేత్పుట యేత్ప్రియే |
- శతధా ౭యంవిడః ప్రోక్తానామ్నా వై శ్వానరో మహాన్ | 330
- గన్ధకం శంఖచూర్ణాంబు సైన్ధవశ్చ సమం విషమ్ |
- శతవారం గవాం మూత్రైః శిగుమూల రస్తైపథా || 331
- భావితో ౭యం విడః ప్రోక్తానామ్నా బ్యాలాముఖ స్త్వయమ్ |
- కలాశస్య రస్యై ర్భావ్యం తుంకణం శతధా వ్రీయే | 332
- లోహానాం జారణే శ్రేష్ఠో విజోనామాగ్ని జిహ్వికా |
- కాస్తా భ్రగన్ధకం చూలీ చైకైకం లోహజారకమ్ | 333
- చూలీ గన్ధక సిన్ధూశ్చ తాలభూ ఖగ తుంకణాన్ |
- సహార మూత్రైర్విపచేత్ నామ్నాయం వడవాముఖః || 334
- దేవదాలీ మోక్షకం* చ నిచులంచ పునర్నవా |
- కలాశం కాంచనం వానా ఏరణ్ణవాస్తుకం తిలమ్ | 335
- కదలీమపి సర్వాంగాం ఖడ్గైకాం నాతిశోషయేత్ |
- మూత్రవర్షై శ్చాప్తగుడైః ప్రక్షిపే త్తదనన్తరమ్ || 336
- సమూలం మూలకం దదన్ధ్యా తిలకాణ్ణాంబు రత్నమమ్ |
- తొరద్వయం పూర్వరసైః క్షిప్వైస్థావ్యం త్రివాసరే | 337
- ఆతపే వక్త్రపుష్పాంబు లోహవాక్రే ద్వయంపచేత్ |
- బహవో బుద్ బుడాబామ్నా ఉద్భవన్తి యదాతదా | 338
- త్రివారం త్రికటుం గన్ధం కాసీనం లోహాపశ్చకమ్ |
- సౌరాష్ట్రీ రామశంకాయాతిం సమంచూర్ణి కృతం క్షిపేత్ | 339

* ముష్కం.

- ప్రచాలయే ల్లోహదర్శ్యా గుడపానో యదాభవేత్ ।
 తముత్తార్య క్షీపేల్లోహ సంపుటే సప్తవాసరమ్ ॥ 340
- భూగర్భ ధాన్యరాశౌచ సప్తాహం ధారయేత్సునః ।
 సప్తాహం ధారయేద్ ఘృతే మహావైశ్యావరోవిడః ॥ 341
- జమ్బీరాష్ట్రేన శతథా వశశ్శిశు రసేనచ ।
 గంధకం భావయే దేవవిడః స్యాద్వహ్ని సంక్షేతః ॥ 342
- నవసారో ఒపి చతథా గంధ (యుక్తో) విజోభవేత్ ।
 గంధకం నిచులతౌరం గుణ్ణబీజాన్చ టంకణమ్ ॥ 343
- మూలం ద్వికం దేవదాల్యాః సమం సర్వాన్చ భావయేత్ ।
 తిక్తకోశాతకీ నీరైః సప్తధాన్లుగైస్త్రీధా ॥ 344
- విజోఒయం చిత్రభానుః స్యాత్సథానం హేమజాలోకే ।
 మూలకిం శృంఖలేశ్చ వహ్ని దగ్ధ్యాత్రయం సమమ్ ॥ 345
- గోమూత్రే నిక్షీపేత్తచ్చ వస్త్రపుత్రాశ్చకారయేత్ ।
 అనేన భావితోగంధః శతథాస్యాన్మహావిడః ॥ 346
- తాలం శిలా టంకణాన్చ శంఖం లవణశుక్తికే ।
 మూత్రాష్టై ర్విపచేన్మన్దం వహ్ని శేషం విజోమహాన్ ॥ 347
- అర్కక్షీరై ర్దగ్ధశంఖం శతథాభావయే త్తతః ।
 మర్దయిత్వాన్లువర్గేణ రుధ్వా పంచపుష్టైఃపచేత్ ॥ 348
- తత్సమం టంకణం తౌరం క్షీప్త్యాన్లుగణభావితమ్ ।
 కృత్వా మనఃశిలాం గంధం దరదం విశ్రుమం తతః ॥ 349
- స్పృశావర్తన్తు పక్ష్యానం శంఖచూర్ణపమంప్రియే ।
 భావయే దన్లువర్గేణ త్రిదిసం స్యాన్మమహావిడః ॥ 350
- నామ్నా వజ్రానలః ప్రోక్తో ఘోటః సూతస్వజారణే ।
 ద్వస్త్వమేలాపమూషాయాం సారణేయోఒయేర్షదా ॥ 351
- శేరదస్తు క్షణాదేవ వజ్రాదీన్యపి జారయేత్ ।
 విదగ్ధశంఖచూర్ణాన్చ రవిక్షీరసాష్టతమ్ ॥ 352
- పుటోష్టం బహుశో దేవి వ్రకప్తా జారణేవిడః ।
 శతశోవాన్లుతం చూర్ణం గంధకస్యగవాంజతైః ॥ 353

నిర్భక్తం శంఖచూర్ణస్తు శిగుములాం బుభావితమ్ |
శతోశోవిషసిన్ధూత్థ సంయుక్తం వదవాముఖః | 354

గన్ధకం వవసారశ్చ భర్తూర కరవీరకైః |
ద్రవైస్తు శతథాఘోషో విదోసాసర్వజారణే | 355

తామ్రవల్లిదలరస్తి ర్భావయేద్దన్త సైఫ్థవమ్ |
సప్తహేన భవేదేషాం నియోజ్యో హేమజారణే | 356

సైఫ్థవం కువటీ గన్ధం ప్రత్యేకశ్చ పలంపలమ్ |
భూలతా త్రిఫలా సర్వం మర్దయేత్ శోషయే త్వచేత్ | 357

ఏవం కుర్యాదప్టవార మయం సిద్ధవిదః స్మృతః |
అథాతోజారణం కర్మ వక్ష్యామి శృణు పార్వతి | 358

తప్తఖల్వే చతుషష్టినిష్కం సూతం సుచారితమ్ |
భావితం గగనజైకం నిష్కం తత్ర వినిషీచేత్ | 359

త్రిశోరం పశులవణం భూఖగాఘ్నశ్చ వేతనమ్ |
షోడశాంశం రసేన్ద్రస్య షీచే జ్జమ్బీరవారిణా | 360

మర్దయే ద్యామమాత్రస్తు కూర్మయస్త్రే విదాన్విశే |
పచేద్దినం వినిషీప్య జీర్ణగ్రాసా భవేద్రవః | 361

ఏతత్సూతం తప్తఖల్వే షీచ్ఛ్వా రాః గుడో ర్ణకమ్ |
ఇష్టికాం గృహభూమశ్చ సైఫ్థవం పారదస్యకు | 362

ఏతత్సర్వం షోడశాంశం మర్ద్య మష్టై ర్దినం దినమ్ |
చణ్డతపే మండితం తత్ రసం బభ్వాభ పోటలీమ్ | 363

అష్టవర్గేణ భరితే డోలాయస్త్రే పచేద్దినమ్ |
ప్రతిగ్రాసే త్విదం కుర్యా త్సునర్దాస మశుతే | 364

* గ్రాసా జ్జీరణే యదిభవేత్ పాచ్యా కచ్చపయస్త్రీకే |
ఏవం గ్రాసక్రమేజైవ జారయేద్దగనాదికమ్ | 365

చతుషష్టి సమాంశాది చతుషష్టి గుణావధి |
రసేన్ద్రం జారయేద్ద్యాత్ (త్ర గ్రా)సం దత్త్వా దత్త్వా పునః | 366

చతుషష్ట్యంశకః సూతో వ్యోమసత్కేతు జారితే |
దణ్డభారి జలూ (తా) కాచ ఏతద్ ద్వాత్రింశదంశకే | 367

* గ్రాసాజ్జీర్ణం యది భవేత్ తాచ్యం కచ్చపయస్త్రీకే |

పోషణాంకే వాయుసస్య విష్ణు తుల్యే ఒష్టమాంశకే ।
 దధిమణ్డసమా దేవి చతుర్థాంశేతు జాగితే । 368
 నవనీలసమా ద్వ్యంకే గోలాభో జాగితో భవేత్ ।
 అభ్రాకే సమజీర్ణేతు శతవేధీ భవేద్రసః ॥ 369
 ఘనే ద్విగుణజీర్ణే తు సహస్రాంశేన వర్ధయేత్ ।
 చతుర్థనే ఒభ్రాకే జీర్ణే త్వయతాయు ర్భవేత్ప్రియే ॥ 370
 XXనే ఒష్టగుణే జీర్ణే బ్రహ్మయు ర్భవేదేధకః ।
 విశ్వాయుః పోషణగుణే జీర్ణే ఒభ్రాకోటివేధకః ॥ 371
 ద్వాత్రింశద్ గుణితే జీర్ణే రుద్రాయు ర్భవోటిభిః ।
 చతుఃషష్ఠిగుణే జీర్ణే నిత్యాయుః శతకోటిభిః ॥ 372
 అభ్రాకే సమజీర్ణేతు రసో దోషా విముఞ్చతి ।
 జహాతి స్వగతం పర్వం సర్వలోహాని భక్షయేత్ ॥ 373
 యాత్రదయో నవతతీ నైవోత్పాతన్తి చార్జతః ।
 నోద్ధారీ కపిలో వర్ణే వహాన్ తిష్ఠతి నిశ్చలః ॥ 374
 విష్ణవో ముఞ్చతే దేవి చ్ఛిన్నపత్నో (క్షో) భవే ద్రసః ।
 సమాభ్రా జీర్ణే బాలః స్యాత్ యువా జీర్ణేచతుర్థనే ॥ 375
 వ్యోమే షడ్గుణజీర్ణేతు వృద్ధ సంక్షో భవేద్రసః ।
 (బా)లో విద్యతి కలేస యువా పత్రప్రలేపతః ॥ 376
 జాగితస్తు రసేన్ద్రోఒయం వృద్ధో లోహాని విద్యతి ।
 (బా)లసుతో రుజో హన్తి న సమర్థో రసాయనే ॥ 377
 యువా రసాయనే దక్షో వృద్ధః స్యా ద్దేహలోహయోః ।
 అభావే ఘనసత్వస్య కాన్తసత్వం ప్రదీయతే ॥ 378
 తదభావే భవేత్తీక్ష్ణ మేవం ద్వంద్వాని జాగయేత్ ।
 ఘనజీర్ణస్య సూతస్య తతోద్వంద్వాని జాగయేత్ ॥ 379
 రసేన్ద్రో ద్వస్వరహితం నచిరే దభ్రాసత్వకమ్ ।
 * తస్మా ద్దేహాదిలోహాది యుక్తమభ్రాంచేరేద్రసమ్ ॥ 380
 నాగాభ్రాంవా పి వంగాభ్రాం తామ్రాభ్రాంవా సురాఞ్చితే ।
 తారాభ్రాం వాపి హేమాభ్రాం తాస్యాభ్రాంవాపి జాగయేత్ ।

* నైవ హేమాది లోహాని వ్యోమహీన శ్చరేద్రసః.

ఘనసత్వం యదాశీర్ణం తదా ద్వవ్వాని జారయేత్ |
ద్వవ్వు బీజ రసస్యా ఖ పశ్యబీజాని జారయేత్ || 382

ఘనసత్వం యదా శీర్ణం తదా బీజాని జారయేత్ |
ఖల్వస్తు పీఠికా దేవి రశేష్టో లిజ్జముచ్యతే | 383

మర్దనం చస్తనం తస్య గ్రాసః పూజావిధీయతే |
క్షీయమాణే పాతకార్థ్యం సులభా రపజారణే | 384

జారణాయాం చ లభాయాం జ్ఞానం కైవల్యదం భవేత్ |
తావన్నుక్తిః కుతః కా వ్రే యావనో వేత్తి జారణామ్ | 385

జారణా తానశకేష్టస్య ముక్తి వ్యక్తి కరా ప్రియే |
జారణార్థం రసోయావత్ దినం వహ్నా తుభారయేత్ | 386

శివలోకే సుఖంభుక్తిః భవేత్ కల్ప సహస్రకమ్ |
భారయే ద్యోరసం వహ్నా ఏకాహం వా తదర్థకమ్ | 387

క్షీయవ్రే తస్యపాపాని బహు జన్మా ర్జితాని చ |
సువర్ణం శేతనో మిత్రం స్వర్ణ గేహ స్తథారసః | 388

అనత్యం సూతవహ్నా తౌ యో మైత్రం ససువర్ణతః |
చతుర్గుణేన వస్త్రేణ వీడితో నిర్మలశ్య సః | 389

గాలనం క్రియయా నేయం సతి నిశ్శేష నిర్ణతే |
సభవే ద్దణ్డధారీచ జీర్ణగ్రాస స్తథా రసః | 390

హీం హీం హూం హ్రౌం హూం హ్వాః ఫట్ |
రశేష్టరాయ సర్వసత్వో పహారాయ |

గ్రాసం * గ్రహణ గ్రహణ స్వాహా, ఇతి జారణా మంత్రః ||
గర్భవృత్తిం ప్రవశ్యోమి జారితస్య రసస్యచ |
గర్భద్రావణ యోగ్యాని బీజాని శృణు ధైరవి | 391

నాగ భ(స్మ)చ మాక్షికం గర్భకళాప సమం సమమ్ |
చూర్ణితం వాహయే తస్వణే త్రిగుణం ద్రావితం ధమన్ | 392

పూతిబీజ మిదం సూతం గర్భేద్రవతిత్ క్షణాత్ |
స్వర్ణనాగం సమావర్త్య శిలాచూర్ణ క్షిపన్ క్షిపన్ | 393

నాగశ్శయే పునరాగం దత్వా దత్వా త్రివారకమ్ |
స్వర్ణశేషం భవేద్భావ త్తావత్ ధామ్యం పునః పునః | 394

* గృహణ గృహణ

ఏతద్బీజం ద్రవత్యేవ రసగర్భే తుమర్దనాత్ ।

సువర్ణం తాప్య సత్యమ్ సమం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 395

తస్మిన్ ధృతే తాప్యచూర్ణం తుల్యం తుల్యం క్షీపన్ క్షీపన్ ।

మాక్షిక సత్యం త్రిగుణ మేవం బాహ్యం పునః పునః ॥ 396

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి మర్దనాత్ ।

సువర్ణస్య సమం తాప్యం సత్య మావర్తయే త్తతః ॥ 397

తక్కుర్యా త్కంటవేధ్యాని ప్లత్యాణి చ వివేషయేత్ ।

లవణే నామ్లపిష్టేన గన్ధతుల్యేన పార్యతి ॥ 398

తాని ప్లత్యాణిచ పుటే పచే ధేమావశేషితమ్ ।

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి తత్క్షణాత్ ॥ 399

తాప్యతుల్యం చ సిన్ధూత్థం మర్దయే దమ్లుకేనచ ।

తత్సంపుటే పుటే పచ్యాత్ పునః సంమర్దయే త్పుటే ॥ 400

పునఃపున ద్ద్విషడ్ వార మస్య తుల్యశ్చ నాగజమ్ ।

భస్మ సంమర్దయే దమ్లే రసేన స్వర్ణపత్రకమ్ ॥ 401

లిప్త్యా లిప్త్యా ధమే త్సప్తవారం తద్వాహయే త్తతః ।

ధృతం తద్వాహయే త్సూర్య క(లిప్తైః)లిప్తైః సప్తవా
సమ్ ॥ 402

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే జరతి మర్దనాత్ ।

కాసీసం టంకణం గన్ధం తాప్యం సౌవర్చలం శిలామ్ ॥ 403

తుల్యం సంమర్దయేత్ సర్వై శ్చైణకామ్నై ర్దినావధి ।

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి మర్దనాత్ ॥ 404

సౌవర్చలం చ కాసీసం యవశౌరం చ టంకణమ్ ।

మాక్షికం సైన్ధవం చూలీ సాముద్రం రాజకా తథా ॥ 405

తుల్యం కాంక్షీచ కర్పూర మర్క-సుక్ క్షీరమర్దితమ్ ।

అనేన లేపయే న్మూషాం విజేనాం గులమూలకమ్ ॥ 406

మూషాయస్త్రీ మిదం శ్రేష్ఠం గర్భదావణకర్మణి ।

స్వర్ణం తామ్రం మృతం తీక్ష్ణం రజకం (తం) పక్వబీజకమ్ ॥

గర్భద్రావణ బీజాన్ని సర్వమా వర్తయేత్ దృఢమ్ |
 ధృతే తస్మిం స్త్రామచూర్ణం క్షిప్త్వా క్షిప్త్వా ధమన్ ధమన్ |
 యావత్ క్షయం గతే తామ్ర స్త్రీప్తవ్ తావత్సు రేశ్వరి |
 ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి మర్దనాత్ | 409

హేమ గంధం హఠం నాగం పక్ష బీజస్య సాధనమ్ |
 తద్ ద్వయం లిప్తమూషాయాం మర్దయిత్వా ధమేద్ దృఢమ్ |
 తచ్చూర్ణ మభిషిక్తం చ రసం గర్భే ద్రవత్యలమ్ |
 సువర్ణే విద్యతే శుల్బం మృతం తీక్ష్ణే శనైః శనైః | 411

దాహయే త్సగుణం యావ త్తద్రస్యై ర్ద్రవతి ప్రియే |
 మహారసా నుపరసాన్ క్షీణలోహాని చాక్షయే | 412
 సమాంశం సమమాక్షిక గంధకా వాపి యోగతః |
 శతశో, వాహయే దేత దక్షిణాం శావశేషితమ్ | 413

సమాంశం రసరక్త్యంస్యాత్ గర్భే ద్రవతి నిశ్చితమ్ |
 జాలితస్య రసేష్ట్రస్య చతుః ప్షష్టితమాంశకమ్ | 414
 గర్భద్రావణ బీజంచ త స్తఖలేష్టే వినిఃక్షిపేత్ |
 శిలా రువక మాక్షిక గంధ కాసీస త్కాండైః | 415

మర్దయే చ్చుణకాష్టేన సర్వమేత ద్దినావధి |
 అపామార్గ పలాశోర్ధ ధస్మ త్కారం సమాహారేత్ | 416
 త్కాండస్య యవత్కారం కాసీసాన్ని సువర్చలమ్ |
 సాముద్రం పైథవం రాజం మాక్షికం నవసారకమ్ || 417

కర్పూరం మాక్షికం తుల్యం స్నుహ్యార్క క్షీరమర్చితమ్ |
 మూషాలేప మనేనైవ కృత్వా కుర్యా ద్విదేవచ || 418
 లేప మం గులమానేన ప్రాక్ సూతం చా త్రనిఃక్షిపేత్ |
 రుద్ధ్యా స్యాద్యం దినైకంతు కరీమాగ్నా ద్రవత్యలమ్ || 419

ఇత్యేవం ద్రావితం జాల్యం యావద్బీజంతు పదే గుణమ్ |
 X శివే పక్ష్యామి తేనాహ్య వృత్తి కర్మ యథాక్రమమ్ | 420
 యథా రసే హ్యర్థకాది ద్రుతి కృతతి తచ్చుటా

యోనో వయోఽభ్రకావిశ్చ ధృతిర్భవతి తచ్చృణు ।
 అథా భ్రకద్రుతిం వక్ష్యే కంచుకీ కందమేవచ । 411

కపిత్థ తిందుకీ తైలే ప్రత్యేకం తు త్రిధాపచేత్ ।
 మూషాయాం ద్రావయిత్వాతు అభ్రసత్వం ద్రుతిర్భవేత్ । 422

పలాపాంసుం దేవదాల్యాః శక్రగోప్వోఽశ్వలాప (ల) కమ్ ।
 టంకణం మూలిసి సీరై ర్భావయే ద్భహుధా ప్రియే । 423

ద్రావయే త్కాంచనం తత్ర వపే త్పూతసమా దృతి ।
 మృత్క్షాణ చణకాఘ్నాఞ్చ రామకఞ్చా ఘ్నవేతసమ్ । 424

తదా జ్వాలాముఖ మైరం స్థలకుమ్భి రసేనచ ।
 పిష్ట్యా సుహృద్రుయోః క్షీరం తద్గోల మృదుహాటకమ్ । 425

నిక్షిపే త్తత్ర జింబీరం డోలాయస్త్రే త్ర్యహం పచేత్ ।
 ఏనం కృతే హాఠికంతు ద్రుతిర్భవతి సూతవత్ । 426

పద్మరాగాది రత్నానాం ద్రుతిరేవం కృతేధవేత్ ।
 ద్రుతీనాం మేలనం వక్ష్యే శృణు ధైరవి తత్వతః । 427

కృష్ణాగరు చ కస్తూరి బ్రహ్మబీజంచ మాక్షికమ్ ।
 నారీపుష్పం విషం హింగు లకుసం టంకణం నిశా । 428

వృతైః సముద్ధృతే సూతం తప్తఖల్వే విమర్దయేత్ ।
 పారావ (త్యా) తాలమూవీ త్రివిధం చిత్రమూలకమ్ । 429

పద్మకన్దం క్షీరికన్దం వలా గుఞ్జా మృతాదికమ్ ।
 అశ్వలాలా విమ్బుపత్రం క్ష్రీస్తన్యఞ్చ సమంసమమ్ । 430

ఏతేషాం గ్రాహయే త్స్వచ్ఛం రసం వస్త్రేణగాలితమ్ ।
 ఏతద్ ద్రుతియుతే సూతం క్షీప్త్యా క్షీప్త్యా విమర్దయేత్ । 431

మిలన్తి ద్రుతయః సర్వాః పారదే నాత్ర సంశయః ।
 మృతా(త్స)యా మిలితా యేన యన్త్రితేనైవ కచ్చపమ్ । 432

లిమ్బేచ్చ విడయోగేన మేలయే జ్జారయే త్రుకమాత్ ।
 ఇత్యేవం రసరాజస్య పదే గుణాం జారయేద్ ద్రుతిమ్ । 433

ద్రుతి రజ్జన సూతస్య రజ్జనం శృణు పార్వతి ।
 తస్మా ద్దంజకబీజానాం రజ్జనం చ వదామితే । 434

పలాశపుష్ప మజ్జిష్టా లోహితం కరవీరజమ్ ।
 దుష్టఞ్చ ఖదిరం రక్తం చన్దనం కుక్కుటం తథా । 435

నిశా ద్వయం సతలం దేవదాసు జపాసమమ్ |
అన్యాని రక్తపుష్పాణి లాక్షా తోయేన మర్దయేత్ | 436

ఏతచ్చ తుర్గుణం తైలం తైలా ద్రక్షప్రసూనజమ్ |
తస్మిన్నిశ్చేషయే ద్విజ మేకవింశతి వారకమ్ | 437

రక్షయే త్సక్వబీజాని సర్వాణ్యేవం సుర్యాశ్చితే |
ఖర్బరే నాగమాధాయ చణ్డాగ్నిం జ్వాలయే దీభః |
పలాశ పుష్ప బీజాని ఓషధీ తస్మి ప్రవృణాలయేతే | 439

పలాశ దణ్డన మహా చతుర్యమేన భస్మతి |
తద్వస్మ గన్ధకం తుల్యం ఆమై ర్యామం ప్రవాహయేత్ | 440

రుధ్యా పుటే ద్దజపుటే స్వాణ్ణీతం తదుర్ధరేత్ |
తచ్చతుర్గాంశకం గన్ధం దత్వా పిష్ట్యా పచేత్పుటేత్ | 441

ఏవం త్రిసప్తవారేణ నాగః స్యా ద్రక్షవర్ణకమ్ |
నాసా సోమ్యై చూర్ణం తచ్చూర్ణం కకుభస్యచ | 442

శీగు కింశుక గోరక్షా శాక పుష్పాణి నాగిని |
అహిమారం కుమారీం నాగకన్యాం చూర్ణయేత్ | 443

ఏతత్సర్వ క్షౌరకభాగం ద్విభాగంతు మనఃశిలా |
భాణ్డే పర్వం వినిషీప్య గవాంముత్రేచ తుర్గుణే | 444

పచే త్సాదావశేషంతు పూర్వనాగం ఓషన్ ఓషన్ |
చుల్యాం పచేత్ బ్రహ్మదణ్డే శ్చాలయే త్సప్తవారకమ్ | 445

ఇదం నాగం పక్వబీజే భృకే నిర్వాహయే త్త్రిభా |
రజ్జతం జాయతే బీజం ముఖ్యం స్యాద్రసర్జనమ్ | 446

తాప్యసర్వం కృష్ణాభ సర్వచూర్ణం ధమేత్సమమ్ |
తస్మిన్భృకే తాప్యచూర్ణం మృతశుల్యం క్రమాద్వహేత్ | 447

త్రిగుణం తద్భవేద్దజం రజ్జకం పరమేశ్వరి |
కునఘీ మాషికం గన్ధం దరదం శేషయే త్సమమ్ | 448

రక్తవర్ణస్య గోమూత్రే శేషి తస్య రస్యైః ప్రియే |
శేషయే హ్నోషీయే త్సప్తవారం తచ్చూర్ణయే (త్సృగ్ధకే) | 449

ద్వ్యంశితే తా మతీక్ష్ణే తాంతు(మూ)లంఓష్ట్రా ధమేత్ దృఢమ్ |
శోఠిష్మ (తీ) తైలయ్యుక్తే రక్తవర్ణే నిశేచయేత్ | 450

పునశ్చ పూర్వమార్గంతు తుల్యం ఓప్త్యా ధమేత్రియే ।
 సేవయే త్సప్తధా త్వేవం (చూర్ణం)స్యా ద్దీపరజ్జనమ్ ॥ 451
 తామ్రాచ్చ కమలా సర్వం సమాంశం ద్రావయే త్రితః ।
 సరక్తవర్ణగో మూత్రే భావితం దరదం త్రిధా ॥ 452
 తత్తుల్యం నిఃక్షేపే త్తస్మిన్ స్థమే దేవస్తు సప్తధా ।
 ఓప్త్యా ఓప్త్యా చ దరదం స్యా చేదం రసరజ్జకమ్ ॥ 453
 ఘనరక్త మహిం స్వర్ణం సమాంశం ద్వన్వితం ధమేత్ ।
 ఖర్వుకే రక్తవర్ణాచ్చ మూత్రేకం గైరికం శిలామ్ ॥ 454
 సమంసంచూర్ణయే త్తస్మిన్ వాపయే చ్చ సమం సమమ్ ।
 దశవారం చ వేదే(ధే)త ద్దీపం సూతేన్ద్ర) రజ్జకమ్ ॥ 455
 యవ బింబా (బింబా) రస్తి ర్భావ్యం రక్తవర్ణం మనుశిలామ్ ।
 త్రింశద్వారం ప్రయత్నేన తేనకశ్శేవ వేపయేత్ ॥ 456
 నాగపత్రం పులీ పచ్యా ద్యావచూర్ణముసాగతమ్ ।
 క (న) కస్యతు భాగాత్త్రింశత్ భాగైకం దరదస్యచ ॥ 457
 శిలా గర్జ విషా ర్జ్జాచ్చ త్రయాణా మేకభాగకమ్ ।
 సేవయే న్మాతులుక్తామ్లై స్తేన కశ్శేన వేపయేత్ ॥ 458
 మూషాగర్భే ఓషే త్తత్తమూర్వనాగం ధమే త్తః ।
 ధృతం యావత్సముద్ధృత్య పిష్ట్యా మూషాం పువర్ణయేత్ ॥ 459
 ఇత్యేవం శతధా ధామ్యం నాగం స్వర్ణనిభంభవేత్ ।
 సితాద్రాకం తు సత్త్వంతు పూర్వానాగాచ్చ తత్సయమ్ ॥ 460
 ద్వన్వితం పూర్వయోగేన హ్యభిషిక్తాచ్చ కారమేత్ ।
 అనేన ద్వన్వయోగేన వాపాయోగో చ దస్య చ ॥ 461
 పక్వబీజస్య బారాత్త్రిం శ్చదీపం రజ్జితం తుభమ్ ।
 ఏవం తత్తారబీజానాం రజ్జనం శృణు పార్యతి ॥ 462
 నానాభూరుహసం (భూ) త శ్వేతపుష్పరస్యైః ప్రియే ।
 చతుర్భాగే చైకభాగం కంకుణేతైలకం ఓషేత్ ॥ 463
 తైలావశేపం వివచే త్తారబీజాని తత్రవై ।
 భూయో భూయో ద్రావయిత్వా సేవయే దేకనింశతిమ్ ॥ 464
 బీజాని రజ్జ తాన్వేవ భవేయూ రసభ(ర)జ్జనే ।
 ఏవం వజ్రస్య బీజాని రజ్జయే త్పరమేశ్వరి ॥ 465

- ధృతిశ్చైవ సూతస్య చతుఃషష్ఠీ సమాంశకమ్ ।
నిక్షిపే ద్రంజకం బీజం తప్తఖల్వే దినావధి ॥ 466
- మర్దయే త్తప్తఖల్వేతు పచే త్కచ్చపయిత్రకే ।
ఏవం గ్రాసక్రమేనైవ పడగ్గుణం జారయేత్ప్రియే ॥ 467
- రసజ్జీవస్య రసేష్టస్య ప్రవక్ష్యే సారణాత్రయమ్ ।
సారణా యోగ్యబీజాని దివ్యాని చ సురార్చితే ॥ 468
- స్వర్ణం ద్వారకభాగంస్యా త్తదర్థం కుర్దపారదమ్ ।
రసేష్టార్థం నాగభస్మ చతుర్భాగం మృతం పచేత్ ॥ 469
- ఏతచ్చ కుష్ఠయ జ్వామై ర్నర్దయే త్తప్తఖల్వకే ।
ఉష్ణత్వే ద్వష్టమేలాప మూషాయాం రోధయేద్ధమేత్ ॥ 470
- హాతా త్తచ్చ మిలత్వేన వజ్రబీజ మిదంప్రియే ।
భావయే చ్ఛారివా క్షీరైః మృతం వజ్రం దినంతతః ॥ 471
- మర్దయే క్షోలకం కృత్వా శోషయే చైచ్చకభాగికమ్ ।
త్రిభాగం రసరాజచ్చ చతుర్భాగం సువర్ణకమ్ ॥ 472
- అష్టేన మర్దయే త్త్విష్టం కృత్వా తద్వచ్చ సోలకమ్ ।
తల్పిష్టే వేష్టయే త్తచ్చ భూర్జపత్రేణ వేషయేత్ ॥ 473
- తత్క్షీప్త్యా లిప్తమూషాయాం స్వర్ణశంసేతకాచ్చవమ్ ।
చూర్ణమ్యా నృకపాలమ్నా చూర్ణం కృత్వా వినిక్షిపేత్ ॥ 474
- నిరుధ్యచ ధమేత్త్రీవ మేమం కుర్యా త్సునః పునః ॥
క్షీప్త్యా క్షీప్త్యా క్షేతగాచం నృకపాల మథాపివా ॥ 475
- పప్తధ్వం మిలత్వేన వజ్రబీజ మిదంధనేత్ ।
అతః పరం సారణాయాం ప్రవక్ష్యే తైల సాధవమ్ ॥ 476
- జ్యోతిష్కృతి (తీ) కరంజా య కటు కుమ్భి సముద్భవమ్ ।
తైలం కూర్మ వరాహ హి మేష మత్స్య సముద్భవమ్ ॥ 477
- బలూ(తా)కా త్తేజ జాతాచ వనా గ్రాహ్యే విధావతః ।
రక్తవర్ణః పీతవర్ణః క్వాధ్యం క్షీరచతుర్లుకైః ॥ 478
- పుష్పాణాం రక్తపీతానా మనేకానాం ద్రవంహారేత్ ।
పాటలీ (చ) కాకతుల్యం మహారాష్ట్రీ ద్రవం తథా ॥ 479

ఏకాంశం తైలమేకాంశం వసాక్వాభ చతుర్గుణమ్ ।
 ద్వ్యంతైః పుషపద్రవై ర్ధ్వంశా త్పృటల్యాది ద్రవా
 మ(న,పి) 480

ద్రవేత్తామ్ర మయే పాత్రే మృదునా వహ్నినా పచేత్ ।
 తస్మిన్ షీషేషోడశాంశం భూలతా మలతాప్యకమ్ । 481

విఖ్యాతం సారణాతైలం రసరాజస్య సారణౌ ।
 రజ్జతం రసరాజస్తు సారణాతైలసంయుతమ్ । 482

నిఃక్షిపే త్సారణాయస్త్రే నాలమూషాగతం ధృతమ్ ।
 బీజస్తు చాలయే త్సూతే చతుఃషష్ఠీసమాంశకమ్ । 483

ఉద్భృత్య తప్తఖల్వేదు *పట్వదై మర్దయేదిదమ్ ।
 తతః కచ్చపయస్త్రేతు సవిధే పాచయేద్దినమ్ । 484

ఇత్యేవం షడ్గుణం జార్యం సారితో జాయతేరసః ।
 ఏవం ద్వితీయవారేతు కృతే సూతానుసారతః । 485

తథా తృతీయవారేతు రసః స్వాత్ప్రతిసారితః ।
 సారితస్య రసేద్ద్రవ్య హరితాలం సమాంశకమ్ । 486

వర్ణయేత్ ధూర్తతైలశ్చ దినం దివ్యాషధద్రవైః ।
 తతోద్భృత్య షీషేద్వజ్రమూషాయాం విపచేద్దినమ్ । 487

కరీషాగ్వా దితి పున ర్మర్ద్యం పాచ్యం త్రిధాప్రియే ।
 అనేన కర్మణా దేవి సూతో బద్ధముఖోధనేత్ । 488

బద్ధవక్త్రస్య సూతస్య భాగమేకం సురార్చితే ।
 సుతాం తామ్ర తీక్ష్ణానాం చూర్ణానా మేకాగ్నికమ్ । 489

సర్వం సంమర్దయే దేవి కాల్పిసీరై ర్దినం తతః ।
 మధ్వాత్యైశ్చ దినం మర్ద్య త్రేనకుర్యా త్సుగోలకమ్ । 490

నిఃక్షిపే ద్వజ్రమూషాయాం రుధ్వా త్రివాగ్నినాధమేత్ ।
 సరసోద్భృత్య(బ్ర్య)రుద్ధంస్యాత్ తద్ఘోటం కాచటంకతైః 491

* పట్ వాచ్యైర్మర్ద్యే.

తేజః పుష్కలో భవేద్యావత్ తావన్ముర్యాత్ ధమన్ ధమన్ |
తం...యోజయే దేహయోగే చ పార్వతి || 492

దేహనేధం ప్రవత్యోమి సావధానం శృణుప్రియే |
పాచన స్నేహన స్వేదన వమన్తః * శేచన్తః క్రమాత్ || 493

శారీరం శోధయే త్లోకే తోరాష్ట్రాది వివర్జితః |
తత్త త్యాగోటకం సూతం భక్షయే త్సరమేశ్వరి || 494

క్షేత్రం కృత్వా శరీరం తు తతః సిద్ధరసం క్షీపేత్ |
శతవేదిరసం పూర్వం తతః సాహస్రవేధకమ్ || 495

దశసాహస్రవేధాన్చ లక్షవేధకరం రసమ్ |
వేధకం దశలక్షస్య శోటివేధం సురార్చితే || 496

గంధకేన యుతం సూతం క్రమేణానన సువ్రతే |
రససం క్రామితే దేహే సిద్ధయః సంభవన్తి హి || 497

రసాయనేషు సాప్తా మూలికా దేహసిద్ధిదా |
తాభి ర్ముక్తో రసేష్టస్సు దేహే సంక్రమితే ప్రియే || 498

క్రామతి తనా హి సూతే జవయతి పుత్రాశ్చ దేవతాగర్భాః |
భేగమననచ నిత్యే సచ్చారితశ్చ సకలభవనేషు || 499

ధాతా భవనత్రితయే శ్రేష్ఠాద్యా బ్రహ్మయోనిరివ |
విష్ణురివ పాలనాశ్చే సంహర్తా దుద్రవత్సకలమ్ || 500

క్రామణం లోహనేధస్య వత్యోమి శృణుపార్వతి |
దరదం మూషికం కాత్తం శిలా గంధం విషం ఘనమ్ || 501

రసకం భూలతా హింసు కాన్తాత్మ్యం టంకణం ప్రియే |
గంధకేన హతం తామ్రం భజ్జ శిలయా హతమ్ || 502

(ద)రదేన హతం శీత్యం మహిషీకర్ణ సంభవమ్ |
మలం వాయస విష్టాశ్చ ప్రథిమార్తి దరత్క-శమ్ || 503

నరరక్షే చ తథా సర్వం సంమర్దయేత్ దృఢమ్ |
అనేన వేష్టయేత్ సిద్ధ సూతలోహేషు వేధయేత్ || 504

తారకృ(ష్టి) ప్తవపతి స్వర్ణ మేకం దధా రసః |
శతవేధీ తు విఖ్యాత స్త్యేవం సాహస్రవేధకమ్ || 505

* శచన

- వేదయే ద్దశసాహస్రం లక్షకోటి మథార్షదమ్ ।
జారణాయాం బలం యావ త్తావల్లోహాని వేదయేత్ ॥ 506
- మాక్షికం భూలతా సూతం కువటీ టంకణం తథా ।
స్త్రీస్తవ్య రక్తసంపిష్టం క్రామణం ఊప లేపయాః ॥ 507
- హింగులం రసకం కాస్త మిస్త్యోగోపం విషం తథా ।
మర్దయే తైల రక్తాభ్యాం క్రామణం ఊపలేపయాః ॥ 508
- గన్దోల విష భేకా జ్య మహిషీ నేత్రజు మలమ్ ।
రుధిరేణ సమాయుక్తం రసం సంక్రామణే హితమ్ ॥ 509
- రోచనం గుగ్గులం స్తవ్య మిస్త్యోగోపం విషం తథా ।
సర్వం సంమర్దయే ద్దేవి రసంక్రామణే హితమ్ ॥ 510
- విష్ణుక్రాంతా మధూద్భిష్టం మాహిషం కర్ణజం మలం ।
భూలతా కాకవిష్టాచ లాంగరీ ద్విపదీ రజైః ॥ 511
- నరరక్తం బ్రహ్మ సోమ సురసా తైలజం ప్రియే ।
శక్లేవ లక్ష్మణా గృధ్రా కర్ణేద క్రామణం పరమ్ ॥ 512
- శ్రీవేష్ట నిమ్బ నిర్వాస స్త్రీస్తవ్య విష టంకణైః ।
గోఘృతేన స(మా)యుక్తో లోహః సంక్రమతే రసః ॥ 513
- పరమం క్రామణం వజ్రం మృతనాగఞ్చ పార్వతి ।
మాత్రవాహః కులీరశ్చ సంఖ్యా భ్యస్తరణో మలః ॥ 514
- తథా కపిత్థనిర్వాసో రససం కమణం పరమ్ ।
క్రామణం రసరాజస్య వేదకాలే ప్రదాపయేత్ ॥ 515

ఇతి శ్రీ మహా భైరవోక్తే ఆనందకండే
అమృతీకరణ విశ్రాంతే
వస్తుశ్లోకాః ।

పంచమోల్లాసః

- సామాన్య జారణా ప్రోక్తా త్వయా పూర్వం సదాశివ ।
విశేష జారణాం బ్రూహి యథా జనా మ్యహం ప్రభో ॥ 1
- కృణుదేవి ప్రవక్ష్యామి భూచరాభ్యన్తు జారణమ్ ।
కృష్ణం పీతం తథా రక్తం శుల్బ తీక్ష్ణే ఒథ మేలయేత్ ॥ 2

- శుల్బం శుద్ధం యథా జీర్ణం ద్వావింశతి గుణం క్రియే ।
గర్భనాగం తతో శ్వేతు క్రామే చైవ తు మేలయేత్ ॥ 3
- హేమాక్షు సహ దాతవ్యం సూత్రకై కేన ఖండక ।
గర్భనాగం యథా జీర్ణం తథా బద్ధో భవేద్రసః ॥ 4
- హేమిషి జీర్ణే (త)తో శ్వేన మృతలోపా నరంజయేత్ ।
గర్భకేన హతం శుల్బం మాక్షికం దరదా యసమ్ ॥ 5
- పుటేన మారయే చ్చుద్ధ మేవం దద్వాచ్చ షడ్ గుణమ్ ।
సూతేన హేమబీజచ్ఛ యథా జీర్ణం చ తుష్టణమ్ ॥ 6
- బద్ధరాగం విజానీయాత్ హేమభి ర్జాయతే రసః ।
సారణా య స్త్రమధ్యస్థ తేనైవ సహ జారయేత్ ॥ 7
- త్రిభాగం సారితం కృత్వా పున స్త్రైవ సారయేత్ ।
జారితః సారితశ్చైవ పున ర్జారిత సారితైః ॥ 8
- సప్త శృ (బ్రి) లికాయోగాత్ ణోటివేధీ బ్రవేద్రసః ।
భూచరీ జారణా బ్రోక్తా భేచరీం జారణాంశృణు ॥ 9
- (హీ) నరాగాని రత్నాని రహోచ్ఛిష్టా (ని) కారయేత్ ।
తులుక (మూర్ఖశ్చ) బీజాని తస్యా శ్వేనవినిషీపేత్ ॥ 10
- మహాక్షౌర సమాయుక్తం కల్కం కుర్యా ద్విచక్షణః ।
న జమూపా ముఖే చైవ తస్మిన్ శ్వే స్థాపయే ద్రసమ్ ॥ 11
- కణకం కనకశ్చైవ మేకీకృత్య విమర్శయేత్ ।
పద్మరాగ ప్రలేపేణ రహో గ్రాసన్తు వాపయేత్ ॥ 12
- భక్షితవ్యం ప్రయత్నేన దద్వాచ గురుదేవయోః ।
సర్వసిద్ధా న్నమస్కృత్య దేవతాశ్చ విశేషతః ॥ 13
- మూర్ఖా దాహశ్చ తతో జాయతే నాత్ర సంశయః ।
అత్నాన ముత్థితః పశ్యేత్ దివ్య దేహో మహాబలః ॥ 14
- శంఖ కాహల నిర్మోషే సిద్ధవిద్యాధరైః సహ ।
ఇచ్ఛయా విహారేల్లోకాన్ కామరూపే విమానగః ॥ 15
- జేవాన్తై యత్ర వీయన్తే సిద్ధ స్త్రైవ లీయతే ।
పునరన్యం ప్రవక్ష్యామి జారణా యోగ ము త్తమమ్ ॥ 16
- సుఘృష్టం పాటితం సూతం సర్వదోషో జ్ఞాతం తతః ।
కాకపల్లవ సారేణ విష్ణుక్రాంతౌ రసేనచ ॥ 17

- 4 పలాశపుష్పతోయేన భావితం గన్ధకం సమమ్ |
 సమం కృష్ణా భసత్వత్సా నిసకం చాప్తకం గుణమ్ | 18
 తీక్ష్ణ శుల్కం రగం చైవ కూర్మయస్త్రేణ జారయేత్ |
 కాంచనం జారయే త్వత్సా దేవం యోగేన పార్వతి | 19
 తతః సిద్ధం విజానీయాత్ వేధం శుల్కస్య ధావయేత్ |
 ధర్మసంఖ్యా ప్రమాదేన నాగో భవతి కాంచనమ్ | 20
 అథావరం ప్రవక్ష్యామి జారణా క్రమముత్తమమ్ |
 బీజచూర్ణాని తైలేన భావయిత్వా పునః పునః | 21
 ద్వాదశాంకేన తంగ్రాస మంగుల్యా మర్దయేచ్ఛనైః |
 అర్చికాది స్తుతో యోగో దాతవ్యః షోడశాంశతః | 22
 ఘృష్టే దత్వా తతో దేయం షోలాయస్త్రే వినిషీషేత్ |
 అహారాశ్రేణ తద్ బీజం సూతకో గ్రసతి ప్రయే | 23
 తముధుత్వ రసం దేవి ఖల్వే సంమర్దయే త్తతః |
 తతో యస్త్రే సముత్పీష్య దివారాత్రం తుమాగ్నినా | 24
 తతః సముధుతం యస్త్రా త్తప్త ఖల్వే విమర్దయేత్ |
 మర్దయిత్వా ర్ధికే పిష్టే శ్చిప్త్యా తత్త్రిపుటం దహేత్ | 25
 తతో గక్చే ద్రవత్వాను జరతే తమ్నుభేనను |
 షోలాయస్త్రే తతో దద్యా దార్చిపిష్టేన సంయుతమ్ | 26
 తృతీయ దిననే సూతాత్ ద్రవతి గ్రసతేరసః |
 సమజ్జిరసో యావత్ షోలాయస్త్రే విచక్షణః | 27
 పశ్చాత్ కృచ్ఛపయస్త్రేణ సమజ్జిర్ణు పార్వతి |
 తామ్రాంశం ద్వాదశాంకేన సమజీరం తు జారయేత్ | 28
 (తుల్యం) ప్రాగ్వాదార్చికేషు గర్భద్రావణమేవచ |
 పశ్చాత్ త్తందేవి నిషీష్య పుటం దద్యా ద్విచక్షణః | 29
 అస్థాంకేన తతో గ్రాసం గర్భద్రావణ పూర్వవత్ |
 కన్దోదరే సూరణస్య త్రింవినిషీష్య సూతకమ్ | 30
 పుటే ద్వాత్రింశతిస్తాన ద్వావత్కేందేన దహ్యతే |
 ఈదాంకేనను మూషాయాం గ్రాః సూతం విధాయచ | 31
 పూర్వవచ్చ బీజం దద్యాత్ గర్భద్రావణమేవ |
 ఏవం శతుర్గుణే జ్జగ్రే సూతకో బలవాన్ భవేత్ | 32

- తతః (కాలే) యకం గ్రాస మగ్నిష్ఠా గ్రసతీరస । 38
- తతో రత్నాని కర్మాణి వ్యూహాదాక మేణతు ।
- అద్రకం భ్రామకఞ్చన శంఖనాభి పుష్టవచ ।
- రసా సుపరసాన్ దగ్ధ్వా మహారస పమన్వితమ్ । 34
- వజ్రకందల... హ్యో మేషశృన్వ్య మృతాయనమ్ ।
- కటుకుమ్రూ జలిహని మృతలోహని పాచయేత్ । 35
- సర్వాణి సమభాగాని శశశోచిత మర్దితమ్ ।
- తావత్తం మర్దయేత్ప్రాప్త్యో యావత్కర్మదృఢంభవేత్ । 36
- x మామమలాక్షీకం క్షేపిత కర్తవ్యా చ్ఛాదనైః సహ ।
- తస్మిన్మేఘాపయేత్సూత మఘోవాతేన ధామయేత్ । 37
- అదా తావత్త్రకర్తవ్యం వజ్రమూమాద ర్వేర్పితమ్ ।
- గృహ్యతే నాత్రశంఢేహో యథా లిప్తే హుతాశనమ్ । 38
- కులిశాది భవో దగ్ధం కలిహతేన మర్దయేత్ ।
- యావదేకాదశగుణం కులిశం చారయేద్బుధః । 39
- సందగ్ధ్వా శంఖనాభిం మామ (ఋగ్) రసపుతమ్ ప్లమ్ ।
- ముక్తాఫలం తతో జేయం వజ్రజర్జీవ ... కే । 40
- అనేనక్రమయోగేన ఏకాదశగుణం భవేత్ ।
- కేవలం శిఖిపిత్రాన్ని నీలీనిర్యాస మ్మితమ్ । 41
- నీలోభయాని లిప్తాని నిక్షిప్త్యాని సుసూతకే ।
- రసః పితేస్మహరోగాన్ హీనరోగాన్ పరిత్యజేత్ । 43
- రత్నాని శిఖిపిత్రాన్ని మహాత్సవమన్వితమ్ ।
- వరక్తం శేవయేత్తేన వ్యూహే ద్దసమధ్యతః । 43
- రజపీచైవ కంకుమం బహ్మనిర్యాస భావితమ్ ।
- చారణం పుష్పరాగవ్య కే నైవ సహ దాపయేత్ । 44
- బహురత్నేషు శరేషు శృన్వరాగేషు సువ్రతే ।
- రశేష్టో దృశ్యతే జం కులీతాయణచ్చవిః । 45
- కుద్ధాని వేముః తాః శిలాంకేన గులి వహేత్ ।
- పుటేన మారయేదేతి దిప్త్యోపనిధింభవేత్ । 46

* సహజాక్షిమంజ్యం.

- సంస్కర్షా త్రఫయే త్వర్ష మిదం సేమభ్యతం ప్రియే ।
 త్రిభాగం సూతకేంస్త్రిస్య తేనైవ సహసారయేత్ ॥ 47
- మూషామధ్యే స్థితే రస్మిక్ పునస్తేనైవ జారయేత్ ।
 ధూమవేధీ భవే ద్దీవి పునఃసహస్రచారితః ॥ 48
- అనేన క్రమయోగేన యదిశ్చ త్రిశృజ్జలాః(1) ।
 వేధయే న్నాత్రసందేహ నీలి పాషాణ భూతలమ్ ॥ 49
- * పార్శ్వ...ద్రవ్యకేత ఉద్భవం దృశ్యేత తేననై ।
 భూచరం తం విజ్ఞానీయా ద్రవ్యేషాం నాతసం శయః ॥ 50
- తేనాశ్రాస్తగతి ర్దేవి యోజనానాం శతంవ్రజేత్ ।
 దివ్యతేజా మహాకాయో దివ్యదృష్టి ర్మహాబలః ॥ 51
- సర్వరోగవినిర్మూక్తే శివే చ్ఛ్చార్కాశ్రాతాశ్చమ్ × ।
 తస్య మూత్రపురీషంతు సర్వలోహాని విధ్యతి ॥ 52
- సమశ్లేష్టేన వశేణ హేమ్నాచ వహితేశచ ।
 అగ్నిష్టో జారయే త్లోభా ద(హాన్ బ)ద్ధమాయాతిసూ తకః ॥ 53
- మూరయే త్రైవలీతేన సహస్రమపి వేధయేత్ ।
 సారితం జారయే త్వశ్చాత్ శేష్య క్షేప్య సహస్రతః ॥ 54
- సారయే త్రైవలీతేన లక్షవేధ మనాపుయాయేత్ ।
 అనేన క్రమయోగేన కోటివేధీ భవేద్రవః ॥ 55
- కేవలం తు యథావజ్రం సమశ్లేష్టంతు కారయేత్ ।
 భద్రం సూత స్తథాజ్ఞేయో నిమ్బం వా నిగుప్తద్రవః ॥ 56
- అగ్నిష్టో జాయతే సూతః శలాకాం గ్రసతే క్షణాత్ ।
 హతాగ్ని నాథా మ్యమానా గ్రసతే సర్వమాదరాత్ ॥ 57
- అష్టలోహే ఒష్టగుణోజ్జీర్ణః స్వాదస బద్ధవమ్ ।
 లోహాని సర్వం త్రిగుణం త్రిగుణం తారకం తథా ॥ 58
- ధూమావలోక వేధీ స్వాత్ భవేత్ ... నిర్వాణం వరః ।
 అజావష్టగుణం జార్యం వ్యోమసత్త్వం మహారసే ॥ 59
- సమం హేమ దశాంశేన వజ్రరత్నాని జారయేత్ ।
 సమంతు జారయేద్వజ్రం తదా సౌఖ్యచకో రసః ॥ 60

* పార్శ్వగావి × శివేనా చ్ఛ్చార్కాశ్రాతాశ్చమ్.

- భ్రమేత్పదమీగావర్తి ణోటివేధీచ బాయతే ।
సహేతు పన్ననే జ్జే దశవేధీ భవేద్రసః ॥ 61
- ద్విగుణం శతవేధీ స్వాత్ సహస్రం త్రిగుణం భవేత్ ।
చతుర్గుణ యతం దేవి క్రమేగానేన వర్ణయేత్ ॥ 62
- ఉత్తరోత్తర పృథ్వాను జారయే త్తత్ర పన్నగః ।
కుటిలం పన్నగం జార్యం వవసంఖ్యా క్రమేగాతు ॥ 63
- దత్వా క్రమేణ దేవేసి ణోటివేధీ భవేద్రసః ।
గర్భకాదిహ సామానే మధుణం జర్ణతాం గతే ॥ 64
- ణోగహర్తా రసస్యాత్తు సముత్తే వవధా భవేత్ ।
తస్మిన్ శతగుణే జ్జే రుగ్జరా మృత్యుహా భవేత్ ॥ 65
- అభ్రకాదీని సామాణ సత్వాన్యాత్తు రసం గ్రహేత్ ।
రుగ్జరామరణం జత్వా శతవేధీ భవేద్రసః ॥ 66
- శతాయు ద్విగుణే జ్జే సూతః సహస్రవేధకః ।
చతుర్గుణే సహస్రాయుః పారదోఽయత వేధకః ॥ 67
- రసస్యాప్యగుణే జ్జే లతాయు ర్గ్మ వేధకః ।
బ్రహ్మాయుః షోడశగుణే ణోటివేధీ భవేద్రసః ॥ 68
- ద్వాత్రింశాద్ గుణితే జ్జే భేచరత్వాది సిద్ధిదః ।
విష్టారాయుర్బలం ధత్తే పారదః సుర్భ వేధకః ॥ 69
- చతుష్టప్తి గుణే జ్జే శివాయుః శతవేధకః ।
రసస్య పర్వదోహస్థు మధుణే మాతృకేన చ ॥ 70
- జ్జేన నాశమాయూర్ని నాత్రకార్యా విచారణా ।
తథాగ్రతి లోహాని త్యక్తేచ గతిమాత్మనః ॥ 71
- ఘోమచ్చటి ఘటిశ్చైవ మంధాకల్పితీ రేవచ ।
సకంఠేషు వికంఠేషు పశ్చాన్నపా రసస్యతు ॥ 72
- సమజ్జే భవేద్వాలో యావత్కేచ (వత్) చతుర్గుణః ।
వృద్ధి పదే గుణజ్జేస్తు పర్వ కర్మకరః శుభః ॥ 73
- గనకం జారయేద్వాహ్యం (దాద్యం) పర్వసత్వమతః పరమ్ ।
తతః సర్వాశి లోహాని ద్వధ్వాని వివిధాని చ ॥ 74
- షక్యవీజాని శతాని ధృతిసత్వేషు జారయేత్ ।
చతుష్టప్యంశకే పూర్వం ద్వితీయాంశే ద్వితీయకమ్ ॥ 75

తృతీయ ఋషభాంశేను చతార్థస్యాంశ మేవచ ।
పంచమోఽథ చతుర్థాంశే పశ్యేద్దేవం ప్రకీర్తితమ్ ॥ 76

శతాంశే సప్తమో ఋషభాంశో గ్రాసమానో రసస్యతు ।
చతుష్షష్ఠ్యంశ కే గ్రాసే దర్శాధారీ భవేద్రసః ॥ 77

జలూ(ల)కాచ ద్వితీయేతు గ్రాసయో నాసు కేశ్వరి ।
గ్రాసా రసా త్రితీయేతు కాశవిష్టా సమా భవేత్ ॥ 78

చతుర్థ్యాం గోలకాకారః పంచమే దహవ ప్రభః ।
షష్ఠే సూర్యప్రభః సూతః తేజః పంచమే సప్తమే ॥ 79

రసరాజస్య దేవేశి క్రమాజ్జ్వలస్య లక్షణమ్ ।
సమాంశం ద్విగుణం గ్రాసం తతఃసూతే చతుర్గుణమ్ ॥ 80

తదాచాష్టగుణం దేవి ధారయే చ్చుకలాగుణమ్ ।
ద్వాత్రింశద్ గుణితం దేవి చతుష్షష్ఠి గుణం క్రమాత్ ॥ 81

తీవ్రత్వం జనయేత్స్వేదో దమలత్వోఽన్న మర్దనాత్ ।
మూర్ఖానాద్దోషరాహిత్య ముత్థానాత్సూతీ నాశనమ్ ॥ 82

రసానునం పాతనేన రోధాదాప్యాయనం భవేత్ ।
అచాపలం నియమనాత్ దీపనామ్న ముఖోద్భవే ॥ 83

పాననా ర్యోగసాంగత్యం జారణాత్ పలికారికా ।
జారణాత్ అస్థనం సమ్యగేతత్వం ద్రావణం త్వయా ॥ 84

రక్తత్వం రజ్జనాత్తస్య వ్యాపిత్యం సారణాత్తయాత్ ।
క్రామిత్యం క్రామితాదేహ లోహేష్యపిచ వేదయేత్ ॥ 85

ఇతి శ్రీ మహాభైరవోక్తే ఆనందకండే
అమృతీకరణ విశ్రాంతా
పంచమోల్లాసః

షష్ఠ ఉల్లాసః

ప్రణమ్య శిరసా శమ్భుం ప్రసన్న గిరిజాత్మజా ।
దేహవేద స్వయాపూర్వం సంక్షేపా త్కథితః ప్రభో ॥ 1

తం దేహవేద నూచత్స్వ సమ్యుద్ధానా మ్యహంయథా ।
శైరవ ఉవాచ ॥

శృణు దేవి ప్రవక్ష్యామి దేవానామపి దుర్లభమ్ ॥ 2

- 87 యోగినాం భోగయక్తానాం దేహవేధః సులేశ్వరి |
పచనాది ప్రకర్మిత పచ్చకర్మ విధానతః | 3
- 88 అవగాది సమముమ్భాతన్ దోషాన్ సంశోధయేత్ క్రమాత్ |
తతో జీర్ణరసంచాద్యో (ద్యాత్) క్రమాదేవం సులేశ్వరి || 4
- 89 అఘ్నాహారం దివాభుక్త్యా త్పదధాన్యక గాగరమ్ |
ఏతత్ప్రియం పలోన్నేయం * ఉదకేష్వ బలేపయేత్ | 5
- 90 అష్టావశేషం సంక్వాభ్యం ప్రతిరాత్రం పచేత్ప్రిహమ్ |
అనంతరమ్ సంక్వాభ్య పూర్వవత్ తిదినం పచేత్ | 6
- 91 ఇతిపాచన మానత్వా దధన్నేహన మాచరేత్ |
ఘృతౌదనం ఛాగరసం దివాభుజ్జీత మాత్రయా | 7
- 92 సాజ్యముద్గరసం (భుక్త్యా) అఘ్నాశీ స్వాద్దినం సుధీః |
రాత్రౌ చేద్ఘృతమాగ(చ)మ్య సైంధవేన సమన్వితమ్ | 8
- 93 నిమ్మ-మేకం సైన్ధవశ్చ పుత్రనిమ్మ చతుష్టయమ్ |
భృగ్నైమలక శైలేన పర్వాణి మభిషేచయేత్ | 9
- 94 ఏవం పప్తదినం కార్యం స్నేహనం పరమంహితమ్ |
మత్స్యమాంసం మాషతిలం ఋభాచామలసక్తవః | 10
- 95 సర్వమేతద్భవే త్రస్థం ఏకాష్ఠీ లాగరూబలా |
రాసాద్ద్యాంఘ్రిఘనం పత్రం సాసితా తినిమానిశా | 11
- 96 సర్వమేతద్ ద్గయవలం(పలయుగం)తక్ర కీరామ్బుకాశ్శికమ్ |
ద్వ్యాభకే నిఃశీ కేతస్వం భృత్వాతిః క్వాభయే త్సుధీః || 12
- 97 కుర్యాత్ స్యాష్టా గాత్రం స్విన్నం ద్విమతికావధి |
ఏవం పప్తదినం కుర్యాత్ వేధనం పరమం హితమ్ | 13
- 98 మర్ద(ద)వస్య ఫలంచైక మపాం షోడశకం జలమ్ |
పాదావళిష్టం సంక్వాభ్య తజ్జలం వత్తుకోధితమ్ | 14
- 99 పిప్పలీర్ష్యయచాయస్త్రి లవణం కన్దమాత్రకమ్ |
నిఃశీ పేచృ పి బేత్పాత ర్వాన్తింస్యా త్సర్వరోగహః | 15
- 100 సూతగన్ధా ... తికటు త్రిఫలాసమమ్ |
పలైః సమంతు నైవాలం క్లత్తం తత్ప్రతిమగ్దయేత్ | 16

* ఉదకే పరిపాచయేత్.

గుణా ద్విత్వీత్రయ మాత్రస్తు గుణేన సహ భక్షయేత్ ।
విరేచనమితి ప్రోక్తం సర్వవ్యాధి వినాశనమ్ ॥ 17

18 ఎచ్చుర క్షే(గుణో)తి కథితం క్రమాత్పు-ర్యా ద్విరేచనమ్ ।
కేరకీ ప్రస జమ్బీరం ప్రత్యహం కుడుపం (డవం)చచేత్ ॥ 18

20 సప్తనాసర్యస్తం ప్రాతర్లవణ దోషజిత్ ।
సలిలే షోడశవలే త్రిఫలైక ఫలం క్షీపేత్ ॥ 19

20 క్ష్యాభయిత్వావశేషంతు తస్మిన్ సి(శీ)తే మధూపలమ్ ।
పచేత్రభానే త్రిదినం ఊరదోష హరం వరమ్ ॥ 20

21 విలం(డం)గం వచనంకుష్ఠం కేరకీ స సజం యుతమ్ ।
కృద్ధితం త్రిదినం పీత(పీ)త మమ్లదోషహరం వరమ్ ॥ 21

22 అధవా తింతిడీఊర సలిలం ఫలమాత్రకం ।
యవఊర సితాకర్ణం సంయోజ్య త్రిదినం పిబేత్ ॥ 22

23 అమ్లదోష వినాశోయం కథితశ్చ రసాయనే ।
వచావిడంగ పాలాశ బీజజంతు ఘ్నకర్ణకం ॥ 23

24 కర్ణం గుడంచ తత్సర్వం భక్షయే దుష్టవారిచ ।
పిబేత్ప్రాత్ర శ్రీదివసం భవే త్త్రిత్విమి సాతనం ॥ 24

25 క్ష్యామవహ్ని విడంగాని వాకాత్స్వ్యపం ఫలత్రయం ।
స్తైంధవం దేవదారుంచ ముస్తాదైతత్సమం సమం ॥ 25

26 ఘృతైః కర్ణం లిపేత్ప్రాత్రే సప్తాహాత్సర్వరోగజిత్ ।
ఏవం కృత్వా దేహశుద్ధిం శాల్యన్నం క్షీరభోజనం ॥ 26

27 సమ్యజ్జిత బలోభాత్వా తతః కుర్యాద్రసాయనం ।
ర సా య నో ప యో గః

27 క్షీరాజ్యములక రస ఊడై స్ఫుర తరూద్యవం ॥ 27

28 తైలం నిర్మర్ద్యతత్సర్వం ద్విఫలం ప్రత్యహం పిబేత్ ।
మాశేన కాంతిర్మేధాచ భవత్యేవ ససంశయః ॥

28 ద్విత్వీయ మాసి పూశోక్తం తత్పిబే త్త్రిభుః ఫలమ్ ॥ 28

29 తేన శామ్యంతి దామాశ్చ వికారా నేత్రి సంభవాః ।
పునః తృతీయే మాశేతు సేవ్యం షట్పలి మాత్రితం ॥ 29

30 తేనామరవపు ర్భూయా న్మహాశేజా భవేద్భవం ॥ 30

అపందకం దః

ఆరోటరసనేవాక్రమః

- అధారోటరసస్సవ్యః క్రమేణ పుమేస్వరీ ।
అయ శ్శుల్పా మకాభ్యః పాతితో మారితః క్రమాత్ ॥ 31
- అమమారోటకరసా దేహేసిద్ధకరః పరః ।
స్వేదనాద్వైశ్చ సంసా-రై స్సప్తభి స్సంసృతోరసః ॥ 32
- మూర్ఛితో రంజితో జేపీ! సూత స్త్వారోటకః స్మృతః ।
రసాయనే రోగశాంత్యై శ్రేష్ఠః పర్వగుణప్రదః ॥ 33
- కాంతాభ్రసత్వా రోటాశ్చ సమంగుంజా ద్వయోన్మితం ।
మధ్వాభ్య త్రిపులాభిశ్చ మాసమేకం భజేదితి ॥ 34
- ఏవం క్రమేణ సంసేవ్యం ద్విత్రివేదేమ వట్ క్రమాత్ ।
ఏవం షోడశమానాంతం గుంజాషోడశ మాత్రికమ్ ॥ 35
- అరోటకరసేచై త్యం కుర్యాన్నత్రాణా వల్లివ్య
వలీవలిత నిర్ముక్త జీవేచ్చ శరద శ్శృతమ్ ॥ 36

ఆరోటరసః

- కాంతసత్వాభ్ర సర్వంప స్వర్ణశర్ణరసస్తథా ।
సర్వమేతిత్సమీశ్చైత్య భజేదారోటకం తథా ॥ 37
- క్షేత్రికరణ మేతద్ధి సహసాయుష్య కారకం ।
అభూవకా యోజిత మ్నూతో నవ్రోహతి కుత్రచిత్ ॥ 38
- తస్మాత్ క్షేత్రమకృత్యైవ యోజయేద్వస్తునూతకం ।
నవ్రోహే దశుద్ధస్య శుభం బీజమివోపరే ॥ 39

ఫేటబద్ధ రసనేవాక్రమః

- పూర్వోక్త ఫేటబద్ధస్య సూతస్య విధిముత్తమం ।
క్రామణంచ క్రమాద్వస్యై తథావిధి నిశేధనమ్ ॥ 40
- శ్రుణు పార్వతి! యత్సేవ త్వత్ప్రీత్యా కథయామ్యహం ।
కాంతాభ్ర స్వర్ణవజ్రాణి రసస్య క్రామణం పరమ్ ॥ 41
- క్రామణేన వినా సూతో నసిద్ధ్యే ద్దేహలోహయోః ।
గుణ్ణమాత్రం భోటబద్ధం క్రామణజ్ఞేద్రసం యుతమ్ ॥ 42
- కూసమేకం భజేదిత్థం పువర్షిణి క్రమేణాచై ।
కూసషోడశః పర్వస్తం యథా రోటకసస్తథా ॥ 43

స శతాయుష్యమాప్నోతి సర్వరోగ వివర్జితః
 పలమాత్రోపయోగేన వ్యాధిభిర్నాభి భూయతే ।

ద్వితీయే శుక్రవృద్ధిస్యా త్ప్రతీయే బలవాన్ భవేత్ ।
 చతుర్థే పవిత్రం హస్తీ బలిం జయతి పంచమే । 45

షష్ఠే శృతిధరో వామ్ని సప్తమే నేత్రరోగహృత్ ।
 అష్టమే తాక్ష్యదృష్టిస్యా ద్రవ్యహ్యాయుర్బహ్మ విక్రమః । 46

ఉపయుంజ్యా న్నవవలం సిద్ధిమేలాపకం భవేత్ ।
 వినియంత్యై ద్దశపలం ద్వితీయ శృంగరో భవేత్ । 47

సహస్రాయుష్య కరంసూతం మాషమాత్రం భజేన్నరః ।
 అయుతాయుష్కరం సూతం యవమాత్రం భజేత్ప్రయే । 48

లక్షాయుష్యకరం సూతం వ్రీహిమాత్రం భజేత్సుధీః ।
 కోట్యాయుష్యం భజేత్సూతం ఖాదయన్ముద్గ మాత్రకమ్ । 49

ఏతత్సర్వం రసానాంతు క్రామణం పూర్వవద్భవేత్ ।
 సహస్రాయుః ప్రదస్మాతో బ్రహ్మత్వం విదధాతి సః । 50

అయుతాయుష్కరస్మాతో విష్ణుం తాం ప్రదదాతి చ ।
 లక్షాయుష్యకరస్మాతో గురదత్వ ముపపాదయేత్ । 51

కోట్యాయుష్య ప్రదస్మాతి శ్శివత్వం విదధాతి చ ।
 మాక్షీకజర్ణ సూతస్తు ధనదత్వం దదాతి వై । 52

ఇంద్రత్వం విమలాజర్ణ స్వభజ్యోఽగ్రతాం దదేత్ ।
 బ్రహ్మతాం శుల్బజర్ణశ్చ విష్ణుతాం తాంబూలిః । 53

గురదతా హేమజర్ణస్యా దశత్వం వజ్రజాతితే ।
 సదా శివత్వంచ దదేత్సూరదో దృతిజాతిః । 54

గచ్చిదానంద రూపత్వం సూతకో బీజజాతిః ।
 సామాన్యేనను త్త్యేన గురదత్వం ప్రాప్నోతి యావన్నరః । 55

వీచం యోలోహజర్ణంతు భక్షయే ద్భస్మసూతకమ్ ।
 జలేన జలరూపీస్యా త్థలేన స్థలతాం వ్రవేత్ । 56

తేజస్వం తేజసాదేవి! వాయునా వాయురూపభాక్ ।
 కర్తా హర్తా స్వయం సాక్షోఽస్మాదనుగ్రహ కారిణః । 57

యత్ర మూత్రఫలీషంతు సాధకస్తు పితృకేత్ ।
 సాహణం మృణ్మయం తత్ర స్పృష్టం భవతి కాంచనమ్ । 58

ప్రస్వేదా త్తస్య గాత్రస్య లోహోన్యజ్జాచ వేధయేత్ |
తత్సర్వం కనకం దివ్యం భక్షితే ద్వాదశేపలే | 59

అథవా తాంజీర్ణంతు భక్షయే ద్భస్మసూతకమ్ |
శుల్పారం వజ్రఘోషంచ తత్స్వేదా త్తారతా భవేత్ | 60

అథవా తీక్ష్ణజీర్ణంతు భక్షయే ద్భస్మసూతకమ్ |
మూత్రేణ తస్య స్పృష్టంతు వజ్రం ప్రజతి తారతామ్ | 61

వృక్షకేన విషేకేన స్తంభనం నాగవజ్రయోః |
గుణ్ణామూత్రం రసందేవి ! హేమజీర్ణంతు భక్షయేత్ | 62

ద్విగుణ్ణం తారజీర్ణస్య రవిజీర్ణస్యచ త్రయమ్ |
తీక్ష్ణాత్రాకాంత మాషేకం గుంజైకా ద్వేఽథవా భవేత్ | 63

వజ్రవైక్రాంత జీర్ణంతు భక్షయే త్సర్వభోగ్నితమ్ |
నాగవజ్రవనాకీట విహాప విషసంయుతమ్ | 64

మూత్రయుక్తం హతాద్భుద్ధిం త్యజేత్కల్పం రసాయనే |
హోమతార ప్రవేశేన జాత్రో యోఽగ్నిసహ క్రమాత్ | 65

బద్ధశ్చ రసరాజోఽయం దేహసిద్ధి ప్రదో భవేత్ |
వజ్రాయస్కాంత మాషేక వైక్రాంతాభ్రక కాచనమ్ | 66

వృక్షజీవో యథాలాభం రసశ్చస్తా రసాయనే |
షడవోపసాశ్చైవ భక్షణార్థం రసాయనే | 67

భస్మనస్తీక్ష్ణ జీర్ణస్య పలమేకంతు భక్షయేత్ |
దశవర్ష సహస్రాణి వజ్రకాయస్య జేవతి | 68

ఏవం ద్వాదశశలం తీక్ష్ణజీర్ణస్య భక్షయేత్ |
ఏవం జేవన్మహాకల్పం ప్రళయాన్తే శివం ప్రజీత్ | 69

భస్మనశ్శుల్పజీర్ణస్య పలేన బ్రాహ్మణాయుషమ్ |
ద్విపలే వైష్ణవాయుష్యం కుద్రాయు స్ప్రీపలేనను | 70

చతుర్థేతు పలేదేవి ! శివత్వం ప్రాప్నుయాన్నరః |
హోమజీర్ణే భస్మసూతే త్రిపలే భక్షితే క్రమాత్ | 71

అష్టాసీతిసహస్రాణి యోగిన్యో మదదర్శితాః |
గన్య తిష్ఠన్తి కింకర్య హమరూపీ భవేన్నరః | 72

యద్యద్భావయతే రూఢం తి త్త్రిమాస ధరో భవేత్ |
యత్ర యత్ర విలీయన్తే సిద్ధిస్తత్రైవ రీయతే | 73

- మితేపలే ద్వాదశభిక్షేషు భస్మని భక్షితే ।
 85 గుంతైకమాత్రం దేవేశి ! జ్ఞాత్వాచాగ్నిబలం నిజమ్ ॥ 74
- ఘృతేన మధునాచాద్వా త్రాంబూలం కామినీం భక్షితే ।
 86 ఏకోహిదోష స్ఫుష్కైః పీ భక్షితే భస్మసూతకే ॥ 75
- త్రిస్పృష్టాహః ద్వారాలోహే కామాంధో జాయతేనరః ।
 87 కామినీంనాం సహస్రంతు త్కోభయేద్రదివసాన్తరే ॥ 76
- నారీసంగా ద్వారాలోహే దేహీక్రామతి సూతకః ।
 88 నారీసంగాద్వివాదేవి ! హ్యత్యం తస్య జీర్యతే ॥ 77
- మైథునాచ్చలితే కుక్షే త్రిస్పృష్టాహః దధః శృతాత్ ।
 89 జాయతే ప్రాణసంజేహ స్తానాత్తన్వైథుసం గ్యతేన్ ॥ 78
- యువత్యా జల్పనం కార్యం యువత్యాచాంగ మర్దనమ్ ।
 90 యస్యాప్సర్షన మాత్రేణ రసఃక్రామతి విగ్రహే ॥ 79
- యథా తథా హ్లాదయతే సుశ్రీరూప నిరీక్షణమ్ ।
 91 తథా క్రామతి దేవేశి ! సూతకోఽసౌ తతః క్షణాత్ ॥ 80
- అశ్వద్ధ సద్భక్తోయస్యా ఆధారశ్చ సమశ్శుభః ।
 92 తాద్భక్తస్తు భగోదేవి ! భాజనంతు రసాయనే ॥ 81
- విర్మాంసశ్చైవ దీర్ఘశ్చ భగశ్శుష్క శిరాస్తథా ।
 93 దుఃఖదారి ద్య కర్తారం వర్ణయే త్తం రసాయనే ॥ 82
- పక్షేశుక్లే శుభదినే చంద్రతారా బలాన్వితే ।
 94 సుముహూర్తే చిన్త్య శివాసల విప్రగురూః ద్విజః ॥ 83
- సంతుప్త స్సుమనాభాత్వా రసం సేవేత సిద్ధిదమ్ ।
 95 పయసా హేమశుక్తిభ్యాం సశ్యంక్రామణ ముత్తమమ్ ॥ 84
- హేమాది వక్షోలోహకృత మంజనం క్రామణం పరమ్ ।
 96
- రససేవాయాం షడ్యా పద్యమ్**
- 97 అతఃపరం ప్రవక్ష్యామి రససేవాహితా హేతమ్ ॥ 85
- రక్తా శాల్యన్న గోధూమం గవ్యక్షీఘృతంరం దధి ।
 98 జాంగలం పలలం ముద్గం శర్కరామధు సైంధవమ్ ॥ 86
- హంసోదకం వాసుకంత మేఘనాదః పునర్నవా ।
 99 హోలాలామకదలీ ధాన్యకేషుక దాశీమమ్ ॥ 87

నాలికేరాంబు విశ్వంచ సదాతామూల చర్మణమ్ । గంధపారం కుంకుమంచ మృగనాభిం విలేపయేత్ ।	88
మరభీణి సుపుష్పాణి మృదు శయ్యేష్ట కామినీ । శివాత్మజ్ఞాన కథనం మృదుభాషా సుఖాసికా ।	89
దివ్యాంబరాణి శుద్ధాని ఛాయాచాల్ప విపర్యటం । మృత్యుంజయ జపోహ్వాన్ మంజహాసకృ శుద్ధతా ।	90
వర్తనా లోకనం గీతశ్రవణం శివపూజనమ్ । దేవగీష గురువ్రాణాం నందనం శృతిపాలనమ్ ।	91
సమాధిః ప్రాణికరుణా సత్యవాక్యం హితం ప్రియమ్ । శార్దూలా మనసాంచేష్టా యదాదుఃఖ నిరోధినీ ।	92
ఏతన్నర్వం రసేష్టస్య క్రామణం కథితంప్రియే । అహితం రససేవాయాః కథయామి శృణుప్రియే ।	93
అన్యశనం చాతిపానమతి నిద్రాఽతిజాగరమ్ । అకాలేభోజనమ్ శ్రీరామతి సంసోఽప్యసంగీతా ।	94
అస్థాన మదహాసకృ హర్షః కోపోఽధికస్పృహా । బహుజల్పజల క్రీడాదుఃఖ మత్స్యేత చిన్తనమ్ ।	95
కలిజ్ఞం కారవేల్లం చమామ్నాండః కర్క-రీతథా । కాకమాదీకులు భ్రంచ కార్యోఽతీచ కుసుంధికా ।	96
తిలాతసీతైల నూషక చోతకమసూరకాః । తక్రభక్తంచ సౌవీరం తిక్తకత్వమ్లు లావణమ్ ।	97
షౌరంషౌద్రం పిచ్చిలంచ పితృలంచ పరూషకమ్ । మాహిషీః క్షీరవికృతీర్విదరం సహకారమ్ ।	98
నారంగ బిల్వలిఖచ శిగునైవేద్య భోజనమ్ । అగ్నిస్పర్శన మంఘ్రిభ్యాంతాడనం నోద్విజన్మనోః ।	99
కుమారీ బాలకురగ పశ్యాదీనాంచ తాడనమ్ । పాతికం ప్రాణిహింసాచ ఛేదనం భూమహామపి ।	100
అఘోది పప్తస్యపనం ఛాయాశ్శతక పితృయోః । లింగశ్రీ వరభిట్వానాం తథాస్వీపీ విభీతయోః ।	101
చమష్పథాతి నిర్వికృస్తానే విఘ్నోత్రమోచనమ్ । శివద్విజ గురుశ్రీణాం వీరయోని యతాత్మనామ్ ।	102

- సమయశృతి సూతానాం నదీతీర్థామ్భసాం వృణామ్ |
 811 పలాండు హింగుల శునరాజికా బృహతీద్వయమ్ | 108
- నిమ్బవలంఘనోద్వర్తి నిశాశాభరణద్వితా |
 711 సుప్తిర్మద్యా సవోతామ్ర చూడశ్వ జలజామిషమ్ | 104
- తీర్థోష్ణ గురువిష్టంభి రూక్ష శుష్కా-మిషంఘధు |
 811 కదలీపత్ర కాంస్యేషు భోజనం ధర్మసేవనమ్ | 105
- ఏతా నిద్రవ్య జాలాని నిషిద్ధాని రసాయనే |
 911
- అపథ్య జనితారోగాః**
- సీవేతచే త్రవనూదేవ వికృతిర్ణాయ తేజగత్ |
 021 106
- రసాజ్జీర్ణే భవేత్కాస్తే! శోషోమూర్ఖాభ్రమోజ్వరః |
 121 క్షమః కంపః శకృన్నూతరోధనం శూలవేషధుః | 107
- అనిద్రాలస్య హిక్మాచకాస శ్వాస విజృంభికాః |
 281 అరోచకాతిసార శ్వలింగ స్తభోఽక్షి కుక్షిషు || 108
- వక్షః కర్ణోదరాంఘ్రాచ మేద్రే శిరసిసన్నిషు |
 381 దాహోంగభంగ సర్వేఽస్యే వ్యాధయస్సంఘవన్తివై | 109
- రసాజ్జీర్ణ ప్రవాస్తర్థం యోగోఽయం కథ్యతేమయా |
 481 రాజకోశాతకే పుంభా గరుడీకారవల్లికా | 110
- కారోటికాక మాచీచదేవ చాలీపరాజితా |
 581 సర్వమేతచ్చైకపలం గోమూత్రేతు చతుష్పలే | 111
- క్వాభయేత్పాద కేషంతు కార్షికం స్వచ్ఛపైంధవమ్ |
 681 నిక్షిపే త్తత్ప్రేత్యాభ్యధం రసాజ్జీర్ణేహితం కరమ్ | 112
- సుఖభవే త్ప్రదివసేరస్య క్రామణంభవేతే |
 781 రసోవ్యథయతే త త్తదంగంపం పరిమర్దయత్ | 113
- వాస్తవేనచ తస్యంగ్యా నిర్వ్యధఃక్రమతేరసః |
 881
- సప్తదాతు వేదః**
- త్వస్యేధః ప్రథమం దేవి! రక్తవేధోద్వితీయకః |
 981 114
- తృతీయోమాంస వేధస్యస్కేతో వేదశ్చతుర్థకః |
 అస్తివేధః పంచమఃస్యాత్ప్రేష్టో మజ్జాత్మకోఽథవేత్ | 115

అనందకందః

- 801 పప్తమశ్శుక్ల వేదస్యాత్ నాపీవేదప్రభాష్టమః ।
నవమశ్శుక్లవేదోదిశమస్సర్వ వేదకః । 116
- 801 రసవేదేనభుజగః స్వర్గంస్యాత్ క్ష వేదకః ।
త్రపుస్వర్గంభవేస్సాంప వేదాత్త్వీర్ణంచ కాంచనమ్ । 117
- 801 మేదోవేదే శుబ్రంతు స్వర్గంస్యాద్భివేదకః ।
రూప్యం స్వర్గంభవేస్వజ్జ వేదాల్లోహాని కాంచనమ్ । 118
- 801 శుక్లవేదేన మృత్యాత్రం కాంచనంభవతిప్రియే ।
వజ్రజ్యోవీర్య వేదీమజ్జామధకజారికః । 119
- 801 హేమజీర్ణప్రస్థీవేదీ రూప్యజ్యోరసంప్రియే ।
మేదోవేదీతాప్య జ్యోమాంపవేదీతుపారదః । 120
- 801 శుబ్ర జ్యోరక్షవేదీకాంత జ్యో రసాత్మకః ।
తీర్ణబద్ధేన నీలాభస్తామేదారణ సప్రభః । 121
- 801 రజతేనేస్తు సం గాశోహేమా కాంచన సప్రభః ।
ధూమాపలోకే వక్రప్రో మాసాత్థేవరతాంసయేత్ । 122
- 801 స్పర్శవేదీతు వక్రస్థోద్దిమాసా త్పిద్ధిదాయకః ।
శతకోటి త్రిభిరాస్తాశ్చ సుర్భిర్ణశకోటికృతు । 123
- 801 పంచభిఃకోటి వేదీన్యా దప్తభిశ్చాయుతంపువః ।
సాహస్రం వవభిరాస్తాస్థ శమాసేశతంపువః । 124
- 801 తస్యమూత పురీషైస్తుక్షేష్కాంగమలై ప్రథా ।
లేపాద్ధేమత్విమాయాన్వి యానిలోహాని భూతలే । 125
- 801 చతుష్టస్థం శతోవేదీ మాసమేకాదసస్యమ ।
ద్వాతింశక వేదీతువర్షాద్దేహంతు వేదయేత్ । 126
- 801 సర్వోక్తర్షి నిస్సృజోవలీ పలితవర్జితః ।
నాసాభిద్యేత శస్త్రైశ్చ సావకేననదహ్యతే । 127
- 801 వాయువేగీ మహాకేటాః కామదేవ ఇనాపరః ।
ఇచ్ఛయా జాయతేవృశ్యోఽప్రదృశ్యచైవ జాయతే । 128
- 801 యస్యసంస్పర్శమాత్రేణ సర్వలోహాని కాంచనమ్ ।
తస్మిన్నేకార్ణవే భుకోరేకజ్జ్యోభావర జంగమే । 129
- 801 దేవాయ త్రివిలియత్ సిద్ధిప్రత్యైవలియతే
“ఇతి శ్రీ భైరవోత్తే ఆనందకాండే అమృతీశరణ
విశ్రాంతమష్ట ఉల్లాసః

“సప్తమోల్లాసః॥

పద్మరాగాది రత్నైత్పత్తిః”

- 41 పురాకైలాస శిఖరే గహ్వరేఽద్రిసుతేశ్వరా ।
చిరమాస్తాం క్షీడమానోజి గూఢాతో పరస్పరమ్ ॥ 1
- 42 తహారే తస్మాత్తయాప ప్రవాహోఽ భూర్తయోర్మహాన్ ।
తత్ప్రవాహ ప్రభావేన వేధితాదృషదోఽభవన్ ॥ 2
- 43 పద్మరాగాది మణయోలోహ హేమాదయస్తథా ।
గంధకాద్యాశ్చ పాషాణ దివ్యాటమథయోలతాః ॥ 3
- 44 నానావర్ణా బహువిధానా నాసిద్ధిప్రదాయకాః ।
పూర్వోక్తానాం సమస్తానాం వజ్రం శ్రేష్ఠ తమంతుమాత్ ॥ 4
- 45 తజ్జతిలక్షణం దేవి ! సంస్కారంభజనం ఫలమ్ ।
క్రమాద్వక్ష్యామితే దేవి ! సావధానం శృణుప్రియే ॥ 5

వజ్రలక్షణం వజ్రభేదాశ్చ

- 46 ద్విజన్యానశ్చ రాజన్యా ఊరన్యా వృషలాః క్రమాత్ ।
శుభ్రశోణ హరితాభాః కాలానానా విధాస్తథా ॥ 6
- 47 శ్రీ పున్న పుంసకాశ్చైవ జ్వాలన్యాస్తే క్రమాత్ప్రియే ! ।
శుక్లాః ఫలకీసంపూర్ణా జ్యోతిష్కృష్ణమహత్తరాః ॥ 7
- 48 పుమాంసస్తేతు విక్షేయా రేఖా బీజవివర్జితాః ।
బలాధ్యాస్తత్త్వసహితా లోహక్రమణ హేతవః ॥ 8
- 49 రసబంధక రాక్షీప్రం సర్వేషాం సిద్ధిదాయకాః ।
రసాయన కిరాఘ్నాలాహ్యష్ట సిద్ధిప్రదాయకాః ॥ 9
- 50 మహ్కణ బీజ రేఖాభి రుజ్వలాస్తాస్త్రీయః స్మృతాః ।
దేహ జ్యోతిః ప్రజననా బోగకాన్తి సుఖప్రదాః ॥ 10
- 51 దీర్ఘాస్త్ర్య శ్రాశ్చరవనోని బోధన్యా నపుంసకాః ।
క్షీణసత్త్వా స్స్వల్ప వీర్యాః క్రామకాసుసరనాయకే ॥ 11
- 52 క్షీణా నపుంసకే శ్రీణాం స్త్రీయస్సర్వ హితావరాః ।
జాత్యాను రూపాశోచ్యాహం యథాసత్త్వం తథాగుణమ్ ॥ 12
- 53 యథా కాన్తి స్తథాశీలతి కుర్వన్త్యేవం ద్విజాతయః ।
వలీపలితరోగ ఘ్నాక్షీత్రియా మృత్యుహారిణః ॥ 13

దేహస్థైర్యకరావైశ్యా లోహానాం వేధకారిణః ।
 వయస్తంభ కరా శ్శూద్రా నానామయ వినాశనాః ॥ 14

వజ్రసంస్కారః

వజ్రసంస్కార మధునా కథయామి శృణుప్రియే !
 శ్యామాశమీమేఘనాదా వర్షాభూభూర్తకో ద్రవాః ॥ 15

మేష శృంగాభుకర్ణీ చ కులుత్థంబామ్ల వేతసః ।
 మదనాగస్త్య నిర్గుణైవై తేషాం స్వరసైర్యతే ॥ 16

జోలాయంతే పాచయేచ్ఛ వ్యాప్తి కన్దగతం దినమ్ ।
 ఉధృత్య మాహిష శకల్లిప్తం కారీషవహ్నినా ॥ 17

దేహేద్రాతౌ చతుర్యమం రాత్ర్యస్తే పరిషేచయేత్ ।
 హయ మూత్ర సుషీఠీరకులత్థ కరస్సైస్తథా ॥ 18

పాచయేద్దాహ యేదేవం సేచయే త్సప్తవారకమ్ ।
 ఏవం ద్విజాతి జాతీయా శ్శోధితా స్యుశ్శృసిద్ధిదాః ॥ 19

వజ్రరసాయనమ్

రసాయనార్థం వజ్రోమి వజ్రభస్మ సురేశ్వరి ।
 వైక్రాంతతాప్యగ్ధాశ్శ శిలామాఠీకతాలకమ్ ॥ 20

కాన్తాస్యటం కణతౌరకు పీరాస్థిని మేషయేత్ ।
 ప్రస్థేనగోలకేఠీ స్త్వా మూషాయాం నిషీ పేత్తతః ॥ 21

ధమేద్బృహతరం పూర్వం పశ్చాద్దజపుట పచేత్ ।
 తదేవ వజ్రమాదాయ తస్మిన్ షోడశమాత్రకే ॥ 22

ఏకాంశం పారదంతస్మిన్ షక్వబీజేన జారితమ్ ।
 ప్రస్థేన మర్దయేత్వైద్యా పువర్గజపుటపచేత్ ॥ 23

ఏవం తస్మిన్ షశపుటాద్ బీజశీర్ష రసాన్నితమ్ ।
 దృఢంకుర్వీత తద్వజ్రం గవేదభస్మ రసాయనమ్ ॥ 24

శృణురుద్రాణి ! వజ్రోమిదివ్యం వజ్రరసాయనమ్ ।
 పురోక్త వత్సకుర్వీత దేహశుభ్యాదికం విధిమ్ ॥ 25

శుభ్రే సుముహూర్తే చ చంద్రతారా బలాన్వితే ।
 శివాగ్ని గురునోవిప్రభిషజః పూజయేత్పురా ॥ 26

తతస్సేవేత్ తద్భస్మ యవమాత్రం వరావనే !
 కాన్తాభ్ర సత్వంశోవర్ణ భస్మ గుణైకమాత్రకమ్ ॥ 27

- 28 త్రిఫలా మధుసర్పిః ప్రాతశ్శుద్ధ వపుర్ని హేత్
 ఏవం షోడశ మాసాస్తం ఏక ద్విత్రి చతుష్టయమ్.
- 29 ప్రతిమాసం వర్షయిత్వా యావద్యావక షోడశేమ్
 కాన్తాది భస్మ త్రితయం గుణ్ణా వృద్ధి క్రమే తథా.
- 30 ద్వివిష్కం త్రిఫలాచూర్ణం సర్పి ర్మధు యథా సుఖమ్
 పూర్వోక్త వద్విధం త్యాజ్యం ప్రతుర్యా న్నమ వల్లభే.
- 31 నేవితం ఫలమాత్రంతు వజ్రభస్మ దినమ్ క్రమాత్
 వలీపలిత రోగఘ్నం శతాయుష్యం దదాతిచ.
- 32 ద్విఫలంచ సహస్రాయు రయతం త్రిఫలం తథా
 చతుష్టయం లక్షమాయు ర్దశలక్షంచ పంచమామ్.
- 33 కోట్యాయుష్యం వట్ ఫలంచ సుశ్లేష్ణాయుశ్చ సప్తమమ్
 బ్రహ్మాయుష్యంచాష్టఫలం విష్ణుత్వం నవమం ఫలమ్.
- 34 రుద్రత్వం దశమంచేవ! ఈశ్వరత్వం తతఃపరమ్
 సదాశివత్వం ద్వాదశ్యాం ప్రజ్రభస్మ దదాత్యలమ్.
- 35 సర్వజ్ఞత్వం సర్వగత్వం స్వేచ్ఛాచిహారణం తథా

వ జ్రౌ ద న మ్

- 35 వజ్రేదనం ప్రవక్ష్యామి రసాయనహితం పరమ్.
- 36 పూర్వవచ్చోభితే వజ్రే మృదుకర్మ సమారభేత్
 మాత్రువాహక మధ్యస్థం తిత్తిరీ మాంస వేష్టితమ్.
- 37 తీక్ష్ణకాన్తా నవరస్తైః పునస్తత్పరి వేష్టయేత్
 కులుభ్య త్రిఫలానీరకోద్రవేషు పృథక్ పృథక్.
- 38 త్రిదినం సాచయేదేవం తద్వజ్రం వేష్టయేద్దలైః
 త్రివర్షారూఢ తాంబూల్యా స్తథా కార్పాసకస్యనా.
- 39 వేష్టితం బానుమధ్యస్థం వజ్రం యామ ద్వయాశ్చ్రుదు
 వజ్రేదనముదం ప్రోక్తం వజ్రదృతి రథోచ్యతే.

వ జ్ర దృ తిః

- 40 త్రిక్షౌరం క్షణకాష్టుంచ రామకంచాష్టు వేతసమ్
 బ్యాలాముఖచేక్షురకం ఫలకుంఠీ రసేనచ.

విష్ణుస్మయార్కయోః క్షీరైస్తదగోశే మృదుహీరకమ్
నిక్షిప్తైర్దృచ్చజిమ్బారే దోలాయంక్రే త్రస్తాం పచేత్. 41
ఏవం కృతే హీరకస్య దృతి ర్భవతి సూతవత్

అన్యదృత్య తిదేనః

పద్మరాగాది రత్నానాం దృతిరేవం కృతే భవేత్. 42
అభ్రకాదిమ పాషాణా ద్రవస్యేవం కృతే భవమ్
ద్రవన్తి రపరత్నాని మాక్తికం చాప్లువేరసమ్. 43
సప్తాహం భావయేద్ధర్మే క్షిపే జ్జంబీరకే తతః
భాస్యరాశౌ త్రిసప్తాహం పుటపాకే ద్రవర్షలమ్. 44

వజ్రచుస్మ గుణాః

వజ్రభస్మ యథాతద్గద్దృతి మార్గవయోరపి
భవేద్భస్మ సరాశోహే జరా చారిద్ర్య మృత్యు జిత్. 45
రనాయనే భవత్సౌఖ్యం భస్మదృతి మృమాద్భవమ్
రనాయనేతు శ్రీపుంసా క్రామణేతు నపుంసకః. 46
షడ్వింశతి హిమవీర్యంచ సర్వామయ వినాశవమ్
సర్వదోష ప్రశమనం సర్వసౌఖ్యం రనాయనమ్. 47
విద్యుత్ప్రళాం దేహదార్ద్యం స్వచ్ఛం స్నిగ్ధంచ తేజవమ్
సౌందర్యం బలమాయుష్యం గ్రహాలక్షిణ వినాశవమ్. 48
శుద్ధిర్జ్ఞుదు దృతిభస్మ వైక్రాంతస్యతు వజ్రవత్

స్వర్ణమ్ - తద్వేదాః

అధవజ్యే క్షేపితమం శృణు హేమ రనాయనమ్. 49
హేమోత్పత్తిః పురాప్రోక్తా తథాపి త్రివిధా భవేత్
రసవేదా ద్భవేచ్ఛైకం ఇతర క్షేత్ర సమ్భవమ్. 50
లోహ సజ్జరజంచావ్య చేష్టమభ్య కసియసా
క్రమేణ కీతర క్షేచ కీతర క్తంచ వర్ణతా. 51
వికర్ష చేర్షద చా హేమ కుంకుమ శ్వేత శోణితమ్

స్వర్ణశుద్ధిః

తివ్య మేపం విధం స్వర్ణం పట్టకం కణశః కృతమ్. 52

హలినీ కంచుకీ కన్ద సుహ్యరాగ్ని కరణ్ణకమ్ 58
ధూర్త గుణ్ణేజుదీచీర మూల తాలాశ్వ గన్ధికా.

పిష్టేస్త్వో వారుణీచైపాం మూలాని మధితేనవై 54
లేపయేత్స్వర్ణ పట్టాని తాపయే జ్ఞాతవేదసి.

గోమూతే మధితే తైలే కులుత్తామ్బుసి కాన్దీకే 55
జమ్బూరార్య ఏయోమధ్యే ప్రత్యేకం సప్తథా ఓషేత్.

లేపయే త్తాపయే త్స్విన్ద్యూమ్బూయో భూయోఽపి సప్తథా 56
వల్మీక మృద్భూమసార విష్టకా పటుగైరికమ్.

పిష్ట్యా జమ్బూర నీరేణ లిప్త్యా పత్రం పుటికృతమ్ 57
చతుర్వర్ణాభ్రకం తాప్యం దరదం వాలకం శిలామ్.

కాన్దకడోమృ రసక నిమలా సూత భూలతాః 58
పిష్ట్యాఽస్థేన వటిఃకుర్యాన్నిషక మాత్రా స్సురేశ్వరి!

పలాదూనం పకర్తవ్య మధికంచ చతుష్పలాత్ 59
పుటితం హేమశుల్బంచ ద్రావయేచ్చ సమీకృతమ్.

తస్మధ్యే తద్ద్రవీ భూతేచైకైకాం వటికాం ఓషేత్ 60
స్వర్ణాద్దశగుణా వాహ్య వటికాః శోషితాః క్రమాత్.

యావచ్ఛేషం ధనేత్స్వర్ణం తాపదేనం ధమేచ్ఛవైః 61
శుద్ధం తజ్జాయతే దివ్యం జరామరణ శోగహృత్.

స్వర్ణ భుస్మ

చిన్దాపత్ర నిభం స్వర్ణం పత్రం శుద్ధంచ పారదమ్ 62
ఏకాన్తం మర్దయేదన్తై ప్రతిష్ఠిమపి లేపయేత్.

సమగన్ధక తాప్యాశ్యాం పిష్టిం మూసాగతాం ధమేత్ 63
షోడశాంశం సూతధస్మ హేమ చూర్ణే వినిషీషేత్.

అస్థేన మర్దయే ద్దాళం పచేత్త ద్భూధరే పుటే 64
ఏవం షోడశే పర్వన్తం రసం ప్రతిపుటం ఓషేత్.

నిరుత్థం హేమ ధస్మేదం జాయతే సర్వ సిద్ధిదమ్

హేమ రసాయనమ్

విలేక పమనాన్యైశ్చ శుద్ధదేహ శ్శుకే దితే. 65

అర్చయే దీశ విప్రాగ్ని గురువైద్య పురస్పరాన్ 66
శేవేక శుద్ధహృదయో దివ్యం హేమ రసాయనమ్.

పిష్ట్యా సుహృద్యుక్తయోః కీరై స్తద్గోతే మృదుపీఠకమ్
నిశ్చేత్తర్చు జిహ్వాగ్రే దోలాయంత్రే త్రస్తాపం పచేత్ . 41
ఏవం కృతే హీనకస్య దృతి ర్భవతి సూత్రవత్

అస్య దృత్య తిదేశః

పద్మరాగాది రక్షానాం దృతిరేవం కృతే భవేత్ . 42

అభ్రకాదిమి పాషాణా ద్రవస్త్యేవం కృతే భవమ్
ద్రవస్తి రనుత్పాని మాక్తికం చాఘ్నేతసమ్ . 43

సస్తాపం భావయేద్ధర్మే ఓషే జ్జంబీరకే తతః
భాస్యరాశా త్రిస్తాపం పుటపాకే ద్రవస్థలమ్ . 44

వజ్రబుస్సు గుణాః

వజ్రభస్మ యథాతద్గర్భతి మార్దవయోగపి
భవేద్భస్మ వరాహోహే జరా దారిద్ర్య మృత్యు జిత్ . 45

రసాయనే భవత్సౌఖ్యం భస్మదృతి మృదుదృవమ్
రసాయనేతు స్త్రీపుంసా క్రామణేతు వపుంసః . 46

షుద్ధసం హేమవీర్యంచ సర్వామయ వినాశవమ్
సర్వదోష ప్రశమనం సర్వసౌఖ్యం రసాయనమ్ . 47

విద్యుత్ప్రభాం దేహదార్ద్యం స్వచ్ఛం సిద్ధంచ శేఖనమ్
సౌందర్యం బలమాయుష్యం గ్రహాలక్షీ వినాశవమ్ . 48

శుద్ధిస్సుదు దృతీభస్మ నైక్రాస్తస్యతు వజ్రవత్

స్వర్ణమే - తద్వేదాః

అభవత్యే శ్రేష్ఠతమం శృణు హేమ రసాయనమ్ . 49

హేమోత్పత్తిః పురాప్రోక్తా తథాచి త్రివిధా భవేత్
రసవేధా దృవేచ్ఛేకం ఇతర శ్చేత్ర సమ్భవమ్ . 50

లోహా నజ్జరజంచాస్య చేష్టమధ్య కసీయసః
క్రమేణ కీరక క్షేప కీరక త్తంచ వర్ణతః . 51

వికర్ణ చేష్టద చాహేమి కుంకుమ శ్వేత భోజితమ్

స్వర్ణ శుద్ధిః

దివ్య మేవం విధం స్వర్ణం పట్టకం కణకః శృతమ్ . 52

- హలినీ కంఠుకీ కన్య సుహృద్భాగ్య-గీ కరణ్ణకమ్ 58
 ధూర్త గుణ్ణాదీవీర మూల తాలాశ్య గన్ధికాః.
 విప్రేన్ద్ర వాసుదేవై సాం మూలాని మధితేనవై 54
 లేపయేత్స్వర్ణ పట్టాని తాపయే జ్జితవేదసి.
 గోమూతే మధితే వైలే కులుభామృసి కాన్తికే 55
 జమ్బీరార్య పయోమధ్యే ప్రత్యేకం సప్తధా ఓషేత్.
 లేపయే త్తాపయే త్సిన్ధూమృదూ ఘాయోఽపి సప్తధా 56
 వల్మీక మృదూమసార మిష్టకా పలుగైరికమ్.
 పిష్ట్యా జమ్బీర నీరేణ లిప్త్యా పత్రం పుటికృతమ్ 57
 చతుర్వర్ణాధికం తాప్యం దరదం వాలకం శిలామ్.
 కాన్తికదోమృతం రసక విమలా సూత భూలతాః 58
 పిష్ట్యాఽన్యైవ వటికుర్యాన్నిషు- మాత్రా సురేశ్వరి!
 పలాదూనం వకర్తవ్య మధికంచ చతుష్పలాత్ 59
 పుటితం హేమశుభ్రంచ ద్రావయేచ్చ సమీకృతమ్.
 తన్మధ్యే తద్ద్రవీ భూతేన్ద్రకై కాం వటికాం ఓషేత్ 60
 స్వర్ణాద్దశగుణా వాహ్య వటికాః శోషితాః క్రమాత్.
 యావచ్ఛేవం శవేత్స్వర్ణం తావదేవం ధమేచ్ఛవైః 61
 శుద్ధం తజ్జాయతే దివ్యం జరామరణ రోగహృత్.

స్వర్ణ భ సృ

- చిన్ద్రాపత్ర నిభం స్వర్ణం పత్రం శుద్ధంచ పారదమ్ 62
 ఏకాన్తం మర్దయేదన్ద్రై ప్రతిష్ఠిషీమసి లేపయేత్.
 సమగన్ధక తాప్యాభ్యాం పిష్ఠిం మూషాగతాం ధమేత్ 63
 షోడశాంశం సూతభస్మ హేమ చూర్ణే వినిషీషేత్.
 అన్యేన మర్దయే ద్దాళం పచేత్త ద్భూభరే పుశు 64
 ఏవం షోడశే పర్యన్తం రసం ప్రతిపుటం ఓషేత్.
 నిరుత్థం హేమ భస్మేదం జాయతే సర్వ సిద్ధికమ్
 హేమ రసాయనమ్ 65
 విశేక వమనాన్యైశ్చ శుద్ధదేహ శుకే దికే.
 ఆర్చయే దీక విప్రాగీ గురువై ద్య పురస్పరాన్ 66
 నేవేత శుద్ధహృదయో దివ్యం హేమ రసాయనమ్.

- 16 కాన్తాభయో సుత్యభస్మ చైక గుణ్ణా ప్రమాణకమ్
మామోన్మితం హేమభస్మ వరామభ్యాజ్య యుగ్గి హేత్. 67
- 18 పూర్వోక్త వద్వజ్ర (విభో)మాస జోడతికావధి ।
పూర్వోక్త వద్విధిన్యాజ్యం ప్రకుక్విత రసాయనీ. 68
- 20 శృణు చిత్రాం గిరిసుతే ! సేవాం హేమ రసాయనే
పలమాత్రోప యోగేన సర్వరోగ వివర్జితః. 69
- 22 తతో ద్విపలయోగేన వలీపలిత వర్జితః
వాక్పిధి ద్వివ్యదృప్తిశ్చ త్రిపలేన భవేత్ప్రియే. 70
- 24 చతుషలోప యోగేన విషవ్యాఘ్రహిణీ రషహి
తథా పంచ పలేనైవ దివ్యాత్మజ్ఞానితా భవేత్. 71
- 26 దేవి ! షట్పలయోగేన సిద్ధి సాధ్య పదం భవేత్
తథా సప్తపలేనాపి విద్యాధర పదం భవేత్. 72
- 28 తథాష్టపల యోగేన స్వేచ్ఛా విహరణే పటుః
పలేన నవమేనాపి చాష్టైశ్చైవ గుణాన్వితః. 73
- 30 తథా దశ పలేనాపి మహేష్వత్స్వ మవాప్నుయాత్
ఏకాదశ పలైర్దేవి ! బ్రహ్మత్వం నా త్రసంశయః. 74
- 32 ద్వాదశశః పలైఃకాస్తే ! చిత్తుత్వం సముపైతిచ
త్రయోదశ పలేనాపి కాద్రంపద మవాప్నుయాత్. 75
- 34 తథా చతుర్దశ పలైశ్చైశ్చరం లభతే పదమ్
పలైః పంచదశైరేతి సదాశివ పదం పరమ్. 76
- 36 తథా ష్టాదశపలైః సద్విదానంద విగ్రహః
సర్వజ్ఞ స్ఫుర్వకైరాచ హుర్తా గోప్తా పసర్వగః. 77

హేమ దృతిః

- 38 హేమదృతిం ప్రవత్యోమి శృణు సంప్రతి పార్వతి
ఫలపాంశు దేవదాల్యా శ్చక్ర గోపోశ్చలాలికా. 78
- 40 టంకణం బాలినీ నీరై ర్భావయే దృఢుధా త్రియే
ద్రావయే త్కాంచనం తత్ర వశేయూత సమాదృతిః. 79
- 42 ఇమాం దృతిం కాంచనవద్భస్మ సేవాణ్చ కల్పయేత్
స్వాదు తిక్తం కషాయంచ శీతముష్ణం రసాయనమ్. 80

కనందకందః

హృద్యం కాన్తి పదం శుద్ధం చతుష్టయం గురులేఖనమ్ 81
 ధృతి స్మృత్యాను రాజోగ్య నయ వాక్సిద్ధి దాయకమ్.
 ఓయోనాదాది రోగాణాం నాశనం దోష శాంతికృత్ 82
 సిద్ధం రుచ్యం దీప్తికరం వీర్యకృ ద్బల వర్ధనమ్.

కాస్తం తద్వేదా లక్షణంచ

అథకాస్తే! ప్రవక్ష్యామి కాస్తం కాస్త రసాయనమ్ 83
 దివ్యాశోషధయ స్పృస్తు సర్వసిద్ధి ప్రదాయకాః.
 తేభ్యః కాస్తం శ్రేష్ఠతమం వలీరు కృలితాపహమ్ 84
 కల్పాస్తే తాన్ద్రవం శంభు శృర్యాణి సహిత స్వయమ్.
 ఉచ్చృణో వ్యతనోత్తత్ర స్థాతా స్వేద బిస్తనః 85
 తత్ర తత్ర గతా స్తేఽపి హ్యాయసాకాస్తత్వ మాయయుః.
 జాంగలే బహవో జాతా దేశే సాధారణే క్వచిత్ 86
 జలప్రాప్యేఽస్తివా నాస్తి జాత్యా పంచవిధా స్మృతాః.
 భ్రామకం చుమ్బకం దేవి! కర్షకం ద్రావకం తథా 87
 రోమకంచ తద్దైకద్వి త్రిచతు స్సర్వతో ముఖాః.
 కేషాం పంచ విధానాంతు పీతం కృష్ణంచ శోణితమ్ 88
 మిశ్రం పృథకపృథ క్షేషాం అమామస్య రథి దేవతాః.
 బ్రహ్మ విష్ణుమీశ భూతాత్మ మాత్మకాః పరికీర్తితాః 89
 పీతవర్ణం సర్వవేధి కృష్ణం శ్రేష్ఠం రసాయనే.
 రసబంధకరం రక్తం మిశ్రం సర్వ రుజాపహమ్ 90
 రోమకం గ్రహభీతిఘ్నం ద్రావకం చోత్తమోత్తమమ్.
 ఉత్తమం మధ్యమం నీచం కర్షకం చుమ్బకం క్రమాత్ 91
 భ్రామకం లక్షణం వర్షి లోహస్తు భ్రామయే త్తతః.
 తస్మా ద్రామక మిత్యుక్తం చుమ్బకం లోహ చుంబకమ్ 92
 కర్షకం క్షిప్రయేల్లోహం ద్రావకం ద్రావయే ద్యతః.
 స్ఫుటనాద్రోమ జననం తద్రోమకముదాహృతమ్ 93
 అత్యుత్తమం బహుముఖంచతుః పంచాస్య ముత్తమమ్.
 మధ్యమం స్యాద్ ద్విత్రిముఖం నీచమేకముఖం భవేత్ 94
 భ్రామకం చుమ్బకం సర్వ రోగాణాం నాశనే హితమ్.

కర్షకం ద్రావకం శ్రేష్ఠం రసయోగే రసాయనే
రసద్విషాం కుశమిదం కాస్తం పంచవిధం ప్రియే! 95

సమీరణాతప స్పృష్టం నగ్రాహ్యం తక్రదాచన
హస్తద్వయం సముత్థాయ కాస్తం గ్రాహ్యం పరావసే. 96

కాస్త సత్త్వ పాతనమ్

అదా సంపూజ్య దుష్టాంచ గణేశం శైరవం ప్రియే!
తీవ్రాగ్నినా దహేత్కాస్తం వేదయే త్రిఫలాంబునా. 97

తత్కాస్తం చూర్ణయేత్పూర్ణం కాచసాముదే తుబ్బకైః
లాఘ్న గుగ్గులు గుణ్ణాభి రూర్ణాజ్య మధు సింధుకైః. 98

శశాస్థి క్షుద్రమీనైశ్చ భల్లారతిల కల్కకైః
సర్జకౌర యవకౌర రాల్పశ్చిర గులై స్తథా. 99

వ్యబ్జుకై రిభద స్తీనాం విషాదైశ్చ సమాంశ్చకైః
ఏవత్సమాంశం తత్కాస్త మబాషీ రేణ మర్దయేత్. 100

మేలయేత్పంచ మాహిష్యై ర్దధ్యాద్యై ర్దోమ యాస్తకైః
శ్లష్టం పిష్ట్యావటిః కుర్యాత్కర్షమాత్రా స్సురేశ్వరి!. 101

కోష్ఠీయస్తే వజ్రనాశే ఖదిర్యౌరకై ర్ద్రవ్యమ్
పంచ పంచ వటీస్త్రత నిక్షీపేచ్చ శనైశ్చనైః. 102

త్రియామ మథనాదేవ కాస్తా త్సత్త్వం పతేచ్ఛుచి
తత్సర్వం కణశః కృత్వా కాచాద్యై కాషధై స్పయైః. 103

మూషాగతం భషేత్తీత్ర మేవం ఛామ్యం త్రిభాప్రియే!
ఏవం కృతంతు తత్కాస్త సత్త్వం సత్త్వతమం భవేత్. 104

కాస్త స్వ రూపమ్

కాస్త లోహస్య చాత్రఫ జతే తైలస్య బిష్టవః
నసర్పచిర నాస్త్యేతాః కృష్ణాస్సురాక్షత్ర సంశయః. 105

ఘృష్టిహింసో ర్షగవృష్యాత్ క్షీరోర్వి క్షిఖరాకృతిః
నకదాచిద్భువి పతేచ్ఛివా ముణ్ణుచి తిక్తతామ్. 106

తల్లోహ క్షీప్త ముష్ణాంబు శీతలం భవతి త్కణాత్

లో హ శు ద్ధిః

- ఊనం పంచ పలానైశ్చ నోర్ధ్వం పంచ దశాత్పలాత్. 107
- త్రిఫలా షోడశ పలా తచ్ఛతుర్గుణ మమ్బుచ
క్యాధయే త్పాదశేషంతు తస్మిన్పత్రాణి ధాలయేత్. 108
- శశరక్త ప్రలిప్తాని శోషయే దాతపే పునః
తాపితాని పునస్తక్ర తైలపావీర సర్పిషి. 109
- ఔద్రాఙ్గ షీరజమీర్షర కులత్త కరశేష్యవే
లేపనం శోషణం దాహం సేచనంచ క్రమాత్ప్రియే. 110
- ప్రత్యేకం పప్తథా కుర్యాత్ గిరిదోషం త్యజేదయః

లో హ సంస్కార మంత్రాః

- అదా మస్త్రస్తతఃకర్మ కర్తవ్యో మస్త్రఉచ్యతే. 111
- ఉద్భవోద్భవ కర్మస్యాన్య చ్చతుర్థన్తో మృతాత్పరః
స్వాహాస్తః ప్రణవశ్చాదా మస్త్రోయం మర్దనేస్థితః. 112
- ఓమ్ అమృతోద్భవోద్భవాయ స్వాహా
రక్షయై లోహనరయో రయమేకోద్భవో మనుః
వినాస్వాహా పదంస్థానే ఫడస్తం యస్సముచ్చరేత్, 113
- “ఓం అమృతోద్భవాయ ఫటే”
ప్రణవోర్ధ్వ నమశ్చిచ్ఛ్చ వజ్రపాణ యజ్ఞత్యపి
తతః పరం మహాయత్ సేనాధిపతయే నమః. 114
- ద్విరుక్తం సురుశబ్దస్య మహావిద్యా బలాయచ
తత స్వాహోతి మస్త్రోయం బలికర్మణి కీర్తితః. 115
- ఓమ్ నమశ్చిచ్ఛ్చ వజ్రపాణయే మహాయత్ సేనాధి
పతయే నమః
- సురు సురు మహావిద్యా బలాయస్వాహా

లో హ భ స్మృ

- ఏతాని లోహపత్రాణి సూక్ష్మం పణాచ్ఛ్చయేత్తతః
అయఃపాత్రే కాస్తచూర్ణం నిఘ్నీష్య త్రిఫలారసైః. 116
- సేచయే త్తదయో దర్శ్యా చాలయ స్నాచయేదితి
పిష్టిభూతం తదాదాయ మృత్తికా పటలేశుకే. 117

సముపే నిశీ కేతనమ్యక్ షోడశాంశుల గర్త కే
నిధాయారణ్య కారీష మధ్యగం కారిషం దహేత్. 118

అహారాత్రం ప్రకుర్వీత వాతాతప వివర్జితమ్
పునః ప్రాతస్సూదాయ వరాక్వాధేన మర్దయేత్. 119

స్థాలీ సంపుటయో రేపిం కుర్యా మ్మకపుటైః క్రమాత్
ఏవం విదధ్యాత్సప్తాహం తస్మిన్ యోగ్యంచ హింగులమ్. 120

లోహస్య షోడశాంశంచ నారీప్తనేవ మర్దయేత్
స్థాల్యాంశాకం సంపుటేచ పుటం కుర్వీత షోడశ. 121

నిరుత్థం తద్భవేద్భస్మ కేవి! యోజ్యం రసాయనే
లోహభస్మ నో - మృతీ కరణమ్

యావత్సాస్యత్రిఫలా తస్మాద్భవేద్వారి చతుర్దణమ్.
అష్టావశేషం క్వభయే తాక్వాభస్య సదృశం ఘృతమ్. 122

ఘృతకుల్యం కాస్తభస్మ కామ్రవాత్రే పచేత్ప్రియే.
లోహదర్శ్యాప్య ప్రవలయన్యావ చ్చుష్కతి తద్రసః. 123

తావన్నవద్వగ్నా సాచ్యం లోహకుల్యాం సితాం ఓకేత్.
అమృతీకరణ మిత్యక్తం సర్వయోగవహం పరమ్

లోహపాకభేదాః

లోహపాకం ప్రవక్ష్యామి తద్భవేత్ప్రివిధం ప్రియే.
మృదుమధ్య ఖరాః ప్రోక్తా జమ్బీర సదృశో మృదుః. 125

మధ్యమః వీణ్ణ సదృశో వాలుకా సదృశః ఖరః.
కాస్తలోహ రసాయన సేవాక్రమః

అథ సేవాం ప్రవక్ష్యామి కాస్తలోహస్య భస్మణః
సుముహూర్తే శుభదినే పూజితేతాది దేవతా. 127

సేవేత సిద్ధిదం దివ్యం కాస్తభస్మ రసాయనమ్
శుద్ధజేహో విరేకాద్యై రభ్రభస్మ పురాత్రియే. 128

మాసమేకంతు సేవేత తస్మాచ్ఛుద్ధ పుర్రభవేత్
మాషమాత్రం కాస్తభస్మ గుణ్ణమాత్రాభ్ర భస్మచ. 129

ద్వివిష్కం త్రిఫలామార్గం మధుసర్పి స్సమన్వితమ్
విహేత్రాత ర్విశుద్ధాత్మా సానదానాది కర్మణి. 130

అనుసేయం తతోలోహోహ్యన్యం మష్టిగుణం పయః
ధారోష్ణం తదభావేతు కృత్వాక్షీరం సమాంబుకమ్. 131

యావత్ క్షీణజలం క్వాధ్యం క్షీరంచాను పితేత్రియే
తదనాశ్చేయ వరాక్వాధం గుడుచ్యావా కమాయకమ్. 132

ఇత్యేకమాసం సేవేత క్రమాద్ ద్విత్రి చతుష్టయం
ప్రతిమాసం మాసగుణ్ణా వృద్ధిః కాంతాభ భస్మవోః. 133

ఏవం షోడశమాసాంతం వృద్ధిః షోడశ మాత్రకాః
పూర్వోక్తవద్విధిం త్యాజ్యం కుర్యాత్సిద్ధి మనాపుయాత్.

అస్య వత్సరయోగేన క్షుద్రామయ వినాశనమ్
ఏతత్ ద్వివర్షయోగేన మహారోగ ప్రణాశనమ్. 135

త్రివర్షాత్పలితం హన్తి చతుర్వర్షాద్వలిం హరేత్
షణ్చమాదప మృత్యుమ్నం షష్ఠీస్యాదాయుష శ్మతమ్. 136

త్రయోదశాబ్దే దేవత్య మిప్రోత్వంచ చతుర్దశే
తథాషణ్చ దశాబ్దేచ సర్వలోక ప్రియోభవేత్. 137

సప్తాబ్దే సూర్యవద్దీప్తిం దశమే సిద్ధిమేలనమ్
వైద్యాధరం సమాప్నోతి వర్షచైకాదశే ప్రియే! 138

షోడశాబ్దేఽన్త సిద్ధి స్వాస్యత్సత్యం సత్యం మహేశ్వరీ!

కాస్త దృతి క్రమః

సువర్ణ దృతి వత్కాస్త దృతి స్వాస్యూర్వ వత్ప్రియే. 139

కాస్త దృతిర్భవే కృష్ణ కాస్తలోహస్య శస్మవత్

లోహ భేదాస్తద్గుణో శ్చ

కిట్టం ముణ్డం తథాశీఙ్గం కాస్తం పూర్వోత్తరోత్తరమ్. 140

గుణాభ్యాస్సుర్వ్య ర్దశశత సహస్రం లక్షకం క్రమాత్
శతాధికో భవేత్కాస్త స్త్యేషానాం రసాయనమ్. 141

త్రిదోష శమనం దివ్యం సర్వరోగాపహరకమ్
కాన్తిం రుచ్యంచ చక్షుష్యం హృద్య :మాయుష్యదం శుచి.

స్థైర్యం దార్ఢ్యంచ ధానునాం బలవచ్చ రసాయనమ్

అక్షరసంకలనం - అక్షరసంకలనం

- 143 అక్షరసంకలనం ప్రవృత్తిని తదుర్వచ్యాదికం క్రమాత్. 143
- పురాక్షరసంకలనం క్షరసంకలనం మనోరమ 144
- ఇద్దాక్షరసంకలనం గాయత్రీ ప్రముఖై స్సహ. 144
- అక్షరసంకలనం ముఖ్యైర్విషయ మునిదార్శకం సంయుతా 145
- సందిక్షరసంకలనం మహామాయా చిత్తజ్ఞా నవ్యరూపిణీ. 145
- అక్షరసంకలనం కథాక్షరసంకలనం బహువో ద్యుశోః 146
- తదాక్షరసంకలనం చాతా తతస్సాక్షరసంకలనం. 146
- తేజోక్షరసంకలనం తద్వక్షరసంకలనం స్వాత్మ్య కైలాస మాయతూ 147
- వాత్మ్య వక్షరసంకలనం క్షరసంకలనం వ్యవతత్తదా. 147
- దేవాక్షరసంకలనం మానా త్తస్మాత్ క్షరసంకలనం ప్రదా 148
- సమక్షరసంకలనం వక్షరసంకలనం చతుర్థాక్షరసంకలనం. 148
- కృష్ణాక్షరసంకలనం సాక్షరసంకలనం వీరం దేవ్యక్షరసంకలనం 149
- రక్షరసంకలనం తస్యక్షరసంకలనం యోగం క్షరసంకలనం భూదితి. 149
- చతుర్విధం తదాక్షరసంకలనం వక్షరసంకలనం 150
- రసాయనం లోగవారం సర్వక్షరసంకలనం ప్రదాయకమ్. 150
- ఇత్యుచితే సురాస్పర్శ్య నాక్షరసంకలనం సంమితమ్ 151
- క్షరసంకలనం రజతకాక్షరసంకలనం త్రయమవ్యక్తు వర్ణకే. 151
- సర్వం రసాయనే యోజ్యం రక్షరసంకలనం పితాసితమ్ 152
- క్షరసంకలనం చృతగుణం రక్షరసంకలనం రక్షరసంకలనం సహప్రకమ్. 152
- పీతాక్షరసంకలనం గుణం కృష్ణం క్షరసంకలనం లోహం రసాయనే 153
- ప్రత్యేకం తాని జాయంతే చతుర్థాక్షరసంకలనం క్రమాత్ 153
- పీనాశం దర్శరం నాగం వక్షరసంకలనం చతుర్విధమ్ 154
- వక్షరసంకలనం సమాహారేన్ముఖ్యం త్రణ్యన్యాని వివర్ణయేత్. 154
- పీనాశమగ్ని నిక్షరసంకలనం ముఖ్యకే దలనంచయమ్ 155
- తేజోవీరం ముఖ్యం చక్షరసంకలనం ద్రోగకారణమ్ 155
- దర్శరం వహ్ని నిక్షరసంకలనం కురుతే భక నిస్సృజమ్ 156
- తక్షరసంకలనం తే లోగ మక్షరసంకలనం మనోభక్తమ్. 156
- నాగమగ్న నిక్షరసంకలనం పూత్యం వితనోతి యత్ 157
- తక్షరసంకలనం మహావ్యం మక్షరసంకలనం భవేభవమ్. 157

గ్రామ్యలక్షణమ్

- 071 ఏత త్త్రితయ సేవాభి ర్షాయతే రోగపంచయః
వహ్నిస్థితంతు చక్షాభం వికాదానానాచరే త్వచిత్. 158
- 072 తస్మాద్వ్యజ్ఞాభకం శ్యం పతిలిత మృత్యుజనూ
రాజహస్తా త్వరం గాహ్యం ఖిత్వేన తదాక రాత్. 159
- 073 భారయక్తం పృథుదలం సిద్ధం మోచ్యదలం సుఖమ్
కాచవద్వక క్షిప్తాభం వయోజ్యం తత్క దాచన. 160

ధాన్యబ్రుకమ్

- 074 పూర్వోక్త లక్షణాయతం వక్షాభం ధమయే దృశమ్
అర్కశ్రీరా కనాలేచ నోమూత్రే త్రిఫలాసే. 161
- 075 మేఘనాధ రసేచేత్థం నిషీపే త్తేఘ త త్త్రిధా
సమ్యగ్దలం మోచయిత్వా మేఘనాదా మ్లుయోర్భావైః. 162
- 076 భావయే దాతపే త్రివే క్లత్తం పిష్ట్యాఽఞ వస్తుకే
నిషీప్య ధాన్యపహితం బద్ధ్యా తత్కాంచికే పునః. 163
- 077 కరాభ్యాం ఘట్టయేద్ధాభం సూక్ష్మం తత్కాంచికే స్రవేత్
తత్కుర్యాదాతపే శుష్క మేఠద్ధాన్యా భకం స్ఫుతమ్. 164

అబ్రుక సత్వపాతనమ్

- 078 కాస్తవత్సర్వ పఠన మభ్రకస్య భవేత్త్రియే!
హోమరూప్యం మాషీకంచ వైక్రాస్తం మఘటంకణమ్. 165
- 079 గుణ్ణాగుడం ఘృతం భల్ల (బిల్వ) మేకైకం దశనిమ్కణమ్
పిష్ట్యాఽఞ్క పయసా కార్యావటికాః కర్ణమాత్రకాః. 166
- 080 శఠనిషేకాఽభ్ర సశ్వేఽస్మి ని్యక్వతే వటికాఃషీపేత్
వత్కైక ఘటికా మాత్రం వట్ట్యమేసాశ్శనైశ్శనైః. 167
- 081 యావత్తత్సర్వ శేషంస్యా త్తావధామ్య మతద్భిత్తైః
ఇద మభ్రక సత్వంతు కేవయోగ్యం రసాయనమ్. 168

అబ్రుక సత్వ భస్మ

- 082 చూర్ణీకృత్యా భ్రసత్వం తస్మేఘనాదః పునర్నవా
సూరణోఽగ్నిదలం ముస్తా జమ్బూరస్తావ్యమూలికాః. 169

అనందకాండ:

త్రిఫలా వజ్రవల్లిక శార్దూల ముఖం తథా
అమృతం వటజటా కారాస మునిశిశ్నుకమ్. 170

వకవీతా లోకీలాక్షీ సర్వాక్షీ మలినీ వచా
కటూరి బాకుచీ కన్యావైకైకస్య రస్తే! పృథక్. 171

మర్దనం ఘర్షణాకంఠ ప్థాలీపాకం పుటం త్రిమాతౌ
వక్త్రకాహం ప్రకుర్వీత తతోదర దమాక్షికే. 172

సత్యబోధక భాగవ యోజ్యం కేవలం వరారస్తే!
పుటబోధక పర్యవ్రం కుర్యాదేవహి శైరవి. 173

పూర్వోక్త వత్సాదమృతీకరణం కాస్తసత్యవత్
నిరుద్ధం భస్మభవతి దాయురాగోగ్య దాయకమ్. 174

అత్రక సత్ప్ర సేవాక్రమః

అథసేవాం ప్రవక్ష్యామి ఘనసత్ప్ర రసాయనే
వమనాది వికుఢాశ్లాఘా పూజితస్వేష్ట దేవతః. 175

గుణ్ణామాత్రాఽత్ర సత్ప్రంచ ద్విసిమ్మం త్రిఫలా రజః
మధ్యాభ్యాభ్యాం లిహేత్రాత్ర రేకమాసం భజే దితి. 176

ఏవం యదశ మానాస్తం మాసవృద్ధి క్రమేణై
గృణ్ణావృద్ధి ర్భవేద్దేవి! నేవేతేథం రసాయనమ్. 177

పూర్వోక్త వద్విధిం త్యాజ్యం ప్రకుర్వీత సుశీలీ!
వృక్షేణ దేహకుఢ్ధిన్యాత్ ద్వివర్ణాదామయా చుప్సితః. 178

త్రివర్ణరాసృహోగ నాశనం భవతి భృవమ్
చతుర్వర్ణా సృహోకాద్వి బలవీర్య ప్రవర్ధనమ్. 179

పంచవర్ణా దేహదార్ద్ర్యం పశు వాక్సృద్ధి మేతిహి
సప్తమే దివ్యవృష్టిన్యా దప్తమే విష నాశనమ్. 180

నవార్ణే స్థితామేతి తతో విద్యాధరా భవేత్
ఏకాదశార్ణే త్విజ్ఞోత్సం ద్వాదశే బ్రహ్మతాథవేత్. 181

త్రయోదశార్ణే విష్ణుత్వం రుద్రత్వంచ, చతుర్దశే
కళత్వం పంచదశే షోడశార్ణే సదాశివః. 182

అసిమాది యతస్సైవరీ సర్వైః స్మర్యకృద్భవత్
అత్రక దృతిః

అథాభావృత్తిం వక్ష్యే కన్యుకే కన్యవచన. 183

కవితీర్థా కేకపైతే ప్రత్యేకస్తు త్రిభా వచితే
 11 మూషాయాం ద్రావణిత్యా తదభివ్యక్తికృతీర్థవేత్. 184
 భస్మీకుర్యాత్ప్రయత్నేన దృతిమభ్రకసత్వవత్

అ బ్రు క గు ణాః

మద్రస స్వర్వరోగఘ్ని త్రిదోష శమనః పరః. 185
 8 వీర్యాయుష్య బలప్రజ్ఞా కాన్తిరూప వివర్ధనః
 వపుర్ధార్య ఫైర్యయ్యక్తో వలీవలిత మృత్యుహా. 186
 9 రుచ్యో వృష్యో లఘుశ్శీతో మేధ్యస్నిగ్ధో రసాయనమ్
 అభ్రకం దీపనం గ్రాహి శ్రేష్ఠం పారద బన్ధనమ్. 187
 10 పక్షిజన్మాత రాజస్య భస్మీ భూతాభ్ర సత్వకః
 అభ్రస్య పత్రం రోగఘ్నం తచ్చసత్వం దృఢజ్వరమ్. 188
 11 చేతసత్వం (!) మృదుహరే ద్ద్వితీస్తాంకృ దర్షితామ్.

ఇతి శ్రీశైరవోక్తే అనందకండే అమృతీకరణ
 విశాస్తా సప్తమోల్లాసః

అష్టమ ఉల్లాసః

రసాయన సేవా

11 నూతోవజ్రం సువర్ణంచ కాన్తలోహం తథాభ్రకమ్
 పంచైతా న్యమృతానిస్యః కల్పితాని పృగాం వయా. 1
 12 మత్త కాశిని యోనేత్తి సోపి సాక్షాన్మహేశ్వరః
 అహం రసో రసశ్చాహమావయో రస్తరం నహి. 2
 13 తేన యుక్తాస్తు ప్రాచ్యా స్థిద్ధిదా స్ఫుర్వసంశయః
 పురుషం రససేవార్థం వదామి శృణుపార్వతీ! 3
 14 శ్రీ బాలకానాంచ నహి యోజ్యం రసాయనమ్
 బాలాః పంచదశాబ్దా యే కుమారా శ్రీంశదబ్దకాః. 4
 15 పంచాశదవర్షా దేశీయా యువానః పరికీర్తితాః
 అశ్వినం చ షష్ఠవీరాః భవేయన్తే రసాయనే. 5

యథోక్తకాలే సిద్ధిస్సాన్వయమాంసయనాత్
 తస్మాద్విగుణ కాలేన యావస్సిద్ధి ర్భవేచ్ఛవమ్. 6
 తస్మాత్త్రిగుణ కాలేన వృద్ధస్సిద్ధి మవాప్నుయాత్
 జ్ఞాతవ్యాః క్రమశోదేవి! హ్యత్తమో మధ్యమోఽథమః. 7

రసాయన సేవాక్రమః

- పూర్వ మధకమక్షీయా త్తతః కాస్త రసాయనమ్ 8
- అథ కాస్తాధకం దేవి! పశ్చాద్దేమ రసాయనమ్.
- అథాధకం స్వర్ణయోగం కాస్త హోమరసాయనమ్ 9
- ఘనకాస్త స్వర్ణయోగం తతో వజ్రరసాయనమ్
- అథాధ్ర వజ్రసేవాంశ కాస్తవజ్ర మతఃపరమ్ 10
- ఘనాయ స్తాస్తకీరంశ హోమవజ్రం తతోఽథవేత్.
- పశ్చాద్ద్ర ప్పర్ణవజ్రం కాస్తాప్యృపద వజ్రకమ్
- ఘనకాస్తం హోమవజ్ర మతః పారద భక్షణమ్. 11
- తథాఽధ్ర రసయోగం స్యాత్తతః కాస్తరసం భవేత్
- ఘనకాస్తరసం దేవి! పశ్చాద్దేమ ం భవేత్. 12
- ఘనహోమరసం పశ్చాత్కాస్త హోమ రసం తతః
- ఘనకాస్తం హోమసూతయతో వజ్రరసం భవేత్. 13
- ఘనవజ్రరసం దేవి! కాస్తవజ్రరసం తతః
- ఘనకాస్తం వజ్రసూతం హోమవజ్రరసం తతః. 14
- ఘనహోమ పవీసూతం కాస్తహోమ పవీరసమ్
- ఘనకాస్త స్వర్ణవజ్ర రసమస్మాత్పరం నహి. 15
- ఉత్తరోత్తరక స్పర్శ్యేవైకే సర్వగుణోత్తరాః
- రసాయనాని పంచస్సుకేకైకాని వరావనే. ! 16
- రసాద్విద్యామగ భవాత్ప్రైత్యమగ భవాదశ
- చతుర్ముఖాః పంచత్యేకః పంచాహోదభవః. 17
- ఏకత్రింశద్వారాః హో! రసాయన మితిపియే!
- ఘనం కాస్తం హోమవజ్రం పారదకేతరేతరమ్. 18
- పూర్వోత్తరోత్తర గుణా భవన్తి ప్రాణవల్లభే!
- రసస్య క్రామణం వజ్రం హోమకాస్త ఘనం భవేత్. 19

వజ్ర సంక్రామణం హేమమకాస్తం వ్యోమభవేత్ప్రియే !
 హేము కాస్తభవం యోజ్యం కాస్తస్యక్రామణం ఘనమ్
 అభస్యక్రామణం చాభస్యేనం సిద్ధిపదం యతః
 ఏకైకౌషధ సేవాయాం యథోక్తం క్రామణం భవేత్. 21
 యుక్తో ద్విత్రి చతుః పంచ ఖైష్యైః క్రామణం సహ
 త్రిఫలా మధుసర్పిషి సామాన్య క్రామణం భవేత్. 22

ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకండే అమృతీకరణ
 విశ్రాంతా అష్టమోల్లాసః

నవమ ఉల్లాసః

రసాయనార్థ రస సంస్కారః (ప్రథమః ప్రకారః)

శ్రీ భైరవీ—

రసాయనార్థాం సూతస్య సంస్కృతిం వదమేవిభో !

శ్రీ భైరవః—

- శృణుపార్యతి! యతేన సంస్కారం శ ధనాదికమ్. 1
- పునర్నవారపైః కేష్యం ధాన్యాభ్రం పారదం సమమ్ 2
- తప్త ఖల్వే దినం కేవి! వజ్రమూహగతం రసమ్.
- పచేన్యాభర యస్త్రేచ పునస్సంఘ్నయేచ్చుతమ్ 3
- పూర్వద్రవై ర్యథాపూర్వం మర్దనం పాచనం పునః.
- కృత్వైవం దశవారం తం పాత్యం పాతనయస్త్రకే 4
- కుద్ధస్యాత్పరదో కేవి! యోగ్యోయోగే రసాయనే.

(ద్వి తి యః ప్ర కౌ రః)

- దశమాంశం రసాద్గఢం తప్తఖల్వే వినిశీ చేత్ 5
- వరాజమ్బీర కన్యాగ్ని ద్రవై ర్యామం విమర్దయేత్.
- పాతయేత్పాతనా యస్త్రే కుర్యోజేవంతు సప్తథా 6
- సగంధకం మర్దనంచ పాతనం భవతి త్రియే.

కుద్ధస్యాత్పరదో కేవి! యోగ్యో యోగే రసాయనే

(తృ తి యః ప్ర కౌ రః)

- తిలతైలై ర్మాహిషికై ర్ముత్తై ర్మృద్ధ్యమ్కౌన చ. 7

1. క్షోమాంస్యైర్జిజ్జులం పాచ్యం లోహపాత్రే క్రమాగ్నినా
2. సప్తాహం లోహదంజేన చాలయన్సద్రవం ముహుః. 8

3. సార్వసూయార విత్తేన భావయే దాతపే దినమ్
4. శాచయే త్వాతనాయస్తే దరదం ఖరవహ్నినా. 9

5. కుద్ధో భవేచ్ఛతు ర్యామాత్పారదస్య ద్రవనాయనే
6. ర సేతు స్మక్రమః

[ప్రథమః ప్రకారః]

7. ఊర్వానస్తాత్రజీర్ణస్య సూతస్య సమగంధకమ్ 10

8. నిక్షిపేత్సక్వ మూషాయాం గర్జీద్వాభ్యాం చతుర్ముఖమ్
9. కాకిమాచీద్రవం దత్వా నిరుద్ధ్యేనాం క్రమాగ్నినా. 11

10. అచేద్దండ(త్క-స్తు)క యస్త్రస్థాం మూషాం యామ చతుష్టయమ్
11. భస్మనాజ్జాయతే సూతో యోజయేత్తు రనాయనే, 12

[ద్వితీయః ప్రకారః]

12. ఖజీర్ణసూతం సుక్ క్షీరై స్సమం గంధం విమర్దయేత్
13. దినం తనో గర్భయస్తే) పుటే భస్మతి పూర్వవత్. 18

(తృతీయః ప్రకారః)

14. ఖజీర్ణసూతం తుల్యాంశం లాప్తోర్థా మధు ఉజ్జ్ముఖమ్
15. గుణ్ణాం భృజ్జరస్థై స్సర్వం దినమేకం విమర్దయేత్.
16. అద్భితం వజ్రమూషాయాం ధమేద్భస్మతి పారదః

(చతుర్థః ప్రకారః)

17. కువజీర్ణం రసం గంధం త్ర్యహం తుల్యం విమర్దయేత్.
18. అహిమూర్యా రస్థై ర్వాఽథ హృజామూర్యా రసేన వా
19. రసేన కీటమూరిణ్యః శ్వేతాంకోల రసేన వా. 16

20. దినాశాత్రం కరీమాగ్నా మృణ్మయే సంపుటే దహేత్
21. తుమాగ్నినా వా త్రిదినా ద్భస్మిభవతి పారదః
22. (పంచమః ప్రకారః)

23. తప్తఖలేవ్ వజ్రభస్మ జీర్ణే సూతే సమం త్ర్యహమ్
24. హంసపాదీరస్థై ర్గర్భ్యం వీక్షేర్దిశ్యామనో ద్భవతైః. 18

లేయేద్వజ మూమాయాం తత్ర పూర్వం రసం యేషేత్
త్యహం తుమాగ్నినా సాభ్యం హంసపాదీద్రవైః పునః. 19

మర్దయే త్రిదివం గాఢం తన్లోలం పూర్వవత్పచేత్
భస్మీభవతి సూతేన్ద్రః కఙ్కకున్దేన్ద్రుః పన్నిభః. 20

జొ రి త ర స మారణమ్
(ప్రథమః ప్రకారః)

అభవత్కైర్వి దేవేశి ! జారితం రసమారణమ్
ప్రథమం జారణం కుర్యాత్సవీజం సురనాయకే. 21

అజారితం రసం మూఢః ప్రమాదాన్మోహయే ద్యది
మమ ద్రోహే స పాపిష్ఠో మహాపాతకవాన్ భవేత్. 22

భ్రూణహః సురుహూతీచ గోఘృత్త్రీ కాలఘాతకః
తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నేన నిర్వాజ్జరణ పూర్వకమ్ 23

మారణం రసరాజస్య మమ బీజస్య పార్వతీ !
భారాయాం గోమయం దేం ! స్థాపయిత్వా తతో పరి. 24

కర్షమూషాం వినిషీప్య తన్మధ్యే కటు కుంబుజమ్
తైలం నిధాయ సూతంచ నిషీపేచ్ఛ తతో పరి. 25

కాకమాచీరసా దేయ స్తైలతుల్యో వరావనే
శుద్ధ గంధం వ్రీహీమాత్రం దత్వా మూషాం నిరోధయేత్. 26

తమార్థ్యం ఖాదిరాక్తార పూరితం త్రావకం న్యసేత్
జ్జ్వాత్వా త్థాజ శీతత్వం పునర్గంధంచ తైలకమ్. 27

కాకమాచీద్రవం దత్వా వహ్నిమేవం పునః పునః
అభస్తా ద్గోమయం సాప్తమిముపిష్టాచ్ఛ పావకమ్. 28

కాకమాచీ ద్రవస్సూత తైలం చైత త్తయం సమమ్
జారయే త్తద్గణం గంధం రసస్వేత్తం ముఖకృతిః. 29

దినం జమ్బీర నీరేణ మర్దయేత్తం రసం పునః
చతు స్పప్త్యంశకం హోమ్యః పత్రం కణ్ణిక భేదనమ్. 30

మయూర పిత్తం తైలంచ లిపేత్సర్వప సంభవమ్
అభావే తైలపిత్తస్య చూలికా లవణం బలిమ్. 31

జమ్బీరస్య రసైర్మర్ద్యం తం రసం హోమపత్రకమ్
పాచయే త్పూర్వవ ద్వహ్నో జమ్బీరస్య రసైః పునః. 32

- సంపూర్ణాం నిరోధయేన్మామేం పూర్వవజ్జరయే త్పువః
ద్వాత్రింశ దంశకం హోమ షోడశాశం తతోపరి. 33
- మర్దయే జ్జరయే దేవం తత స్సూతస్య మారణమ్
సమూలాం కుమ్భి మాదాయ గవాం మూత్రేణ శేషయేత్. 34
- దినమేకం తద్రసేన మర్దయేత్పారదం సుధీః
సంపుటే కాస్తజే కిష్టాస్యో హ్యోధ్వభశ్చ నియామకాన్. 35
- చుల్యాం మృద్ధ్యోనా పాచ్యం దినం భస్మ భవేద్రసః
అక్షీణో మృత్యునాశీ స్వాజ్జరాదారిద్ర్య నాశనః. 36

(ద్వి తీ యః ప్రకారః)

- వాసితం పారదం కర్ష మష్టగుణ్ణా స్సువర్ణ కమ్
మృతం వజ్రం చతుర్గుణ్ణం మర్ద్య. హంసపదీరసైః. 37
- తప్తఖల్వే వజ్రమూక్షాగతం కృత్వా నిరోధయేత్
పచేద్భూధర యస్త్రేచ పున రాదాయతం రసమ్. 38
- హంసపాదీ ర్ద్రీవై ర్మర్ద్యం తప్తఖల్వే దినత్రయమ్
పూర్వవద్భూధరే యస్త్రే పచేద్భూతం పునఃపునః. 39
- ఏవంశతపుటం కృత్వా భస్మస్యాద్రక్త వర్ణకమ్
ఏతాని రసభస్మాని శస్త్రానిచ రసాయనే. 40

రసాయనయోగాః

(అత్ర క ర సా య న మ్)

- ఏకద్విత్రి చతుష్షణ్ణు యోగయక్తం రసాయనమ్
క్రమద్వయ్యేమి దేవేళి! తత్రా ప్యభ్రక సేవనమ్. 41
- వమనాది విశుద్ధాత్మా త్యక్తయోరాముకాది కః
పూర్వ వద్భస్మయ్యేవ్యోమ సత్వం భృజైవరారసైః. 42
- త్రిస్పష్టభా భావనీయం ప్రాతుర్గుణ్ణాద్వయం భజేత్
ససితం తదను త్కేద్రం ఘృతై స్సత్రిఫలం లిహోత్. 43
- ద్వాత్రింశ ద్గుణ్ణకా వృద్ధిః క్రామణం కర్ష మాత్రకమ్
ఏవం షోడశమాసాస్తే సర్వరోగా ద్విముచ్యతే. 44
- సభవే తాస్తే సేవార్ణ స్తేవ ముభ్రక సేవయా

(కాస్త్రరసాయనమ్)

70 పూర్వవద్యస్మయేతాకాస్త్రం వరానిగ్ధే భృగ్జైః. 45
 80 రసశ్రీసస్తవారాణి మర్దయే ద్భావయే త్రకమాత్
 82 ఔద్రాజ్యభ్యాం లిహోత్రాస్తరిత్యం గుణ్ణద్వయోన్మితమ్
 అనుభక్యం సిన్ధువార వరాభృగ్భ భవం రజః
 84 మధ్యాజ్యభ్యాం కర్షమాత్రం శుద్ధాజ్ఞో వమనాదిభిః. 47
 ద్వాత్రింశ ద్గుణ్ణకావృద్ధిః పరమావిధి రీశ్వరి!
 86 భవేత్తోడశ మాసాన్తా జ్జరావ్యాధిభి రుచ్ఛితః. 48
 88 కాస్త్రస్య సేవయా పశ్చా ద్భవేత్కాన్తాన్త్రకాన్తకః

(కాన్తాన్త్ర రసాయనమ్)

90 మృతంకాస్త్రం ఘనం తుల్యం ఛాతీ భృగ్భ పున ర్నవాః. 49
 92 ద్రవై రేషాం పృథజ్సర్వ్యం కశ్యేగుణా ద్వయం లిహేత్
 94 శర్కరా మధు సర్పిర్భి శ్శుద్ధాత్మా వమనా దిభిః. 50
 96 భృగ్గోమలక వర్షాభూ చూర్ణం క్రామణ ముత్తమమ్
 మధ్యాజ్యై రనులేహ్యం తద్వాత్రింశ ద్గుణ్ణకావధి. 51
 98 మాసషోడశ యోగేన వలీవలిత జిదబలీ
 కాన్తాన్త్ర సత్వ భజనా ధేమ సేవార్హ్నో భవేత్. 52

(స్వర్ణ రసాయనమ్)

100 పూర్వవద్యస్మయే తస్వర్ణం దశమూలకపాచుతః
 102 ఏకవింశతి వారం తం మర్దయే ద్భావయే త్ప్రియే !. 53
 104 మధ్యాజ్యభ్యాం ముద్గమానం లిహోత్రాస్తరి త్విశుద్ధభిః
 106 గుడుచీ త్రిఫలా క్వాళం పలంచాసు విజే త్సుధీః. 54
 108 అష్టగుణ్ణావధి ర్వృద్ధి ర్భవేత్తోడశ మాసః
 తేజస్వీ బలవా స్థీమాంశ్చక్షుష్మా న్నోగవర్జితః. 55
 110 వలీవలిత నిర్ముక్తి త్రికాల విషజ ద్భవేత్

(స్వర్ణాన్త్ర క రసాయనమ్)

112 పూర్వవ స్మారయే తస్వర్ణం తస్మా ద్విగ్ణా మభ్రకమ్. 56

దశమూల వరాభ్యుక్త క్షాంతై ర్భావ్యం త్రిసప్తకా
ప్రాత ర్భావ త్రయం శేఖ్యం మధ్యాహ్నైః క్రామణం
లిహోత్. 57

పలం గజూచీ త్రిఫలాక్వాథం తదను పార్యతి !
చతుర్వ్యతి గజాప్య వృద్ధిస్యా త్పరమావధిః. 58

మాసమృదక యోగేన దివ్యతేజ మహాబలః
ఘనకాంచన యోగేన స్వర్ణకాంతార్జుణో భవేత్. 59

(స్వర్ణకాంత రసాయనమ్)

పూర్వ వహ్నిరయే త్స్వర్ణం కాంతం స్వర్ణద్విభాగమ్
కాత్రీఫలై ర్ద్విపక్షై న భావయే స్వర్ణయే త్క్రమాత్. 60

సశరం భజేత్ప్రాత స్త్రీమాషంచ విజేదను
కాత్రీవత్సం ఘృతం త్షోద్రం కర్ణమాత్రం సుశేషమ్ ! 61

చతుర్వ్యతికా గజాపృథ్వి స్యాత్పర మావధిః
మాసమృదక యోగేన పరీలీత స్థితః. 62

తప్తకాంచన సచ్చాయః పంచబాణ ఇవావరః
హోమ క్షాంతాదనేన కాంత భజన కార్షకః. 63

(స్వర్ణాత్రకాంత రసాయనమ్)

పూర్వవహ్నిరయే త్స్వర్ణం కాంతసత్వ్యాభ సత్వకమ్
సమాని త్రీచైతాని భావయేచ్చ త్రిసప్తకమ్. 64

ముద్గి విద్గుడికా భృజ్జి వరావీరేణ పార్యతి !
మాషత్రయోన్మితం ప్రాతర్ద్విపేత్ షోద్ర ఘృతాల్లతమ్. 65

ముద్గేహార్ణం కర్ణమాత్రం మధ్యాహ్నాభ్యాం లిహేదను
గోక్షీరం పలమాత్రంచ విజేత్తదను పార్యతి. 66

వల్లద్వాదక సంఖ్యాతా పరాపృథ్వి ర్భవేత్ప్రియే
మాసమృదక యోగేన దివ్యకాయో భవేన్నరః. 67

హోమాభికాంత భజనా ద్యాయ స్యాద్వృజ భవేత్
(వజ్ర రసాయనమ్)

పూర్వవహ్నిరయే ద్వజ్రం కాత్రీవీరేణ మర్దయేత్. 68
భావయే త్కప్తకా ధీమాన్ ప్రహీమాత్రం లిహేత్ప్రియే
ఘృతక్షోద్ర యతంచా సువిజేధాత్రీరసం పలమ్ 69

వల్లవధి ర్భవేద్వృద్ధి ర్భావసోకశ యోగతః
 చిరజీవీ వజ్రకాయో దివ్యదృష్టి ర్మహాబలః. 70
 వజ్రస్య సేవయా యోగ్యో భవేద్వజ్రాభ్ర భక్షణే

(వజ్రాభ్ర ర సా య న మ్)

పూర్వవ న్మారయే వ్యోమ వజ్రం వజ్రాచ్యుతుర్గుణమ్. 71
 ఘనం ధాత్ర్యా శ్శతావర్యా రసై ర్భావ్యం త్రిసప్తధా
 యవమాత్రం లిహేత్సాత ర్మధ్యాజ్యభ్యాం లిహేదను.

ధా తీ శతావరీసీరం క్రామణం పలమాత్రకమ్
 చతు ర్గుణాపరావృద్ధి ర్భవే త్సోకశ మాసతః 73
 వాక్సృద్ధి ర్దివ్యదృష్టిస్యా ద్దేవతా సదృశప్రభః
 సేవయా ఘనవజ్రస్య కాస్తవజ్రార్హణో భవేత్. 74

(కాస్తవజ్ర ర సా య న మ్)

పూర్వవ ద్భస్మయేద్వజ్ర కాస్తం వజ్రాచ్యుతుర్గుణమ్
 కాస్తం త్రిసప్తధా భావ్యమశ్వగ్ధా వరారసైః 75
 యవమాత్రం షోడశమై గ్గుక్తం శేష్యాం దినోదయే
 అశ్వగ్ధా వరాచూర్ణం కర్ణం గోషయ సాపిబేత్. 76

చతు ర్గుణావధి ర్దేయావృద్ధిస్యా త్సరమావధిః
 మాససోకశ యోగేన బాలసూర్య సమద్యుతిః. 77

మహాబలో మహాతేజా వాక్సిద్ధ స్సిద్ధతాం వ్రతేత్
 సేవయా వజ్రకాస్తస్య వజ్రకాస్తా భ్రకార్హణకః. 78

(వజ్రాభ్ర క ర సా య న మ్)

పూర్వవ న్మారయేద్వజ్రం కాస్తాభ్రాణిచ హీరకాత్
 చతు ర్గుణేద కాస్తాభ్రే వరాభృజ్జ కురణ్ణజైః 79
 రసై ర్త్రిసప్తధా భావ్యం యవమాత్రం లిహేత్త్రియే!
 సమధ్యాజ్యం భృజ్జవరా కురణ్ణకరణో యుతిమ్. 80

పలం పిబేచ్ఛ గోక్షీరం చతు ర్గుణా పరావధిః
 మాససోకశ యోగేన గుర్రదృష్టి ర్మహాబలః. 81
 అవ్యాహత గతి ర్గీర స్సిద్ధసంఘేన వర్తతే
 కాస్తాభ్రవజ్ర భజనా ద్యోగ్యస్యా ధ్దేమ వజ్రయోః. 82

(స్వర్ణవజ్ర రసాయనమ్)

పూర్వవన్నాయే ద్వజం స్వర్ణం వజ్రాద్విభాగకమ్
సువర్ణవజ్రం వజ్రాభూ రస్తైర్భావ్యం త్రిస్తభా. 83

ప్రహీమేయం లిహేత్పాద పుతాభ్యాంచ పునర్నవామ్
కర్ణం పంచ గోక్షీర మనుషేయం సురేశ్వరి! 84

ద్విగుణావధి పృథ్విన్యా న్నాహోడక యోగతః
చిరకాలం భవేజ్జీవీ వలీలీత వర్జితః. 85

వజ్రహోమోప యోగేన స్వర్ణాభ కలిశార్దకః
(స్వర్ణాశ్ర వజ్ర రసాయనమ్)

పూర్వవ ద్భస్మయే ధేమ ఘవవజ్రాణి శార్వతి!
హీనకా ద్విగుణం స్వర్ణం స్వర్ణాద్రాం ద్విభాకమ్ 86

ముసలీ కర్ణసారణ భావసేయం త్రిస్తభా.
యవమాత్రం లిహేత్పాత ర్మధ్యాభ్యాభ్యాం పిజేదను 87

కర్ణన్యా ముసలీచూర్ణం గోక్షీరం పలమాత్రకమ్.
చతుర్గుణావధి ర్మృద్ధి ర్నాహోడక యోగతః. 88

మృత్యుంజయే జ్జరాహీనో వజ్రకాయో మహాబలః.
ఏతస్య సేవయా వజ్ర హోమకాన్తార్దకో భవేత్ 89

(స్వర్ణ వజ్ర కాన్త రసాయనమ్)
వజ్రకాన్త సువర్ణాని పూర్వవ న్నారితానిచ. 90

వజ్రాతువర్ణం ద్విగుణం స్వర్ణాతాకాన్తం ద్విభాకమ్
ధాత్రీభృజ్జిరస్తై ర్మృద్ధి మేకవింశతి వారకమ్. 91

యవమాత్రం లిహేత్పాత ర్మధ్యాభ్యాభ్యాం పిజేదను
ధాత్రీభృజ్జి భవంహూర్ణం కర్ణం గోదుగ్ధకం పలమ్. 92

గజ్జాచతుష్టయీ ర్మృద్ధి ర్నాహోడక యోగతః
వలీలీత నిర్ముక్తో దివ్యోజా మహాబలః. 93

ఏతస్య సేవయా కాన్త స్వర్ణవజ్రా భకార్దకః
(స్వర్ణ కాన్త వజ్రాశ్ర రసాయనమ్)

భస్మయే క్స్వర్ణ కాన్తాభ వజ్రాణీచ యథోక్తవత్. 94

- జ్యోతిష్మతీ రసై ర్భావ్య మేకవింశతి వారకమ్
 801 యవమాత్రం లిహే త్సాత ర్మధ్యాజ్యభ్యాం విభేవన. 95
- అశ్వగ్ధా కన్ధచూర్ణం కర్ణం గోదుగ్ధకం పలమ్
 802 గుణ్ణాచతుష్టయీ వృద్ధిః పరమావధి రీశ్వరి. 96
- మాసపోడక యోగేన సాక్షాది స్త్రీసమా భవేత్
 803 ఏతస్య సేవయా దేవి! రసం సేవతు మహతి! 97

(ర స త స్మ)

- ధాన్యాభ్రం పారదం మర్ద్యం త ప్రఖల్పే దిస్రతయమ్
 811 త్రిఫలా ౨౨రగ్వధనిశా కుమారీ కృష్ణఘృతైః. 98
- పునర్నవాగ్ని జంబీర భవైర్నిలై ర్విమర్దయేత్
 812 పాతయే త్సాతనాయస్త్రే త్వేనం మర్దన పాతనమ్. 99
- కుర్యా త్త్రివారం శుద్ధస్వ్యా త్సారదో దోషవర్జితః
 813 నియామక్తై ర్మర్దయే త్తం మూసాలేపం, నియామక్తైః. 100
- కృత్వాతం మర్దితం సూతం మూషాయాం నిశీ కేత్సుధీః
 814 అస్థ్యిత్వా భూధరాభ్యే యస్త్రేపాచ్ఛం సుశీశ్వరి! 101
- ఏవంచ సప్రథా కుర్యా న్మర్దనం పుటపాచనమ్
 815 రసభస్మ భవే చ్చుభ్రం యోజ్యం యోగే రసాయనే. 102

ఆ రో ట క ర సాః

(అ త్ర త తీర్థ ర స త స్మ)

- అథ చారోటకరసం దేహసిఢ్యేక కారణమ్
 816 మాషమాత్రం లిహే త్సాత ర్మధ్యాజ్య త్రిఫలై స్సహ. 103
- ధారోష్ణం గోమయః సేయం పలమా త మనుషీయే
 817 అష్టగణ్ణావధిం వృద్ధిం కృత్వా పోడక మాసమ్. 104
- వలీలత నిమ్మిక్తో జవే దాచస్త్రీతారకమ్
 818 ఏతస్య సేవయా దేవి! హ్యభ్రసూతార్థకో భవేత్. 105
- ముఖకృతే రసే దేవి! చతుష్షష్టిక నిమ్మకే
 819 అభ్రసర్వం నిమ్మమాత్రం శీష్ట్యా జమ్బీరజైర్వైః. 106
- త ప్రఖల్పే మర్దయేచ్ఛ దినం కచ్ఛపయస్త్రీకే
 820 సలిదంచ పచే త్పశ్చా త్రమాదాయ విమర్దయేత్. 107

- అభ్యంత్రం ద్వినిష్కంచ జమీభరాష్ట్రేన పార్యతి !
తప్తఖల్వే కచ్చపాఖ్యే యస్త్రే పచవకర్మచ. 108
- తృతీయేచ చతుర్విష్కంచ చతుర్థే పంచమే క్రమాత్
అష్టనిష్కాభ్య సత్వంచ దద్యాతిపంచమ పాతనే. 109
- ఘనపోడశ నిష్కంచ షష్ఠే ద్వా త్రింశ దంశకమ్
ఘనసత్వం సప్తమే స్యా త్సుమమేవహి పార్యతి. 110
- వారదేభక సత్వస్య జారణా భవతి ప్రియే !
ఏవంజాత సూతేస్త్రేం భస్మీకుర్యా చ్చపూర్వవత్. 111
- పంచైత త్సుతభస్మ వ్యోమసత్వం చతుష్పలమ్
భృగ్గరాజ ద్రవైర్లద్యం మూషాయా మథయే ద్దృఢమ్. 112
- కక్క టాఖ్యే పుటే పంచ్యా త్స్వజ్జితం పమాహారేత్
త్రిఫలా భృగ్జై శ్చీరై ర్భవయే త్తత్త్రిసప్తభా 113
- మధ్యాజ్యాభ్యాం గుణ్ణామాత్రం లిహేత్ప్రత ర్విశుద్ధః
పిబేదను వరాక్వాభం పలం నియతమానసః. 114
- గుణ్ణాపోడశికా వృద్ధిః సేవ్యం పోడశ మాసతః
అచస్త్రీతారకం జీవే ద్వలీపలిత వర్జితః. 115
- ఏతస్య సేవయా కాస్త్ర సూతసేవార్హణో భవేత్
(కాస్త్ర జీర్ణ ర స భ స్మ)
- ముఖకృతే సూతరాశీ యథాఽఘా దభజారణా. 116
- తద్దేవ కాస్త్రసత్వస్య జారణా భవతి ప్రియే
మారయే త్సూర్వవ త్సుతం కాస్త్రసత్వేన జారితమ్. 117
- ఏవంవిధం సూతభస్మ భావమేకం భవేత్సుసః
చతుర్భాగం కాస్త్రభస్మ మర్దయే త్త్రిఫలాముప్పనా. 118
- మూషాయా మథ్యే త్పశ్చ త్పచే త్కక్కటికే పుటే
తమాదాయ వరాన్చీరై ర్భవయేచ్చ త్రిసప్తభా. 119
- మధ్యాజ్యాభ్యాం లిహేద్గుణ్ణామాత్రం పాతర తస్త్రితః
అనుపేయంచ గోక్షీరం పలమాత్రం సుశేక్వరి ! 120
- గుణ్ణా పోడశికా వృద్ధి ర్భావపోడశ యోగతః
దివ్యదృష్టిం ఖేచరత్వం ప్రాపుయే నైస్త్రికం పదమ్. 121
- ఏతస్య సేవయా సూత ఘనకాస్త్రార్హణో భవేత్
ముఖకృతరసే కుర్యా త్సూర్వవ వ్యోమజారణమ్. 112

(కావ్యైత్రక జీర్ణ రసభస్మ)

సమం సూతస్య దేవేభి! పశ్చాత్కార్యం విచక్షతైః | 123

పూర్వవ తాత్పర్యేన సత్వస్య జారణా సూతరాటసమా |

కావ్యసత్వాభి సత్వాభ్యాం జారితః పారదోయది | 124

సరసః పక్షహీన స్సాస్యి చ్చాన్చుల్యరహిత శ్శివః |

తంరసం పూర్వవద్దైవై కావ్యై ర్మాతం రసమ్ | 125

పలం తద్విగుణం వ్యోమ సత్వభస్మచ తత్సమమ్ |

భస్మై కావ్య సత్వస్య మర్త్యమేవం త్రయో త్రిధా | 126

భృజ్జఘాతీ ఫలరసే తతో లఘుపుట పచేత్ |

భృజ్జఘాతీ ఫలరసై శ్చాయాయాం భావయేద్రసమ్ | 127

త్రిఫలా మధుసన్నిధి ర్గుణామూతం లిహేదను |

పితృలంచ గోక్షీరం వృద్ధిషోడశ గణ్ణికా | 128

మాసషోడశ యోగేన తేనేరావప్ర తారకమ్ |

ఏతస్య సేవయా సూత స్వర్ణ సేవార్హణో భవేత్ |

(స్వర్ణ జీర్ణ రసభస్మ)

హేమజీర్ణం సూతరాజం భస్మీకుర్యాచ్ఛ పూర్వవత్ | 129

ఏవం విధం సూతభస్మం పలం స్వర్ణపలద్వయమ్ |

భృజ్జఘాతీ ఫలరసై శ్చాయాయాం భావయే త్రిధా | 130

గుణాశం సంపుట పచ్యా త్కుక్షుటాభ్యే పుటపచేత్ | 131

పునత్రిసప్తథా భృజ్జఘాతీ నిరైశ్చ భావయేత్ |

మాషమాత్రం లిహేత్పాత ర్మధ్యాభ్యాభ్యాం యుతం రసమ్ | 132

అనుజీయంచ గోక్షీరం వృద్ధిషోడశ మాషకమ్ |

మాసషోడశ యోగేన దేవకుల్య శ్చిరాయుషః | 133

సేవయా స్వర్ణ సూతస్య ఘనసేవ రసార్హకః |

(స్వర్ణైత్రక జీర్ణ రసభస్మ)

ముఖకృత రసేచా భసత్వం జార్యం సమంపురా | 134

తతిస్వర్ణం సమంజార్యం తంహతం భస్మయేత్తతి |

పూర్వోక్తవ క్షుతభస్మ పలం స్వర్ణపలద్వయమ్ | 135

చతుష్పలం వ్యోమసత్వ భస్మైకేత్ర యోజయేత్ |

నీలీపత రసే మర్ద్యం వరాక్వాభే దినంపియే !
 రుధ్వారం సంపుటే పచ్యా దన్వై ర్విశతి గోమయైః । 136
 నీలీరస వరాక్వాభై ర్భావయేత్తం త్రిసప్తధా ।
 గుణ్ణోక్మీయం తిహేతి శ్యే మధ్వాభ్యాభ్యాం విబేదను ॥ 137
 పలుమాత్రం వరాక్వాభం వృద్ధిషోడశ గుణ్ణికా ।
 మాసషోడశ యోగేన జీవేదాచన్త్ర తారకమ్ ॥ 138
 ఏతస్య సేవయాకాన్త హేమసూతార్హణో భవేత్ ।

(స్వర్ణకాన్త తీర్థ రస భస్మ)

పముఖే పారజేకాన్త స్వం జార్యం యథోక్తవత్ ॥ 139
 జారయేచ్చ తథాస్వర్ణం ద్వాభ్యాం తీర్ణం పమం పమమ్ ।
 విధినా భస్మయే త్సుతం కాన్త హేతుక జారితమ్ ॥ 140
 తంరసం పలుమేకంవ హేమభస్మ పలద్వయమ్ ।
 చతుష్పలం కాన్త సర్వ భస్మయ్యుజ్జ్వల ద్యథావిధి ॥ 141
 శతావశీ వరాసీరైర్నినం సంమర్ద్య సంపుటే
 రుధ్వారం కుక్కుటపుట పవేదాదాయ తం రసమ్ ॥ 142
 త్రిసప్తధా శతావశ్య రస్యైర్భావ్యం వరారసైః ।
 గుణ్ణామాత్రం ఘృతేక్షేద్ర యుక్తం లేహ్యం విబేదను ॥ 143
 శతావశీ రసఃపేయః పలుమాత్రం సురేశ్వరి ।
 గుణ్ణాషోడశికా వృద్ధి ర్మాసషోడశ యోగతః ॥ 144
 ఎలీపతిత నిర్ముక్తః ప్రలయాన్తంచ జవతి ।
 ఏతస్య సేవయా స్వర్ణకాన్తాభ రసఘ్న గ్భవేత్ ॥ 145

(స్వర్ణకాన్తా త్ర తీర్థ రస భస్మ)

ఘనకాన్త సువర్ణానివై కైకాని సమానికై ।
 ముఖశృతస్య సూతస్య జారయే త్కామశః ప్రియే ॥ 146
 ఘనాది జారితం సూతం మారయే త్సుర్వవ స్సుధీః ।
 త్స్యా ద్భస్మీకృతా త్సుతా ద్విగుణం హేమం భస్మచ ॥ 147
 హేమతుల్యం మృతం కాన్తం కాన్తతుల్యం మృతం ఘనమ్ ।
 ఏతిత్సర్వం వరాక్వాభ మణ్ణి శుద్ధి ర్సైర్దీపమ్ ॥ 148

మర్దయే త్సంపుటే కుభ్యా పచే త్కౌక్కుటికేపుటే ।
తదాదాయ వరాభృజ్జ ముద్ధిసీరై త్ప బావయేత్ ॥ 149

త్రిసప్తవారం ఛాయాయాం ప్రాత ర్జుణ్ణోన్మితం లిహేత్ ॥
శర్కరామధు సర్పిర్భి రనుపేయంచ గోపయా ॥ 150

గుడ్డా షోడశికా వృద్ధి ర్భావషోడశ యోగతః ।
వలీపలిత నిర్ముక్తో జీవేదాచప్త తారకమ్ ॥ 151

ఏతస్య సేవయా సూత వజ్రసేవార్హ్నో భవేత్ ॥

(వజ్ర జీర్ణ రస తస్మ)

సముఖే పాకచే కుర్యా త్సూర్యవద్వజ్ర బావణమ్ ॥ 152

వజ్రజీర్ణం రసంజేవి ! భస్మీకుర్యాన్న పూర్వవత్ ॥ 153

భస్మీభూత రసాద్వజ్ర భస్మచ ద్విగుణం ప్రియే ॥

కన్యాభృజ్జ వరాసీరై ర్భిసం మర్ద్యంచ సంపుటే ।
కుక్కుటాభ్యే పుటే పచ్యా త్తమదాయాఫ బావయేత్ ॥ 154

కన్యాభృజ్జ వరాసీరై ర్భావయేచ్చ త్రిసప్తభా ॥

యవమాత్రం లిహేత్ప్రాత ర్భావ్యాజ్యభ్యాం పితేదను ॥ 155

గోక్షీరం పలమాత్రంతు వృద్ధిర్గుణ్ణా చతుష్టయమ్ ॥

మాసషోడశ యోగేన జీవేదాచప్త తారకమ్ ॥ 156

ఏతస్య సేవయా వజ్ర సూతవ్యోమార్హ్నో భవేత్ ॥

(వజ్రాశ్రక జీర్ణ రస తస్మ)

ఘనజీర్ణం వజ్రజీర్ణం భస్మీకుర్యా ద్రసం సుధీః ॥ 157

భస్మీభూతా ద్రవాద్వజ్రం ద్విగుణం వ్యోమభస్మచ ॥ 158

చతుర్గుణంచ తత్సర్వ మేకీకృత్య విమర్దయేత్ ॥

పరాక్వాళే భృజ్జరసైర్భిసం సంపుటకే పచేత్ ॥ 159

కృతే లఘుపుటే పశ్చాద్భావ్యం భృజ్జవరాశ్శైః ॥

త్రిసప్తగా సమభ్యాజ్యం మాషమాత్రం పితేదను ॥ 160

గవ్యం క్షీరపలం పేయం వృద్ధి ర్గుణ్ణాప్త కావధిః ॥

ఏవం షోడశమాసేన జీవే దాచప్త తారకమ్ ॥ 161

ఏతస్య సేవయా కాస్త్ర వజ్రసూతార్హ్నో భవేత్ ॥

(కాస్త్ర వజ్రక్షీర్ణ రస భస్మ)

- కాస్త్రం వజ్రం సమం జార్యం సముఖే పారజే క్రియే !
కాస్త్రహీరక జీర్ణం తం పారదం మారయే తుస్థిః ॥ 162
- పూర్వోక్త విధినా కాస్త్రే! ఏ తత్పారద భస్మచ |
పారదా ద్విగుణం వజ్రం వజ్రాత్కాస్త్రం చతుర్గుణమ్ ॥ 163
- సలాశపుష్ప స్వరస్మైర్దీనం ముర్ఖ్యంచ సంపుటే |
రుద్ధ్యా కుక్కుటకే పాశ్చాత్తమాదాయాః భావయేత్ ॥ 164
- సలాశపుష్ప వీరేణ భావయేత్తం త్రిసప్తభా |
సమద్వాజ్యం మాషమాత్రం లిహేవను విభే త్పయః ॥ 165
- అష్ట గుణ్ణావధి ర్మృత్ఫి ర్మృతే జ్యోడశ మాసతః |
వలీలలిత నిర్మూక్తి కేవే దాచప్తౌ తారకమ్ ॥ 166
- ఏతస్య సేవయా వజ్ర రసకాస్త్రా భకార్హకః |

(కాస్త్ర వజ్రాత్రిక జీర్ణ రస భస్మ)

- సముఖే పారజే న్యోమ కాస్త్ర వజ్రాణిచ క్రమాత్ ॥ 167
- సమాని జారయే త్పశ్చాజీర్ణం తం మారయే ద్రవమ్ |
పూర్వవ త్పారదా ద్వజ్రం సమం వజ్ర చతుర్గుణమ్ ॥ 168
- కాస్త్రం కాస్త్రసమం న్యోమ సత్వం చైతాని మర్షయేత్ |
త్రిఫలా భృగ్జిజిరసై రుద్ధ్యా సంపుటకే పచేత్ ॥ 169
- లఘుగా క్షిప్తుటేనై వ తిమాదాయాః భావయేత్ |
వరాభృగ్జిరసై రేకవింశతివార మాత్రసే ॥ 170
- మాషమాత్రం సమద్వాజ్యం లిహే త్పాత్రోక్తకర్షణీః |
అనుపేయంచ నోక్షీరం వృత్తి ర్మజ్జాప్తకం భవేత్ ॥ 171
- మాసజ్యోడశ యోగేన జీవే దాచప్తౌ తారకమ్ |
ఏతస్య సేవయా హోమ వజ్రసూతార్హణో భవేత్ ॥ 172

(స్వర్ణ వజ్ర జీర్ణ రసభస్మ)

- సముఖే పారజే తుల్యే హేమ వజ్రంచ జారయేత్ |
తంరసం భస్మయే ద్దేవి! రసం వజ్రం సమం సమమ్ ॥ 173
- తయోస్పృశం మృతం హేమ వరాక్వాభేవ మర్షయేత్ |
తత్స్వర్ణం సంపుటే క్షిప్త్యా భూభరాభ్యే పుటే పచేత్ ॥ 174

తమాదాయా వరాశ్వాశై ర్భావయేచ్చ త్రిసప్తధా ।
మాషమాత్రం లిపేత్ప్రాత స్త్రీలాజ్య మధుసంయుతమ్ ॥ 175

గోక్షీర మనుపేయం శ్యా దప్తగుణ్ణావధి క్రమాత్ ।
మాసషోడశ పర్యంతం కయాదా చంద్ర తారకమ్ ॥ 176

ఏతస్య సేవయా వ్యోమ హేమ వజ్రసార్థకః ।
(స్వర్ణకాంత వజ్రాభ్రక జీర్ణరస తస్మ)

సముఖే పారజే వ్యోమ హేమవజ్రాణి జారయేత్ ॥ 177

పారదస్య సమాంశాని తత స్సూతం విహారయేత్ ।
రసకుల్యం మృతం వజ్రం తయో స్తుల్యం చ హోతమ్ ॥ 178

సర్వకుల్యం రసం వ్యోమ తత్సర్వం బ్రహ్మవీజకైః ।
తైలై త్ర్యుహం పేషయిత్వా సంపుటే మ్భాగకే పుటే ॥ 179

తం పలాశ కమాయేణ భావనా తైలవిశతిః ।
తంరసం మాషమాత్రంచ తైలం బ్రహ్మ ద్వవీజకమ్ ॥ 180

కర్షమాత్రం పిశేచ్ఛాను యావ ద్గుణ్ణాప్తకావధి ।
మాస షోడశ యోగేన సిద్ధోఽవతి తాశ్వసః ॥ 181

ఏతస్య సేవయా కాంత హేమవజ్రం రసార్థకః ।
(స్వర్ణకాంత వజ్రజీర్ణ రసభస్మ)

ముఖ్యతే సూతరాజే కాంతం స్వర్ణం సమం సమమ్ ॥ 182

జారయే ద్భస్మయేత్తంచ తత్సమం వజ్రభస్మ చ ।
తయో స్తుల్యం మృతం హేమ కాంతం సర్వసమం ప్రియే ॥ 183

వరా భృగ్ల రసే పిష్ట్యా భూధకే సంపుటే పచేత్ ।
తతో భృగ్ల వరాసీరై రేకవిశతి భావనాః ॥ 184

వరాశ్వాశై లిపేత్ప్రాత స్మాషమాత్రం రసం సుధీః ।
గవ్యం పయఃపలం కేయం వృద్ధిషోడశ మాషికా ॥ 185

మాసషోడశ యోగేన భవే త్పిద్ధసమః ప్రభుః ।
ఏతస్య సేవయా వ్యోమ కాంత హేమ పవీరసమ్ ॥ 186

సేవితం జాయతేఽర్హోపా సంయతాత్మా మహేశ్వరః ।
(స్వర్ణకాంత వజ్రాభ్రక జీర్ణరస తస్మ)

ఘనకాంత స్వర్ణ వజ్రం జారయే త్సముఖే రసే ॥ 187

అపందకందః

- ప్రత్యేకం పారదపమ మేవం కార్యం సుశక్తిరి 188
- తతస్తం మాతయే ద్యుక్త్యా రసతుల్యం మృతం వనిమ్ ।
- తయోస్తుల్యం మృతం హేమ సర్వశుక్యం మృతం ఘనమ్ । 189
- ఘనతుల్య మయవా-వ్రం సర్వతుల్యం సురధ్రంజైః ।
- తైలైస్తత స్స పుటేచ క్షీప్త్యా భూధరకే పచేత్ । 190
- గుణ్ణామూలిం రసంజైతం లిహేత్ప్రాతః శ్మవిస్సుధీః ।
- దేవదారుజ తైలేన కర్షమాత్రంతు పార్యతి ।
- భాలోష్ణం గోషయః పేయం పలనూ త మనుప్రియే । 191
- గుణ్ణాబోక్షక సర్వవ్రం మాసబోక్షక యోగతః ।
- యథమం పారదం చవ్యం శేవకే పశ్యభు క్షదా ।
- వ్యాధి జన్మ జరా మృత్యు వర్జిత సర్వసిద్ధి లాక్ ।
- సర్వజ్ఞి సర్వగ సిద్ధ స్ఫుటిత పితామహః । 192
- విష్ణువత్ప్రాయతే విశ్వం హరితీవ హరస్వయమ్ ।
- వాణీ తార్థా స్వయం దత్తే కల్పవృకు ఇవాపరః । 194
- కర్ణర్ప ఇవ కామాక్షీ స్సహస్రం సమయే త్త్వ గాత్ ।
- సచ్చిదానంద రూపోఽయం రససవీ భవే ద్భవమ్ । 195
- ఘనాది హృయోగోత్థ మేకత్రింశ ద్రవాయనమ్ ।
- భవత్సేహే వాధితం రహస్యం దేవదుర్లభమ్ । 196
- ఇతి శ్రీశైరవోక్షే ఆనందకీర్తే అమృతీకరణ విశాస్త్రా
- నవమోల్లాసః

దశమ ఉల్లాసః

(ముటికా సిద్ధిః)

- ప్రణమ్య పరయా భక్త్యా శైరవం శైరవీ శివమ్ ।
- ఉపాచ వివయేనేనం లోకానాం హితకాండీణీ । 1
- దేవోన కృపామూర్తే సర్వాసు గాహక ప్రభోః ।
- త్వత్పూదా న్య గూర్ణాతం రహస్య మతిదర్లభమ్ । 2
- కాన్తాభ హేమకలిక రసభస్మ రవాయనమ్ ।
- అతఃపరం మహా దేవ ! శ్రోతు మిచ్ఛామి శైరవ । 3

ఏతైర్గుణాద్యై రచిత ఘటికానాం రసాయనమ్ |
 శృత్వా సవినయం వాక్యం తైరవ్యాప్త్యాది తైరవః | 4
 స్థిత్యై త్యవచ వచనం తద్వక్ష్యమి రసాయనమ్ |
 శ్రీ తైరవః- (1. మృత సంజీవినీ ఘటికా)
 శృణుపార్వతి! యత్యేన సావధానేన నా మృతమ్ | 5
 ప్రథమం జారణం కార్యం పశ్యాత్పారద బుధవమ్ | |
 తస్మా జ్జారణవీజాని ఘనాదీనాం వదామ తే | 6
 గన్ధతాల శిలాకుంభ ఖర్చరీ కింజుల మలాః | 7
 భూనాగతాప్య కాసీన సృపావర్తా భ గై రిమ్ |
 గాస్త్రతి త్కార వై కావ్రా త్యేతే చూర్ణ సమాంశకాః | 8
 సిద్ధచూర్ణ మిదం భ్యాతం శ్రేష్ఠ స్యా ద్బీజకర్మణి |
 ద్వద్వయ మేలోప లిప్తాయాం మూషాయాం నిక్షిప్త త్ప్రియే | 9
 కృష్ణసత్యాభ సత్వంచ ద్రావయే త్సమ శుల్బకమ్ |
 సముత్ర పంచకం తస్మి నిర్ధ చూర్ణం మునుల క్మహుః | 10
 ఘనాద్దశ గుణం త్యేష్యం భమే ద్దాశం వరాసనే | 11
 ఘనసత్యా వశిష్ఠం స్యా ద్దమనీయంచ తావతా |
 కాలేనేదం వ్యోమసత్వ బీజం జార్యం రసాయనే | 12
 సముఖే పారదం బీజం చతుష్టయ్యంశకే షీ కేత్ |
 తప్త ఖల్వేఽఘ్న వర్ణేణ మర్దయే ద్దివస త్రయమ్ | 13
 తం సూతం కచ్చపే యస్తే సబిడే జారయే త్ప్రియే | 13
 తతో ద్వాత్రింశ దంశంచ షోడశాంశ రసస్యతు |
 అష్టమాంశం చతుర్థాంశం ద్వ్యంశం షైవ సమాంశకమ్ | 14
 పారదే జారయేదేవం క్రమా ద్బీజం సుకేశ్వరి |
 సూతమేవం విధం వ్యోమసత్వం బీజసమం ప్రయే | 15
 తప్త ఖల్వేఽఘ్నవర్ణేణ మర్దయే దేకవాసనమ్ |
 పిష్టం పారద రాజం తం జమ్బూరాస్త ర్వినిక్షిపేత్ | 16
 దోలాయస్తేఽఘ్నయ్యుక్తే తం విపతే త్సప్తవాసరమ్ |
 తమాదాయ బలిం షీప్త్యా సిద్ధచూర్ణేన పార్వతి! |
 తతస్తం భూధరే యస్తే పచ్చెల్లఘ్న పుటనచ | 17

- యావత్కఠినతాం యాతి తావత్కార్యం ముహూర్ముహూః ।
దోలాపాకం సిద్ధమార్గ లేపం భూధర కే పుటమ్ ॥ 18
- మృత సంతవని నామ్న ఘటికా సర్వసిద్ధి దా ।
వక్త్రాస్తరే గతే మూర్ధ్ని బాహూ కర్ణైశ్చైవ వహేత్ ॥ 19
- హేమ్నా సువేష్టితా సమ్యక్ స్వలీపలితి నాశినీ ।
వక్త్రస్థా మృత్యుహా వర్షా ద్విషవిగ్రహ నాశినీ ॥ 20
- శుద్ధం గంధం కర్ణమాత్రం గవ్యం క్షీరం వలం ఫిజేత్ ।
అనేన క్రమణైవ సూత స్పృశ్రమతే తనుమ్ ॥ 21

(2. ది వ్యా ము టి కా)

- కాస్తమేచ్ఛమఖం రూప్యం లిప్తమపాస్తరే సమమ్ ।
ద్రావయిత్వా సిద్ధమార్గం కాన్తార్దక గుణం శనైః ॥ 22
- వహేన్ముహూర్ముహూ ర్ధ్నావ్యం యావత్కాన్తోఽపశిష్యతే ।
కాస్తబీజ మిదం ప్రోక్తం శ్రేష్ఠం జార్యం రవాయనే ॥ 23
- సముఖే పారజే చేదం బీజం చార్యణ్ణ పూర్వవతే ।
చతుష్షష్ఠ్యంశకం పూర్వం సమాంశం తం క్రమేణవై ॥ 24
- ఏవం విభం సూతరాజం కాస్తబీజం ద్వయం సయమ్ ।
మర్దయే త్తప్తఖిల్వేచ సామ్లవర్గే దిపత్రియమ్ ॥ 25
- షష్టిభూతంచ జమ్బూకే క్షీప్త్యాఽమ్లగణ పూరితే ।
దోలాయస్త్రే) ఏచే త్సమ్యక్ గేవమాసప్త వారకమ్ ॥ 26
- తమాదాయ లిహే ద్బాహ్యే సిద్ధమార్గేన భైరవి ।
తతో దివ్యాషణై ర్నిస్తే సంపుట భూధరే వచేత్ ॥ 27
- యావత్కఠినతాం యాతి తావత్కార్య త్రోమేణచ ।
దోలాపాకం సిద్ధమార్గ లేపం భూధర పాచనమ్ ॥ 28
- పుటే తౌ జారయే ద్దిత్య నామ్నైశ్చ పరమేశ్వరి !
వక్త్రాస్తరే గతే మూర్ధ్ని బాహూ కర్ణైశ్చైవ వహేత్ ॥ 29
- హేమ్నా సువేష్టితం భార్యం వలీపలిత నాశనమ్ ।
పూర్వన త్ఫలదాపుణ్యా భార్యాయత్నేన మానవైః ॥ 30
- పూర్వన త్రామణం కార్యం దేహే సప్త్రమతే రసః ।

(3. కా మే శ్వ రీ ము టి కా)

- సముఖే పారజే వ్యామ కాస్తబీజంచ మారయేత్ ॥ 31

ప్రత్యేకం పారదసమం పూర్వవచ్చ శనైశ్చనైః ।
చతుష్టష్ట్యంశకం చాదా సమాంశంతం క్రమాద్రసే ॥ 31

అస్య సూతస్య వల్యాంశం కాన్తబీజాభ్ర బీజకమ్ ।
తస్తఖల్వేఽఘ్నవర్గేణ మర్దయే ద్వాపర తయమ్ ॥ 33

పిష్టికృతంచ జర్మిరజ్జీప్త్యా డోలాగతం పచేత్ ।
ఘనరాదాయతాం ప్రిం సిద్ధచూర్ణేన శేపయేత్ ॥ 34

దివ్యావధిగణై ర్లిప్తే సంపుట భూధరే పచేత్ ।
యదా కఠింశాం యాతి ద్విధా కుర్యా త్రామేణమ ॥ 35

డోలాస్వేదం చూర్ణలేపం కృత్వా భూధరపాచనమ్ ।
కామేశ్వరీయం ఘుటికా వక్త్రా సర్వసిద్ధిదా ॥ 36

పూర్వవత్కామణా కార్యం రసేష్ట్యైః క్రామతే తనుమ్ ।
(4. హే మ సు న్ద రీ ఘు టి కా)

స్వర్ణం రూప్యం మ్లేచ్ఛముఖా కాన్తపత్వా భ్రసత్వకమ్ ।
ద్వస్త్వ మేలా పలిప్తాయాం మూషాయాం తద్వివిక్షిచేత్ ।
తస్మిన్పుతే సిద్ధచూర్ణం స్వర్ణా ద్దశగుణం షీచేత్ ॥ 37

యావ త్స్వర్ణావశేషం స్యా త్రావద్ద్రావ్యం శనైశ్చనైః ।
హేమబీజ మిదంఖ్యాతం క్రేష్టం రసరసాయనే ॥ 39

సముఖే పారచే దేవి! బీజం రససమం క్రమాత్ ।
జారయే త్పూర్వవ ద్దేవి! చతు ష్టష్ట్యంశకాదికమ్ ॥ 40

ఏతద్రసం హేమ బీజం సమం ఖల్వేచ తాపితే ।
మర్దయే దఘ్నవర్గేణ త్ర్యహ త్సిష్టి ర్భవేద్రసః ॥ 41

పిష్టిం జర్మిరజాం కృత్వా డోలాయ స్త్రేఽఘ్న పూరితే ।
షడహం పాచయే ద్దేవి! సిద్ధచూర్ణ ప్రలేపనమ్ ॥ 42

తథా సంపుట లేపంచ తథాభూధర పాచనమ్
యావ త్కఠింశాం యాతి తావ త్కుర్యాచ్చ పూర్వవత్ ॥ 43

ఇయంతు ఘుటికా దివ్యా విఖ్యాతా హేమసున్దరీ ।
వక్త్రా సిద్ధిదాస్మకాం జ్వరామృత్యు విహపహా ॥ 44

పూర్వవ త్రామణా కార్యం సూతస్సుంక్రమతే పునః ।
(5. మ ద న సు న్ద రీ ఘు టి కా)

ముఖకృతే రసే వ్యోమబీజం హాటక బీజకమ్ ।

సమం సమం క్రమాజ్ఞాన్యం చతుష్టయ్యంశకా దికమ్ | 46
 ఇత్యేవం జాలితం సూతం బీజం గగన రుక్మయోః |
 మద్దయే త్పారదసమం తప్తఖల్వేఽస్తువర్ణః | 47
 త్రిదినా జ్ఞాయతే పిప్ఠిః పునర్జన్మానగాం కుసు |
 దోలాయ ప్రేఽస్తుభరితే పచేత్తా సప్తవాసరమ్ | 48
 లేపనం సిద్ధమాన్యస్య తథాసంపుట లేపనమ్ |
 తథా భూఃర పాకశ్చ యోఃత, తిసలాం వ్రజేత్ | 49
 సిద్ధిదా ఘటికా హ్యేహన్నామా మనససుద్ధరీ |
 ఆప్యస్తరస్థితా కున్య తస్యసిద్ధీ శ్చిరాయుషః | 50
 వ్యాల వ్యభ్రు గజానాం రాజ్ఞాం వశ్యో శ్రీయూమపి |
 పూర్వవ త్రామణం కార్యం కాయ మాక్రమతే రసః |
 (6. తే ద రీ ఘ టి కా)
 మ శ్చౌతే రశి కాస్త హేమబీజం సమం సమమ్ | 5
 రహస్యితే పునశ్చార్జ్యం చతుష్టయ్యంశకా దికమ్ |
 ఇథం జీర్ణం రసం బీజం కాస్త హేమో రహస్యితమ్ | 52
 పూర్వవ త్సిప్తికాం కృత్వా దోలాయ ప్రేవ పాచనమ్ |
 యావత్కతిసలాం యాతి తావత్కార్య ముచ్యున్మహుః | 53
 ఘటికా జాయతేనామ్నా ఫేచరీ సర్వసిద్ధిదా |
 పూర్వవ త్రామణం కార్యం సుగంధం గోమయః కిజేత్ | 54
 తేన సంక్రమతే కేహం ఘటికాస్త ర్గతోరసః |
 (7. వ శ్రే క్వ రీ ఘ టి కా)
 సముఖే పారద వ్యోనుకాస్త హేమూం సమం సమమ్ | 55
 బీజం పున శ్చార్జ్యం చతుష్టయ్యంశకా దికమ్ |
 ఇథో భూతస్య సూతస్య సమం వ్యోమూది బీజమ్ | 56
 శ్రయం తాపిత ఖల్వేన త్ర్యహమష్టేన మద్దయేత్ |
 నసూతః పిప్ఠిసూహోతి త్సాంప్తి పూర్వవ త్త్రియే | 57
 దోలాపాకం సిద్ధమాన్య లేపనం భూఃర పాచనమ్ |
 యావ త్కతి తా యాతి తావ త్కార్య ముచ్యున్మితే | 58

వజ్రేశ్వరీతి ఘటికా వక్త్రస్థా సర్వసిద్ధిదా ।
 పూర్వవత్కా మణం కార్యం గాతం వ్యాప్నోతి చారణః । 59

(8. మహా వజ్రేశ్వరీ ఘటికా)

శుద్ధం స్వర్ణం వజ్రభస్మ లోహమూర్త్యాభి సర్వకమ్ ।
 ఏతద్భుతు స్సమం నాగం మూషాయాం చాన్ధ్రిం ధమేత్ । 60

ద్వద్వషీ లోప లిప్తాయం పువరాదాయ త్కరీయే ।
 ఏకీభూతంచ మూషాయాం ప్రకటంచ ధమేత్సుచ । 61

ధౌతసత్వం మాక్షికంచ స్వల్పం స్వల్పం ముహూః క్షీపేత్ ।
 వజ్ర హేమావశేషం పుయావ త్స్యైత్తత్ ఉద్ధశేత్ । 62

ఏతస్మిన్వ్యోమ సత్వాయ శూర్ణం గాశ్చ బార్వవత్ ।
 ద్వద్వషీ మేలోపలిప్తాయా మధ్రియిత్యా ద్భుధం ధమేత్ । 63

ఏకీభూతు సమాదాయ మూషాయాం ప్రకటం ధమేత్ ।
 హేమవజ్రావశేషం వ్యా ద్యావత్త త్సువరాహశేత్ । 64

వ్యోమ సత్వమయ శూర్ణం నాగం వాహ్యం పునః పునః ।
 పూర్వవ త్రమయోగేన మాక్షికం ధౌతసత్వకమ్ । 65

ముహూః క్షీస్య దమేత్తంతు బాహ్యమేవంతు వజ్రణమ్ ।
 వజ్రబీజ మిదం శ్రేష్ఠం జార్యం రిశరసాయనే । 66

సమభే చారణే జార్యం వజ్రబీజం రసోన్మితమ్ ।
 చతుష్టప్యంశ కాద్యంచ క్రమాత్సజ్జామయేత్ప్రియే । 67

ఇత్థం జారితసూత్ర్య సమం కలిశ బీజకమ్ ।
 తప్తఖర్ష్యేష్లువర్షేణ మర్దయే ద్దిసత్రయమ్ । 68

సక్ష్మీర్ణాయతే సూత స్తాంపిష్ఠీచ సమాహశేత్ ।
 దోలాచాక సిద్ధచూర్ణ తేపస్సుముట భూధరిమ్ । 69

కుద్వీత పూర్వవత్సర్వం యావ త్క శిసతాం ప్రవేశేత్ ।
 మహావజ్రేశ్వరీ నామ్నా ఘటికా సిద్ధిదాయినీ । 70

వక్త్రస్థా కామణం కార్యం పూర్వవ త్రామకే రసః ।
 (వజ్ర భేదరీ ఘటికా)

ముఖకృతే రసే వ్యోమ వజ్రబీజం రసోన్మితమ్ । 71

అనందకందః

పృథక్ పృథక్ శ్లోకరణీయం చతుష్టయే శ్లోకా దికమ్ |
అముష్య తీర్థసూతస్య సమం వజ్రాభ బీజకమ్ | 72

తప్తఖిశ్యేన్మువర్గేణ త్రిదిసం మర్తయే ద్భుజమ్ |
సరహా బాయతే ప్రిష్టితాం పునః పూర్వవ త్ప్రియే | 73

దోలాస్వదం సిద్ధమార్గ తేపం భూధర వాచనమ్ |
యావత్క శివతాం యాతి తావదేవం ముహుర్ముహూః | 74

ఘటికా బాయతే దివ్య నామ్నో కుం వజ్రభేదరీ |
వక్త్రస్థాసిద్ధిదా స్వభాం పూర్వవ త్రామణం ప్రియే | 75

(10. తాలవిధ్వం పినీ ఘటికా)

ముఖ్యతే రకే కాత్త వజ్రబీజం రహాన్మితమ్ |
పృథక్ పృథక్ శ్లోకరణీయం చతుష్టయే శ్లోకా దికమ్ | 76

అస్య తీర్థస్య సూతస్య సమం వజ్రాభ బీజకమ్ |
బీజం వజ్రపై ఖిశ్యేన్మువర్గే మర్తయే దిస త్రయమ్ | 77

ప్రిష్టి ర్భవత్యేవ సూతః ప్రిష్టిం తాం పున రాహారత్ |
దోలాస్వదం సిద్ధ మార్గ తేపం భూధరమ్ | 78

యావత్క శివతాం యాతి తావదేవం ముహుర్ముహూః |
కాలవిధ్వంసినీ నామ్నో ఘటికా బాయతే కుభా | 79

ముఖ్యతా సిద్ధిదా దివ్యా పూర్వవ త్రామణం పినీత్ |
(11. గగనేశ్వరీ ఘటికా)

ముఖ్యతే సూతరాకే వజ్రకాన్తాభ బీజకమ్ |
పృథక్ పృథక్ సూత రాకే చతుష్టయే శ్లోకా దికమ్ | 80

రసస్య తస్య సద్భవం వజ్రబీజాభ బీజకమ్ |
తప్తఖిశ్యేన్మువర్గేణ త్రయో త్ప్రిష్టి సుమర్తనాత్ | 81

దోలాహక సిద్ధమార్గ తేపం భూధరమ్ |
యావత్క శివతాం యాతి తావత్క రామ ముహుర్ముహూః | 82

గగనేశ్వరీయం ఘటికా వక్త్రస్థా ర్వసిద్ధిదా |
పూర్వవ త్రామణం కార్యం దేహే కామతి సూతకః | 83

(12. వజ్రమణిశ్వరీ ఘటికా)

ముఖ్యతే సూతరాకే బీజం వజ్ర సువర్ణయోః |

పృథ కృష్ణకృమం జార్యం చతుష్ట్యంకకా దికమ్ |
అస్య సూతస్య సదృశం హేమో వజ్రస్య వీజకమ్ | 85

తప్తఖల్వేష్టువర్ణేణ త్ర్యహతిష్ఠి ర్భవే ద్రమ |
తాం ష్టిం పువరాదాయ పూర్వం త్పరికృయేత్ | 86

ఙోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ |
యావ త్కఠితా యాతి తావ త్కార్య ముహుర్ముహుః | 87

వజ్ర ఘట్టేకరీ హ్యేషా ఘుటికా సిద్ధిదాయినీ |
ముఖిణ్ణా సిద్ధితా దివ్యా పూర్వోక్తం క్రామణం వీజత్ | 88

(13. వజ్రభైరవీ ఘుటికా)

ముఖ్యతే సా తరాజే హేమవజ్రాభ వీజకమ్ |
పృథ కృష్ణ కృమంజార్యం చతుష్ట్యంకకా దికమ్ | 89

అస్య సూతస్య సదృశం హేమవజ్రాభ వీజకమ్ |
మర్దయే ద్దువర్ణే తప్తఖల్వే దినత్రయమ్ | 90

షిష్టి ర్భవే త్పవస్తాంచ సమాదాయ తతః ప్రయే |
ఙోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ | 91

యావ త్కఠితా మేతి తావ త్కార్యం ముహుర్ముహుః |
ఘుటికా జాయతే దివ్యా నామ్నాయం వజ్రభైరవీ | 92

ముఖిణ్ణితా సిద్ధకరీ క్రామణం పూర్వవ ద్ప్రియే |
(14. త్రిపురభైరవీ ఘుటికా)

ముఖ్యతే రసి కాన్త వజ్రహాటిక వీజకమ్ |
జార్యం పృథ క్కూశసయం చతుష్ట్యంకకా దికమ్ | 93

తర్లసూత సయం కాన్త వజ్రకాచన వీజకమ్ |
తప్తఖల్వేష్టు వర్ణేణ మర్దయే ద్దినత్రయమ్ | 94

కాయతే పారవః షిష్టిః పూర్వవత్తాం సమాహితే |
ఙోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ | 95

యావ త్కఠితా మేవ త్కార్యం ముహుర్ముహుః |
ఘుటికా జాయతే దివ్యా నామ్నా త్రిపుర భైరవీ | 96

ముఖిణ్ణా సిద్ధితా హ్యేషా పూర్వవ త్రామణం ప్రయే |

(15. మహాభైరవీ ఘటికా)

- మహాశక్తే రశీ కాస్త్ర వజ్రాభ స్వర్ణ బీజమ్ ।
పుగ క్షుతసమం జార్యం చతుష్షష్ట్యంశ కాచికమ్ । 98
- అస్య సూరస్య శర్ణస్య సమం వ్యోమాది బీజమ్ ।
మర్దయే చతుష్టయే తప్తఖిక్వే దివత్రయమ్ ॥ 99
- పిష్టి స్థివతి సూతేష్ట్రస్తాం పిష్టిం ఘనాహాశత్ ।
ఊలూపాశం సిద్ధమార్గశేపం సు. ట భూగశీ ॥ 100
- యావత్క తిపతా మేతి తావ త్కార్యం ముహుర్ముహుః ।
నామా మహాభై రవీయం ఘటికా సర్వసిద్ధిదా । 101
- ధారయే స్మృఖమధ్యే తస్మూర్వవ త్రామూ పితత్ ।

(క్రామణాసి)

- త్రిఫలా ముసలీ ముష్టి భృద్ధిరాచక్ష్మ శాకుఠీ ॥ 102
- నీలీకన్యా కాయమాచీ హయ గంధా శ తా. రీ ।
- ఉత్తరా వారుడీ దేవదాలీ చిత్రా పున్నవా । 103
- సిద్ధష్టి సహదేవీచ రుద్రస్త్రీ గజాద్లికా ।
- భూతా వరాతి భల్లా కక తుణ్డా మృతా లతాః ॥ 104
- పలాశః కుక్కురూటశ్చ ధాత్రీ ఫలరహః పయః ।
- పలాశ బీజకం తైలం ఘృతం మధు శినామృతమ్ । 105
- బిల్వమజ్జాచ తైలంచ తైలం జ్యోతిష్కృతీ భవమ్ ।
- ఏతాని క్రామణార్థాణిచా పథాని భవన్తిహి । 106
- ఏతేచా స్థానగదతాః క్రామణార్థే ప్రయోగతః ।
- రసభస్మ ప్రయోగేచ ఘటికానాం రసాయనీ ॥ 107

(పంచదశ ఘటికా ఫలమ్)

- ప్రియే పంచదశానాంచ ఘటికానాం ఫలం శృణు !
అభ్ర బీజేవ రచితఘటికారస సంయుతా । 108
- మఘ్నితా ద్వాదశాబ్జం సర్వరోగ వినాశినీ ।
సశవే ద్వైశ్చరకతం పుమాంశ్చ పరమేశ్వరి ॥ 109
- కాస్త్రబీజేవ రచితా ఘటికా రససంయుతా ।
ఆప్యస్థా సర్వరోగఘ్ని ద్వాదశాబ్జం వరాసనీ ॥ 110

- ధాతుదార్ఢ్యం వజసనీ సమాసా యుష్య దాయినీ । 111
కాంతా భవీజరచితా రసయు స్థుటిక శుభా ।
- ద్వాదశాబ్ద ముఖా న్నస్థా జరామయ వినాశినీ । 112
అయతా యుష్యదా దివ్య మహాబల వివర్ధినీ ।
- సేమబీజ యతా సూతఘటికా ముఖిమన్యగా । 113
ఆ ద్వాదశాబ్దా దేహస్య వలీలలి రోగహా ।
- త్యోయుష్య ప్రదా పుణ్యా నాగాయిత బలప్రదా । 114
సేమా భవీజఘటికా ఘటికా యుక్త సారదా ॥
- వక్త్రస్థితా లక్ష్మ సంఖ్యాబ్దా దిశలత్యోబ్ద జీవదా । 115
దివ్యబుద్ధి వజసన దివ్యవత్స ప్రదాయినీ ।
- కాస్త కాంచన బీజాభ్యా ససూతా ఘటికా కృతా । 116
ద్వాదశాబ్దా ముఖా న్నస్థా కోట్యాయుష్య వివర్ధినీ ।
- మహాతేజః వజసనీ బిలవిధ్యాది దర్శినీ । 117
కాంతా భవీమ ఘటికా రస సంయుతా ।
- ముఖిస్థా ద్వాదశాబ్దాంతా ద్దశకోట్యబ్ద జీవదా । 118
హాలాహాలాది సంవర్త భేచరత్వ ప్రదాయినీ ।
- సిర్దుక్త వజ్రబీజే రసయు స్థుటికా శుభా । 119
ముఖిస్థా ద్వాదశాబ్దాంతా సర్వగోక గతిప్రదా ।
- యావ ద్భూయః స్థితరా తాదామః ప్రవర్ధినీ । 120
తరుణ స్పర్శదాకమః కాంతానాం సురత త్తమః ।
- వజ్రా భవీజరచితా ఘటికా రస స్థితా । 121
ఘటికా రససంఖ్యాబ్దా ముఖిస్థా ర్వసిద్ధిదా ।
- ప్రహ్లాదుష్య ప్రదాం పుసారి జగత్సలపీ కమా త్రైభుః । 122
పూజ్యశీ బ్రహ్మచ ద్దేవై శ్వేదివేదాజ్ఞ శాసాః ।
- సరస్వత్యాచ సావిత్ర్యా సేవ తే సర్వలోకగః । 123
అఘ్ని సిద్ధిభి ర్మన్తో హ్యః శాదిభి రీశ్వరి ।
- వజ్రకాంచన బీజే ససూతా ఘటికా కృతా । 124
ముఖిస్థా ద్వాదశాబ్దాంతం విష్ణ్వా యుష్య ప్రదాన్యూకామ్ ।
- సచ విష్ణుత్వ మావౌత్తి విష్ణవ త్పాలేను త్తమః । 125
సేవ్యతే సనకాద్యైశ్చ శ్రియాయైశ్చో మహాలలః ।

- స్వచ్ఛాగతి ర్మహేష్టాద్యై శ్చిర్లై స్సేవ్యతే సదా ।
హేమాభ వజ్రవీణేవ రవితా ఘటికా ప్రియే ॥ 136
- సపరదా మఖాస్త్రస్థా ద్వాదశాబ్దం వరావసే ।
రుద్రాయుష్య ప్రదా న్మాణం రుద్రస్వా సా దదాతిహి ॥ 137
- సంహారా రుద్రవల్లంకం విష్ణువద్వోద్యైశ్చ సేవ్యతే ।
అణిమాద్యైశ్చ సహిత స్వస్వజ్ఞ స్సర్వలోకగః ॥ 138
- సేవ్యతే సమగ్రశ్రేష్ఠైర్దివ్యశక్త్యా సమన్వితః ।
యోగీంద్రైర్ధ్యాయతే ధీరో మహాతేజా మహాబలః ॥ 139
- కాస్తకాంచవ వజ్రాణాం బీజై స్సూత్రయతాకృతా ॥
ఘటికా భానుసంఖ్యాబ్దం ముఖస్థా సిద్ధిదాన్మణామ్ ॥ 130
- ఈశ్వరాయుష్య మాహృతి భేదరత్నంచ మావవః ।
తిరోధతే స్వయంతోకా ద్రవహేష్టాద్యభి వన్వితః ॥ 131
- లోటిసూర్య పతికాశో మహామారత సర్వవాన్ ।
మహాకలాస్త కాశేఽపి వినాశం వ్రతేద్ధృవమ్ ॥ 132
- యోగక్రీడాఽనువక్తాత్మా ధ్యాయతే యోగ విత్తమైః ।
కాంతాభ హేమవజ్రాణాం కృణావీజై రహాత్మికా ॥ 133
- ఘటికా రవిసంఖ్యాబ్ద వక్త్రస్థాఽప్య లైరవి ।
సదాశివాయ స్సభవే త్సర్వా వాగ్రాహాః క్రభుః ॥ 134
- సదాశివతః మాహృతి దేవనా మభిపస్తథా ।
నహృహింహీ ర్జలేవారి మారుతే మారుతాత్మకః ॥ 135
- పృథివ్యాం పృథివీయాః శూన్యే సూన్యాత్మనో భవేత్ ।
తస్యాకీణేస్తు వహస్యరాగ బ్రహేష్టోద్యైశ్చ సేవకా ॥ 136
- గాయకా నారదాద్యైశ్చ సర్వకృతాన్ స్సరోఽబ్జినాః ।
తదాజ్ఞయేవ బ్రహేష్టోద్యై పృష్ఠిస్థితి వినాఃకాః ॥ 137
- సచ్చిదానందక శ్మక్త స్సర్వగ స్సర్వ విచ్ఛివః ।
పరాశక్తి యుతః పుణ్యో విర్రాయో నిష్కులః పరిమ్ ॥ 133
- ఏవంకాః ప్రకథితా ఘటికానాం మయా ప్రియే ।
శత్రు ప్రమృకరశ్చాసాం సర్వాసా మపి విద్యతే ॥ 139

- ఋతుకాలేషు యాకన్యా కుర్యాత్సంభోగ మాయతమ్ 8
- తద్వరాజ్ఞస్థితం రక్షం శుక్లం స్యా వ్యోమసత్యమ్ 8
- తస్యా స్సర్వః ప్రసూతస్య విష్ణాపుత్రస్య మారుతమ్ 6
- తత్వం స్యాత్కేవలం తస్యా రజస్తేజాత్మ సత్యకమ్. 6
- తదపత్యస్య కుభిరం జలతత్వం ప్రక్షీర్తితమ్ 10
- తమాసితస్య వపుస్సర్వం పార్థివం తత్వ ముచ్యతే. 10
- సూతసేవక శుక్లంచ జీవతత్వం భవేప్రియే 11
- కోటివేధకరం సూతం కర్షం కర్షం నియోజయేత్. 11
- ఏతైక తత్వ మధ్యేషు ప్రత్యేకం తాని మర్తయేత్ 12
- తేహంచ గోలకా స్సౌత్వా మద్రసం స్థాపయే త్సౌఖ్యమ్ 12
- సృమాన మున్నతం కాయ మాయామంతు తదర్థమ్ 13
- కటాహం తా మఘటితం పిణ్డ స్థాల్యం వడజ్జలమ్ 13
- చతుర్ముఖమయం కోష్ఠం తస్యోపరి కటాహకమ్ 14
- ధారయే నిశ్చలం సమ్యక్తదస్తః పూరయే త్ప్రియే 14
- గోఘృతంచ మహాత్మైలం సమభాగ మిదం ద్వయమ్ 15
- అర్చయే ద్దశ దిక్పాలా న్యోగిశిశ్చ కుమారికామ్ 15
- శ్రీగురుం సిద్ధచక్రంచ శైరవం శైరవీం తథా 16
- గణాధిపం క్షేత్రపాలం నిశ్చేష్ట తైవరం తథా 16
- సవగ్రహాన్ని విప్రాంశ్చ దైవజ్ఞాన్ భిషగుత్తమాన్ 17
- తథాఽస్తరాయ కర్తవ్యంశ్చ భూతక్షేత పితాచకాన్. 17
- యత్కరాక్షస గణర్వా స్సప్రజ్ఞా స్వజనాసపి 18
- తర్చయే న్మద్యమాంసైశ్చ వస్త్రభూషణ కాంచనైః 18
- తత్రత్ప్రియక రైర్దివ్యై ర్పలిం దిక్ష వినిషీషేత్ 19
- చతుర్భి ర్యజ్ఞనాలైశ్చ ధమయే త్థదిరాన్నినా 19
- ఫేనహీన మధూమణ్ణు సస్తప్తంచ యదా భవేత్ 20
- శ్రీగురుం నిజదేవంచ చష్టసూర్యాన్ని తారకాః 20
- భువనాని సమస్పృత్య కటాహే నిషీషేత్తమమ్ 21
- జ్ఞాత్వా సమ్యగ్ద్రవం దేహం పార్థివాఖ్యం రసం షీషేత్ 21
- ధనుర్దాళం ప్రయత్నేన తత్కల్పంచ యదా భవేత్ 22
- తతోఽస్తత్సౌఖ్య రసం నిషీషే ద్రక్షతాం వయేత్ 22

ఆనందకందః

- కేజస్తత్వరసం పశ్చాత్తి పేత్తన్మాంసతాం వ్రతేత్ |
 నిక్షిపే ద్యాయు తత్వాఖ్యం రసం త్రత్ర వినిక్షి కేత్ |

28
- శుభవర్ణత్వ మాహ్నితి తతశ్చ కాశతత్వకమ్ |
 నిక్షిపే క్షీవతత్వాఖ్యం రసతత్వంచ పార్వతీ

24
- రసం క్షీపేత్వన్త్రి తస్య స్వర్ణస్య తత్సమం భవేత్ |
 పక్షిన్ బాయతే సిద్ధో హుంకార త్రయ ముచ్చరేత్

25
- యథోదితో భాను బిశ్వా మహాబుద్ధి పరాక్రమః |
 మహావపు ర్మహాతేజా నాగాయత మహాబలః

26
- మన్మథోపమ రూపాఢ్యో వాచా వాగీశ్వరీ సమః |
 బుద్ధ్యా కవ సమశ్రీమా న్విష్ణువ ద్ధనదోపమః

27
- త్యాగే రోపేచ కాలాగ్ని ర్లామ్బిర్యేణ మహాదధిః |
 స్రష్టా హర్తాచ గోప్తాచ సర్వానుగ్రహకః ప్రభుః |

28
- దివ్యబృష్టి ర్వజ్రదేహః స సాక్షాద్భైరవ స్స్వయమ్ |
 అర్థయోజన విస్తీర్ణ హేమ కింకిణి మణ్డితమ్ |

29
- చలద్భువరసం శోభం నానామాణిక్య మణ్డితమ్ |
 హేమమాలా పరివృక్తం ఘండానాద మనోహరమ్ |

30
- దివ్యదీప్త మహానాది శంఖ కావాల సబ్జలమ్ |
 వీణా వేణు మృదంగాద్యై ర్వాదితైర్మృతై స్సమమ్ |

31
- తాలై ర్భ్రహునిధై శ్చాన్వై ర్ధివ్యఘోషై స్సమాకులమ్ |
 గాయ త్కిన్నర గన్ధర్వై స్తథా కింపురుషై ర్యుతమ్ |

32
- లసన్మాణిక్య కేయూర హార కంకణ ముద్రకాః |
 కాచ నూపుర సంయుక్తా దివ్యాధరణ భూషితాః |

33
- దివ్యమాలా పరిహారా దివ్యగన్ధా నులేపనాః |
 దివ్యాన్బురా శ్చానురూపా మత్తమస్మక విహ్వలాః |

34
- దివ్యాజ్ఞనా స్తదాచై నం సమాశ్రిత్య బృవన్తిచ |
 కింకర్మ సిద్ధసంభేదా స్త్వాదేశో జేవ! దీయతామ్ |

35
- ఉపాసతే సిద్ధకన్యాః పరశ్శత సమాసకమ్ |
 యత్ర యాస్యతి తత్రైవచా నుయామోదయం పృథాః |

36

అనందశంకర:

- దివ్యాలయాంశు వివిధా స్తేషు మాకిక్య ముద్దితాన్ ।
దివ్యాని సాన సాథాని స్వీకృత్యానా ముహుర్ముహుః । 37
- వత్ప్రాది సర్వలోకేషు స్వేచ్ఛయా విహరత్యసా ।
పూజ్యకే దేవసిద్ధామైః యథాయుః శైరవ స్తథా । 38
- భుజ్జన సర్వభోగాంశు కీర్తిసానా వివర్జితః ।
యోగినీ శతసాహస్రం భోక్తా పిచ్ఛేత్తయ న్ముఖమ్ । 39
- మహాకలాపైశ్చ కాలేషి ప్రక్షిణేషి వ్యరాననే ।
లీయతే పరమే న్యోమిషి లీయతే యత దేవతాః । 40
- భూతకాలాస్తతో నామ రసస్యాశ్చ ప్రభావతః ।
అభేద్యోయ ముఖ్యైశ్చ త్వదాహ్వాన భవతి ప్రియే । 41
- రసాయనస్య సర్వస్య సిద్ధికోయం మహేశ్వరీ ।
వక్ష్యతే మత్ప్రసాదోయం రససిద్ధి ప్రదాయకః । 42

శ్రీ శైరవ—
 ఐం హ్రీం శ్రీం క్లం సాః
 ఇతి శ్రీ శైరవోక్తే అష్టాష్టకే అమృతీకరణ విజ్ఞానా
 వకాదశోల్లాసః.

ద్వంద్వ ఉల్లాసః
 (శ్రీ శైలే విద్ధిలాటః)

- శ్రీ శైరవః—
 శ్రీ శైలే వివిధా సిద్ధి సర్వో ప్రత్యయ కారిణి ।
 సులభా శ్రూయతే దేవ । తాంబూలా వివిధాం పభో ॥ 1
- శ్రీ శైరవః—
 వక్ష్యమి శ్రుణు తత్సర్వా సవ్య సిద్ధికరం ప్రియే !
 శైలాసా వృద్ధా వేదో నిష్ఠాశ్రీ దేశం హిమాలయాత్ ॥ 2
- మహేశ్వారి వృలయా దేశం సవ్యో ద్దల్యో గిరేరపి ।
 శ్రేష్ఠ శ్రీపర్వతో దివ్యా సిద్ధియోగీష్ట్ర సీనితః ॥ 3



- త త తీర్థాని పర్యాణి పరాసి పఠః ప్రియే ।
 సిద్ధి పదాని లిక్ష్ణాని లతాహమాని పాదపాః । 4
- మృత్తికా కర్ణతోయాని పత్రపుష్ప పలానిచ ।
 ఏవమాదీని విద్యస్తే సర్వసిద్ధి కరాణిచ । 5
- శ్రీవర్మతో హమాశాని ! త్యహంహామో గ్రుహ్యతః ।
 స్థావరం మామకం దూపం సిద్ధిం సుసేవితమ్ । 6
- అస్మిన్యవప్తినాన్యతయ దన్య త స్థితంచ తత్ ।
 దివ్యలిక్ష్ణ స్పర్శనీయం త్యోత్తిలిక్ష్ణ మనామయమ్ । 7
- శ్రీ మల్లికార్జునమతి ప్రభాసం పరమేశ్వరీ ।
 వామహాశ్వేత్యలిక్ష్ణ్య ఘంటాసిద్ధేశ్వరస్థితః । 8
- ఘట్టానిలమ్బితే ద్వాకే తీర్థముణ్ణ చ విద్యతే ।
 ఉపాషితై త్రినిః కార్యం జాగహూకై రగర్భితైః । 9
- విశిష్ట చతుర్థస్యా మజత్రం శాపయే చ్చివమ్ ।
 ఏక స్పృహనయే త్యోయం కర్ణాప మహః ప్రియే । 10
- ఘట్టాం నినాదయే దన్య శ్చమర్యా మాంధి ప్రియే ।
 ఘట్టాసిద్ధేశ్వరసుప్త్యో దదా త్తేభ్యోఽపి భేగతిమ్ । 11
- ఘట్టాసిద్ధేశ్వరస్యాప్య దక్షిణే నిఖనే త్రియే ।
 జానుదఘ్నంతు తత్రైవ దృశ్యతే రోచన ప్రభా । 12
- మృత్తికాంతాం సమాహృత్య కర్ణమా తం విజేత్రియే ।
 క్షీరయక్తాంచ సస్తాహం సహామో దమరో భవేత్ । 13
- శ్రీగీశస్య పురతో గజావారా మహాశిలా ।
 సవత్సేవ దివారా తం దివ్యగర్భం సుస్థుమ్ । 14
- తం గృహ్ణీయా త్పిలాశస్య దర్వాఃకలబుక పాత్రకే ।
 ప్రక్షిపే ద్దన్ధ కయతం భక్షయే త్కర్ణమా తకమ్ । 15
- సత్యహం మాసహ్యంస్తం తతస్సిద్ధి మనామృతయాత్ ।
 సదాన్దో యువా భీరో కనే దాచస్త్రే తాంకమ్ । 16
- విద్యతే మ్నేచ్ఛవదనే గుగ్గులుం తం వినిక్షిపేత్ ।
 కోటిమంశం తత స్తామం దివ్యం భవతి కాంచనమ్ । 17

మల్లితాన్తవచస్య చన్ద్రవాప్యస్తి పశ్యమే ।
 వైకా పూర్ణివాయాంతు సాధయే త్సాధనోత్తమః । 13

నిర్భయో నిర్విలపశ్చ వసం స్తోయ సమీపతః ।
 జపేన్ద్రుమ్యంజయం మంత్రం రాతౌ వాసో వివర్జితః । 19

నిశీధే చన్ద్రసలిలం చన్ద్రస్పృష్టం భవేన్ద్రుదా ।
 తత్తీర్థ చ్ఛుద్రజేతేచ న్వాన్తం ప్రవీషదతః । 20

స్పృష్ట్యా చన్ద్రో యదాగచ్ఛే తదా తతోయ మాహరత్ ।
 పితృన్ శహసా ధీనో జపే దాచన్ద్ర తారకమ్ ॥ 21

వజ్రాయ స్సాన్యరూప శ్శాన్తాత్మా సభవేన్నరః ।
 పూర్వ ద్వాకే శ్రీ గిరేస్తు విద్యతే త్రిపురాన్తః ॥ 22

దేవస్య నికటే జేతే వాత్తకే తిన్ద్రినో తమః ।
 దృశ్యతే తత్త్రయూరేతు స్వయం శ్రీభై రవః షఘః ॥ 23

నృమాత్రాం నిఖనే మ్భయం తదగ్నే దృశ్యతే రదా ।
 తప్తవర్ణం సీలబలం దివ్యసిద్ధి ప్రదాయకమ్ ॥ 24

తత్తిన్ద్రినోక ప్రతానే వస్త్రే బద్ధ్యా వినిషీషత్ ।
 కుండేరసింహ స్తదా తాని స్థూలమీనా భవన్తిచ ॥ 25

గృహీత్వా తిన్ద్రినోకాష్టైః పచేదేవం క్రమాక్షుణ్ణీః ।
 తేషాం శిరః కణ్డకాని పుచ్చానిచ వివర్జయేత్ ॥ 26

భక్షయే త్చేషమఖిలం సాధక సిద్ధి కాంక్షయూ ।
 యోగమాత్రం భవేన్మాంసా తేన పశ్చా ద్విబుధ్యతే ॥ 27

పసుభాయాం బిలం పశ్యేత్జేవే ద్విన్యాయతాబ్దమ్ ।
 పశ్యమే త్రిపురాన్తస్య గళ్యాతిన్ద్రయ మూత్రకే ॥ 28

మనఃశ్చిరతి గ్రాహ ప్రస్య పశ్యిను భాగతః ।
 విద్యతే కశ్చనసి ప్రశ్నశ్చా జేకవాటమ్ ॥ 29

దృశ్యతే ప్రవిశే త్తత్ర పూర్వ్యాప్యశ్చ తతో వ్రతేత్ ।
 దక్షిణాభిముఖుః పశ్చాద్దేశదాసాన్త మాత్రకమ్ ॥ 30

తతచా మఘలాకాకా స్సామాగణ్డ్యున ప్రభాన్ ।
 గృహీత్వా బధయే ద్వస్త్రే తద్వస్త్రం రక్తతాం వ్రతేత్ ॥ 31

- పాపాణ్యుక్తం తద్వస్త్రం క్షీరమధ్యే నిలిషేతే । 32
తతః క్షీరం రక్తవర్ణం స్యాత్ప్రే త్సాక్షోత్తమః ।
- పాపాణ్యుక్తం తద్వస్త్రం క్షీరమధ్యే నిలిషేతే । 33
తతః క్షీరం రక్తవర్ణం స్యాత్ప్రే త్సాక్షోత్తమః ।
- త్రిపురావ్రహ్మణ్యగృహే నోకిలాబిల ముత్తమమ్ । 34
జగత్సకాశం తత్రాస్తే కృత్వా నేహ విశోధనమ్ ।
- పాపాణ్యుక్తం తద్వస్త్రం క్షీరమధ్యే నిలిషేతే । 35
తతః క్షీరం రక్తవర్ణం స్యాత్ప్రే త్సాక్షోత్తమః ।
- సన్ని గృహీత్వా తత్ప్రే త్సాక్షోత్తమమ్ । 36
ఇత్యే తత్ప్రే త్యయం కృత్వా తాశ్చ ఘృత్య పరస్పరమ్ ।
- దుష్టానః ప్రతిపే త్తాశ్చ తత్తీరం కృష్టతాం ప్రజేత్ । 37
తత్తీరం మాసమాత్రంచ పితృవ్య తనువృతేత్ ।
- బ్రహ్మణా త్రిదివం జనే ద్వలీపలిత నర్జితః । 38
వగే సమీర సద్వృత శ్చిదం పశ్యతి ఘోరతే ।
- త్రిపురావ్రహ్మణ్య పూర్వవ్యాం దిశియో జనమాత్రకే । 39
అస్తి స్వర్గపురివాహో దేవ స్తస్యా గతః ఖనేత్ ।
- జానుమాత్రంచ వసుధాం తత్ర పర్వ ఘో పమాః । 40
స్పర్శ సంజ్ఞాస్తు పాపాణా నిర్గచ్ఛన్తి వరాసనే ।
- త్రిపురావ్రహ్మణ్య దేవస్య పశ్చిమే ఽర్ధార్థ యోజనే । 41
అస్తి దివ్యబిలద్వారం తత్ప్రే త్సాక్షోత్తమమ్ ।
- వ్రజే త్తర్జుర వృక్షో ఽస్తి కృష్ణవర్ణః ఫలా నివృతః । 42
తత్ఫలానాం రసం పీత్వా తేన మూర్ఖా భవేత్క్షణమ్ ।
- ప్రబుద్ధో ఽసా భవే త్సిద్ధా జనే దాచన్ద్రీ భాస్కరమ్ । 43
శ్రీగిరే ర్గక్షిణద్వారే వ తేశ్వరసుతేశ్వరా ।
- తిష్ఠతో నిఖనే ద్భూయం తత్ర శ్రీఫల సన్నిభాః । 44
పాపాణా స్పర్శజేదాస్సుస్య స్పృగ్రాహోక్తే సురేశ్వరి ।
- తత్ర రామేశ్వరాభ్యో ఽస్తి నిఖనే స్తస్య సన్నిభాః । 45
దురాహాకార పాపాణా స్పర్శజేదా భవన్తి తే ।

- జోస్విత్వీధుపట స్థాన దక్షిణేవైక చాదః ।
- తిష్ఠత్యావర్తతో నామ తదాసన్నేకు పశ్చిమే ॥ 46
- ఋత్యో విద్యతే తత ఖసే తాలఫోఽమా ।
- సామానా ప్రాథమేద్ధాఘం తస్యై కాంచనం ధవేత్ ॥ 47
- తస్యై వ దక్షిణే ద్వారే విద్యతే కణ్ణలశ్చయః ।
- తస్మిన్ప్రే జనుమా తం ఖసే ద్యూయం సమర్థకత్ ॥ 48
- రక్తాభాః శ్రీఘలాకారః సామానా స్పర్శవేఘకా ।
- పురుషేశ్వో దేవస్య సమీపే కణ్ణమస్తిహి ॥ 49
- గణ్ణాణ్ణావ విద్యతే వృక్షే తత్పుత్ర మశ్చియాత్ ।
- సప్తాహ జ్ఞాయతే సిద్ధా జరామరణ వర్జితః ॥ 50
- తత్ర హస్తి శిలాదక్షే ఖసేద్ధస్త ప్రమాణతః ।
- తత్ర జమ్బూఫలాకారా గ్రాహ్యస్తే స్పర్శ సంజ్ఞకాః ॥ 51
- ఖ్యాతాహస్తిశ్చిరో నామా ఖ్యాతాహస్తి శిలేతిహ ।
- ఏకయోజన మాత్రేతు తస్యా దక్షిణభాగతః ॥ 52
- శివరూపం శివప్రాక్తం ఛాయా చ్ఛత్రంతు విద్యతే ।
- వర్షులం శతహస్తంతు చంద్రం తస్యాస్యహో ప్రతేత్ ॥ 53
- నక్షత్రేషు ద్విశ్యతే సోఽపి సిద్ధి ధవతి తత్క్షణాత్ ।
- యద్వచ్చయా దు దక్షల్యః క్షీడత్యేవ జగత్ప్రయే ॥ 54
- సిద్ధ్యుష్టకం సాధయేద్వా సర్వసిద్ధి ప్రదాయకః ।
- కాస్తాధసత్వ కవఃసూతాః క్రమగుణోత్తరాః ॥ 55
- ఆక్షేప మర్దయే ద్ధాఘం గోలం కృత్వాను వష్టయేత్ ।
- తద్గోలం దీర్ఘ వంశాగ్రే బద్ధ్యా శ్రీకాలికా మసమ్ ॥ 56
- జపేన్నివేశయే తత్ర ఛాయా చ్ఛత్రేణ తేనచ ।
- వంశాగ్ర బద్ధ గోలాస్త ర్ణాయతే ఘటికా శుభా ॥ 57
- వక్త్రాస్తర్ణాయతే త్తాంతు తత్క్షణా త్తేచో ధవేత్ ।
- శిలాం తాలం వస్త్రబద్ధం కృత్వా వంశాగ్ర వేష్టితమ్ ॥ 58
- ఛాయా చ్ఛత్రేనివస్త్రైః త్తాభ్యం నేతే సమన్దయేత్ ।

నిధిం పశ్యతి భూమిస్థం నాత్రకార్యా విచారణా । 59
 సంశ్లాగ బద్ధఖడ్గంచ ఛాయా చ్చ తే నివేశయేత్ ।
 మస్త్రయే త్కాలికామస్త్రం త ఖడ్గం వారయే త్కరే । 60
 శ్రోత్రోశ్య విజయీ ధీరో ధవే ద్వీరో జగ త్రయే ।
 సంశ్లాగే రోచనం బద్ధ్యా ఛాయా చ్చ తే నివేశయేత్ । 61
 లలాటే తిలకం తేవ కృత్వా లోకం విశం సయేత్ ।
 సూతోణ్ణనా ణ్ణనే తద్వ చ్చాయాచ్చ తే నివేశయేత్ । 62
 తేనా ణ్ణనేనాణ్ణితోఽనా దేవైరసి వద్యశ్యతే ।
 పాదుకే పూర్వప ద్బద్ధ్యా ఛాయా చ్చ తే నిధాపయేత్ । 63
 పాదాభ్యాం పాదుకే భృత్వా య త్రయ త్కాలినాస్థితీ ।
 ప్రయాణుః తత్ర తత్రైవ నయత స్తంచ పాదుకే । 64
 పూర్వప దక్ష వస్త్రంచ ఛాయాచ్చ తే నివేశయేత్ ।
 ఆవేష్టయే త్రంచ పట మదృశ్యో ధవతి క్షణాత్ । 65
 సముజ్జితే పటేపశ్చా ద్దృశ్యతేఽనా ససంశయః ।
 కాస్తం వ్యోమ హేమసూత మేకీకృత్య విమర్షయేత్ । 66
 శోలిభూతంతు వస్త్రేణ సంశ్లాగే బద్ధయే త్సుగ్ధే ।
 చ్చాయా చ్చ తే స్థాపయే త్ర త్కాలి మంత్రేణ మస్త్రయేత్ । 67
 పుర్వవేగీ ధవేదే తత్సత్యం సత్యం వరావసే ।
 శ్రీశైల పశ్చిమద్వారే దేవో బ్రహ్మేశ్వర స్థితః । 68
 దుర్గాదేవీచ తత్రస్థా స్థాపనం నవమంచ యేత్ ।
 కుర్జితాద్రావాయాంచ నద్వ్యాం తతో బ్రహ్మేశ్వరస్యచ ॥
 ద్వారదేశే ముద్గవర్ణం చత్వార స్సుర్మకా అమీ । 69
 చిహ్నావనంచ వైరుత్యే స్థితం బ్రహ్మేశ్వరస్యహి ।
 కుర్జితం విద్యతే తత్ర చిహ్నాగ శ్చండీకా స్థితా । 70
 ఏకపాదేన సతతం తచ్చిహ్నం పత మాహాతే ।
 వస్త్రేణ బద్ధయే త్కుర్జితే ష్టిస్త్యా స్థాపనం సమాచరేత్ । 71
 స్వైలా క్షీ తాని గృహ్ణీయా త్ప్రాసృత్యాస్య ధవన్తిహి ।
 తద్విభవైః పచేత్తాంశ్చ హ్యస్థి పుచ్చ శిర స్త్యతేత్ । 72
 దద్యా ద్దేవాయైక మంశ మతిథీనాం ద్విత్రియమ్ । 73

- త్పతీయాంశం స్వయం భక్షే న్మూర్ఖితో భవతి క్షణాత్ ।
దివ్యో భవతి సిద్ధోఽయం బిలం పశ్యతి యాతలే । 74
- జరా మరణ నిరుత్తో హ్యవభ్యో స్తరైరపి ।
అలం పురోత్తరే గ్రామో విద్యతే ధీమపాయకః । 75
- పార్శ్వేషు తస్య గ్రామస్య హస్తమాతం ధరాం ఖనత్ ।
పాపాణాహి ఫణాకారా స్సర్వ సంక్షా భవన్తితే ॥ 76
- యోశీశ్వరీతి దేవ్యస్తి తత్ప్రాలంపుర దేవతా ।
తస్యా గతో రమ్యుః హి తస్య మధ్యే ఖనేన్మువమ్ ॥ 77
- పాపాణాభేద (క) పక్షా శా గ్రాహ్య మార్జాల విష్ణయా ।
సంమిశ్రయ నిక్షిపే ద్విత్యే దృశే తత్తారతాం ప్రజేత్ ॥ 78
- నుభ్యాబ్యాభ్యాం పితే త్తాంశ్చ పాపాణా న్నాభతోత్తమః ।
దివ్యో భవతి సిద్ధోఽయం వలీవలీత మృశ్యుజత్ ॥ 79
- శ్రీః రవ్యతోత్తర ద్వారే దేవోనామ్నా మహేశ్వరః ।
తిష్ఠతి భ్రమరానుశ్చ తత తత్ఫలమాహకత్ ॥ 80
- స్ఫోటయేచ్ఛ తదప్రస్థా నిర్వాప్తి భువిరా ప్రదా ।
సకీవా ఆధతా స్సర్వా శ్రుమరాం స్తా స్వివర్ణయేత్ ॥ 81
- తత్ఫలాలి పచేత్క్షీ రే యావచ్చక్యం పయః పితే ।
క్షణం మూ ర్భా భవే త్రేప మూర్భాస్తే చ పయః పితే ॥ 82
- ఏవం కుర్యా త్పయతేన వైకవింశతి వాసరమ్ ।
తేన వజ్రశరీరస్య ర్వలీవలీత వర్జితః ॥ 83
- వేదవేదాల్ల తద్విజ్ఞో జవేదాదత్య తారామ్ ॥
తరసా వాయనా న్యు స్తత్సా ద్భవతి ప్రియః ॥ 84
- తద్దామస్య ఫలేనైవ త్యక్త భ్రమరకేసచ ।
వర్జస్య పలసాహం ద్రావితు రజరం భవేత్ ॥ 85
- రథో మాపాదయే దామ్రుఫకే భృజ్ఞం పివర్ణయేత్ ।
తస్మధ్యే నిక్షిపే త్సూరిం శర్వం శృణ్వా భ్ర సత్యకమ్ ॥ 86
- నిశ్చల్య వక్త్రం సమృదా నోమనోసచ లేపయేత్ ।
ఛాయాయాం శోషయే త్కాశ్యే ప్రదీయైః ప్రహరం పచేత్ ॥ 87

ఆనందకాండ :

- 88 పృథావ శీతలం కృత్వా వక్ష్రీణాం కారయే తుస్సగీః ।
- 89 భేచరత్వ మవాహోతి పలీపలిత వర్జితః ।
జేవే చ్చష్టాంక- పర్యస్తం వాగ్మిత్యం బ్రహ్మోకా సమం ।
- 90 సూతం కృష్ణాభ్ర పత్వంచా మ్రుభలే పూర్వవర్షి జేత్ ।
ప్రలిప్య నాశకు న్మృత్యాం పుటే చా రణ్యోపేతైః ।
- 91 స్ఫురీతం వారిదం గ్రాహ్యం మధు సర్పిర్యుతం లిహేత్ ।
గంధా మాత్రంచ మాసాస్తం బాలోధవతి మాసవః ।
- 92 నవ నానోపమ స్పృత్యే జేవే ద్వష్టాకే వాసుమే ।
ఉత్తరే శ్రీగిరిశస్య విద్యతే కున్దపర్వతే ।
- 93 పశ్యోచచారై స్సంపూజ్య తిషు లోకేషు విశ్రుతః ।
ఓమ్ వయం ఫటకార మప్రేణ నిర్వికల్పేన సాధకః ।
- 94 పశ్యే త్పశ్చిమ దిగ్భాగ మస్తరీజే విమానకమ్ ।
దివ్యం హ్యనేక రుచిరం సద్యః ప్రత్యయ కారకమ్ ।
- 95 తతః పశ్చిమ దిగ్భాగే వ్రజేత్తీర్వా మహానదీమ్ ।
దృశ్యతేచ గంధాత్ర త ప్రవిశే త్పశ్చిమావః ।
- 96 త్రియోజనం వ్రజే త్తతః ఫీలేనోఽ విల్పకః ।
కదలీ కావనం తత్ర దృశ్యతే ష్షయోజనమ్ ।
- 97 అచ్ఛద పూర్ణా సరసీ తన్మధ్యే భద్ర పీఠకమ్ ।
తత్ప్రీతంతు మహద్దివ్యం పశ్యే త్సన్పటిక సన్నిభమ్ ।
- 98 ఉచ్ఛారయే న్మన్త్రీయమం దణ్డవ త్రుణాతిం భజేత్ ।
“ఓం హ్రీం విద్యా వాగ్విరాధివతయే హ్రీం ఓం స్వాహా” ।
- 99 తత్ర స్నాత్వా జపే న్మతం లక్ష మేకం వరావసే ।
కన్దమూలాశనో భూత్వా యథేషం సాధకః త్రియే
- 100 సింహాసనాస్తరే దేవం పశ్యేత్సన్పటిక సన్నిభమ్ ।
చతుర్ముఖం త్రిశేత్రంచ విశే జేష్టోలా భరమ్ ।
- 101 సీలగ్రీవం నాగభూమం చర్ష్యక మ్మౌగాయథమ్ ।
వరాధయం వశేణ్యం తం విశిష్ట విబుధాల్పితమ్ ।
- నమస్కుర్యాచ్చ సాష్టాజం మన్తై స్త్రాత్రై ర్ముఖు ర్ముఖః ।
తతః ప్రసన్న స్పృశివో వరం దత్తే యథేచ్ఛితమ్ ॥

- శతమాయతనం తత్ర కూపం నవశతం యథా |
- ఆరామాశ్చాపి తావన్తి వర్ణనాని వనానిచ | 102
- వాప్యో నవశతం సన్తి వివరంచైవ తత్సముమ్ |
- కల్పవృక్షాశ్చ తావన్తి ఏతే సర్వేపి సిద్ధిదాః | 103
- తత్రాస్తే మోహలీనామ్నా ప్రథితా యక్షీణీష్టదా |
- బ్రూతే సా దేహీమే భుక్తిం సిద్ధింత్వం యది వాశ్చాపి | 104
- దేవి దాన్యామహం భుక్తిం వక్తవ్య మహచామునా |
- కష్టమూలం ఫలం తస్యై పాయసం వ్యాసమర్చయేత్ | 105
- సాయక్షీణీ పువర్వక్తి యావ ద్భుక్షణే సుతం మమ |
- ధారయే వ్యతీనా తావ ద్ద్యం దాన్యామ తే మహత్ | 106
- విజృంభే స్త్వం యది తదా భవన్తం హన్తి నిర్ణయా |
- ఏవం గతభయో వీరః కుర్యా త్సేత్సిద్ధి భాగ్భవేత్ | 107
- ప్రతే ద దీపీ దిగ్భాగే తత్సరో యోజనార్ధకే |
- తత్రాస్తో నర్ణనం దివ్యం పుష్పపూర్ణం మహేశ్వర | 108
- తత్సూక్ష్మం ప్రాణ మాత్రేణ క్షుత్పిపాసా వశాధతే |
- భక్షయే దభవా తస్య ఫలమేకం యథోచితమ్ | 109
- సజ్జకాయో భవేత్తస్య భక్షణా దేవ మానవః |
- సరోదక్షిణ దిగ్భాగే గచ్ఛే ద్యోజన పాదకమ్ | 110
- నర్ణనం దృశ్యతే తత్ర దాడిమీ వృక్షే సజ్జలమ్ |
- తత్ఫలం భక్షయే ద్యస్తు కేవే ద్యగ సహస్రకమ్ | 111
- తస్మైవ సుసః పూర్వ భాగే శ్రోశార్థ మాత్రకమ్ |
- గచ్ఛేద్ధాత్రే ఫలై ద్యుక్తం విద్యతే నర్ణనం వనమ్ | 112
- అక్షీయా త్తత్ఫలం ధీరో జేతే త్తం వర్తక త్రయమ్ |
- సంప స్తస్య భాగేచ సస్మిమే యోజనం ప్రతేత్ | 113
- తత్ర శ్రీఫల సమ్పూర్ణం నర్ణనం విద్యతే వనమ్ |
- అద్యతో తత్ఫలం యేన తవత్యావస్తే తాంకమ్ | 114
- తస్మైవ నర్ణన వశే లిక్తు ప్యావీల వర్ణకమ్
- తస్య ద్ద్యౌర మాగ్ధేణ వితే వ్యాగో మహాబలః | 115

- తత్ర సప్త ఘోషే త స్తూ గ్రాహితి కరో మహాన్ । 116
- ఏవంవిధం మహానాగం హుంహుంకారం వదన్ముహుః ॥
- సమస్కార్యా త్రయితేన సాధక సిద్ధి కాంక్షయా । 117
- వదత్యేవం మహానాగ స్వదృశ్యత్వం దదాతి తే ॥
- యాహి స్వం పశ్చిమద్వారం దివ్యాకన్యాఽస్తి తత్రైవ 118
- సముచ్చర న్మహామంత్రం వ్రతే తత్రైవ సాధకః ।
- దదాతి హారం సాకన్యా ప్రవేశం వదదాతి చ 119
- హారం గతే ధారయేత్తం తేన సారస్వతం భవేత్ ॥
- తస్మాద్దక్షిణ దిగ్భాగే వ్రతే ద్వీతికరం పఠమ్ 120
- తత్ర పశ్చే న్ముక్త కేశం జహ్వనేత్రం దిగ్మురమ్ ॥
- గదాహస్తం నీలవర్ణం దృష్ట్యా శ్రీ ష్టే త్ర పాలకమ్ 121
- వక్షేత మంత్రముచ్చార్య త్తత్రైవ్విఘ్న నివారణమ్ ॥
- హాహా హేహే హుంహుం కారం ఘటోహుం స్వాహా వ్ర మేవచ 122
- ష్టేత్రపాలాఽప్యనేనైవ మస్త్రేణాశు ప్రసీదతి ॥
- స్వగతం వితర త్యేష వ్రవేశం వదదాతి హి । 123
- అథ వ్రతే న్సుర్వదికో ద్వారం తత్ర గణాధిపమ్ ॥
- స్థితం ప్రపూజ యేత్తత్ర ప్రవిశే త్సాధనోత్తమః । 124
- దృశ్యతే దివ్యలిజ్జంచ చాప స్తత్ర మనోహరః ॥
- ఓం హుంకారణ మస్త్రేణ పూజయేత్స తమీశ్వరమ్ । 125
- ఉపవాసేన తత్రైవ దివారాత్రం జపేత్సుధీః ॥
- ప్రత్యక్షో భవతీశానో దదాతిహి వరంపఠమ్ । 126
- ఇత్యేవమాదయ స్సస్తి సిద్ధయః కదలీవనే ॥
- తత్రైవ పఠః పూర్వభాగే యోజన మాత్రకే । 127
- అక్షరై ర్లిఖతం ద్వారి త్రత్రపద్మావతీ బిమ్ ॥
- వమనాదైవ్విఘ్నాత్మా ప్రవిశేత్తత్రసాధకః । 128
- తత్రచాపావ్రతకలం గచ్ఛే త్తత్ర మృదజ్జమ్ ॥
- అలోక్య వాదయేత్తంచ తద్ద్యవి శ్రవణాత్తదా । 129
- పద్మావతీ స్వయం యాతి హ్యమృతం చ దదాతిచ ॥

- తస్యచానేన సిద్ధోఽయ మమరత్వం లభేతచ ।
తతస్సైవం సమాగమ్య ప్రార్థయేత్త్వం మమాన్తికమ్ ॥ 130
- సమాగచ్ఛాలయే దివ్యే కన్యాపంచ శతాశులే ।
స్థిత్యా మమ పతిరూభయా బ్రహ్మయస్యా వధిపభో ॥ 131
- తదస్త్రే శాశ్వతం స్థానం గరుష్యసి నసంశయః ।
తస్య పూర్వ తటాకస్య చాక్షియాం దిశి విద్యతే ॥ 132
- తదప్సీశ్వర దేవోఽపి వృక్షః కాదమ్భకోఽగ్రతః ।
శత్ర పత్రాణి చాదాయ కటుతై లేన లేవయేత్ ॥ 133
- తద్వీజ సమ్మలై సైతై ర్ని సేద్యాభ పచే త్సుఖీః ।
తతాక్షై స్తాని మత్స్యాస్సుప్త స్తామచాతే వింక్షిపేత్ ॥ 134
- వర్ష్య మస్థిశిరః పుచ్చం ఘోర సన్నిద్యతం భవేత్ ।
తతేవయా భవే త్సిద్ధో రుద్రశుక్లా మహాబలః ॥ 135
- తద్వృక్షేశ్చ నదీతీరే కుణ్డలేశస్య సన్నిధౌ ।
విద్యతే పూర్వవద్యుక్త్యా సిద్ధి ర్భవతి నాస్యథా ॥ 136
- అస్మ్యుత్తరే పుష్పగిరిః కపోతేశశ్చ విద్యతే ।
త్రైపదతీణ మాతన్యా త్తస్య మూర్ధాన మావ్రవేత్ ॥ 137
- భేదరత్వం భవేత్తస్య నాకస్య నసంశయః ।
తస్య పూర్వోత్తరే శాకే భవేద్వారకం స్థితమ్ ॥ 138
- ఉదజ్జుఖం విశే త్రత్ర త్రిచాపావ్రర మాదరాత్ ।
మూషికాకార పాపాణం తత్త్రీపిష్ట్యా పితేన్నరః ॥ 139
- క్షీప్రం మూర్ఛా భవేత్తస్య కవేద్రహ్నా దినక్రియమ్ ।
వేధయే త్సర్వ లోహాని స్పర్శమాత్రా న్నసంశయః ॥ 140
- ఉపోష్యచ దివానక్తం దేవాగే సిద్ధమాపన్నయాత్ ।
విద్యతే దేవతా యుగ్మం కపోతేశ్వర దక్షిణే ॥ 141
- ఆనాభిమూలం నిఖిపే దేవతా ద్యయ మఘ్యతః ।
గోరోలనోపమా స్త్రుత పాపాణా స్సన్ని త్వాప్తరేత్ ॥ 142
- పిష్ట్యా ఘోర ఘృతాభ్యాంచ విశే ద్యభ్యోఽమరోభవేత్ ।
కపోతేశస్య వాయువ్యే నిఖిపే త్తస్తమాతకమ్ ॥ 143

- తత్ర పారావతాకార పామానా స్పర్శ సంజ్ఞకాః ।
 దేవతా గాఢసంకృత్యా తేమామకం సమాహారేత్ ॥ 144
- విశావ్యాం శ్రీగిరీశస్య హ్యస్త్యేవ భృగుచిత్రమ్ ।
 తత్సమీచి దివ్యకణ్ఠం మృదం తస్మాద్గోమాహారేత్ ॥ 145
- గవ్యపాచ్యో యక్తాం తాం ధమేత్కరిర వహ్నినా ।
 తస్మాద్గోహం పతేన్నీలం మధ్యాభ్యాభాం ప్రతాపితమ్ ॥ 146
- తత్సేచ యే త్సప్తధాతే తద్గోలం నిషీచేన్నుభే ।
 విష్ణుమల్యో భవేత్సిద్ధ స్పర్శజ్ఞ స్పర్శగస్సుకే ।
 భృగుపాతన తైలాగ్రా త్రోక్తే దధికవాలకమ్ ।
 అచ్చతైలగిరి రామనూ తదగ్రే విద్యతేపదా । 147
- విలం తత్సౌమి హ్యస్తి తన్మధ్యే చాపపాచ్యకే ।
 గతే పశ్యేత్తత్ర కణ్ఠం తత్ర లాఘోపమం రసమ్ ॥ 149
- అలాబు పాతే గృహ్ణీయా త్సూతాః కోటివేదకః ।
 ప్రాకారశుద్ధో గుప్తస్య శ్రీగిరీశస్య సశ్చిమే ।
 తన్మధ్యే విద్యతే వేశ్మ చైత్యం తద్భూర్వత స్థితమ్ ।
 చైత్యా మ్పశ్యే శిలాచివ్యా మధ్గానా స్పర్శ సంజ్ఞకాః ॥ 151
- త్రతాస్తే మోహనో దస్తీ తమానుహ్య సమాహితః ।
 పృష్ఠాత్తస్య త్మణం గ్రాహ్యం తత్సర్వం గాఢ్చసం భవేత్ ॥ 152
- తద్దశప్యో త్రరే పార్శ్వే జానుదక్షుం ఖనేద్ధరామ్ ।
 జముఖఫలాభాః పామానా స్పర్శ సంజ్ఞా భవన్తి తే ॥ 153
- క్షీతిం ఖనే ద్దశప్యో జానుమాత్రం లధేత్తతః ।
 లక్షవేదకరా సిద్ధా త్రికోణే ఖటికా పరా ॥ 154
- మల్లినాధస్య వాయవ్యే నామా దేవప్రాదః పరః ।
 తీర్థం త్రతాస్తి పామానా ముద్గాభా స్పర్శ సంజ్ఞకాః ॥ 155
- లిజం కూశోప మం తత్రస్పర్శ సంజ్ఞం శుభం ప్రీయే ।
 పూర్ణిమాయాం కృత్తికాయాం పూజయిత్వా సమాహారేత్ ॥ 156
- తస్మాద్దప్యూతి యుగలా త్స్మృతానీల వసీపరా ।
 తస్మాద్లిజంచ సలిలతం నీలవర్ణం ప్రశస్య తే ॥ 117
- అశ్వామ్రు కాక సక్కాశాః పామానా స్పర్శవేదకాః ।
 దేవాలయాన్త ప్షిఖినే జ్జను మాత్రాన్తరా ధరామ్ ॥ 158

- మూషికాకార సామానా స్ఫుర్కసంజ్ఞా భవన్తి తే ।
శ్రీ గీరీశస్య నైరుత్యాం ఖ్యాతాః క్షేపభాఖ్యయా ॥ 159
- తస్యా గగన్తే పీతాభాం మృత్తికాంచ పుట దహేత్ ।
తస్యాఽపి స్సరతి స్వర్గం శుద్ధజీవార్తకం షణ్మ్ ॥ 60
- త్రతాస్తే భృష్టమాతోఽపి పూర్వవ త్సిద్ధిదాయకః ।
తథా తమీపురేచాస్తి త్థేచ విపులే శుభమ్ ॥ 61
- సదాఫలంతు విఖ్యాతం తస్యాః పూర్వోత్తరే సుధిః ।
శ్రీ గీరీ రైశ్చరుతే భాగే మహావస్తేతి విశృతః ॥ 162
- వక్షేద్ధత్తాపశేనైవ తస్య పూర్వోత్తరే సుధిః ।
త తాస్తే కాలకష్టేనో నామాఽన్త్రే తస్య క్షణ్ణామ్ ॥ 163
- తతేష్టోనోప సక్రాశం సిద్ధి స్సూతస్య విద్యతే ।
భవన్తి సప్తలోహాని స్వర్గం తప్తాని నేకతః ॥ 164
- విశాన్యే శ్రీ గీరీశస్య చాస్తి శ్రీమానిశేష్వరః ।
తస్యోత్తర దిశి ఖ్యాత స్తూమావర్వత సంజ్ఞః ॥ 165
- తస్యా గేచ త్రికూలాభా స్సన్తి దర్శాశ్శుభభాగ-రాః ।
తదభో విఖినే న్నాభిమాత్రం నీలాం మృదం హరేత్ ॥ 166
- అక్షకాష్టైః పచేత్తాంచ దేవతి భ్యగ్నయే క్రమాత్ ।
ఏకైక భాగం కల్పేత చతుర్థాంశం స్వయం భవేత్ ॥ 166
- జివేత్కల్పాయుతం సిద్ధో మహాబల పరాక్రమః ।
ఇతేశ్వరస్య నీకతు తత్ర కోటేశ్వరః స్థితః ॥ 167
- పుష్పం పుత్రం తదగ్నేఽస్తి స్ఫుర్క వేధకరం భవేత్ ।
త్రతాచలేశ్వరో దేవ స్ఫుర్కవేధకరః షరః ॥ 168
- తస్యయోజన మాత్రేచ దక్షిణేచా మరేశ్వరః ।
తత స్స్వర్గ శిలా చాస్తి తదూర్ధ్వం శరమాంసకమ్ ॥ 169
- గోమాంసంవా షీపేత్కాష్టై రాబద్ధై ర్జ్వాలవత్సుధిః ।
ప్రాతః కాశ్చైవ సకాశా దృశ్యతే సాశిలా తదా ॥ 170
- ప్రత్యగ్పుష్ప వత్సాశ్చ రజనా భావితాం శుకమ్ ।
లోడయే త్తచ్చిలాయాంచ షీపే దల్పముపు పాత్రకే ॥ 171

తస్య సంస్కర్ష మాత్రేణ లోహస్యా త్కాశ్చ సం పరమ్ 173
 శ్రీ గురౌ య తత తాపి పిణ్డూమి స్థితో లాః
 కర్షమా తంతు తచ్ఛూర్ణం భయే త్త్రిఫలాసమమ్ 174
 వలీపలిత జిన్నాసా జ్జీవేదాచష్టాతారకమ్
 శ్రీ గిరిష్ఠాస్య వై ఋత్యాం షటాహకర్ష ఈశ్వరః 175
 తస్య పూర్వోత్త రేభాగే శ్శుక్తిచింతితాపకే
 ద్విహస్త మూర్తోర్ధ్వశిలా ఖనే త్తత ద్విహస్తకమ్ 176
 శరావ సంపుటాకారా వ్యవదస్తా న్నమాహారేత్
 కర్వీత తావగ్ని వర్ణా సిచ్యా త్కూ శ్శాణ్డై ర్ద్రవైః 177
 తస్మిన్యా న్నవనీలఃతు దద్యా ద్దేహాయ భాగిమ్
 కాగ్నక మతిథే ద్దేయం భాగమేకం లిహేత్ 178
 దివానక్తం ధ వేమూర్ధ్వాచివిద్రో భవతి స్వయమ్.
 వలీపలితి సంవర్జ్యో జీవే ద్వాగ్నాయతం పరః 179
 స్పర్షకాస్తస్య సోపానం ద్వితీయం భవతి త్రియే.
 తద్దేవ పార్శ్వయో స్పర్శ్యే పామాగా శ్శేతవీతకాః 180
 స్పర్షాసర్వా భవన్త్యే తే తేషుచైకం సమాహారేత్.
 ప్రాచ్యాం హి తస్య దేవస్య సమీపీ కూపమస్తిచ 181
 మిథూకాభాశ్చ పామాగా స్పన్తిచ స్పర్షసంజ్ఞికాః.
 తస్మిన్శ్వరస్య చోదీచ్యాం లింగాది ర్విద్యతే మహాన్ 182
 తదుత్తరస్యాం దిశ్యన్తి తటినీ పార్శ్వ వాహినీ
 తటిన్యాః పశ్చిమాశాయాం పిష్టాభం లిజ్జమస్తిహి 183
 పూర్ణవైలోదకం కుణ్డం త్రితన్యా త్క్షణ వేధకమ్.
 ద్వియోజనే మహేశస్య దక్షిణే చర్షికా ఫ్లిశా 184
 పిణికాఖ్యా సువిఖ్యాతా తస్యా వాయవ్య కోణతః.
 అన్ధరస్తిహి తన్మౌఖ్యే ముద్గవర్ణా స్తథో లాః 185
 కేచి త్పిథ్యానిభా స్పన్తి తేపర్శ్యే స్పర్ష సంజ్ఞికాః.
 అత్రత్యావంచ సర్వేషాం స్పర్షానాం విధియన్త్యతే 186
 యదస్థూలం పేషయే త్తం శ్శక్తిం మూషాస్త రేణహి.
 కుర్యా త్స్పర్షాణి లోహాని తస్యామావర్తయే త్త్రియే 187
 తస్మిన్స్వం జాయతీ స్వర్ణం కుర్యా దేవం యథేష్టకమ్.

- సూక్ష్మశ్చే త్సర్వలోహానాం దృతానామాస్తరే క్షీపేత్ 188
- తత్సర్వా త్సర్వలోహాని కాశ్చనత్యం ప్రయాన్తిహి 188
- వాయవ్యాం మద్దినాభస్య క్షిప్తే పశ్యేత్సరాఖ్యకమ్ 189
- తస్య దక్షిణదిగ్భాగే రాజమాన్తే ద్వియోజనే. 189
- గతేహోంగలికా తత్ర దృశ్యతే తస్య మూర్ధని 190
- కృష్ణధాత్రీ ఫలాన్వేప సన్తి తానిచ భక్షయేత్ . 190
- సప్తవాసర పర్యస్తమాత్మప్తిం పజన్తిగ్రహః 191
- జరామరణ నిర్ముక్తో జీవేత్కల్పశత త్రయమ్. 191
- తస్మాచ్ఛ దక్షిణే భాగే కాకలాశీ మహావనే 192
- తత్రాస్తే స్తమృకదలీ ప్రవిశే త్తత్రనాభః. 192
- క్రోశార్ధ మూత్రం గచ్ఛేచ్ఛ రసకణ్డంచ దృశ్యతే 193
- అలాబు చాతే సంస్థాప్య నోటీ వేధే భవేత్సుః. 193
- శిలామయో నీలవర్ణ శ్శిఖిణ్డీ తత్ర దృశ్యతే 194
- తస్మాఖ్యగ్రోఽస్తి కణ్డం చితస్తి మూత్రా తిసీలకమ్. 194
- శుష్క-వంశంచ తస్మిన్వే క్షణం క్షీప్తంచవం భవేత్ 195
- పత్రం పుష్పం దినై కేన భవత్యేవ నసంశయః. 195
- ప్రత్రప్రస్థం రసం క్షీప్త్వా తావన్నూత్రం జలం హరేత్ 196
- మధుమిల్కం పిబేత్తంచ మూర్ఖా భవతి తత్త కాత్ 196
- క్షుణ్డేన లబ్ధజ్ఞానస్యో జ్ఞేవే ద్యుగసహ సకమ్ 197
- క్రీగిరే ర్వహ్నిదిగ్భాగే ఘటికా సిద్ధభేదరః 197
- ఆస్తి తస్యచరో భూమా పశ్చిమాస్తం భవేత్సుధీః 198
- బదరాకార చామానా నిద్యతే భగతి ప్రణాః 198
- ఏకం పక్షే) పదాధార్యం సిద్ధేః శీతి లిపుభిః

(వి ద్ధ క్ర మః)

- క్రీతైశీ సర్వసిద్ధీనా ముక్తానాం విధి దుచ్యతే 199
- మత్త్రీన్యాసం పురాతన్యా పశ్చిన్యక్షం జపేన్మనుమ్ 200
- అధోరాస్తేననై శేఘ్రం త త్తత్సిద్ధి మవాప్నుయాత్

(అ భి న్యా సః)

ఓం హ్రీం మహాఽర్యతవాశస్త్రై హృదయాయ
 నమః ఓం హ్రీం శ్రీష్టాయై శిరసేస్వాహా

! వం న్యూస రహం పూజాం కృత్యా తత్కర్మణి లక్షమేక
మఘోరం జపేత్ | తతిః సిద్ధియవాప్నోతి |
మస్త్రం యథా :

ఓం హ్రం హ్రీం హ్రుం అఘోరతర ప్రస్ఫుర ప్రకట ప్రకట
కహ కహ శమ శమ జాత జాత దహ దహ సాతయ సాతయ ఓం
హ్రోం హ్రం హ్రం అఘోరస్త్రాయఫట్ అముం మంత్రం లక్షం
జపేత్.

తతఃస్వపే ప్రత్యక్షీభూయ దేవతా వరం దదాతి |

ఇతి శ్రీ శై రవోక్తే ఆనందకందే అమృతీకరణ
వీశాస్త్రాద్వాదశోల్లాసః.

త్రయో దశ ఉల్లా సః

(గర్భ కః)

శ్రీ శై రవి:—

- 1 ప్రణమ్య శిరసాశమ్ముమస్తాపీ త్పరమేశ్వరీ
శృతం తవ ప్రసాదేన దివ్యం సర్వ రసాయనమ్
- 2 ఉత్పత్తిం గర్భకస్యాపి జాతిం సంశోధనం తథా
సేవాం రసాయన ఫలాం క్రమాద్భూషా మహేశ్వర!

శ్రీ శై రవి:—

- 3 నవి! శృణు ప్రవక్ష్యామి గర్భకస్య రసాయనమ్
శ్వేతద్వీపే పురాదేవి! లతాకల్ప దృమోజ్జ్వలే
- 4 నానా మణి గణ క్షేప్తేనానా పుష్పఫలాకులే
సిద్ధివిశ్వాగర శ్రీభిః కిం ర్యస్సరసాంగతైః
- 5 అనేక నిర్జర శ్రీభిః క్షేదన్తీర్థం మద్వల్లసా
వేణు వీణా నివోదేవ వాద్యనాదై ర్మనోహరైః
- 6 తాలై ర్భస్మరికా ఫక్వా నినాదైః కరతాలకైః
అత్యా వృష్టేన దేవేభి! పృత్యన్తీర్థం సురార్చితే
- 7 తవా ఋతుమతీ జాతాసు ప్రాచ చరణోమహత్
సుగంధినాత దజపా త్వద్వత్త్రం రక్షతాం యయా

విహాయత ద్రక్ష్యత్రుం సా త్వాక్షీరమహాదధా 8
ఆనేకామర కాన్తాభిర్న్వితాకైలాస మావ్రజః

నాయునాత ద్రజో సత్రుంక్షీత్రుం క్షీరమహాదధా 9
మగ్నం తత్రైవతద్యత్రుం చిరకాలం సుతేశ్వరి

మధ్యమానాన్మహా భోధేరమృతేన రసోద్భవమ్ 10
శ్లాఘ్యేవని జగన్ధేనమోదయన్న సురాస్సరాన్

తేనైవనామ్నా ఊచుక్తే శ కాద్యాస్సుర పుణ్ణవాః 11
గన్ధకోఽయం భవత్వస్య నామ్నాజాతం తు మత్ప్రియే

చకుర్విదం శోణితం తే దివ్యం బలకరం పరమ్ 12
సమర్థోయం గన్ధక స్తురస బద్ధేచకారతే

రసేన్ద్రేయ గుణాస్సన్తి తే గుణాస్సన్తి గన్ధకే 13
ఇత్యూచుర్విప్రముఖాహృష్టాగన్ధకగన్ధకః

తదా ప్రభృతీలోకేఽస్మిన్భృతోఽయం గన్ధకః ప్రియే! 14
జపా కుసుమ సకాశః క్షీతీయశోత్తమః ప్రియే!

పీతోవైశ్యో మధ్యమస్యాచ్చ వేతోవిపోఽథ మస్సప్రృతః 15
కృష్ణవర్ణోభవేచ్ఛూదః ప్రియే! స్వాదభమాధమః

రక్షం వర్ణం లోహ వేధీతవర్ణం రసాయనమ్ 16
శ్వేతవర్ణంచ బైచత్యే కృష్ణం కుష్మాదిలేపనే

(గన్ధక కుర్తిః)

అభవత్కేగన్ధఃస్య శోధనం సిద్ధిదాయకమ్ 17
తీలపర్ణ్యజ మోదాశ్చ బ్రాహ్మీభృక్లేచధున్దుః

వితేమాంచ రసైర్భావ్యం చూర్ణితం గన్ధకం దినమ్ 18
కాస్తసా తేవినిక్షీప్యసమాంశా త్యేవపాచయేత్

మృద్వగ్నినాతు తత్పక్వ్యా హ్యజాక్షీరే వినిక్షీపేత్ 19
గోక్షీ రాజ్యైః కిశ్చిదూసం స్థాల్యావక్త్రింతు బన్ధయేత్

స్వచ్ఛాంశు కేవ బద్ధస్య చూర్ణం త సుపరి క్షీపేత్ 20
తచూర్ణ్యం శ్రావకం ఋద్ధ్వాతత్థావ్యం గర్జకాస్తతే

వనోత్పలైర్మృదు ఫుటండత్వా పవతి గన్ధకమ్ 21
ఫుసశ్చ తీల పర్ణ్యాజ్యైర్భావయే చ్చోచయేత్రిధా

ద్రావయే త్తన్మనూదాయ మత్స్యకీర్తన సప్తదా
భావయే జ్ఞాతిఃవీజ చూర్ణైస్తత్సరిశేషయేత్ 22

తతోభృష్ట ది బై ర్భావ్యం సప్తకృత్సప్తకే భురే
జలైః ప్రత్యేల్య తత్సమ్యక్ శోషయేత్ సమనః కచేత్ 23

మృద్వగ్నినాకాబ్జ సాత్రేస్తుతాక్షేప మణంతరః
భృష్ట రాజ దవేషీప్యా కుద్ధంత ద్దప్తకం భవేత్ 24
రసరసాయనే యోగేయోజ్యం సుఖారంభవేత్

గర్భకరసాయనం

పు ర్వోక్త ఏదేహశుద్ధిం కుర్యాద్వాప్తి విశేషనైః 25
సుమూచు కే సునక్షత్రే పూజయిత్వా పరం శివం

గణాధపం జే త్రచలం శ్రీ గురుం భిషజం క్రిమాత్ 26

విష్కంకం త్రిఫలాచూర్ణం విష్క మేకంచ గుగ్గులుమ్
గజ్జోన్నేయం కుద్ధ గర్భం లిహే దేర్ణ తైలతః 27

గుజ్జావృద్ధి క్రమేనైవ సేవ్యం త్రితృతి వాసరమ్
డినహోషశ సర్వైశం గజ్జాహోషశ మాత్రకమ్ 28

తదాహోషశ ఘృతాస్తే సేవ్యం త్రితృతివాసరమ్
గజ్జాహోషశి శోన్నేయమపూర్వం త్రిఫలాం పరమ్ 29

ఏతస్మాదధికా వృద్ధిర్న కార్యాసిద్ధి లిప్నునా
ఏవంమాస ప్రయోగేణ కుష్ఠ మష్టాదశకం హాకేత్ 30

తదా ప్రమేహ స్థుల్లాని కాన శ్యావక్షయ బ్యరాన్
వ్రణాన్పు గర్భగా దీశ్చ శీతివా తోద్భవా స్థదాన్ 31

మాస ద్వయ ప్రయోగేణ బహు కాన్తిం ప్రయచ్ఛతి
సర్వ వ్యాధిప్రళమనం భవే న్నాసత్రయాత్ప్రియే! 32

తతష్టణ్ణాస యోగేనవృద్ధో యావన మాపుషయాత్
ఏవ మబ్జ ప్రయోగేన సిద్ధోభవతు శాంభవి! 33

తస్మాత్ర మలయోగేన తామం కాశ్చుకతాం వ్రజేత్
విధించ ప్రతిషేధంచ కుర్యా ద్సూరోక్త వత్సుదీః 34

రసాదిపుణ్య మమలం యస్సేవేత రసాయనమ్
స ఏవ కృత కృత్య స్సాన్యజై వతైరసి పూజ్యతే 35

ఆనందకందః

సర్వతీర్థేషు సంసారేః సర్వవ్రత ఫలాన్వితః అశ్వమేధాది యజ్ఞానాంపర్వే మాంసలమాఘ్నయాత్	36
ధన్యః పుణ్యతమశ్చేష్టశ్చాఘనీయో మనీషిభి సయోగవిజ్ఞస్సర్వజ్ఞ స్సర్వామగ్రాహకః ప్రభుః	3
శుద్ధస్సర్వగతశ్చాస్త త్సూరస్సత్యగురో జ్ఞులః తస్య దేహ లయోనాప్రిహ్యా దృశ్యశ్శివతాం వ్రతేత్	38

ఇతి శ్రీ శైలైరవోక్తే ఆనందకందే అమృతీకరణ
విశ్రాంతా త్రయోదశోల్లాసః

చతుర్దశ ఉల్లాసః
విషమ్
(వి శో త్ప త్తిః)

శ్రీ శైలైః :

శృతం సర్వం మయా దేవ ! దివ్యం సర్వరసాయనమ్
విషోత్పత్తించ జాతించ సేవాంవదచ తత్ఫలమ్

శ్రీ శైలైః :—

శ్రీలోక భామధ్యమానే మన్దసికృత మన్దరైః సిద్ధకిన్నర గామ్యేష్ట) విశాచోరగ రాక్షసైః	2
బ్రహ్మదైత్య రభలైర్దేవైః కేకతోదను జాధివైః దైత్యైరన్యత్ర విభులై ర్మహాబల పరాక్రమైః	3
తతో జాతాని రత్నానికాస్తు భాదీని కామనాః కల్పవృక్షో మహాలక్ష్మీ రై రావత మహాగజః.	4
ఉచ్చైశ్చక్రవాస్తభా చేన్ద్రధన్వవైరి భిషగ్వరః అమృతం చలతా దివ్యాదివ్యసిద్ధి ప్రదాయకాః.	5
మన్దర భ్రమణ శ్రాస్తనాగరాజ ముఖాత్తతః విష జ్వాలాసముత్పన్నా త్రీవలోకే భయభురీ.	6
మమజ్జ కీరజాలధావత్య స్త మధనాత్సుసః కాలకూటం మహా క్ష్యేలంకల్పాస్తయ మసన్నిభమ్	7

సంవర్త్యాన్ని ప్రతికాశం వీక్ష్యతీతాస్సురా స్తదా
 మమాన్తికం సమాజగ్నుస్తువస్తో దీనమానసా 8
 స్వామిన్ సోత్తయ ! త్రాహీశరణాగత పాలక !
 ఇత్యాది బహుధా స్తోత్రం కుర్వాణాస్తే సురా సురాః 9
 ఆహంస్మిత ముఖంకృత్యాకాల కూటం తదాఽబమ్
 త్రత్రత్రా వశిష్టిం తద్బహుధా సమభూయభి 10
 క్వచిన్మూలస్వరూపేణ క్వాపి త్వస్మా వతః ప్రియే!
 కుతాపివర్ణరూపేణ తోయరూపేణ కుతచిత్ 11
 ఏవం బహువిధం జాతం త్రత్ర త్రత్ర విషం గతిమ్
 తేషాం శ్రేష్ఠం కర్తవీష మ్భూదశ విషం ప్రియే 12

(విషభేదః)

క్రమాద్భేదం ప్రవక్ష్యామి కాలకూటం చదర్దురం
 హాలాహలం యేష శృణ్ణం యోహదం గ్రన్థికర్కటం 13
 రక్త శృణ్ణీ హరిద్రం చకేసరం దశమం స్మృతమ్
 ఏతే దశ విధాః శ్వేలాన ప్రయోజ్యా రసాయనే. 14
 శ్వేత శృణ్ణీ వత్సనాథం సర్వపం శృణ్ణీ వాలుకమ్
 ముస్తకం సక్తకం దేవి ! చాప్టమం కర్మమం భవేత్. 15
 రసాయనే యోజసి యా స్వప్టాభేదాః ప్రకీర్తితాః
 కాలకూటంకాక చ ఇన్ద్రప్రథం దర్దుర సన్నిభమ్. 16
 దర్దురం నీలవర్ణం చ హాలాహల విషం సమమ్
 షేష శృణ్ణీతు షేషస్య శృణ్ణాథం మోహదం పునః 17
 రక్తనీల ప్రథం దేవి ! గ్రన్థికం గ్రన్థి సంయుతమ్
 కర్కటం కపి లాథం చరక్త శృణ్ణీ మహా విషమ్ 18
 కృష్ణపీఠంచరక్తాథం హరిద్రాథం హరిద్రకమ్
 కేసరం పద్మకింజల్క ప్రథం దశవిధన్వితీ. 19
 శ్వేతశృణ్ణీథదస్తాథంవత్సనాథంచ వాణ్ణురమ్
 సర్వ పాశృతి భియ్యక్తం బిస్తు భిస్సర్వ పం భవేత్. 20
 శృణ్ణీశృణ్ణీశృతి శ్వేయోవాలుకం వాలుకా శృతి
 ముస్తాకృతిర్ముస్తకం స్యాచ్ఛ్వేత వర్ణంతు సక్తకమ్ 21

మధూచ్ఛిష్టాకృత్తిగేవి ! కర్ణమం విషము త్తమమ్
విషఖడ్గేషుభగ్నేషు దృశ్యస్తే యేషుబిష్టవః. 22

శ్వేతరక్త పీతవర్ణాః కృష్ణాని ప్రాచయః క్రమాత్
శ్వేతారసాయనేక్తా వశ్యే వారవికర్మణి. 23

క్షుద్రకర్మణి పీతాస్యుః కృష్ణవర్ణాస్తు మారణే
విషంయక్త్యాఽమృతం దేవి ! తదయక్త్యా విషం భవేత్. 24

తస్మాద్దృశ్యక్త్యా విషం సవ్యమయక్తాన కదాచన
రసాభిహేమకాంతానాం వీర్యేణ నదృశం విషమ్. 25

(విష కు డ్ధిః)

రక్తసర్వ పత్రైలేనలిప్తే వస్త్రేచబన్దయేత్
త్రిదినాస్తేసమ్మృగ్నత్యట బ్రుణేసమం విషమ్. 26

మర్దయే చ్ఛుక్తే చూర్ణం తత్కారయేచ్ఛవిశుద్ధ్యతి
కోశరసాయనే యోజ్యం సిద్ధిదంస్యాద్వరాననే. 27

(విష ర సా య న మ్)

శుద్ధదేహో విరేకాద్యైః పథ్యాశీ విషభుగ్భవేత్
క్రిమేణ సేవనీయం తిత్సర్వపం రాజసర్వపమ్ 28

ముద్గవీహీ యవా మాషాగు జ్జామూత్రం పరావధిః
శర్కరాపహితం సేవ్యం క్షేలం తదమృతం భవేత్. 29

కట్వమ్లవహః స్వాభ్యావ్యాయామోష్టా తపాదయః
త్రైలస్వప ఖాద్యాశ్చ వర్జ్యా విషరసాయనే. 30

గవ్యం క్షీరం ఘృతం తక్రం సిద్ధం దధి చ శర్కరా
సేవ్యాస్వాదు రపద్రవ్యానో చ్ఛ్వేకృత్తి కారణమ్ 31

(వి షో ప ద్ర వా స్త ద్వి తి త్నా చ)

మాత్రయాసేవితం క్షేల మమృతం భవతి త్రియే
అతిమాత్రం యది భవేదమృతం చ సాయతే. 32

ప్రమాదాదతి మాత్రంచే త్తదావేగా భవద్విచ
శిష్టం ప్రథమవేగే స్యాద్యేష ధుశ్చద్విశీయకే. 33

తృతీయేచ తృషాదాహో చతుర్థగతి భజ్జనమ్
సేవిలాస్యః పంచమేస్యాత్ స్థే కథ్రభజ్జనమ్. 34

సప్తమేచ నిరుత్థానం మరణం చాప్తమేధవేత్
తస్మాత్ప్రీఘం ప్రతీకారః కరణేయో వరాసే 36

కింనాత్తాథికం జ్యేలం నానాకోగాన్కరోతి తత్
త్రాన్తి క్షిప్తతి శూలాని వాస్త్యతీసారకం పరమ్. 36

స్వరసాదం గద్గదత్వం దాహం దృష్టిభ్రమ తథా
కర్ణఋక్వాసకాసాదీన న్యాన్వాతోద్భవాన్లదాన్. 37

యదాఽతిమాత్రం చిహ్నోనిదృశ్యస్తే వపుషిప్రియే
తదాతుటక్కుణం విషు మాజ్యం చాపి చతుర్గుణమ్. 38

షేయంతర్పరిహారం జలైర్వా తణ్ణలీయకమ్
మజ్జాంవాపుత్రశవస్య ఫలాన్నిష్కంజలాన్విరమ్. 39

తుత్థంపణ ద్వయోన్మేయం నృమూత్రైర్వా హర్షిద్రకమ్
వచాంవాదేవదాలీంవాసరాప్తీంవాఽశసాన్చాకమ్. 40

పటోలింగిరి పట్టింవానృమూత్రైర్వృషజిత్ప్రథక్
లాం యాం వాం హం చతుర్వైర్గారుడం సంపుటి కృతమ్. 41

స్తంభస్తోధన నిర్వాహనిర్విషీ కరణం తథా.
“లాం ప్రో లాం” అనేనమస్త్రేణ స్తంభునమ్.

శీతజల ఘటం అభిమస్త్రీ విషాతురస్య,
మస్త్రకే జలం ఫాలయేత్ విషం నాక్రామతి

“యాం ప్రో యాం” అనేనస్తోధన మస్త్రేణ విషా
తు రస్య శిఖన మన్ధయేత్,

“వాం ప్రో వాం” అనేన నిర్వాహ మస్త్రేణాఽర్క దణ్డం
వా ధత్తూః కావ్య దణ్డం వాఽభి మస్త్రీ

విషాతురస్య సర్వాణి స్పృష్ట్యా విషం నిర్వాహయేత్ -
“హం ప్రో హం” అనే నిర్విషీ కరణ మస్త్రే

ణ, నిర్విషీ కరణార్థం విషాతురస్య, సర్వాం
గం దణ్డే గాపా మార్జయేత్, స్వస్తోధనతి -

క్షర్ణం జ్యేలం శరీరే చేత్పితృస్తా వమనం ప్రియే.
ఆ మాస్తం కేచనం కార్యం తణ్ణలీయక మూఽభుః 42

సేవేతమాంసంసఘృతం విషకోవహారం ధవేత్. 43

ఆనందకందః

- పూర్వోక్త మాత్రాసవీయో మహావ్యాధ్యోముచ్యతే 44
దేవి! మగ్నాస యోగేన జరాపలిత భిక్షానమ్.
 - సంవత్సరోపయోగేన జీవేచ్ఛన్ద్యారో తారకమ్ 45
హిమశీత వసన్తేఘయోజ్యం విషరసాయమ్.
 - గ్రీష్మః కర్షకరత్వేన ప్రయోజ్యం కదాచన 46
వారథస్థవిరగ్భిక్ష్యాః క్షుద్ధ్రుష్ట్రాన్ద్యపీడితాః.
 - నఖంసకాగదక్షీణాః పిత్రకోధాధికాస్తథా 47
యక్షిణోనైవ యోగ్యాస్సుస్సదా విష రసాయనే.
- ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకన్దే అమృతీకరణ విశాన్తా
చతుర్థశ్లోకాః.

పంచదశ ఉల్లాసః
(దివ్యాపతి రసాయనాని)

శ్రీ భైరవీ :-
మలమాయా విహీనేక! జరాజన్మగదా సహ
త్వత్సహజేన విదితం రసాదీనాం రసాయనమ్.
ఇతః పరమపిన్ద్యామిన్! శుశ్రూషేతిమపి ప్రభో!
సుఖోపాయోపయోగ్యంచ దివ్యాపథి రసాయనమ్. 2
బ్రూహిమే తద్విధం దివ్యం సర్వశీఢి ప్రదాయకమ్

1. బ్రహ్మ కల్పః
(బ్రహ్మ పుష్కరైలకల్పః)

శ్రీ భైరవః :- 8
వక్ష్యామి బ్రహ్మవృక్షాది దివ్యాపథి రసాయనమ్.
తత్రాదా బ్రహ్మవృక్షస్య శృణు దేవి! రసాయనమ్ 4
బ్రహ్మవృక్షస్య బీజాని విదధ్యాని స్తుపాణిచ.
పరిశోమ్యతపే తీవే సూక్ష్మ చూర్ణాని కారయేత్ 5
ధాత్రిఫలేన సప్తాహం భావయేత్సయసాఽఢవా.

- చక్రయస్త్రోక్షి పేత్రానితతస్త్రైల మాహాశేత్ 6
- ఇత్థముద్ధాపితం తైలం దోషఘ్నంచ రసాయనమ్.
- బ్రహ్మబీజజ తైలస్య ప్రస్థమాజ్యంచ తత్సమమ్ 7
- నిక్షిప్తం స్నిగ్ధశాడ్యచ ధాన్యరాశే వినిక్షిపేత్.
- మాసార్థ మాసంచేవేశి! తస్మాత్తైలం సమాహరేత్ 8
- శుద్ధదేహో వికేకాద్యైరర్చి తాగ్ని గురుద్విజః.
- ద్విపలంచ గవాం క్షీరతతైలం నిమ్మమాత్రకమ్ 9
- సంమిశ్ర్యచపిబేత్ప్రాతః పథ్యాశీషాజ్జితేన్ద్రియః.
- ఏవం ద్విలియేపి దినేహ్యేకాహాత్పరితే క్రమాత్ 10
- నిమ్మవృద్ధిర్భవేదేవం యావన్నోడశ నిమ్మశమ్.
- వతతైలస్య పరమామాత్రాహ్య స్త్యైవమిరితా 11
- పీతమాత్రేక్షణం మూర్ఛాబాధాయ తేస్వియేచ్ఛుభమ్.
- ప్రబుద్ధేసఘ్నతందద్యా ద్దుగ్ధాన్నం శర్కరాన్నిలమ్ 12
- ఏవంతైలోపయోగేన మాసాజ్ఞానీ భవేన్నరః.
- సకృద్ద్రాహీసు కాత్తశ్చ షోడశాబ్ద ఇవస్థితః 13
- ద్విలియేనాగబలవాన్ సర్వవ్యాధి నివర్జితః.
- ఇద్దోప మబలో ధీరశ్చతుర్థే మాసిచక్రమాత్ 14
- వజ్రదేహో దివ్యదృష్టిః పశుమేభేచరోభవేత్.
- అణిమాదిగుణో శేతస్సర్వ గస్సర్వ కాలికః 15
- షష్ఠేమాసి స్వయం ప్రష్టా భోక్తా హర్తా త్రిమూర్తివత్.
- వజ్రైక పేవనాదేవి! భవేత్సాక్షాత్సదాశివః 16
- యావత్తైలోప తేవీస్యాత్తావ త్క్షీరాద నాశనః.
- వమనాది విశుద్ధాబ్దః కృత్వావైద్య ద్విబార్చనమ్ 17
- ప్రాతర్థో క్షీరకుడుబంతైలు కింశుక బీజజమ్.
- కుడుబం పూర్వవజ్రాతమేకీ కృత్యద్వయాపిదేత్ 18
- తత్ప్రావమాత్రే మూర్ఛాప్యాతు ర్యాత్తా భస్మశాయినమ్.
- సప్తరాత్రే ప్రబుద్ధస్సర్వదర్శ వచ్చయనే స్థితః 19
- నాక్లాని చాలయేదేవ జాయతే విచలేక్షణః.

- తైలీ జ్ఞేనమాపన్నేసం జ్ఞాభవతి తైరవి! 20
 గోక్షీరం తస్యదాతవ్యం ప్రత్య హందశవాసరమ్.
 సత్వచంచత్య జ్ఞేదేహతః శ్చుకం భుజగోయథా 21
 క్షీరాహారీధవేన్నిత్యమేకవింశతి వాసరమ్.
 వాచాం పతిర్భవేద్దీరశ్శ్రుతం ధారయతే యదాత్ 22
 దూరశ్రావీవ్యంప్రితీ వేద్రహృదివంసుధీః.

(బ్రహ్మవృక్ష పల్లవ కల్పః)

- పుణ్యరే బ్రహ్మ వృక్షస్య పల్లవాని సమాహరేత్ 23
 క్రిమికీట విహీనాని కోమలాని శుభానిచ.
 ఆతపే శోషయే త్త్రి వే చూర్ణితం వశ్రు గాలితమ్ 24
 కుర్యా న్మాతస భాణ్డేవ నిక్షిపేచ్చ ప్రయత్నతః.
 వమ నాద్వైర్విశుద్ధాజ్ఞో బ్రహ్మచారీ జితేంద్రియః 25
 మౌరాస్తు వర్షితాహరః క్షీరశాల్యశ్చ భోజనః.
 కోష్ఠం జలం పిబేన్నిత్యం నివాతేకయనం భవేత్ 26
 కర్షమాత్రం చ కేవేతమాసం గోతక్ సంయుతమ్.
 ద్వితీయేచ తృతీయేచ వృద్ధిః కర్షాధికా క్రమాత్ 27
 ఏవం షోడశ మాసాస్తం సతక్రం కుశుబు పినేత్.
 ఏవం నిత్యోప సవీజః కుశ్చోతస్సిగ్ధ కుస్తలా 28
 మత్తమాతల్ల బలవాన్ జీవేద్బ్రహ్మ దినం వరః.

(బ్రహ్మవృక్ష సుష్పకల్పః)

- బ్రహ్మవృక్షస్య పుష్పాణిచ్చాయాయాం శోషయేత్సుధీః 29
 చూర్ణయేద్దాలయే ద్వస్త్రే సవ భాణ్డే వినిక్షిపేత్.
 వింశత్పలం పుష్పచూర్ణం చతుర్వింశతి గోఘృతమ్ 30
 పలమేకత్ర సంమిశ్రం ధాన్యరాశౌ నివేకయేత్.
 తక్షద్ధిలేచ్చ మాసాస్తే కృత్వాభాగాం శ్చునుర్దశ 31
 ఏకైకిం ప్రత్యహం సేవ్యమేవం మాసత్రయం భవేత్.
 భుజ్జీత తుల్పసాత్రేవ లవగాఘ్నూది వర్షితమ్ 32
 పాయసాశీ కషాయంచ తృమార్తః ఖాదిరం పినేత్.

త్రిమాసాజ్ఞాయతే గాత్రం వజ్రవన్నాత్ర సంశయః
నాగాయతీ బలోధీరో వాయువేగ గతిర్చవేత్. 33

అస్యనర్వోపయోగేన ఫురీషమపి మూత్రకమ్
వేధయేత్సర్వలోహాని కాశ్చినానిచ కారయేత్. 34

కషేద్రవృహ్మఃసంసాక్షాద్దైవతైస్సహ మోదతే

(బ్రహ్మవృక్షదీపికల్పః)

బ్రహ్మవృక్షస్యబీజాని చూర్ణయేన్నిషీషేద్ధత్. 35

మథ్యాజ్యశర్కరాయుక్తం భాస్వరాశాన్నిషీషేత్
మాసాచూర్ణం సమాహృత్య ప్రత్యహం కర్మమాత్రకమ్. 36

ఉపయజ్జేత శుద్ధాత్మాగోక్షీరంచ పితృదను
యావత్పలంభవేద్వృద్ధిస్తావదేవాధికంసహి. 37

ఏవంసంవత్సరాత్పిద్ధిర్జాయతే మృత్యువృద్ధితా
కషేద్రవృహ్మదినంశుద్ధో మతస్థ జబలోపమః. 38

(బ్రహ్మవృక్షవల్కలకల్పః)

సాక్షుచూర్ణం ప్రకుర్వీతి బ్రహ్మవృక్షస్య వల్కలమ్
భావయేద్దవ్య పయసాఫలం చానుదినం పితృత్. 39

జితేన్ద్రియశ్చ పథ్యాశీ భవే దావత్సరం సుధీః
దశవర్ష సమాప్రాణి కషేత్సిద్ధో భవేద్ధృవమ్. 40

(బ్రహ్మవృక్షనిర్వాసకల్పః)

బ్రాహ్మీచ మధుకం సాజ్యం నిర్వాసం బ్రహ్మవృక్షజమ్
సమభాగాని సేవేతపలంచాను పితృత్సయః. 41

ఏవమేకాబ్దయోగేన శుభం యుద్ధర్షన శ్శుచిః
కషేద్రవృహ్మదినం జ్ఞానేవలీ పలిత వర్జితః. 42

(బ్రహ్మవృక్షపక్షాబ్జంకల్పః)

పక్షాబ్జం బ్రహ్మవృక్షస్య విధివత్త త్సమాహవేత్
చ్చాయా శుష్కం ప్రకుర్వీత చూర్ణితం పట శోధితమ్ 43

కర్మమాత్రం లిహేచ్ఛుద్ధః షోడాబ్ద్యాభ్యాం దినోదయే
వలీపలిత నిర్ముక్తోవత్సరా జ్ఞాయతేసరః. 44

(బ్రహ్మపుక్షముల గుప్తదాత్రీ కల్పః)

- అతిస్థూలతరం దీర్ఘం భేదయే దహ్మ భూకహమ్
మూలేతిహస్త శేషంచతిద్రక్షేగర్త మారచేత్. 45
- ధాతీఫలాని పక్వాఃతత్ర సంపూరయేత్ప్రియే!
తద్భిన్నకావ్య శేషేణ తద్గర్తంచ నిరోధయేత్. 46
- కుశై స్సంవేష్టయేత్సమ్యగా మూలాగంచ శేషయేత్
మృద్ధోమయాభ్యాం మతిమాంస్తతో వస్త్రేణ వేష్టయేత్. 47
- పునర్మృద్ధోమయాభ్యాంచ శేషయేచ్ఛయేత్సుఖేః
సమ్యక్చక్షేచ పరితః కరీషైః పరిపూరయేత్. 48
- దహీత్రం శీతలీ భూతేషాస్త్రం తక్పల మాహారేత్
భాష్ట్రే ద్రాజ్యభరితే ఓషధాత్రీ ఫలంచ తత్. 49
- భూగ్రహేవానివాతే వాప్రచేతేచ వస సుఖ
యథేష్టం భక్షయేన్నిత్యం ఊరాహరీ జలేన్ద్రియః. 50
- షణ్మాసాత్సశ్యతి చిద్రం నిధానానిచ భూతలే
త్యతే త్వచం స్సృజవకీ వేద్యహ్మయగం సరః. 51

2. శ్వేత బ్రహ్మపుక్ష కల్పః

(శ్వేత బ్రహ్మపుక్ష పంచాంగ కల్పః)

- చూర్ణయేచ్ఛ వేతపాలాశ పంచాంగా శోషయేత్ప్రియే
ఛాయాయాం వత్త్రుగళితం మధునాచ లిహేత్ప్రియే. 52
- కర్ణమాత్రంత్రి మాసాస్తర్ణరామృత్యుం జయేన్నరః
సంవత్సరాచ్ఛ బ్రహ్మయస్సిద్ధః సర్వగతోభవేత్. 53

(శ్వేత బ్రహ్మ దీక్ష కల్పః)

- శ్వేత పాలాశ బీజానిపైకై కాని సమాహారేత్
అబాఘృతే నానుదివం మా సాస్మృత్యుంజరాం జయేత్. 54
- సంవత్సరా ద్రవ్యహ్మయగం జేవేత్సిద్ధి పురోఽమః
యే ప్రోక్తారక్త పాలాశతైల త్వక్పిర్ణ కాదిషు. 55
- తేఽగా శ్వేతపాలాశే పన్నిసాధక సిద్ధిదాః

(బ్రహ్మవృక్ష తల్పసిద్ధిః)

వక్ష్యోయి బ్రహ్మవృక్షస్య కల్పసిద్ధి ప్రదం మనః. 51

ఓమ్ హ్రీం అమృతం కురుకురు అమృతమాలిన్ద్యై నమః

పూర్వం వింశతి సాహస్రం పుంశ్చరణ మాచరేత్

సుధాకుమ్భపరాక్ష ప్రక్షాళన ముద్రాం కరాం బుజ్జై. 57

బిభ్రాణం మాక్షిక్యా సాశం ధ్యాయే దమృత మాలిన్ద్యై

గ్రహణేఽష్టోత్తర శతం భక్షయేత్సప్త వారకం. 58

చంద్రసూర్యోపరాగాది కాలేష్వప్త సహస్రకమ్

మస్త్రం వినాన సిద్ధిస్యాన్య త్కల్పకోటి శతైరపి. 59

సమస్త్రే శీఘ్రసిద్ధిస్యాన్యచ్చ రేవస్త్రే పురస్సరః

(3. ముజ్జీకల్పః)

అభిముక్షేం ప్రవక్ష్యోయి సాధకేష్టార్థదాయినీమ్. 60

చతుర్విధా భవేత్సాచ రక్షా పీతాపితాఽపితా

పుష్యరేః పూర్ణమాస్యాం వారే వత్సాం శ్రవణేఽపివా. 61

ఉపరాగాది కాలేనా సిద్ధయోగేషువాహ రేత్

కై దారీం ముక్షేం తాంచ బలి పూజన పూర్వకం. 62

సమాహరే త్కృతస్మానో మాసీ మస్త్రం సముచ్చరన్

ఓం అమృతోద్భవాయ అమృతం కురుకురు వ్యాహా హ్రీం సః, 63

మస్త్రం ద్వాదశ సాహస్రం పుంశ్చర్యాం సమాచరేత్.

మూలం నాలం ఫలం పుష్పం పత్రం పశ్చాజ్జ మూరితం

సపశ్చాజ్జం హరేన్ముక్షేం నమస్కీతేన వారణా 64

ప్రవక్ష్యోయి శోషయేత్తాంచ ఛాయాయాం చూర్ణయేత్తతః

వస్త్రేణ శోధయేత్కుమ్భే నూతనే స్థాపయే త్రక్రమాత్ 65

విశుద్ధ దేహస్త చూర్ణం కర్షం గోమయసాసహ

పిబేజ్జీర్ణేచ శైషత్యే ఘృతమాదా పిబేన్నరః. 66

తతో భుజ్జీత లవణతైలావ్లాపై వివర్జితం

ఘృత పక్వం సమధురం పప్టికాన్నం పయోఽధికం. 67

షణ్మాసాజ్జాయతే సిద్ధిస్త్ర్యం చ సర్వవివర్జ్య తేత్

పలితాది వివిరుక్తో దివ్య దృషిద్దృశం వపుః 68

మత్తనాగ బలో ధో యువా కస్తర్ప విగ్రహాః
సంవత్సరా త్వర్వపిత్తి ర్భవే ద్రుహ్మాయుషో వరా. 69

ఘృతోపయుక్తా సాముద్గే పూర్వవ త్ఫలదా భవేత్

4. దేవదాలీ కల్పః

అథ వక్ష్యామ్యహం దేవి! దేవదాలీ రహాయనమ్. 70

శ్వేతా కృష్ణాచ పీతాచ దేవదాలీ త్రిధామతా
శ్వేతాలోగ ప్రకమనీ కృష్ణాపీతా విశేషతః. 71

రసాయనేచ ఫలదా లోహకర్మణి పాఠ్యతి
శుద్ధ్ర మాఠ్యోపరాగేషు పూర్ణిమాయాం సురార్చితే. 72

త్రయోదశ్యాం కృష్ణపక్షే శ్శుక్లమ్యాంవా యథావిధి
శుభాషే శుభసక్షతే చాహారే స్మస్త్రే పూర్వకమ్. 73

ఓమ్ నమో భగవతే రుద్రాయ ఫట్స్వాహా సాధకస్య శిఖా
బస్థన మస్త్రే.

దేవదాల్యాశ్చ పశ్చాద్ధిం ఛాయాయాం శోషయే త్సుధీః. 74

వస్త్రేణ శోధయే త్వమ్య గ్వస్య క్షీరేణ భక్షయేత్
పచేత్తాం లోహపాత్రేణ తతో మన్దాద్వినా సుధీః. 75

మధ్యాహ్నాభ్యాం లిహేత్కర్షం శుభాత్కా సప్త వాసరమ్
తస్యదివ్యా భవేత్సజ్జా రోగహృన్మాస సేవయా. 76

ద్విమాస భక్షతేనైవ నిధ్యాదిం పశ్యతి ధృవమ్
ధాత్రిఫల రసం క్షౌద్రం దేవదాలీ రసం ఘృతమ్. 77

ప్రత్యేకం కర్షమాత్రం స్యాత్ప్రత్యహంచ విశేల్లఘు
ఏకవింశ ద్దినాదూర్ధ్వం మేధావీ శృతధారకః. 78

పశ్చాద్ధిం చూర్ణయే ద్దేవదాల్యా వస్త్రేణ శోధయేత్
శివామ్బునావా పయసా గోమూత్రై ర్వాపితే త్సదా. 79

పూర్వవ త్పిత్తిదావా స్యాత్పర్వ మష్టా పహారిణీ
కామిలా స్తీహాపవన శూలం హస్తే భగవన్తాన్. 80

తద్రసో గన్ధోపేతో సర్వలోహం విలాపయేత్
బహ్నాతిచ రసం సమ్యక్ సమం మూర్ఛతి తత్ర కాత్. 81

- 80 Xప్రర్వ లజ్జ గాన్ధారీ దేవ దావీ రస స్తథా
లేపనం మేషత్రే లేన ప్రమ్మయే దగ్ని ముజ్జ్వలమ్. 83
- 81 బీజాని దేవ దాల్యాశ్చ సగుణాని చ మర్దయేత్
తేన వర్తి ప్రకుర్వీత ఆకౌశీషీ స్యాద్గుణదాబుకే. 83
- 82 రసేన దేవదాల్యాశ్చ నయనం త్వజ్జయేన్నరః
పశ్యత్యసా భూతజాలం తస్మైస్వస్వం ప్రయచ్ఛతి. 84
- 83 ఘృతం ధాత్రి ఫలరసం దేవదాలీ రసం మఘ
రసం చ లక్ష్మణాయాశ్చ సర్వమేక పలం విచేత్. 85
- 84 త్రిదిసం ఋతుకాలేషు శ్రీగాం పుత్ర ప్రదాయకమ్
దేవదాలీ రసం కీరం మధ్యాభ్యాభ్యాం సమం లిహేత్. 86
- 85 పుంసాం శోమల బీజానాం బీజం గర్భప్రదం భవేత్
భృజ్జిరాద్ వాకుచీ వహీషీ సురాక్షీ దేవదాలికమ్. 87
- 86 శివామ్బునా చానుదిసం విచేత్కర్షం మహేశ్వరే !
ధర్మశ్రావ్యః పశ్యతి చ్చంద్రం వర్షానస్త్రుత్యం జరాం జయేత్. 88
- 87 పునర్నవా దేవదాల్యాః పలం కీరయుతం విచేత్
శివామ్బునా దేవదాలీం ససరాక్షీ పలం విచేత్. 89
- 88 పూర్వవ జ్ఞాయతే సిద్ధిః శ్రీఘ్రమేవ వరాసనే
శివామ్బునా దేవదాల్యా సిద్ధ్యాశ్చ పలం విచేత్. 90
- 89 సంవత్సరా జ్ఞరాం హన్యా జ్జీవే దాచప్తృ తారకమ్
“ఓమ్ అమ్మతం కురుకురు అమ్మ తేశ్వరాయ స్వాహా”
వతస్మత్ప్రం జపేదాదా దేవదాల్యుష యోగకే. 91

5. శ్వేతార్క కల్పః
(శ్వేతార్క మూలకల్పః)

- 92 అథ శ్వేతార్క మూలస్య కల్పం వృక్ష్యామృహం శృణు
శ్వేతార్క మూలం పుష్యాశ్చ గృహీత్వాకామ్య వర్జితమ్. 92
- 93 కుద్ధాం త్వచంచ ఛాయాయాం శోషయేత్పట శోధితమ్
చూర్ణం శృత్వా కర్షమేకం కేవలం గోషయసాసహ. 93
- 94 ఫలద్వయేన వణ్ణాసా త్వర్వవ్యాధీ జ్ఞరాం హరేత్
సంవత్సరా ద్రుష్కా దివత్రయం జీవే న్నసంశయః. 94

(శ్వేతార్క వర్ణకల్పః)

602 శ్వేతార్క- పర్ణస్వరసం భృగ్ణ రాజరసం సమమ్
 401 ఏకీకృత్యాతపే శోష్యం యావచ్ఛార్ణ త్వ మామృతాయాత్.
 చతుర్ముఖే గవాం ఓరే తత్సనేన్ద్రును వహీనా
 యావత్స్విష్టిం భవేత్తావ శ్వేవ్యం తత్కర్ష మాత్రకమ్. 96
 801 గవాం ఓరం పలం పేయం పూర్వవత్సల మామృతాయాత్
 "ఓమ్ ఆం హం సమానిస్వాహా" అయం భక్షణ మస్త్రీః.

6. హస్తికర్ణీ కల్పః

(హస్తికర్ణీ పత్రకల్పః)

701 అధేస్తు వార సంయుక్త త్రయోదశ్యాం సమాహారేత్. 97
 హస్తి కర్ణీ పలాశాని ఛాయా సుమాశి చూర్ణయేత్
 801 పలం శేవ్యం గవాం ఓరం వహ్నాన్ద్రుమ్యం జరాం జయేత్. 98
 601 తేనే ద్రవ్యకాయమం మర్త్య సేన్ద్ర సాధ్యాది సేవితః

(హస్తికర్ణీ పక్షాబ్జకల్పః)

911 పక్షాబ్జం హస్తికర్ణ్యాశ్చ కుర్యాచ్ఛాయా విశోషితమ్. 99
 మూపైక ముదకైస్సార్ధం కర్ణం ప్రత్యహ మసుయాయాత్
 సావీర దధి దుగ్ధాజ్య తక్ షోడై ర్యథా క్రమమ్. 100
 ఏకైకం ప్రతిమాసంచ శేవ్యం వహ్నాచ్ఛ సేన్ద్రతి
 111 తేనే ద్రవ్యహ్మ దినం సిద్ధో వజ్రకాయో మహాబలః. 101
 "ఓమ్ అమృతాయ అమృతం గృహ్ణామి స్వాహా" అయం
 (గహణ మస్త్రీః)

"అమృత కుశే జాతానాం అమృతం కురుకురు

స్వాహా" అనేన మస్త్రీణ పూజయేత్ -

811 "ఓమ్ అమృతోద్భవాయ అమృతం కురుకురు

విద్యం వమోనమః" అయం భక్షణమస్త్రీః -

7. రుదన్తీ కల్పః

అథ వజ్రవ్యామ్యహం దివ్యం రుదన్తీ కల్ప ముత్తమమ్
 811 చణ పత్రోపమైః పత్రైః పుష్పైరపిచ శాదృశైః. 102

- 103 రుద్రస్థి నామవిఖ్యాతా హ్యధస్తా జ్జలవర్షిణీ
రోదితీవ జనాష్టప్యై మ్రియ మాణాన్లనా కులాః.
- 104 చతుర్విధావ సాక్షియ పీతా రక్తాసితాః సితా
శుక్లపక్షే శుభదితే రుద్రస్థిం తాం సమా హరేత్.
- 105 సమూలాం శోషయే స్థీమాన్ ఛాయాయాం వశ్రు శోధతామ్
విశుద్ధ దేహా స్సేవేత బిదాల పదమాత్రకమ్.
- 106 తే ద్రావ్యాభ్యామనుదిసం భుక్తిః క్షీరాజ్య సంయుతా
శీర్ణాయాం సంయమీ భూత్వా వర్షా త్రేతో బలాన్వితః.
- 107 పరమాయు రభవేన్మర్త్యే జరావ్యాధి వివర్జితః
తైలం కఠక మూలోత్థం కుర్యా త్సౌతాల యస్తకే.
- 108 గర్భయస్తేఽథవా త్సాల్యం క్షౌశ ద్వారమముపనా
నాలికోరాంబునా వాఽథ కృత్వేత్థం తైల శోధనమ్.
- 109 పశ్చాద్భింబ రుద్రన్యాశ్చ ఛాయాశుష్కం విచూర్ణయేత్
తదర్థం ముసలీ చూర్ణం ముసల్యర్థ పలత్రయమ్.
- 110 ఏత త్రిచూర్ణం సంయత్రం కర్మం కఠక తైలతః
లిహేదనుదిసం శుద్ధ స్తద్వైదిశి సాస్య త్పలావధి.
- 111 సంవత్సరా ద్యజ్రకాయః సజీవే ద్రుప్మాణో దినమ్

8. నిర్గుణ్ణీ కల్పః
(నిర్గుణ్ణీ మూలకల్పః)

- 101 అథ వద్మి శుభం దివ్యం నిర్గుణ్ణీ కల్ప ముత్తమమ్. 111
- 102 ప్రాతః పుష్య రవౌ గ్రాహ్య నిర్గుణ్ణీ మూల సంభవా
త్వ్యోఽపణియా ఛాయాయాం తచ్ఛూర్ణం కర్మమాత్రకమ్.
పలమాత్రావి మూత్రేణ పిబే చ్చుష్టోఽనువాసఃమ్
పగ్నాసా ద్దివ్య దేహాస్యా వృత్తనాగ బలాన్వితః. 113
- 103 మధ్యాజ్య క్షీరఋలితం తచ్ఛూర్ణం సిద్ధక శాణ్డాకే
పీఠాయ ధాన్యరాశౌతు మాసమేకంతు నిక్షిపేత్. 114
- 104 మూసాస్తే తత్పిఘ్నత్య శుద్ధాస్తో ద్విపలం సదా
సేవేత స్థ పర్వస్తం జీవేదావస్త తాంకమ్. 115

- అథవాత్పర్ణ పటం చూర్ణం తదీయం సఘృతం పితేత్ 116
పూర్వవ జ్ఞాయతే సిద్ధి ర్జరాగోగ వివర్జితః.
- వచాముష్ణీ నింబవరా గుహూచీ భృంజిరా ట్టమాః 117
ఏషాం సమాంశం సంయోజ్య సిద్ధుః మూలచూర్ణతః.
- శ్లోద్రాజ్యభ్యాం లిపేద్ధస్తా దన్వహం పలమాత్రకమ్ 118
ఆయు ర్విరిశ్చ త్రిదినం భవేన్నృత్యు జరో ఘ్నితమ్.
- నిర్గుణ్ణీ మూల చూర్ణంతు క్రిమిఘ్న కటుకై స్సుమమ్ 119
పలమాత్ర మజాక్షీరై ర్నిత్యం శుద్ధః పితేద్దుభః
- వలీపలిత నిఘ్నో నిర్దవస్యై త్రిమాసతః
(నిర్గుణ్ణీ పత్ర కల్పః) 120
- నిర్గుణ్ణీ పత్రజ ద్రావం భాణ్ణీ మృద్వగ్నినా పచేత్. 120
గుడవ త్పాక మాపన్నం తం పితేన్నిషక మాత్రకమ్
- దినే దినే నిషకవృద్ధి ర్భావ ద్విపలికం భవేత్. 121
- తేన వాన్ది ర్విరేకస్యై నిర్భాన్ది పయః పరమ్ 122
అపానతో దేహగతా ముఖనాసాక్షీ కర్ణతః.
- క్షయ కుష్మాది రోగాశ్చ నశ్యన్తి ముని వాసిరాత్ 123
మానత్రయే జరాం హన్తి జనే ద్వర్ష కతత్రయమ్.
- (నిర్గుణ్ణీ పఞ్చాష్ట కల్పః)
- పఞ్చాష్ట చూర్ణం నిర్గుణ్ణ్యస్త్రీల తైలేన సేవితమ్ 124
నిష్కాది పలపర్యస్తం త్రిమాసేన జరాం జయేత్.
- అశీతిం వాతజా న్నోగాన్ కుష్మానపి గలామయాన్ 125
ఆస్యాయస్య కుశాదీంశ్చ జయే త్తత్సర్వ చర్వణాత్.
- సింధువారక పఞ్చాష్ట చూర్ణం మధు ఘృత ప్లతమ్ 126
పలమాత్రం లిపేత్ప్రాత స్తతోజ్జ్వలే గవాం పయః.
- పితేద్యధానల బలం భుజ్జీతాగ్నా క్రమేణచ 127
నిర్భాతే నివసేదీమా నిస్థి మాహ్నేతి వర్షరాత్.
- సిద్ధ దేహస్య మూత్రేణ మ్రయేతే విషవారజా 128
కాలే కాలే యథా ప్రాప్తం పఞ్చాష్టం సింధువారకాత్.

ఛాయాయాం శోషితం చూర్ణం త్రిమఘ త్రిఫలాయుతమ్
సిద్ధభాద్రే ధాన్యరాశౌ త్రిమాసం స్థాపయే త్తతః 129

నిమ్బాది పలపర్యవ్రం సేవేతాకర్షకం సుధీః
పర్వవ్యాధి వినిర్మూల్యో జరామరణ నిర్జితః. 130

“ఓమ్ నమోమాయా గణపతయే కుశీరాయ స్వాహా”
అయం భక్షణ మస్త్రః

9. కునకకాల్మలీకల్పః

అథ పశ్యేమి దేవేశి! కల్పం కునక కాల్మలీకల్పః
అష్టమ్యాం కృష్ణఃకుస్మ సౌత్వా రాత్రౌ సమాహితః. 131

అనేష్ట్యి కృష్ణసూత్రైశ్చ పృక్షకునక కాల్మలీమ్
తత్రాఘోరం జపే ధీర స్సహస్ర వసు సంమితమ్. 132

(కునక కాల్మలీ మూలకల్పః)

తన్మూలం పల్కలం గ్రాహ్య ఛాయాయాం శోషయే త్తతః
చూర్ణం కృత్వాతు మధ్యాహ్నేః ఛాదే త్రాతః పలం 133

వహ్నా ద్వలిజరా ముక్తస్య జీవే ద్రవహ్నో దినమ్
(కునకకాల్మలీ పుష్పకల్పః)

తస్యాష్టాదశ పుష్పాణి గోక్షీరేష్ట పలేపచేత్.
పుష్పవర్జ్యం పిబే త్తీరమేనంచ ప్రతివాసరమ్ 134

మాసేన దివ్య దేహస్యాస్తి జీవే ద్రవహ్నాదివత్రయమ్.
(కునక కాల్మలీ ఫలకల్పః)

తత్ఫలంతు గవాం క్షీరే పాచయే త్కాన్త చాత్రకే
ఫలం త్యక్త్వా పిబే త్తీరం దీప్తేఽగ్నే క్షీర భోజనమ్. 136

మాస పల్క ప్రయోగేణ దివ్య దేహో భవేన్నరః
జీవే త్కలాన్త పర్యవ్రం వాయువేగీ మహాబలః. 137

తత్ర మూత్ర పురీషాభ్యాం శుల్బం స్వర్ణం భవేద్ధృవమ్

10. ప ధ్య క ల్పః

(ప ఠ్యో త్ప త్తిః)

- అథా త స్సంప్రవక్ష్యామి పథ్యాకల్ప మనూపమమ్. 138
- యేన లోగావినశ్యన్తి సిన్ధవైచ మనోరథాః
పీత్యాఽమృతం శచీనాథః ప్రీత్యా శచ్యై సమావీబత్. 139
- తయో ర్హృష్ట ముఖాంభోజ గలితామృత బిన్దవః
సప్తథా భువి తేజాతా మహావీర్యా స్ఫిరాయమా. 140
- తే సప్త దేవేషూ త్సనాఽ సప్తథా నామ ధారకాః
విన్ధవేతే కాన్యకుజ్జే సారాప్తే హిమ వర్షికా. 141
- గన్ధారచేచ కాశ్మీరే వైన్యదేవే యథాక్రమమ్
విజయా లోహితీచైవ పూతాస్యా త్త్రివృతాఽమృతా. 142
- జీవన్తి త్వభయా జాతా దేవే దేవే యథాక్రమమ్
ఉత్తమా మధ్యమా నీచా స్వయం పక్యాస్తు శోధనాః. 143
- హరీతక్యాం రసాః పంచ విద్యన్తే లవణోజ్జితాః
స్వాద్వస్తు తిక్త కటు కతువరాశ్చ యథాక్రమమ్ 144
- స్య ర్మజ్జ సాయువువ్ర త్వక్ష్ణాంసేషు క్రమశోరసాః
అలాబు కర్ణి వృత్తాచ చతురజ్జలృ చర్మకా. 145
- పంచస్రా మాంసలా స్వర్ణవర్ణా కృష్ణాస్త్రితాః క్రమాత్
యామజ్జన్తి జలే గ్రాహ్యో గురీవీ సిన్ధో ఘనా ఘనాః. 146
- ద్వివిషుః చూర్ణం పథ్యాయా నిష్కైః కం లోహ భస్మచ
ద్వికర్ష మాత్రా సాశ్రేష్ఠా కర్షమాత్రాశు మధ్యమా
అర్ధకర్షా భవేన్నీచా పథ్యా ఫల ముదాహృతమ్. 147
- క్రీమిజుష్టా నహీదగ్ధా నష్టాపఱి జల్కృత్తా
స్ఫుటితా చోషరస్థాచ వర్జనీయా హరీతకీ. 148
- (ప ధ్య క ల్పః)
- కున్దదేవే పుణ్యదినే గ్రహణే చప్రసూర్యయోః
గన్ధాద్యైః పూజయిత్వాఽదా ప్రాన్థయిత్వా జపే త్సుధీః. 149

- 150 గాయత్రీ శతమానృత్య సఖ్యామేవం సమాహారేత్
శుక్యవాఽథ గుడనాపిస్తైష్టవేనా ధవాశివామ్.
- 151 సేవేత దీపనం తేన కరోత్యామ వివాశనమ్
జ్ఞే దేణవా గుడనాపి పిప్పల్యా నాగరేణవా.
- 152 ధైర్యవే నాధవా సేవ్యా శుద్ధాజ్ఞః ప్రతిభాసదమ్
ద్యే ద్యే పశ్యే ద్వాదశాబ్దం తేనజీవే చ్చత్రం సమాః.
- 153 ద్వివిష్ణు చూర్ణం పత్థ్యాయా విష్ణుకం లోహాభస్మచ
లోలయిత్యా గోఘృతేన కాస్తపాత్రేచ లేపయేత్.
- 154 అఘోముఖ కృతం పాత్రం ప్థాపయే త్తద్దివా నిశమ్
ప్రాత శుక్లవపుల్లహ్యం జరాం మృత్యుం జయేత్సుధీః
- 155 శాలమీం చిద్రయిత్యాఽచా తదస్త ర్షిషీపే చ్చివాః
అమగ్నాసం పరస్తాస్తు గ్రాహ్య చైతైక శోఽన్వహమ్.
- 156 సేవేత పఖ్యం శుద్ధాజ్ఞ స్తస్య మృత్యు ర్జరా నహి

11. ఆమలకీ కల్పః

- 156 అథ వజ్ర్యుని దేవేశి! కల్పమామలకీ భవమ్.
- 157 చైత్రాదా గ్రాహయే ధాత్ర్యా స్సుపక్వాని ఫలానిచ
హారీతకీ వద్ధాహ్యని ఛాయా శుష్కాణి చూర్ణయేత్.
- 158 కర్ణ జలేనవాఽఽత్యేవ మధునావా ఫలం నిశి
వర్ణయే జ్జాకరం కహిషి మిద్వియాణాం ప్రసాదకృత్.
- 159 ధాత్రీచూర్ణం లోహాభస్మ జ్ఞేదాచ్యా లులితం లిపేత్
వలీపలిత మృత్యుముఽం వత్సరా త్సూర్వవ ద్విధిః.
- 160 క్షీరపక్వంచ తద్భయ్యం పూర్వవత్సిద్ధి దాయకః
ధాత్రీచూర్ణం భృజ్జచూర్ణం మధ్వాజ్య సహితం లిపేత్.
- 161 వలీపలిత నిర్మూక్తో వత్సరా ద్భవతి భృవమ్
నింబామలకయా శూర్ణం మధ్వాజ్య సహితం లిపేత్.
- 162 పూర్వవచ్చ ఫలం దేవి! నాత్రకార్యావిచారణా

12. త్రిపలాకల్పః

- 162 అథ బ్రహ్మిణీ కే దేవి! త్రిఫలాయా రసాయనమ్.

- ఏకం హరితకీ బాగం ద్విభాగంచ విభీతకమ్
చమిర్భాగం తథా ధాత్రీ సర్వమేకత్ర చూర్ణయేత్. 163
- 771 పిప్పల్యావా తు గాక్షీర్యా వైశ్ణవై ర్మధుకేనవా
క్షౌద్రేణవా సర్పిషానా వచయాసి తయాఽథవా. 164
- 871 సువర్ణై రజతై శ్శుల్బై ర్వంగై రాఽగై స్తథాఽఽయసైః
సంయుక్తా త్రిఫలా లీళా జరాఘరణ నాశిసి. 165
- 971 త్రిఫలాయా స్సమాం శాస్త్ర యోజ్యై శ్చైకైక శస్త్రతాః
పిప్పల్యా ద్యాస్త్ర సావర్ణ భస్మాదీనాంచ కథ్యతే. 166
- 681 సావర్ణం పణ మాత్రంచ ద్విపణం రాజతం భవేత్
పూర్ణం శుల్బచూర్ణంచ ద్విపణం నాగవర్ణజమ్. 167
- 181 చూర్ణం తథాఽఽయ సంప్రోక్తం పణపంచక మాత్రకమ్
ఏవం య త్రిఫలాసేవీ జేవేదాచప్ర తారకమ్. 168
- 881 ఏకాం హరితకీం ప్రాత ర్భుక్తేః ప్రాగ్ ద్వివిభీతకమ్
చతురా ములకం రాత్రౌ సర్వేతేః సుత పాచితాః. 169
- 881 సేవేతావత్సరం ధీమాన్ వలీపలిత వర్జితః
అన్నోదకేన సంసేవ్య తాస్తపాత్రే లిషేన్నిశి. 170
- 981 సక్షౌద్రం తల్లిషే త్రాపిత రాయురారోగ్య వర్ధనమ్
త్రిఫలాం భావయేత్సూర్యం ఖదిరాసన యూషతః. 171
- 881 త్రిస్సప్తవారం జేవేశి! తతః క్షౌద్ర ఘృతా ప్లుతామ్
సేవేతానుదినం కర్ణం వర్షా దిస్త్రాయుషో భవేత్. 172
- 981 విడల్ల భృల్ల ఖదిర బ్రహ్మవృ త్తరసైః పృథక్
పృథక్సప్త దినం ఘృక్మే భావయే త్త్రిఫలాం వ్రీయే. 173
- 781 భక్షయే ద్గుడ సర్పిర్యాం కర్ణం వర్షా త్సురోషుః
త్రిఫలాయా శ్శతఫలం చూర్ణం భృల్లరసైః పురాం. 174
- 881 త్రిస్సప్త వాసరం భావ్యం విహేష్టఘృ ఘృతాన్వితమ్
పూర్ణం ప్రత్యహం ప్రాత ర్భుక్తేఽద్యా ద్దధి భక్తకమ్. 175
- 981 వర్షా త్రస్వసన్న దృష్టిశ్చ జేవేత్త త్పుత వత్సరమ్
ముహూబలః కృష్ణకేక స్సృతిబుద్ధి సమన్వితః. 176

యువా శతశ్రీ రస్తాచ ధీర సు సుభగో భవేత్

13. శుజ్ఞీకల్పః

- అథ వశ్యాయు గిరిశే! దివ్యం శుజ్ఞీ రసాయనమ్. 177
- శ్రేష్ఠం నాగర మాదాయ చూర్ణయే త్పటగాలితమ్ 178
- గుడం చాస్య సమం యోజ్యం మధునా గోఘృతేనచ.
- స్నిగ్ధ భాణ్డే చనిశీష్య భావ్యరాశా సుయన్త్రితమ్ 179
- ద్విమణ్డలా త్పమాహృత్య శుద్ధాణ్ణః పుణ్యవాసరే.
- కర్షం కర్షం లిహేన్నిత్యం సప్తాహః క్రోగ వర్జితః 180
- పగ్మాన ముపభుక్తానో జేవే ద్వర్షశత ద్వయమ్.
- బుద్ధ్యా వాచస్పతి సమః పురాణాగమ శాస్త్రవితే 181
- మయాఽనుభూతం దేవేశి! కథితం తవ సాహృదాత్.

14. విప్పలీకల్పః

- అథ ప్రియో! ప్రవశ్యాయు విప్పలీనాం రసాయనమ్ 182
- విప్పలీం శోధయే త్పూర్వం కిం శుకతారవారిణా.
- సప్తభావ తతః కుర్యాత్తానాం చ ఘృతభర్జనమ్ 183
- త తస్పేతే శుద్ధాణ్ణః పశ్చాత్పాదశ సప్తభా.
- కర్షయేకంతు మధ్యాజ్యై రోగాస్తస్య వసన్తి చ 184
- వలీవలిత నిర్ముక్తే జేవేచ్చ శరదశ్శతమ్.
- ప్రాతః ప్రాగ్నోజనాత్పశ్చాద్భుక్యయేత్త్రిత్రి విప్పలీః 185
- వర్షాష్టాశం జరాంహ నిశితాయుష్యమవాపుషయాత్.
- ఏకద్వి త్రిక్రమేనైవ వర్షయేద్దశ వాసరమ్ 186
- ప్రాసయే త్విప్పలీ స్తద్వద్ధాస వృద్ధీపునః పునః.
- గోక్షీరేణయితం యావత్విప్పలీనాం సహస్రకమ్ 187
- తావత్సేవేత శుద్ధాణ్ణో జరాలోగ వివర్జితః.
- అజాక్షీరేణ సంపేష్య విజేద్యక్తా బలాధికా 188
- క్షీర శృతామధ్యసలా పూర్వవద్ధాస వృద్ధయః.
- యావత్సహస్ర ద్వితయం తావత్సేవ్యం రసాయనమ్ 189
- తాస శ్వాసక్యయాః పాణ్డు స్తీహశోనిత మారుతాః

మహా ర్షో గ్రహణోఽపహి ధృవమిగలగ్రహః
 రసాయనేన పిప్పల్యా నశ్యన్తి విషమజ్వరాః. 190
 జీవేద్వర్ష శతం పూర్ణంవలీపలిత వర్జితః

15. చిత్రక కల్పః

అథ చిత్రక, కల్పంతే వక్ష్యామి శృణు చార్వతి! 191
 చిత్రక శ్రీనిధో శ్లేయః కృష్ణారక్త స్థిత శ్శివే!
 కృష్ణో రసాయనే రక్తో లోహే రోశే సిహో భవేత్. 192
 శ్రేష్ఠమధ్య కసియాంసో వసేమస్తే సమాహారేత్
 వసస్తే కృష్ణపంచమాన్యం కృష్ణామ్బర ధర శ్శుచిః. 193
 కృష్ణ గ్ధాక్షతైః పుష్పైః పూజయే త్కృష్ణ సూత్రకైః
 పరివేష్ట్యచ పూర్వేద్య ర్థ ద్యా త్కృష్ణోదనం బలిమ్ 194
 ప్రాత ర్శాపీ ఖవేచ్ఛుద్ధ స్సమూలం చిత్రకం హారేత్
 నగోఽఘ్రాతం పదాస్పృష్టం శుచా దేశే వినిషీ శేత్. 195
 ఊష్ణం ఊరాస్తరే కృష్ణం వహ్నా ఊరంతు కృష్ణతి
 రక్తచిత్రం ఫరీశ్యేవం ఊరం రక్తత్వ మాపుయాత్. 196
 ఏవంచ రక్తచిత్రస్య రక్త పుష్పాక్షతాదిభిః
 కృష్ణం వాలోహితంవాఽపి సమూలమపి ఖండయేత్. 197
 సప్తధాఽఽమలకాంభోధి రాభవయే చ్ఛోషయేత్క్రిమాత్
 సచ్చూర్ణతాక్షీ తాశత్వక్ చిత్రక త్రిఫలా స్సమా. 198
 వీషాం సమంచాగ్ని చూర్ణం సర్వం భాజ్యే సవేషీ శేత్
 తత శ్శుద్ధ శ్శుభదినే నిషకం నిషకం ఘృతాఘ్రతమ్. 199
 భక్షయే న్మాసమాత్మేణా ప్రణా తుష్ఠాది కృష్ణవనమ్
 దస్త శేక సఖా యాన్తి సతనంచ పునర్భవమ్. 200
 వలీపలిత నిద్యుక్తో జీవేచ్ఛ కరద శ్శతమ్
 ఏవంచ రక్తచిత్రస్య యోజనాచ ఫలం తథా. 201

16. భల్లా త కీ కల్పః

అథ భల్లాతకీ కల్పం శృణు వక్ష్యామి చార్వతి!
 పక్వం నవం సుతీక్ష్ణంచ భల్లాతక ఫలం హారేత్. 202

001 గోక్షీరే ఫలమేకంతు సూచీభిన్నం పచే త్సుధీః
 మధ్యాజ్య శర్కరా యుక్తం ఫలం త్యక్త్వా సయపి బేత్ . 203
 002 ఏకద్వితి క్రమేనైవం వర్ణయే జేకవింశతిమ్
 ఫలానిచ దినా న్యేకవింశతిః క్రమశః ప్రియే. 204

101 సర్వేరోగా వినశ్యన్తి పద్మాసా ద్వివ్య విగ్రహః

(17. బూ మి కదమ్బ కల్పః)

001 అథ భూమి కథమ్బస్య కల్పం వక్ష్యామి వా ర్వతి. 205

002 త్రివిధ స్సుతు విజ్ఞేయ శ్చేతో రక్తశ్చ మేచకః
 003 శుక్లవజ్రేచ పుష్యాశ్చ విధివత్తం సమాహరేత్ . 206
 సమూలం శోషయే త్తంచ ఛాయాయాం చూర్ణయే త్తతః

004 తచూర్ణం కర్షమా జ్యేన లిపే చుర్ణ వపుః ప్రియే. 207

005 తస్మిన్జ్వేష్టే ప్రకుర్వీత క్షీరాన్నం విజతేన్ద్రియః
 006 నశ్యన్తి వలయ స్తస్య పద్మాసా త్ఫలితానిచ. 208

007 సంవత్సర ప్రయోగేణ జవే ద్వర్షకర త్రయమ్

18. పునర్న వాకల్పః

001 దివ్యం పునర్న వాకల్పం వక్ష్యామి శృణు వా ర్వతి ! 209

002 పున ర్న వాఖ్యా ద్వివిధా లోహితా ధవలా తథా
 003 రశే రసాయనే శ్చేతా రోశ్ రక్తా ప్రశస్యతే. 210

004 పుష్యాశ్చ శ్వేతశోభణీమ్ సంమూలా మాహరేత్సుధీః
 005 ఛాయాశుష్కం చూర్ణయిత్వా గోక్షీరేణ పలార్థకమ్. 211

006 పలంబాఽథ పిబే త్రాస్త త్సుద్ధాశ్చ వత్సరావధీ
 007 యువా ధవతి వృద్ధోఽపి సజవే చ్చరద శ్శకమ్. 212

008 గోక్షీరేణచ తన్మూలం క్షీరక్షీణం పచే త్ప్రియే
 009 చూర్ణీ కృత్య చ తన్మూలం పక్ష్యకృత గుజే సయమ్. 213

010 గోఘృతంచ క్షీపా త్తత్ర త్యేకీకృత్యా వతాయేత్
 011 పలంచానుదినం లేహ్యం క్షీరానామ్ జితేన్ద్రియః. 214

012 సంవత్సర ప్రయోగేణ వలీపలిత వర్జితః
 013 తత్యేవశస్య నశ్యన్తి విమాణి వివిధానిచ. 215

- శ్వేతోమః కఫ పాణ్డ్యవ్యా జౌదరా గుల్మసాయుజాః
నశ్యన్తి సకలా లోగాశ్చ ద్విహి కాఙ్గీ కర్ణజాః. 216
- పుష్టితాం ఫలితాం పత్వామాదాయచ పున ర్ననామ్
ఖండితాం నాగర క్యాఫసుస్వినాం ధీర వేషితామ్. 217
- విశే ద్దివాచ చూర్ణానే నిశిషీర ఘృతాశనః
మగ్నాసా త్సిద్ధి మాప్నోతి యోషి చ్చతరతో భవేత్. 218

19. భృంజరాజకల్పః

- అథ శ్రీ భృంజరాజస్య కల్పం వచ్చి మహేశ్వరి!
సమూలం తచ్చ పుష్యా రే- సమాహృత్యా భశోవయేత్. 219
- ఛాయాయాం చూర్ణితం కృత్వా కర్షం సోవీర లోడితమ్
ప్రారః విశే చ్చుద్ధజేహో మాసా ద్రోగా న్స్వప్నోహతి. 220
- తత మ్మగ్నాస యోగేన వలీవలిత ఖండనమ్
ఘృత ధీరాశనో నిత్యం జనే ద్వర్ష కత త్రయమ్. 221
- యుక్తః కృష్ణతిలై ర్ధై ర్భృంజరాజస్య ప్లవమ్
ఉపయోజ్యేత మగ్నాసం వలీవలిత కృత్తనమ్. 222
- భృంజరాజఫలం పుష్పం ఫలం మూలంచ చూర్ణయేత్
ఏతచ్చూర్ణస్య సద్భుకాం శ్చిత్రతాద్యా న్సరికల్పయేత్. 223
- చిత్రవిశ్వ కణాచిల్వ పథ్యా ధాత్రీ విడల్లకమ్
మరీచం వ్యాధిఘాతంచ చ కమర్దస్య బీజకమ్. 224
- లోద్ర సర్షప రాజ్యశ్చ చూర్ణితాశ్చ సమాహృతాః
ఏకీకృత్యైవ భృంజస్య రసేన పరిభావయేత్. 225
- సప్తభాచ తతస్సర్వం చూర్ణీకృత్య పుసః ప్రియే
కర్షం నోపయసాసార్థం శుద్ధకోష్ఠో లిహేత్ప్రియే. 226
- మగ్నాసా జ్ఞాయతే సిద్ధి ర్వలీవలిత వర్జితః
పూర్వోక్తవ ద్విధిఃప్రోక్త స్సర్షభృంజస్య పార్వతి!
"ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ తిష్ఠ తిష్ఠ సంగృహణ
స్వాహా" ఆయం గ్రహణ మంత్రిః.
"ఓమ్ నమో రుద్రాయ అమృతాత్మనే స్వాహా"
అయం ఆలోడన మస్త్రీః.

“ఓం ఉత్తిష్టోత్తిష్ట కల్యాణిస్వాహా” అయం భక్షణ ముద్రా.

20. కుమారీ కల్పః

- అథ వక్ష్యామ్యహం దేవి! కుమారీ కల్పము త్రమమ్ 228
- నదీ తీరేఽథవా గ్రామే సగ్రేఽభి తపే ఽథవా. 229
- మృదు కర్ణక పత్రాణి పీతాస్యహి సమానిచ 230
- అవాల సమపుష్పాణి సక్షేద హరితానిచ. 231
- యస్యాః పత్రాణి తిష్టన్తి సాకుమారీతి కథ్యతే 232
- కుచిః పుణ్యాదినే కన్యాం సోపవాస స్సమాహారేత్. 233
- అర్చయిత్వా బలిం దత్వా కుమారీం సిద్ధి దాయినీం 234
- శుద్ధోష్ఠ్యః ప్రగోభాదే చ్చతురంబుల మాత్రతః. 235
- ఏవం మాసం తతః ఖాద్యం యథావృద్ధి శ్చనైశ్చనైః 236
- అత్యంతం వర్జయేన్మస్యం ఖాద్యం భవతి సర్వదా. 237
- స్య శక్త్యనుగుణం శేవ్యం స్వేచ్ఛాహార విహారవాస 238
- స్నిగ్ధై ర్నాంస రసక్షీరై ర్యత్యై శేవ్యా కుమారికా. 239
- హరత్యుభుల రోగాంశ్చ రాజయిత్సోదికా నిన్దియే! 240
- కీన్సలై స్సదృశం గాయే ద్దుగ్ర దృష్టి ర్మహాబలః. 241
- స్నిగ్ధ కేశశ్చ మతిమా న్నాపలాదిత్య సమప్రభః 242
- దశనాగ బలోపేత స్సహిర సదృశోగౌ. 243
- వలీ వలిత నిర్ముక్తో ఊడశాబ్ద వయా భవేత్ 244
- ఏవం వర్జప్రయోగేణ భవత్యేతై ర్దుశైర్యుతః. 245
- యస్తు ద్వాదశ వర్షాంతం శేవేత ససురాసురైః 246
- మహారక్ష రవధ్యశ్చ త్రింశ న్నాగ బలాన్వితః. 247
- మయూర దృష్టి స్సర్వజ్ఞ స్సర్వశాస్త్ర విశారదః 248
- ఽద్యాభరో భవేన్మర్త్యో నా త్రకార్యా విచారణా. 249
- కుమార్యా దలమాదాయ హస్తే సాధకే ఽహని 250
- ప్రారః ప్రత్యహ మాస్వాద్య కుచి రగ్నిబలం యథా. 251
- తన్మజ్జాంవా లిహేద్యస్తు మధ్యాజ్య వ్యోష సంయుతామ్ 252
- మాసం శేవేత నియమా త్సర్వరోగైః ప్రముచ్యతే. 253

మగ్నాన ముపయజ్ఞానో వలీవలిత వర్జితః
 తస్యాః క్షేదం సమాసీయ వ్యోషజ్చైద్రాజ్య సంయుతమ్ 241
 స్వీకృతం మృత్యుగీనా సేవ్యం క్షీరాచారో జితేంద్రియః
 మానాద్రోగా విసశ్యన్తి ద్విమాసా ద్ద్రవణ విగ్రహః 242
 దివ్య దృష్టిశ్చ తేజస్వీ ద్విమాసా ద్విషహృ దృవేత్
 మగ్నాన యోగా ద్దృష్టోఽపి యువాస్యా త్సత్యమీశ్వరీ! 243
 ఏవం వర్షోపయోగేన జీవే ద్ద్వితీత వత్సరమ్
 తస్యా దలం యుగై స్సార్ధం భక్షయే చ్చుద్ధణోష్ఠవాన్. 244
 వలీవలిత నాశస్యా ద్వత్సరా న్నాత్ర సంశయః

21. వీలీ కల్పః

అధదేవి! ప్రవత్యోమి మహానీలీ రసాయనమ్. 245
 పుష్యారే శుచిరా దద్యా స్మహానీలీం విధానతః
 మూలపుష్ప ఫలాపతాం ఛాయాయాం శోషయే త్ప్రియే.
 పటచూర్ణం ద్వినిష్కం స్వా నిష్కమ్ మధ్రంచ యోజయేత్
 సర్వంచ మధునా ఒలౌఢ్య సిగ్ధభాణ్డే వినిక్షి పేత్. 247
 ధాన్యరాశౌ స్యసేన్యాసం ఉద్ధృత్యచ తతః పియే
 శుద్ధణోష్ఠో లిహేత్సాత ద్విదాల పనమాత్రకమ్. 248
 మగ్నానా జ్ఞాయతే మర్త్యో వలీవలిత వర్జితః
 మహానీలీంచ కృష్ణాభ్రం ముసలీ మమృతా లతాం 249
 సమాంశం చూర్జితా స్కృత్వా మధునా కర్ణ మాలిహేత్
 ఏవం వర్షోపయోగేన జీర్ణోఽపి తఱుణాయతే. 250
 బలవా స్మతిమా స్థిరో జీవేద్వర్ష కత ద్వయమ్
 ఆభ్రకంచ కుమారీంచ కాశజ్ఞాం శతావరమ్. 251
 ఏతత్సమాం మహానీలీం చూర్ణయే త్సిగ్ధ భాణ్డేకే
 మధునా సహితం సప్త రాత్ర్యక్షేచ సముద్ధరేత్. 252
 కర్ణం లిహేత్పీఠభోజీ వర్షా ద్వలిజరాం జయేత్

22. ముసలీ కల్పః

అధబ్రవీమి దేవేశి! ముసలీ కల్ప ముత్తమమ్. 253
 స్వర్ణ పుష్పీచ భక్షూర పత్రవ త్పత్రశోధితా
 అస్తశ్శ్శేతాచ నారాచ మూలా సా ముసలీ స్మృతా. 254

- తస్మాల్లంచ సముద్భృత్య ఛాయా శుష్కంచ చూర్ణయేత్
కర్ణం మధ్యాభ్య బులితం ప్రాతః శుష్కతమర్చిషేత్. 255
- శ్లేశ్లే దుగ్ధాన్నఘోజీ ప్వా ద్రూక్షాన్నం వర్ణయేత్ప్రియే
ష్యషేచూసి భవేద్బాలా వృద్ధోఽపి బల బుద్ధిచూన్. 256
- పయనా ములీ చూర్ణం దధ్వావాఽపి విబేచ్ఛుచిః
వర్షా ద్యావన మాహ్నితి శతశ్రీ గమనే పటుః. 257

23. ఇష్టవర్ణ కల్పః

- అశేష్ట వర్ణకల్పంచ వ్యాఖ్యామి శృణు పార్యతి!
మయోదితా సుశేష్టస్య చైత్యానాం విజయాయచ. 258
- తదా ప్రభృతి లోకేషు భ్యాతా సాచేష్ట వర్ణికా
తాదుమాం భజతాం పునాం దేహ సిద్ధి రభవే ధృవమ్. 259
- సమూలాం తాం సముద్భృత్య ఛాయా శుష్కంచ విచూర్ణయేత్
కర్ణం ద్వాదశ పలం వచా చూర్ణంచ తత్సమమ్. 260
- ప్రణఘ్నీ చూర్ణ మేతస్య సమాంశం త్రికటూద్భవమ్
పల్పలం సర్వమేకత్ర కృత్వా భాజ్జే వినిఘ్నీశేత్. 261
- కర్ణం కర్ణం మధుయతం ప్రాతః ప్రాతర్లహే త్పదా
షగానా త్సర్వోగఘ్నం వత్సరా ద్దేహ సిద్ధివమ్. 262
- భూయో భూయోశ్చ షగానాన్నవం చూర్ణం ప్రకల్పయేత్

24. జ్యోతిర్మమ కల్పః

- అథ జ్యోతి ర్మమస్యాపి పంచైస్త్వా న్యాహరే త్ప్రియే. 263
- త్రిస్పష్ట రాత్రం సఖై ద్రాణ్యశ్రయే ధాన్య రాశికే
భక్షయే ద్రోగనిర్ముక్త స్తేజస్వీ దేహసిద్ధి భాక్. 264

25. అశ్వ గ్నా కల్పః

- అథా శ్వగ్నా కర్ణంచ పాత్రో ర్జణ్డయో స్సమమ్
చూర్ణితం మధు సర్పిభ్యాం కర్ణం ప్రాతర్లహేచ్ఛుచిః. 265
- సంవత్సర ప్రయోగేణ త్రికతాయు రభవే న్నరః.

26. జ్యోతిష్మతీ కల్పః

- అథ జ్యోతిష్మతీ కల్పం వ్యాఖ్యామి శృణు పార్యతి. 266

దివ్యా జ్యోతిష్కృతీ వల్లీ తప్తకాంచన సన్నిభా 267
 బహుప్రతానా స్వగ్ధాభా ఫలవీజా శుభప్రదా
 ఆసాధే శుక్లకక్షేచ శుభరే శుభ వా సరే 268
 కుమ్మిమాక్రేప సూత్రేణ తాం వల్లీం పరివేష్ట యేత్
 రక్త గన్ధాక్షతైః పుష్పై రర్చయిత్వా ప్రణమ్యచ 269
 రక్త మాల్యామృగ ధరః కుమ్మిమాగరు చర్చితః
 రామ్బూల చర్వణం కుర్వ స్తప్తప్రోనియత మాసవః 270
 అభీష్ట దేవతా ముద్రై స్తారామస్త్రీణ వార్చయేత్
 అభీష్ట దేవతాం ధ్యాత్వా తదశ్చోదముఖః ప్రియే! 271
 పశ్యవీజాని గృష్ణీయా జాతపే శోషయే త్తతః
 త్వగ్వ ర్జ్యాని విభా యాదా చూర్ణితాని విశేషతః 272
 తేభ్య స్తైలం సమాహృత్య తిత్తైల సదృశం పయః
 సాదాంశం మధు సంయోజ్య తైలశేషం పచే చ్ఛనైః 273
 తస్మిన్కర్పూర తక్కిల త్వగ్జాతీ ఫల మేవచ
 ఏతాని సముఖాగాని చూర్ణయిత్వాచ శోవిడః 274
 త తైలం షోడశ పుం తచూర్ణం పునూత్రకమ్
 ఏకీకృత్యా వరోద్యాభ సేహభాష్టే వినిక్షీపేత్ 275
 త్రిస్పష్ట వాసరం ధాన్యరాశౌ భాష్టే వినిక్షీపేత్
 దశాహ ముఖవా త్రిశంబ్లిష్టి ర్వా నవతి స్తథా 276
 అధికంవా యథాయోగం వశ్చుత్తైలం సమా హరేత్.
 శుద్ధశోష్ణ శుభ్రదినే కృతదేవ ద్విజార్చనః 277
 సూర్యోదయే పితే ద్ధీరో బిస్తువృద్ధాభ్య క్రమా త్ప్రియే
 పలా న్తం సాధక స్తేన నిస్సంజ్ఞి త్వ మవాప్యతే 278
 ముష్ణం ముష్ణం లబ్ధసంజ్ఞో ముహూః క్రవ్ణతి నస్తతి
 రోదిత్యేవ ముహూః కృచ్ఛాన్లబ్ధసంజ్ఞో భవేన్నరః 279
 నోక్షీరం పాయయే త్పశ్చా త్పక్షాద్రం త్రాస్త చేతపే
 క్రమాదేవం భవేత్స్వ స్థా స్సాధకోఽసా నసంశయః 280
 మష్టికాననం సనోక్షీరం తైలే తే క్షేచ భోజనమ్

- ఏవంకుర్యా త్రుతిదిసం మాసమేకం నిరస్తం
మాసా మ్నూర్వ సమస్మాత్ తేజసా మస్త శాస్త్రువితే 281
- సాక్షోపాబ్ధి శృతిం వేత్తి త్వననీతోఽపి మాసవః
మథ్యాహేఽ ధాస్కరం పశ్యే మ్నూర్వచంద్ర మివాపరమ్ 282
- వైవతేయ సమాదృష్టి ర్దివా పశ్యతి తారకాః
అన్నవ జ్జిర్యతే డ్యేలం సుప్తోఽప్యా కర్ణయే ధ్వనిమ్ 283
- అష్టాదశ విధంకువ్యం సర్వరోగా నివినాశయేత్
ఫలం ద్వితీయ మాసస్య శృణు వక్ష్యామి ధైరవీ 284
- గర్భరోగ గ రక్షోభి స్సేవ్యతే తైల సేవకః
మహాపాతక కర్తారో దేవతా పితృ నివృతాః 285
- సమయాచార రహితా స్తవతే ముక్త కల్పిపాః
అముష్య సేవయా ముక్తాః ప్రయాన్తి పరమాం గతిమ్. 286
- ఫలం తృతీయ మాసస్య శృణు పార్యతి వక్ష్యతే
దేవాశ్చ దివ్యా ఋషయో వసవోఽప్యై మహారగాః 287
- అముష్య సేవాం కుర్వన్తి స్రీయం నిర్వహితం తథా
తస్య మూత్రం తామ్రమఘటే పూరయిత్వా ఖనేద్భువమ్. 288
- తద్దస్తే విహితం కృత్వా మణ్ణాసా త్కనకం ధనేత్
చతుర్థ మాసస్య ఫలం శర్వాణి శృణు సాంప్రతిమ్. 289
- అదృశ్యోఽసౌ ధనే న్నర్త్య స్సర్వైశ్వర్య యతోఽబలీ
దశ బ్రహ్మదినం తవే త్సర్వలోక గతో పటుః. 290
- తస్మాత్త ముల ఘర్మాంబూ ద్వర్తనై స్తామ్రు శేపనమ్
కుర్యా ద్వహాఽ ప్రతపనం తచ్చుల్బం కాశ్చనం ధనేత్ 291
- అథ పశ్చిమ మాసేతు సదేవాః ఖేచరో ధనేత్
సాహా ద్రవ్యహ్న ధనే ద్దేవీ శృణు మాణ్ణాసికం ఫలమ్. 292
- మహాసిద్ధైః పరివృతః సర్వలోకా వ్యదృచ్ఛయా
విచరే చ్చివ భుల్య స్వాస్య న్నకాతేజా మహాయశాః 293
- అథ సప్తమ మాసస్య ఫలం కల్యాణి వక్ష్యతే
శతారి వద్వర్గ మనాః సర్వభూత హితే రతః. 294

- విష్ణ్వాయుస్య మవాహోతి పుణ్యపుణ్య వివర్జితః 295
విచరేచ్ఛ మహావీర్య శ్రీమాన్ విష్ణురివాహః.
- అష్టమాస ఫలం వచ్చి శృణు త్వం సర్వ మర్జితే 296
మత్ప్రియో దివ్య కర్ణాచ సర్వజ్ఞః ముక్తి మాభ్యుయాత్.
- ఫలం నవమ మాసస్య శృణు కాత్యాయని ప్రేయే! 297
ద్వితీయ చిన్తామణివద్ వీరోఽసౌ కామ రూపవాన్.
- బ్రహ్మ విష్ణోస్త్రీ చన్ద్రాణాం రూపం సృజతి సాధకః 298
మనసా చిన్తితం యద్య త్తత్కర్తుం శ్చయం ప్రథుః
- ఏత ద్రసాయనః దివ్యం సుకరం మోక్ష సాధనమ్ 299
పుణ్యం వరమ గుహ్యంచ గోపనీయం త్వయాప్రేయే!
- ఏతస్య సదృశం నా స్తి దేవానామపి దుర్లభమ్ 300
బహునాఽత్ర కి ముక్తేన త్వత్ప్రియార్థం మయో దితమ్
- రసాయన మిదం దివ్యం వ కుర్వన్తి చ మావహాః 301
అజ్ఞానోపహతాః కేచిత్కేచి నాఽస్తి శివ్యయా
- అన్తరాయేణ కే చిచ్ఛ తదలాభేన కేవల 302
తత్కల్యాణైవతః కేచి త్కేచి ద్దురు వివర్జితాః
- కేచి ద్రోగాకులా దేవి! త్వత్థం తైరపి విఘ్నితాః 303
యత్ర జ్యోతిష్మతీ వల్లీ సా భూయః పుణ్య భూమికా
- తత్రైవ సర్వకీర్ణాని సిద్ధయో వివిధా అపి 304
జ్యోతిష్మతీ ఫలభవం నేవ్యం దివ్య రసాయనమ్.

27. గుగ్గులుకల్పః

- అథ గుగ్గులు కల్పంచ శృణుత్వం చర్షి కేఽధునా 305
చతుర్విధో గుగ్గులుస్యా మ్క ముదః వద్భక్త ప్రథా.
- మహిమాయంచ హోమాభ్య స్తత్రే ద్వర్ష సమజ్వలం 306
సేమాభ్యంచ మనఃస్యాణాం రసాయన ముదాహృతమ్
- కణళో గుగ్గులం కృత్వా గో ఘృతేన శనైః పచేత్ 307
షోలాయక్తే యుక్తేవరే ఘృత భర్జిత మాం పచత్.

- సఖ్యా విభీతకా భాత్రీ గంధకశ్చ పుంధ క్షుంధక
సమాంశం తాన్వి చూర్ణైవ ఏ తత్సర్వ సమం ఛరమ్. 308
- శుద్ధకోష్ఠో లిహే త్రాపత సైలం హ్యేరణ్ణ సంభవమ్
లోలయిత్యా నిమ్మమాత్రం వృద్ధిః క్షావధి ర్భుషేత్. 309
- ఏవం వర్ష ప్రయోగేణ శీతవాత వ్రణాస్తథా
పిడకా గణ్ణ మాలాద్యా వివశ్యన్తి మహాదుఃఖః. 310
- ద్వాదశాబ్ద ప్రయోగేణ వజ్రకాయో భవేన్నరః
యద్యద్ద్రవ్యంచ సాత్ప్యంచ స్యా త్తత్తద్రవ్యేణ వా భజేత్. 311
- యస్య యస్యచ రోగస్య యద్యద్భేషజ మిరితమ్
త్రైస్తై స్సమైవ సేవేత త త్తద్రోగ హరం భవేత్. 312

28. విజయా కల్పః

[విజయోత్పత్తిః]

శ్రీ తైరవీ:—

- దేవదేవ జగన్నాథ సురాసుర నమస్కృతః!
సఖ్యకృత్య త్రుధానేక నమస్తుభ్యం ఛరాత్పర. 313
- సర్వేషామృతభ కల్పాశ్చ మత్రిత్యా కథితా స్వయా
ఆశ్చర్యం భూత దేవేక సద్యస్సిద్ధి ప్రదాయకమ్. 314
- సుఖసేవ్యం సుఖకరం జ్ఞానదం భక్తిదం శునిమ్
అస్య త్సాయుజ్యదం బ్రూహి త్రిత్యా మమ రసాయనమ్. 315
- తత స్మితముఖో భూత్వా క్షణరో లోకకంకరః

శ్రీ తైరవీ:—

- దేవి! వక్ష్యామ్యహం కల్పం స్మృహణీయం సురాసురైః. 316
- క్షణైశ్చ మునిభి శ్రీభి స్సర్వవర్ణైశ్చ యోగిభిః
బాలై ర్వృద్ధైశ్చ రుగైశ్చ షడ్జైశ్చ బహు యోషితైః. 317
- శృణు త్వ మమృతో ద్యూతం సావధానేన చేతసా
అగ్నేయో మామకోంక సస్య త్సౌమ్యాంక స్తావకః క్రియే! 318

- అగ్ని హోమాత్మకం స్వా మాషధం జలభౌ సురాః 319
అసురాః ప్రాక్షిపంశ్చ కర్మ ధనం మద్దరాదిణా.
- అతీవ మధనా తత్ర దేవ్యా క్షేయో మమాంశకః 320
జ్వల నృహవిషం ఘోరం జాతం హాలాహలాఖ్యకమ్.
- తేన వ్యాకులితాహ్లానా గతవేగా స్సురా సురాః 321
కృపయా తన్మయా సర్వం విషంచ కబలీ కృతమ్.
- తతో దేవా దితిసుతా మమస్థు ర్మృష్ట మావసాః 322
తతో లక్ష్మీ ప్రభృతయః ప్రాదురాసం ప్రతోఽ మృతమ్.
- తిదుద్భూతం పరం దివ్యం జరామరణ కృత్తనమ్ 323
తదా తదా మహావిష్టు ర్మమహస్తాముఖేఽ ర్నియతో.
- త్రివారం చిద్దవో దత్తాః పరస్మై పరమాత్మనే 324
పరాశక్తి యుతే పశ్చాత్తుభ్యం దత్తే మయాప్రియే.
- వీతం త్వయాచ మేదత్తం మధుసూక్త ముదీర్యచ 325
స్వీకృతంచ మయాకాత్తే! చిదానన్దాత్మకా మృతమ్
- సాన్దానన్దేన చ మయా స్ఫూర్తకృతి ర్జ్జయోకృతా 326
పతితా చిద్దవ స్ఫూక్ష్మో స్తేభ్యో జాతా మహాపథిః
- తామాలోక్య శుభాం దివ్యాం ముదితాః పర్యపాలయన్ 327
మత్కరాంబుజ నీతేన వీయాషేణ వివర్ధితమ్.
- తస్మా త్రిశూల పద్మక పర్ణంచ పటలం బహు 328
తస్మాన్మహాపథి ర్జాతా మదాదిష్టై ర్మునై ర్వృతా
- కదా చిద్భైరవో దృష్ట్వా హృష్టస్తాం ప్రార్థయన్మయా 329
దత్తా తస్మై భైరవోఽపి యోగినభ్యః సమర్పితే.
- తాశ్చ ప్రితా స్వభక్తేభ్యో భక్తేభ్యః ప్రదదు శ్చ కే 330
నిన్యుశ్చ భూతం దివ్యా మాషధిం సర్వ సిద్ధిదామ్.

[వి జ యో భే దాః]

శ్రీ భైరవి:-
 *నామ్నీశా కదం వీర్యా నేవనీయా కథం ప్రభా!
 కీదృగ్వర్ణా కియద్యేదా కీద్రుగ్రూప గుణాచ సా. 331

కథంవా సిద్ధిదా సా స్యా త్కమాన్యే బ్రూహి వల్లభ!

శ్రీ శైరవః:-

అథ తస్యా శ్చతుర్వర్గా యగధర్మా శ్రితాః పియే. 932

శుక్లవర్ణా కృతయుగే ప్రేతాయాం శోణిత ప్రభా
ద్వాపరే పీతవర్ణాచ నీలవర్ణా కలాయుగే. 933

ఏకవర్ణా త్రివర్ణాచ పశ్చివర్ణా మునిచ్ఛదా
దశవర్ణా రుద్రవర్ణా త్రయోదశ దలాన్వితా. 934.

మన పక్షేతి విక్షేయా శేదాహ్యేతే సురేశ్వరి!

[వి జ యా ల క్ష ణం]

శ్రీ రూపా సఫలా వల్లీ పుంరూపాచ దృమాకృతిః. 935.

పథలాకు మదం మూర్చా సుఖం సర్వం కరోతి చ
యోగవాహా తి క్తరసా సా కలు శ్చూర్క గల్గినీ 936

శివమూలీచ విజయా భక్తి గజ్జా విమర్శినీ
దివ్యాసి ధాసిద్ధిదాచ సిద్ధమూలీ మనో న్మనీ. 937

మధు ద్రవది దాహ్లాదా పశుపాశ వినాశినీ
కాలక్షేపి పర్వతోగమీనీ నామా న్యేతాని పార్వతి! 938

శివోములం భవేద్యస్యా శ్శివ మూలీతి కథ్యతే
త్రిలోకా నరిషద్వర్గా స్విజయాభ్యా జయే దితి. 939

తాపత్రయాది దుఃఖానాం భజ్జనా దృగ్గినీ స్మృతా
గజ్జాతి మాదయ త్యేషా మదిరాస్థా నకారిణీ. 940

పద్మశం మర్కణం యస్యా స్త్రైస్త్రివ ప్రోక్తా విమర్శినీ
కదాచి దైభిరవో దృష్ట్యా హృష్ట స్తాం ప్రార్థయన్మయా 941

క్రీడామోద ద్యుతి మదకా ని దత్త్వాచ్చ దివ్యకా.
స్వత స్సిద్ధేతి సిద్ధాభ్యా దిష్టసిద్ధి ప్రదాయికా 942

సిద్ధిదేతి మహాసిద్ధే స్సానీతా సిద్ధ మూలికా.
మన శ్చిన్దిత కార్యాణాం సాధనాచ్చ మనోన్మనా 943

సంవిదానన్త దత్త్వాచ్చ చిదాహ్లాదేతి క్రితా.
సంవిదానన్త దత్త్వాచ్చ చిదాహ్లాదేతి క్రితా. 943

బ్రహ్మరస్థిస్థిత సుధా ద్రావణాచ్చ మధుద్రవా
జన్మానాం చాశ నాశత్యా త్పశు చాశ వినాశినీ 344

మృత్యుజ్ఞయత్యా త్కాలఘ్నే రోగఘ్నే సార్థనామికా
[విజయావర్ధన క్రమః]

వర్ధన క్రమ మాచక్షే శృణు లోక శివఙ్కరీ. 345

శిలాలోష్ఠాదితో వర్ష్యా వాలుకా శర్కరాదితః
భూమిః కృష్ణాపాం సులూచ మృదులా సకరీషకా. 346

భుజ్జ మాంస సహితా తత్ర బీజాని వాపయేత్
అహి వక్త్రేషు సత్వశ్చి స్నిగ్ధానిచ గురూశిచ. 347

పుష్యార్కే సిద్ధ యోగేనా శ్రవణే శుక్ల పక్షే
సాత్తో లిప్త తనుర్జ్జ్వలః కృతన్యాస జపార్చనః. 348

ఉడబ్బుఖః ప్రాబ్దుభోవా భ్యాత్యాచ గురు పాదుకామ్
సక్షీరా త్కల తైలేన జలేన పరి శేచయేత్. 349

అఙ్కురేచ సముత్పన్నే సిద్ధో త్సమృత వారితా
వర్ణే క్షీట సముత్పన్నే సాముద్రం వారి శేచయేత్. 350

తతోఽన్యాయం వితతాయాంచ శిర శ్చిత్వాచ రస్థ్రయేత్
తత్ర సూతం క్షీపే నిషకం నిషకం ప్రత్యేక మాదరాత్ 351

నిరోధయే త్తన్ముఖాని కాశికేన ప్రయత్నైః
పుష్పితేచ ఫలికే మద్య మాంసాంబుచ నిషేచయేత్. 352

ఏకైక పక్ష పర్యస్తం క్షీణాది పరిశేచయేత్
అస్యాం బద్ధ్యా జటామాంసీం సక్షేద్రం వారి శేచయేత్. 353

శేషం మద్యేనవా వారా వర్ధనీయా మహాషధిః
అదావా పరమం మస్త్రం పశ్చాత్సేవన మస్త్రకమ్. 354

“ఓం క్షం క్షీం క్షూం క్షేత్ర పాలాయ నమః సవీర్యం
కురు కురు సిద్ధిం దేహి దేహి స్వాహా” అయం స్థాపన మస్త్రః

“ఓం శ్రీం శ్రీం శ్రీం య ర ల వ శ ష స హ అమ్మ
తేశ్వరి అమ్మతం కురు కురు ఆం హ్రం హ్రం స్వాహా” అయం
సేవన మస్త్రః.

నాల్గునే కృష్ణపక్షస్య చతుర్దశ్యాం చ నాధకః
సాత శుద్ధామృతోగ్రథ పుష్య భూషణ సంయుతః. 355

అర్చయే త్పైఠవం తత్ర సస్తికంచ క్రమేణచ
మద్యమాంసో పహారేణ రక్షిత సితాసితైః. 356

తస్తుభి శ్వేష్టయే దేవి! తస్మత్త్రంచ నిగద్యతే
“ఓం క్షాం సాం క్రీం ఘోర భూచర దివ్య యోగిని
ఇమాం రక్ష రక్ష సర్వశత్రు ప్రమథిని స్వాహా” అయం తస్తు
బధన మంత్ర.-

పహస్రం ప్రత్యహం జప్య మఘోరం మత్త నాయకమ్. 357

ఏవం సప్తదినం కార్యం పశ్చిమ్యా మమృతే శ్వరీమ్
ధ్యాత్వా కుండేస్తు కర్పూర సజ్జాశాం ధవలా మ్పరామ్. 358

సిక మూల్యా మలేపార్ద్రాం ముక్తా భరణ మండితామ్
దక్షిణే క్షుణ్ణం వామే సుధాపూర్ణ ఘటం తతః. 359

తదఘో దక్షిణే వామే సంవిత్సు సైక ధారిణీమ్
తత్ర స్థితాం తతః కుర్యా ల్లివవంచ సమస్తకమ్. 360

స్నిగ్ధానిచ పవీణాని సపర్ణాని సమాహారేత్ “ఓం క్షాం వం
సం క్రాం శివానన్దామృతో దృవే త్రిభువన విజయే విజయం
ప్రయచ్ఛస్వాహా” అయం లావన మస్త్రీ.

మన్దాతపే శుద్ధతేజో శోషయే త్సప్తవాసరమ్. 361

దిక్షిపే న్నూతనే భాష్టే తత్పర్ణాని సుచూర్ణయేత్
ఫాలీ ద్వయం ప్రతాప్యా దారేకస్యాం ప్రథమంపుటేత్. 362

తతోఽపరస్యాం పుటయే దేవం కార్యం ముహుర్ముహుః
స్థాత్వా పుఠ కృష్ణకో దేవి! పస్తథా పస్తథా ప్రియే. 363

ముష్టి క్రాపీమ్ కుమారీచ వరీ ధాత్రీ కటుద్వయమ్
సుగంధికా క్రిమశ్చయో వైకైక పలమానతః. 364

యోజసియా శ్చూర్ణితాశ్చ తత్సర్వ సద్భూతా జయాః
సితా సర్వసమా యోజ్యా తత్సమం గోపయః క్షిపేత్. 365

క్షీరమథ్యే సితాంకీస్త్యా తస్తుపాకం భవే ద్భిషక్
ముద్గాది విజయా స్తంచ తచ్చూర్ణం తత్ర నిక్షిపేత్. 366

- లోలయిత్యా వతార్యవం శైత్యే ఔద్రం సితార్థకమ్ 368
నికీష్య గోఘృతం తుల్యం ఔద్రస్య పరిమేలయేత్.
- పక్షద్వయం ధాన్యరాశౌ నిధాయ ప్రత్యహం జపేత్ 369
సహస్రంనా యథాశక్త్యా మహాపటక మస్త్రకమ్.
- “హ్రీం శ్రీం మహాకాలాగ్ని ధైరవాయ స్వస్తిధి 370
మాత్రు బ్రహ్మ లిక్లిత విగ్రహాయ సర్వాపదాం
శోషకాయ హుం ఫట్ కమ్”
అయం అగ్ని పాకమస్త్రః.
- మాసాదుద్భ్రత్య విధివ ద్ద్రసే దామలకో పమమ్ 370
నివార మద్దికే స్థాయీ క్షీరాన్నాశీ జలేన్ద్రియః.
- గరూపదిష్ట దేవంనా తత్సంనా పరమం స్మరేత్ 371
ద్వికాలంనా త్రికాలంనా యథా సేవాబలం క్రమాత్.
- ఏవం త్రివర్షా జ్జరయా వలీభిశ్చ వివర్జితః 372
ఘోచరీ సిద్ధి మాప్నోతి జపే త్త్రిశత సత్సరమ్.
- వారాహీ త్రిఫలా చిత్ర మశ్వగన్ధా క్రమేణచ. 373
ఏవం ద్విత్రి చ తుర్భాగ మశ్వగన్ధాది యోజయేత్
- ఏత త్సమాచ విజయా మధునా లోలయేత్సుఖమ్ 374
అతపే పక్షపర్యంతం స్థాపయే త్రుతితాపయేత్.
- ఘాత్రీఫలోపమం సేవ్యం సూర్యాభశ్చాష్ట మా సతః 375
సాధనో బాయతే వర్షా జ్జరామగణ వర్జితః.
- జప స్మస్త్ర మమం భక్త్యా దేహ స్తిక్తే సురేశ్వరి!
“హ్రీం శ్రీం మహావ్యోమ భాస్కరాయ దీపి మా 376
త్రుకా లిక్లిత విగ్రహాయ తేజసాం నిధిం కరు
కురు కమ్” ఇతి సూర్యపాక మస్త్రః
పలత్రయం జయూ యాశ్చ యస్మి చూర్ణం పలద్వయమ్.
- పలమేలా భద్రచూర్ణం చిత్రమూలం పలార్థకమ్ 377
శ్రీఖణ్డ చూర్ణం చ పలం చైతత్సర్వ సమాసితా
- స్వర్ణ చూర్ణంచ నిమ్కార్ణం నిమ్కంచ హిమ వాలకమ్ 378
సర్వ మాశ్యేప లులితం జ్యోత్స్నాయాం నికీపే త్సుధీః

- శుక్ల పశుమీ మారభ్య క్షయే వ్రం శశిరావనా
విధివ స్పృజయిత్వా మశుద్ధకోష్ఠో లిహేత్ప్రియే. 379
- అస్య మస్త్ర పున ర్వచ్చి సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్
"హ్రీం శ్రీం మహాశశాబ్జ- కిరణ విస్ఫార ధైర
వాయ అమృతేశ్వరీ మాత్రుకా లింగిత
వి గహాయ విస్ఫురణం కురుకురు హుం ఫట్
శమ్" ఇతి చస్త్రీపాక మస్త్రీః.
వపం విధస్య కల్పస్య త్రివిధం మస్త్రీ వినితమ్. 380
- వక్త్రేక మస్త్రీ మయతం పురశ్చరణ మాచరేత్
వహిః పాకం చతుర్మాసే ప్వా పాశాదిషు తవ్యతే. 381
- ఫాల్గునాదా ప్రకుర్వీత రవిపాకం సురేశ్వరి!
కార్తికాదిషు చస్త్రీస్య పాకస్యా త్సిద్ధి దాయకః. 382
- ముష్టి చీత్రక నిర్గుణ్యే సహితా కుష్ఠ నాశినీ
బ్రాహ్మీ కుమార్యా యుక్తా చే దపస్మాగ వినాశినీ. 383
- జయో వరాహ్యోషయుతా క్షయస్య క్షయ కారిణీ
జయా కారాస మతస్యా క్షీ. పత్రయుక్తాచ పి త్రసుత్. 484
- సుహ్యోరక- పత్ర తోరణ సంయుతా గుల్మ శూల హృత్
వచా దూర్వారజో యుక్తా జ్ఞాన వృద్ధి ప్రదాయినీ. 385
- యష్టి గంధక సంయుక్తా కుష్ఠను త్సుష్టి దాయినీ
శాలిలీ పిచ్చ సంయుక్తా ససితా వీర్యవర్ధినీ. 386
- పాతాతిక్తా త్రికటుకై ర్యుక్తా కఫ గదాపహా
శుక్ల గుణ్ణాయుతా నృణాం మహావిష వినాశినీ. 387
- వ్యాఘ్రాత చూర్ణ సహితా కుష్ఠ రోగ వినాశినీ
అరణ్య మురిచైరణ్ణ యుక్తా వాత వినాశినీ. 388
- ఏకే ద్వాదశ యోగాశ్చ మాసేషు ద్వాదశేషు చ
మస్త్ర త్రయో చ ప్రజపే త్రుతి మాసేషు సాధకః. 389
- సాధకో- 2 నేన యోగేన జరామరణ వర్జితః
ఇవత్యేవ నసన్దేహ స్ఫుత్యం సత్యం వరాననే. 390

రస త్రగన్ధ కృష్ణాభ రుద్రాక్ష స్వర్ణ భస్మచ
 బయా రసేన సంవర్ధ్యం పక్షమేకం తు భావయేత్. 391

ఘోధశే సంపుటే యస్త్రే పుటయే చూర్ణయే త్తతః
 ఏ తచ్చ తుర్గుణ జయా శర్కరా ఘృత సంయుతా. 392

శేవ్యా నిష్క- ప్రమాణేన ప్రాత స్నాయత్తనే ౭ భవా
 ముహావటుక మస్తంచ జపే ల్లక్ష్యావధి శ్రియే! 393

షష్ఠమాపే భవేత్సిద్ధి ర్జరామరణ వర్జితః
 వర్షా వృషోజవ గతి రాగ్నగాయత బహో భవేత్. 394

వజ్ర కాయశ్చ సిద్ధోఽసా జనే దాచస్త్రే తాంకమ్
 వటాక్షారస్య చూర్ణేన సితా మధ్యాజ్య సంయుతా. 395

త్రిపతా త్సేవిత జయా సర్వలోక వశజ్యతీ
 అసామార్థ రజోయుక్తా జయా ఘృత సమన్వితా. 396

మస్త్రేజాపీ భవేన్నిత్యం మగ్నాసా దమరో భవేత్
 వరాసిత జయా చిత్ర శ్రీవృతా త్రికటు ర్వృషా. 397

దూర్వా భృష్ణో మరీచశ్చ మధుకా బాజి వై ధవమ్!
 కర్పూరంచ కచోరంచ సర్వమల్యం జయారణః 398

మధు త్రయోణ లులితం సిద్ధభాణ్ణే వినిషీ శేత్
 కర్ణం ప్రభాతే సేవేత మణ్డలా శ్సిద్ధి భా గృహేత్. 399

స్యాద్వర్షా ద్వేవ సప్తశో శేవే ద్వేవ దిసత్రయమ్
 ఆశ్వగన్ధా వచావ్యోషం జయా చూర్ణంచ తత్సమమ్. 400

లిహే త్రి మధురై ర్యుక్తం త్రివర్షా ద్వేవతా సమః
 గజ్జా చూర్ణం చాప్తభాగం చతుర్భాగావ ముద్దేశా. 401

బ్రాహ్మీ రజో ద్విభాగం స్యాద్వాతి గన్ధక భాగితా
 ద్విభాగ స్త్ర్యాషణస్యాపీ వరాభాగ ద్వయం తథా. 402

భాగమేకం శిలాయాశ్చ భాగైకం గన్ధకస్యచ
 రసరాజిక భాగస్యాస్తి త్తదర్థం స్వర్ణ భస్మచ. 403

తత్సమం మా క్షికం యోజ్యం ముక్తా మల్యం ప్రవాలకమ్
 మధ్యాజ్యభ్యాం విలలితం సిద్ధభాణ్ణే వినిషీ శేత్. 404

- నర్మకాత్రం తావ్యపాకం కృత్వా లక్షత్రయం జనమ్
నిష్కమాత్ర వరీశ్వర్య ధీరాహో జలేర్జయః. 405
- మణ్డలా త్వర్వరోగముం త్వస్థా త్వచ్చ వదర్శితా
అర్థవర్షా జైభరవస్యో జ్ఞేవేదావర్ష) తారకమ్. 406
- త్రైసుగర్ణి వరావ్యోమై స్పృహంశా శివ మూలికా
మధ్యాభ్యాభ్యాం యుతా శివ్య కాసఘ్నీ వహీ వర్ధనీ. 407
- మధుర ప్రాయ భోజిత త్వకాన త్వస రోగజ్ఞో
హరిద్రయావ వహీతా వర్ధమహా దినాశినీ. 408
- మణ్డూక వర్ణ్యా వహీతా వదయా వాజ్ఞ్మితి ప్రదా
ద్రాహ్ సితా వల్లకీచ భర్హూరీ మగ్ధపిండికా. 409
- వహీతా కర్ణలీ నీరై స్సర్వ స్వాదురితి స్పృతః
నారకేలోదకై ద్యుతా కర్పూర సురభీ కృతా. 410.
- వర్వస్వాదు యుతా సింధా పితృఘ్నీ పిర్య వర్ధనీ
స్వాదో శ్చేకుర్ధణం ధీరం మధుపాకం యథా భవేత్. 411
- తద్వస్త్రా) గాలితం కృత్వా కర్పూరం తత్ర నిషీపేత్
ఏలాంచ సర్వ మధురం జమాంచ విబర ప్రతః. 412
- శత శ్రీగమనే శక్తిః పితృహృ త్వస్థి వర్ధనమ్
సమాంబు పయసి ధీప్త్యా జయావీజం స వశ్రుకమ్. 413
- అపశిష్టం చతుర్థాంశం పతే వస్పృవ్యగ్నినా ప్రియే
తద్గోళ్యే త్య విధివ స్పృథయే తత్ర ఉద్ధలేత్. 414
- వవనీతం ధీతే తత్ర కర్పూరైలాసితా మధు
పుష్ట్యాయవ్య ద్యుతికరం బలారోగ్య వివర్ధనమ్. 415
- శతభా స్రవ్య భాతం తచ్ఛత్రభాత మిరీరితమ్
నాగకేసర కర్పూర లవ్యై లాగయం తథా. 416
- కర్పూర చందన మృగనాభి తక్నోల కబ్జు మమ్
ఏతిత్సయం జయా వీజం సోక్షీ రేణ చ మర్దయేత్. 417
- నిష్క నిష్క ప్రమానేన విదభ్యా ద్యుతికా సుస్థిః
సుఖమ్ వాసిలః కృత్వా నా తామూర్బలం ముఖే ధీపేత్. 318

- ప్రసేక ముఖపైకస్య మలపూత హరికుచి. 419
- శాగధ్యై శైశ్వకీ చిత్తమార్గ ప్రవాయినీ. 420
- సోమీశ చార్ధపలిలే ధాతకీ కసుమం ఓశేత్
బాతిఫలం నాగరంఠ తత్సవ్య సకృశాం జయమ్. 420
- ఓరావశిష్టం వస్త్రేణ గాలయే త్రిమధు ప్లవమ్
సిద్ధయోగ ఇతి ఖ్యాతో వృష్యాయవ్య బలప్రదః. 421
- అజమోద యుతావాపి నిశా రణో యుతా ౭ ధవా
తస్మాత్ శేవితా చూర్ణం పామాశ్చిభ నాశినీ. 422
- జయా తాలయుతా హన్యా త్ప్రకరం శ్వయ ధుం తథా
కణ్డీ ప్రశమనీ జ్జేమా విజయా శిలయా యుతా. 428
- తైలేన భావయే త్ఫాల్యాం జయాం పశ్చాద్వ పాణితే
సాష్టపాకం భవే ద్ధీమా న్సమృతం భక్షయే త్సదా. 424
- సాక్షా త్పర్యాయ మదనో ౭ నేక యోషిశ్చు ఖప్రదః
పశ్యా భల్లారక గఠం తిలాత్పైతే సమాంశినః. 425
- తత్సమా విజయా హన్తి గుడ కీలాంశ్చ పద్మిధాన్
యవానీ జీరక యుగ మజమోదా సమాం శినః. 426
- ఏ తస్సమాచ విజయా సర్దిషా నేవ్యతాం బుధైః
సర్ది వాతం భ్రమం చర్ది మున్నాదం మస్తక వ్యధామ్. 427
- శర్కరాం మధు విశ్వంచ మాగధీం తత్సయాం జయమ్
కృత్వా ౨౨ జ్య గలితాం గోశీ డిమాం పశ్చాగదం విదుః. 428
- హృద్రోగ క్లిహ జకర భగవర నికృష్టనీమ్
సచిత్రకా వహ్నికరీ పవరా తూల భజ్జనీ. 429
- సవ్యోషా వాతసంహరీ పితృక్షీ శర్కరా యుతా
శ్వేతాద్రి కర్ణికా బీజం విజయాం ఖర మూత్రతః. 430
- న స్యేనా పస్పృతి హరా భూతప్రేతాది భజ్జనీ
జయాచూర్ణం సమధ్వాప్యం భజే దామలకో మమ్. 431
- వాక్పాటవం వీర్యవృద్ధిం కరుకే విజయా పరమ్
మధునా ౨౨ క్షేనవా ధాత్ర్యా ముస్తయా స్వర సేనవా. 432

- అపయక్తా జయారాత్రో దృక్ప్రసాద కఠీ నృకాయే
యోవస్థ ర్యచూతన్యా దాయుష్యం పరమం భవేత్. 433
- గుణోఽభయాచ విజయా దుర్భామ కుల భజ్జనీ
జయోకాశ్మీన దస్తానాం శోభనం దత్త వార్ధ్యకృత్. 434
- తైలాక్తి విజయా కాఘా ద్రస్జ్ఞా శోభనం యది
జిహ్వో పూతి మల్వావ్యవ్యా ద్యధాథా స్యా ద్రస్జ్ఞతా. 435
- పాలిశీర భవశీరే పతే స్పృహ్యగ్నీనా జయమ్
త్రిమధ్యకాం పిత్రాత్రో తతో రామా శతం భవేత్. 436
- శుక్లే హరితీ మల్వే తర్పమాచ జయా తథా
సర్వకుల్యాపితా యోజ్య యోగ ప్రైలోక్య మోహనమ్. 437
- త్రూషణం మధుకం చవ్యం చాను ర్భాతం ఫలం వరా
నోఽపనీ పిప్పలీ మూలం సమాంశం పరికల్పయేత్. 438
- ప్రియాల మజ్జాతై స్తుల్యా చైత త్వర్వ సమాజయా
త్రిగుణేన గుణే పశ్యే తేషాం చూర్ణం క్షిపేద్భిషే. 439
- లలోద్య మోదకా న్కుర్యా త్కామీ కర్షర్ష మోదకాన్
సర్వ రోగో పశమనాం ప్రైవోపఘాఽపృల ప్రదాన్. 440
- వృష్యా స్పష్టికరా శ్చేమాం ప్రైసప్త్య మనువాసరమ్
భక్షయే చుప్త శోష్ణేతు త్రివర్షా త్సిద్ధి రీదృశీ. 441
- పదైవ ముపయుజ్జనో జరామరణ వర్జితః
మరీచం పిప్పలీ శుక్లే త్వగేలాం పత్రకం సమమ్. 442
- వృక్షైశ్చ విజయా మల్యా సమ సోఘామ పిష్టకైః
ద్విగుణేన గుణేనైవ మోదకా న్పరికల్పయేత్. 443
- కర్ణమాత్రా స్ప్రతిదినం భక్షయే నియతే వ్రియః
బల పుష్టి యతో వర్షాద్వలీ పలిత వర్జితః 444
- చణకై ర్మాషకై ర్ముద్గై రాశకై ర్వాతిలై స్తథా
నిమ్బై ర్విశుషై రాజ్య భర్జి తైర్గుడ సంయుతైః 445
- సత్రి జాతైశ్చ సవ్యోజై స్సజైరై స్సమ భాగవతః
సంయోజ్య విజయాం కుర్యా న్మోదకా న్కుక్ష మాత్రకాన్. 446

- వక్త్రేకం ప్రత్యహం ఖాడే త్సాయం ప్రాత ర్విశుద్ధ ధీః
సర్వరోగ హరా వృష్యా నవభీన్ద్రియ బలప్రవాన్. 447
- తకోలం చంద్రనం సేవ్యం కర్పూరం నాగ కేసరమ్
ఏలా లవణ మధుకం పిప్పలీ మఠిచం తథా. 448
- స్పర్శై స్సమాంశా విజయా సితా సర్వ పమా శుభా
కచ్చ బాణాభి ధానోఽయం చూర్ణం సర్వ రుజాపహమ్. 449
- ద్వాదశాష్టోప యోగేన వలీపలితహః భవేత్
వరా త్రిజాతక శృంగ్రీ స్వస్థా బీజం కటుత్రయమ్. 450
- వక్త్రై స్సమా సిద్ధ మూలీ సర్వ కుల్యాచ కర్కరా
మధునా లోలితా లీఢా దీపనీ దేహ సిద్ధిదా. 451
- శతా వయ్యుత్తమా వ్యోష ముసలీ ద్విగుణాన్వితః
జయా సమా సమసితా వృష్యా యుష్య బలప్రదా. 452
- అయు ర్ఘృత యుతా ధత్తే ప్రాత శ్శుక్లీ సితాయుతా
క్షీరసిద్ధాం జయా వృష్యా బల్యాచ నిశి సేవితా. 453
- మధునా సేవితా భుక్తేః పూర్వం సావాజ గన్ధయా
బలపుష్టికరా సిద్ధా రసాయనమిదం పఠమ్. 454
- నిస్స్వ జ్యైర్కటికా బీజం మాషచూర్ణం సమాజయా
క్షీరేచ మాహిషే పక్వా రాత్రౌ సేవ్యా ౭ తి వృష్య కృత్. 455
- విధివ చ్చాల్మలీ పిచ్చ వరీ భృక్లౌ మృతారసైః
కాస్త్ర పాత్రే ప్రతిరసై స్సప్తథా సప్తథా ౭౭తపే. 456
- కుర్వీత భావనాం పశ్చా చూర్ణయే త్తత్సమాం జయామ్
మధునాచ లిహీత్కర్ణం జరామరణ నాశినీ. 457
- పశ్చాజ్ఞం శాల్యతే ర్గ్రాహ్యం తత్సమం విజయా రజః
మధ్యాజ్యభ్యాం లిహీ త్కర్ణం వలీపలిత ఖండవమ్. 458
- అథ పుష్య రవో హస్తీ వస్థం గ్రాహ్యం సమూలకమ్
అనా తపేచ సంశోష్య చూర్ణయే త్తత్సమాం జయామ్. 459
- మధునా ౭౭ లోడయే త్పశ్చా త్సిద్ధి భాష్టే వినిషీ సేత్
ఏకవింశ ద్విసం ధాన్య కాశౌ స్థాప్యం తతో ధ్రువేత్. 460

- ప్రత్యహం పలమేకంతు భక్షయే నృణాం ద్వయమ్
కట్యవ్నా వర్జయే త్తావ నృను యూషా వృభోజనమ్. 461
- మధురం లఘు పిత్తిఘ్నం పలం బాజ్జలం హితమ్
బాలారాగభక్ష్ మతిమా వ్వికాలాబో బలాన్వితః. 462
- శతయోజన పర్యంతం దినేనై కేవ గచ్ఛతి
ముద్గేమూర్ధం జయామూర్ధం సమం మధు ఘృతాన్వితమ్. 464
- కర్షం ప్రాతః ప్రతిదినం లిహేదాయవ్య ఘృష్టి కృత్
ద్వాదశాబ్దంతు శేవేత ఘృష్టేత ఘృత సంయుతమ్. 464
- గోక్షీరం పష్టికాశ్చం చ లోగామ్లు మార హీనకమ్
భవేద్వలి జరాహీనో దృశ్యస్యస్య ల్లిఘు దేహవాన్ 465
- పత్రం పుష్పం ఫలం శ్వేత బ్రహ్మవృక్షస్య చాహారేత్
ఛాయూయాం శోషయే చూర్ణం తత్సమం విజయా రజః. 466
- మధ్వాజ్యభ్యాం లిహేత్కర్ష మబ్జాద్యాపన మాపుషయాత్
జయాబీజాని చ తిలా వృష్ణయే త్సగుదాన్వితమ్. 467
- విధాయ లఙ్ఘకా వ్రావృత రభక్షయే ద్దోఘృతా ప్లుతాన్
మన స్సమ్మోహన కరా నాకాన్తా సజ్జమ సాధకాన్. 468
- పాకార్ష వ్యజ్జనై స్సార్ధం జయా పత్రాణి పాచయేత్
భర్జయే ద్దోఘృతేనైవ గుడైలా తీక్ష్ణ జీర్ణకైః. 469
- సంస్కృత స్సుఖసేవ్యో ఽ యం నామ్నా వ్యజ్జన యోగరాట్
తద్బల నిజయా బీజం ముద్గంచ విగతత్వచః 470
- సురస్థ) నాలికేరా స్తః క్షీపే ద్రస్థం నిరోధయేత్
బహిర్గోమయ మ్మల్లిష్టం శోషయే నృను వహీనా. 471
- పాచయే న్నాలికేరస్థం సమజ్జం తత్సమా హారేత్
మధు త్రయేణ సహితం ఘృష్టేతచ యథాబ మ్ 472
- మహావృష్య శరోయోగ మ్మణానామపి పుం స్త్వదిః
గోక్షీరే విజయా బీజం వత్త్రబద్ధం వినిక్షీపేత్. 473
- అర్ధాపశిష్టే తిత్తి కే వ్యజనానిల కేతలే
నారాహీ మర్కటే బీజ కర్షూ రైలాల వజ్జకమ్. 474

- త్రిమధు త్రిసుగనం చ నిశీ పేచ సమాంశతః 475
ఏకీకృత్య పితే ద్రాత్రౌ మహావృష్య కరః పరః.
- వారాహీ యోగవిషోఽయం వజ్రత్యాది నికృతనః 476
క్షీరశృతంచ తద్విజం పేషయే చ్చిలయాతను.
- రసేనోత్తమ కన్యాయాః కాంస్య పాత్రే ప్రలేపయేత్ 477
త్రవ్రాతపే ధారయే త్తం తస్మా త్సేహం సమాహలేత్.
- య్యో యస్యచ రోగస్య విహితం యద్య దాషధమ్ 478
తేన తేన యుతా సిద్ధా తత్త్రోగ హరా ధవేత్.
- సేహస్త రయుతాతేన వస్యకర్మ సమాచరేత్ 479
త్రత్రూర్థ్య గత రోగాంశ్చ కాప త్వసాదికా వ్ల కేత్.
- గుణామయాచ కథ్యస్తే తా న్మృణుష్య మహేశ్వరి! 480
విహ్వర్తతా మనసోభ్యం తృప్తి స్సజ్జలం సిద్ధతా.
- వాక్పటుత్వం ముఖోల్లాసో ధవే వ్యాయామ పేకలః 481
సాన ధ్యానారచనపరో మధురాస్వాద లోలుషః.
- మృష్టా న్నాశీ శీతవారి పిబ న్నాలాప తత్పరః 482
యథేష్టా! లోకనపరః కామినీ సజ్జ లోలుషః
- సర్వభూత దయావిష్ట స్తత్సజ్జాన విలీన ధీః 483
కవితాఖ్యాన విజ్ఞానో వన్యాస్తైక పరాయణః
- వాదేషు విజయం కుర్యా త్సక్రామే మల్లసజ్జరే 484
అన్యేఽపి బహువ స్సన్తి గుణా స్త్యవ్యత్ర దుర్లభాః.

(విజయా వ్యాపత్పద్ధి)

- ఏతస్య స్థిద్ధి మూల్యాశ్చ భక్షణే త్వగే సతి 485
జాయస్తేహి వికారాశ్చ శృణు తా న్మమేశ్వరి.
- అరక్త లోచన శృమక- ఇహ్వ్యః పుట తాలుకః 486
ప్రభమే శుమక- నాసా గ్ర ఉష్ణ కృచ్చాస్వస పార్శ్వయోః
- ద్వితీయేఽక్షీ నిమిలత్వం పటలీకృత విగ్రహః 487
తృతీయే పాదహస్తాః దాహకృ త్తద ధ్వని.

- చతుర్థే ఘోషిసాసాన్ విదాహుర్నిత లోచనః
పంచమే గర్భదా వాన్ స్వప్రోక్షం విస్మయకే త్షణాత్ 488
- షష్ఠీ వికారే సజ్జాతే చిత్రాప స్మృతి కారణమ్
సప్తమేకర సాదశ్య రహీచ రుచి రాయతే. 489
- మహోర్మయ ఇవోల్లానా జాయస్తేచ పునః పునః
అష్టమే దిగ్భ్రమ స్సాన్తి రభ్రాభజ్జశ్చ తిరోదనమ్. 490
- నవమే శోత్ర హుక్కోరో మూర్ధ్నా పస్మృతి కారకః
ఉద్ధారః కూజనం భూమౌ లుతనం దైన్య భాషణమ్. 491
- అన్యథా భాషణం గుహ్యం బ్రవ వ్సాఖ్యం నవేత్తి చ
దుఃఖంచ మృదు కల్పాయం స్వినాన్జిశ్చ భవేత్ప్రియే. 492
- అన్యే వికారా బహవ స్సన్తి తేషాం చికిత్సనమ్
విరోధోఽస్తు రస శీర్ష సానం శీతాంబునా తతః. 493
- చంద్రో శీర కర్పూర హిమాంబు పరిలేపనమ్
సుగన్ధి శీతలీ భూత మాలాలంకృత విగ్రహః. 494
- మల్లికా జాతి చాంపేయ కమలోర్మల భారీణా
మృణాల వలయో ద్భాసి శయ్యాచ కదలీ దలమ్. 495
- కర్పూరైలా లవణశ్చ తక్కులం కటుకీ ఫలమ్
చర్యయే త్సహ తామూలం తాలవృస్తేన బీజనమ్. 496
- సూక్ష్మ కాషాయ వస్త్రిణి సుగన్ధినిచ ఛారయేత్
కంజనే చంద్రమా శశ్య ఘోజ్యోత్సాయాం ద్వి ముహూర్తకమ్. 497
- పీనో త్తుజ్జ కుచద్వయ్యే గాఢాలిజ్జన తత్సరః
శయీత శకరా క్షీర ఘృతమాంస రసాదికమ్. 498
- పానకం ముద్గయాషంవా పేయంవా శారకరం మధు
కేవలం శయనం కుర్యా ద్యద్యచ్ఛీతం భతే చ్చుతిత్. 499

(19. కజ్జుకీ కల్పః)

- అథ వత్సోమి జీనేశి కజ్జుకీ కల్ప ముత్తమమ్
సప్తాష్ట చ్చద సంయుక్తా మూలకోపమ కస్టుకా. 500

- కీర్తినికా ముఖ్యంగా జ్ఞాన ప్రకాశనాన్ని
సాధించడానికి రక్షణ కార్యక్రమాలను చేపట్టారు. 501
- ఆచార్యులు కార్యక్రమాలను జాతీయ ప్రాధాన్యత
పట్ల పరిశీలన చేసి తప్పనిసరిగా మార్పులు చేశారు. 503
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కృత్యాలు చేసి
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 504
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 505
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 506
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 507
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 508
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 509
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 510

(కుక్కుటి కల్ప)

- ఆచార్యులు కీర్తినికా కుక్కుటి కల్ప ముక్తమమ్
సూక్ష్మమైన కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 511
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 512
- కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు
కీర్తినికా సేవకు కృత్యాలు చేసి కీర్తినికా సేవకు 518

- విశేషా వ్యాకరణోగాంశ్య గుణశీల విహానివ
ఘృతేన భర్జయే త్కర్ణం శుక్తకోష్ఠ్య కటిం బ్రజేత్. 514
- గుణ్ణా మాత్రం బ్రహ్మసేవ్యం ధారోష్ఠ్యం గోపయః పితే
స్వోష్ఠీరా న్నకుశ్చీయా జ్జలాన్నంవా విచక్షణః 515
- యథా బలం ప్రతిదినం వర్ణయే న్నజ్జలా వధి
జర్తూర్థ రోగా న్నాన్వైదీ న్నయ కుష్ఠా దికా న్నశ్రేత్. 516
- స్థిర శేష ద్విజ వభో వలీవలిత వర్ణితః
శేవే ద్విశత వర్ణంచ మేధా ధైర్య బలాన్వితః. 517
- కుక్ల ప్రతిపదారభ్య వైశ్రేకం ఘృత ద్విజమ్
కర్ణం ప్రాశ్చీయ పర్వాస్తం వర్ణయే త్తద్యథా బలమ్. 518
- తద్దైవాసిత పక్షాది నూనం కుర్యా ద్దివా ద్దివమ్
భుక్తేః ప్రాగుపయు స్థిత పశ్చా త్తీరాశో భవేత్. 519
- దర్శాస్తమేవం శేవేత ప్రతిమాసం పునః పునః
త్రివర్షా త్సిద్ధి మాస్మోతి శేవే ద్వైషాయిత క్రయమ్. 520
- కుక్కులే కర్ణ మూర్ధంచ గోష్ఠీరేణ యథాబలమ్
క్షేదే పితే ద్వవాగుంశ్య మాసా త్సిద్ధిః ప్రజాయతే. 521
- నానావిధ గచ్ఛన్తి జీవేద్వర్ణ శత ద్వయమ్

(31. సోమలతా కల్పః)

- అథ సోమలతాకల్పం దివ్యం పశ్యోమి శశోరీ. 522
- సోమ స్వయం మనుష్యాణాం హితా యా నని మర్ణలమ్
ప్రతికేతే చ తన్నామ్నూ భ్యాతా సోమలతా భుం. 523
- చతు ర్వింశతిధా ప్రోక్తా స్థాన నామాది కేవలః
పూర్వ ప్రతి పదారభ్య పూర్ణాస్తం ప్రతివాసుమ్. 524
- వృక్షకం జాయతే పర్ణం తద్దై వాపర పక్షే
వతతి క్రమశః పర్ణం దర్శేనై కా వశిష్యతే. 525
- పూర్ణ మాస్యాం పశ్చాదక భదోపేతా పదాభవేత్
నానావిధ దలోపేతా శ్చదశ్శు దశాత్మికాః. 526

కీరయుక్త లతాకన్దాః పర్వా స్సోమ లతా స్సృజితాః
కుసారా బ్రావర్షుజేచ సహ్యే దేవ గిరా తథా. 527

శ్రీపర్వతేచ వలయే మహేష్ట్రే చారి యాత్రకే
విష్టే దేవ హేచ బ్రాచ దేవసూత హృదే తథా. 528

వితస్తాత్తర తీరేఽస్తి ప్రభాసాభ్యో మహీ ధరః
సింఘ బ్రాదోఽస్తి చాభృలే చప్రమాః క్షవ తేత్రచ. 529

తత్రచేతేచవా ప్యస్తి త్వంశుమా నభముష్ణవాన్
దివ్యం పరోఽస్తి కాశ్మీరే భ్యారం ఘోదక మానసమ్. 530

బౌద్ధిక్ త్రైపుంభగా యత్రో బాగత ప్రైపుంభ ప్రధా
అన్యైశ్చ కౌచస స్వత్ర మృగాజ్కాభా సవల్లికాః. 531

భాగ్యహీనా నపత్యన్తి దేవాగ్ని ద్విజ నిష్టకాః
పర్వసోమ లతానాంచ విధిరేక ఉపాసనే. 532

చప్రమా స్పర్ష సచ్ఛాయో విశదో రజత ప్రభః
తౌ రంభాకృతి కన్దామ చప్రమా స్తుబలే చరః. 533

లశున చ్చదనః పుణ్యో ముష్ణవా స్సరుడా హృతః
శ్యేన చ్చదనిభః పాణ్డౌ స్పర్షనిరోక్త వృషదా. 534

లమ్బుతే పాదపాక్రేషు విశేషం లక్షణం స్మృతమ్
అంశుమాం శ్చప్రమాత్వైపశోవకీ కర్ణణోపమః. 535

మూర్ధ్వా సోమా బాగ్రతశ్చ కన్యాభాసశ్చ శాక్వరః
కరవీర స్తాలవృష్టః ప్రతానశ్చగవీనసః. 536

పథ్య సోమ ప్రవదత్వైవ గరుడాహృత నామకః
అయః ప్రభోఽగ్ని ష్టోమస్సాన్య ద్భాస్యో రేవతక ప్రధా. 537

అంశు మాన్సర్వ ముఖ్యస్సాన్య దస్య సేవాం ప్రచక్షతే
ఏత ద్రసాయన శ్చైశ్చ (కీతే ర్మస్త) విదు త్తమైః. 538

భిషగ్వలై స్సుహృద్భిశ్చ సంయుక్త శ్చుష్ణకోష్ణవాన్
కుటిం ప్రవిశ్య నివృతాం పుణ్యైశ్చ కుభవాసరే. 539

పూర్వోద్దురేవి! విప్రాగ్ని సిద్ధ సామాయి శాన్ధురూన్
యోగిశ్చ కుమారీశ్చ బాలకానిద్ధ సస్తతిమ్. 540

గర్భ పుష్పాక్షతా వైశ్యశ్చ ధూన్యైర్దీవైశ్చ పూజయేత్
భోజనై ర్దక్షిణాభిశ్చ తోషయేచ్చ విధానతః 541

క్షీర మంశుమతః కన్యా త్వస్వర్ణసూర్యా విశేషితాత్
హేమ పాత్రే సమాదాయత త్క్షీరం కుడుబం పితేత్. 542

వకృదేవ పితేత్స్వం పీత శేషం జలేక్షిపేత్
దివా సుహృద్భి ర్విహారే ద్వాగ్యతశ్చ పశేభవేత్. 543

ద్రవ్య దేహోపశేకైః కుట్యూ మాస్తిక బుద్ధిభిః
ఉపవాసీ జపత స్నాయం స్థూర్వనా పరః. 544

ప్రసుప్త్యా ద్దర్శకయనే కృష్ణాజిన తిరోహితే
పిపాసి తోఽపి పానీయం శీతలం మాత్ర యాపితేత్. 545

ప్రభాజేచ సముత్థాయ కృతప్రాగేతవ క్రమః
వినా సోమంతధాఽఽ సీత జ్జేక్షి శే పశోజితం. 546

పితౄ వసానం వకృదు వమనం భవతి ప్రియే!
కృత శీతంచ గోక్షీరం నాయం పేయం సు సాధకైః. 547

విశే ణో జాయతే తస్య తృతీయ దివసే మహాన్
తేన ప్రముచ్యతే మర్త్యః పూర్వకై ర్ద్రుప్త భోజనైః. 548

స్నానం కుర్వాద్ధి నాస్తే పశుత శీతం పితేత్సయః
దర్శ కయ్యాం సుమజ్జేమ ఛాదితాయాం శయీతసః. 549

తత శ్చతుర్థే దివసే శ్చయ ధుస్తస్య జాయతే
అన్యేభ్యః క్రిమయో బహ్వస్య స్సూక్ష్మోవి ర్యాన్తి తద్దినే. 550

గోవిదృష్ట మయీం శయ్యాం శోధితాం మృదులాం సుధీః
అథి శేత పిచ్ఛాపా చే ఛృత శీతం జలం పితేత్. 551

నాయం గవ్యం శృతం క్షీరం పీత్వా శిష్య సుహృద్వృతః
యథా సుఖం ప్రసుప్త్యాచ్చనిశి పంచమ వష్టయోః. 552

అహోఽవిధిరయం శాశ్వోద్వి కాలం పాయయే త్సయః
సప్తమే దివ సే దేహాస్త్యగ్ భిస్సాఽయు శేషితః. 553

మాంసరక్త విహీన స్సాస్త్రితోమహః ప్రాణశేషితః
సుఖోష్టై స్సిన్ధుయేత్తై ర్ద్రవ్యై రేతస్య విగ్రహమ్. 554

- దివసం పంచకం తత్ర కించిద్వా తాతపే సుధిః
మధ్యే మధ్యేచ సేవేత త్తైవ దశవాసరమ్. 569
- సోధనాతాతపస్తస్మా త్త్రుతీయావరణం భజేత్
ఏకవింశద్దినం తిష్ఠన్ స్థిరీకృత మనాస్సముత్. 570
- తతోద్వావింశతిదినే దేహసిద్ధిః ప్రజానుతే
బహిర్నిర్గత్యచ తదాపూజయే దైభిరవం పురా. 571
- గుర్వగ్ని ద్విజ సిద్ధానాం చేతాంసి పరిమోదయన్
సర్వత్ర స్వేచ్ఛయా నిత్యం విహరే ద్దుఃఖవర్జితః. 572
- వర్షాయుతం నవం దివ్యం వపుర్థత్రేసు కాన్తిమత్
బలం గజసహస్రాణాం భవేదస్య న సకళయః 573
- విషాగ్నితో య శస్త్రాస్త్ర మృగాదిభ్యో భయం నహి
బ్రహ్మ లోకాది లోకేషు విచరే త్స్వేచ్ఛయా సదా. 574
- కాల్పా ద్వితీయ శ్చబ్రౌహ్మిన్యా మ్రూషేణ మకరభృజః
సర్వాహ్లాదకర శ్చాస్త్రేస్స షడబ్జ పదత్రయాన్. 575
- వేదాన్వేత్తిచ శాస్త్రాణి భూలోక గతి నిర్జరః
హస్వశాఖా ప్రతానాయాస్స మవల్ల్యా స్సమాహరేత్. 576
- కాష్ఠాద్వైత్రింశతిం స్వర్ణ పాత్రే పుణ్యే యథావిధి
కాశ్యే పాత్రేఽ ధవా యోజ్యం ద్విఫలం గోపయ స్తథా. 577
- సోమ వల్లీరసం తద్వస్త్రేల యిత్యా పితేత్తతః
కుటి ప్రవేశః పథ్యంచ పూర్వవ త్సముదాహృతమ్. 578
- అఙిమాద్యప్త సిద్ధి స్యాత్ససాక్షా దమరోభవేత్

(32. గుడిచీ కల్పః)

- అథామృత లతా కల్పం వశ్యోఽపి శృణు శైరవి. 579
- సాక్షా త్సుధామృత లతా వ్యాధి జన్మజరాపహః
అమృతా యశ్శతఫలం త్రివర్ణం మధురస్త్రయమ్. 580
- చూర్ణం లిహేత్కర్ష మాత్రమేవం సంవత్సరావధి
సర్వవ్యాధి ప్రశమనం జీవేచ్ఛ కరదశ్యతమ్. 581

అథ చిన్నరుహః చూర్ణం పంచవింశత్యలం సితా	582
ద్విగుణాచ తవక్షీరీ చాత్మకస్తాఽశ్వ ధృకా	
పున్నవాజ్యం ప్రత్యేకం యజ్ఞాన్య ద్దశలం పీయ	583
మృద్వీ కాష్ఠ పలాయష్టి తతః పంచవలా తథా.	
వకీకృత, చ తత్సర్వం స్నిగ్ధశాజ్ఞే వినిషీ కేత్	584
పక్షమేకం ధాన్యరాశౌ నిఖాయ ప్రతివాసరమ్	
పలం పలం ప్రయజ్ఞేత మాసం ప్యాజ్యైశ్చి వర్జితః	585
షడ్మాసా ద్ద్రుధ దృష్టిస్యా ద్వర్షం క్షేపేచ్ఛ తా యమమ్.	
అమృతాయా శ్శతపలం చూర్ణం మష్టిపలం మధు	586
చత్వారింశత్సం సస్పర్షిమాసం ధాన్యరాశిగమ్.	
ప్రత్యహం పలమాతా శీమాసాత్స్వ గదా శ్శ కేత్	587
దివ్యన్ద్రాస్తి శ్శతమ్ జవేన్నేధా బల మహాహృతి.	

(33. తువరక కల్పః)

అథ వాయో మృహం దేవి । కల్పం మవర కస్య చ	588
వృషాః పశ్చిమివారీశ తతి తిష్ఠన్తి సప్తతిమ్.	
తర క్షానిల సంక్షుబ్ధ శీకారార్ధ్విర పల్లవాః	589
పర్షత్తాచ సుపక్వాని తత్ఫలాని సమాహరేత్.	
శోషయిత్యాచన సఖ్యార్ణ్య తిలవత్తైల మాహరేత్	590
అథ వైరిణ్ణ వత్తైలం ప్రయత్నైన సమాహరేత్.	
పునర్వహ్నా పచేత్తైలం యావ దంధః క్షయం భవేత్	591
తిక్కిర్షం నిషీకేత్పక్షం తతోఽభృత్య ప్రయత్నైః.	
దతుర్భక్త విహీనస్సన్ శుద్ధః కర్షం పేతేత్త్రియే	592
శంఖ చ క గదా వాణి స్త్వా మాజ్ఞావయ దమ్యతః.	
మస్త్రోగానే కేకేత సర్వోహా విసశ్యతి	593
ఏవం పంచదినం సేవ్య మహితాని చ వర్జయేత్.	
నూసం ముద్గ రసాపీప్యా త్సర్వకష్ట వివర్జితః	594
తతిః క్షేద్ర ఘృతాభ్యాంచ లిపేత్పాణ్యాపీ కావధి.	

- వలీలిత హీనశ్చ జీవేస్వర్ష శతద్యయమ్
తలైలం దినపంచాశం వశ్యేద్ధీర క వ ద్విజః. 595
- వలీలిత నిమ్మకై శ్శ్రుతఘోరీ దృఢా శ్శవాన్
జీవే ద్విశత వర్షంచ మేఘావీ గృఘ లోచనః. 596

(34. సామరాజీ కల్పః)

- అథ వశ్యోమృహం దేవి వామగాజీ రాయసమ్
సంగహేత్తాం పుష్యరవా వాతః శోషయేత్తతః 597
- చూర్ణితాం కోష్ఠ సలిలైః పిబే త్ప్రాత ర్విశుద్ధయే
[త్రదివంచ తతః షోడైః] కర్షమాత్రం లిహేత్ప్రకే. 598
- మాసేన రోగా సశ్యవ్తి మ్మోహ త్సిద్ధి మాఫ్నయాత్

(35. వృద్ధదారుక కల్పః)

- అథ బ్రహ్మి దేవేశి! వృద్ధదారుక కల్పఃమ్. 599
- వాగవల్లీ దల షోడైః సమస్తై ర్మృదురోమకైః
పల్లైః శ్శతావీ సఫలా రక్తపుష్పా ప్రతానికా. 600
- త్కింషణం కాంబుతేతి మహిషాఖ్య లతాస్పృతా
మలోన్మితంచ తన్మూలం చూర్ణితం సర్వవాయుతమ్. 601
- భాస్వరాశో న్యసే త్పక్షం ఉద్భృతో న్నిత కర్షకమ్
అనుపేయంచ గోక్షీరం కర్షే క్షీరాన్న భోజనమ్. 602
- వృద్ధోఽపి తరుణో భూయా ద్వర్షా త్సర్వగవో జ్ఞైతః
ఏవం ద్వాదశ వర్షాణి సేవేకాలస్య వర్జితః. 603
- జీవేత్కట్శత వర్షంచ వలీలిత వర్జితః
వృద్ధదారుక చూర్ణంచ గుర్ధం శతి పలోన్మితమ్. 604
- వాజీ గన్ధా కన్దచూర్ణం శత గ్రయ పలం ఘృతైః
ఆలోడ్య భక్షయే త్కర్షం సకపే చ్చరదాం శతమ్. 605
- తురగ్భయ సమోవేగే బలే దన్తావలోపమః
కాన్త్యా హిమాంశు సదృశ క్షేజసా భాన్కరోపమః. 606

- శతావర్యాశ్చ గన్ధాచ గోక్షో వృద్ధ దారుకః 607
సహంశ మఖలం సర్పిర్యక్తం కర్ణంచ భావయేత్.
- సప్తాహ త్కిన్నర ధ్యానో వత్సరా త్సిద్ధి భాగ్యవేత్ 608
వృద్ధ దారుక మూలంచ వరీస్వర సజీవితమ్.
- కర్ణం పితేద్యత్సరం య త్సజే చ్చరణ శ్శతమ్ 609
వృద్ధ దారుక చూర్ణంచ ధాత్రి స్వర వభావోమ్.
- ఏకవింశతి ధా త్రత ర్మన్వాజ్యశ్యాం ను కర్ణకమ్ 610
లిహేదబ్దం సజేవేద్వ వర్షాణీచ శతద్యయమ్.
- యోవనాప స్తథాః తేవే న్నిరుజ సుమహా స్పృవేత్ 611
గోదుశ్శోచ తమూలం రసం ధాత్ర్యాశ్చ సంమితమ్
- పితే త్సవత్సరం య స్తు సజేవే చ్చరణ శ్శతమ్ 612
తత్సిద్ధం సు రక్షియా త్సూర్యవ త్ఫల మాభ్యుయాత్.
- పునర్నవా వరీ శుక్లే మాగధీ రజనీ ద్యయమ్ 613
ఏతత్సర్వం సమం వృద్ధదారుకం కాంచికా నివృతమ్.
- ఫలం ప్రాతః పితేద్దీమాన్ దచ్చదాధార మాచ శేత్ (1) 614
మాసా త్సర్వామయా స్తన్తి వర్షాదాయ శ్శతమ్ భవేత్.
- ద్వీపీ శ్శాణ్డే వరా విశ్వం ముస్తమేలా సమాంశకమ్ 615
ఏతత్కృత్సంయోజ్య సిద్ధం తచ్చూర్ణం వేల్లిరికం భవేత్.
- షోడ్రాజ్య లులితం భాదేత్కర్ణం వర్షేణ సిద్ధ్యతి 616
తత్ఫలం స్వరసం కర్ణం ఘృతం షోడ్రంచ తత్సమమ్.
- పితే దనుగవాం క్షీరం మహిషంనా పలోన్మితమ్ 617
మాసేన సర్వోగ్గఘ్నం వర్షాణ్డేవే చ్చతాయషమ్.
- చూర్ణం వేల్లిరికా మూలం ఫలం పిప్పలికా భవమ్ 618
సమ వేల్లిరికా మూల ఫలతైశ్చ రసై స్తథా.
- గుమూచీ ఖరసేనాపి భావయే దేకవింశతిమ్ 619
శుష్కం ఘృతస్థైకం భాణ్డే స్పిష్టే ధాన్యచయే ష్టికా.
- త్రిసప్తాహ త్తదుద్ధృత్య కర్ణం ప్రాతర్లిహేన్నరః 620
వర్షా ద్వర్ష సమాప్రాయ సుర్యోగ వివర్జితః.

(36. పజ్జపల్లీ కల్పణ)

అథ స్వాత్మ్యామృహం దేవి! వజ్రవల్లీ రమాయమమ్
వజ్రవల్లీం సములాంచ ఛాయా కుమ్భం విచూర్ణయేత్. 621

వరావనారి మూలంచ ప్రత్యేకం భాస్కరం పలమ్
రోగావశేషా వైశ్వానారా ధన్యా త్సంవత్సరా ద్భవేత్. 622

దేహ సిద్ధిశ్చ మౌనా చూర్ణమమృత్యు త్ప్రకృప్యేత్

(37. తిలక్షీరిణీకా కల్పణ)

తిలక్షీరిణీకా కల్పం గణయిష్యం తాంధవి!
తిలక్షీరిణీకా మూలం మావే నోత్పాత్య సాధకః 623

కోష్ఠేన వారిణా పిష్ట్యా శాబ్దాబ్జో ద్భజ్జుఖః పిబేత్.
గిలే ద్వాగులికాం శృత్వా క్షీరాబ్జా నాశయేచ్ఛుచిః 624

క్రమేనార్థ ద్వితివిష్కం కీ వేతాబ్దం ససిద్ధిభావ్.
దశాహా చ్ఛుకే వృద్ధిష్యా త్రిమాసా త్సర్వ రోగ తిత్ 625

మౌనా త్సిద్ధి మాషోతి నా త్రతార్యా విచారణా 626

(38. బ్రాహ్మీ కల్పణ)

అథ వహ్మ్యమి దేవేణి బ్రాహ్మీ కల్ప మ సత్తయమ్
ములా మథకే చాహ్మీం సహోల్కా సలిశే చ. 627

ఉలూఖలే కుట్టయిత్వా వ్రాతే త్తత సమాహ రేత్
అనుయా చ్ఛారదా మస్త్రోస్త ద్దస్తైశ్చ సహ సకమ్. 628

అర్చయిత్వా నయాన్వి శా న్నాశ్శీత హుత శౌచకమ్
పలసా తం త దసంచ త్తక్త క్షీరాన్ని భోజయేత్. 629

ఏవం చత్త గం క్షేపం బ్రాహ్మిచారే తపేనా
మేధావీ బ్రహ్మచర్యవ్యే గ్నిశుభః వ్రజాయతే. 630

జిర్ణ్యం చత్త గా తేచ్యం బ్రాహ్మీ తీచ్యయా అపి
విష్కృతా నపి వేత్తే త శృగం శీఘ్ర చ ఛాయేత్. 631

ద్వితీయే చత్త మాహార్ణ్యం పూర్వవ త్త దసం కిరేత్
సకృచ్చుత్త, స్తోత్రకలం సమాప్రమదీ ఛారయేత్. 632

ఏవం త్రిసప్తదివసం పిబేద్బ్రాహ్మీ రసం శుచిః
దేహా దలక్ష్మీ ర్నిర్యాతి వాణీ విశతి శాశ్వతీ. 633

భవేత్సుయాప వాద్దేవీ సర్వ శాస్త్రార్థ వేదినీ
వేద దేవాత్తవి ధీమా స్థేవేత్సంచ శత్యామ్. 634

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆష్టకస్త ఆమృతీకరణ
నిశాన్తా పంచదశోల్లాసః

షోడశ ఉల్లాసః

(అఙ్గాకోలకల్పః)

అథ బసీమ్యహం దేవి! కల్ప మహో, ల బీజకమ్
చతుర్భి సాసధకై ధీరైర్వి శుష్టే శుద్ధి కాంక్షీభిః. 1

సమనే తస్మాథ కేష్టైః పుణ్య క్షేమ్యార్యేభ్య తత్
ఆశోల మూలం విత్పణం కృత్వా సంసార్జ్య శోధనమ్. 2

తత్ర లిజ్జం చ సంస్థాప్య తద్రే శ్శాపయే ద్ధటమ్
ఏకసా త్రేణ బధీ యల్లిక్తా శోల ఘటాస్త్రియే. 3

గన్ధ పుష్పాదిభిః పూజ మఘోరేణ ప్రాల్పయేత్
ప్రతిమాసం దివానక్తం పుష్పాది ఫలితావధి. 4

గృహీత్వా తత్ఫలం హ్వయే తద్ధటం ఫలైః
యోగినీ భే రివీ ప్రీత్యై మహాపూజాం విధాయ. 5

అనియ తద్ధటం గోహేశోపయేదాతపిఘమ్
వినుమాణీ చ బీజానిచ కుర్యా త్తమృఖ ఘర్షణమ్. 6

కుర్యా త్తపో విశాలాస్యే సా తే మృన్మాన్య శేషమ్
ఏకైక శిశ్నోర్ధ్వ ముఖం గోయేద్భుజగా స్థితి. 7

త తస్తు టక్ష్ణం తద్వ త్తత్త్వే క్రేమే శేషయేత్
తత్ప్రతం కాంస్యే సా తేచ శ్శాపయే త్తదధో ముఖమ్. 8

- అతః ధారయేద్ధీమా స్ఫులలై శ్చుతిరోదధేత్
దినేదినే చ్యుతం తైలం గృహ్ణాయాద్దీప పంచకమ్. 9
- తతైలం కాచ కుప్యస్తప్థాపయేచ్చస మస్త్రకమ్
అర్థమాతా జ్జీలతైలం ద్విగుణం తిలతైలకమ్. 10
- నాసా రస్థద్వయే నవ్యం జరామృత్యు వినాశనమ్
సకతే త్రిశతం వర్షం స్వామయ వివర్జితః. 11
- రోగాది జలపాశాన్వైర్భ్రీ మాన్వైశ్చ విషేణచ
గతాసూనాం శృణాం నవ్యం పుర్యామ్యం శుక్ల మ్రిశితమ్. 12
- మృతసూతం చ తైలం తే జీవ నిద న సంశయః
మృత సంజీవని విద్యా పూర్వోక్తాః ధితాఽనఘే. 13

(అస్యై రసాయనకల్పః)

- ఏలాఽ భయా వచాకాక తుష్టి ఫల ముషుకరః
సహజేవీ నిమ్బ పత్రం లాద్ధలీ కష్టమేవచ. 14
- సమాంశం శోషయేద్వస్త్రే పాతాతే తైల మాహారేత్
తిలైలం నవ్య మాచద్యాత్సప్తా హస్తరితం ప్రియే. 15
- ఏవం వస్త్రే కృతేన న్యే సహస్రాయుద్భు లేన్నరః
నీలికా మూల సంయుక్తం తైలం చార్ధపలం పిబేత్. 16
- వత్సరా జ్ఞాయతే సిద్ధో వలీపలితవర్జితః
కేవేద్రహ్నాదిసం త్ర్యైవ ద్వాయువేనో మహాబలః. 17
- భృష్ణీ రసం కృష్ణ జీరం ప్రథం ప్రథం ప్రకల్పయేత్
నీలోత్పలంచ మధుకం ప్రథాథం చపృథిగ్భవేత్. 18
- తిలతైలం పంచపలం పాచయే త్సర్వమేకతః
తైలావశిష్టం తిలైలం జరామృత్యు శ్చనశ్యతి. 19
- అర్ధనిమ్బంచై కనిమ్బం స్వార్ధనిమ్బం క్రమేణచ
తైలప్రమాణ విత్యుక్త మద్వాణ్ణీతేచ ఛత్రతియమ్ 20
- ఇష్టికాక్షీచలంశీప్త్యై క్షణై ముదక్షై పిబేత్
వత్సరాత్పలితం హస్తీ సహస్రాయుర్భవేన్నరః. 21

- సర్వాక్షికాక మాచీచ పహదేవీ చ భృజ్జరాట్
కాకతుడ్డేఫలం నిమ్మం పర్ణం బాకుచి బీజకమ్. 23
- సమూలం దేవదాలీం చ బ్రాహ్మీ మూలం ఫలత్రయమ్
మూలం చ వాశీ గన్ధాయా నిలకోరణ్ణ ప్పరికిమ్. 23
- సమం సమం కన్యకా యాద్రవైశ్చ పరిభావయేత్
సప్తాహం శోషయే చూర్ణం ఛాయాయాంతి మధుస్థితమ్. 24
- ద్వికర్ణం ప్రత్యహం సేవ్యం వత్సరేణ జరాంజయేత్
ఆ చప్తౌ తారకం జీవేన్మహా బలయత స్సుఖమ్. 25

మ హా కా మే శ్వ ర క ల్పః

- చాతుర్జాతక చోరచన్దన జల ద్రాక్షామగా శీఘ్రకమ్
కస్తూరి తగ్గరేందు కుంజుమ జటా కుష్మాశ్వ గన్ధాబ్జకమ్.
- కజ్జీ లా మరదారుచి త్రికవిషం ద్వే జవకే సైస్థవమ్
భాస్కరీ గోక్షర దేవపుష్పము సలీయష్టే బలాశేవకమ్. 26
- రంభాకన్ద ఫలత్రయం త్రికటుకం జాతీఫలం వాశీకమ్
తాలీశం కటుకీఫలం గజకణా మామామృతా శర్కరా
పిచ్చా భృజ్జి విదాళికామదనకం బీజంచ కచ్చూర్ణవమ్-
శాల్యల్యం ప్రే పునర్నవాగరుకతా వర్యవ్యథో దీప్యకమ్. 27
- పాదాంశం మృతమృధకం చ విజయామత్యామఘానాం సమా
సర్వేషాం పద్మ శాసితాచ మధునా చాశ్వేన సంయోజితా
జాతీ చమ్పకకే తకాది కుసుమైస్సే వేత సంవాసితం
కర్పూరం నిసిదే హసిద్ధిద మహా కామేశ్వరః కామదః. 28
- పుంసాం శుక్ర వివృద్ధి దార్ద్ర కరణే క్షీరానుపానం హితమ్
శాల్యల్యం ప్రేజలాను పాన మథవాఽప్యస్యచ్చ యచ్చక్రిలమ్
ప్రోఘానాం సు దృశాం సుఖాతి సుఖి నోవశ్యో మహాద్రావకః
వక్త్రే భిక్షుర కామ కామక రసం క్రీడాకలా మోదదః. 29
- సంభోశస్థ విరాగ్ని యోషీతి మదే యూనాం స్మరే దర్పహ
నిత్యాసన్ద నిదానమాది పురుషై రవ్యాహితా స్వాదనః

వాచాం సిద్ధికరః | పశ్యన్త కవితా సందర్భ సంపాదనః | 30
సౌఖ్యోగ్య వికేష యావన కలాసామగ్ర్య సన్దాయకః.

పృథక్పృథక్ పారతే బలం చ కురు తే మృత్యుం నిరస్వత్పరమ్ | 31
వ్యాధి వాత మహాకాతి కురుతే కాన్తిం నయత్యార్జవమ్
యోగాభ్యాస విభార తస్య సులభాం సిద్ధిం సిద్ధత్రైతరామ్
అహా స్పృహతి సు హృతిం కలయతే శ్రీదా మపత్య పదః.

రోగాణాం నిచ యం ఊయం ఊపయతి ఊపం మహారుద్ధామ్ | 32
వ్యాహన్తి శ్వసనం లయం గమయతే చిన్తే చ కాపోదయమ్.
దుర్మామా చ మద్భివత్తి పారతే సర్వార్థి రోగోల్పాణమ్
మేహాఘండ లునాతి శోణిరదరం విద్వంసతే సేవనాత్.

క్షీణే పోషయపాదధాతి విఫలం పూర్ణాతి క్షోణ్యైర్జ్వలమ్ | 33
మద్దాగ్నిం గ్రహణేన్వి కృత్వ తిరణం దోషాన శేషావపి
శ్రేష్ఠ స్సర్వ రసాయనేషు విదుషాం భోగార్థినాం యోగినాం
సిద్ధిం సమ్యగీహానోతివ పుషస్సం సేవనాదన్యహమ్.

(మూలికా కల్పేషు రసాక్షరాది మేలనాతిదేశః)

మహావృక్షాది కల్పేషు ప్రోక్షేప్యే తేషుసాధకైః | 34
ఏష సాధారణోయోగః కర్తవ్యస్సిద్ధి కాంక్షిభిః.

గుణా మూత్రం శుద్ధ సూత్రం వా2 భకం వా పణ ద్వయమ్ | 35
కాస్తలోహం తద్దోషయోజయేద్భక్ష యేన్నరః

రసా భలోహ యోగేన సద్య సిద్ధి మవాప్నుయాత్ | 36
జీవహీనో యథా దేహోగ్రహహీనం ప్రసూసకమ్

తద్దైవ మూలికాకల్పా రసహీనాన సిద్ధిదాః | 37
తస్మాద్దశేన సహితాస్సద్య సిద్ధి ప్రదాయకాః.

అభ్యంజ రసాయనమ్
(మహా నీలీ తైలమ్)

మహా నీలీ రసం ప్రథం ప్రథం భృజ్జిరసం త్రియే ! | 38
ధాత్రీ ఫలరసం ప్రథం కాక తుణ్ణి ఫలోద్భవమ్.

ప్రస్థం కషాయ తిలకం తైలప్రస్థ చ గోపయః
అధకం యోజయేత్సర్వం కాక కుష్మాంధలం పలమ్ 39

త్రిపలం చామలం భృంజ నీలీ పత్ర రజః పలమ్
పిష్ట్యా తస్మిన్ని పేత్సర్వం ప చే న్మృగాగ్నినా ప్రియే 40

తైలావశిష్టం విపచే త్రతో వ ప్రేణ శోధయేత్
తైలే నానవచా భృంజ్య శిరోఽభ్యంజం సమాచ రేత్ 41

ప్రత్యహం కర్ణ పూరంచ ఏవం కుర్యా ద్రవనాయనం
కేశాభ్రమర సజ్జాశా శ్రోత్రం దిగ వ్ర పాటవమ్ 42

బ్రతుర్ధ్వ రోగా నశ్యన్తి తథా పాదహితౌ భవేత్

(చంద్రనాద్యం తైలమ్)

చంద్రనాగరు కర్పూర కస్తూరీ కుంజుమం తథా
ఉశీర ద్వయ కజ్జీల జాతీఫల లవణకమ్ 43

నలికానల దాస్పృ కాకురుషు స్థాణు లోచనమ్
హరేణు స్తగరం లాఘో నఖం స్థానేయకం మురా 44

నలదామలకం కుష్మం చోరకం కటుకీ ఫలమ్ 45

ప్రపాణ్డరీకం ఖర్జూరం పద్మకం జాతి పత్రికా
జైలేయం ధాతకీ పుష్పం సరలం చైలవాలుకమ్ 46

పూగీఫలం సప్తపర్ణం తథా రామలకం ప్రియే!
వక్త్రకం కర్ణమాత్రం న్యా త్రప్రస్థం తైలంచ గోపయః 47

అధకం తిత్తుచే త్సర్వం తైలశేషం సమాహ రేత్
తస్మి న్మృగాగ్నిం కస్తూరీం కర్పూరం కుంజుమం కీసేత్ 48

పుష్ప క్షరంచ జాత్యాది కుసుమై ర్వాసయే ద్దుభః
తేనాభ్యంజ మధఃకాయే కుర్యా ద్దైర్ఘ్యే నాశనమ్ 49

అశీతి వర్షిణీయోఽప్యపా న్యా త్లోడ శాల్మకః
కామినీ లోక కన్దర్ప స్సుభగ శుక్ల పుష్పిమాన్ 50

యోషి చ్చతంచ రమతే సజతే చ్చరద క్షతమ్
(ఉద్వర్తన రసాయనమ్) 51

అధోద్వర్తన మాఖ్యాని పరీవలిత భిన్నానమ్

సూతం గర్భం సమం దుర్వ్యం ప్రసమన్వేనయోసితః
ముద్దికా మేఘ నాదశ్చ విష్ణుక్రాంతా ముని ప్రధా 52

సర్వాక్షీచ ద్రవై రాసాం దినమేకం విమర్దయేత్
ఏత ద్దశగుణం ఘోర స్తైలస్యచ యవస్యచ 53

ఏత త్సర్వం సమన్వ్యాజ్య మనేనోద్వర్తనం వపుః
వలీపలిత నాశ స్సాన్య ద్వైతా త్రిశత వత్సరః 54

శీవే ద్దివ్య వపుశ్చాత్వా సాధనో నాత్ర సంశయః
సనాల ముత్పలం సూతం సప్తాహం పరిమర్దయేత్ 55

ఆత్మీయ శివతో యేన తత శ్చాన్వం విమర్దయేత్
వత్సరా జ్ఞాయతే సిద్ధిః పూర్వవ ద్దివ్య విగ్రహః 56

శివామృతాచ సూతేప్రేం బ్రహ్మ దణ్డియ మూలకమ్
మర్దయే త్సిప్తదివసం సమ్యక్ దేవి! విమర్దయేత్ 57

వత్సరా జ్ఞాయతే సిద్ధిః పూర్వవ ద్దివ్య విగ్రహః
కటు త్రైలేన సురభిం భావయే ద్దిన సప్తకమ్ 58

పలాశం భక్షయే నిత్వేత్వం వర్షా ద్వజ్ర వపు ర్భవేత్
త్రికాయు స్వర్ణ వర్ణో వలీపలిత వర్జితః 59

సమన్వ్యాజ్యం కుష్ఠ చూర్ణం కర్ణం ప్రాత ర్నిహా న్నరః
శతపుష్ప సుగంధాన్ శీవే ద్వలి వివర్జితః 60

(కేశరజ్జున కల్పాః)

కాకమణ్డే ఫలం కా ప్ర చూర్ణ మామ్రాణ్ణ త్రైలకమ్
ఆలోద్య భాణ్డే నిశీప్య మాసం భాస్యమయే షీచేత్ 61

ఉద్భృత్య లేవయే చీర్ణం సస్య కర్మామునా భవేత్
త్ర్యహః త్కే శా సుసీలా స్సుప్త జ్ఞానా త్కే శ రజ్జునమ్ 62

హారీతకీ నిమ్మ.మేకం ద్విపలం కా ప్ర చూర్ణకమ్
పలమేకం నాగచూర్ణ ముద్దుదధా ప్రమర్దయేత్ 63

అభ్యక్తో నిశీచే మూర్ధ్ని మర్దయే న్నాడికార్ణకమ్
ఏరణ్ణ పత్రై స్సంవేప్యే పున ర్వస్త్రేణ బధయేత్ 64

- స్వాయా మునకృ త్రిదివం పూర్వవ త్కేశ రక్షణమ్ 65
సముతా నీలికా భృక్ష్ణ వయో హృద్ధం వరాసమం
- పూర్వశుక మూత్రేణ దివ శుకంశ భావయేత్ 66
స్వనాది పూర్వవ త్కృత్వా పూర్వవ త్కేశ రక్షణమ్
- నిస్త్య స్తక్ష్మాఫలంవై లా జేవదాని చ కష్టకష్టే 67
వయం తూర్ణం భృక్ష్ణరస్యై ర్భావ్య శుకదివమ్ త్రిదే
- అన్య చ్చ తుర్ణణం లైలం పఠే స్పృశ్యన్నా బుధః 68
యన్య లైలం భృతాభ్యక్ష్ణ త్కేశా భ్రమర పన్నితాః
- హస్తి దస్తస్య దగ్ధస్య సమభాగం రసాక్షణమ్ 69
కాగీ దుశ్శేవ సంపేవ్య లేపనా త్కేశ రక్షణమ్
- కృష్ణ మృత్త్రిఫలా భృక్ష్ణ రసాయ హృద్ధకంఠమమ్ 70
అలోచ్యైవం సమం భాజ్యే మాసమేకం నిరోధయేత్
- తల్లేపా చ్చికురాః కృష్ణా భవేయః పశ్చమాసతః 71
భాత్రీఫలం జపాపుష్పం కిట్టం పిష్ట్యాచ మూర్ధ్వని
- లేపయే త్త్రిదివం లేప కేశాస్సు ర్భ్రమిహోపమాః 72
చూర్ణం సిద్ధార పద్యకం తయో స్తుల్యాచ సాంక్రమి
- పిష్ట్యాంభసా ప్రలేపేన తత్త నా త్కేశ రక్షణమ్ 73
సోరోచనం కృష్ణతిలా న్యలేపుష్పాం నివాంబునా
- కాగమాచీ మిదం పర్వ మయఃపాత్రే విమర్దయేత్ 74
తేనైవ దివసాచూర్ధ్వ తేశ రక్షణ ముత్తమమ్
- చూర్ణం సిద్ధారకం పర్ణోయవమోరంచ కాష్ఠాక్షైః 75
నాగ పుష్పరస్యైః పేవ్యం తేపనం తేశ రక్షణమ్
- కదలీ కష్ట చూర్ణంచ సిద్ధారాక్షారకారభా 76
రస్యై ర్భ్రమిహోపమా ముష్ట్యా యః పాత్రకే పితేత్
- దివైక లేపనా త్రేప కేశానాం రక్షణం భవేత్ 77
కాసీసం నీలికాపత్రం దధిభృక్ష్ణ రసస్తభా
- సమాంశం లోహచూర్ణంచ లేపనా త్కేశ రక్షణమ్ 78
నాగదక్షేప పాత్రాక్షి రోర్ణస్యచ మర్దయేత్

దిన త్రయంక తల్లెటా తే శాస్త్రి ర్మయో పమాః
 వరాభ్యంతే చూరవీణం మృగాలంక ప్రియజ్ఞకమ్ 79

నీలీ నికా లోహనాగా చూర్ణితా నిమ్మలైలకైః
 కా బ్రహ్మో లోకయిత్యా మానమేకః విభావయేత్ 80

తేన లిప్తాః కనాః కృష్ణా రక్షితా భ్రమలోపమాః
 తిలాః కృష్ణాః కాకమాదీ ర్విభావి సమరాగరః 81

తల్లెల యుక్తతో గ్రాహ్యం తేన ప్యా తే కర్ణానమ్
 కర్ణం జపారవః క్షేద్రః సప్తాహం వ్యయమాచరేత్ 82

తమార్ధ్యం రక్షయేత్ శా స్వర్య వస్యోత్త మోహ్యాయమ్
 భృగ్గిరాజ రస్యః పిష్ట్యా త్రిఫలం లోహచూర్ణమ్ 83

తైలమేత క్షయం యోజ్యం తథా భృగ్గిరస్యః పునః
 మృగ్యగ్నా పచేత్స్వర్యం తైలకేవం యథా భవేత్ 84

స్నిగ్ధభాగ్దేవ తల్లెలం మాసం భూమా వినిశీచేత్
 తైలేన లేపయే చ్చీర్ణం కారవల్లి దళైః పురా 85

వేప్తయే త్తత్త వస్త్రేణ నివాతే ఓర భోజనమ్
 తాలయే త్రిఫలా క్యాతైః కుర్యా త్సప్తదివం ప్రియ 86

కపాల రక్షనం కుర్యా ద్ద్యావక్షపం నసంకయః
 త్రియానీ కాకమద్భ్యాశ్చ వీణం నిర్మంజితా రస్యః 87

జపపుష్ప రస్యే రాభ్యం పృథక్ దిన చతుష్టయమ్
 పాతాల యస్త్రే తల్లెలం పాతయే తేన లేపనమ్ 88

కుర్యా స్మృద్ధింక గర్భ్యం పత్రైశ్చ పరివేప్తయేత్
 శస్త్రేణచ తతోవార మోహ్యజేతే వస ముఖేః 89

క్షీరానీ కాశ్చకే స్నానం కుర్యా త్సప్తదివం త్వితి
 శేకాభ్రమర వజ్రాశా యావక్షపం నసంకయః 90

జలమద్దవికా కాకమాదీ భృగ్గో స్సమాస్సమాః
 పిష్ట్యా తైలం పచే త్సూపం పున సై లేన లేపయేత్ 91

మూర్ధానం లేపయే తేన సప్తాహం కేక రక్షనమ్
 స్నాన భోజన శయ్యాంక పూర్వవ త్సరికల్పయేత్ 92

వరాభృత్యరస్యైః పిష్ట్యా కాస్త పాతే విశేషయేత్ 98
అనాన్యుఖం వినిష్టాభ్య చాత ప్రం భృత్యైః ప్రాప్తేః 98
పునః పిష్ట్యా లిపేద్భిక్షం త్వాదే త్రిఫలాంబునా 94
తీక వింశద్వివం కుర్యా త్సూర్యవ త్ఫల మాత్మయాత్ 94
గరలం కృష్ణజీరంబ పిష్ట్యా దుష్ట్యాచ తన్మఖమ్ 96
కృతాన్త్యైః పశ్చి-లేచ భిక్ష్యా హావయేత్సుధీః 96
మగ్నాహ తద్వ్రవిహాశం కృష్ణం పాకు పముత్తరేత్ 96
శిశోమధ్యే డీకే త్కర్షం పూర్య వత్సేష్టనాదికమ్ 96
అజన్మ రజ్జయే త్కే-శాం సద్వ కాపాల క్షణమ్ 97
భృగ్నే సీలీ వరా కృష్ణాయాసం మదన బీజమ్ 97
కోరణ్ణ కనుమం చూర్ణ మర్జనస్య త్వనోద్భవమ్ 98
అంభోజ మూలం జమ్బూకృ తత్సర్వంచ పమాంశకమ్ 98
లోహ భాణ్ణ గతం కుర్యా త్కృత్ ఘోమా వినిశీ చేత్ 99
మాతే ద్భాణ్ణ గతం కలకం కలకా-తైలం చతుర్థణమ్ 99
తైలా చ్చతు ర్థణం భృగ్ణ రస ప్రస్తాప్చ త్తురణః 100
వరాక్యాధ సర్వమిదం మన్ద వహా విపాచయేత్ 100
తైలావశిష్టం విపచే త్తత్పిష్ట్యా-యస పాత్రకే 101
నిశీ చేచ పశిత్కార్ణం కాకపతం విశేషయేత్ 101
తైలేన యదికృష్టం తదాపథం సిద్ధిదం భవేత్ 102
పాథణో మాసమేక స్తు తస్మి న్నా-త్రే విపాచితమ్ 102
తేన లిప్తాంః కచా ప్రస్య మగ్నాహ త్ఫలమోపయాః 108
దిష్ట్యాకృత్త పలాశానాం వాపాయాశ్చ ద్రవై ర్ముఖః 108
ద్వితం పాత్రగతం నాగం చాలయే ద్భస్మశాం వ్రతేత్ 104
తావ త్వచే న్నాగభస్మ పలం లోహస్య చూర్ణకమ్ 104
ద్విపలంచ వరాచూర్ణం త్రిఫలం దాడిమ త్వరః 105
పలం వైతత్సర్వ పమం కాశ్చికం లోహభాజనే 105
లోహయే త్ప్రాచయే త్కించి త్తణం తల్లోహ పాత్రకే 106
అతపే ధారయే ద్భృగ్ణి కోరణ్ణ రస భావితమ్ 106

నీ వింకడినం భావ్యం ఘోషా ఘోషావనం ప్రవయ
 త్వేవ లిచ్చా శ్చివరా, విశ్చుతా వి శ్చు పన్నితా: 107

కవ రజ్జవ యోగేషు కథితా కథితేషుచ
 నిశితేషం తక్షరజ్జపత్రైశ్చ పరివేష్టనయ్ 108

శ్రాత ప్నాన మివం కన్య సర్వసాధారణం స్మరయ్
 (దివ్యోషది గ్రహణ యోగ్యస్థల నిరంశః)
 క్షృణానీ సలితే మన్తే గృహే కేవలయే తథా, 109

మలమూత్ర యుతస్థానీ గ్రామే నోక్తే త రోరథః
 ఛాయాయాంచ విషప్రాయే క్షతేచా స్య శాధితే 110

ఏవం ప్రాయేషు జేతేషు సగ్రాహ్యే సిద్ధమూలికా
 అంత్యే పర్వతే తీరే నద్యారం వనే శుచా 111

కలనశ్చే శుచి క్షేత్రే సిద్ధ క్షేత్రే లోధసి
 శ్రీపర్వతే హిమగిరౌ తటాకే విజన ప్రాచే 112

గృహ్ణీయా నూలికా చాతా జేహసిద్ధి ప్రదాయితాః
 (దివ్యోషది గ్రహణ విధిః)

సర్వేషాం సిద్ధమూలానాం రక్షాబధన కర్మణి 113

ఖననేషూ త్పాటనేషు గ్రహణేషు క్రమేణవై
 కభ్యంతే మనవో దివ్యా సర్వసాధారణాస్త్రుతాః 114

పూర్వేయ్యులేవ సుస్నాతః కృతజస్త విశోధనః
 అపలిస్త శ్చుద్ధవస్త్రా చ్చాప్త స్సంయత మానసః 115

మానీ గన్ధాక్షతో శ్రేతో రక్షాబధన సూత్రితామ్
 పూర్వమన్వేషితాం గత్వా మూలికాం స్వేష్టదాయితామ్ 116

విత్పణం పఠితః కృత్వా భాక్త్యాంఽబు పరిషేచయేత్
 గన్ధపుష్పాక్షతైః పూజాం కృత్వా సూత్రేణ బధయేత్ 117

సమస్త్రకం సాధకేష్ట్ర స్సంపవాహో జితేష్ట్రీయః
 ఆత్మై వరిష్ట కల్యాణి! మమ కార్యకరీ భవ 118

మమకార్యకరీ సిద్ధా తతస్త్వర్గం గమిష్యసి
 "ఓంహ్రీం నమస్తేమృత సంభూతే బలవీర్య వివర్ధిని
 బలమాయుశ్చ మేదేహి పాపం నేజహిదూరతః హ్రీంఘటమ్"
 అననైవతు మస్త్రేణ త్రిధాసూ తేణ వేష్టితమ్ 119
 రక్షం బద్ధిత తాం స్పృష్ట్యా జపే దష్టా తరం శతమ్ 120
 తతః ప్రాత స్సముత్థాయ కృత్వా నిత్యవిధిం కుచిః
 మూలికాం తాం సమాసాద్య గన్ధ పుష్పా ఊతాదిభిః 121
 సర్వోపచారై స్సంపూజ్య బలిం దద్యా త్సమేతుకామ్
 సమస్త్రకం ఖనేద్ధీయా న్మస్త్రోఽయమపికర్ణ్యతే 122
 యేనత్వాం ఖనతే బ్రహ్మ యేనత్వాం ఖనతేభృగుః
 యేనస్త్రో వరుణో విష్ణు స్తేన త్వా ముపచక్రమే 123
 త్యామేవాహం ఖనిష్యామి మస్త్రీపూతేన పాణినా
 ఏవం సంప్రార్థయిత్వా ౨౨దా వత్సా న్మస్త్రం సముచ్చరేత్
 ఓం శ్రీం హ్రీం తం అమృతేశ్వరి ఏహి ఏహి
 మమ సకలసిద్ధిం కురు హుంఘటమ్ 124
 అననైవతు మస్త్రేణ నిఖనే త్సిద్ధి మూలికామ్
 అథ తూ త్పాటయే త్రాం తు ప్రాణ్ణలిః ప్రార్థయే దితి 125
 మాఊత్సతే మానిపతే మాచలేచా న్యధా భవేత్
 ఓం హ్రీం చణ్డ హుంఘటమ్ స్వాహా!
 ఉత్పాటయే దననైవ మస్త్రేణ పుమేశ్వరి 126
 అచ్చిన్న మూలామాదాయ శుద్ధవస్త్రాభి వేష్టితామ్
 క్షీప్త్యా పటలికాయాంచ స్వవేశ్మని శుచిస్థలే 127
 నిచయే హృష్ట మనసాని దధ్యా త్సారణం తతః
 ఓంనమో శైరవాయ మహాసిద్ధి ప్రదాయకాయ
 అపదు త్తరణాయ హుంఘటమ్ ।
 అననైవతు మస్త్రేణ గృహీత్వా గృహమాసయేత్ ।

ఇతి శ్రీ శైరవోక్తే ఆనంతకంఠే అమృతేశ్వరణ
 విశ్రాంతాహోదశోల్లాసః

సప్తదశ ఉల్లాసః
ఉషః పానరసాయనమ్

అథ ప్రీతమనాదేవీ ప్రవచ్యపరమేశ్వరీ

శ్రీ బైరవీ:—

అదిబైరవ దేవేశస్పృష్టిత్యంతకారణ! 1
 సర్వజ్ఞ శివలోకే శర్వత్సాదాన్మయా విభో! 2
 రసాయనాని దివ్యాని శృతాని వివిధానిచ 3
 సుసాధ్యం సులభం దివ్యం సద్యః ప్రత్యయకారణం 4
 బాలశ్రీచండ వృద్ధ్యానాం గాత్రానాం విశేషతః 5
 యోగ్యం రసాయనార్థాణాం బ్రూహి దేవకృపానిధే! 6
 తతస్మైరా ననాంభోజో బైరవో భవ బైరవః 7

శ్రీ బైరవః:—

శృణు దేవీ! ప్రవక్ష్యామి సర్వయోగ్యం సుఖం కరం 8
 పావనం సులభం చా త్తర్పహారం హోవినాశనమ్ 9
 యస్మాజ్జగ ర్విజాతాని ప్రాణాః ప్రాణాభృతామపి 10
 త్రాయతో విశ్వముఖం సర్వదేవార్కం ప్రియే 11
 త్రికోషకమనం సాఖ్యం పథ్యం సర్వరసాధికం 12
 మట్టివనాది గుణయుగ్లవయు క్తం బలప్రదం 13
 కేవలంచ బలం ప్రాయః ప్రాణినామగ్ని మూలకం 14
 రస్యాగ్నిరిం ధనం తోయం రసాత్తోయం వీజముఖః 15
 వైద్యుగో బాద బోవహ్నిర్జ్వాలస్య త్రయోగ్నియః 16
 అవింధనాస్మరన్యేషాం కామా దీనిష్టనానిహి 17
 రసాద్దేవి! శివం వద్మిశ్శృణు తోయ రసాయనం 18
 పూర యేన్నూతన ఘట ప్రాతశ్శోభ్యేష్యే పారథిః 19
 గాంధ్యైర్వాఫ నాదేయైస్తటాకైర్వా పిసార 20
 కావైర్వాచాపి వైధర్వైర్వాపి కైర్వాకుభాభవైః 21
 తద్దటం స్థాపయేన్మధ్యేదివ్య భాస్కరంస్మిథిః 22
 నష్టదోషం నిశాయాంచ చంద్రామృత కరాక్షురం 23

ఉ ప ం ద క ం ద :

- ఏలాశీరక కర్పూర చందనై రథివాసితం 13
సాటలీ కేతికీ బాటి మల్లికోల్పలి వాసితం
- ఉసీరతాలివృంశేన తోయ సిక్తేన మందలః 14
మునుకుర్మహుర్వృత్తిలం తు హంసోదక ముదాహృతం
- అనూరాధోద యాక్షూర్వం నాస్పృష్టమలమూత్రకం 15
పిచేత్తోయం తతః కుర్యాన్మలమూత్ర విసర్జనం
- సంధ్యానందన కర్పూడి కుర్వన్ కేవ్వాశనోధవేత్ 16
ఏకాబ్జ చాలికోనిత్యం పిచిత్తోయం పలంకలమ్
- ఏవం యోడక వర్ణాంతం ప్రత్యబ్జంచ పలంకలమ్ 17
వర్ణయేత్క-మశోధమాన్మలశోడకకావధి
- బోడశాబ్జాత్వరం సేవ్యం శోడక ప్రస్ఫుతంజలమ్ 18
ఏవం వింశతివర్ణాంతం నిత్యం సేవేత సాదరమ్
- అవేన వ్యాధ్రయ స్పర్శ్యే వివస్ఫుంతి న సంశయః 19
కేవేద్వర్ష కలంపృద్ధి బలేంద్రియ సుఖాన్నితం
- ప్రస్ఫుతం చ పిబేదుష్పలం దీర్ఘాయుషాయచ 20
యథా వహ్ని బలం తోయం త్ర్యాహోద్వాపంచ వాసరాత్
- సప్తాహోద్వాత్క- మాత్రాక్షః ప్రస్ఫుతం ప్రస్ఫుతంతథా 21
పునస్తు కుడు వంనాపి వర్ణయేత్తి చ్చనైశ్శేనైః
- బోడక ప్రస్ఫుతం యావత్తా వశేవ్యం తతః పరమ్ 22
యథాయథాంబు నో వృద్ధిస్తథా దోష ప్రశామ్యతి
- షూన్యం వా వత్సరం వా వాద్యంతం వా పిబేజ్జలమ్ 23
యథావృద్ధిస్తథా హోసాయా వచ్చులుకమాత్రకం
- ఉపవాసం దినారాత్రోపఖ్యాసీతత్పిత్వ కేత్ 24
ఆత్మ్యంతికేచవ్యాయామే పతివాజ్జలి మాత్రకం
- చాదమర్ధత్రిసాదం వా యథాసేవాంజలిం పిబేత్ 25
కుఖ్యాజ్య తైలగుగ్ధాజ్య జలాద్యస్యతి మైస్యతమ్
- హన్యాచ్ఛ్రుం వాతరోగముఖవాన్వస్థ్యే భేషజైః 26
రత్తద్రోగో పశమనం భక్షయిత్వాచ భేషజమ్

తతోజలంవాప్ర విచేస్తుకలాక్రేనాగతే సతి
 క్షేణేనా సలిలే సేవ్యం భోజనాంతేధవా విశి 27
 జ్వరాదిభోగేసంజాత ఉపవాసో భవేద్యసి
 పిబేదర్శంచ పూర్వ్యాల్లభ్యాహారీ యథా సుఖమ్ 28
 ఉపవాసే వ్రతార్థం చేత్తక్షీరంనా పలం విశి
 రాత్రావ భోజనం దేవీ జకరేవారి కుష్యతి 29
 అర్ధం వా ప్రాంజలించారి పిబేన్నిత్యం ప్రయత్నైః
 పర్వతాళాళ సత్వాగ్ని సామ్యం వారి పిబేత్సుధిః
 విద్యాత్తోత్సర్జనం బ్రహ్మన్ ముహూర్తాత్ పూర్వ తోయది
 తతః పీత్యేన సలిలం విద్యాత్రంచ విస్తయేత్
 వారి పూతం వివత్వల్పం విద్యాత్తోత్సర్జనాత్పరం
 ఆజాత వేలే రాత్రోచేత్పి బేత్తోయం పునః ఆగే
 సాదంవాధచతుర్థాంచ మంజలీంనాపిబేజ్జలం
 జలపాన కల్పే పథ్యమ పథ్యంచ
 గోఘామ పుష్టి శాల్యనక్షం యవజాంగల జాభిషమ్ 33
 గవ్యం స్వేర్షణిం క్షీరముద స్వీన్నవనితకమ్
 మన్యేక్షుదాతి మద్రాక్షుమోచ ఖర్జూ శర్కరా 34
 సహకారఫలం ధాత్రీ నారికేల జలం నవమ్
 కూశ్మాంధాలాయి (కోర్వా) శ్రీ నింబ వ్రత ఫలానివ
 వ్రత పుష్పఫలం శి.గోస్మృద్ధయాష ర్షస్తేకృతో
 సువిషణ్ణగోరంటీ వీజంతీ ద్వయక తథా
 రాజవృక్షక శోభఘ్నిశిల్లీ వాపిల ఘుచ్చదా
 కతావరీతం దులీచ మత్స్యక్షీచ విదారికా
 ఉపోదకేచ వారాకీకారవల్లిఫలానివ
 లఘుకోశాతకే లక్ష్మ వేటోత్రాల మూలికమ్
 మోదాయాః కుసుమం చంతపలానిక్షుద్రదంతికా
 సదాఫలంచ మత్స్యేన్ తే శృంగీ బేరశ్చస్తైంధవమ్
 ఫలపూరాష్టుకం పక్షికాశ్రీఫల మలర్క-కే

- నాయకీకుంతలీచైవ వసుకన్యాలికా తథా
- కుస్తుంబరీచ సరసీ చాంకేరీ చక్రమర్కః
- మందూక పరీచాలక్యాః పత్రం గాంకేసుకం తథా
- సంస్కారర్థంచ కౌణర్యాః ప్రైంధవోమణి జారీకాః
- పశ్యేద్వి మఘర సాయాస్వాను శీతాస్సుఖి ప్రదా
- కతకస్యచ పథ్యాయాశ్శలాఃతుం లవశా త్క-మం
- సీతోత్పలాజ్యతోద్ధాల పుష్యశాలోవకేవదాః
- శ్నేహాయుక్తం భతేత్సానం శ్వేతాంబర ధర శ్శుచిః
- కస్తూరీచందన హిమకర్పూరైరను లేపనం
- కస్తూరీచందనహిమ కర్పూరై రనులేపనమ్
- మందానిలం పుష్యమాల్యం కౌముదీ రత్నభూషణమ్. 45
- పశ్యంతుచ్యం బలీయంచ స్వాదుప్రాయంచ సదవమ్
- ఘృతశీరయుతం భక్తం భంజతోదకశేవకః. 46
- తాంబూలచర్మణం తుర్యాత్సకర్పూరం సుఖాసవమ్
- వారిశేల జలంసాయం నికశీరం పశర్క-రమ్. 47
- శాలిలీమూలశయ్యాచ నిశినిదా యథాసుఖమ్
- ఊనాతిమాత్రవిష్టంభి విభన్ ద్యుష్టస్వరాణీచ. 48
- రూక్షోహృద్యస్థిరగురు పిచ్చిలాకాలభోజనం
- కుల్మాషబృహతీ చోషద్యయాలాబు నిరూధకమ్. 49
- కులుత్థయాష కాలింగగుంజా వృక్షఫలం తథా
- పలాండు లకునం సర్వకందం సిద్ధార్థకంతథా. 50
- అజాజ్జలం ఫలం మత్స్యం కించిత్ కీరాన్నభోజనం
- అనుక్తశాకమన్నంచ ఫలం కీరాయుతం ఫలమ్. 51
- సర్వకీరాయుతాన్ సర్వానసానోమఘరాసవీ
- తిల్లతైలంచ తత్కల్క మేతైస్సంయుక్త మాషఫమ్. 52
- బహుభాష్యాతపచ్చాయ సమచింతాధ్వ రోషణమ్
- శోకనాహవభీత్తిశ్చాల స్వాత్మ్యంతరతంతథా. 53

మూర్ధ్ని భారవమాశ్వాం భ్రష్టరణం చోపవాసమ్
వ్యాయా మేర్ష్యాది వాస్పాహో నిశి జాగరణం తథా. 54

పురోవాతో హిమం ధూలిర్వాత ప్రాయస్థలం తథా
మామస్రాయగృహం తల్పం కారాస పరికల్పితమ్. 55

అగ్నిశ్శమాంబు జననం తస్మాంబర ధారణమ్
కాశేయ ధారణం తూర్వోస్తాడనం కఠినాసనమ్. 56

ఉష్ణాలయ తౌర మావలీలం కలుతి క్షకా
అఘ్నః కమాయతీత్స-శ్చరామకం చ నిరూత్తకమ్. 57

మదిరా చ వసా మజ్జా మూత్రం దుష్టజలాని చ
మదం శీతమనారోగ్యం భోజనం తైలవర్జితమ్. 58

అభ్యంగ కాఙ్గికం శీతం రోగాభావే కమాయకమ్.
విదాహి శోషణం మూర్ధ్ని స్నానమత్యుష్ణ వారిభిః. 59

కారణం వోషకోపానాం నింద్యామన్యద్వివర్ణయేత్
పీతజల జీర్ణ లక్షణమ్

స్వప్నో పీత్వా సుఖాసీన స్ఫులిలం వాగ్యతశ్శుచి.
విసర్జయేన్నలం మూత్రం తాంబూలాదీశ్చ వర్జయేత్. 60

యావజ్జలం పితృత్వానన్ మూత్రం నిర్వాతి చేతదా
జలం జీర్ణం విజానీయాదాషధేన వినా యదా. 61

నిర్గచ్ఛేత్స్ఫులిలం పీతం తదా స్వప్నతరో మతః.
నిర్గతే పీతస్ఫులిలే నిశ్శేషే ఊర్ధ్వజాయతే. 62

తైలాభ్యంగం తతః కుర్యాద్విహితం పద్యమాచారేత్.
“జలాజీర్ణలక్షణం తప్పరిహారశ్చ”

పరిహారం వినా రోగా జాయతే నావిచారతః
త్రమః క్షమశ్చ వమనం శిరస్తోదశ్శిరో భ్రమః. 64

స్ఫులిలస్తంభకోషా చాభిష్యంసో వేగరోధనమ్
గుణోదా చర్మకౌ పహ్నిసదనం గాత్రమజ్జనమ్. 65

- లోవో బస్తా మేహనేచ శంకణే హృది లోచనే
 జఘో ద్వేష్టనకం శ్వానో భుక్తి ద్వేషస్త్యరోచకః. 66
- అశ్మరీ పీనః కానస్త్యతి సారశ్చ దుస్తరః
 సకృతస్యా విశోషశ్చే ద్రుక్షో యాసాతి కర్మణి. 67
- న దోహోన తు విశ్లేషో హోష స్తంబోవ్యవ్యది
 ప్రవీణే సలివే స్తథే చికిత్సాత్ లిఖీయతే. 68
- కూశ్మాంజ పక్షై రూదరం బస్తిం చాచ్ఛాదయేత్సుకీః
 మూత్రయోచన కృత్తేషం వినభ్యాజ్జల ముక్తయే. 69
- యథాజ్యధాత్ర లిప్తాంగస్నానం తుర్యాదనాయనమ్
 కగుడం వా పీచేత్ కీచం తక్రం వా శర్కరాన్వితమ్. 70
- నారికేరోద్దక్తే ర్యాపి ససితో ర్యాప మేజకమ్
 కృష్ణాక్షరం జలంయశ్య భుక్తిః ప్రాశ్నిర్నిరావదేత్ 71
- యద్వా తిక్తేచ్ఛిరం చాస్మి సోమూథ్యా త్యాది భిత్తియోః
 యద్వా స్తథే జతే పీతేఃస్వామ శీతైర్విశోధయేత్. 72
- కృష్ణ మదనసింహుద్ధైః కల్లైర్కర్మణ్యుత్తైర్వమేత్
 పథ్యాచూర్ణం నారికేళజల్లైః పీత్వా విరేచయేత్. 73
- యద్వా త్రిజాతకవ్యోష క్రిమిభూమల కాల్మకైః
 త్రివృత్సర్వ సమాయోజ్య పచ్చేతి త్సర్వ సమాసితా. 74
- గుత్తాదగులికాం కృత్వా లిహేదంభో విముక్తయే
 రాత్రిం పరా సేవితా చేత్సర్వదాష వినాశినీ. 75
- నాశేరధశ్చార్ద్రవటం క్షణమూత్రం నిభావయేత్
 అరగాహేన శీతాంభో మూర్ఛిహ శీరవారి చ. 76
- నిషీచేదథవా సార్థ్వికరా తల్పశోభితే
 ధారాగృహే వా చాసీత త్రపుసోర్వాయా బీజకమ్. 77
- నరీద్రాక్షంబునా సేయం వాతు కాశ్మీరజం వృషమ్
 వ్రాక్షో రసేన వాపేయం కర్కటీబీజకాని చ. 78
- తంబులక్షౌలన జల్లైర్కర్మణం వాశ శర్కరామ్
 వేద్రాక్షం చ గుడం దాక్ష్మీం తంబులోదకో మోగతిః. 79

- యద్వా ధాత్రీఫలరస్యైస్త్వస్మిం శర్కరాన్వితామ్
వరీంవా శర్కరాయుక్తాం ద్రాక్షాం వా మన్సుస్తు వా సహ. 80
- జలేన వా గుడం పేయం వాలి కేరజలేన వా
తు గాక్షీరీధనం కల్పం వాచీ శర్కరూబీజకమ్. 81
- కల్పం వా తామలక్యాశ్చ మూలం వా యప్తీకల్పకమ్
పిశాచ కదలీకశ్యళం ఔద్రసితాన్వితమ్. 82
- వాలి కేరజలై ర్వాచీ తక్తై ర్వా మస్తునాచీ వా
రంభాకండజలై ర్వాచీ క్షీరై ర్వా మలకీరస్యై. 83
- యద్వా మృతారస్యై ర్వాచీ కూశ్మాంధస్వరపేన వా
దాడియస్య రస్యై ర్వాచీ త్వచీరోశ్య రస్యై స్తథా. 84
- లలాబోశ్య రస్యై ర్వాచీ పిచేదేలాం సశర్కరామ్
కదలీకండ యప్త్యాహ్వ శ్వవంష్టాశ్చ కశేరుకాః. 85
- శృణుకంజకమూలాని శుక్రా చైవ శతావరీ
వీతేషాం కదలీకండ ప్రముఖానాం కమాయకమ్. 86
- సక్షే దం ససితం వాచీ పేయం జలవిముక్తయే

ఉషః పానగుణాః

- యేవం గ్రాహే ముఖ్యా శ్చ యత్ప్రీతం వాలి రసాయనమ్. 87
- రోమాన శేషాంశమయే ద్రోగావపి వినాశయేత్
రక్తవారం చ వాతాంశ్య హృద్రోగం శ్వాసశాపమ్. 88
- రక్తపీతం చ పిత్తాని గ్రహణీ చర్మరో చకాన్
క్షయ మూర్చా కుప్త మేహ మోహ గంధార్బు దాంగడాన్. 89
- గుల్మ క్షీహాశ్కరీ కూలానాహ కీర్ణ విఘాచికాః
క్రమిం పాండుం కామిలాం చ హలీమక విసర్పకాః. 90
- వ్రణం చ శ్వయంతుం శ్వితమగ్నిసాదం త్రిధా విషమ్
జన్మార్థ్య గృహ్యకాం రోగానసస్కారం చ విభ్రమమ్. 91
- జ్వరానాధ్నాన జఠర మూత్రాజా తగుదాం కురాన్
వలీపలిత నిర్మాణో కీవేత్రికత వత్సరమ్. 92

స్థిరదీర్ఘల వాంఛిరః శాంతః శాంతామనోభవః

నా సా పా స ర సా య న మ్

నానా పుటాభ్యాం నలీలం యస్తు ప్రాసాదః పితృనృసః. 93

శుక్తమాత్రం ప్రతిదివం పథ్యాశీ వికతేంద్రియః
ఇంద్రియాణాం నటుత్సం చ వలీవలీత నాశనమ్. 94

శతాయుష్యమనానోతి నాసారంధరనాయనమ్

“ఇతిభైరవోక్తే ఆనందకండే అమృతీకరణ విశ్రాంతో
సప్తదిశోల్లాసః”

అష్టాదశ ఉల్లాసః

సదాచార రసాయనమ్ దినచర్య

శ్రీ భైరవీ—

దేవదేవ చిదానంద సదాచార పరాయణ! |
సాత్వరతరం బ్రాహ్మి సదాచార క్రమం ప్రభో! 1

శ్రీ భైరవః :—

సాధు పృష్టం త్యాయాదేవి! లోకానాం హితకారణే
సమూహ తస్పదాచారం బ్రవీయి శృణు సార్యతి. 2

ఆచారాజ్ఞాయతే ధర్మో ధరావర్తశ్చ వృత్తే
తస్మాత్ప్రవర్తతే కామస్తే న స్వర్గఫలం భవేత్. 3

ఆచారాత్ప్రసనాశస్యాదాయుః పుష్కలితే దినే
అగ్నితా నిగమాస్పర్శే మంత్రాశ్చాస్త్రాణి జాతయః. 4

సమీయా దేవతాస్పర్శ్యాత్ప్రవార ఫలదాక్కుభాః
ఆచార హీనాస్పర్శే తేవ ఫలంతి న సంకయః. 5

ప్రబోధ విధిః

అరుగోపయ వేలాయాం స్వస్తికీయ్య కలస్థిరః
శీతైర్నందలవాద్యైశ్చ బోధితస్సు ప్రసన్నశీః. 6

గురుం తం నామపూర్వ చ ద్విభుజం వరదా భయమ్.
శాంతం కుంభస్థితం ధ్యాత్వా మూర్ధ్ని స్వేష్టాం చ దేవతామ్. 7

వారస్వర సజ్జరణ చూడరాణి వానమః (?)

రవిభామార్చి వారేఘు సూర్యసామ్యేంధు భార్గవే
చంద్రే సుకా యథాలాభం వశ్యం శ్వారస్వరం త్రియే! 8

ఆప్యే శామే సుఖం తత్వే నుఖమన్యేఘ వోద్ధితే
తత్తద్వార స్వరాభావే పూర్ణా వాడీ పదం క్షీపేత్. 9

క్షీర్ణాక్షిణం విచిత్రాకా పుమాం పాణితలం నిజమ్
దక్షిణం వినతం వామే దీపం వహ్ని చ దర్శయమ్. 10

సవత్సరేణుం ధరణిమాకాశం రత్నము త్రమమ్
అన్యచ్చ మక్షలం యద్వత్త తత్పక్షేత్పముదితే. 11

న ఏశ్యేమ్మండినం మండం జటిలం హీనవిగ్రహమ్
నగ్నం చాపండినం కుగ్గం యుక్తకేకం చ నాస్తకమ్. 12

సశ్యంఖలామదీ క్రూరం మలినాద్ధాంబరం ఖలమ్
అధ్యక్షం కుష్మినం మత్తం సుష్టం కుజ్జం చ నాపితమ్. 13

అనేకమూశం దాశం చ జపం భూతాది పీడితమ్.
చకితం చ సుశోకార్తం రుదంతీం భిక్షుకీం తథా. 14

రజస్వలాం చ విధవామ పత్నీకే ముపుత్రకమ్
వేదాగ్ని గురుదేవానాం సమయానాం చ నిండకమ్. 15

రజకం చ తథా కాకుం ఖరాజావిభూజ్యమమ్
శ్వాస మార్దాల మహిషాస్మసలోలూఖలం ద్విణమ్. 16

కాష్ఠం సంమార్జసిం శూర్పం పాశం కషణ కాదిమాన్

విజ్ఞాత్రో త్పర్జన విదిః

ఉద్ధాయావశ్యకం కర్క కుర్వాదేకే యథోచితమ్. 17

దేవాలయే పథి కుచా దేకే కూపనదీతతే
నైత్యవృక్షే గవాం గోషే భాయామ్యా భస్మవారిణి. 18

కృష్ణే క్షేత్రే ససస్యే చ దేవకాభిముఖం తథా
ప్రత్యగ్ని సూర్య చంద్ర త్రీ గోద్వి బాంజుస భస్మతి. 19

నోత్రజెన్నలముత్రాణి మానీ వస్త్రావకుంఠితః
 ఉదకముఖో దివా భూత్వా దక్షిణాస్పదా నిశి. 20
 సముత్సజ్జితవేగో న తు వృచ్ఛాదు దీరయేత్

శాచవిదిః!

గంధలేపాపహం శౌభం మృదభిరకభిస్స మృద్ధతైః. 21
 కుర్యాద్యత్నేన విధివదలక్ష్మీ కలినాశనమ్
 శౌచహీనాః క్రియస్సర్వా నిష్ఫలస్తా మహేశ్వరి. 22
 మాస్తా పాదా జలైర్ముద భిస్సభ్యక్తృ హృలయేత్సుధీః
 పాదరోగ ప్రశమనం చక్షుష్యం శుచి సృష్యకృత్. 23
 శ్రమాపహం చ రక్షోంధం హర్షణం శుద్ధి కారణమ్

ఆచమనవిదిః

అథాచమన మాదధ్యాత్వాప్రాణముఖో వాప్యదగ్ముఖః. 24
 అంతర్జాను స్సచూష్ణాయ మూలేజ్జిష్టస్య వారి చ
 త్రిః పితేదద్విః ప్రమృత్యాదభి రింద్రియాణి చ సంస్పృశేత్. 25
 ప్రచ్యుతాన్నఖి కేశాస్థిమలధాను వాసాదికాన్
 ఉచ్చిష్టం పురుషం చాశుస్సప్తా హ్యేతానిమానపి. 26
 ర ధ్యాదిగమనం కృత్వా భుక్త్యా క్షత్వా చ మజ్జనమ్
 కృత్వా పీత్వా చ నిష్ఠీవగంధాషానృత భాషణమ్. 27
 పతితైస్సహ సంలాపం పాదప్రహాలనం తథా
 వాససీ పరిధాయైవ జపసంధ్యాభి వందనమ్. 28
 దానహోమార్చనం కృత్యం కుర్యాదాచమనం సుధీః
 యేతేష్వాచమనాశక్త శ్శ్రోత్రాచమన మాచరేత్. 29
 క్షీరబుద బుదభేనైశ్చ యుక్తం సోష్ణం సపూతికమ్
 జలం సశబ్దం నాచాయేదన్య మాస్తార్పితం ప్రయే!
 అమౌలితాం ధిమా స్తస్య ముక్తకిచ్చకచ స్థితః

దంతనోదనవిదిః

త త శ్శుద్ధతనుర్భూత్వా దంతకాష్ఠం సమాచరేత్. 31
 ఆయుర్ధీ క్షేరివరాప్సి ప్రజాపశుధనాని చ

- బ్రహ్మజ్ఞ తాబలాగోగ్యం దేహీ మహాచ్యం వనస్పతే. 82
- దంతానాం శోధనాధాయ మరామి త్వాం పురీహి మామ్ .
- మంత్రేణానేన గృహ్ణీయాద్ధ ధార్వాం దంతకాష్ఠకమ్. 83
- అర్చా సామార్థ ఖదిర కరంజ స్లక్ష చంపకమ్
- స్యస్రోధాన్లన వాసుంతీ జాత్యా మ్రూతక జాంబవాః 84
- ఆమా శోకాన్లనో మంబర పాలాశక నింబకమ్
- సర్జ దాడి మకాదంబదారుణి హయమారకః. 85
- అరిమేధాశ్వ సరలశ్శిరీ మాడ కోలకాసనమ్
- వ్యాధీ మధుక శ్రీ ప్రి ప్రిం బదరీ వృషమాదికమ్. 86
- యేతే మామేక మాదాయ యథాలాభం చ వాగ్యతః
- అథవా శుద్ధమృజ్జతం కాదంబం మూలమేవ వా 87
- కేటుతిక్త కషా యాణా మన్యేషాం భూరూహామపి
- కనిష్ఠకాగ్రక స్థైల్యం ద్వాదశాశ్శుల మాయతమ్. 88
- సత్వకాన్లద్రమృజం శుద్ధం సమచ్ఛేద మపర్వకమ్
- దంతైర్వా శకలేనాథ శకు-నా వాథ కూర్చితమ్. 89
- క్షుణ్ణాగ్రం మృదులం కార్యం దంతకాష్ఠం సుశేష్యలిః
- ఆయం విప్రోచితో ధర్మో వృషాదీనాం తు యోషితామ్. 40
- క్రమాన్నవాప్త సప్తాథ చత్వారోష్ఠుల కాస్పృతాః ।
- అథ ద్విజానామేకైకం (అష్ఠలం) గ్రాసతః క్రమాత్. 41
- దశాష్ఠులం సమృద్ధిమ్ నారీణంచతురష్ఠులమ్ ।
- ప్రాతశ్శ్వ భోజనాంతే చ ద్వా కాలా దంతధావనమ్. 42
- వరాలోషప్రత్తి జాతైశ్శ్వ సత్కౌచాయుక్త కూర్చికాన్
- వామాఢోదంత పడుక్తిం చ పూర్వం మందం చ ఘర్షయేత్. 43
- తతోర్ధ్వ దంతపడుక్తిం చ దంతమాంసమ బాధయన్
- ఆయుషో-మస్తు పూర్వ్యాస్యశ్వసస్థశ్వ వాగ్యతః. 44
- ధనార్థీ దక్షిణాస్య స్వంకీర్తి కామస్తు పండితః
- పశ్చిమాస్య దంతశుద్ధిం కుర్యాన్నోదక ముఖస్పదా. 45

- అష్టస్థలం ముముక్షుణా మహాలస్థు ప్రశస్యతే
అర్కేణ దీప్తి జననం వశ్యం స్వాద్ధంతశూలహృత్. 46
- అపమార్గేణ తుష్టిస్వాద్ధంతశ్య ఋణమోచనమ్
ఖది రేణార్థలాభశ్య భవేద్దంతాస్య రోగహృత్. 47
- కరణే నాస్యిపూతిభం లక్ష్మీం కుర్యాద్రజే జయమ్
స్వేణ కాంతిజననం చంపకేనాస్య పూతిహృత్. 48
- స్వగ్రోధేన వ్రణఘ్నస్వాద్ధంతభాగ్య కృద్ధంతదాకర్ష్యకృత్
అర్జునే నాధికం భాగ్యం దంతానాం శోధనం భవేత్. 49
- వాసంత్యా వాంఛితార్థ స్వాజ్ఞాతి స్సర్వ వశడకీ
ఆమ్రాతకో ధన్యవృద్ధిం జంబూస్త్రీవశ్య కృద్భవేత్. 50
- మాతస్యాభాగ్యదాయా స్వాదశోక శ్శోక నాశనః
ఇంద్రాణీ దంతశూలఘ్నీ యజ్ఞాద్ధో వక్తశుద్ధిదా. 51
- పలాశో వశ్యకృద్ధిప్యో నింబస్తు రూచివిత్తదః
స్త్వః పాపహరో భాగ్యం క్రతుఘ్నో గురుభక్తిదా. 52
- దాడిమీ ప్రీతికృద్ధేవదారుస్త్రీవశ్య దశ్శుభః
దంతహర్షహరో హృద్యో హయమూరోగి వృద్ధిదా. 53
- అతిమేవో దంతకాంతం సులో దంతరాధర్థ్యకృత్
స్త్రీవశ్యదశ్శిరీషస్తు లక్ష్మీం చ స్థిరతాం నయేత్. 54
- అహ్లోలో దీప్తిజ్ఞేష్టకో దంతానాం భాగ్యదాయకః
అసనస్త్రీవశ్యశారీ వ్యాధీ చాయుష్య వర్ధనీ. 55
- మహూకః పుత్రపౌత్రాణాం వృద్ధిం శ్రీవర్ధికా భ్యుతిమ్
కరోతి బదరీ వశ్యం వాళా రాజవశడకీ. 56
- కృతాధివాసం ప్రాగేవ దంతకాష్ఠం మహోత్తమమ్
సఖ్యా చూర్ణయితే క్షిప్త్వా గోమూత్రే సప్తవాసరమ్. 57
- త్రిజాత కుష్ఠమరిచ మధ్వజనయితే మృశీ
సనాగకేసరే క్షిప్త్వా దంతకాష్ఠం క్షణం చనః. 58
- ఉద్ధత్య శోధయేద్దం తాం ఘర్షణ ద్రవ్య సంయుతాన్.
దంత దాహ రర్చ్యప్రజననం ముఖకాంతిరం శుభమ్. 59

ఆస్యవైశద్య సౌగంధజననం క్లేష్టనాశనమ్ |
 రుచ్యం పీత్రహారం శ్రోత్రనాడి శోధనకారణమ్. 60
 పావనం పుణ్యజననం సంభవేద్దంత ధావనమ్

విశిష్ట రోగేషు దంతకాష్టదావనవర్ణనాతిదేశః

జ్వరచ్ఛర్మి శ్వాసకాసా జీర్ణార్దిత మద్రథమాః. 61

మూర్ఛాస్వపాశ హృన్నేత్రశ్రోత్ర మూర్ఛరూజస్తథా
 ప్రణాశ్లేపయతా యే చ బలహీనాతి సారణః. 62

యేతైశ్చ దంతకామాని వర్ణసేయాని పార్యతి

వర్ణాని దంతకాష్టాని

ధన్వయాసో ధవోక్షశ్చ తింత్రితే శిగ్రకాద్యయమ్ 63

శేలుశ్శాల్యలికాశ్చన్దో నిచులో బిల్వతిందుకా
 పీలుశ్శమీ గుగ్గులుశ్చ మల్లికా తిల్వకేంగుడీ 64

పలాశః కోవిదారశ్చ నాకులిశ్చిత్ర కాకులీ
 మోదా చ తిందుకశ్శాకః ఫేనిలః కటకృణస్తథా. 65

త్వక్సారశణ ఖర్జూరపూగ తాలాశ్చ కేరకీ
 మహావటో నాలికో హింతాలైరండకో డహూః. 66

శీర్ణం సపిచ్చిలం ఛిత్రం సవర్ణం పూతిగంధకమ్
 నిస్త్యక్తం చ తథా శుష్క-మజ్జితం కంటకాన్వితమ్. 67

మధురం లవణం చాఘ్నం వక్రం చ క్రిమిహూషితమ్
 యేతాని దంతకాష్టాని హిత్యాస్థి పరివర్ణయేత్. 68

విశిష్టే కాలే దంతకాష్టదావన విషేదః

జన్మక్షే చ విపత్తారే ప్రత్యేకే చ వధక్షే
 చంద్రేష్టమే తు ప్రతిపన్నవ మీద్వాదశేషు చ. 69

పర్వమృషభ్యోః ప్రజాన్వేషీ వర్ణయేద్దంతధావనమ్
 ఆకిర్తి ర్భాస్కరే రాజమాన్యం సోమే యీతః కుతే. 70

కాంతిర్బుధే సుఖం జీవే భాగ్యం శుక్రే శనా శుచిః
 నిషిద్ధ వారసక్షతే తిథా వా దంతధావనమ్. 71

అలభే సతి శుద్ధచ్యుత్తమధ్యల్యా పరిఘర్షయేత్
సూక్ష్మం బ్యోతిష్కతీచూర్ణం వరాభిర్వా కటుత్రయైః. 72

యైశ్చం తే ద్రవయతం వాపి సత్రైలం వా సప్తైంధవమ్
అధ్యల్యా చ సమాదాయ కన్దైర్ణం తాన్వి ఘర్షయేత్. 73

తదలాభే శుద్ధపరైః కటుతిక్త కషాయకైః
కర్షయేద్దంత పడుక్తిం చ తతః కోష్ఠా జలేన చ. 74

శుర్యాదద్యాదశ గంధూషం ముఖశుద్ధిర్భవేత్ప్రియే
ఉపదేహోస్య దార్ద్రంధ్య క్షేప్తగ్ధం దంతకోషహృత్ 75

దృఢత్వం దంతపంక్తేశ్వ భవేదభులిఘర్షణాత్
నైమయా వా కాప్యయా వా నైంబయా వా శలాశయా 76

శర్కరాదంతశల్యాని మేదస్కుంభం హరేచ్ఛనైః.

జిహ్వనిర్లేఖనవిధిః

దశాంగులాయతం సమ్యక్ కర్షన్యగ్ర ప్రమాణకమ్
నైమం కాప్యం తథా తాక్ష్యం శాఖాం వా పాటితామపి 78

తాలపత్రభవం వాపి క్షణం జిహ్వోవిలేఖనమ్
తేన జిహ్వమలం కర్షేన్నందం మందం ముశురుమ్మహుః 79

జిహ్వోస్యయోర్మలం హన్యాజ్వైరస్యం చ ప్రసేకహృత్.
పూతిగంధహరం రుచ్యం వైశధ్యం చ ప్రజాయతే 80

ఉన్నాద మూర్ఛాహికార్కార్తిచ్ఛర్షి శోషక్షయైర్ముతాః.
శ్వాసకాసా జర్ణయుతాః పానాహారవివర్జితాః 81

న కుర్ముస్తే సరా నిత్యం జిహ్వోలేఖనకర్మ చ.

అజ్జినవిధిః

తతోజ్జయేద్వా మహృశమాదా పశ్వాచ్చ దక్షిణమ్
వామాక్షి వామహస్తేన దక్షిణాస్తేన దక్షిణమ్. 82

ముదుప్రమాణం సావీర మజ్జనం నిత్యో హితమ్
తేనాక్షిణీ నిర్మలే చ ప్యక్తవర్ణే తథోజ్వలే. 83

స్వాతాం ఘనతర సిద్ధగ్ధ పక్షుణీ సూక్ష్మదర్శనే
నేత్రయోక్లేష్మణో భీతిర్వి శేషాస్త్రావణం హితమ్. 84

సప్తాక్షరేణ్యు కృష్ణాశ్రావణం చాక్షుషం నిశి
ఆక్షుషోత్తరేణ్యు నాసా నాక్షిత్వో భవేత్. 85
తస్య నిర్వహారాయ నావసం నిత్యమాచరేత్

స స్వ వి ది :

సర్వప్రకృణుతై రేన నస్యం శ్రేష్ఠతమం ప్రియే. 86
అభావే త్వణుతైస్య నస్యం శుంక చ్యాదికైర్హిగమ్

హేమంతే శిశిరే శుకీపిప్పలీగుడ సంయుతమ్. 87
శోష్ణేన నారినా ఘృష్టమాదా వామపుటాంతరే

షడబంధు నివసే పేదస్య న్నాసారంధం పిఠాయ చ. 88
షశ్వాదితర రంధ్రే చ క్షిపేద్దావం పిఠాయ చ

మథా విశ్వగుడస్తస్యగ ఘృష్టం నస్యముదాహృతమ్. 89
గ్రీష్మేస్తస్యయతా శుంకీ నస్యం పృష్టాతిలోద్భవమ్

తైలం శరది సస్తస్యం శుంకీ కర్పూర నావసమ్. 90
జత్తర్థ్యోగా నశ్యంతి నావసేన న సంశయా

సస్తవర్షాత్పరం నస్యం హితమాశీతి వత్సరమ్. 91
ఆచన్య మరణాంతం స్వాదణుతైలం హితకర్మరమ్

మన్యాస్తంభో హనుస్తంభశ్చిరో రూక్మంపనాదికమ్. 92
అఘ్నాణ సుతిరోధా చ వైఖర్యం పీవసం తథా

కేతమ్యుతిశ్వ భుతిర్జరా నశ్యేన నశ్యతి. 93
స్నాయుసంధిశిరోస్థానాం చ బలదార్థ్యకరం ప్రియే

వృద్ధికాష్ఠ్యేవదం కేశశ్మశూణాం సకలేంద్రియే. 94
ఓషన్మరం విషహరం త్రికాలం నస్యమిష్యతే

అ ణు తై ల మ్

అథాణుతైలం వత్సోమి జీవం త్యంబుదవారి చ 95
శేవ్యత్వోగేన దాహూణి దావ్యే త్వోగోపయష్టికా

హిమస్లవాగ తువరీపుండ్ర యూత్పలవిల్వకమ్. 96
సురభి ఘ్నిరథావశ్యా రేణుకైతే చ ప్రతకమ్

బలాకమల కింజల్కా క్షమిఘ్నం చ సురేశ్వరి. 97

మన్వీంశత్యాపథం చైతత్ప్రత్యేకం తు చతుష్పలమ్ 98
 తస్సర్వం ఖండశః కృత్వా దివ్యేయతపశేంధసి
 పచేద్దశాంశశేషం చ దశభా విపచేత్సమమ్ 99
 తస్మాద్విభక్తం ఏకాంశే క్వాభేత్తైలం చ తస్మమమ్.
 పచేద్వావత్తైలశేషం పచేత్తచ్చ ద్వితీయశే 100
 భాగే పునః పచేదేపం తృతీయేపి చతుర్థశే.
 ఓష్ట్యా ఓష్ట్యా తైలశేషం భూయో భూయః పచేదితి 101
 యేపం నవముఖాగాంతం కుర్యాచ్చ దశమే పునః.
 ఆజం పయస్తైలసమం క్వాభే ఓష్ట్యా పచేచ్ఛస్తైః 102
 తైలశేషం నవే పస్తే ద్విగుణే పీడయే ద్దుశమ్.
 అణుతైలమిదం త్రేషం నస్యకర్మాణి నస్యనా 103
 అతిసూక్ష్మసిరామార్గ వ్యాపిత్యాచ్చ సంకతమ్.
 ఇంద్రియ స్థైర్యదాయిత్యాదణుతైలమితి స్మృతమ్
గంధూషవిధిః 104
 తతో గంధూష మాదధ్యాన్మానులుంగస్య కేవలమ్.
 పలుం నిమ్మ-త్రయం వ్యోమం కర్ణం స్తైంధనజం రజః 105
 షౌద్రం కర్ణం సితా కర్ణమితి ద్విపలమాత్రకమ్.
 కర్ణం చాంతస్మఖం ఓష్ట్యా యావచ్చ లేమ్నా వృతంముఖమ్ 106
 అహిః ఓషేచ్చ కబలం పునస్తద్వచ్చ పూరయేత్.
 యేవం మదో వాగమా కల్ప్యం కాసశ్వాసాఖ్య రోగహృత్ 107
 దీపనం రుచికృద్ధవ్యం భవేద్దండూషధారణమ్.
 అథ శ్నేహస్య గంధూషం కుర్యాద్ధవ్యం ఘృతం పలమ్ 108
 ముఖే ఓష్ట్యా పిఠాయాస్యం నిశ్చలః కిందిత్ దుస్మఖః.
 యావచ్చలేమ్నావృతస్యాంతః పశ్యాన్నిష్ఠీవయేత్ప్రియే 109
 యూషాద్దాహాయ తే పాకే హ్యన్నస్యాగంతుకే త తే.
 అగ్నితౌర విషఘ్నప్తే ధృతగంధూష ముత్తమమ్ 110
 పంచవర్ణాల్పరం కార్యం గంధూషం సతతం హితమ్.

దూమపాన విధి:

నితా కర్పూర శుంఠిభిర్దూమ స్ఫుర్వత్తును ప్రయే
పీఠః కాసత్వాసజత్ చ్చక్షుష్యో నక్తూపూతిహ. 111

కాలదోషాదుగుణ్యేన కేషజేన ప్రయోజితమ్
ధూమం పిబేత్సదా ప్రాక్షేపణో రోగ వివర్జితమ్. 112

వామనాన పుటినానా దక్షిణం చ నిరోధయన్
యథాసుఖం పిబేత్సామం తథా దక్షిణ రంధ్రతః. 113

నాసాపానో క్షేపితశ్చ రోషః కంఠం సమాశ్రయేత్
తన్నిరాహరణార్థం చ పిబేద్వక్షేణ ధూమకమ్. 114

వక్త్రపీఠం తువక్షేణ నోత్సుక్షేత్రం చ నాసయా
నాసాపీఠం ససోస్ఫుర్వ్యం వక్షేణ చ న నాసయా. 115

ఉత్సు కేద్యద్య కక్యేవ గలహ్యగ్రోగభాగ్భవేత్
సమ్యక్ నిషేవితో ధూమః కఫనాతో త్రరాన్ గదాన్. 116

జత్రూర్ధ్వజాన్నిర్వకంశ్చ తావజాతాం కరోతి చ
మోహోతిసారాస్పృశీ త్తతి మిరోభ్యాంబిలామయాన్. 117

రోహిణ్యా ధ్వానరిక్తాంగ విరిక్తోదర పాండుకాః
జాగరూక శిరస్తాద కృతవస్తి మదాత్యయాః. 118

మద్య మత్స్య పయః ష్టేద దధిక్షేల పిపాసికాః
త్యతేయుస్తే భూమపానం తత్రైవ సేహహోజనాః. 119

అష్టాదశాబ్దాత్పరతో ధూమపానం హితం స్మృతమ్
ధూమపానాత్పరం కుర్యాద్దంధూపం తిలకల్కజమ్. 120

సుఖోష్ణ సలిలై ర్యుక్త మామవాతా మయాపహమ్
తాంబూల చర్వణ విధి:

హర్షణం చలనం హన్యాద్దంతానాం దాప్య కారణమ్. 121

చర్వయేదథ తాంబూలం చిక్కణాది గుణాన్వితామ్
కముకం నాగవల్యాశ్చ పక్వం శుభ్రదలాని చ. 122

చూర్ణం పామాణజం శ్రీష్టం కర్పూరకటుకీఫలైః
తక్కోల దేవకుసుమ జాతీభిదిరపారకైః. 123

మూలాగ్ర మధ్యమశిరా నాగవల్ల్యా వివర్ణయేత్
 ద్విపర్ణం చూర్ణముక్తం చ సార్వజాలమశోధితమ్. 124

సంయుక్తం చ క్షణం ధృత్వా నక్తే తచ్చ వివర్ణయేత్
 క్లేశితా వక్తరదన జహ్వస్సువ్వి ర్నిర్వణాస్సుఖాః. 125

నేత్రప్రక్షాలన విధిః

అథ ప్రక్షాలనం నేత్ర ఉస్మిల్యాస్యం ప్రపూరయేత్
 అవమృణ్యాంజలిజలై ర్నిష్ఠీవేన్ను ఖవారిచ. 126

ఏవం త్రిధా విధాయైత చ్చక్షుషో రమృతం హితమ్
 హ్యక్షోణ్ణవతి రోగఘ్నం రుచి వైశద్యదాయచ. 127

హేమంతే శిశిరతౌ తు ద్వాదశాంజలిభిర్బ్రుశౌ
 వసంత ప్రావృషోరర్చిర్వింశత్యంజలి భిస్సుఖీః. 128

పంచ వింశతిభిర్గ్రీష్మే ద్వావింశచ్ఛరదిప్రియే
 పిటకాశోష పితౌత్ర నాశికావ్యంగ హృద్భవేత్. 129

నేత్రప్రక్షాలనాదేవి! హృత్ప్రసాదకరం హితమ్

వ్యాయామ విధిః

వ్యాయామ మాచరేన్నిత్యం యథాసామ్యం సుఖానహమ్. 130

జాతి శక్త్యాను కూల్యేన సిద్ధాశీ బలవాన్ భవత్
 కార్యం శీతే వసంతే చ స్వశక్త్యాన్యం యథా మృదుం. 131

అన్యదా మందనూదధ్యాదన్యథా రోగభాగ్భవేత్
 కర్మక్షమః క్షీణమేదా లఘుంగో దీపితానలః. 132

విభక్త ఘనకాయస్యామక్త వ్యాయామ కర్మణా
 బాలో వృద్ధో వాతాపిత్తకోపీ చాజ్జీతస్యతేత్. 133

అతివ్యాయామ తస్యష్టా క్షయః కానో జ్వరో భ్రమః
 రక్తపిత్తం భ్రమ శ్చర్దిస్తమకశ్చ ప్రజాయతే. 134

ఉద్వర్తన విధిః

కృతవ్యాయామకర్మచేహం మర్దయేచ్చ యథాసుఖమ్
 సుగంధ ద్రవ్యకల్పేన కుర్యాదుద్వర్తనం సుఖమ్. 135

వలిఘ్నం కాంతిజననం మేదః కథవినాశనమ్
అంగస్థిరీ కర్మకారి భవేదు ద్వర్తనం త్రియే! 186

అభ్యంగ విదిః

అభాభ్యంగ విధిం కుర్యాత్పుర్యాస్యశ్చాసనస్థితః
రసాయనోక్త తైలేన శిరః కర్ణా చ పూరయేత్. 187

శిరోఽప్రేక్షైవ మూర్ధానం శరీరాప్రేణ విగ్రహమ్
విశేషేణ శిరః కర్ణనాసావాదేషు లేపయేత్. 188

బలాత్తైలేన వాక్యేన సిద్ధేనాభ్యంగ మాచరేత్

బలాత్తైలమ్

అథ వాక్యే బలాత్తైలం చతుర్వింశత్యలానివ.
బలామూలాని కణశః కృత్వా తస్మోఽక్షే గుడే 189

జలే క్షిప్త్వా పాదశేషం పచేత్తత్సమభాగితమ్.
గవ్యం పయశ్చ చేవేళి! తర్కారీ పాటలీ తథా 140

కాశ్మీరీబిల్వ బృహతీద్వయ గోక్షురటుంబుకాః.
కోలమంశుమఠీయుగ్మకులు త్థయవకాః పృథక్ 141

చతుర్వింశ- ప్రమాణాస్సుశ్చేప మష్టిపలే జలే.
పాదశేషం పచేత్సర్వం తిలత్తైలంచ యోజక 142

పలమేతత్సమస్తం చ తల్లి శేత్రావ్ర మభాజనే.
యేదాకాకోలి కా సూప్యపర్ణీ యుగ్మాని జీవకః 143

ఋషభో దారుమంజిష్ఠా చందనాగరూ పైంధవమ్.
శైలేయాశారి బాకుష్ఠ తగరోత్పల శారిబా 144

వచాపునర్షవాచోర త్రిఫలాత్రి సుగంధకమ్.
శతావరీ విదార్యశ్య గంధాయష్టి శతాహ్వయాః 145

ప్రత్యేకమర్థకర్షం చ క్షయం సంపేష్య కల-యేత్.
సర్వం పచేత్తైలశేషం మృద్ధగ్నా సావధానతః 146

నవద్విగుణ వస్త్రేణ వీడయేత్సుదృఢం సుధీ.
సర్వవాల ప్రశమనం గుల్మోన్మోద గ్రహోపహమ్ 147

మూత్రాఘాతాంత్రవృద్ధిఘ్నం జ్వరఘ్నం సూకౌశాహితమ్. 148

నాలానాంచహితం చాస్థిమర్మకతయజామపి
 యక్షిణః కీణసత్వస్య సన్నిహితే విశేషతః. 149
 సానే బస్తా తథాభ్యంగే నస్యధారావగాహనే
 గంధూష ధారణే దేవి! హితం స్యాత్సాదలేవనే. 150
 బలాత్తైలమిదం శ్రేష్ఠం సర్వేషాం సర్వదా హితమ్

స్నాన విధిః

తైలాపహారికలైశ్చ కషాయైర్ముతైశ్చ తైలకః. 151
 ణోష్ణేన వారిణా శీర్షం క్షౌలయేదథ విగ్రహమ్
 యథా సుఖోష్ణపలిలైర్భూతిభిస్సర్వభానివ. 152
 జరావతశ్రమహరః పుష్టచ్ఛ్వాసయైర్ముక్తసాదకః
 దార్ద్ర్య నిద్రాసుచర్మత్వకారీ వృషోఽయ్యతిషదః. 153
 ఉష్ణాంబునా శిరస్నానాద్భుక్తే శబలహృచ్చమః
 నపుషే ణోష్ణసలిలం బలకృద్వాతశూలహృత్. 154
 నేతార్థితాస్యకర్ణార్ద్ర్య జీర్ణాతీసార రోగిణామ్
 ఆధ్నాన పీన సక్లేష్మయజాం భుక్తవతామపి. 155
 కృతసంశుద్ధిదేహానాం ప్రాతస్నానం కు గర్భితమ్
 పూర్వోత్తరార్చ్యై శ్రవణత్రిజన్మ రవి సంక్రమమ్. 156
 కర్మణే ప్రతిషష్ఠ్యమ్ చాప్తమీం దశమీం రేఖా
 చతుర్థశేం వ్యతిపాతం వైధృతిం గ్రహణద్వయమ్. 157
 కుజారక గురుశుక్రాణాం వారానభ్యంజనే త్యజేత్
 బాలస్థవిర వృద్ధానాం న క్షోషస్సర్వదా భవేత్. 158

సంద్యాది నిత్యకర్మ విధిః

తతశ్చోన్మీననీయం చ పరిభాయ విధానతః 159
 ఆచమ్య సుఖమానీనః ప్రాణముఖః ప్రాణసంయమమ్.
 కృత్వా త్రిపంచం నడే భూత్యా వోఽభ్యుంచం మృదా లిహేత్
 తత్తన్నామ సముచ్ఛార్ష్య సంధ్యా కర్యాద్యజ్ఞోచితామ్. 160
 దివాకర్యాభ్యుపాజాం చ కుర్యాద్దండనమస్త్రీయామ్
 తిథివారాది పంచాంజ్ఞం చంద్రతారాగ్రహాస్థితిమ్. 161

శ్రుణుయాత్పాపదారిద్యోగోగాది వినిబర్హణమ్
ఆయుశ్శ్రీ విజయానంద ధర్మాలోగ్య సుఖప్రదమ్. 162

గురుభ్యావసరో భూత్వా కృతచేవార్చన క్రమః
తత్సన్నిధే ద్విజాతిభ్యో ధానం దద్యాద్యథాబలమ్. 163

అథాగ్నికార్యం కుర్వీత కపిలాం చ సమర్చయేత్
గురూం పురోహితాన్వైద్యాన్ దైవజ్ఞాంచ మహీసురాన్. 164

తాంబూలాది ప్రదానేన నత్వా సంభావయేత్ప్రియే
ఆశ్ర్య స్వముఖమాలోక్య తత్పాత్రం తత్పదమీణమ్. 165

దద్యాద్విజన్మనే నిత్యమలక్ష్మీ కలినాశనమ్
దేహకేశ దూపన నిధిః

తతశ్చ ధూపయేద్దేహం స్నానసిక్తచాదికమ్. 166

శ్రీగంధాగరుకాష్ఠాని సర్వీగుస్తులు యావకాః
శర్కరామఘ సర్పిశ్శిర్షలోజ్జ్వల వరిఘోపయేత్.

అవగుంతి సర్వాంగ స్నానార్చా దిగురావ్యస్త
శిరోగోగాంశ్చ సకలాన్ జయేత్ప్రస సాదికాన్. 168

గదాను లేపన నిధిః
కుంకుమాగరు కర్పూర శస్తూరీ చందనాని చ

హిమాంబునా శ్శుక్లతరం పిష్టం దేహవిలేపనమ్. 169

కుర్యాదాదా ద్విజాతిభ్యో దత్వా వశ్యాద్విలేపయేత్
కీర్తిస్వరాయస్సద్వర్ణ కాంతి సౌభాగ్యవర్ధనమ్.

మద మూర్చా భ్రమ స్వేద దుర్లంభ శ్రమవాలప్యత్
చక్షుష్యం పిత్రనుద్ధద్యం సుగంధ్యం విషశీర్షలమ్. 171

ఆకారశ్రీకరం పుణ్యం శృమఘ్నుమను లేపనమ్
పుష్పదారణ నిధిః

జాతీ చండక పున్నాగపాలనీ యూధికాత్రయమ్. 172

కేతకీ కుండవ కులకర వీరాతి ముక్తకాన్
మల్లికురవ వీపాల మదనం శతపత్రకమ్. 173

సౌగంధికం మరూచకం బాలికం కమలోత్పలమ్
అన్యాని చ సుగంధీని యథాకాలోద్భవాని చ. 174

- పుష్పాణి భారయేన్మూర్ఖిన్ సాభాగ్యా యుష్యపుష్టిదమ్ 175
చక్షుష్యం కాంతిదం శ్రీదం భాత్విం కియ బలవ్రదమ్.
- స్వేదక్లేదజ దుర్లంధమలహృచ్చ శిరోహూహమ్ 176
మృదుత్వ సిద్ధగతాకార్య దైర్ఘ్యశైల్య వివర్ధనమ్.
- మాంగల్యం దాహశమనం చక్షుష్యం బలవర్ధనమ్ 177
పుష్పాణాం భారణాన్యాణాం సౌమనస్యం ప్రజాయతే.

రత్నదారణ విధిః

- అభాభరణరత్నాని భారయేచ్చ యథాక్రమమ్ 178
పద్మరాగం రవే ముక్తాం చంద్రే భామే చ విద్రుమమ్.
- సౌమ్యే మరకతం జీవే పుష్యరాగం భృగే పలిమ్ 179
శనా సిలం సర్వణోస్తు రాహుకేతు ప్రీయాయ చ.
- ధార్యా గోమేద వైషూర్యా ససువర్ణం సునిర్మితమ్ 180
ఆయురారోగ్యయైశ్వర్యం ధన్యం దుభాషహం సుఖమ్.
- కామ్యమోజస్కరం పుష్టితుష్టికృద్విషనాశనమ్ 181
శాపఘ్నం చ భవేన్నిత్యం రత్నాభరణ భారణమ్.
- మాణిక్యమాయుర్విజయమోక్షో విత్తం కిరోతి తత్ 182
మాక్తికం రక్తపితృఘ్నం దాహమూర్ఛా విషాపహమ్.
- వజ్రం భాగ్యాయురోజ శ్రీకీర్తిదం విషపాపహృత్ 183
ఘోర వ్యాలాగ్ని చోరాభిచారవారి భయాపహృత్.
- సిలం లక్ష్మ్యాయురారోగ్య పుణ్యకీర్తి బలవ్రదమ్ 184
సిద్ధం మరకతం సర్వరోషఘ్నం విషభూతహృత్ !
- గోమేదం కాంతికీర్తి శ్రీమాంగల్యం విషజిదృవేత్ 185
పుష్యరాగం సుఖం కీర్తిం వాక్పటుత్వం దదాతి చ.
- వైషూర్యం సిద్ధమోజమ్యం మాజ్జల్యం విషనాశనమ్ 186
ప్రవాలం శ్రీకరం ధాన్యకాంతిదం విషనాశనమ్.
- సర్వాభరణసంయుక్తో దర్పణం దేవమానుషమ్ 187
ఆలోకయేఘ్నచిం దేవి | పుణ్యం శాపవినాశనమ్

కామ్యమాగరితు దోషముం శ్రీకరం హర్షకృత్వతమ్

కంచు కోష్ఠీష పాదత్రదారణ విధిః

కారాసముగల చ్చనోష మధ్యే పట్టాంశుకావృథా. 188

కంచు కోష్ఠీషధారీ స్వాత్ససంధాన (యా) స్సుఖాసనః
త్వక్రప్రసాదకరం వృష్యం రజశ్శీతాతపాపహమ్. 189

కేశ్యం వాతప్రశమనం కంచుకోష్ఠీషధారణమ్
మృదుచర్మకృతం సిద్ధగ్ధం పాదత్రాణం భజేత్సదా 190

వృష్యమోజస్య మాయుష్యం చక్షుష్యం బలవర్ధనమ్
సుఖచార కృచ్ఛ్య క్రిమి కంటక నాశనమ్. 191

హృతశార్కర పాపాణనుఃఖః సర్వజనోచితమ్
మృద్వాసనే సమాసీన సుహృద్భిర్బంధుభి స్సుతైః. 192

అర్యైః పూజ్యైః పరివృతస్సల్లాపామృత మాచరేత్

భోజన విధిః।

తతో మధ్యాహ్నా వేలాయాం పూజయేదిష్ట దేవతామ్. 193

పంచయజ్ఞాంశ్చ కురీత దైవం పితృం చ మానుషమ్
గ్రాహ్నం ఖాతం బలిం దద్యాత్తతో భుంజీత మానవః. 194

ఉత్సుప్తములముల్రశ్య విశుద్ధోద్ధారకోష్ఠవాన్
స్వమార్గగతదోషశ్చ క్షుద్వాతాను గతానిలి. 195

ఉత్పన్న జాకరాగ్నిశ్చ లఘుంజ్ఞో విజితేంద్రియః
మృదులాసన మాసీనః పాన్ ముఖో దీర్ఘి మాయుషే. 196

యశసే దక్షిణాఖ్యస్యాచ్చియై ప్రత్యగ్జముఖస్సదా
నోదగ్ ముఖః కదాచిత్సాస్త్రిపాత్సీరం పురస్థితమ్. 197

అచ్చాద్య శుద్ధవస్త్రేణ పాత్రం తనువతి న్యసేత్ !
కాశ్యం వా రాజతం కాంస్యం యథాలాభం సుశోధితమ్. 198

కాశ్యం పథ్యం పుష్టికరం సౌభాగ్యం బృంహణం కరమ్
వాలపీత్రహరం వృష్యం గరఖ్నుం విషనాశనమ్. 199

మాజ్జల్యమపి కాశ్యంతు వాతఖ్నుం మూచి శీతలమ్
కఫపీత్రహరం రుష్యం లేఖనం భాగ్యకాంతి కృత్వే. 200

- కాంస్యం చ రక్త పితృషుం చక్షుష్యం లేఖనం రూఢిం
హృద్యం శ్లేష్మహరం దేవి ! రూఢం వైశద్యకారి తత్. 201
- ఆయనం సిద్ధిదం పాంశుకామిలా రుచి నాశనమ్
హ్రోమే సర్పిశ్చ రాశ్యే తు చోష్యాణుప ద్రవాణి చ. 202
- కృతాకృతానసానా వ్యూహాతే సోష్టం పయః క్షీణేత్
ద్రవ్యాణి శుష్కదగ్ధాని కాంస్యే తు కలశాంబలా. 203
- రాగమాద బసట్టాంశ్చ వజ్రవైదూర్యనిర్మితే
మృత్తికాచకశక్తై రచితే పానకం జలమ్. 204
- దక్షిణే భక్షపిశితశాకశంధఫలాని చ
పశ్యతూన్వటకాన్యామే చూషచానీయపానకమ్. 205
- లేహ్యం పయః ప్రద్రవాణి రసాంశేయాంభలాన్వసేత్
పుష్పాద్దధి మధ్యక్షే వికృతిం సక్తువిక్రయామ్. 206
- రాగమాద బసట్టాంశ్చ స్థాపయేత్పరమేశ్వరి
గోమామయవశాల్యన్నం జాగ్ధలం పిశితం పవమ్. 207
- ముద్దసైంధవ మృద్ధీకాపభ్యామాల కశర్కరాః
పక్షాలం ఔద్రముదకం దివ్యం గవ్యం ధృతం పవమ్. 208
- వాడిమం గోపయస్సిద్ధం దధి తక్రాదికం హితమ్
యద్య త్వస్థహితం రూచ్య లోగఘ్నం తత్తదాహారేత్. 209
- మోచేత్సోఢో చామ్రుబిసతర్కారీ మోదకం హితమ్
భక్ష్యం భోజ్యం లేహ్యచోష్యం సపక్ష సమనోహరమ్. 210
- స్నిగ్ధోష్ణం లఘు పథ్యం చ శుద్ధం మూత్రానయంత్రితమ్
అతిమాత్రం హీనమాత్రం న భజ్జిత సుఖాయ చ. 211
- యథార్థతృప్తి గురుభిర్లఘుభిస్త్వా త్రిపాత్రకా
యథామాత్రం సమశ్చియాచ్ఛిషుం జీర్వతి సౌఖ్యకృత్. 212
- అతిమాత్రా శవాద్దోషా వాతాద్యాః కీడితాః పరమ్
కుష్టంతి హీనమాత్రా యా భుక్తిరోతో బలాపహా. 213
- వాత హృస్మాత్తయా భోజీ మాత్రా స్యాదగ్నివర్ధనీ
గోమూత్పాతిఫింబంధుం పుణ్యానన్యాంశ్చ దక్షిణే. 214

- శ్రుతబ్రాహ్మణాదికావ్యామీ దాహిత్రాంసకలాంపునః
 ఘోషయేత్తాంశ్య శాకాద్వైః సంకిర్తనమకారయన్. 215
- ఇతిహాసపురాణాని శ్రుణ్వన్నాబోశసం తతః
 కుర్యాచ్చ పరివిష్టాన్నం సర్వం సర్వేశ్వరార్పితమ్. 216
- భావయన్నమృతం చాస్తు భృవంభుజ్జీత మృష్టధీః
 జరగాగ్ని పతాకేన వాతపిత్తే విజృంభితే. 217
- స్యాత్తాం తయోః ప్రశాంత్యర్థమాదా మధుకమాహారేత్
 మధ్యేష్టం లవణం చాద్యాజకరానలవర్ధనమ్. 218
- కటుతిక్తకమాయాంశ్చ భుజ్జీతాంశే చ మాత్రాయా
 చానీయ మమృతం శీతం త్రిచకుర్యారమాపిబేత్, 219
- అగ్న్యైశ్చయోః కార్యమాదా మధ్యే సామ్యం తయోర్భవేత్
 అంతే స్థూలవపుర్వారి పీతం యద్ భోజనస్య చ. 220
- జలాశిచానా పీతాభ్యాం భుక్తమన్నం న పచ్యతే
 తస్మాదగ్ని వివృణ్ణచ్యర్థం మాత్రయా సలిలం ముహుః. 221
- జాతరాగ్న ప్రదీప్తే చ యో న భుక్తేన కార్యతః
 షీయతే జాతరాగ్నిశ్చ యథానామతి పావకం. 222
- జతరస్య ద్విభాగా చ పూర్వమన్నేన చాంభనా
 తృతీయభాగం సంపూర్వ చతుర్థం పరిశిష్యతే. 223
- వాతాదీనాం ప్రచారార్థ మిన్ద్ర్యం భోజనమాచరేత్
 పర్వణోరరగ-వారే చ పితృసేంద్రప్రదే దినే. 224
- వ్యతీచా కేర్షవే జైవ వర్జయేద్రాత్రి భోజనమ్
 ఉపోష్యాదిగవా రాత్నో పానేనోపి విశేషతః. 225
- ద్విధా భుక్తం న కుర్యాచ్చ చతుర్థశ్యష్టమీషు చ
 ద్వివారం భోజనం పక్ష్యం ద్విజాతనాం బలం హితమ్. 226
- స్త్రీబాః పృథ్వాశక్తానాం భవేదన్నం యథాసుఖమ్
 ఆరోగ్యమేక భుక్తేన బల్యం పృష్యం ద్విభోజనమ్. 227
- త్రివార భుక్త్యా రోగాస్పృహ్యుజ్జీతా రోగ్యరూపతః
 అసాక్షిజైక వస్త్రేణ చ తిష్టంశ్చ న నిద్రితః. 228

అతిమాత్రం న భోక్తవ్య మామదోష ప్రదాయకమ్ 229
 అమిత్రక్రీత గణికాసం కీర్ణగణకాశనమ్.
 అవ్యదుగ్ధవిష్టంభి శీతలాశుచి రూక్షకమ్ 230
 విదాహిగురుశుక్లాన్న ప్లావితం చ పురాతనమ్.
 విహగోచ్చిష్ట గోఘ్రూత మార్జారాది విదూషితమ్ 231
 ఉదక్యా స్పృష్టసంకిష్ట భుక్త శేషం ప్రీదూషితమ్.
 సీమంత సూతికాన్నాది పథ్యాయ పరివర్ణయేత్ 232
 సమాన్నం విషమాన్నం యదధికాన్నం చ వర్ణయేత్.
 శ్రోధశోకక్షుధాతాపయుక్తం పథ్యమపథ్యకమ్ 233
 మిత్రం భుక్తం తదన్నే తు సమన్నమితి కీర్తితమ్.
 అల్పం వా బహుభుక్తం యదకాలే విషమాశనమ్ 234
 భుక్త్యంతే భోజనం పథ్యశ్చాధికాన్నం తదుచ్యతే.
 యేతత్త్రయాన్నం నయతి మృత్యుం వా శీఘ్రమామయమ్ 235
 సదోషమతిమాత్రం వా గురు భుక్తం చ యత్ క్షీణాత్.
 ప్రతీర్యతే తదన్నం చ యథోక్తాదనుచానతః
అనుచాన విధిః || 236
 అనుచానం హితం క్షేయం దేహదార్ధ్యం మనోజ్ఞతామ్.
 వ్యాప్తిం తృప్తిం చ కురుతే భుక్తాన్నస్య విశేషతః 237
 సంఘాతమపి శైథిల్యం విక్లిప్తిం జరణం తథా.
 పీనపోః క్షతశ్వాసకాస జత్రూర్ధ్వ రోగహృత్ 238
 గీతాధ్యయన సంభాష్య స్వరసాదే చ తథ్ఠితమ్.
 ఊఢానుచానమన్నస్య సాత్త్వ్యం వీర్యఘ్నకం తతః 239
 అనులోమం వైపరీత్యం శోధనీయం చ జ్యేష్ఠకమ్.
 సాత్త్వ్యం తు శీతలం వారి స్వాదురూష్ణం ఘృతస్య చ 240
 వీర్యఘ్నమజమాంసస్య భాదిరోదకమిష్యతే.
 అనులోమం సోకరస్య మాంసస్యాఘ్నకలావణే 241
 రజ్జూత వికృతే శ్వాంతిం నయత్యోవానులో మతః.
 వైపరీత్యం తు తుష్టిస్యోస్యల్లవణాంభః ప్రకీర్తితమ్ 242
 వైపరీత్యేన యత్తస్య హితం తద్విపరీతకమ్.

- శోధనీయం తు భుక్తాన్నం మాంసవచ్చోభ యేదః
తేన శోధనమిన్యక్తం జీర్ణకం తేన జీర్ణకే. 243
- మాంసం యతో జీర్ణకం తద్విభ్యాతం భువనేశ్వరి
యననోధూమ యోశ్చీత మనుచానం జలం హితమ్. 244
- విషమద్యదధిక్షోద్ర పిష్టకేఘ కదుష్టకమ్
ముద్గశాకాది వికృతౌ తక్రమ స్వప్లు కాక్షితమ్. 245
- కృతానాం పుష్టికృత్సద్యం ప్థూలానాం సోదకం మధు
పుష్టికృత్తయరోశే చ కోష్టమాంసరసో హితః. 246
- భాత్సోగ్ని బలహీనేఘ మద్యం మాంసే హితం బలమ్
రత్సస్యభాంరోగార్తి కేషజానశరనాతనైః. 247
- క్షేతానాం ఓయే బాలవృద్ధా నామమృతం పయః
వ్రవాక్షిగల మేహోర్తాశ్చ్యేతయః క్షిన్నవిగ్రహః. 248
- అనుచానం చ విద్రాధ్యభాషాని చ సద్గమమ్
భుక్త్యా సూత్యా చ వీత్యా చ వాహనాగ్నాత పాయసమ్. 249
- వ్యాయామయాన స్లవనకర్మాణి చరివృత్తయేత్
విషయైక్తం భక్ష్యభోజ్య లెహ్యచోహ్యది వర్ణయేత్. 250

విషయైక్తై రన లక్షణమ్

- విషయైక్తాదనే చిహ్నం ప్రాప్యప్రప్రప్యతోక్షితమ్
సాకశ్చిరేణ భవతి చక్యః పర్యపితోపమః. 251
- కేక్రివోపమోష్మ స్యాద్గంధవర్ణ వివర్జితః
క్షిన్నశ్చ్య చంద్రికాయుక్తో మూర్ఛాజ్ఞాన ప్రసేకడః. 252
- శ్యావక్యథితసుహోర్ధ్వ రాజీనీమంతభాజ్ఞ చ
శేనబుద్బుద తంతూని వ్యజ్ఞనాని భవంతి చ. 953
- రాగమాడ బమాంసాని విచ్ఛిన్నవిరసాని చ
కృష్ణా రాజీ మోంసరసేరూడా క్షీరే మహేశ్వరి. 254
- శ్యావా దధ్యసీతా వీతా తక్రే నీరనిభా ఘృతే
కఠోతాభస్తు సూపే స్యాత్కృష్ణా రాజీ తుషోదకే. 255

- కాలీ మద్యే చ సలితమాణా తైతే ప్రశస్యతే
 పూరిద్వర్గా భవేత్కాద్రే త్వామం పశ్యం భవేత్ఫలమ్. 256
- పశ్యం తు కుభితం వాపి సవద్భవతి తైరవి!
 తర్హాణే మ్నానతాం యాత్సి శుమాణి చ వివర్ణ తామ్. 257
- మృదూని యాంతి కాశిన్యం కశినాని చ మూర్ధవమ్
 విమాన్మమగ్నా నిక్షిప్తం వై కావర్తం స్ఫుటశ్యతి. 258
- ఘూమార్చిషీ మయూరస్య కంశాభా వృగ్రగంధవాన్
 గతార్చిర్వా భవేదగ్నిర్నిరీ వాః ప్రాశ్య మక్షికాః. 259
- భక్షణాదేవ కాశశ్వ వైఖర్యం యాత్సి తత్క్షణాత్
 శారికాశ్శుకదామ్యాహః కుర్వంయ్యత్రో శముచ్చకైః. 260
- హంస స్థాలిత్యమాహోతి క్రౌజ్జస్య స్యాన్మదోదయః
 జవజ్జవస్య చ గ్లానిశ్వకో రాక్షోర్విరాగితా. 261
- ప్రాణాన్స్యజంతి పరమృద్ధయే చ క్రకపోతకాః
 ఉద్విగ్నతాం బిడాలాశ్వయాత్సి ముజ్జతి వానరాః. 262
- కపోతాశ్శుక సారజ్జాశ్శాలికా భీషికాః ఋనూత్
 మత్రా మయూరా పృత్యంతి విమాన్మస్య విలోకనాత్. 263
- యేతేషాం హృష్టిపాతేన భవేదన్నాది నిర్విషమ్
విరూధాన్మస్వరూపమ్, తద్వర్ణనోపదేశశ్చ
- విరూధాన్మం స భంజిత తత్యాన్యధర విహాపణమ్. 264
- విషం క్షోద్రం విరూధైశ్వ మాపక్షీరైరనూపజమ్
 నూంసం విహామపం సద్యః ప్రాణానపహాశ్శేక్షణాత్. 265
- గుడేన పయసా వాపి మూలకైర్మర్మల్యభక్షణమ్
 తస్మిశ్చింబిచిమా వర్ష్యాః క్షీరేణామ్లం ఫలం సహ. 266
- సర్వం శాకం కుబుద్ధం చ శోద్రనో వరక స్తథా
 వేల్లో మకుష్టకశ్చైతే వివర్ష్యాః పయసాసహ. 267
- గుడమూలకమృగశ్వ వర్ష్యం హరితకం సహ
 శ్యావిధా శోలమాంసం చ దధ్యా పృషవకృక్కురౌ. 268

- పితౌ నాపక్వపిశితం మూలకైర్మాషసూకమ్
అవిమాంసం చ కౌసుంతైర్పైస్సహ విరూఢకమ్. 269
- మధ్యాశ్యమాషమానైశ్వ దధాన్ సిద్ధగుడేన చ
లకుచం వర్ణయేత్త త దధి తాలఫలై స్సహ. 370
- రంభాష్యఫలం వర్ణ్యం గుడయే ద్ర కణోషణైః
కాశమాచీ విషసమా సురయా సహ పాయసమ్. 271
- కృసరాన్నం ఘృతయే ద్రం వనాతైజలాని చ
ద్విశక్త్రీశో వా నైకత్ర సమభాగగతాని చేత్. 272
- అన్యోన్యం విషకుల్యాని తిలకలై రూపోషణీ
వారుణ్యా బక కుల్యాషో వర్ణ్యా కాలవసా కృతా. 273
- బలాకా ను హ రేత్ప్రాగాన్ లావతి త్తిరి గోధికాః
కపిజ్జలశ్వ ప్రతాశచ్య యేరణ్డేం ధనపాదితాః. 274
- యేరంజే తైల సంభృష్టాస్సన్యః ప్రాణాహరంతి తే
హారిద్రాగ్నా విష్యం చేత్ప్రేతం హారిద్రశూలకే. 275
- హారితమాంసం ప్రాణఘ్నం సవిమాణి వివర్ణయేత్
కృమికేశ తృణైర్యక్తం పునరుష్ణీకృతం త్యజేత్. 276
- అత్యుష్ణావరశాకాని నింద్యైక రససీరసమ్
శుక్తామ మూలకదధియోరకీలాట కూర్పికాః. 277
- గోవరాహావిమహీషమత్స్యం శ్వ పరివర్ణయేత్
పూతిశుష్ట కృశవ్యాధి విషవార్యాది భిర్నతమ్. 278
- శాలాక బిసనిమ్బానవిష్టమాష విరూఢకమ్
ఘాణితం యవకాం శుష్క శాకాని చ వివర్ణయేత్. 279
- అత్యంతకటు తిక్తాఘ్న కమాయ లవణాన్నితమ్
అజ్ఞాతవోషజననం కుత్యం శాస్త్రవిగర్హితమ్. 280
- అసంస్కృతమదేవార్ణం స్పృష్టం చ ససురోమభిః
హస్తదత్తం లేహ్య కేయపాయసం లవణం ఘృతమ్. 281
- తైలం చ సమశాకాని వ్యజ్ఞనాని చ వర్ణయేత్
స్త్రేణం చైకశఘం చౌష్టం మాంసం వన్మాలికం త్యజేత్. 282
- అకాలజాని పుష్పాణి ప్రహూథాని ఫలాని చ
సంధివ్యవత్సా సంపూర్ణదశాహయాశ్చనో షణ్ము. 283

బో జ నే వ ర్ణ్యః ప్రకారః

- న ప్రాతరేవ భుజ్జిత సాయం సంభ్యర్థ రాత్రి కే 284
అంభకారాత పశ్యోత్సాహ్యోమ వాదములకే.
- శయ్యాయాం ద్వారీ మార్గేషు కోణే ధూసరితస్థలే 285
న భుజ్జిత క్రియాదుష్టే భిన్నే భావాది మాసీతే.
- భిన్నే వాత్రేవ్యభోజ్యే చ ప్రాత్రభోజన గర్హితే 286
ఉన్నమ్య తర్జనీం రాజ దేవతా గురుసన్నిధౌ.
- అన్యచేతా న భుంజిత న శీఘ్రం న చిరేణ చ 287
బుభుక్షీతోంబు న పితృహి సుర్వాశేసం భజేత్.
- గుల్మీ భవేత్పివాసార్తో బుభుక్ష్యే భగందరీ 288
పశువద్వామహస్తేన తోయమంజలినా న చ.
- పరహస్తేన వా పీతశేపం చ లవణోదకమ్

బో జ నా నం త ర క ర్త వ్య మ్

- వపం భుక్త్వా తతః కుర్యాదమృతస్య పిశానకమ్. 289
- ఉద్ధాయాసన మాస్థాయ ఘోలయేదాననం కరమ్. 290
సుభోష్ణవారిణా శశ్వద్గంధూమం ప్తీవయన్ముచుః.
- దంతశోధనతః కార్యం దంతసంధి విశోధనమ్ 291
ప్రాతరేవ బుభుక్షూణాం దంతశోధనముచ్యతే.
- ప్రాతర్భుక్త్వా చ కర్తవ్యం బుభుక్షూణాం విధానతః 292
తతో వివదాచమ్య మృద్వాసన ముపేయివాన్.
- ఆలోల హృష్టచేతాశ్చ సంస్మరన్స్వప్న దేవతామ్ 293
ప్రాణాదీనాం చ వాయునాం ధామనాం పుష్టికృత్సదా.
- తవాన్నామృతమేవాస్సు బలమారోగ్య ముజ్జ్వలమ్ 294
పీకాభితోయో వాతాపి భక్షితః స్వాదితం మయా.
- పీతం సంజరయేత్సర్వం లోహముదా పతిర్బునిః 295
బడగాగ్నిం దినాధీశం నానత్యా పప్తజహ్యకమ్.
- గుంభకర్ణం శనిం స్మృత్వా శీఘ్రమాహారస్త్యకృత్ 296
అనేనైవ తు మంత్రేణ స్వనాభిం వాణినా స్మృతేత్.

- భక్తోత్తరోద్భవకథం భూమేన శమయేత్ప్రియే
అథవా కలుకైః పితైః కషాయైర్వా మనోహరైః. 297
- తతశ్చర్మిత తాంబూలో మందం శతపదం చ కేల
వామే చ దక్షిణే పాశ్చ్యే మధ్యే తు క్రమశః స్మరమ్. 298
- ద్వాత్రింశత్సంచదింశచ్చ మాత్రాస్యాద్వాదశ ప్రమాత్
శయితాపి చ నో కుర్యా ద్వ్యాయామం చాసనం సుఖీ. 299
- భక్త్వా దినోత్తరం భూతి స్వానుకూలం సమాచరేత్
భక్తో ప విష్ట ఘోలస్యాస్త్రీష్టంస్తు బలవాన్ భవేత్. 300
- సంచరన్సుఖ మాయుష్యం స్వంపాధావస్తుతిం ప్రనేత్
భక్త్వా త పాగ్నియానాంబు ల్లావనం చ చరిత్యకేత్. 301
- స్వర్ణం శబ్దం రసం గంధం రూపం చానుభవేత్సుఖమ్
తేనాన్నం జ్యోతే షీప్ర మాధ్యంత్యం కర్మ నాచరేత్. 302

అన్యే స్వప్నహితా దర్శ్యా ఆచారాః

- కథా భక్తోత్తరాః పుణ్యక్షుణ్డం పుణ్య పరాయణైః
పరోపకార నిరతైరాస్తికైః సిద్ధిగమానసైః. 303
- రాగాదిరహితైః శ్వాంతైర్వేద శాస్త్రార్థ వేదిభిః
స్వజనైః సహితో నిత్యం లోకయాత్రాను పారిభిః. 304
- క్షుణ్డం తదితరైస్తాన్తం ప వచేన్న వచేత్స్వచిత్
ప సిద్ధివేద ద్విషే త్కించిన్న దద్వాన్న సమాచరేత్. 305
- వేగాన్నిరూఢ్యాత్తానైవ బలాన్నోదీరయేత్సదా
పతి వేగే నాన్యకారీ సాధ్యోగోగాననాశయన్. 306
- విహికాముష్మిక సుఖం వినా ధర్మం ప లభ్యతే
పర్వేషాం ప్రాణినాం పర్వం కార్యం సుఖనిదు త్తమ్. 307
- భవేద్ధర్మరత స్తస్మా త్సుఖాక్తి సతతం వరః
పూజ్యైస్సదభిస్సహాసీత ప వర్తేత్ప్రేక్ష కర్మభిః. 308
- కాయేన మనసా వాచా ప కుర్యాత్సప్రలేకకమ్
అగమ్యాగమనం శ్చేయం హింసాతాడన ఘోరనమ్. 309

- పాణిపద్మచ్యాం దృశా శ్రీజామన్యేహం చ విలోకనమ్
శ్రుతిం పాపకథానాం చ వృక్షాదీనాం చ భంజనమ్. 810
- ఆదా (ధా) నం సర్వకాలే చ సమాదా (ధా) నం చ సర్వతః
ద్రోహచింతాం పాపచింతాం పరద్రవ్యాభిలాషితామ్. 811
- శాశ్రుదృష్టే నైపరీత్యం మహావాక్యావ్యథాకృతిమ్
నా స్తిక్యచింతామజ్ఞానమసతామాదరం తథా. 812
- అసంబద్ధప్రలాపం చ పారూప్యమన్మతం తథా
నిష్ఠురోక్తిం చ వైశువ్యమన్మోఢాటనం తథా. 813
- విరోధశోక జననమహితం బహుభాషణమ్
సంత్యజేత్సతతం విద్యాన్ జేవి! త్రిపురశైరసి! 814
- శోకదారిద్ర్య రోగార్తాం తోషయేచ్చ యదాబలమ్
బ్రహ్మాది కీటపర్యంతం పశ్యేదాత్మ వచీశ్వరి. 815
- మానయేదేవతావి ప్రణోభిషగ్మృద్ధ భూమిపాన్
గురువభ్యాగతాంబంఘాన తిథిం వ్రతినో యతీన్. 816
- యాచకాన్నాచమన్యేత నాక్షిపేత్తాం కదాచన
అహితార్థపరే శత్రావుపకార పరస్పదా. 817
- సుఖే దుఃఖే నైకమనాశ్రుత త్యాగాది హేతుకే
రూపాభరణ వస్త్రాద్యైః శలే చేష్ట్యాం న కారయేత్. 818
- ప్రాప్తకాలే హితం స్వల్పం సత్యం మృదు మనోరమమ్
సదాచారః కృపాటుశ్చ స్మితాస్యః పూర్వభాషకః 819
- న సర్గ త్రాపి విశ్వస్తో న చ సర్వత్ర కంకితః
నైక యేవ సుఖార్థీ స్యాత్కించిచ్ఛల్పం న కారయేత్. 820
- స్వయం పరాహితో న సాశ్రుభోత్సి సేహతామసి
అపమానం న ప్రకాశ్యం స్వకృతం ధర్మవిశ్వరి. 821
- పరారాధనదక్షిస్తు యస్య చిత్తం యథా భవేత్
తేజైవ తమనుభూయాల్ తస్య సంతోషహేతవే. 822
- ధర్మాధికామహీనం చ కర్మ నైవ భవేత్సదా
తథా పరస్పరేజైవ విరోధం న సమాచరేత్. 823

- అలసం పీడనం నిత్యమిందియాణాం న చాచరేత్
 ధర్మభక్త్యేషు సామాన్యం కర్మ నిత్యం సమాచరేత్. 324
- అధీర్షణఖంశుభ్రహస్త పాదేంద్రియస్పృహ
 సిద్ధిగ్రహేకశ్చ శ్రువర్ణ స్పృశాభాగ్యమనుభవతి. 325
- సువేష స్నాననిరతశ్చ తో పానట సమన్వితః
 యుగ్రపమాణ మావశ్యంభార యేద్రత్తు భూషణమ్. 326
- దివ్యావధం వివహరం సిద్ధమంత్ర సుయం త్రయే
 రాత్రావార్యంతికే కాశ్యే నైవో గచ్ఛన్న దండభృత్. 327
- న వేష్టితశిరా నైవ తమిసే శంకితస్థలే
 కుహోచ్చిష్టా భుచిన్నాన శర్కరా బలిభూషయః. 328
- లోష్ట భస్మ భ్రూకశస్త్ర చైత్యార్య వనితాశ్రితాః
 ఛాయా నాశ్రమణీయా స్యాన్న వోర్భ్యాం తటిసిం తరేత్. 329
- ఉరసా స్యందనగజశిఖికానామహీ రూపాన్
 నారోహేన్న చ వహ్నిం చ దుష్టసత్వాంప్రతి వ్రజేత్. 330
- కుతం విజ్రంబహాస్యం చ న కుర్యాద్వి వృతాననః
 న పీడయేదత స్రూణంధ్రం విభేదభూమిమకారణమ్. 331
- అజ్ఞాని న విచేష్టేత విపరీతాని తైరవి!
 నోర్ధ్వ జానుశ్చిరం తిక్తేత్త ఛా నోత్కటకాననః. 332
- శ్రమో వా యుడి వాక్యా యమనసాం చ ప్రజాయతే
 తస్మాత్పూర్వం త్యక్తేత్కర్మ వృక్షచ్ఛాయాం త్యజేన్నిశి. 333
- దివా కపిత్థ చ్ఛాయాయాం రాత్రౌ బోధిద్రుమస్య చ
 దివానిశం విభీతస్య ఛాయాం చ పరివర్ణయేత్. 334
- చైత్యాంతశ్వత్పరం దేవభవనం చ చతుష్పథమ్
 నక్తం న సేవేత దివా వధ్యసూర్య గృహోటపీమ్. 335
- పితృభూమిం చందరశ్చిం న సంపశ్యేత్కదాచన
 సూక్ష్మమప్రియనూదీప్తమమేధ్యం న విలోకయేత్. 336
- న ధార్యశిసరసా భారో విక్రేయం నాసవం క్వచిత్
 తథా రసాంశ్య పురుషవారవాత్యా పురోనిలాన్. 337

- కజోహిమాత వాన్వాదం మహద్విశ్వ వివర్ణయేత్ 338
మైథునక్షేవ యూద్ధార కాసనిదాన్న పానకమ్.
- వశాక్షే న చ సేవేత దంష్ట్రాహివ్యాల శ్రుజ్జిణామ్ 339
తటచ్ఛాయాసీచ దుష్టానార్యరాజ ద్విమామసి.
- శాలాతి చ తురాణాం చ శ్రీణాం సేవాం వివర్ణయేత్ 347
నిదాధ్యయన సంభోగభోజనాని న సంభయోః.
- వభోజ్ఞాస్యై శబ్దవాద్యం కేశానాం దూపనం కరైః 341
పూజ్యాంబుగ్న్యంతరాయానం పవనూసం చ వర్ణయేత్.
- శ్రీఘ్న వై రస్యవిశ్వాసస్వారంత్యాధిక సక్తతామ్ 342
వ్యసనేఘ్న చ సర్వేఘ్న వర్ణయేదతిసక్తతామ్.
- దైవాగ్ని గురూరాజానామన్యతా త్రియ కోపనమ్ 343
లీలాలాప విరోదశ్రీ భావణం శయనాంతరిమ్.
- వాణిజ్యద్వయవాదాని హోసోద్భిష్టా శుచిత్కణమ్ 344
ఆశంకనం చ శవభం సదా వాసం వివర్ణయేత్.
- షాయాన్న నగ్నః కర్మాణి నిష్ఫలాని న చాచరేత్ 345
న భోధయేచ్ఛుశూలుం చ నార్థాంఘ్రియుగలస్యపేత్.
- స్వశ్లో నావ్యయేద్విత్తం మర్మసప్తదశైవ కస్యచిత్ 346
దేవాగ్నిగురువృద్ధానాం పూజ్యానాం యోషితామసి.
- వేదశాస్త్ర కుమారీణాం వామూర్ధానుసారిణామ్ 347
ఊనాతిరిక్త దేహానాం విద్యాహీన కురుశిణామ్.
- దరిద్రాణాం చ హీనానాం నిందాం కుర్యాత్కదాచి న 348
న శ్రీపరయతో స్నేయాశృంభమాణాం సమానతామ్.
- నర్మామన్యయుతాం హీణాం ప్రవంతీం చ రజస్వలామ్ 349
యదృచ్ఛయా సమాసీనాం న పశ్యేత్సుద్వతీం శ్రీయమ్.
- న కంఠాయేదద్విహస్తాభ్యాం మూర్ధానం నిజమీశ్వరి 350
స్వకం జన్మర్మలగ్నం చ గృహాద్భిద్రం ధనం నయః.
- జప్యంఃమంత్రం న కథయేచ్ఛు తాన్వయధనస్య చ 351
వయోవాగ్వేషబుద్ధీనాం కర్మణాం సహృషీం త్రియే.
- శంకాకాటిల్వరహితాం శుభాం వృత్తిం సమాద రేత్ 352
వృధాప్యజేవై రోగిభిశ్చ స్తేవైః పాతకిభిస్సహ.

న విదైర్ష్య వసేదంభైర్ష్య జీవేత్కా త్రకర్మణా
విటకూ దకర్మణా నావీ హీనవృత్త్యా ద్విజస్సదా. 353

ఆయురారోగ్యవిక్రేణు యావవేష్యశ్శీరం స్మశేత్
అనై ద్యే వ్యాధిబహులే దుర్వలే జపవర్జితే. 354

ఆధర్మిలోకే ద్విరపే వనే నాయకవర్జితే
బహునాథేబలానాథే బాలనాథే హ్యదాత్మకే. 355

ఉపదృతే దేవవిప్రబంధుభిశ్చ వివర్జితే
ఋణదాత్మవిహీనే చ విద్యాధనవివర్జితే. 356

ప్రియసంసూహనహితే దేశేస్మిన్నప సేద్దీనమ్
స్వయం స కుర్యాత్సుష్టు ప్రకౌర చందన ఘర్షణమ్. 357

సాదాభ్యంసోద్వర్తనాని కేశకుంఠిం చ సాదయోః
కౌలనం చ స్వయం కూర్యాత్సుఖప్రకౌలనం తథా. 358

శౌచం నవమలద్వారశోధనం దానభోజనమ్
అవశోధం శోశకృహం గచ్ఛేత్ప్రేచ్ఛిరం న చ. 359

అల్పలాభే తుష్టచేతా బహులాభేపి నోద్ధతః
రాజాగ్నిస్త్రీగురుణాం చ హ్యశ్చ్యాపన్నాతిమారతామ్. 360

వర్ణయేద్భుజగక్రీడాం లీలయా విషభక్షణమ్
ఆశపం పృష్టభాగేన స్వలోకాకాశ్చ ఆత్మతః. 361

సేర్ష్యాలుః పరవృథా చ సంయోగీ బంధుభిస్సహ
ఉదగ్రస్మృతి మాన్వాగ్నీ బలీ ప్రీమాంశ్చ బుద్ధిమాన్. 362

అరిషడ్వర్ణరహితో వృద్ధసేవాపరాయణః
పితృపీండప్రదాతా స్యాత్ప్రే పాలుర్యాగహోమకృత్. 363

కృద్ధాసుసేతా భీతానామాశ్వాసీ శాంతలోచనః
విమృశ్యకాశీ దక్షశ్చ కుమీ దాక్షిణ్య తత్పరః 364

కులవిద్యా క్షైర్యశ్చైర్య శిల్ప విజ్ఞాన తత్పరః
ఇంద్రియా ద్విరదాంఠాంధే తీక్షణాసుకుశేన చ. 365

ప్రపేకం చేంద్రియాణాం య త్తన్నిరూంఘ్యాస్తనస్సదా
తస్మింబద్ధే తు బద్ధాని భవంత్యేంద్రియాణి చ, 366

- సేవేత కాలే విషయాన్న భతే తదధీవతామ్ 367
 ఇచ్చేచ్ఛియం చ మరణం విద్యాజ్ఞానార్జనం తథా.
 ప్రియవాక్యేన లోకానాం చిత్తమాహ్లాదయేత్సుధీః 368
 విశ్రాణితార్థోఽన్యస కృదు గ్ర వాక్యజ్యోతే భయాత్.
 ఆత్మనోఽన్యహితే యాతే పరేషాం హితభాగ్భవేత్ 369
 ధర్మం సర్వప్రియం తథ్యం హితమర్థం వచో వచేత్.
 అశ్రావ్యముగ్రమసహమ ప్రత్యక్షం న తద్వచేత్ 370
 నారీం భృత్యం సుతం ప్రీతిదానైర్లుభ్య చ దానతః.
 అన్యద్వాక్ష్విణ్యయోగేన మూర్ఖాశ్చందామ భాషణాత్ 371
 ప్రణత్యా స్తభ్రహ్మదయాన్విద్వాంసం సత్యభాషణాత్.
 విద్యావయోబంధు విత్తయుక్తాః పూజ్యా యథాక్రమమ్ 372
 న కుర్యాత్స్పృహయా వైరం మహద్భిశ్చ ప్రధానకైః.
 సుఖే సుఖాధికాం దృష్ట్వా దుఃఖే దుఃఖాధికాం స్తథా 373
 అహితాభ్యామివో భాభ్యాం న దద్యాదాత్మ జీవితమ్.
 ధర్మజ్ఞాం దుఃఖసంభార్యాన్ బంధుశ్చ సుహృద్వ్యప్రియాన్ 374
 దానానకుపితాం కుర్యాత్తేషాం దోషాన్న చ స్మరేత్.
 పరస్పరం న కంఠాయేత్త్వాలనీయే పదే న చ 375
 పాదం పదేన నాక్రమ్య జహుయాన్నాశుచిస్సదా.
 అనర్పితం హవ్యవాహం నైకశయ్యస్త్రిపుయా సహ 376
 పరాసస గృహోరామ శయ్యాయానాం శుకం త్యజేత్.
 కోయం కాలః కశ్చ దేశః పహాయః కో వ్యయాగమా 377
 కోన్యహం కా చ మే శక్తిరితి చింత్యం త్షణే త్షణే.
 సదాచార ప్రవృత్తానాం మహతాం శీలవర్తనమ్ 378
 సమాచరేత్సరీక్షైవ శిష్టాస్తావచార్యకా నృణామ్.
 దాసీ కృపార్ద్రా చిత్తశ్చ వాగ్యతః కామవిగ్రహః 379
 పుకార్యోద్యతో నిత్యం భవేన్నుక్తి పరాయణః.
 తినాని మే కిం సుకృతైః దుష్కృతైర్వా ప్రయాంతి కిమ్ 380
 దివా నక్తమితి బాల్యా న భవేత్స భు దుఃఖభాక్.

ఏవం సంక్షేపతః ప్రోక్తమాచరన్యో భవేన్నరః
కీర్త్యా రోగ్యసానాయాంపి ముక్తిమంతే చ గచ్ఛతి. 381

రా త్ర చ ర్య

ఏవమకేపం దినసం క్షేపయేచ్చ పితృప్రసూమ్
ప్రణమ్యార్థ్యాంజలిం దత్వా కశ్యే వాస్తమితే రవౌ. 382

గాయత్రీం చ జపేచ్చైవ వహ్నిచ్చౌపాసమాచరేత్
గురుం ప్రణమ్య విప్రాంశ్చ తైః కృతాశస్తతః పరమ్. 383

భజేన్నీరాజనం దీపం దివ్యాంభసురపార్శ్వయోః
కృత్వా పిష్టమయం దీపరాజనం ఘృతపూరితమ్. 384

అచ్చనర్తియశం స్థాల్యాం పుష్పదూర్వాతిలాసపి
సురసాం సహజేపీం చ విష్టుకాంతాం చ స్వప్నమ్. 385

స్థాపయిత్వోద్దీపయేత్ దినం సీరాజనం ప్రియే
సశంఖఘోషం కాంతాభిర్లయ శబ్దపురస్సరమ్. 386

సువాసినీభిస్సక్త్రీః కృతసీరాజనక్రమః
ఈతయస్సోలా రోగాః శామ్యంతు దురితాని చ. 387

దుర్బుష్టి దోషాశ్శేయాంసి చారోగ్యాయాంపి సంతు తే
ఏవం సముచ్చరంతీభిర్బ్రాహ్మణైశ్చ శుభం కృతమ్. 388

ఘృతాక్షవర్తిసాంద్రశ్చ, దీర్ఘై కాగ్రో వినిశ్చలః
త్రదక్షిణార్చి రూచిర స్తప్తహోట కదీప్తిమాన్. 389

వైడూర్యాభ్రమయో దీపా శ్శ్రేయో మంగల్యదః పరమ్
నిష్పస్తతనియా (!) యజ్ఞే దీప్తిమానసలోయది. 390

ప్రదక్షిణార్చిర్వేద్యాం చ సస్యేశ్చర్మమఖండితమ్
యథోక్త లక్షణాద్దీపాం దీపహోమాగ్నయో యది. 391

లక్ష్మ్యై రదశుభం తేయం శలభానిల నాశితమ్
సంగీత శాస్త్రచతురై స్సర్వశాస్త్ర విశారదైః. 392

ధర్మజ్ఞైర్వోగీ భిద్దుక్తః పురాణార్థ ప్రవర్తకైః
ఏవం షడ్జాడికా సీత్యాశ్శీయాత్రప్రఖాలితాంఘ్రిణః. 393

రాత్రిబోజననియమాః

- ప్రాతర్భుక్తిరశర్ణా చేద్రాత్రిభుక్తిం వివర్జయేత్ 394
- రాత్రిభుక్తిరశర్ణా చేద్దివాభుక్తిం వివర్జయేత్
- అగ్నిదయే తు హృదయం బుభ్యతే కమలం యథా 395
- తస్మాత్సోతాంసి సర్వాణి వివృతాని భవంతి చ.
- ఇంద్రియాణాం వికాసాచ్చ వ్యాయామాచ్చ విశేషతః 396
- చిత్తవిక్షేపతో యాంతి ధాతవః క్షేపీనతామ్.
- తస్మాన్నిశి కృతా భుక్తిరధికాపి హి పచ్యతే 397
- దివాభుక్తిదాహే తు పిత్రణోః ప్రజాయతే.
- తస్మాత్ప్రయో హితం రాత్రౌ నాన్యన్ముంజత పితృకృత్ 398
- రవావస్తయితే తేజో వికతి జ్వలనం నిశి.
- ప్రకాశం తేగ్నయస్సర్వే జాతరశ్చ విశేషతః 399
- తస్మాద్దాత్రౌ హి భుంజత స కుర్యాత్తం నిరింధనమ్.
- న లంఘయేన్నాడికాం చ దశమీం రాత్రిభోజనే 400
- అష్టనాడ్య తతే చైవ నిశి భోజనము త్తమమ్.
- దివా ద్యాదశనాజ్యస్తు పూర్వం భుక్తిం న చాచరేత్ 401
- నాతిక్రమేత ఘటికాం షోడిశీం చాన్వహం బ్రియే.
- నిస్తాలితై స్సమరచై స్సేహ పక్షై వ్విక్తి తైర్మితైః 402
- వ్యంజనై శ్చోషయం జత క్షీరాన్నం మధు సితాయుతమ్.
- క్షీరప్రాయా నిశాభుక్తి రంభామపనసైః ఫలైః 403
- హితం భుక్త్యాః ఘృతేరం హస్తాస్య క్షౌలయేన్నరః.
- ఆచమ్య విధివత్తుష్టచేతా భూత్వా సుఖాసనః 404
- ముహూర్త మావేతీతే తు కుర్యాత్తాంబూల చర్వణమ్.
- సకర్పూరం చ సూక్ష్మోచ్చవస్త్రేశ్చ పరీశోధితః
- యక్షిక్వ మలిప్తాంగస్సు గంధి కుసుమోజ్వలః.

కామసేవా ప్రకారః

- స్నాతాం కుంధాంబరథ రామంగ రాగ విశేపితామ్ 406
- సుగంధిం పుష్పసురభిం తాంబూలాపూరి తావనామ్.

- హృష్టాం శుద్ధాస్వయాం కాంతాం యువతీం చుతురాం రతే
సంగచ్ఛేత ప్రయాం హృష్టే విసభం కామలోలుపః. 407
- ప్రియవక్త్రైస్తదుచి కైస్తాం చ సంతోషయేద్యువా
ఋజ్వంఘో ముక్తమూత్రాది రక్తోఘో నన్యచింతనః. 408
- అస్మాకాం మలినామూర్తాం మలినాంబరధారిణీమ్
ఉదక్యాం చేటికాం కృష్ణామప్రియాం మర్మశేడినీమ్. 409
- వయోతీతాం కృశాం స్థూలాం పింగాక్షీం మధుపింగాలామ్
అతికృష్ణాం చ విధవాం కన్యకాం వ్రతచారిణీమ్. 410
- తపస్వినీం శరూపాం చ దుర్గంధామకుచిం శకామ్
పరస్త్రీయం సైవ్విడిం చ దాక్షిణ్యాం చ స్వగోత్రజామ్. 411
- వర్ణాధికాం గురూభ్రాతృ మాతులానీ స్వస్పృశతామ్
మిత్రబంధుస్వాల కానాం స్పృహదీనాం చ యోషితః. 412
- వర్ణయేత్సర్వ శయనామనుత్తానా మఘోముఖమ్
అనుజాం పుత్రకామీయో స గచ్ఛేత్కామినీం ప్రియే 413
- పశుయోనావయోనా చ స కుర్యాత్పుక్త మోచసమ్
ఉద్యానేః లిలి రమ్యే గిరా పయసి చాధ్వరే. 414
- చతుష్పథే చ చైత్యే చ పితృభూషా వదీతతి
దేవద్విజ గురూత్కృష్ణోగేషు పరివర్ణయేత్. 415
- అహిం సంధ్యాసు బన్ధుకే వ్యతీతాకే చ సంక్రమే
పర్వస్వప్నోస్త్ర సంకలాం వ్రుష్యశేషజ వర్జితః. 416
- క్షుధార్తశాన్తి భుక్తశ్చ ప్రాంతస్తుష్టాయతోః పరః
అతిబాలోతి వృద్ధశ్చ స సమేత వధూం ప్రియే ! 417
- అత్యుగ్రా ప్రాణసంహక్తీ విధవా రోమృత్యుదా
పరాంగనా హాసేదాయై వైహికాముష్మికం ఫలమ్. 418
- దుఃఖించాఘోగ తిర్వాప్య బుదక్యా ద్యుగ్వినాశనమ్
పుణాయమ్యక్షయం కుర్యాదతిసారం చ దుస్తరమ్. 416
- బలవాం వృష్యభైషజ్యం ఖియిత్యామ వాసరమ్
సోమంకే తిథిరే వైవ స్త్రీయం గచ్ఛేన్నరస్సదా. 420

- త్రివాసరాద్యసంకేచ శరదిస్యాచ్చ పక్షితః 412
 శ్రీషేషే వర్షాసు సేవేత నాభుక్తం చ కచాచన.
 పతనాభిముఖం శుకం న రూంధ్యాస్సుఖికాక్షయా 422
 పూర్వం ఊడనవర్షాచ్చ పరం పప్తతివత్సరాత్.
 ప్రీయం న గచ్ఛేద్భులవానవిరోగయతోవ్యథా 423
 అపూర్ణధాతుర్భులస్తుయది గచ్ఛేప్రీయం ప్రీయే.
 త్సభ్యంతి ధాతువో ఘృత్కూర్తూకోల్పజలో యథా 424
 క్రిమిదప్తం జర్జిరితం కాష్ఠం శుష్కం చ రూక్షితమ్.
 స్పృష్టమాత్రాద్విశీర్ణస్యాద్రత్యా వృద్ధస్తథా భవేత్ 425
 శుక్రంలనోః పసనోచ్చచ్చస్త్యన్న సారాత్పు సారకమ్.
 తస్మింసురక్షితే జేహే దాభర్యం స్యాత్సృతతం తథా 426
 రతాంతే సేవనీయాని శ్రమచ్ఛిల్తయే సరైః,
 స్నానం విలేపనం తాలవృంతం శీతం జలం పయః
 మద్యం మాంసం తథాజ్యోత్సామిక్షం భక్ష్యం శర్కరాన్.
 రసాలాం మధురప్రాయరసాం నిద్రాం చ శైరవి
 శయనీయ ప్రకారాః శయన విదిశ్చ 428
 ఖటువాం సురంజితాం తంతునిర్మితాయ తపట్టకైః.
 సంవీతాం మాలసంఘాత శయనీయ విరాజితామ్ 429
 స్వచ్ఛోత్తరచ్చదయుతా ముచిధానయన్లోజ్యలామ్.
 శయ్యామాసాద్య నిద్రాం చ భజేత్సృప్తేష్వప్తేవశామ్ 430
 పూర్వస్యాం దక్షిణస్యాం వా దిశి సంస్థాపయేచ్ఛిరః
 మేధావీ పూర్వమూర్ధా స్యాదాయుష్మాన్య మరాట్ దిశి 431
 మనస్తాపశ్చ వాయుగ్యాముదీచ్ఛ్యాం మరణం భవేత్.
 ప్రవాసే పశ్చిమశిరా న కచాచిదుదక్ష్ణిణః 432
 హంశపుచ్ఛోనరోద్భూతమ్మృదుపక్ష విదిశ్చా.
 చర్మణా మృదునా బద్ధా సా కేషా హంసమాలికా 433
 త్రికోషశమనీ రాక్షాం మృద్వీ పాలాగ్యవర్ధనీ.
 అబీజై శ్యాల్మలీ మాలై సుపక్వ ఫలకైః కృతా 434
 సాంద్రవస్త్రైః పిష్టయత్తా శ్యాల్మలీమాలికా మలా.

- సర్వదోష ప్రశమనీ వృష్యా రక్తప్రదాయికా 485
- మృద్వీ చ శీతలా లఘ్వీ జాతుమార్య ప్రదాయికీ.
- బీజవర్ణం చ సహితం కార్పూసం గుణతాడితమ్ 486
- సవత్త్రం నీవయే త్తచ్చ ఖ్యాతా కార్పూసతూలికా.
- పోష్టా వాతకఫఘ్నీ స్వాదుఃఖదోదః వేదివామ్ 487
- కేసరైః పద్మజై ర్వాసీ నాగపుష్ప సముద్యవైః.
- సుగంధిపుష్పజనితై ర్యద్యా కుంకుమ సంభవైః 488
- చక్రితం పట్టవస్త్రీణా ఖ్యాతా కేసాయాలికా.
- చక్షుష్యా వృష్యదా రాజ్జసుఖ సాగంధ్యదా శుభా 489
- కల్పారోత్పల పద్మకాం కంకేలిః కలిభవైః.
- కల్పితా పల్లవైస్సా తు ఖ్యాతా పల్లవతూలికా 490
- శీతలా దాహవీ త్తఘ్నీ గ్లానివృద్ధీ జర నాశినీ.
- పాటలీ మల్లికా జాతియుథే చంపక కే సరైః 491
- కేతకీ కోమలవలైః కల్పారై ర్వా సుగంధిభిః.
- అవృంజై రవ్య పుష్పై ర్వా రచితా పుష్పతూలికా 492
- మ్యూతా నిర్మలవస్త్రీణా వృష్యదా కామకేలిషు
- క్లమశ్రమఘ్నీ తై త్స్యం చ కామ జ్వరవిబర్ధనీ 493
- సాంద్రశక్త్యాజినే పూర్ణా వాయుః తోయతూలికా.
- రక్తపీత్త ప్రశమనీ నిదాఘ్నేహీ సుఖ పదా 494
- హేమంకే శిశిర ప్రావృత్ కారీకార్పూస తూలికా
- వసంకే హంసతూలీ స్వాద్ గీష్మే మధ్యేహీ తోయజా 495
- శాల్యలీ తూలికా గీష్మరాశ్రో శరది సర్వదా.
- క్రీడాయాం పుష్పజా శీత్యా రథా పల్లవతూలికా 496
- ఘృషికేయ్యానిలహరా వృష్యా బృహ్మణాదాయినీ.
- జానుదఘ్నం చ మృదులం సమాస్తేర్ణ సువత్త్రకమ్ 497
- భక్తేత శయనం వాత శ్రమఘ్నం బలపుష్పిదమ్.
- నిదాసుఖ ప్రదం వృష్యం తత్తద్దవ్య గుణావహమ్ 498
- అసహమ విశాలాం చానాయతాం క్షిమిహాపితామ్.
- భగ్నం చ మలినాం శయ్యాం వాస్త్రుతాం స భక్తేక్వచిత్ 499
- సర్పకేత విశాచే భ్యస్త్రామ మాత్మానమీశ్వరి!

వైదికాం సిద్ధమంత్రాశ్చ జపిత్యా గాఢదాస్మయాన్ 450
భాతకుష, పదోగ స్త్యంముచుకుందం చ మాధవమః

అస్తికం చ శ్వఫలం చ హనూమంతం షడానవమ్ 451
గరుడం నర్మకాం దేవం ధైరవంధైరవీం లభా.

దుర్గాం చ త్వరితాం వీరమఘోరం నరసిమ్హకమ్ 452
వీరభద్రం స్మరేనిత్యం షోడశై తాంపదానిశి

భూత ప్రేత విశాచాది వృశ్చికాది భయాపహన్ 453
యక్షరాక్షస కూష్మాంధ గ్రహజ్వర వినాశకాన్.

స్మృత్యా స్వప్యాతుఖం యస్మాన్నిద్రాలుశ్చా ద్రిబోధితః

నిద్ర స్వ రూ ప మ్

నిద్రా హి లోకే సృష్ట్యాదా ప్రకృతిశ్చాదిమాస్మృతా. 554

సామూలం తమజోదేవి! తమోరూపా చ సా భవేత్ 455
సర్వ ప్రాణీశరీరేషు ప్రకృతి స్సాగ్రీధీయతే.

ప్రకృతిః పురుషం యాయాద్యదానిదేతి సా స్మృతా 456
సైవ సృష్టిం స్థితం నా శం సూచయత్య నువాసరమ్.

ప్రాతర్బ్రాహ్మీ స్మృత్యేషా మధ్యాహ్నా వైష్ణవీజగత్ 457
త్రాతి (రాత్రి) చాస్తమయే తాద్రీ పద సంహరతి క్రమాత్.

వతయా మోహితా దేవా భోధితాశ్చానయా సదా 458
తస్మాత్ప్రాయేణ సానిద్రా మోహయేత్సర్వ జీవనః.

శ్రమాత్స్వకర్మ విరతేష్యేంద్రియేష్యుభయేషు చ 459
క్షేమాహ్లాద్యేభిలే ద్వాకే నిద్రా ప్రాణీషు వర్తతే.

హంతే చిత్తే స్వవిషయాన్ముక్తే కర్మేంద్రియే యదా 460
క్షమాన్వితే తదా నిద్రా జాయతే ప్రాణినాం పఠి.

పర్వేంద్రియ క్రియాశూన్యే మనో విషయవర్జితే 461
పశ్యేద్విషయవిధాం స్వపాక్షే సర్వేంద్రియగుణానుగాన్.

నిద్ర సే వ నే ని య మాః

బలాబలం పుష్టికార్యే సుఖదుఃఖే చ పండలా 462
వృష్యమజ్జానితా క్షాసమాయుష్యం మరణం భవేత్.

నిద్రాయాస్పర్శమేతచ్చ యుక్తాయుక్తవివేచనాత్
 యోషిద్వాహస గీతాధ్యమమధ్యాధ్యయకర్మసు. 468
 భారవ్యాయామయోస్పక్తాశ్శిశు వ్రద్ధా బలాః కృశాః
 ఉపాషితాః క్షీణకఘా దివాని ద్రోచితా వరాః. 464
 యేతే సర్వే స్వపంత్యహిం పూర్వం భుక్తేర్మఘానుఖమ్
 దివాస్వాపోచితా యేచ స స్వప్యస్తే దివాయది. 465
 వాతాదయః ప్రకపితా క్షేమా మేవ భవంతి హి .
 దివాస్వపోచితానాం చ ఘాతుసామ్యం బలం భవేత్ . 466
 క్షేమాత్ పుష్టిసిరాయశ్చ దివాస్వాపేష చార్యతి
 ఆదానత్వా ద్రూక్షితా వ్యావ గ్రీహ్యే వాతాధిలో యతః 467
 అల్పత్వాచ్చ త్రియామాయా దివాస్వాపప్రతో భవేత్
 శ్శేషాసత్వాశ్చ క్షిణో మేదో యుక్తా విమర్షితాః. 468
 క్షేమ్యలాహరనిరతా వ స్వప్యస్తే దివా క్వచిత్
 అంగమర్షో గురుత్వం చ శిరస్తోదో హలీమకః. 469
 మైత్రిత్యమగ్నిసాదశ్చ మృల్లాసోర్థిణోవ్యథా
 వీనసం మృత్తలేషశ్చ శోభః కర్ణరూజాయచి. 470
 గలామయః కాసోకపిడకాస్కృతింజైకృతమ్
 తంద్రా జ్వరః ప్రమేహశ్చ ప్రోతో లోభో వియోధ్ధతిః 471
 అపాలవం చేంద్రియాణాం దివాస్వాపాశ్రయకాయతే
 నిశి జగరణద్రూక్షో వాతలోషశ్చ జాయతే. 472
 దివాస్వాపాశ్రయా సిద్ధిక్షేమ్యా పిత్తం చ కుప్యతి
 నిషణ్ణోచ్చలనస్వాపాద్ బృంహ్మణాప్యందితా భవేత్ . 473
 నిద్రానాశే జృంభికాంగమర్షగారవతం దితాః
 ఆలస్యం వాతలోషశ్చ శ్రమగ్నానిజడత్వమ్. 474
 పక్తిశూలం భవత్యేవ వక్త్రలోషస్వరక్షయః
 స్వాత్మావరూపం స్వప్యాచ్చ దివా చ నిశి వా సదా. 475
 రాత్రి ప్రజాగరతా లాదర్శం స్వప్యాది వా సరః
 నిత్యాచారస్సమాసేన ప్రోక్త శ్రీపురభైరవి! 476
 య ఇతమాచరేన్నిత్యమావ యోర్భక్తిమాకాసహి
 ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకండే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
 అష్టాదశోల్లాసః.

“ఏకోనవింశ ఉల్లాసః”

ఋతుచర్య

కాలవిభాగః

శ్రీ శై రవీ-

భగవాన్! త్వత్ప్రసాదేన నిత్యాచారకమశ్రుతః
స్వామివైషమిత్తికాచారం శ్రోతుం వాంఛాస్మి మే వద. 1

శ్రీ శై రవః -

తచ్ఛ్రుణు త్వం మహాదేవి! బూమి వై యిత్తికీం విధిమ్
కాలధీవస్సు తు భవేదనసాయోమితస్పదా. 2

అనాదిని ధలస్మాత్కృష్టాలో వ్యాప్తస్పదాలినః
బ్రహ్మాదయశ్చ సూర్యాద్యా మహాభూతాదయః పరే. 3

కాలానుసారణస్పర్శ్యే ప్రయత్నే కాలయాపిణః
కాలాదేవ హి జాయంతే లీయంతే తత్ర సర్వదా. 4

యః కాలసోహమేవేతి త్వం చ కాలప్రవర్తిసి
తస్మాజ్జన్మ భృతాం జన్మనిధనాయ నివేద్యతే. 5

అవిభాజ్యో హి కాలోయం తథాపి ప్రవిధజ తే
తీర్థ్య సూచ్యాబ్జప్రతంతు యూవతా శేన భిధ్యతే. 6

స కాలో లవ ఇత్యుక్తస్తుతీ త్రింశల్ల వైర్భవేత్
తథోయం స్యా త్పతీః కాలో మాత్రా స్యాత్తద్ద్యయాన్వితా. 7

దృక్పక్ష్యణోః పరిక్షేపస్సు తు మాత్రా ప్రశస్యతే
మాత్రా స్టా దశభిః కాష్టా కాష్టా త్రింశద్యతా కలా. 8

కలాత్రింశతీణః ప్రోక్తః క్షణైష్ట ద్భిశ్చ నాదీకా
నాద్యీదయం ముహూ ర్తసాస్య త్తై శ్చతుర్భిచ్చ యామకః. 9

యామైశ్చతుర్భిద్భివస స్తథా రాత్రిర్భ వేత్ప్రియే
ఏవం దివానిశం కిం తు పూర్వార్హా దశ నాదీకాః. 10

మధ్యాహ్నే దశ నాదీ స్యాదపరష్టా స్తైవేవ చ
పూర్వరాత్రం చార్థ రాత్రం తజైవపరరాత్రకమ్. 11

దివసైః పంచదశభిః పక్షసాస్యచ్యుక్త సంజ్ఞకః
ద్వితీయః కృష్ణపక్షస్యాద్ ద్వాభ్యాం మాసస్సు జాయతే. 12

మాసాభ్యామృతుపరిణా స్యాన్మృతుభ్యాం కాలసంభవః
ఋతుత్రయం స్యాదయవం ద్వాభ్యాం సంవత్సరో భవేత్. 13

అష్టాదశప్రకారేణ కాలసప్తస్మా ద్విభజ్యతే
మాఘాదిమాసాః క్రమశో భవంతి శిశిరాదయః 14

శిశిరశ్చ వసంతశ్చ గ్రీష్మోష్ణౌ శరద్ధిమః
ఋతవో దక్షిణం తేషాం కథయామి శృణు ప్రయే. 15

హేమంతర్తు స్వరూపమ్

తల్లి సూర్యో దిశశ్చైవ హిమానీ కలుషీకృతాః
ఘామం ఘా మురజోమందో వాయుశ్శీతే ప్రభోభవః. 16

రోమా చకాలీ కాజేనో లవ్యః పుష్పితాస్తదా
పున్నాగలోధ్ర ఫలిని పుష్పామోదితవత్పుదా, 17

గజవాచీగోమహీషీ కాకాలాద్యాశ్చ గర్వితాః
సర్పితాన్తేయపటల సంఫన్నశే కునాదయః 18

సోష్ణబాష్పజలాః కూపాః పశ్యే చైవమంతికే ఋతే
శిశిరర్తు స్వరూపమ్ 19

శిశిరర్తు స్వరూపమ్

వనం హి శిశిరే కాలే చయం యాతి కఫస్వతః.
వసంతర్తు స్వరూపమ్ 20

వసంతర్తు స్వరూపమ్

వసంతే విమలా దిశాస్సూర్యశ్చాహుణదీధిరః
మలయానిలసంచారో నవపల్ల వశోభితాః. 20

సవీనత్యక్వలాశాఖచ్యా నృతాపర్వత పుష్పితాః
సహకాశోకవకుల మాధవీ చంపకోద్భవైః. 21

పలాశకాదిమైః పుష్పైః ప్రవిభాతి నవస్థనీ
భ్రమ ద్భ్రమరవిధ్వానకోకిలా లాపసంకులా. 22

శ్లేష్మకోపశ్చ భవతి కాలస్సూర్యోత్తమో హ్యయమ్
గ్రీష్మర్తు స్వరూపము 23

గ్రీష్మర్తు స్వరూపము

గ్రీష్మే తిక్తేకిరశ్శంఖోఽతసీ కుసుమన్నిభః.
సంతాపిత మహీదిక్కశ్మోషికాశేష భూరసః 23

దావాగ్ని నాతి జ్వలితా దిశోఘామిశ్చఘాసరాః
24

అనంతశంకర

- నైఋత్యో వాయురత్యు గో వాత్యా వో గాసుభా భవేత్ 25
- ఆతపస్వేదపవనైః ప్రాణినో జ్వరితా ఇవ 25
- సంతప్తః శోడమహిష మాతం నై రాకులీకృతాః 26
- చందాంశు కిరణో త్తప్త కుమ్భస్వల్ప జల్వాతాః 26
- కల్పోలితాస్త తాకాద్యాస్సంతప్త జలజంతః 27
- కర్ణకుమ్భ విశ్లేశైశ్చ పక్షైశ్చ పతితైర్ద్రుమాః 27
- సోమ్యాశ్చాయా విహీనాశ్చ వాయువ్యాకలితా భృశమ్ 28
- కుమ్భపతలతా గలాశ్శిరీహ కుసుమాజ్జ్వలాః 28
- శ్లేష్మకాయశ్చామదినం తస్వాద్యాద్యోశ్చయో భవేత్ 28
- వర్షర్తు స్వరూపమ్ 29
- వర్షక్రా పశ్చిమో వాయుర్గ్రహీ నవశృణావృతా 29
- భినైః ప్రథాంజనాభైశ్చ జలదైశ్చాది తాఖలా 30
- శక్రగోపావృతా పృథ్వీ సగ్వసస్య మనోహరా 30
- భూలతానివహచ్చన్నా జలక్లిన్నా చ పంకిలా 31
- మత్తకేకికుల క్రీడావృత్తవిస్తీర్ణ పీఠకా 31
- శేఖర నిధానబధిరీకృత దిగ్ముఖా 32
- కదంబకదలీజాతి కుటజామోద మేదురా 32
- ధారాధరాంబుధారాభి ఘోరనష్ట సరోయాహా 33
- ప్రభూతసలిలాపూర్ణ సోపానా దీర్ఘికా భృశమ్ 33
- పతిసంయోగ సదృశమహాకారా మహాజలాః 34
- పూర్ణోభయతటాంతాశ్చ నద్యస్సోమోపకాః 34
- నభస్సనితజీమూత ప్రోద్యద్విద్యుత్ప్ర దీపితమ్ 35
- అన్యోన్యాంబుద సంఘట్ట జాతనిర్మోష భీకంమ్ 35
- ఇంద్రచాపల సన్నేఘుచ్ఛాదితార్కే య మండలిమ్ 36
- వనం హృష్టాజమహిషకిచితక సంకులమ్ 36
- శ్లేష్మో షీగతరో వాయోః శోష విత్తచయస్తదా 36
- శరద్భృతు స్వరూపమ్ 37
- శరది స్ఫురితాభాశ్చ భానో స్త్రీష్టా మరీచయాః 37

- ప్రక్షీణ వారివిమల వాణిదోన్మక్త మార్గకాః
జ్యోతాస్సమృత రసాసిక్త మోదితాఃఘటంజరవః. 38
- స్ఫులితోడుకులాక్లిర్ణా రాత్రయశ్చ మనోహరాః
విమలాకాశరుచిరాః కామనీలోత్సవ సదాః. 39
- మహీ చాశ్వానపంకా చ కణికాపూర్ణ శాలికా
పదస్యః పుల్లకమలకమునోత్సల మండీతాః. 40
- ప్రహృష్టమీన హంసాలీ లీలాశాల తరంగికాః
అమలాంబుపరా క్లిర్ణాస్సానపాప హిప్రదాః. 41
- దిశః పుల్లరుచిరకాశ చామర శోభితాః
విమలామోదిత క్రౌంచమల్లికా హామండీతాః. 42
- సప్తచ్ఛదరజోయోగ దృష్టదంతికులం వనమ్
ప్రక్షీయతే తదా వాయుః పితృం కుప్యతి పార్వతి. 43

ఆదాన విసర్గకాల స్వరూపమ్

- దివానిశాది మధ్యాంశే శ్లేష్మసీత్ర సమీరణాః
కుప్యంతి ఋతవస్సర్వే ప్రవర్తంతే క్రమాచ్ఛివే. 44
- దినమాగ్నేయరూపం హ్యేద్రాత్రి స్సామ్యమయీ భవేత్
ద్వా చ పక్షే తదా దేవి ! ఋతు హేతుశ్చైశికా. 45
- తౌ ఋతు హేతుకాలస్సృగు దుష్టే మధునిదాఘకా
ప్రావృట్కోశరదృనూ శ్లేయో వర్షాకాలస్స ఉచ్యతే. 46
- ఋతుభిశ్శిశిరాద్యైస్తత్త్రిభిస్యాదు త్తరాయణమ్
తదా శ్లేయమితి శ్లేయమాదానం తదభవేత్ప్రియే. 47
- సూర్యానితా స్వభావేన భూమిసామ్య రహఃచ
కింతు మార్గవశాదేతావతు స్త ఖరరూక్షకా 48
- ఆదాతే బలం తేః ప్రాణీనాం ప్రతివాసరమ్
తిక్తః కషాయకటుకా ప్రబలాస్స్యుర్యశో త్రరమ్. 49
- ప్రావృడాద్యైశ్చ ఋతుశ్చిత్రిభిస్సర్వద్యేనాయనమ్
ఏతతోస్సమాత్మకింః ధి వస్సర్వాఖ్యమితి స్మృతమ్. 50

- ప్రకృత్యా శీతలా నృప్త్యా వాయుసోమూంబుదాః పరమ్ 51
బలినస్సుర్యతప్తస్మాత్సూర్యః క్షీణుదిర్భవేత్.
- గతే యాతల తాపేస్మిన్ ప్రాణినాం పఠింపరమ్ 52
కాలో బం విపృజతి ప్రబలాన్యున్యోత్తలమ్.
- అ తాన్లులవనా స్వాదు రసాస్నిగ్ధా భవంతిహి 53
హేమంతే శిశిరే పూర్ణం మద్యా శరది మద్యమమ్.
- గ్రీష్మే ప్రావృషి శీతం న్యాయే ర్వేమాం ప్రాణినాం బలమ్ 54
హేమంతర్తుచర్యా
రసస్య బలినశ్శీతపంవృతత్వాద్ధి మాగ మే.
- కౌష్ఠ్యగేశాన్ వికీర్ణత్వాత్పిండితో జక కేయతః 55
తితో బలియాంకౌష్ఠ్యాగ్నిస్తస్మింస్వల్పాకనో యది.
- నాయనా దీప్యతే వహ్నిః పచేద్దాహుంరసాదికాన్ 56
తిస్మాద్ధిమాగ మే సేవ్యో మధురో లవగాన్లుః.
- అథ దైర్ఘ్యాన్నిశానాం మక్షణా ప్రాతస్తరాం భవేత్ 57
దినచర్యా ప్రకారేణ విస్రజన్మ లమూత్రఃమ్.
- దంతకాష్ఠాదికం సర్వం విదధ్యాన్సౌరమేశ్వరి 58
తతో మూర్ధార్హ వాతఘ్నతైశేనాభ్యంగ మాచరేత్.
- గాత్రాభ్యంగ మర్దనం చ యావచ్ఛక్యో చ యథా సుఖమ్ 59
కుశలైర్బాహుయుద్ధం చ యావచ్ఛక్యో భక్షేత్తతః.
- గోధూమ చణ్డకైర్కుర్వన్మృతైశ్చో యథావిధి 60
స్నాత్వా కేశేయకేరక్తే లఘున్యస్తే సుసాంద్రకే.
- వాససీ పరిధాన్లువ కష్టూర్యా కుంతుమేన చ 61
కాలాగరుద్రవేణైస చర్మాం కర్వీత విగ్రహే.
- ధూపయేదేహా చికురాం కాలాగరుజ ధూపతః 62
చంపకం వకులం పుష్పం శతిపత్రం చ కైతకమ్.
- జవ్వాద్యైరుపలిప్తాని కృత్వా శీరసి ఛారయేత్ 63
గుడాసవం మద్యమశం మద్యం మాంసం చ మేదులమ్.
- స్నిగ్ధం మాంసరసం సోష్ఠం మాషగోధూమ పిష్టజాన్ 64
ఇహ్నుషీర వికారాంశ్చ సోష్ఠమన్నం తిలోద్భవమ్.

శౌచే సుభోష్టం సకలం సోమ్యం చారు మందిరమ్
శయనం కౌఠ్యక్షణ్ణ మృగలాజనకంబుతైః. 65

ప్రావౌరైశ్శుభకాశేయైః క్రమేగాస్త్రైః ముజ్జుటమ్
భవేవ్యధసూర్యా శూన్యవృక్షభాగేన శాంభవి! 66

స్వేదం చోపానహం నిత్యం హంపతీ పితృతాపితే
గర్భశేపే నివాసం చ వృత్తపీనోన్నతస్తపీః. 67

రథాంగ వృత్తసుశోభ్యో రంభా స్తంభోరుమండితాః
మద్యపాన మకోవృత్తావస్త్రు సగ్గంధ శోభితాః. 68

ప్రియాః ప్రీతాస్సమా శ్లిష్యేన్న బాధా శీతోహోషణా
కస్తూరీ కుకుమం చ ద్రం అవంగం జాతికాఫలమ్ 69

ప్రత్యేకం నిష్కమేకం స్వాత్సారః భవీరసంభవః
యంశ్యాన్తోడ శనిష్కం చ సర్వం పేష్యం హిమాంబునా. 70

గులికాం మరిచాకారం కుర్యాన్దౌర్గంధ్య నాశినీమ్
వాతశ్లేష్మహారా రుచ్యా గుటికైషా ప్రకీర్తితా. 71

గుటచ్యవ్యిరం చ తాబూలా యథేష్టం భక్ష మేత్సదా
ఏవం హేమంతచర్యా వ్యాత్

శిశిరర్తు చర్యా

శిశిరేష్యముమాచరేత్. 72

శ్లేష్మా చితస్యాన్నైర్రా భవేష్టై మంతికం విధమ్
అతా దాసభవం రూక్షం భవేచ్ఛితో మహత్తరైః. 73

వసంతర్తు చర్యా

శిశిరేషు చితశ్లేష్మా వసంతేర్కాంశునిద్రుతః
నాశయేజ్జాతరం వహ్నిం స్వయం తో యస్యభావతః. 74

జనయేద్రోగమఖలా తస్మాచ్ఛ్రీఘ్రం కఘం జయేత్
అపి వాసంతికా చర్యాం కపియాను మమ ప్రీయే 75

తీక్ష్ణాంజనచ్ఛర్దివస్త్రైర్వ్యాయామోవ్యర్తనైంపి
పాదభ్యాం మర్దనేనోష్ణ వారిష్ణానైంపి పాశేత్. 76

ఆ వం ద కం దః

- కామాయరక్త కౌసుంధ కాశేయవసనా చ 77
- పరిధాయ సకర్పూరాగరుణాంగాని ధూమయేత్ . 77
- కస్తూరీ కుంకమ హితైశ్చందనై శ్లేషయే త్రమమ్ 78
- చూత చ పక పున్నాగపూగకే సరపాలలమ్ 78
- మాధవీకేరికీ మల్లికాశోకనవ మాఠికాః 79
- జనాద్యైశ్లేపితాః కృత్వా వ హేత్కల్పార ముత్పలమ్ . 79
- మద్యం పంచవిధం ప్రోక్తం సర్వవ్యాధిహరం పరమ్ 80
- మాధవారిష్ట మాఠ్వీకాన వశీభువీరితాః . 80
- తైద్రైర్మద కరద్రవ్యై రచిత్తో మాధవస్మృతః 81
- చిరం మదకర ద్రవ్యం ఖనిత్వా ఘోషితం భవి . 81
- అరిష్టాయమితి క్షేయో మాఠ్వీకో గోస్తనీభవః 82
- అసవో మదకృత్ ద్రవ్యసవనాద్వా సమ ద్భవః . 82
- శీఘ్రిక్షు రసాజ్జల సీవ్యాః పంచ మయా మతాః 83
- కామినీవదనాం భోజనానితాశ్చిత్ర హరిణః . 83
- శ్రష్వాదివాసితా హృధ్యాః కాంతానయనరంజితాః 84
- పురాణః కలుకాస్తిక్తాః కిమాయాక్షేప్తహరిణః . 84
- మాతులుం గామ్రజంబూనాం పత్రపుష్ప ఫలాన్వితాః 85
- సుహృద్ భిస్సహ జంబీర రసార్ద్రక పలాండుకమ్ . 85
- జాంగలం వలం తూల్యం త దపం చ కృతం నవమ్ 86
- పురాణక్షౌ ద గోధూమయవషష్టిక శాలకాన్ . 86
- భిక్షేత్క ఫణ్సుం శాకం చ వ్యంజనం పానకం తథా 87
- అమద్యపస్త్ర తుంక్యంబు ముస్తాంబు క్షౌద్రవారి వా . 87
- ఖనిరాసవ వాకోద్ధ్యధితిం వాణీనాపిబేత్ 88
- ఉద్యానీ సాధకాచాద్యైర్మణివీ కాకకోదిభిః . 88
- కట్టిమైర్మూడితే చారుమంజువీ సురతోచితే 89
- కోకిలాలాపరుచిరే సుగంధ కుసుమోజ్జ్వలీ . 89
- బహుపాద పసచ్ఛాయా వారితోష్టాంశు దీధితౌ 90
- సమంతాత్పలిలా పూర్ణకుల్యాభిశ్శీలికృతే . 90

- మలయాళ సంహార శుభ్రశ్రమవారిశి 91
- నానా ప్రసూన సుధాశాఖానీనాల పండితే.
- లంబయాన సుగంధప్రస మకరంధాభిషే చితే 92
- ఉశీర పాటలీపం క్షిశోభితే బవవిస్తృతే
- పుష్పైరాక్షీర్ణితే మందళాలవృంతాని తోజ్యవే 93
- సమాసీనః ప్రియాలాప చతురాః కామశోలుసాః.
- కందర్పసర్వస్యా సూక్ష్మస్వచ్ఛాంబరాః ప్రియాః 94
- తరుణీ రమయన్ సోష్ఠీః కుర్వంస్తాభిర్మహారాః.
- సుహృద్భిరా నైస్సహితో మధ్యాంహం గమయేత్సుకే 95
- అతిశీత గరుస్సిగ్ధ స్వావృష్టు లవణాని చ.
- తిలేక్షుషీర వికృతిదివాస్వపాతి పిచ్చిలమ్ 96
- మర్ష్యం కౌరోదకం పూపం క్షేష్ట్రం వర్ణయేన్మథా.

రీష్మర్తు చర్యా

- గ్రీష్మే హ్యశ్శీర్ణ తీక్ష్ణ స్వాస్థ్యధర్మ భానుర్భువో రసాన్ 97
- స్నిగ్ధాం గుణాంశ్చ తపయేత్కస్తస్మాత్క్షయం వ్రజేత్.
- తేన వాయుశ్చిత్రస్పాచ్ఛ పూజైశ్శీతలైర్వలైః 98
- చందనాగరు కస్తూరీకుంకుమైశ్చ సుగంధభిః.
- ప్రసూనైర్వినిష్ఠైః పుల్లైర్వాసితే మల్లికాదిభిః 99
- కామినీ పీనవత్కో బదఘ్నాంబుని సుశోధితే.
- హ్రదే వా దీర్ఘికాయాం వా సంస్కృతాయాం యథావిధి 100
- ఆకర్ణపూర్ణ శయనవిరాజిత ముఖేందుభిః.
- మృకాల భూషణోద్భాసి శిరీష మృదునాహుభిః 101
- కిరూర ముక్తానుసుమ మాలామలయ తోజ్యవైః.
- సూక్ష్మకౌసుంధవసవబద్ధ మధ్య నితంబిభిః 102
- స్వనా త్రురరవాకృష్ట పారసారావరం జితైః.
- జలక్రీడాతి చతురస్నైం యుక్తః కామినీజనైః 103
- సంక్రీడత కరోన్మృక్త వారిసిక్తాంగ నాముఖిః.

ఆనందకందః

దృతి శృంగముఖోత్సుప్తవారిపేచిత విగ్రహః
తాభిర్భుజాంతరం శ్లిష్యంకుర్యన్ లీలాం ముహుర్ముహుః. 104

ఉత్తర్య చ వపుర్వప్రైయాద్వర్త్య చికురాం సుఖమ్
స్వచ్ఛే సూక్ష్మే కమాయే చ వసనే ధారయే త్తతః. 105

చందనాగరు కర్పూరైర్ధూపయే త్రైశ విగ్రహా
శ్రీ ఖండ చంద్ర కస్తూరీపంక చ్చుత విగ్రహః. 106

నేపాలమాలతి మల్లీపాటలీ శతపతకాః
సాగంధికం మరువకం హ్రీబేరం చ మృగాంజితైః. 107

సుగంధ తైలైర్లిప్తాని ధారయేత్కుసుమాని చ
అత్ర మద్యం న పేయం స్యాదధవా మద్యసాత్ప్యకైః. 108

స్వల్పం పేయం తు తేనేషేన్న తృప్తి శ్చేత్తదా జలైః
స్వాదుభిర్బహుభిర్యక్తం పిబేన్మద్యం యథాసుఖమ్. 109

తథా నోచేద్భవేద్ధాతు శోషోతర్దాహ మోహభాక్
శిథిలావయవక్షీణ ప్రాణబుద్ధిబలః ప్రియే! 110

మధురం శీతలం స్నిగ్ధం ద్రవం లఘు హితం భజేత్
సద్యస్సకర్మ రం లిహ్యేచ్ఛాశేయం జాంగలం పలమ్. 111

అమేదురం మాంసరం రసలాం పానకం పిబేత్
పంచసారం చ రాగం చ మాడవం చాధవా హితమ్. 112

(ర సా లా పా న కే)

శర్కరామరిచోఽకితం దధి హస్తవిలోడితమ్
ఏతద్దసాలా విఖ్యాతా రంభాపనస చూతజైః. 113

ఫలై స్సకర్మరాం భోభిర్నవమృత్సా త్రగం కృతమ్
ఈ పదఘ్నతి ఖ్యాతం పానకం తద్ధత్కరమ్. 114

(పంచ సారః)

మృద్వీకారాజ ఖర్జూర మధూక కసుమాని చ
శ్రీసర్దాక్షుద్ర ఖర్జూరీ మరిష్వఫలాని చ 115

శర్కరాంబునిష్యే దృఢం హస్తేన పేషయేత్
సంస్థాప్య నవమృచ్ఛాండే హ్యాయోజ్యైర్వస్తు శోధితమ్. 116

పంచసార ఇతి ఖ్యాత్యో హ్యవ్యో వాత కపాపమా:

(రాగషాడవ)

సితాక్షోద్రాది మధుర ద్రవ్యయుక్తం ఫలం చ యత్. 117

స్వచ్ఛం రాగం ఇతి క్షేమస్వర్గసంతాపనాశనః
అమనోవ సుపాండిత్యేహ్యం షాడవ కురితః. 118

సుచ వక్ష్యేణ సంకుర్ధః పేయషాడవ ఉచ్యతే
ఏతత్సచ విధు శ సం పాటలీచంప కాదిభిః. 119

ఏలయా వాసితం కుర్ధం మృద్భాంజే స్థాతే నవే
ఉరతాల వృంతస్య వాయునా శీతలీకృతమ్. 120

మోచమోచదలోపేత మేమా సామాప్యసంస్కృతిః
అథ నూతన భాండాంతః పూతం స్వాదు నిర్మలమ్. 121

పాటలీకేతకీఫుష్ప కర్పూర సురభీకృతమ్
సాం దాంబరేణ సంవీతం తాలవృక్షైస్సు శీతలమ్. 122

పిబేజ్యం తాలకలపూగ ఇర్జూరపాదపైః
నాలికేరామ్రపనస జంబూలున్నాగ చంపకైః. 123

కర ప్రచేమ వ్యాలంబి ఫలఫుష్పిక గుచ్ఛకైః
ద్రాక్షోస్తబక సంఫన్న శాఖాంతఃత రాజితైః. 124

మాధవీస్త బకాలీన భృంగీతాభివందితైః
నానాసుగంధి తర్వాభి ర్వార్యమావారక దీప్తకైః. 125

హంససారస కారండ శోధమాన ఏవోవరే
పరితః ప్రవహన్కుల్యా తరంగా నిలశీతతే. 126

నృత్యతేక కలాకీర్ణ గోకిలాలాప శోభితే
శారికాశుక సంల్లాపముహ్య న్నానవతీజనే. 127

ఉచ్యానే వాలశీరవృక్షో సలిలస చితే
మృగాల పద్మకల్పాశోత్పల పల్లవనిర్మితే. 128

సుగంధిపుష్పమాలాభిర్లంబమానే సుశీతతే
అద్భ్రాంబరైశ్చ రచితచ్ఛాయానవపటాలికే. 129

- మాధవీమండపే రమ్యే సర్వసంతాపహారిణి 130
 కదలీ మృగాల కుసుమ పల్లవైః పరికల్పితామ్.
- చాదూ త్రమచ్ఛదపటాం హిమాంబుపరిషే చితామ్ 131
 శయ్యామత్యం తమృదులాం సంతాపశ్రమహారిణీమ్.
- కుమార శీతలత రైశ్చర్ష వస్త్రాభి పూడితైః 132
 సూక్ష్మైర్బల లవైస్సిక్తస్స వయోభిస్సమన్వితైః.
- మధ్యాహ్న గమయేదేవం తథా ధారాగృహేధవా 133
 దీప్యం పుస్తయయా కాంతా స్తనహస్త ముఖచ్యుతైః.
- వాలో శీరాంబు భిశ్శీతే స్వచ్ఛస్ఫటిక పద్మకే 134
 కర్పూర చందనాలిప్తే లుకంస్తాప ప్రశాంతయే.
- ప్రత్యగ్రస్తానశీతాంగ్యో ముక్తాధరణభూషితాః 135
 మృగాల చందనాలేపా మృగాలవలయాన్వితాః
- స్వచ్ఛాంబరాతి రూచిరాః ప్రమదాస్తాప హారిణీః 136
 చుంబనాలింగనా స్పర్శైస్తాప్షయం పరిహాసయన్.
- పుష్పమాలా విరచిత వితాన పరిశోభితే 137
 శీతాంశుకిరణస్పర్శ ద్రవచ్ఛంద్రోపలోజ్జ్వలైః.
- చంద్రికా కాంతిలసితే మందానిలవిరాజితే 138
 సౌధస్థలే సమాసీనశ్శశాంక కిరణాహ్వాయాన్.
- భూషణశీత తా రేచుకిరణైశ్శీతలీ కృతమ్ 139
 సుశర్కరం విభ్రష్టిరం మహిషం బలకృద్ధతమ్.
- నిదాఘహం శరీరస్య మాలాచందఘారిణాః 140
 స్వచ్ఛాంశుకావృతాంగస్య సమాప్తరతికర్మణాః
- జలార్ద్రాంశుకవాతేన తాలవృంతానిలేన చ 141
 విస్తారి తాబ్జవ్రతస్య వీజనైశ్చాంబు వర్షిభిః
- మమూరతాలవృంతైశ్చ తథా చ హరిచందనైః 142
 కర్పూరముల్లికా ముక్తామాలా భిర్మధురైః ప్రీయే!
- శారికాశుక బాలానామాలాపైర్చి సభూషణైః 143
 పుల్లకల్పారకమలసిలోత్పల విరాజితైః.

కర్పూర చందనాశేపైః కాంకేశ్చ ప్రమదాజనైః
 తాపస్సంహ్రాయతే చాస్య చాదానోష్ణాభితాపివః. 144
 సక్తుకట్యమ్ములవణరూక్షాయాసాత వాస్త్యకేత్

వర్షర్తు చ ర్ష్యా

అథాతో వార్షికీం చర్ష్యాం శ్రుణు వత్స్యామి తైరవి !. 145

అదావక్షీణాధాతునాం నరాణాం జరరావలః
 క్షీణోపి వర్షాసమయే దోషైస్సీదతి సర్వరమ్. 146

సవారివారిదవ్రాతతిరోహిత దివాశరే
 వ్యోమి రుంఝాసమీరేణ శీతలేన తుమారిణా. 147

వారస్యాక్కుపితోత్పంథం ప్రతప్తాయా నిదాభుతః
 భూమేర్మేఘాదిసిక్తాయా బాషైః కాలస్వభావతః. 148

అస్తువాకైశ్చ లూతాది మలిసైస్సలితై స్తథా
 పిత్రం కుస్యతి చాత్మర్థం దుర్దివత్వాచ్చ జాతరః. 149

పసీషసీదతి తేనైవ క్షేష్టా కుస్యతి దుస్తరః
 ఏవమన్యోస్య దుష్టాస్సుస్యోపాసానధారణం తతః. 150

మర్దనం చ శిరోభ్యంగం తైలైర్నారాయణైర్భక్షేత్
 ఉష్ణోదక్షైశ్చ బహుభిషాన్సుత్వా సమార్జయే త్తనుమ్. 151

రక్తం చాప్యథవా శుక్లం మాంజిష్ఠం వాఘ ధారయేత్
 సాంద్రేణాగరు దూపేన శరీరం ఘాపయేచ్ఛివే ! 152

కస్తూరీం కుంకుమం చారూ భక్షేత్కా-లాగరుద్గ్రవమ్
 కుటజం కేతకీం జాతం మరువం కరివీరకమ్. 153

స్నిగ్ధజాంగల మాంసాని సంస్కృతాంస్త ద్రసాన పి
 ముద్గాఢ కకులుత్థానాం పిబేద్యూషం చ సంస్కృతమ్. 154

అరిష్టాఖ్యం చ మైరేయం పురాణమథవా పిబేత్
 సోవర్చలయితం మస్తు పంచకోల రజోయితమ్. 155

భక్షేదుష్ణకరం సర్వం తుర్ధకోష్టో భవేన్నరః
 కుర్వ్యాత్కమాయ బస్తిం చ తర్జ్జణాన్యాశేసం భక్షేత్. 156

- 157 దివ్యం వా కౌపముదకం శ్రుతం పేయం సుభావహమ్
అత్యంతవార వర్షేహిషి ప్రాయేణ లవణాఘ్రికమ్.
- 158 మధురం లఘు సక్షేద్రం శుష్కనిస్తాలితాని చ
వ్యంజనాని చ తైలం చ వటకాంపర్పటాంభశేత్.
- 160 యథాసుఖం చ తాంబూలం కస్తూరీఫలసంయుతమ్
నేతేవసీ (!) స్వాదగరుధూపితాంబర మావహేత్.
- 160 సుగంధావయవస్తి శ్చే త్సౌధే భూబాష్పవర్జితే
తుషారశీతరహితే సురమ్యేగరుధూపితే.
- 161 దీవా సుప్తిం వదీతోయం సక్తుం జలఘృతాఘృతమ్
వ్యాయామమర్క-కిరణం సంగమాత్యంతికం త్యజేత్.

శ ర దృ తు చ ర్చ య

- 162 ఆఘాతశ్శారదీం చర్యం వక్ష్యేమి శ్రుణు వాంఙ్మయి!
వర్షక్తా శీతవృష్టిభ్యాం సహసైవ రహే కర్తే.
- 163 తప్తాంగానాం పృణాం పిత్తం చిత్తం వృష్టే తు శారదే
సుతరాం కుప్యతి తదా తస్మాప్సిత్తాపనుత్తయే.
- 164 పిత్తఘ్నతైలేనాభ్యంగ మర్దనం మృదు కల్పయేత్
సుభోష్ణవారిణా స్నానం శుక్లకాషాయమంబరమ్.
- 165 ఘృత్వా చాగరు కర్పూర ధూమేనాంగాని లేపయేత్
భద్రాక్షి హిమలిప్తాంగః కేతకీఫలకానిచ.
- 166 చంపకాంబుజపత్రాణి వహేస్మగమదాన్వితమ్
విలేచనం శిరమోక్షం తిక్తాజ్యాస్వాదనం భజేత్.
- 167 శాలిగోధూమముద్గం చ పటోలక్షౌద్రశీర్షికాః
బాంగలం పిశితం తిక్తం కషాయం మధురాంభశేత్.
- 168 బుధుక్షీతస్తు లఘున్నం ధాత్రీం శీఘ్రం ఘృతం పయః
పానకం యావసం చేతోనాలికోదకం నవమ్.
- 169 అకస్త్యోదయసంశుద్ధనిర్విషం లఘు శీతలమ్
అర్కేందుకిరణో త్త పశీతం హంసోదకం పితేత్.
- 170 మూర్ధయూషం వ్రదోషే తు హిమచందన చర్చితః
సుగంధమాలానికౌత వసనాలం కృతఃసుకః.

- ముక్తమాలాపరిహార సుగంధోశ్నిరతేపితః
రమ్యారామాపరివృతే హర్యే జ్యోత్స్నాతి సుందరే. 171
- సమాసేనశ్చంద్రపాదాన్ సేవేత తరుణీయుతః
స్వాదం స్వాదంశ్చేక్షుదండాం పితృఘ్నమదిరామపి. 172
- శాయం శాయం సుఖం తిష్ఠం క్రీడయం కామినీజనమ్
యవతౌరాది కాంతౌరాంహిమ మాతృప్తి భోజనమ్. 173
- తిలలైలం రవికారాందివా నిద్రాం వసాం దధి
తీక్ష్ణం మద్యం త్యతేత్వస్తు ప్రాచీనాయం చ పితృకృత్. 174

నర్వర్షు సాదారణీ చర్యా

- అథ సాధారణీ చర్యా సంక్షేపాద్యక్ష్యతే శివే!
స్వాద్వస్తు లవణాంప్రాయో హిమవర్షాగమే భతేత్. 175
- తిక్తోమణి కషాయాంశ్చ నసంతే నితరాం భతేత్
నిదా ఘే మధురప్రాయం భతేద్వర్షాత్యయే పునః. 176
- తిక్తస్వాదు కషాయాంశ్చ వర్షరా చ భతేత్క్రమాత్
మద్యా రూక్షోష్ణమశ్చీయాగ్రీమే స్నిగ్ధం చ శీతలమ్. 177
- ప్రావృట శిశిరహేమంతే స్నిగ్ధం చోష్ణతరం భతేత్
మేఘాత్యయే రూక్షశీతం విధినానేవ సేవయేత్. 178
- తత్తదృశూక్తానధికానసాంసేవేత చాన్యహమ్
అన్యానపి రసాంపర్వానల్పమాత్రం యథారుచి. 179
- ఏకస్యాంత్యం చ సప్తాహమవ్యస్య దినసప్తకమ్
ఏవం చతుర్షశాదివమ్మతు సంధితి స్మృతః. 180
- వర్షమానామృతోశ్చర్యాం మందం మందం సముత్ప్రతేత్
అగామిన ఋతోశ్చర్యా మృతు సంధా భతేత్క్రమాత్. 181
- సాత్యై దవ్యనిసర్లాచ్చ హ్యసాత్యైద్రవ్యసేవనాత్
రోగా భవంతి తస్మాత్తచ్ఛీల త్యాగా శనైర్వతేత్. 182
- ఋతుచర్యాఽతి భజన్నాయురారోగ్యమాప్నోయాత్
అన్నపాకక్రమో ధానుమలాద్యత్పత్తి క్రమశ్చ
అన్నపాకక్రమం వక్ష్యే సమాసేన సురార్పితే! 183

- భుక్తమన్నం చ సకలం కోవ్యకం ప్రాణవాయునా
ఆహృతం తదద్రవైర్భిన్న సంఘాతం మార్దవం పునః. 184
- షేషేన నీలం కోష్ఠాగ్నిరామాశయగతం పచేత్
సమానవాయునోదీప్తో జాతరస్తు యథా బహిః. 185
- స్థాలీఘం తండులం తోయం పచేదన్నం చ పావకః
భుక్తమాత్రేణ తత్సర్వం పక్షసం మధురాయతే. 186
- పచ్యమానం కఘాత్పవ్యైః ఘేనస్యాం మధురాదిభిః
ఘేనస్తు కఘతత్వం యాత్యమ్లుతాం చ విదాహతః. 187
- ఆమాశయాచ్యుతం తచ్చ పీత్తం భవతి నిర్మలమ్
పక్వాశయమను ప్రాప్తమగ్నినా పరిశోషితమ్. 188
- పిండితం పరిపక్వం స్యాన్మహతః పాకతః కటుః
పార్థివశ్చాప్య ఆగ్నేయో వాయవ్యశ్చేతి నామసుః. 189
- పంచోష్ణాణః పార్థి వాదీనన్నానను పచంతి చ
పంచాహారగుణాం పక్వాంస్తథా భూతుగుణానసి. 190
- పుథక్ పుథక్ యథాస్వం చ పుష్టం త్యేతే యథాసుఖమ్
భౌమో భౌమాంస్తైవైవాన్యానస్యే దేహగతాం క్రమాత్. 191
- పక్వం తదన్నం ద్వివిధం క్షిప్తసారప్రళేదతః
క్షిప్తం తు ద్వివిధం చాచ్ఛం మూత్రం సాంద్రం శక్రుద్భవేత్. 192
- పునస్సారం పచంత్యేవ యథాస్వం సస్తవహూయః
థాతుగాస్తు తతో దేవి! రసాద్రక్తం భవేత్తతః. 193
- మాంసం మాంసాద్భవేన్నేదస్తస్మాదస్థి ప్రజాయతే
అస్థో మజ్జా తతశ్చక్రం శుక్రాద్గర్భో భవేత్ప్రయే. 194
- ప్రసాదశేషజావ్యత్యే రసాస్తవ్యమస్మక్తతః
సీరాశ్చ కండరా మాంసాత్పట త్వచశ్చ వసా భవేత్. 195
- మేదసస్నాయుసంధి చ శేషం నశ్యత్యతః పరమ్
రసస్య క్షిప్తం క్లేష్మా స్యాదస్పృజః పీత్తమేవ చ. 196
- మాంసస్య క్షిప్తం ఖరులా మేదసో ఘర్మవారి చ
అస్థో రోమాణి కేశాస్సుర్మజాయాస్త్యేవిటత్వచామ్. 197

- శ్రీహనుక్షస్య చౌజస్యైత్రమాధాతు మలాస్సస్మృతాః
శీట్లం ప్రసాదో భవతి ధాతునాం పరిపాకతః. 198
- ఇతరేతర సంప్తంభా ధాతుశ్రీహనుషరంపరా
అహారాత్సాను జీర్ణాద్యో జాతస్సారో రసోహనుః. 199
- తస్మాద్రసస్త్వ ధాతునాం రక్షాదీనం చ వర్ధనః
వరాణాం ధాతవాస్సప్త సంతి శ్రీణాం యథా తథా. 200
- పుంసాం శుక్లం చ శిరసి నారీణాం హృష్టమానసే
పతిసంగే తు తచ్చుక్లం ప్రవంతి స్మరమందిరే. 201
- తచ్చాంబు సదృశం స్వచ్ఛం సౌమ్యం గర్భాయ నో భవేత్
భుక్తమన్నం దివారాతం శుక్లవృద్ధిం కరోతి తత్. 202
- సప్తాహోదచ్చశుక్లం స్యాన్నాసాద్గర్భశుభం హి తత్
ఏవం పాకక్రమేనైవ భవేత్సాగ్నా తురాంబుకే. 203
- వృష్యోషధ ప్రభావేణ పద్యశుక్లాది జాయతే
చంక్రమద్యోభ్యధాతునాం పరివృత్తి స్సదా భవేత్. 204

పాచకాగ్ని స్వరూపమ్

- జాతరో ఛాతికత్నైవ ధాతవియోగ్నయ స్సృతాః
ఏతేషు జాతరశ్శేషో యేనాన్నం పరివర్తయే, 205
- స యేవ మూలం సర్వేషామగ్నేనాం తక్షయే యయః
తదవృద్ధా చ భవేదవృద్ధి ఫ్లమూలం జీతం బలమ్. 206
- జీవి! తస్మాద్ధత్వైస్యాత్స్మై రన్నపానాఖ్య దారుభిః
పాలయే త్తం ప్రయత్నేన తదాయత్తా హ్యరోగతా. 207
- చతుర్విధస్స ఏవాగ్ని సీర్ణో మందస్సమోసమః!
వీత్తాభిమూర్ఛితే నాయా సమానే తీర్ణపావకః. 208
- అసమ్యగ్భూతు వా భుక్తం వచేచ్ఛీఘ్రం తు పితృజాన్
రోగాంకుర్యాత్తు మందాగ్నిస్సమానే కథపీడితే. 209
- సమ్యగ్భుక్తం మితం వాపి హితం చాన్నం చిరాత్పచేత్
వక్తశోషాధానతాశ్చ గౌరవం చాంత్రమాజనమ్. 210
- అలోపమసకృత్కుర్యాన్వేష్టవృజానామ యానపి
స్వస్థానస్థే సమానే తు సమోగ్నిరభిధీయతే. 211

ఆనందకండ :

- సమ్యక్సృక్తం పచేతాకలే త్యాగోగ్యఫలదో భవేత్ 212
అసమాగ్నిరమార్గస్థే సమానే స్యాత్సుభోజనమ్.
- చిరాత్పచేత్తు దుర్బుక్త మచిరాద్వాత జాంగచాన్ 213
కుర్యాత్తస్మాదప్రమత్తస్సమాగ్నిం రక్షయేత్ప్రియే!
- యామద్వయే పచేత్తీష్ణక్షద్యమాన్మంద పావకః 214
శృచ్ఛాదనన్మం సమాగ్నిస్తు చతుర్యామాత్పచేత్సుఖమ్.
- అసమాగ్నిః కదాచిత్తు శీఘ్రం వా మందమేవ వా 215
నాభిస్థానే స్థితో వహ్నిస్సర్వేషాం ప్రాణినాదాపి.
- గజోష్ణతురగాదీనాం వహ్నిరంగుష్ఠమాత్రకః 216
పశుమర్త్యమృగాణాం చ యవమాత్రాసలో భవేత్.
- గృహోల్పాకబకాదీనాం జాతరాగ్నిస్థిలోన్మితాః 217
శృమికీటాదిజంతునాం కేశమాత్రో పుతాశనః,
- ప్రదీప్తో జాతరో వహ్నిరాదావన్నం పచేత్తేతః 218
అన్నాభావే పచేద్దోషాందోషే క్షీణే పచేత్తేతః.
- భాతుంభాతుక్షయే ప్రాణాంసంహారేత్ప్రాణీనాం పరమ్
ఇది శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకండే అమృతీకరణ విశ్రాంతా
ఏకోసవినోల్లాసః !

వింశ డిల్లా సః
యో గర సాయ న మ్

- శ్రీ భైరవీ :-
దేవ దేవ కృపాంభోధే! కాలకందర్పనాశకే! 1
అష్టమూర్తే మహామూర్తే సంచకృత్యపరాయణ!
- ప్రపంచితం జగత్సర్వం త్ర్యంబక త్రిపురాంతక! 2
జటాకలితభోగీంద్ర పుతాక తక్లాంత చంద్రమః.
- సూర్యేందు వహ్నినయన స్కేరపంచానన ప్రభో! 3
కుండలాహి ఘోరత్నద్యోత మానకపోలభూః

కుందాగ్రదంత సుభాగవల్లవా ధరశోభిత !
హాలాహాలాసితగల సప్తభోగీంద్ర భూషణ ! 4

మహాహివలయ ప్రోద్యదప్టా దశభుజోజ్వల !
సర్వదివ్యాయుధోపేత వరవ్యాఘ్రాణాంబర ! 5

నమస్తురాసురాధీశ శమకుటోత్పల రశ్మిభిః
నీరాజిత పదద్వంద్వ యోగిజన్మ జరాపహ ! 6

సచ్చిదానందవిభవ ప్రసన్న కరుణాంబుధే !
ఓం కారగమ్య విమలాతకర్యాచింత్యా ప్రమేయ జోః. 7

స్తోతా స్తుత్యస్తుతిస్తం హి కర్తా కార్యం చ కారకః
సర్వేపి హి త్వమేవాసి ప్రసీద పరమేశ్వర. 8

త్వన్నాయయా జగత్సర్వం సృష్టం త్రాతం హతం తథా
త్వం భూస్వమాపస్త్యం వహిషస్త్యం వాయుస్త్యం నభశ్శకే. 9

రవిస్త్యం పరమాత్మాత్వం గుణాస్త్యం ప్రకృతిస్తథా
పురుషస్త్యం మనస్త్యం చ బుద్ధిశ్చిత్తమహం కృతిః. 10

రసాయనం చ సకలమాఖ్యాతుం చ సవిస్తరమ్
అజ్ఞాపయాహం యది కే హృద్యా ప్రాణాత్రియా విభో. 11

జవస్మక్తిం కథం నాథ ! యోగరూపం చ కీదృశమ్
అనుగృహ్లాప్య దేవేశ ! సుఖోపాయం భవాపహమ్. 12

శ్రుత్వా స్తుతిం స్మితముఖో శైరవః పరయా ముదా
ఉవాచ దేవీం కల్యాణీం పర్వతాధిప వందినీమ్. 13

శ్రీ శైరవః :—
సాధు సాధు మహామాయే ! సర్వం వేత్సి సనాతనే !

తథాపి పృచ్ఛసీశాని ! లోకానాం హితకామ్యయా.
ప్రవక్ష్యామి సమాసేన సావధానం శ్రుణు ప్రియే ! 14

త్వత్తోన్యా వల్లభా కా మే రహస్యాథ విభాషణే.
జీవన్ముక్త లక్ష్మణమ్ 15

శ్రుణు వక్ష్యామి దేవేశి ! జవస్మక్తస్య లక్షణమ్
కామం క్రోధం భయం లోభం మదం మోహం చ మత్సరమ్. 16

- 17 మానం లజ్జాం కులం శీలం కుత్సాం దంభం చ వంచనామ్
అవిద్యాం జడతాం గర్వం శీతమష్టం తథాశపమ్.
 - 18 వాతం సుఖం చ దుఃఖం చ పాపం పుణ్యాం కిశాహితమ్
తాపత్రయం పుత్రమిత్రకలత్రాదీని యస్త్యకేత్.
 - 19 న సక్తస్సర్వవిషయే తత్సచింతాపరాయణః
పద్మపత్రమివాం భోభిర్నిర్లిప్త హృదయో భవేత్.
 - 20 మైత్రీకృతా (పా) పటోపియమదైతైర్నందితాశయః
విహితాముష్మిక సుఖప్రాప్తికార్యావితక్తిభీః.
 - 21 నిత్యా నిత్య వివేకజ్ఞో హ్యంతః కరణనిర్మలః
జరామరణ హీనశ్చ శివసామగ్నసాత్మవాన్.
 - 22 జవన్ముక్తస్స విక్షేయస్తీర్ణ సంసారసాగరః
దైవదైత్యాదిభిర్నంద్యస్స సేవ్యస్స గురుశ్శిష్యః.
 - 23 యథాహం సర్వలోకేషు పూజనీయో మహేశ్వరి !
తథానా సర్వలోకేషు సర్వైస్సంపూజ్యతే సదా.
 - 24 దేహంతేషు తు ముక్తిర్యా ప్రాణినాం సాప్రయోజనా
దేహంతే దేహినస్సర్వే ముక్తిం యాంతి న సంశయః.
 - 25 భగవంద్రావణానుక్తిర్భవేచ్ఛేర్ష్యభావయః
పక్షిణో వృషభా మేషాః కిం ముక్తాస్తీపురాంబికే.
 - 26 శోణో విబ్బుత్రసేవాయాం యది ముక్తిర్భవేత్ప్రియే !
కపిశ్చ సూకరాద్యాశ్చ కథం ముక్తా భవంతి కే.
 - 27 న కేవలామరత్వాచ్చ న శివత్వాగ్భవేత్తథా
తదద్యయోశ్మేలనాచ్చ స్యాజ్జీవముక్తిరియం స్మృతా.
 - 28 సర్వస్మింసమయే శాస్త్రే ముక్తి రస్యంత కాలదా
న దృశ్యతే కరాంత ఫలమణివత్సా చ శాంభవి !
 - 29 అతిగోప్యమవాచ్యం యద్దేవానామపి దుర్లభమ్
కథయిష్యామి దేవేశి ! దేహస్థైర్యం సదాశనమ్.
- జీవన్ముక్తిసాధక శరీరస్థైర్య సంపాదనోపాయః యోగసిద్ధిః
శివత్వం శేచరత్వం చ సర్వసిద్ధివదం శుభమ్

దేహం వినా న కిందిత్యాద్యేహోయం సర్వసాధనమ్. 30

తస్మాద్దేహం ప్రయత్నేన రక్షయేత్సర్వ తస్మాదా
దేహసాతే ధర్మనాశో ధర్మనాశే క్రియాచ్యుతిః. 31

క్రియాచ్యుతౌ కుతో యోగో యోగభంకే న చిద్భవేత్
చిదభావే కుతో మోక్షో మోక్షే భ్రష్టే న కించన. 32

అన్యోపాయ శతేనాపి న దేహో ధార్యతే సదా
సారదః పవనశ్చ స్యాత్సర్వసిద్ధిద ఉత్తమః. 33

సమూర్ఘ్నికౌ మృతౌ బద్ధాపుణ్ణా పవనసారదా
క్రమాద్రోగహతా నిత్యం మృత్యుహ్నో భేదరప్రదా. 34

రసః పూర్వం మయా భ్యాతో భునా వాయుః ప్రశస్యతే
వాయోస్సంధారణాజ్ఞానం జ్ఞానాన్మోక్షః ప్రజాయతే. 35

సర్వేహం దేహమూలం స్యాత్తస్థైర్యే హవనః ప్రభుః
పరస్మాదక్షరా త్తస్మాదాకాశం సమభూత్తతః. 36

వాయుస్తస్మాచ్చ దహనస్తస్మాదాపస్తతో మహి
యేతేహం సంభూతానామక్షరం కారణం పరమ్. 37

వ్యోమ శబ్దాత్కం వాయుశ్చైవ సర్వైశ్చో భవేత్
వహ్నిశ్చైవ సర్వరూప మయస్ఫులిల ముచ్యతే. 38

శబ్దరూపస్పర్శసాత్కం భూమ్నోవేషః
శబ్దరూపస స్పంద్యగంధరూపా భవేత్ప్రయే. 39

భూవాప్యగ్న్య నిలాకాశాధమా ర్ష్యత్యైవ దేవతాః
బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ దుద్రశ్చ మహేశ్వర సదాశివా. 40

భూమిర్మహ్నోబు సంమగ్నా తాశ్చ గ్రస్తా మహాగ్నినా
స చ చందసమీరేణ శమితస్సపి పార్వతి ! 41

వ్యోమి లీనః క్రమాత్తస్మాదాకాశాదుద్యవంతి తే
అంత్రోహస్థితం వ్యాప్తం నిరాధారం నిరాశ్రయమ్. 42

ఆకాశం చేతనా ద్యాయుః పద్మింద్యాయన బంధనమ్
జగత్ప్రాణమయం వాయుం చిదానందప్రదం జలమ్. 43

నిశ్చలమునకు యుక్తా వాయువత్స్యత్స భవరః
అసంకరాన్నిసంపీష్టం కథాంతం జగతాం త్రయమ్. 44

శేషో ధ్యాత్యా న్యహృదయే నాన్నినా ప తు బాధ్యతే
సుధాతరంగనికరణ్ణవ్యమాకమహితలమ్. 45

అక్షత్యం భావయంస్వాంజే వారి తం సహి బాధతే
అభూతలచరాకాంతం భూతలం భూతసంప్లవమ్. 46

హృదయే భావయన్నిత్యం తస్య నో పార్థివం భయమ్
యద్యద్భావయతే చిత్తే త త్తదూపమనాత్మయాత్. 47

యథాన్నిత్యం వ్రతేశాః షః కీటో భమరతాం యథా
యో గాం గా ని 48

అసనం ప్రాణనియమః ప్రత్యాహారశ్చ భారణా.
ధ్యానం సమాధిష్టోఽథ స్మర్యోగాంగాని క్రమేణ చ

అ స న వి డిః 49
చతురశీతిలక్షాణి హ్యసనాని భవంతి హి.
తేషు ముఖ్యాసనే ద్వే చ సిద్ధపద్మాసనే స్మృతే

ని డ్ధా స న మ్ 50
స్వయోనిం వాదమూలేన చై కేన ఘటయేదదృఢమ్.
అన్యచ్చరణమూలం చ మేహనోపతి విన్యసేత్

అవక్రాంగస్సమాసీనో పశీభూ కేంద్రియః ప్రియే. 51
నిశ్చలాక్షో భ్రువోర్బద్ధ్యం పత్యన్నిశ్చలమానసః
సిద్ధాసనమిదం జ్ఞేయం ముక్తిమార్గప్రదాయకమ్.

ప ద్మా స న మ్ 52
దక్షిణోశా పదం వామం వామోశా దక్షిణం పదమ్ 53
విన్యస్య కరయగ్నేన పృష్ఠభాగగతేన చ.

విపరీతేన చాంగుష్ఠం వామం వామకశేణ చ 54
దక్షిణం దక్షిణేనైవ దృఢం ధృత్వా నిజోరసి.
విన్యస్య చుబుకం ధ్యాయేన్నాసాగ్రం సంయతేంద్రియః

నీతత్పద్మాసనం ఖ్యాతం పర్యతోగనిబర్హణమ్. 55

ప్రాణాయామః

(అక్షరములు)

- అక్షరం తు గుణస్థానైశ్చ కర్మల పరామృతమ్
వాదిసాకాంక్షలోకేతం బాలాదుణ సమప్రథమ్. 56
- స్వాధిష్ఠానం పడదలాబ్ధం వాదిలాం తాక్షరరాన్వితమ్
విద్యుత్ప్రళం తతో దేవి! కత్కాథం మనీపూరకమ్. 57
- వాదిసాకాంక్ష సంయుక్తం నాథా దలకతాత్మకమ్
అనాహతం సువర్ణాథం ద్యావకశ్చకద సంజమ్. 58
- హృదయే వాదిసాకాంక్షం విశుద్ధిస్తు ప్రకస్యతే
షోడశారం మహాపద్మం షోడశస్వర భూషితమ్. 59
- అక్షరప్రకం ద్వయదలం పద్మహస్త విరాజితమ్
శ్వేతమేవం క్రమాదేవి! పట్నక్రం సముదాహృతమ్. 60
- నాభరథ స్తాస్మేభ్యోపరిష్టాత్కండ ఉచ్యతే
విహంగమాండ సంకాశస్త్ర నాడిసముదృహ. 61
- పప్రతద్వి సహస్రాస్యస్తాసు ముఖ్యా దశ స్మృతాః
ఇదా చ ప్రథమా నాడి పింగలా చ ద్వితీయకాం. 62
- సుఖమ్నా చ తృతీయా స్వాధ్వాంధారీ చ చతుర్థికా
పంచమీ హస్తీశ్చోక్త్యా స్వాత్మే పూషా తరస్వినీ. 63
- సప్తమ్యలంబుమా నాడి చాష్టమీ చ నవమాస్మృతా
దశమీ శంఖినీ చైవ దశమీ చ క్రమేణ హి. 64
- ఏతాస్తు ప్రాణవాహినో వాయవస్తు జపాస్మృతాః
ప్రాణాసానా తథా వ్యానోదానా చైవ సమావహః. 65
- నాగః కూర్మశ్చ కృకలో దేవత్వో ధనంజయః
సర్వేషు నాడిచక్రేషు వర్తంతే దశ వాయవః. 66
- నామదక్షిణమార్గాశ్చామధ ఉర్ధ్వం చ చంచలాః
ప్రాణాసానవతో జీవః ప్రధానతి క దృశ్యతే. 67
- హస్తాశ్చామూహతో భూమా శంకుతో వశ్చిరో యథా
ప్రాణాసాన పరితీ ప్రప్రథా జీవోపి వశ్చిరః. 68

- ప్రాణాపాన సమాకర్షే తథా ప్రాణమపానతః
విహింశచ్చర్షణకాలేణ సకారేణాంతరావిశేత్. 69
- హంసస్సహం మనుమముం సజా తపో జపేత్ప్రియే
వీకవింశత్సహసం చ పటకతాధికమీశ్వరి! 70
- హంసమంత్రస్య సంఖ్యా స్యాదహారాశ్రేణ సర్వదా
హంసాభాయం మహామంత్రో హ్యజపేతి ప్రకీర్తితః. 71
- జపాశ్చేయం చ గాయత్రీ యమికైవల్యదాయినీ
వీరత్సమం తపో జ్ఞానం జపః పుణ్యం న కించన. 72
- అనుచ్ఛార్యా హ్యవర్ణా చ కుండలిన్యా స్సముద్భవా
ప్రాణసంచారిణీ హ్యేషా జ్ఞాతవ్యా యోగిభిస్సదా. 73
- మాతా కుండలిని శక్తిః కందాదూర్ధ్వం ప్రతిష్ఠితా
అష్టధా పరివృత్తా చ ప్రసుప్తభుజగా కృతః. 74
- బ్రహ్మద్వారముఖం సా తు స్వముఖేన పిఠాయ చ
తాం చ ప్రజోధయేదాథా వహ్నియోగేన పార్వతి! 75
- వాయునా మనసా సార్థం మధ్యనాడచ్యా వ్రతేచ్ఛివే?
హతాదాకుంచనాద్రుహ్మ ద్వారముఖాటయేత్తు సా. 76
- యథా వయోద్గుణం సూచీ తద్వద్రుహ్మబలం తు సా
సుఖం పద్యాపనాసీనః పాణీ చ త్రాపితౌ ప్రియే! 77
- అంకమధ్యే నిధాయైవ చుబుకం వక్షసి న్యసేత్
కృశం గుదముఖం గాఢమాకుంచ్యా పావరంధ్రకమ్. 78
- ముహుర్ముహుర్వాయుమూర్ధ్వం చాలయేత్స్వరితం ప్రియే!
స్రాణం ముంచంకుండ లిన్యాః ప్రభావాన్మోక్షవర్తకమ్. 79
- ఉపైతి సత్ప్రశోధం చ దేవానామపి దుర్లభమ్
తదోద్భూతైశ్రమజలైస్సాస్వాంగాని పరిమార్జయేత్. 80
- షీరాహారీ మితాన్నాశీ కట్వస్థులవణం త్యజేత్
జితేంద్రియో బ్రహ్మచారి కుటీఘః కర్మవర్జితః. 81
- వవమభ్యాపనిరతో వత్సరాత్సిద్ధిమేతి సః
ప్రాణాయామే ముద్రాః 82
- బాలంధరం మూలబంధమోక్షీయాణం చ శేదరమ్.

మహాముద్రాం శ యః కుర్యాత్ భవేద్దేహపిండిభాగ్
ఫలం వశ్యే లక్షగాని సోపాది తవ లాంఛవి! 82

జ్ఞానం ద ర ఖం దః

జాలంధరం కంకశిరాసమూహానాం చ బంధనమ్
కృత్వాహో నమయిత్వా కం తదా స్వందతి మూర్ధతః. 84

నభస్తస్వందమానా చ సుఖా దోక్తా పశేన్న చ
న ధావతి మరు త్రత్ర కర్ణ సంకోచనే కృతే. 85

కర్ణామయసమూహాఘ్నం మృత్యుఘ్నం తత్పరం భవేత్

మూ ల బం దః

మూలబంధం పార్శ్వి భాగాద్యోనిస్థానం ప్రవేశయేత్. 86

గుదమాకుంచయేద్యోగీ నయేమార్థమసానమ్
ఏవం కృతే మూలబంధే క్షీయతే మలమూత్రకమ్. 87

ప్రాణాసానా చ సంయుక్తా స్యాతాం వృద్ధోపి యావనమ్
ప్రాణుయాన్మూల బంధేన మృత్యుభోపి వివస్వతామ్ (!). 88

పీ డ్చ్యో జ్ఞా బం దః

పీడ్డియాశే నాభివివరమూర్ధ్వం జనకే దృఢమ్
అకృత్య పశ్చిమం తానం బంధయేత్సవనస్తదా. 89

విశ్రాంతస్యాన్మహామాయే చోద్ధ్యోగోయం ప్రక్షేర్తితః
మృత్యుదావానలో దీప్తో జరాకోగల్భి బాడబః. 90

భే చ రీ ము ద్రా

అస్యాంతర్వివరే జిహ్వం తాలురంధ్రే ప్రవేశయేత్
వివరీతాం భ్రువోర్మధ్యే పశ్యేన్నిశ్చలయా దృశా. 91

ఏషా హి భేచరీ ముద్రా సోపనీయా తిదుర్లభా
జిహ్వ తు ఖగతా యస్మాన్మనశ్చరతి భే తతః. 92

భేచరీతి ప్రసిద్ధేయం మృత్యురోగజరాపహః
నిద్రా తుధా తృషా నాస్తి భేచర్య ముద్రితస్య చ. 93

మూర్ఛా భవతి సాధ్యే చ కర్మబంధభయం న హి
రమణ్యా సంగతస్యాపి రోఘో న పతతి ధృవమ్. 94

- యావచ్ఛక్రం స్థిగం జేహే తావత్కాలభయం న హి
యేన బద్ధా నభోముద్రా బీజస్తస్య న గచ్ఛతి. 95
- యది గచ్ఛేతస్య బీజో హుతాశవమువైతి హి
స బీజశ్చోర్ధ్వమాయాతి శక్త్యా ప్రతిహతస్యయమ్. 96
- యోనిముద్రానిబద్ధః సంసా ముద్రా తేన దుర్లభా
బీజస్తు ద్వివిధం ప్రోక్తశ్చక్రం చైవ మహారజః. 97
- శిరస్థానగతం శుక్రం యోనిస్థానగతం రజః
శుక్రం తు శ్వేతవర్ణం స్యాత్ప్రవాలాభం రజస్త్పితమ్. 98
- శుక్రం చంద్రగతం నిత్యం రజస్సుక్లేణ సంగతమ్
శుక్రం శివే రజశ్చక్తిస్తయా యోగస్సుమన్లభః. 99
- మరుతా శక్తిచారేణ రజశ్చోర్ధ్వం ప్రణయతే
ఏక్యం తద్విందునా యాతి తదా దివ్యం వజ్రభవేత్. 100

మహాముద్రా

- వామాంఘ్రిములభాగేన యోనిస్థానం ప్రవీడయేత్
దక్షిణాంఘ్రి చ వితతం హస్తాభ్యామభిఘాతయేత్. 101
- హనుం వక్షసి నిక్షిప్య వాయునా జఠరం తతః
అపూర్య కేచయేద్దేవి! స్థిత్యా బద్ధాసనో యమి. 102
- ఏషా భ్యాతా మహాముద్రా మలసంశోధనీ వరా
సూర్యేందు ఘటయేజ్జ్యోతిషోమణీ పాపనాశినీ. 103
- తథా దక్షిణపాదేన యోనిస్థానం ప్రవీడయేత్
వితత్య వామపాదం చ కరాభ్యాం ఘాతయేత్ప్రియే. 104
- శేషం పూర్వోక్తవక్తుర్యాదేవం సంఖ్యాసవ్యయోః
భాగయోస్సమకాల స్యాదభ్యాసస్తాం వివర్ణయేత్. 105
- తస్య పథ్యమపథ్యం చ మద్భానీరసా అపి
ఘోరం విషం వాతిసుఖం వీయూషమివ జీర్యతే. 106
- గుల్మోదావర్తకృష్ణాద్యా రోగా నశ్యంత్యసంశయమ్
సిద్ధిదేయం మహాముద్రా కాలం హంతి జరాధయమ్. 107

న ప్రకాశ్యా న దేయా చ యస్తైకస్తైచన ప్రియే!

ప్రత్యాహారః

యుక్తాసనస్థితో యోగీ ఋచ్చ్యంగ్రీవమస్తకః. 108

ఘోణాగ్రలోచనస్వస్థః కుటీస్థః ప్రణవం జపేత్
త్రిలోకశ్చ త్రికాలశ్చ త్రిదేవాస్త్రీశ్వరా అపి. 109

త్రిజ్యోతీం పీండుముఖ్యాని త్రివేదాశ్చాగ్న యత్రయః
శక్తిత్రయం త్రిపదవీ బ్రాహ్మీ చైంద్రి చ వైష్ణవీ. 110

వర్ణత్రయం చ భాసంకే యత్ర తజ్యోతిరోమితి
తమోంకారం చ మనసా వచసా కర్మణా తుయః. 111

ధ్యాయేజ్జ పేదభ్యసేచ్ఛ స ముక్తో భవబంధనాత్
గచ్ఛంస్త్రిష్టంజపంబాగ్రచ్ఛు చిర్వాప్యశుచిర్వది. 112

న కర్మణా చ లిప్తస్యాజ్జలేనాబ్జదలం యథా
వాయా చలతి సర్వేపి చలంతీంద్రియధారణః. 113

స్థితే వాయా స్థిరే సర్వం వపుః ప్రభృతి శాంభవి!
తస్మాద్వాయుం నిబధ్నీయాస్థిరే వాకే స్థిరం మనః. 114

స్థిరే మనసి జీవశ్చ స్థిరో భవతి భైరవి!
యావత్సంయమితో వాయుర్యావచ్ఛేతోపి సుస్థిరమ్. 115

బీజం యావద్భ్రవోర్మధ్యే తావత్కాలభయం న హి
షట్ త్రింశ ద్వచ్యంగులం నిత్యం తతః ప్రాణః ప్రకీర్తితే. 116

బద్ధపద్మాసనే స్థిత్యా ఋచ్చ్యంగస్థిరమానసః
వామనాసాపుటేనైవ పూరయేత్ప్రాణమారుతమ్. 117

యావత్తోడశమాత్రం చ కుంభయేద్ద్వాదశ ప్రియే!
రేచయేద్దశమాత్రంచ దక్షనాసాపుటేన చ. 118

పునశ్చ సూర్యమార్గేణ పూరయేత్సూర్యవత్ప్రియే!
కుంభయిత్యా రేచయేచ్ఛ వామనాసాపేటేన చ. 119

ప్రాణాయామవిధిః ప్రోక్తస్త్రీవిధో యోగివందితే!
అధమో, మధ్యమో దేవి! హ్యుత్తమోపి యథాక్రమమ్. 120

ప్రోక్షోయమథమస్తస్మాద్విగుణో మధ్య మస్మృతః 121
ఉత్తమస్త్రైగుణః ప్రోక్షః ప్రాణాయామాయమీశ్వరి!

యదా తు వామనాసాయాం పూరయేచ్ఛంద్రమక్షరమ్ 122
భ్యాయేదమృతవారీకమధ్యస్థం క్షీరసన్నిభమ్.

యదా తు దక్షనాసాయాం పూరయేత్సూర్యమక్షరమ్ 123
జ్వలజ్వలనసంకాశం నాభిస్థం చింతయేత్సదా.

ఏవం బీజద్యయం భ్యాత్వా నాసారంద్రద్యయేన చ 124
పూరయేద్యస్తు మతిమాన్నాడి కుద్ధితో భవేత్.

ఏవం మాసత్రయాభ్యాసాద్యభేష్టం వాయుభాగమ్ 125
ప్రదీప్తో జాతరో వహ్నిర్నాదవ్యక్తిశ్చ జాయతే.

ఆరోగ్యం ప్రాప్నుయాద్దేవి! నిత్యమభ్యాసయోగతః 126
ప్రథమేయం న (యత్ర కిధర్మస్యాద్వితియే కంపతే వపు.

ఉత్తివృతి తృతీయే తు బద్ధ పద్మాసనస్థితేః 127
ప్రాణాయామాదివట్కన ప్రత్యాహారో భవేద్భవే.

తద్విషట్కన విధినా ధారణా తు ప్రశస్యతే 128
ధారణాద్వాదశేన స్వాధ్యచ్ఛాసం తద్వాదశాత్మకం.

సమాధిః కథ్యతే దేవి! తేన దృశ్యం పరాత్పరమ్ 129
తస్మిం పరాపరే ధాము క్షీయతే కర్మసంచయః.

జన్మమృత్యునా భవతో జరారోగశ్చ నశ్యతి 130
యుక్తియుక్తేన యోగేన చిరాయుశ్చ సుఖీ భవేత్.

అయుక్తచ్యా బ్యాసనాద్ధిక్కాకిర్ణ రోగశిరోవ్యధాః 131
శ్వాసకాసాదయో రోగా వోమాస్యస్ఫుహవస్తథా.

విపరీత కరణీ ముద్ర!

సోమ్యస్థానాత్సమాయాతా ద్వాభ్యాం చైకా తు భుజ్యతే 132
తతస్తృతీయో యః కశ్చిత్స స్వాజ్జన్మజరోఽఘ్నతః.

ప్రజ్వలజ్వలనాకారో నాభిమధ్యే స్థితో రవిః 133
తాలుమధ్యే శశీ భాతి సుధాం వర్షత్యశోముఖః.

తాం గ్రహస్వార్థ్యవదనో భాస్కరః కిరణత్విషా
 ఏతస్య విపరీతం యత్కరణం విపరీతమ్. 134

కాకచంచువదాస్యం చ కృత్వా వాయుం ససూక్ష్మతమ్
 ఆదాయ నాసారంధ్రేణ పునస్తం శ్వసనం త్యజేత్. 135

శీతలికరణాభ్యయం యోగస్తు జ్వరపిత్తహృత్
 అమృతం శీతలం తస్య పిబతశ్చ జరా న హి. 136

జిహ్వాయా తాలుమూలేన ప్రాణం యః పిబతి ప్రియే!
 తస్య పక్షాసతస్సర్వే లోగా వశ్యంతి యోగినః. 137

రసనామూర్ధ్వతః కృత్వా సోమం పిబతి యః ప్రియే!
 సిదిర్మాహర్థ ఆయాతి లోగా స్తస్య వ సంతి హి. 138

జిహ్వగ్రేణ చ సంపీడ్య రసనాంతర్పిలం మహాత్
 ధ్యాత్వామృత రుచీమం బామర్దాజ్జేన భవేత్కవిః. 139

అమృతా ప్లావితనోర్యోగినో వత్సరత్రయాత్
 లేతకోర్ధ్వం ప్రయాత్యేవ సిధ్యంతి హ్యాణిమాదయః. 140

త్రివిధం గరలం తస్య శరీరే చ న సంక్రమేత్
 జరా చ మరణం నాస్తి దుష్టసత్వభయం తథా. 141

4. ధ రణ మ్

ఉక్తాసన సమారూఢః ప్రాణాయామరతస్సదా
 ప్రత్యాహార ప్రసన్నస్సన్నభ్యసేద్ధారణం తతః. 142

చేతసో నిశ్చలత్వం యద్ధారణా సా స్మృతా శివే!
 పృథ్వాది పంచభూతానాం యా పృథ్విగారణా హృది. 143

చతురశ్రా సువర్ణా సలకారా చ హృది స్థితా
 బ్రహ్మణా సహితా భూమిర్ధ్యాతవ్యా పంచ నాడికాః. 144

ప్రాణం తత్రైవ మనసా ధారయేత్సహ శాంభవి!
 యేషా స్తంభకరీ విద్యా పృథ్వీజయమవాప్నుయాత్. 145

అర్థచంద్ర ప్రతీకాశం కర్పూర హేమ నిర్మలమ్
 కంఠస్థానగతం నిత్యం సుధాప్లుతవకారయక్. 146

జలతత్వం చ సంయుక్తం విష్ణునా తత్ర ధారయేత్ 147
 |ప్రాణం చిత్తేన సహితం ధ్యాతవ్యం పంచనాడికాః.

యేషా హి వారుణీ విద్యా విషవి త్రజ్వరాపహా 148
 |గసనే కాలకూటస్య మయైవ పరికల్పితా.

త్రికోణం తప్తహేమాభం సరేఫం దుద్రదైవతమ్ 149
 తాల్పిస్తానగతం ధ్యాయేద్వహ్నితత్వం జ్వలత్ప్రభమ్

తత్రైవ పంచఘటికాః ప్రాణం చ మనసా సహ 150
 ధారయేన్నిహితం యోగీ హచ్యేషా వైశ్వానరీ సరా.

విమాగ్ని భీతి సంహర్త్రీ వాతక్లేమాపి రోగహృత్ 151
 వర్జులం నీలమేఘాభం భ్రువోర్మధ్యే ప్రతిష్ఠితమ్.

సయకారం వాయుతత్వం నిత్యమిశ్వర దైవతమ్ 152
 తత్రైవ నాడికాః పంచ ప్రాణం చ మనసా సహ.

ధారయేద్వాయవీమైషా విద్యా ఖగతిదాయినీ 153
 మృగత్పష్టాంబుసంకాశం హకారేణ సమన్వితమ్.

సదాశివాదిదైవం చ బ్రహ్మారంభగతం సదా 154
 వ్యోమతత్వం నిరాకాశం శాంతం స్వగతం క్రియే!

తత్ర ప్రాణం చ సంయమ్య మనసా సహ ధారయేత్ 155
 యావమ్స్యః పంచ ఘటికా సభోవిజ్యేయమిశ్వరి!

కథితా మోక్షదా దేవి! యోగినాం దుఃఖహారిణీ 156
 స్తంభనీ పార్థివీ విద్యా స్థాననీ వారుణీ మతా.

తతో వైశ్వానరీ విద్యా దాహినీతి ప్రకీర్తితా 157
 వాయవీ భ్రామణీ ప్రోక్తా కమనీ వ్యోమరూపిణీ.

క్రమశః పంచవిద్యాశ్చ ధారణీయాః పృథక్పృథక్ 158
 స్వనామ కర్మసదృశం ఫలం దదతి యోగినామ్.

యేషా పంచవిధా దేవి! ధారణా భువి దుర్లభా

5. ధ్యానమ్ 159
 తత్వేషు నిశ్చలా చింతా యా తద్ధ్యాయం ప్రకీర్త్యతే.

ధ్యానం ద్విధేతి విఖ్యాతం సగుణం నిర్గుణం ప్రయే !
సగుణం వర్ణసహితం నిర్గుణం వర్ణవర్జితమ్. 160

లక్షం చ వాజపేయానామశ్వమేన సహస్రకమ్
సశ్చంద్రాచ్యనస్య యోగస్య కలాం నార్హంతి షోడశకమ్. 161

ప్రత్యద్మనా బహిర్బుష్టిః ఋజుః పద్మాసవస్థితః
ధ్యాన యోగస్స విశ్లేయస్సద్యస్సిద్ధి ప్రదత్సుభః. 162

మూలాధారే సువర్ణాశే చక్రేస్మింప్రథమే ప్రయే !
ధ్యాత్వాత్మానం చ నాసాగ్రే లక్షయేద్ధంతి కల్పితమ్. 163

స్వాదిష్ఠానే చ రత్నాశే హ్యత్మానం చరచింతయేత్
నాసాగ్రలక్షో దుఃఖేభ్యో ముచ్యతే యోగిస త్రయః. 164

బాలారుణాశే చాత్మానాం చ శ్రీస్మిన్మణిపూరకే
స్మృత్వా నాసాగ్రదృష్టిస్సంస్త్రి జగత్సో భయేద్యమీ. 165

విద్యున్నాలానిశే చక్రేనాహశే హృదయస్థలే
ప్రాణాయామేన బహుధా సాధితే పరమేశ్వరి. 166

ఆత్మానం చింతయేద్యస్తు నాసాగ్రతలోచనః
భవేద్బ్రహ్మసమో యోగీ పశీకృతమనః ప్రయే ! 167

ఘంటికాయాం విశుద్ధాశ్యే స్వర్ణచంపక సిన్నిశే
స్రూణాగ్రదృష్టిరాత్మానం ధ్యాత్వానందమయో భవేత్. 168

లంబికాయాం సుధాపూర్ణే చంద్రమండలమండితే
నాసాగ్రదృష్టిరాత్మానం ధ్యాత్వానందమయో భవేత్. 169

భ్రువోర్మధ్యేంజనాకారే ధ్యాయేదాత్మావమూశ్యరరి !
జితప్రాణో భవేద్వ్యోగీ యోగానందమయో భవేత్. 170

నిర్గుణం నిరచాయం చ శివం శాంతం పరాత్పరమ్
విశ్వలైజ సమాత్మానం ధ్యాయేద్బ్రాహ్మణ్యభోజః. 171

బ్రహ్మానందమయో యోగీ భవశ్యేవ న సంశయః
ఆజ్ఞాచక్రమితి ధ్యాతం పశే వ్యోమిన్ నిరామయే. 172

శివమాత్మావమాదింత్య భవేజ్ఞానమయో పశీ
గ్రనాకారమమలం మృగత్పస్టాంబు సన్నిభమ్. 173

- ధ్యాత్వాత్మానం సర్వగతం మోక్షం వ్రజతి సంయమీ
అపానమేధా నాభిక్ష్మ హృదయం ఘంటికా తథా. 174
- లంబికా చ భ్రువోర్నభ్యం నభశ్చ బ్రహ్మరంధ్రకమ్
తవ చక్రమితి ఖ్యాతం దేయం స్థానం చ యోగినామ్. 175
- ధారణా పంచఘంటికా మద్లాడి ధ్యానముచ్యతే
సమాధిర్ద్యాదశాం స్వాత్ప్రాణ సంయమనాత్ప్రియే. 176

6. స మా దిః

- జలసైంధవయోర్యోగాదేకత్వం చ యథా భవేత్
చిత్తాత్మమనోస్సామరస్యం సమాధిస్స తు కథ్యతే. 177
- మనః ప్రవీయతే చాంతే యదా ప్రాణక్షయో భవేత్
సామరస్యం తదా స్వాచ్ఛ సమాధిస్స తు కథ్యతే. 178
- ప్రణస్తాఖిలసంకలో జీవాత్మా పరమాత్మనా
యదేకత్వం భజేద్దేవి! సమాధిస్స తు కథ్యతే. 179
- పరావేక్షోఽపి తం చిత్తమింద్రియేషు ప్రవర్తతే
యదా జీవో గతశ్చైకత్వం తదా నైవేంద్రియం మనః. 180
- తల్లం స్పర్శం చ రూపం చ రసం గంధం పఠం తథా
ఆత్మానం చ సుఖం దుఃఖం మానామానం ప్రియాప్రియే. 181
- శీతాశీతం తథా వాతమాతపం యో న వేత్తి చ
న బాధ్యతే ఒకర్మామైరౌ కై శ్చిదపి బాధ్యతే. 182
- న శస్త్రైర్బాధ్యతే మంత్రైర్వం త్రైస్తంత్రైర్వ గృహ్యతే
నాగ్నీనా న జలేనాపి వాయునా న చ వీద్యతే. 183
- అవధ్యో దేహిభిస్సర్వైర్నాన వియస్సురైరపి
ఆహారే చ విహారే చ నిద్రాయామ వబోధనే. 184
- సర్వకర్మసు యుక్తస్సస్స తత్త్వం వేత్తి యోగిని!
నిరాలంబం నిరాకారమనాద్యంతం నిరాకాయమ్. 185
- అనాలయం నిష్ప్రసంచం నిష్కీయం నిర్మలం మహత్
విశ్చలం నిర్మలం నిత్యం నిర్గుణం వ్యోమ చిన్మయమ్ 186

- సదానందమనంతం చ సర్వగం విభు సంతతమ్
యేతద్బ్రహ్మపదం తత్త్వం విద్ధి త్వం వింధ్యవాసిని. 187
- అనామయే నిరాలంబే నిరాశంకే మహాద్యుతౌ
నిరాభాసే పరే తత్సే యోగయుక్తః ప్రలీయతే. 188
- దుగ్ధే దుగ్ధం ఘృతే చాజ్యముగ్ధాచగ్నిర్జలే జలమ్
క్షీప్తం ప్రతే తస్మయత్వం తథా బ్రహ్మణి లీయతే. 189

యో గ బ్యో స ప ల మ్

- మయోదితమిదం సర్వం దివ్యవాయురసాయనమ్
యస్సేవేత స పుణ్యాత్కా శ్చ తత్కల్యో జగత్రయే. 190
- సర్వయజ్ఞ ఫలోపేతస్స స్నాత స్సర్వతీర్థకే
స యశస్వీ స యోగీంద్రస్య ఏవామఖండిః. 191
- స యేవ సిద్ధశ్శుద్ధశ్చ మమ తుల్యో వరాసనే!
తస్మిం సిహ్యతి మే చేతస్తచ్చిత్తం మే నివాసభూః. 192
- సఫలం జీవితం తస్య పూతం తధుభయం కలమ్
తత్పదన్యాసమాత్రేణ ధరిత్రీ పావనీకృతా. 193
- యత్రోపేతం తుణం తేన పుణ్యక్షేత్రం హి సా మహీ!
ధన్యా తజ్జవయిత్రీ చ పుణ్యాస్తజ్జవనః ప్రియే! 194
- తద్దర్శనాత్సజీవాన్సు శ్శూలప్రోతా దయశ్శవాః
తద్వాక్యేనైవ సర్వేపి లభంతేపి శుభాశుభమ్. 195
- తన్నూత్రమలసం స్పర్శాల్లోహా యాంతి సువర్ణతామ్
ః పునః కథ్యతే దేవి! మమ తుల్యపరాక్రమః. 196

“ఇతి శ్రీ చైరవోక్తే అనందశంకరే అమృతీకరణ విశాంతౌ వింశోల్లాసః”

ఏకవింశ ఉల్లాసః
యోగనిద్దిదకుటి నిర్మాణవిధిః

శ్రీ చైరవీ—
కుటి ప్రోక్తా త్వయా పూర్వం కథం కార్యా చ కీదృశీ
తత్ర కాలం కియచ్ఛంభో! వస్తవ్యం బ్రూహి మే ప్రభో! 1

శ్రీ శైరవః—

- వహ్యోమి తాం కుటీం సమ్యక్ శ్రుణు త్రిపురసుందరి !
 మేదినిమున్నతీకృత్య పునస్తాం సుహృదం క్రియే. 2
- స్తంభాంశ్చ క్రమశఙ్ఖట్ వట్ పంక్తికణ్ఠాపయేదృఢాన్
 కులా ఉపరి చారోవ్య దాహూణి సుదృఢాని చ. 3
- ఘోషయేదిష్టకాః పశ్చాత్పునయా సాండ్రమాలిశేత్
 పరితో వలభిం కృత్వా భిత్తిం త్రివలయాం శుభామ్. 4
- కుర్యాత్కుటీం చ తన్మథ్యే తృతీయావరణైః పునః
 నిఖనేచ్ఛకురక్రం చ దశప్రాదేశమాత్రకమ్. 5
- పంచప్రాదేశమాత్రే చ త్వహోనిముం త్వోర్వృతః
 ఏవం దశవిత్స్వార్థిరచింత్యాం తాం మనోహరామ్. 6
- ప్రాద్భ్యారం బాహ్యవలయే ద్వితీయే వలయే శేవే !
 యామ్యద్వారం తృతీయే తు ప్రత్యద్భ్యారం విధీయతే. 7
- ద్వారాణాం చ ప్రమాణం హి విత్ స్తద్వయముచ్యతే
 సకవాటం ప్రతిద్వారమచ్ఛిద్రం చార్థలాన్వితమ్. 8
- సుఖాప్రతేపితం కుర్యాద్భిత్తిం క్షత్తీతరం ఫలమ్
 దక్షిణే చోత్తరే చైవ కుట్యుంతర్వే దికాద్వయమ్. 9
- సార్థక్రయం విత్ స్తీనాం విశాలం చాయతం దశ
 ప్రాదేశ మాత్రముత్పేధం మధ్యం ప్రాదేశకత్రయమ్. 10
- తత్ర గోమయసంభూతం భస్మ వస్త్రేణ గాలితమ్
 పూరయేచ్ఛ కుటీభిక్తో చిత్రం బహు సువిస్తరమ్ 11
- శైరవం కాలమేఘాభం జ్వలమాధ్వ శిరోరుహమ్
 శాలాక్షం వక్రదంష్ట్రం చ నాగకుండల మండీతమ్. 12
- నాగయజ్ఞోపవీతం చ కింకిణీ ముండమాలినమ్
 దిగంబరం తు కాణోటీ భూషితాంఘ్ని శిరోరుహమ్. 13
- హారకేయూరకటక ముద్రికాది విభూషితమ్
 దశహస్తం చ డమరుమంకుశం ఖడ్గశూలకమ్. 14
- వరదం సవ్యహస్తాజ్జైర్నాగ్నం పాశం చ ఘంటికామ్
 ముఘసాత్రం భయహరంబి భ్రాణం వామబాహుభిః. 15

- కృష్ణాంగ రాగమాలాశ్యం సర్వవ్యాధి వినాశనమ్
వ్యాధిభూతాహిత్రుషుం క్ష్యేలాది భయనాశనమ్. 16
- తనో మృత్యుంజయం శాంతం వటుకం విలిఖత్ప్రియే!
శారదేందు హిమశ్చేతం కాలం ద్విభుజశోభితమ్. 17
- కింకిణీమాలయా బద్ధకర్ణనూ పురశోభితమ్
కాలం కుండల సచ్ఛోభం త్రినేత్రం వగ్నరూపిణమ్. 18
- శ్వేత మాల్వాసులేపం చ పూర్ణపాత్రం చ వామతః
దండం దక్షిణమాస్తేన దధానం మృత్యునాశనమ్. 19
- మాయాబీజం చ వటుకం హ్యేనం ప్రథమముచ్చరేత్
అపదుద్ధారణాయేతి లిఖేత్సంచాక్షరద్వయమ్. 20
- వటుకాయేతి మాయాం చ వటుకస్య మనుస్మృతః
మూర్తిద్వయోరయం మంత్రః కథి తస్సుర వందితే. 21
- మంత్రస్యాప్య చ యద్యంత్రం తద్యంత్రం తత్ర సలిఖేత్
రమాం చ భవనీం చ కామం చింతామణిం క్రమాత్. 22
- కర్ణికాయాం లిఖేత్సూర్యం వటుకాయేతి లిప్తితమ్
అష్టపత్రే విభేచ్ఛాషాణ్య క్షరాణ్యష్ట పత్రకే. 23
- బహిష్టోడశత్రకేషు విలిఖేత్తోడశ స్వరాన్
ద్వాత్రింశద్దలకే కాదిసాంత ద్వాత్రింశదక్షరాన్. 24
- అన్యే దలే హలతాంశ్చ విలిఖేద భూపురం బహిః
అపదుద్ధారణం యంత్రమప మృత్యునివారణమ్. 25
- రతూకరం గ్రహార్తానాం సర్వేషాం ప్రాణినామపి
స్త్రీవశ్యం రాజవశ్యం చ పుంవశ్యం పశువశ్యకమ్. 26
- నానాసిద్ధప్రదం నిత్యం సర్వకోగవిషాపహమ్
హారకేయూర రుచిరం కాంత్యా విశ్వవిమోహనమ్. 27
- మహామృత్యుంజయం దేవం భావయేత్ప్రత్యుద్భవేత్
ఏవం ద్వితీయవర్గస్య తృతీయం పంచమేన చ. 28
- స్వరేణ బిందునా యుక్తం సాంతం సాధ్యపదం తతః
రక్షకబ్జయుగం పశ్చాత్సూర్యం బీజత్రయం పునః. 29

- ప్రతిలోమం సముచ్చార్య మంత్రం మృత్యుంజయం జపేత్ 30
తారం మధ్యే ససాధ్యఖ్యం దిగ్దలే థం సమాలిఖేత్.
- ఆగ్నేయాదిదలేవ్యంత్యమక్షరం క్రమశో లిఖేత్ 31
కాహాచ్యే ధూపుతమాలిఖ్య దిక్షు సాంక్షం సమాలిఖేత్.
- చతుష్కణే తకారం చ యంత్రం మృత్యుంజయాయాత్మకమ్ 32
అపమృత్యుజరవ్యాధిక్షేలమోహా వినాశనమ్.
- తత్ర చింతామణిం దేవం చింతితార్థప్రదం లిఖేత్ 33
సీలప్రవాలరుచిరం త్రిశత్రం రుచిరాననమ్.
- పశారూణోత్పలం వామే దక్షే శూలకపాలకౌ 34
దధానమిందు మకుటం ధ్యాయే దర్శాంబికేశ్వరమ్.
- వహ్నిప్రథమవర్ణాదిషమరేఫాః క్రమాత్తతః 35
ప్రాణసద్యాంతసహితవృత్తస్వర సబిందుకః.
- ఇదం చింతామణేర్మంత్రం చింతితార్థప్రదం శుభమ్ 36
షోడశస్వరసంవీతం చింతామణి మభీష్టదమ్.
- కకారావేష్టితం కుర్యాజ్జ్వరాపస్పృతి మృత్యుహమ్ 37
తతశ్చ శారదాదేవీమాలిఖేత్సిద్ధిదాయకమ్.
- శంఖకుండేందుధనలాం మకుటేందు కలాధరామ్ 38
సుధాకుంభం వరాక్షుప్రకృం వినుక్రదాం కరాంబుజైః.
- బ్రహ్మణాం శ్వేతవననాం మాక్తికాభరణోజ్జ్వలామ్ 39
వ్యాజ్ఞిజం భువనేశీం చ వదవాక్యద్వయం తతః.
- వాగ్వాదిసిం ససంబుద్ధి మగ్నిపతీం సముచ్చరేత్ 40
ఏష శ్రీమాతృకామంత్రః ప్రోక్తస్సారస్వతప్రదః.
- అదిబీజద్వయం హిత్యా కేషం పూర్వవదుచ్చరేత్ 41
దశార్ణ శారదామంత్రో వ్యాజ్ఞిలాస ప్రదాయకః.
- వియద్వర్ణ సుకారంచ సద్యాంతం సవిసర్గకమ్ 42
కర్ణికాయాం లిఖేత్పూర్వం కింజల్కీఘ స్వరాసపి.
- అష్టచ్చ దేవ్యష్టవర్ణాస్యశబ్దైః పరైశ్చ్రీః 43
కాద్యైశ్చ పంచధిర్వర్ణైశ్చవర్ణాస్స మీరితాః.

- లిఖేద్మా పురణోనేషు శకారాందిక్ష విన్యసేత్
ఇదం హి మాతృకాయంత్రం విషమృత్యుగదాపహమ్. 44
- అఘోరం విలిఖేద్దేవి! నిలజీమూతసన్నిభమ్
క్రూర దంష్ట్రం త్రిశేత్రం చ నాంగేంద్రాష్ట విభాషితమ్. 45
- రక్తాంగరాగవసనం రక్తమాలా విరాజితమ్
పరశ్వఘం చ డమరం ఖడ్గం ఘటమిషం ధనుః. 46
- త్రిశూలం పూర్ణపాత్రం చ బిభ్రాణం చాష్టబహుభిః
భవనేశీం స్ఫురద్వంద్యం తతః ప్రస్ఫురవిప్పితమ్. 47
- ఘోరం తతోఘోరతరం తనురూపం చటద్వయమ్
ప్రక (చ) టద్విగుణం చైవ కహశబ్దయుగం తతః 48
- వమశబ్దద్వయం దేవి! బంధశబ్దం చ విప్పితమ్
ఘాత (భాద) యద్వితయం దేవి! కవచం చ ఘదంతకమ్. 49
- ఏకోత్తరోయం పంచాశదశ్లోఘోరస్మృతో మనుః
వశ్యాధం తప్తహేమాభం పూర్వోక్తాకృతి సంయుతమ్. 50
- ముక్త మృత్యుంజయాధేతు శ్వేతం పూర్వోక్త విగ్రహమ్
సర్వార్థసిద్ధితం శాంతమఘోరాత్రం లిఖేత్ప్రియే! 51
- మాయాబీజం ససాధ్యం స్యాన్మధ్యే చ స్వరసంయుతమ్
తద్బహిః కేసరేష్యేవం విలిఖేదష్ట వర్ణకమ్. 52
- తత స్వష్టదలే మంత్రవర్ణాంగుణమితాన్ లిఖేత్
అగ్రకేషేషు తద్వ త్తతోజే కవచాత్రకౌ. 53
- తద్బాహిరూపురం తేభ్యమేన దాఘోర యంత్రకమ్
స్ఫురద్వయావృతం మధ్యే శక్తి బీజం లిఖేత్తతః. 54
- వట్తోజే ప్రస్ఫురయుగం తతశ్చష్టదలే క్రమాత్
వడ్భిశ్చతుర్భిర్వైదేశ్చ రసైర్వస్తైశ్చ గోపదైః. 55
- ఋతుభిశ్చిష్ట మంత్రాస్తైర మిభిర్వి లిఖేత్తతః
వట్తోజే వహిచా (శ) స్త్రాభ్యాముద్ధరం ఏతతోణకమ్. 56
- భూపురేణావృతం యం తమఘోరం విలిఖేత్ప్రియే!
వ్యాలారీచోరక్షద్రా పస్మారఘాత గ్రహాపహమ్. 57

ఆ నం ద కం దః

- అథో మహాగణపతిం లిఖేద్విద్రుమ సన్నిభమ్ 58
కోటిరచంద్రశకలం గణాస్యం లోచనత్రయమ్.
- కుందిలం రక్తవసనం రక్తమాలానుశేషనమ్ 59
దశదోర్దండసుభగం వామోరుద్ధిత యోషితమ్.
- హారకేయూరకటక ముద్రితా కుండలోజ్వలమ్ 60
ఫలపూరం గదామిశ్కోదండం చ త్రిమూలకమ్.
- చక్రమ్ సరసిజం పాశముత్పలం శాలియంజరీమ్ 61
స్వదంతమండయా చత్వకలశం దశభిః కరైః.
- లిఖాణం పద్మకరయా వామోరుద్ధితయా త్రియా 62
ఆలింగితం భక్తలోక చింతితార్థ సురద్రుమమ్.
- ప్రణవం కమలాం మాయాం కామరాజం వసుంధరామ్ 63
క్రమాద్గణపతేర్పిజం మహాగణపతిం తథః.
- చతుర్వ్యంశం సంబుద్ధిం వరం ఆ వరదం తథా 64
తతస్సర్వజనం మేచ వశమానయ శబ్దకమ్.
- అగ్నిపత్నిం సమాలిఖ్య చాష్టావింశతివర్ణకమ్ 65
మంత్రం మహాగణపతేర్బ్రహ్మదాం ద్రవ్యనాశనమ్.
- త్రికోణే బీజమాలిఖ్య సతాకే చ గణేశిః 66
దిక్షు శ్రీశక్తి మదన భూబీజాని బహిర్లిఖేత్.
- షట్కోణే బీజమటకం చ తత్సంధివ్యంగమంత్రకమ్ 67
తతోష్ఠుదలమధ్యేషు మంత్రాణి గణశోలిఖేత్.
- అంత్యాక్షరే చాంత్యదశే మాతృకామనులోమతః 68
తేభే చ ప్రతిలోమేనాంకుశపాశాప్యతం తథః.
- భూమందిరేణ సుభగం యంత్రం గణపతేశ్చుభమ్ 69
గణాంతం శ్రీపదం దివ్యమాయుష్యోగ్యవర్ణనమ్
- వతాని యంత్రజాలాని కలుచ్యంతర్దేవతా లిఖేత్ 70
కుటిభిత్తి బహిర్భాగే శైరవం వర్ణమాలిఖేత్.
- అసితాంగం రురుం చండం త్రోధమున్నతై శైరవమ్ 71
కపాలినం బీజణం చ సంహారం శైరవం క్రమాత్.

- ద్వితీయావరణస్యాంతర్భిత్తా వేకాదశ క్రమాత్
కుద్రాం త్రిలోచనాంశ్చంద్రకలాజాటజటాన్ లిఖేత్. 73
- తద్బాహుచ్యే నవ నాథాంశ్చ నవ సిద్ధాంశ్చ షోడశ
సనత్కు-మారసవ కసనందాదీన్ లిఖేత్ తతః. 73
- తృతీయావరణ స్యాంతర్భిత్తై త్రా హ్స్యదిమాతరః
చతుష్టయేశ్చ యోగిన్యో శేఖినీయా యథావిధి. 74
- తద్భిత్తిబాహుచ్యే దేవేంద్రముఖా దికృతయః క్రమాత్
క్రమాశ్చ చంద్రసూర్యాద్యా అశ్విన్యాద్యాశ్చ తారకాః. 75
- మేషాద్యా రాశయో శేఖ్యాస్సాలంకారశ్చ సాయుధాః
కుటీద్వారవిపార్శ్వే చ గణేశం చైరవం లిఖేత్. 76
- ద్వితీయావరణద్వారపార్శ్వే ద్వా శంఖపద్మకౌ
గరుత్మంతం హనుమంతం తృతీయావరణస్య చ. 77
- ద్వారస్య పార్శ్వయేర్ధేవి! విలిఖేద్భయభంజనా
యస్మిందేశే కుటీ దివ్యా కల్పితా యోగిసత్త మైః 78
- దేశో ధన్యతరశ్లాఘ్యః పుణ్యక్షేత్రం చ పావనమ్
తత్రత్యాశ్చ ప్రజా ధన్యాస్సీతార్థాః పుణ్యకర్మణః. 79
- రాష్ట్రం సుధిక్షమాగోగ్యమనామయసుఖావహమ్
ఈ తిహీనం కాలవృష్టిసహితం ధాన్యసంకులమ్. 80
- తస్మిలోపద్రవవ్యాఘ్రు సర్పాది భయవర్జితమ్
తత్ర తీర్థాని పర్వాణి గంగాదీని వసంతి చ. 81
- ఇంద్రాదయోపి విబుధాస్సూర్యచంద్రాదయో క్రమాః
యోగిన్యో శ్చై రవాస్సిద్ధా గణేశగుహమాతరః. 82
- తత్రస్థస్య మహీపస్య జయాధావాప్తి రాయుషః
సంధవేచ్ఛ కవర్తిత్వం పునర్నిత్యోత్సవోజ్జ్వలమ్. 83
- వంధ్యానాం పుత్రసపత్నిః కుటీసందర్శనాద్వవేత్
కుష్టాపస్మారభూతాది మహావ్యాధిః వినాశవమ్. 84
- కుటీగతా భవేయుస్తే యే సేవంతే రసాయనమ్
సిద్ధిం యాంతి సుఖేనైవ దేవానామపి దుర్లభామ్. 85

అమరీకల్పః

- దేవి! చిత్రం ప్రవక్ష్యామి దివ్యం గుహ్యతమం శివమ్ 86
అమరీకల్పమనఘం సులభం నిజదేహజమ్.
- అఃసమాద్యష్టకైశ్వర్యదేహలోహాది సిద్ధిదమ్ 87
వసునాదివిశుద్ధాంగో లవణామ్లవివర్జితః.
- కుటీగతస్సు దేవేశి! శివతోయముదారధీః 88
స్థూలస్య కతకసైవ దారుణా పానపాత్రకమ్.
- కుర్యాచ్చ త్రిఫలం పిష్టా లేపయేచ్చషకాంతలే 89
కర్ణం శివాంబునా రాత్రౌ పాత్రం చాఘోముఖం ప్రియే.
- స్థాపయిత్వా పునః ప్రాతిరాద్యంతం ప్రసవం త్యజేత్ 90
మధ్యధారాశ్చ తత్రాత్రే క్షీణేత్తత్రిఫలం తతః.
- లోడయేదమరీయుక్తం పితేత్పాగాననస్పదా 91
ఇష్టదేవాంగురూస్వప్నధాన్య త్వాత్పిత గజేశ్వరః.
- మితహారో యుక్తచేష్టో వాతాతపవివర్జితః 92
ఏకమండలమాత్రేణ బాహ్యంతస్కుచి భాగ్భవేత్.
- మండలేన ద్వితీయేన సర్వకుష్టవినాశనమ్ 93
మండలేన తృతీయేన చతుర్విధవిహాపహమ్.
- మండలేన చితుర్థేన నాలికేరాంబువద్భవేత్ 94
ఆత్మతోయం పంచయేన మలదార్గంధ్యనాశనమ్.
- షష్ఠమండలయోగేన దేహదార్గంధ్యనాశనమ్ 95
సప్తమండలయోగేన భవేదింద్రియపాటవమ్.
- తతోష్ఠమే మండలే తు రజనీ చూర్ణకర్షయుక్ 96
సేవేత శివతోయం చ యావద్విస్పృష్టమండలమ్.
- వలీఘ్రితహీనస్యాన్మహావిషభయోష్ఠిః 97
మండలే పంచదశకే కర్ణాంశౌ శృంగగంధకౌ.
- శివతోయేన సమ్మిత్రం ప్రపిచేదేకవింశతిమ్ 98
మండలం చ తదంతే స్యాత్సిద్ధిభాగ్దేహరోహణాః.

ద్వావింశస్కంధలే జేవి ! చా భకం వరయా యుతమ్
యేవం భజేద్యమీ యావదస్త్వవింశతి మండలమ్. 99

మత్తహస్తిబలోపేతో గృధ్రదృష్టిరనామయః
యోనోనత్రింశతి ప్రాప్తే మండలే వరయా యుతామ్. 100

సకాంతచూర్ణవిమలాం గోధామపి సిశేత్త్రియే
పంచత్రిశస్కంధలాంతం వజ్రకాయో భజేన్నరః. 101

షట్ త్రింశస్కంధలాది స్వర్ణభాత్రింశోన్విశమ్
ఆత్మగోధాన్వితం పేయ తత్తు యావద్ద్యాయాధికమ్. 102

చ త్వాంశస్కంధలాంతం సశరీరః ఖగో భవేత్
త్రి చత్వారింశస్కంధలే తు ప్రాప్తే పారదసంయుతమ్. 103

వరాయుతల విజేమాన పంచాశస్కంధలాపథిః
అణిమాదిగుణోపేతో వజ్రకాయశ్చ కేచరః. 104

సిద్ధయ్యక్తో నిరాతంకో నిరపాయో నిరంజనః
యహృచ్చయా సర్వలోకే విహరత్యేవ సర్వదా. 105

ఆరభ్య ప్రథమం జేవి ! మండలాన్నిత్యమాచరేత్
ఆత్మతోయేన ధుత్సారరసేన పరితోడయేత్. 106

భస్మ తేనైవ సర్వాంగమస్కర్తుం మర్దయేత్
అన్యకాలసమాయాత మాత్మతోయం విశేషతః. 107

మూర్ఖీ నాసాపుట కణ్ఠే దృశి పాదకరద్వయే
శీలయేత్సతతం జేవి ! శుద్ధజేహో భజేన్నరః. 108

కదాచిదప్యాత్మగోధాం భూమా న విప్రజేత్త్రియే
అమరీసేవిసః పుంసశ్శివతోయేన జాయతే. 109

సర్వలోహం చ కవశం దివ్యం మనుజదుర్లభమ్
విజయాసహితాం గోధాం ప్రతివాసరమాపిజేత్. 110

“ఇతి శ్రీ బైరవోక్తే ఆనందశంకరే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
ఏకవింశోల్లాసః” ।

“ద్వావింశ ఉల్లాసః”

వందాక కల్పః

- వందాకో ద్వివిధః ప్రోక్షః పురుష శ్రీ విభేదతః
ఖడ్గూరీ వ్రతవల్పతః పురుషస్సర్వ సిద్ధిః 1
- శ్రీ సంజ్ఞస్తు గుణైరలోప వృత్తప్రతి ప్రతాపవాన్
వందాకః సాదపరుహశ్చిఖరీ తరురోహణీ. 2
- వృక్షాదనీ కామినీ చ వృక్షరుగృభృ బధృకమ్
వందాక స్తి క్తతువరః కఫనీ త్ర శ్రమాపహః. 3
- వశ్యాదిసిద్ధితో వృష్యో విషఘ్నశ్చ రసాయనమ్

వందాకా హరణ విధిః

- కృతోపవాససుస్నాతో రక్తమాల్యానులేపనః. 4
- ముక్తకేశాంబరో భూత్వా రాత్రో సంయతిమాససః
వృక్షం ప్రదక్షిణం కృత్వా గంధపుష్పాక్షితాదిభిః. 5
- పూజాద్రవ్యైస్సమభ్యర్చ్య బలిం దధోద్దనైః కిరేత్
చింతామణిం సృసిహ్మంచ మనుమహోత్తరం శతమ్. 6
- జప్త్వా ఖడ్గేన సంభిద్య వందాకం విధినాహారేత్
వందాకానాం తు సర్వేషాం విధిరేష ఉదాహృతః. 7
- అశ్విన్యాం శుచిరశ్వధ్వవందాకం విధినాహృతమ్
క్షీరేణ పిష్టమాలాద్య పిబేదశ్వబలో భవేత్. 8
- తృణైశ్చ వందాకముపరాగేరక చంద్రయోః
సృసిహ్మమంత్రం ప్రజపన్ ఖడ్గేనాచ్ఛిద్య చాహారేత్. 9
- ఘృష్ట్యాంభసా ప్రవోషేణ లిప్త్వా గోరోచనాన్వితమ్
విధాయ తిలకం పశ్యేత్సర్వవశ్యో భవేద్భవమ్. 10
- వ్యగ్రోధస్య తు వందాకమశ్వవ్యాం విధినాహారేత్
సూత్రేణ బంధయేద్ధస్తే హ్యదృశ్యో జాయతే నరః. 11
- సర్వవశ్యం భవేత్తైరైః పిష్ట్యా సానే గదాంబయేత్
అశ్విన్యాం తు శిరీషస్య వందాకం విధినాహారేత్. 12

- మూత్రేణ బంధయేద్ధస్తే వీర్యస్తంభో భవేద్భవమ్
అశ్విన్యామాహ రేధీమాన్ కలాశస్య తు బద్ధకమ్. 13
- హస్తే బద్ధ్యా స్పృశేద్వస్తు సా నారీ కళగా భవేత్
అంగోలబద్ధమశ్విన్యాం కరో బద్ధ్యా జగత్ప్రియమ్. 14
- భరణ్యాం కుశవందాకం గృహీత్వా శుభయోగతః
బద్ధియాద్దక్షిణే హస్తే తేనాదృశ్యో భవేన్నరః. 15
- భరణ్యాం ఫల్లువందాకం ధాన్యరాశౌ వినిషీ పేత్
తేన వై ధాన్యవృద్ధిస్సాన్యాత్ర కార్యా విచారణా. 16
- భరణ్యాం బదరీగాం చ వందాకం విధినాహరేత్
బంధయేద్దక్షిణే హస్తే సుల్లమేదీప్సిరిం ఫలమ్. 17
- కృత్తికాయాం తు కతకవందాకం విధినాహరేత్
వర్తిమధ్యే క్షిపేత్తం చ తేన సగృహ్య క్షణమ్. 18
- స్త్రీణామంజన మూత్రేణ పతిర్వశ్యో భవేద్భవమ్
కృత్తికాయాం శువియౌత్వా జంబూవందాకమాహరేత్ . 19
- క్షీరేణ పిష్టం తత్కల్యాణం పీత్వా రోగైర్విముచ్యతే
రోహిణ్యాం తింత్రీకస్య వందాకం ంధినాహరేత్ . 20
- బద్ధ్యా హస్తే స్పృశేద్వయం సర్వవశ్యో భవేన్నరః
తిమిరాదిషు శస్త్రం తవసాధ్యం శుభ్రమంజనాత్ . 21
- తాద్రఘృప్తేన తేనై వ కృతం చక్షుష్యమంజనమ్
బద్ధకముదుంబరభవం రోహిణ్యాం గృహ్య బలయకం కుర్యాత్ . 22
- తద్వలయోపరి వినిహితభాండస్థితమోదకం త్షయం వై తి.
అశ్వత్థస్య తు వందాకం రోహిణ్యాం విధినాహరేత్ . 23
- గృహీ స్థితే చ వందాకే నిత్యైశ్వర్యరం ప్రజాయతే
కతకస్య తు వందాకం రోహిణ్యాం విధినాహరేత్ . 24
- అంజనే నేత్రయుగలే నిధిం పశ్యతి నిశ్చితమ్
తదేవ బంధయేద్ధస్తే సర్వవశ్యో భవేద్భవమ్. 25
- ఉదుంబరస్య వందాకం రోహిణ్యాం విధినాహరేత్
హస్తే బద్ధ్యా నిహంత్యాశు జ్వరిం చాతుర్థికం ప్రేయే! 26

అనంతకంఠః

- రోహిణ్యాం మాకుటుంగస్య బద్ధకం తు సమాహారేత్ 27
ధారయేద్దక్షిణే కణ్ఠే జగద్వశ్యకరం మమ్.
- రోహిణ్యాం బిల్వవందాకం కశీ బద్ధ్యా జగత్ప్రియః 28
మృగశీర్షే శిశివస్య వందాకం సమ్యగాహృతమ్.
- హస్తే బద్ధ్యా స్పృశేన్నారీం నరం వా వశయేద్భవమ్ 29
మృగశీర్షే తు వందాకం తింత్రితేవృక్షసంభవమ్.
- క్షీరేణ పిష్ట్యా ప్రవీణేదదృశ్యో బాలయే నః 30
లిద్దధాక్షయః పితౄత్పాత స్సర్వవ్యాధిహరో భవేత్.
- మహిషీతక్రపిష్టేన కేన సర్వాంగ భేదనమ్ 31
కృత్వా నహ్నిగతో యిస్తు నహ్నినావన దహ్యతే.
- తింత్రితేకస్య వందాకం గృహే యస్య ప్రతిష్ఠితమ్ 32
తస్య చోరభయం నాస్తి కశీ ద్యూతజయో భవేత్.
- ఉదుంబరస్య వందాకం మృగశీర్షే సమాహారేత్ 33
హస్తే బద్ధ్యా స్పృశేన్నారీం సా నారీ వశగా భవేత్.
- శ్రీగాం హస్తే తు బద్ధీయాదన్న మధ్యే వినిషీచేత్ 34
బాలయే చాన్నవృద్ధిస్తు నాత్ర కార్యా విచారణా.
- వ్యగ్రోధస్య తు వందాకం మృగశీర్షే సమాహారేత్ 35
బద్ధీయాద్దక్షిణే హస్తే జనవశ్యో భవేన్నవమ్.
- ఆదాయ మాటరూపస్య వందాకం సముదాహృతమ్ 36
బద్ధ్యా హస్తే జనైర్దీవ్యన్ స్యాద్యుక్తేష్య పరావరః.
- ఆర్ద్రాయాం కౌంబరం గ్రాహ్యం వందాకం విధినాహారేత్ 37
క్షీరేణ ప్రవీణేద్యస్తు తస్య స్యాల్లోహమూలనమ్.
- ఆర్ద్రారేణ వా పుష్యరవో వందాకం కంబుకోర్ణరేత్ 38
బద్ధీయాద్దక్షిణే హస్తే బాలస్తంభః ప్రబాలయేత్.
- పునర్వసోర్ధ్ధ్రితం వంశవందాకం క్షీరపీఠం 39
పీత్యా శ్రీ పురుషో వంధ్యై ప్రసూదాకే సుతాంబహూన్.
- సక్తమాలస్య వందాకమాహారేచ్ఛ పునర్వసా 40
క్షీరేణ పిష్ట్యా ప్రవీణేద ఇలామయనాశనమ్.

- తచ్చూర్ణవస్యమాత్రేణ నశ్యంతి గ్రహరాక్షసాః
పుష్కే బంధూకవందాకం గృహీత్వా తం నిధాపయేత్. 41
- క్షేత్రమధ్యే రిపోస్త్రత్ర సస్యనాశకృ జాయతే
ఆశ్లేషాయాం కర్ణికార వందాకం సమ్యగాహృతమ్. 42
- బధ్వా హస్తే దృఢం కేవ సప్తకస్యకతి కేజనాత్
మఘాకస్యచ వందకమాశ్లేషాయాం సమాహరేత్. 43
- బంధయేద్దక్షిణే హస్తే వ్యాఘాది భయనాశనమ్
యథాసు ముచుకుందస్య వందాకం విధినాహరేత్. 44
- నిధాపయేద్ధాస్యమధ్యే తద్ధాస్యం త్వక్షయం భవేత్
విభీతకస్య వందాకం ఘట్టనోః పూర్వయోర్హృతమ్. 45
- స్థాపయేద్ధాస్యమధ్యేన తదక్షయ్యం క్షణాద్భవేత్
ఘట్టనోర్వీరస్యయోర్హస్తేస్య మేవ విధిస్మృతః. 46
- శాక వృక్షస్య వందాకం మఘాయాం విధినాహరేత్
ధాస్యసంచయ కృద్వారే ధాస్యవృద్ధికృ జాయతే. 47
- మాంజీవృక్షస్య వందాకం మఘారే విధినాహరేత్
శిరసా ధారయేన్నిత్యం తస్య శ్రీర్వశమాఘ్నయాత్. 48
- పలాశస్య కు వందాకం హస్తయే విధినాహరేత్
కరే శిరసి బద్ధియాద్వ్యాఘ్రాదిగ్రహహృద్భవేత్. 49
- తిందుకస్య చ వందాకం చిత్రాయామాహృతం తథా
బధ్వా హస్తే సమస్తానాం సవ్యసో భవతి ద్విషామ్. 50
- కుటజస్య కు వందాకం చిత్రాయాం విధినాహరేత్
బద్ధియాద్దక్షిణే హస్తే దుర్లభం చేపితం లభేత్. 51
- స్వాత్థ్యాం లికుచవందాకం గృహీత్వా యత్ర వస్తువి
నిధాపయతి తత్సర్వమక్షయం నాత్ర సంశయః. 52
- బబ్బూల బద్ధకం స్వాత్థ్యాం బదర్యాస్త్వసురాధాశే
బద్ధనోః ధారయేద్దక్షే తస్మిష్టా శ్రీవశా భవేత్. 53
- ఆహృత్య ధాత్రీవందాకం విశాఖాయాం యథావిధి
శుక్తకారస్య భవనే విరుద్ధస్య నిధాపయేత్. 54

- సర్వం మద్యమకీయం స్యాన్మోక్షస్తస్మిన్నము ధృతే
అసురాధాసు విధినా యేంద్రీవందాకమాహృతమ్. 55
- ధాన్యమధ్యే వినిక్షీప్తం ధాన్యమక్షయతాం నయేత్
క్షేష్టాయామామ్రవందాకం హృత్వా వేశ్యాగృహే ఖనేత్. 56
- సా దుర్భగా భవేత్సత్యముశ్చ తే మోక్ష ఉచ్యతే
మూలే స్వదిరవందాకం గృహీత్వా విధిపూర్వకమ్. 57
- బధ్యా హస్తే నరః క్షీణం దుర్భగస్సుభగో భవేత్
తదేవ పిప్లం క్షీణేణ పీతం కష్టాదినాశవమ్. 58
- మూలార్కే గోష్టికాయాశ్చ వందాకం విధినాహరేత్
దక్షిణే బంధయేద్ధస్తే స్త్రీవశ్యం భవతి ద్రువమ్. 59
- తదేవ శిరసా ధార్యం సర్వసిద్ధర్భవే ద్రువమ్
కరవీరస్య వందాకం పూర్వామాధాసు సాధితమ్. 60
- ధారయేద్చిరసా యుద్ధే స భవేదపరాజితః
పూర్వామాధాసు వందాకం బదరీవృక్ష సంభవమ్. 61
- పిపేత్క్షీరేణ యా వంధ్యా సా బహుంశ్చ సుతాంలభేత్
కురవస్య తు వందాకం పూర్వామాధార్య వారకే. 62
- బంధయేద్దక్షిణే హస్తే హ్యదృశ్యో జాయతే నరః
ఉత్తరామాధ నక్షత్రే గ్రాహ్యం ముందారబద్ధకమ్. 63
- పలాశబద్ధకం వాధ కరే బధ్యా వశంకరమ్
శ్రవణే చిత్రకోద్భూతం వందాకం ప్రాప్యతే న తు. 64
- కంకుణీలైలఘ్నైశ్చైవ తామ్రపత్రం చ శేషయేత్
శుభివాఃవిధానేన తత్స్వర్గం భవతి ధృవమ్. 65
- యేరండస్య తు వందాకం శ్రవణార్కే సమాహరేత్
బంధయేద్దక్షిణే హస్తే సదా ద్యూతబయో భవేత్. 66
- ధనిష్ఠాయాం తు బదరీవందాకం విధినాహృతమ్
బధ్యా కరే స్పృశేద్యం యం స స దానో భవేద్ధృవమ్. 67
- హృతం పున్నాగవందాకం వాసుదేవు యథావిధి
క్షీరేణ పిష్ట్యా ప్రవీలన్మహానాగబలో భవేత్. 68

అనందశంకః

- వక్త్రమాలస్య వందాకం మఘాక్షే విధినాహరేత్
విధినా ధారయేద్బాహూ విశాచానాం చ దర్శనమ్. 69
- తింత్రిణీకస్య వందాకం పున్న (పుర్వ)క్షే విధినాహరేత్
బంధయేత్క్షీణే హస్తే నిత్యం ద్యూతజయో భవేత్. 70
- పున్న(పుర్వ)క్షే వంశవందాకమదృశ్యో జాయతే కరే
శిరిషస్య తు వందాకముత్తరే విధినాహరేత్. 71
- కరే శిరిషి బద్ధియాద్వ్యాఘ్రాది గ్రహహృద్భవేత్
మఘాయాం స్థావయేత్క్షే వందాకం మఘోద్భవమ్. 72
- పక్షిణాం మూషికానాం చ జాయతే మండబంధనమ్
పలాశస్య తు వందాకం హస్తక్షే విధినాహరేత్. 73
- లింగశేషం ప్రకర్మిత విద్యస్తంభో భవేద్భువమ్
క్షీరేణాల్పద్య వల్లికం ఔద్రం పిష్ట్యా విషచయేత్. 74
- వంగ తు సప్తధా దేవి! తద్వంగం రజతం భవేత్
పలాశస్య తు వందాకం హస్తక్షే విధినాహరేత్. 75
- క్షీరేణ ప్రవితేద్యస్తు హ్యదృశ్యో జాయతే పః
తిందుకస్య చ వందాకం చిత్రాయామాహృతం తథా. 76
- బద్ధ్యా హస్తే పమస్తానామవధ్యో భవతి ద్విపామ్
హరీతక్యాస్తు వందాకం పూర్వభాద్రపనాహృతమ్. 77
- క్షీరేణ కల్పితం పీత్యా చరేద్వరగుచేస్సః
ఉత్తరాస్వరికవందాకం హృతం భాద్రపచాసు తత్. 78
- ప్రతేకాద్యైః పఠం హన్యాద్విషం స్థావరజంగమమ్
రేవత్యాం బోధివందాకలతయా శృతకౌతుకా. 79
- వంధ్యాపి లభతే గర్భం పీత్యా గోపయతా చ తత్
రేవత్యాం వటవందాకం వల్మీకమఘఘ్నీతమ్. 80
- అక్షిణోపేష్కృతి క్షేష్ట మక్షరావరణాదిఘ
రేవత్యాం వటవందాకం గృహీత్యా ధారయేద్భుజే. 81
- మహానాగబలోత్పలో మహాగణశ్చ జాయతే
సముద్భృతం విశాఖాయాం వందాకం రాజవృక్షకమ్. 82

అనందకండః

నివారయతి గేహస్థం వైశ్వానరభయం గృహే 83
 గోహిణ్యాం వటవందాకం కటిస్థం వీర్యవర్ధనమ్.
 అశ్వత్థ భవవందాకం రేవత్యాం గర్భదం స్మృతమ్ 84
 విషవృక్షోత్థవందాకం పూర్వామాఘోధృతం యది.
 ప్రలిప్తం తనుకే భూతపిశాచాది ప్రభాషణమ్ 85
 చుల్లికాంతర్గతం కుర్యాత్సభక్తాం హనసంతతిమ్.
 ద్యూతే బాంబవవందాకం రేవత్యాం జయకారకమ్ 86
 కుర్యాత్కురవవందాకం హస్తస్థం బాణహరణమ్.
 మదూక వృక్షవందాకం ధాన్యస్థం ధాన్యవృద్ధిదమ్ 87
 పలాశతరువందాకం వాక్రదం క్షీరసేవితమ్.
 వేశ్యాయాం నింబవందాకం గృహం తర్షిహితం యది 88
 వశ్యం కరోతి సాశ్చర్య మాజన్మ మరణాంతికమ్.
 ఇతి శ్రీశైరవోక్తే అనందకండే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
 ద్వావీంశోల్లాసః ।

త్రయోవింశతీల్లాసః
 విశిష్టారససంస్కారః

శ్రీశైరవీ :—
 శ్రుతం సర్వం మయా దేవి ! దివ్యం సర్వరసాయనమ్ 1
 శంభో ! తవ ప్రసాదేన కృపాంభోధే సురేశ్వర !
 విజ్ఞాపయిష్యామ్యపరం సర్వలోకహితంకరమ్ 2
 వృద్ధశ్రీ బాలపంజనామన్యేషాం గోగిణామపి.
 రసాయనేవ్యక్తక్తానాం కథం సౌఖ్యం భవేత్ప్రభో 3
 పర్యానుగ్రాహక శ్రీమన్ ! తదాజ్ఞాపయ శైరవ !
 శ్రుత్వా దేవ్యాస్తుతిపరం సర్వలోకహితప్రదమ్ 4
 శ్రుత్వా మందస్మితం దేవో జగాదేతేన పరం వచః ।

శ్రీ భైరవ:—

- సాధు సాధు మహాభాగే! లోకానాం జననీ యతః
- తస్మాత్లోకహితం పృష్టం తద్వ్యక్త్యైమ్యహమీశ్వరి. 5
- రసాధిసంస్కారవిధిం సర్వలోకసిద్ధ్యణమ్
- యథా క్రమం ప్రవక్ష్యామి శ్రూయతామనధానరీ. 6
- రసేంద్రో రసరాజశ్చ! రసస్ఫూతశ్చ పారదః
- శివబీజం శివో జైత్రో రసలోహణో మహారసః. 7
- రఖోత్తమా మహాకేజాస్సూరాట్ చపలోమృతః
- ఘర్జురో లోకనాథశ్చ ప్రభుసింద్రో భవస్తథా. 8
- గుద్రకేజాః కేచరశ్చ రసధాతురచింత్యజః
- అమరో దేహదస్కందస్కందేశో మృత్యునాశనః. 9
- ద్యో రసాయనశ్రేష్ఠో యశోదాపావనస్సృతః
- బ్రోక్తా దివ్యరసాశ్చైవ త్రయస్త్రింశచ్చ నామచ. 10
- దోషయుక్తస్ఫూతరాజో విషమేవ వరాననే!
- దోహహీనో రసస్సాక్షాదమృతం నాత్ర సంశయః. 11
- తస్మాత్సారదసంస్కారం దోషఘ్నం శ్రుణు పార్వతి!
- రసాచార్యో భిషక్ శ్రేష్ఠో యతాత్మాఘోరమంత్రవిత్. 12

రసశోభనసంస్కారాః

ప్రథమః ప్రకారః

- శుభ్రో శుభలక్ష్మీ శుముహూర్తే సువాసరే
- పూర్వోక్త వత్సూతపూజాం కుర్యాదాదా శుచిష్ఠతే. 13
- శతంపలానాం పంచాశత్పంచవింశతి వా పునః
- దశ వా పంచ వా దేవి! నైతస్మాదూనమిష్యతే. 14
- లోహజే వా శిలోఘ్నే వా శిల్పే సూతం విదిత్యే వేత్
- కలాంశం సూతరాజస్య చూర్ణేషకనిశారజః. 15
- జుబీరాష్ట్రేన సంమర్ష్య సప్తభిల్పే దినం ప్రియే
- మౌలయేదుష్టశాపీరైరాక్ష దోషో వినశ్యతి. 16
- అంకోలేనేంద్రవాయుగ్యా వంగదోషో వినశ్యతి
- ఆవిగ్నధేన చ మలం చీత్రకే నాగమాషణయే. 17

కృష్ణధూరేన చాంచల్యం తిథిలాభిర్వపం హారేత్
గిరిదోషం తికిటుకైరసహ్యగస్తూ గోస్తుతైః. 18

వంగాదిసప్తదోషాణాం నాశార్థం నప్తవాసరం
తత్తచ్చూర్ణైః కలాంకైశ్చ కుమార్య రససంయుతైః. 19

మర్దయిత్వా రసం పశ్చాత్కాలగయేదుష్ట కాంజితైః
చారజస్పకలైర్దోషైర్ముచ్యతే నప్తకంయుతైః. 20

వైద్యకర్మణి యోజ్యశ్చేద్రసస్యాత్సర్వరోగహా
ద్వితీయః ప్రకారః 21

దేవదారు మలయజ జయానాయసకుండికా.
కుసూరీముసలీవంథ్యాకరోః టీక సంయుతమ్ 22

సూతం దినం మర్దయేచ్చ పునః పాతనయంత్రకే.
పాతయేవ్యోజయేత్సుతం శుద్ధం వైద్యస్య కర్మణి

తృతీయః ప్రకారః 23

దగ్ధం పాపాణచూర్ణం చ నిశాకన్యారసై రసమ్.
మర్దయేద్దినమేకం చ పూర్వయంత్రే చ పాతయేత్ 24

యేవం సంస్కారసంకుద్ధం యోజయేద్వైద్యకర్మణి.
చతుర్థః ప్రకారః

దరదం యామమూత్రం ను పాతిభద్రద్రవైః త్రియే!
అథవా జంబీరరసైర్మర్దయిత్వా ను పాతయేత్. 25

యంత్రే పాతనకే దేవి! దోషకంఠుకస్థితః
పంచమః ప్రకారః 26

పునర్నవారసైః పేవ్యం ధాన్యాశ్శం పారదం సమమ్.
తప్తఖిత్వే దినం కృత్వా వజ్ర మూషాగతం రసమ్ 27

పచేద్భూధరయంత్రే చ పునస్సుమర్దయేచ్చసమ్.
పూర్వద్రవైద్యభాపూర్వం మర్దనం పాచనం పునః
కృత్వైతం దశవారం తం పాత్యం పాతనయంత్రకే. 28

శుద్ధస్వత్పారణో జేవి! యోజ్యో యోగో రసాయనే

షష్ఠః ప్రకారః

దశమాంశం రసాద్గంధం తక్షభిర్వే వినిషీ శేత్. 29

వరాజంబీర కన్యాగ్నిద్రవై ర్వామం విమర్షయేత్
పాతయేత్పాతనాయం త్రే కుర్యా దేవం కు సప్తభా. 30

సగంధకం మర్షసం చ పాతనం భవతి ప్రియే!
శుద్ధస్వత్పారణో జేవి! యోజ్యో పారదకర్మణి. 31

సప్తమః ప్రకారః

తిలతైలై ర్వాహీషితై ర్ముతై ర్కవ్యామ్లకేన చ
సోమాంసైర్నింగులం పాచ్యం లోహపాత్రే క్రమాగ్నినా. 32

సప్తాహం లోహదంజన చాలయే త్తద్రవం ముహుః
సార్ద్రం మయూరపిత్రేన భావయేదాతపే దినమ్. 33

పాతయేత్పాతనాయం త్రే దరదం ఖరవహీనా
శుద్ధో భవేచ్ఛకుర్యామాత్పారణో యోగవాహణః.
జారణార్థో బడభావలబ్ధః. 34

శ్రుణు జేవి! ప్రవక్ష్యామి జారణార్థం బిదం ప్రియే
మార్గం కృత్వా దగ్ధశంఖం ఘోరై ర్మృగక్షీరభావితమ్. 35

కుర్యాద్దినం తతో జేవి! ధూమసారం చ భావయేత్
దినం జంబీరకరసై రాతపే చాతితీవ్రకే. 36

చకుర్యామమజామూత్రై షోటశాంశం సువర్పలమ్
యథా సాంద్రత్యమాప్నోతి తావత్కృత్యం వరాసనే!. 37

వరమూత్రే షోడశాంశే కంటకారీం సములకామ్
యావద్ద సిద్ధతేత్తావత్కృత్యనియా క్రయత్స. 38

తింత్రిణీక్షౌరకాసీన స్వత్కౌరాశ్శిలాజమ
జంబీరస్య రసైస్సర్వం చకుర్యామం పృథక్పృథక్. 39

తేపాలం తిత్త్వచాహీనం మూలకీక్షౌరసైంధవమ్
గుంజం చ టంకణం శిశుద్రవై ర్భావ్యం పృథక్పృథక్. 40

జంబీరాణాం ద్రవై ర్భావ్యం శంఖాద్యం తత్యాయోదశ
సర్వం సమాంశం చ దినయే కేకృత్యమ గాలితమ్. 41

అనందకండ:

రక్షయేత్స్వంజ్ఞయో నాన్నా చ బడవాణః
సువర్ణాదిమలోహానాం రక్షానాం జాతనే తథా. 43

అక్రౌధ్య రసానాం చ యోజనీయం ప్రయత్నః

∴ పారదభస్మవిధిః :-

ప్రథమః ప్రకారః

శుద్ధమాతం శుద్ధఙ్గం మర్దయేద్దోఘ్నైస్సమమ్. 43

పిండిభూతం కుమార్యాశ్చ దలగ్నే నికేళయేత్ 44

సమ్యక్సూత్రేణ సంవేప్య తమయస్కాంతపంపుతే. 45

నిరూధ్య తం మృదుపుటే త్రిధా పాచ్యం పునః ప్రీయే! 46

అదాయ దృఢమూషాయామంధయిశ్వా ధమేషుధీః.

భస్మీ భవేత్సూతరాజో యోశ్చో యోగే రసాయనే

ద్వితీయః ప్రకారః

భాయాశుష్కాణి కుర్వీత కాకంజ్యఫలాని చ. 46

మర్దయేదర్కం యసా తేన మూషాదరం లిఖేత్ 47

అగ్రప్రసూతనోజాతయోశ్చిషితం రజః.

మూషామధ్యే క్షిపేత్సూత్రామాతం ఙ్గం శుద్ధతే 48

క్షిప్త్వా నిరుధ్య చ ధమేద్భస్మీభవతి పారదః.

తృతీయః ప్రకారః

వంధ్యా కాశోట్టకీ కాశుండి చ కటుకులికా 49

కంచుకీ నలికా కాకమాచీ వై కాలమంజరీ.

కాకజంఘా స్త్విమాసుర్యాః పిష్ట్యా మూషాంతరే క్షిపేత్ 50

పూర్వోక్త వంధ్యానుఖ్యభిర స్థానిర్మయే ద్రవమ్.

తద్రసం లిప్తమూషాయాం క్షిప్త్వానుధ్య చ భూధరే 51

పచేదేవం చాప్టావారయేవం మూషా ప్రతేపనమ్.

మృదం ధమనం కూర్యాన్మూషో భూయస్సుకేశ్వరే! 52

మృతో భవతి సూశేంద్రో యోశ్చో రోశో రసాయనే.

చతుర్థః ప్రకారః

నియామకాష చైర్నయ్యం చ సూర్యామం రసం దృఢమ్ 53

ద్విగుణే ఙ్గం తైతే చ క్షనైర్మందాగ్నినా పచేత్.

యావ ధోలత్వమాహోతి తావదేవం పచేద్రసమ్
తథోలం సంపుటే తాహే ఓప్త్యా మంధ్యాదృశం సుధీః. 54

పథ్యాజ్జలైహోహాకీట్టం పిష్ట్యా సంపుటమాలిభేత్
తస్యోర్ధ్వం త్రావకే కాచం కృత్వా నాగం వినిషీచేత్. 55

స నాగో ద్రవతే యావత్తావదేవం ధమేత్ప్రియే
యావన్న యాతి తాఠిన్యం తావన్వైవ ధమేత్సుధీః. 56

పునః కఠినతాం ప్రాప్తే ధమేత్సావ్యోక్తవన్ముహూః
త్రియామధమనా దేవం భస్మీభవతి పారదః. 57

భస్మీకృతే మూలికాభిర్గారగారహితో రసః
దేహే లోహే న యోజ్యస్యాద్యోక్త్యో భవజకర్మాణి. 58

పంచమః ప్రకారః

ద్విగుణే గంధతైలే చ శుద్ధం సూతం విమర్దయేత్
యేకాహం తం పువర్ణ్యం సర్వాఢీభృంగ రాడపి. 59

విష్ణుకాంతా త్ర్యహం చైహం రసైశ్శక్తిం విమర్దయేత్
పచేద్యంతే తిసంఘట్టే హ్యభివారమితి వ్రియే. 60

కుర్యాద్భస్మతి సూతేం ద్రో లోగసంఘాతనాశనః

షష్ఠః ప్రకారః

శ్వేతాంశోలస్య మూలోత్థరపైర్ధ్వత్ప్రహం రసః.
మూషాయాం నిషీచేదృథ్యా పచేద్మాధరయంత్రికే
పారదో భస్మతాం యాతి సర్వలోగపారః పరః. 61

పారదో భస్మతాం యాతి సర్వలోగపారః పరః. 62

సప్తమః ప్రకారః

విష్ణుకాంతాం వేదికాం చ కాంజీకేన విమర్దయేత్
తత్కలై-స రసా మ్ద్యృపప్తభా మూర్ఛితోద్ధిరః. 63

తం రసం త్రావకే ఓప్త్యా సింహయేత్తద్రసైర్ముహూః
దీపాగ్నినా దివం పథ్యాద్భస్మ స్వాల్లవగాకృతిః. 64

అష్టమః ప్రకారః

కానోదుంబరి కాక్షీకైర్భావయేత్సోమరామకమ్
పునః పునస్సప్తదైవం శోషయేన్మర్దయేత్సుధీః. 65

అ సందకం దః

కాణోదుంబపంచాంగం షోడశాంశే జలే షీపేత్
యక్షైకాంశో వశిష్టస్యాత్తేన తద్ధింసు మర్దయేత్. 66

తద్దోలకే రసం షీప్త్యా మూషాయాం తం చ గోధయేత్ 7
భూధరే చ పుచేదేవమద్భవారం పునః పునః.

పుటే పుటే చ శద్ధింసు దద్యాత్సాకో మృతో భవేత్

నవమః ప్రకారః 68

ఉరుబూకస్య బీజాని తథాపామూర్ధాని చ

పూర్ణయేత్తచ్చ మూషాయాం షీప్త్యా సూతం తతః షీపేత్ 69
తమూర్ధ్వం పూర్వమూర్ధం చ సమ్యంమూషాం నిరోధయేత్.

పచేల్లఘుపుటై రేవం చతుర్భిరృస్మకాం వ్రజేత్

దశమః ప్రకారః 70

కుడుహుంఛ్యాః కందమధ్యే కాంతాస్తస్య బిష్ణుతే.

రసం షీప్త్యా ముఖం దుభ్యా తస్మజ్జిలక తస్సఫే 71

తం గోమయైస్సచాలిప్య స్వేదయేద్దోమయాగ్నినా.

యేవం కృతే సప్తవారం రసో భస్మత్వమాశ్నయాత్

యేకాదశః ప్రకారః 72

అంశోలస్య శిఫాస్మైలై సూతం గంధం సమం సమమ్.

దినమేక మర్దయేచ్చ మూషాగర్భం నిరోధయేత్ 73

పుటేమూర్ధరయంత్రే చ దినాంతే భస్మ జాయతే.

ద్వాదశః ప్రకారః

సూతం ధాన్యాభ్రకం కుల్యం మూకాపథిశై రసైః 74

మర్దయేద్దినమేకం తు తతకలైక ర్వత్రు తేవమమ్.

తద్వత్త్రం వర్తికాం కృత్వా ధృత్వా దంశీన దీపయేత్ 75

తే ధృతం పతితాం కాంస్యే కృష్ణవర్ణం చ తద్భవేత్.

తక్కునర్మారకై ర్మర్ద్యం పాతనాయంత్రకే పచేత్ 76

మృతో భవేద్దినైశ్చై న తద్భస్మాఖిలరోగహృత్.

త్రయోదశః ప్రకారః

కాలఘట్యురలై లేవ మర్దవీయశ్చ పారదః
తతో నియానుకైర్మర్ద్యాదివైకం కూర్మయం తకే. 77
పాచయేద్భవ్మతాం యాతి శుభ్రయాత్సర్వరోగహా

చతుర్దశః ప్రకారః

శుద్ధసూతాదర్థభాగం శుద్ధం గంధం విమర్దయేత్. 78
మారకాపథశైర్ద్రావైర్ద్రీనం మూషాగతం పచేత్
యంత్రే భూధరసంక్షేచ దిననైకేన భస్మతి. 79

పంచదశః ప్రకారః

సూతమృధం వటకీరైశ్చ్రీయామం మర్దయేత్స్రీయే
మూషాగల్భే వినిషీష్య కరీమాగ్నో దినం పచేత్. 80
భస్మీభవతి సూతేంద్రశ్శుభ్రస్సర్వారినాశసః

షోడశః ప్రకారః

ముఖీకృతే వాసిలే చ పారదే సమకాంచనమ్. 81
జారయేర్మూర్వయోగేన తతో గంధం సమం క్షీపేత్
దిత్యాపథిద్రవైర్మర్ద్యం దినం మూషాధృతిం రసమ్. 82

దివానక్తం కరీమాగ్నో పచేద్వా శుషవహ్నినా
స్వేదయేత్తంపముభృత్య భూయో దివ్యోపఘోద్భవైః. 83
బీజేస్స మాంశై స్సంమర్ద్యంచతుర్యాయం సురేశ్వరి!

వజ్రమూషాగతం ధ్యామం భస్మీభవతి పారదః. 84
తద్భస్మ దివ్యం యుంజీత సదా రోగే రసాయనే
సప్తదశః ప్రకారంః

ఖజ్జరే పారదే స్వర్ణం సమమమైవ మర్దయేత్. 85
విష్టిభూతం కాంజీకేవ ప్రతౌల్యాయ తాం పువ్యః
పిష్టియర్థం శుద్ధగంధం చ తదర్థం టంకాణం క్షీపేత్. 86
సర్వతుల్యం నిశాం సీరపుష్పరక్తద్రవైర్ద్రీనమ్
మర్దయేత్తాం దినాంకే చ శుర్యాత్సోలకం తతః. 87

పచేర్లంపక యం తే చ దినం మందాగ్నినా సుధీః
సమాదాయ విమూర్తైవ దత్వా తత్సమగంధకమ్. 88

గర్భయంత్రే త్ర్యహం సాచ్యం లఘనా తత్తుమాగ్నినా
రసో భస్మ భవేద్దేవి! నిరుత్థ స్యా ద్రసాయనమ్. 89

కర్ణత్రయం శుద్ధసూతం కర్ణం తామ్రరజః ప్రియే!
అష్టై స్సంమర్దయేద్దాఢం దినం ఖల్వే తతో భవేత్. 90

పీష్టిస్తాం తాలయేత్తోయై సత ఆదాయ నిర్మలమ్
మాక్షికసత్వం తత్సర్వం చక్రమర్దచ్చద ద్రవైః. 91

త్రిదినం మర్దయేద్దాఢం తాం పిష్టిం గర్భయంత్రకే
కుమాగ్నినా పచేద్దేవి! త్రిదినం వా దివానికమ్. 92

కరీమాగ్నా భలేహ్నుతభస్మ రోగజరాపహమ్
యేకో నవింశః ప్రకారః 93

సూతం స్వర్ణం వ్యోమసత్వం సమం స్వర్ణసమం వికమ్.
రంభాదండ దివై స్సర్వం తత్తల్వే మర్దయేద్దినమ్ 94

తతో దివ్యోపహోదూభైశ్చైర్పిజైస్సుల్యం దినద్వయమ్.
సహ సంమర్దయే ద్రంభాతోయై స్తద్గర్భయం లికే 95

పూర్వక్రమేణ విపచేద్దసభస్మ భవేచ్ఛుభమ్.
జరామరణరోగధ్మం పర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్

వింశః ప్రకారః 96

రసేంద్రం విమలాసత్వం తుల్యం మర్ద్య దినత్రయమ్.
సింధువారచ్చదరిస్తైః పీష్టిస్యాత్తాం వినితీ కేత్ 97

కాచకూష్యంతరే కూశేం సప్తమృత్యురృపై తిర్లికేత్.
శోషయేద్దాలు కాయంత్రే దినం మందాగ్నినా సచేత్ 98

రసభస్మ భవేద్దిన్యం రుగ్ధరా మరణాపహమ్.
యేక వింశః ప్రకారః

కర్ణద్వయం రసేంద్రం చ తదర్థం శుద్ధిగంధకమ్
మాక్షికసత్వం గంధాశం తత్సర్వం మర్దయేద్దినమ్. 99

నిర్గుండీ పత్రనానైశ్చ తం గోలం నిక్షిప్త్యై
మూషానుధ్యే తతో మూషావక్త్రం రుధ్వా వినిక్షిప్తే. 100

తాం మూషాం గర్భుకాయంక్రే పచేన్మందాగ్నినా దినమ్
రసభస్మ భవేద్దివ్యం సింహారారుణ సన్నిభమ్. 101

జరామరణోగధ్విం సర్వసిద్ధిప్రదం శుభమ్

ద్వావింశతి ప్రకారః

పశ్యమూషాదశే కుల్యగంధ కాంఠరితం రసమ్. 102

తయోశ్చతుర్గుణం దత్వా కాకమాచీరసం పుషః
అచ్చాద్య గర్భుకాయంక్రే తాం నిభాయ పచేత్కృమాత్. 103

మృదుమధ్య మ చండాఖ్యసహ్నా యామచతుష్టయమ్
త తశ్చ సర్వోగధ్విం రసభస్మ భవేచ్ఛుభమ్. 104

త్రయోవింశతి ప్రకారః

సుహీక్షీరైర్నినం సూతం మర్దయే త్తదభావతః
అష్టవల్ల్యై రసై రేవ తం రసం గంధకై స్సమమ్. 105

గర్భయంక్రే వినిక్షిప్య పూర్వవద్విపచేచ్ఛుభః
మృతో భవేద్ద్రహ్నాయం సర్వోగహో భవేత్. 106

చతుర్వింశతి ప్రకారః

గుంజాఫలం రససమం మధుటంక శాయావక్త్రైః
భృంగపత్రరసై ర్యుక్తం దినమేకం విమర్దయేత్. 107

ఛాదిసం వజ్రమూషాయాం ధమయేన్మృదువహ్నినా
అయం రసాయనో వృహ్యో రసస్యాచ్ఛుభిన్నిభః. 108

పంచవింశతి ప్రకారః

సమం గంధరసం శుద్ధం కీటమారిణీకాద్రవైః
అజమూర్యహిమార్యో ర్వా శ్వేతాం కోలరసేన వా. 109

మర్దయే త్రి దినం క్షిప్త్యా మృణ్మయే సంపుటే తతః
దినమేకం కరీషాగ్నా వా దినత్రయమ్. 110

అనందకందః

పచేత్తత సూత్రభస్మ జాయతే రుద్ధరాపహమ్

షడ్వింశః ప్రకారః

తామ్రాభృతాతనా యోగాచ్ఛోదితం పారదం త్రియే! 111

వజ్రభస్మ సమం హంసపాదీద్రావైర్వి మర్దయేత్ 112

దివ్యాష ధిభవైర్పితైర్వజ్ర మూఘాంతరం లిచేత్.

తస్మిం పూర్వరసం క్షిప్త్వా రుభ్యాన త్రిదినం పచేత్ 113

తుమాగ్నినా తతోధృత్య తత్తుల్యం దృతపారదమ్.

హంసపాదీ రసైస్సర్వం మర్దయే త్రి దినం తతః 114

పూర్వవత్తం పచేత్సాయం రసో భస్మతి నిశ్చయః.

జరామరణరోగభక్షుషు స్సర్వస్పిధి ప్రదశ్శుభః

సప్తవింశః ప్రకారః

వాసితం పారదం కర్ష మష్టగుంజం సువర్ణకమ్. 115

మృతవజం చతుర్గుంజం మర్ద్యం హంసపాదీరసైః 116

తప్తఖల్వే వజ్రమూఘాగతం కృత్వా నిరోధయేత్.

పచేద్దూధరయంత్రే చ పునరాదాయ తం రసమ్ 117

హంసపాదీ ద్రవైర్మర్ద్యం తప్తఖల్వే దినత్రయమ్.

పూర్వవద్దూధరే యంత్రే పచేత్తం చ పునః పునః 118

యేనం శతపుటం కృత్వా భస్మ స్వా దక్షవర్ణకమ్.

జరామరణ దారిద్ర్యనాశనం భవనాంశనమ్

అష్టావింశః ప్రకారః

యుగాంశశుద్ధ సూతస్యాజేకాశం తామ్రచూర్ణకమ్. 119

అష్టే దినం మర్దయేత్తం ప్రవృత్త్యాదాయ విష్టికామ్ 120

తాప్యసత్వం పిష్టిసమం చక్రమర్దదలద్రవైః.

మర్దయే త్రిదినం సర్వం గోలకం గర్భయంత్రకే 121

నిక్షిప్య త్రిదినం పాచ్యం తుమాగ్నావా సురేశ్వరీ!

దివారాత్రం కరిషాగ్నా పచేద్భస్మ భవే దనః

యోకో నత్రింశః ప్రకారః

ముఖకృతరసం చాభ్రసత్వం స్వర్ణం త్రయమ్ సమమ్. 122

రంభాద్రవేణ సమృద్ధ్యం దినం సర్వసమం బిడిమ్
 తతో దివ్యాం నీనాం చ బీజైర్మృద్ధ్యం దినత్రయం. 123
 గర్భయంత్రే పచేత్పశ్చాత్క రీమాగ్ని మృతో భవేత్

త్రంశః ప్రకారః

ఖజ్జలసూతం విమలాం సమం నిర్గుండికారస్తైః. 124
 మర్దయిత్వా త్ర్యహం కాచకూచికాయాం పనిషీ పేత్
 సీకతాయంత్రకే పాచ్యాచ్చతుర్యమేన భస్మికాః. 125

యేకత్రంశః ప్రకారః

తాప్యసత్వం సమం గంధం ద్వాత్వాం తుల్యంచ బారితమ్
 సూతం నిర్గుండికాం మర్ద్య దినం తద్గోలకం పునః 126
 వజ్రమూషాశ్శతం కృత్వా భమేచ్ఛా గడ్డయంత్రకే
 పచేత్తదక్షవర్ణం స్యాత్స రసస్సర్వోగహః. 127

రసతస్మ లక్షణమ్

అక్షయిత్యం నిరుత్థత్యం నిర్లేపత్యం సుభస్మతా
 మారకత్వంచ లోహనాం లక్షయేద్రసభస్మికాః. 128

గంధవిష్టి

ప్రథమః ప్రకారః

సంచూర్ణ్య శోధితం గంధం దూర్తపత్రరసేన చ
 సప్తధా భావయేద్ధక్ష్యే శ్రీణాం చ రజసా తథా. 129

తనా మానవపీత్రేన లోలయేద్గంధకం పునః
 పలమేకం శుద్ధరసం కర్పరే చాతపే న్యసేత్. 130

తదూర్ధ్వం లోలితం గంధం విన్యస్యాంగుష్ఠమర్చితమ్
 క్షర్యాత్సూతో భవేత్పిష్టిస్సర్వకర్మసు సిద్ధిదాః. 131

ద్వితీయః ప్రకారః :- స్వర్ణగంధవిష్టి

గంధకం శోధితం దేహి! తిలకీర్ణరసేన చ
 సప్తధా మర్దయేచ్ఛోచ్యం ఛాయాయాం భావయేత్.)మాత్. 132

అనందకందః

మూషాయాం పారదం శుద్ధం వలమాత్రం వినిశీపేత్ 133
సువర్ణ నిష్కగలికాం మూషాయాం నిశీపేత్తతః.

తత్ర నారీరణోముత్ర మలమాత్రం వినిశీపేత్ 134
వాలుకాయం త్రమధ్యే చ తాం మూషాం స్థాపయేద్భవే.

అల్పమల్పం పూర్వగంధం వారం వారం వినిశీపేత్ 135
మృద్వగ్నినా వచేద్యావతకర్ష గంధంచ జీర్ణతే.

అవతార్య స్వాంగశీతమాహారే తస్యైర్ణ్య గోలకమ్ 136
స్వర్ణ పిష్టగృహేద్దివ్యా స్వవాంఛిత దాయసి.

తృతీయః ప్రకారః

భావయేన్నర్కటి తోయైశ్శతభా శుద్ధగంధకమ్ 137
భాయాయాం శుద్ధసూతం చ ఘృత్మే మృత్కర్పకీపేత్.

కించిత్కించి తూర్వగంధం నిశీపేన్నర్కటిరసమ్ 138
జ్జలే గంధే ద్రవం దేయం ముహూర్తగంధం ముహూర్త్యవమ్.

యావత్పదాంశికం జ్జలం గంధం చ పిష్టికా భవేత్ 139
దివ్యా సా సుర్వకర్మాల్లా దేవానామపి దుర్లభా.

చతుర్థః ప్రకారః

శుద్ధగంధం చూర్ణయిత్వా త్రివారం కాంజీనేన చ 140
జంజీరామై త్రివారం చ పాంసపాదీరసేన చ

సప్తభా తోలయే దేవం కర్పూరం భావయేత్పుష్క 141
శ్వేతాద్రి కర్ణికా తోయైరారతి సేచ త్రివారకమ్.

ద్విగుంజ మాత్రం కర్పూరం యంత్రాంతః పరిలేపయేత్ 142
తత్ర గంధం సార్థనిష్కం భావితం చూర్ణితం శీపేత్.

తదూర్ధ్వం చ వలం సూతం నిశీపేత్తస్య పృష్ఠతః 143
పూర్వమాత్రం చ కర్పూరం తదూర్ధ్వం సార్థనిష్కకమ్.

గంధకం చ పునః శీప్త్యా తతో గోమూత్రకేన చ 144
శ్వేతాద్రికర్ణికామూలం పిష్ట్యా తత్కలకేన చ.

అచ్యుద్య తచ్చరావేన గోధయేత్పాచయే త్కామాత్ 145
కాలికా యంత్రమధ్యే చ దివ్యం వశాత్తముద్ధరేత్.

యేవం కుర్యా తివారం చ గంధపిష్టిర్భవేభవమ్

పంచమః ప్రకారః

సేవాలిక్తే ఖల్వమధ్యే శుద్ధసూతం పలం న్యసేత్. 146

కర్నం చ శోధితం గంధం దేవదాలీద్రవం క్షీచేత్
కరాంగుల్యా ఖరే ఘృత్మే మర్దయేత్పిష్టికా భవేత్. 147

షష్ఠః ప్రకారః

తామ్రఖల్వే పలం సూతం కర్ణాగ్రం గంధకం క్షీచేత్
మృద్వగ్నీనా పచేద్యామం కరాంగుష్ఠేన చాలయేత్. 148

గంధపిష్టిర్భవేద్దివ్యా సర్వకర్మకరీ శుభా

విష్టి స్తంభనమ్

పిష్టినాం స్తంభనం పక్ష్యే తిక్తణోశాతణోభవమ్. 149

దీపం చండాలినీకందం తుల్యం కాంతా స్తనోద్భవైః
క్షీరైః పిష్ట్యా చ తాం పిష్టిం లేయేదంగులం దృఢమ్. 150

నంధ్యాకందేభవా క్షీరకందే వా సూరణోద్భవే
కందే వా పక్షకందే వా కందే వా కుడుహించితే. 151

తాం పిష్టిం నిక్షీపే త్తత్తస్మజ్జ్యై రోధయేత్మృఖమ్
తత్కందం చ మృదా లిప్త్యా పుటేద్భూధర యంత్రకే. 152

దివానకం కదీపాగ్నా పూర్వార్ధః పరివర్తనమ్
యథా కందం తున దహే త్తథా పాక క్రమస్మృతః. 153

అథ పిష్టిం సమానీయాద్భవేత్సా స్తంభితా ప్రియే

విష్టి జారణమ్.

పిష్టినాం స్తంభితానాం చ జారణా పక్ష్యే శివే!
స్తనయంత్రే లోహకృతే గంధకం పిష్టితుల్యకమ్ 154

క్షీచేద్దూర్ధ్వం చ దేవేశి! స్తంభితాం గంధపిష్టికామ్. 155

తదూర్ధ్వం పిష్టితుల్యం చ గంధకం చార్ణితం క్షీచేత్
నిరుధ్య భూధరే యంత్రే పాచయేజ్జార యేత్కృమాత్. 156

గంధం పునః పునర్దేయదేవం శతగుణం ప్రియే!
 క్షోణీ శతగుణే గంధే యంత్రా త్పిష్టిం సమాహరేత్.
 సర్వాసాం గంధపిష్టినాం జారణం స్యాచ్చ రంజనమ్

విష్టి మారణమ్

జారితానాం చ పిష్టినాం ప్రవక్ష్యే మారణక్రమమ్.
 తప్తఖల్వే వినిశీష్య జారితాం గంధపిష్టికామ్

దివ్యావధీరస్తేః పిష్ట్యా దినం కుర్యాచ్చ గోలకమ్.
 దివ్యావధీరాం బీజాని పిష్ట్యా దివ్యావధోద్భవైః
 స్వరసైర్వజ్రమూషాం తద్దేవయేత్పుర్య గోలకమ్.

క్షీప్త్యా నిరుధ్య మూషాస్యం పచేత్పూధరయంత్రకే
 ప్రవర్తయంశోర్ధ్వమథో దినమేకం పునః ప్రియే!

సమాహృత్య యథాపూర్వం పూర్వతోమైశ్చ మర్దయేత్
 పుటయేత్పుర్యవద్దేవి! దశవారమితి క్రమాత్.

అసంశయం గంధపిష్టి ర్మిశుతే సర్వకార్యకృత్
 గంధపిష్టిక్రమాజ్ఞాత రసభరమాని శైరవి!
 సర్వకర్మసు ముఖ్యాని విశేషాద్వాదకర్మణి

రసబంధాః

ప్రథమః ప్రకారః:- వైక్రాంతబంధః

వక్ష్యేమి రసబంధాని శ్రుణు శైరవి! సంప్రతి.
 శోధితం పారదం ఖల్వే దశనిష్కం వినిశీచేత్
 నిష్కైశ్చం శుద్ధగంధం చ స్వల్పం స్వల్పం వినిశీచేత్.

కుట్టయేన్మర్దయేద్ద్రాక్షా పిష్టిస్యాద్యాయమాత్రకే
 క్షీరకంఠే ధవా వంధ్యాకంఠే వా కుశుచుందితే.
 కంఠే వా వినిశీచేత్పక్ష్యే శుభే గంధకపిష్టికామ్
 నిష్కార్థం భస్మ వైక్రాంత మూర్ధ్వాథో విశీచేత్సుధీః.

తక్తందమజ్జయా వక్తం నిరుధ్య చ మృదా బహిః
 లింపేదంగులి మూత్రేణ శోషయిత్వాథ సర్వతః.

అష్టవారం పచేద్యం తే భూధరే కాకుటే పుటే
కరీమాగ్నా పునః కుర్యామాత్స్యభాగమధః ప్రయే! 169

అఘోభాగం తఘోర్ధ్వం చ భూయో భూయః ప్రవర్తనమ్
యేవమేకదినం పశ్యాత్పచేద్యగః రీషతైః 170

ఃక్యదాడిమనీజాభో బద్ధో భవతి చారదః
వైక్రాంతబద్ధనామా స్వామూర్తితో యోగనాహకః 171

ద్వితీయః ప్రకారః - గంధక బందః

పూర్వోక్తాం గంధపిష్టిం తాం వస్త్రే బద్ధ్యాథ సంపుటే
లోహజే పోట్టలీం ఘోస్య చోర్ధ్వాధస్య మగంధకమ్ 172

నిరుధ్య సంపుటం సమ్యక్ పచేత్ భూధరయంత్రకే
యథా జ్యో భవేద్గంధో భూయో భూయస్తథాపి చ 173

యేవం వద్దుణగంధస్తు బారణేయో మహేశ్వరి
యేవం గంధకబద్ధోయం రసస్పర్శి మయాపహః 174

తృతీయః ప్రకారః - బందః

జోడశాంగుల దీర్ఘా చ జంబీర ఫలవిస్త్రీతా
పశ్యమూషా దృఢతరా బాలుకాయంత్ర మధ్యతః 175

తిభాగమగ్నాం కురీత బహిః పాదాంత సంస్థితామ్
తస్యాం యీషేద్గంధసూతం ఫలమేగం సుశేక్వరీ 176

సూతాదఘోర్ధ్వ భాగే శు ద్విపలం శుద్ధగంధకమ్
నియీషే తమ్మఖం సమ్యగ్గంధ యేస్మిం ద వహీనా 177

పచేన్నీర్థూమతా మువత్తావద్ధూమే గతే పునః
కాకమాచీ ద్రవైః పూర్యా త ద్రవే జీర్ణతాం గతే 178

రసేన నాగవల్ల్యాశ్చ పూరణేయా పునః ప్రయే!
ఉన్నతకరస్యైః పూర్యా శనైర్సండాగ్నినా పచేత్ 179

గంధకం జీర్యతే యావత్కాకమాచ్యాదిక ద్రవైః
ధమ్మారాంతైః పచేదేవం బద్ధో భవతి చారదః 180

నామా గంధకబద్ధోయం సర్వయోగేషు యోజయేత్
చ తుర్థః ప్రకారః - గంధక స్వర్ణ బందః

పూర్వవద్గంధపిష్టిం చ విఘాయాచా విచక్షణః 181

ఆ నం ద కం దః

సప్తార్థ నిష్క-సూత స్యాదద్యర్థం శుద్ధహాటకమ్ 182
 యామమమైవ సమస్త్యం భ్యాతోయం హేమపిష్టికా.

గంధపిష్టిం హేమపిష్ట్యా సమయావేష్ట్యా బాహ్యతః 183
 స్తనకాకే లోహమమే సంపుటే వస్త్రీబంధితామ్.

శృత్వా తాం పిష్టికాం క్షిప్త్వా పిష్ట్యాభ్యాం గంధకమ్ 184
 సర్వమల్యం క్షీచేత్సంధిం రుధ్వాన్మలవశైః సుసోః.

పచేద్భూధరయంతే చ జ్జగ్గే జ్జగ్గే పునః పునః 185
 వద్ధుణం గంధకం దత్త్యాత్తతో వస్త్రం శనైర్నైశేత్.

సమాంశం గంధకం భూయో భూయో చార్యం శనైశ్శనైః 186
 నిశ్శేషం గంధకం నైవ కుర్యాచ్చేత్సారద చ్యుతిః.

యేవం శతగుణే జ్జగ్గే గంధపిష్టిం సమాహారేత్ 187
 తత్సమాంశసువర్ణస్య సంపుటే పిష్టికాం క్షీచేత్.

కాచం కన్యాద్రవైః పిష్ట్యా లేపయేద్బాహ్యతోంగులమ్ 188
 తతష్టంకశాకైర్నిప్త్వా పశ్చాన్నస్త్రిలవశైః క్రమాత్.

యేకైకం లేపనం కార్యం వేష్ట్యమంగుల మాసకమ్ 189
 ప్రతిలేపం శోషయేచ్చ కోష్ఠీయంత్రగతం ధమేత్.

వంకనాలేన తీవ్రేణ వహ్నినా ప్రహరం భవేత్ 190
 ఉదయాదిత్య సంకాశం భోటం దివ్యరసాయమ్.

గంధహాటక బంధోయం జరావ్యాధి దారిద్రహా 191
 పంచమః ప్రకారః గంధక బంధః

అథవా గంధపిష్టిం తాం వస్త్రీ బధ్వాథ గంధకమ్. 192
 తుల్యం దత్త్యా నిరుభ్యాథ సంపుటే లోహకే దృఢమ్

పుటే తద్భూదకే తావద్యావజ్జీర్ణతి గంధకమ్. 193
 యేవం పునః పునర్లేయం యావద్గంధం తు వద్ధుణమ్

ఇత్యేవం గంధకే బద్ధస్సూత స్వాస్త్యస్సర్వోగజత్. 194
 షష్ఠః ప్రకారః మూలికా బంధః

కాకోటి మూల జైర్ద్రావైః పారదం మర్దయేద్దిసమ్ 194
 మర్కటి మూలకే పిండే క్షీచేత్తం మర్దితం రసమ్.

తం పిండం వజ్రమూషాయాం రుధ్వా తీవ్రాగ్నినా పచేత్
జాయతే భోటబద్ధోయం సర్వకార్యకరశుభః. 195

సప్తమః ప్రకారః:- మూలికాబంధః

అర్కమూలం రవిక్షీరైః పిష్ట్యా మూషాం ప్రశేపయేత్
తస్మిన్ శ్యే రంజితం సూతం క్షిప్త్యా బద్ధాథ రోధయేత్. 196

మృణ్మయే సంపుటే తం చ నిరుధ్వాల్లోహ సంపుటే
పచేద్దజపుటే పశ్చాత్పారజో బంధమాపుయ్యాత్. 197

అష్టమః ప్రకారః:- మూలికాబంధః

జలకుంభీరసైస్సూతం మర్దయేద్దివసత్రయమ్
జంకుంభీదలైర్మూషాం కృత్వా తత్ర క్షిప్తేద్రవమ్. 198

రుధ్వా తాం వజ్రమూషాయాం ఛాయాశుష్కం పుటేల్లఘ
ఛగజైశ్చే వృద్ధ్యా తు త్రింశద్వారం పుటైః పచేత్. 199

తతో గజపుటే జేయం సమ్యగ్భద్ధో భవేద్రవః

నవమః ప్రకారః:- మూలికాబంధః

యేకవీరాద్రవైర్మర్ద్యం దినం శుద్ధం తు సూతకమ్
యేకవీరాకండకలైర్కర్మజమూషాం ప్రశేపయేత్ 200

తస్యాం పూర్వరసం క్షిప్త్యా ధాతే బద్ధో భవేద్రవః. 201

దశమః ప్రకారః మూలికాబంధః

అరక్త క్షీరకం జోత్తద వైస్త్రీస్తస్యసం యుతైః
త్రి దినం పారదం మర్ద్యం వజ్రకండద్ర వైస్త్ర్యహమ్. 202

క్షీరకండస్య కశ్కేన వజ్రమూషాం ప్రశేపయేత్
తత్ర పూర్వరసం బద్ధా (దత్వా) ధాతే బద్ధో భవేద్రవః. 203

యోకాదశః ప్రకారః మూలికాబంధః

అర్కమూలఫలం పిష్ట్యా మూషాం తేన ప్రశేపయేత్
తస్మిన్ శ్యే నిక్షిప్తమూషాం పుంభామూల వినిర్మితామ్. 204

తస్మిన్ శ్యే సూతకం క్షిప్త్యా పుంభా మూలసముదృప్తైః
పూరయిత్వా రసైర్మూషాం నిరుధ్వాత్తస్మిన్ శ్యం దృఢమ్. 205

- యేవనుంధీకృతాం మూషాం ఊపేత్సం పుటమధ్యతః
 తతస్తం లేపయేద్యతాల్ల వణేన మృధా తథా. 206
- తతోసా పుటయోగేన సూతో బంధమహా పుయాత్
 రాజికాద్యయ మాత్రేణ చిత్రకద్రవ సైంధవైః. 207
- చూర్ణితో భక్షితః పాతస్సర్వ రోగ వినాశకః
ద్వాదశః ప్రకారః మూలికా బంధః 208
- కపిత్థస్య శిఫాసీరై ర్ద్రామం సూతం విమర్శయేత్.
 అన్యస్యా మంధమూషాయాం సూతమూషాం నిరోధయేత్ 209
- తథా ధమేత్తతో మూషాం యథా సింహురవదృవేత్
 యేవం కృతే రసేంద్రోసా బధ్యతే నా త సంశయః 210
- మూలికాబంధనం హ్యేతద్రసేంద్రస్య ప్రకీర్తితమ్.
 ఇత్యేతే మూలికాస్మృతా మూర్ఛితా బంధమాగతాః 211
- ప్రత్యేకం యోజితాస్తత్ర ప్రయోగై ర్యోగవాహినః.

ర స మూ ర్చ నా వి ధిః

ప్రథమః ప్రకారః

- అథ శుద్ధస్య సూతస్య మూర్చనావిధిరుచ్యతే
 మేఘనాదవచాహింగుల శునై ర్నై యేద్రసమ్. 212
- దినం పిష్టం తు లిద్దోలం హింగునా వేష్టయేద్బహిః
 పచ్చేల్ల వణయంత్రస్థం దినై కం చండవహీనా. 213
- ఊర్ధ్వలగ్నం సమాదాయ దృఢం వస్త్రేణ బంధయేత్
 ఊర్ధ్వాఘో గంధకం తుల్యం దత్వా సోమానవే పచేత్. 214
- జ్జీరే గంధం పునర్దేయం వద్భిర్ద్వారై స్సమం సమమ్
 వద్గుణే గంధకే జ్జీరే మూర్ఛితో రోగహా భవేత్. 215

ద్వితీయః ప్రకారః

- గంధకం ధూమసారం చ శుద్ధం సూతం సమం సమమ్
 యామైకం చూర్ణయేత్తల్పే కాచకుస్యాం నివేకయేత్. 216

రుధ్వా ద్వాదశయామాంతం వాలుకాయం తకే పచేత్
స్ఫటయేత్ఫాంగశీతం తమూర్ఖస్థం గంధకం త్యజేత్. 217

అథ స్థం రసమాదాయ సర్వయోగేషు యోజయేత్

తృతీయం ప్రకారం

శుద్ధసూతం తథా గంధం సూతార్థం సైంధవం షీపేత్. 218

ద్రవైస్పిత జయంతాశ్చ మర్దయేద్ధి వసత్రయమ్
కృత్వా గోలం తు సంశోష్య మూషాయాం తం నిరోధయేత్. 219

శోషయిత్వా ధమేత్కించతుత ద్దేన జలీ షీపేత్
తస్మాద్రసం సముభృత్య త్రికంధ రస భావితమ్. 220

యోజయేత్సర్వ రోగేషు ధమేద్వా భూధరే పచేత్

చతుర్థం ప్రకారం

రసార్థం గంధకం మర్ద్యం ఘృతైర్మృక్తం తు గోబగమ్. 221

కృత్వా తద్బంధ యేద్వస్త్రీ షోలాయంత్రగతం పచేత్
గోమూత్రే తద్ధతం గూషం వరమూత్రేర్ధివత్రయమ్. 222

శోషయేత్తత్పున ర్వస్త్రైర్బద్వా వేష్యం మృదా దృఢమ్
శుష్కం నిరుధ్య మూషాయాం పచేదథ తుషాగ్నినా. 223

ఊర్ధ్వభాగముః కృత్వా త్వఘోభాగము ఘోర్ధ్వగమ్
ఇత్యాదిపరివరేన స్వేదయేద్ధివసత్రయమ్. 224

పశ్చాదుభృత్య తం సూతం యోగవాహం రుజాపహమ్
సన్యోజాతస్య బాలస్య విష్టాం పాలాశబీజకమ్. 225

చండాలీరుధిరం సూతం సూతపారం చ టంకణమ్
జయంత్యా మర్దయేద్ద్రావైర్ధివమేకం తు గోలకమ్. 226

పిష్టయా సహజేవ్యాన లేపయేత్తామ సంఘటమ్
తన్మధ్యే గోలకం షీప్త్యా ద్వియామం స్వేదయేల్లఘు. 227

వాలుకాయం త్రమధ్యే తు సముభృత్య తతః పునః
చిత్రకైస్సహజేవ్యా చ గంధకం లేపయేద్బహిః. 228

సంఘటం బంధయేద్వస్త్రే మృదా లేప్యం చ శోషయేత్
తం రుధ్వా చాన్యమూషాయాం ధ్మాతే సంఘటమాహారేత్. 229

సూక్ష్మమార్గం హరేద్రోగాన్యోగవాహో మహారసః
సంపుటం సూతమల్యం స్వాచ్ఛాత్రుదృష్టేన కర్మణా. 230

పంచమః ప్రకారః

ధు తూరక ద్రవైర్మర్ద్యం దినం గంధాంశసూతకమ్
అంధమూమాగతం స్వేద్యం భూధరేమూర్చితో దినాత్. 231

కృత్యా వడంగులాం మూషాం సుపక్వాం మృణ్మయీం కృథామ్
మూషాగర్భే విలిప్యాథ మూలైర్వర్తుల పత్రజైః. 232

తన్మధ్యే సూతకం క్షిప్త్వా మూషాం పూర్వాత్తు తద్ద్రవైః
రుధ్యా తాం వాయుకాయంత్రే చుల్యాం దీహగ్నినా పచేత్. 233

సప్తాహంతే సముద్భవ్య యోజయేత్తం జరాపహమ్
సప్తమః ప్రకారః 234

కురండకరసైస్సాం ద్రమాతపే మర్దయేద్ద్రవమ్.
లతాకరంజ పత్రోక్తైః పాదాంగుష్ఠేన మర్దయేత్

దినైకం మూర్చితం సమ్యక్ సర్వయోగేషు యోజయేత్. 235

ఆష్టమః ప్రకారః

కాసీసం సైంధవం సూతం తుల్యం తుల్యం విమర్దయేత్
కాసీసస్యాప్యభావే తు దాతవ్యా ఫుల్లతుంకా. 236

స్తాకం స్తాకం క్షిపేత్ఫల్యే త్రయమేకత్ర మూర్చయేత్
ప్రత్యేకం కతనివకం స్వాహూనాం నైవాధికం క్వచిత్. 237

స్థాలీసంపుటయంత్రేణ దినం చందాగ్నినా పచేత్
ఊర్ధ్వలగ్నం తకుశ్కుభం మూర్చితం చాహరేచ్ఛుభమ్. 238

నవమః ప్రకారః

అథ శుద్ధస్య సూతస్య మూర్చితస్వాపరో విధః
సూతతుల్యం మృతం స్వర్ణం ధ్వాభ్యాం తుల్యం చ గంధకమ్. 239

రవిక్షిరైద్దినం మర్ద్యమంధయేచ్ఛుభరే పుటే
దినైకేన భవేత్సద్ధో రసో హైరణ్యగర్భకః. 240

శుభ్రశ్శోణోధవా కృష్ణావర్ణో గురుతరో రసః
పునరుత్థాయానవాన్యస్తు మూర్చితస్స ఉచాహృతః. 241

మూలికాబంధః

శ్రీశైరవ
 కేద్యశీ ఓషధీ నాథ! రసమూర్ఖాకరీ శుభా
 కేన వా భస్మ సూతకృ కేన వా భోటబంధవమ్. 242

శ్రీ శైరవ
 శ్రుణు శైరవి! తత్సేవ రహస్యం రసబంధవమ్
 బ్రహ్మ విష్ణు సురేంద్రావ్యైర్న జ్ఞాతం సురవందితే. 243

నిశాచర మూలికా కల్పః

గంగామున యోర్మధ్యే ప్రయాగో నామ రాక్షసః
 తస్యాపనే (నేష) వరాగోహే! క్షణాహృధ్యేత సూతకః. 244

నిశాచరస్య పత్రాణి గృహ్నియాత్సాధ్యోత్తమః
 తతో నివీద్యతే దేవి! రసో భవతి చోత్తమః. 245

రసం సమృద్ధ్యే తేనైవ దినాని త్రీణి వార్తికాః
 ఆకోటం బంధయేత్ప్రసం గగనం తత్ర జారయేత్. 246

తేన పుత్రరసేనైవ సాధయేద్బంధకం పునః
 సప్తధా బావితం తేన త్రూషణేన సహైకతః. 247

యంత్రే ద్యాధకే దేవి! గగనం తత్ర జారయేత్
 మాసమాత్రేణ దేవేశి! జీర్యతే తు పయం సయమ్. 248

సమజ్జ్యో తు గగనే శతవేధీ భవేద్రసః
 నిశాచరరసే దేవి! గంధకం బాంధ్యేత్తతః. 249

భావయేత్సప్తవారం తు ద్వివాద్యాశ్చ రసేన తు
 తారస్య పత్రలేపేన అర్థార్థే కాంచనోత్తమమ్. 250

గంధకే సమజ్జ్యే స్మింశతవేధీ భవేద్రసః
 నిశాచరరసైర్భావ్యం సప్తవారం తు తాలకమ్. 251

తేనైవ గూఠయేద్బంధం నా (చం) గం తాకే తు నిర్వహేత్
 తత్తారం జారయేత్సూతం బధ్నితం భవేత్. 252

చతుష్టప్తితమే భాగే శుభ్రవేధం తు దాపయేత్
 తదంశం (తారం) జాయతే శ్రేష్ఠం ధర్మకామూర్థమోక్షదమ్. 253

అనందకందః

- నిశాచరస్య పుష్పాణి సూక్ష్మమూర్ధ్నాని కారయేత్ 254
వలాని దశచూర్ణస్య రసైర్ధాత్యైస్తు భావయేత్.
- ఘృతేన మఘనాలోద్యం నవభాండే వినిషీతేత్ 255
ధాన్యరాశౌ నిధాతవ్యం త్రిస్సప్తాహం సుశీత్యతి!
- తేన భక్షితమాత్రేణ వలీపలితవర్జితః 256
వల్కలం సూక్ష్మచూర్ణం తు మఘనా సహితం విహేత్.
- అర్థమాస ప్రయోగేణ ప్రత్యయోగం (క్షోయం) భవేత్ప్రియే! 257
తిస్య మూత్రపురీషేణ శుల్బం భవతి కాంచనమ్.
- మాసమాత్రప్రయోగేణ పన్నగః కాంచనం భవేత్ 258
గ్రాహ్యం తిత్ఫలశ్చైలం తు యంత్రే సాతాల సంజ్ఞకే.
- తేన చైతేన దేవేశి! రసం సంశోచయేచ్ఛుః 259
తత్త గాఙ్గాయతే దేవి! పాటబంధో మహారసః.
- కటకం కంకణం కార్యం రసలింగం వరాననే! 260
సంశోచమరణం తేన కర్తవ్యం పరిమాచ్ఛుతమ్.

అంగనాయికా కల్పః

- పుసరవ్యం ప్రవత్యోమి రసబంధం సుదుర్లభమ్ 261
త్రైలోక్యజననీ యా సా ఓషధీ అంగనాయికా.
- తయా సంవర్కమాత్రేణ బద్ధస్థితి సారదః 262
సప్తాహం మర్దితవ్యాస్య మహాషధ్యా రసై రసః.
- శతాంశేనైవ వేధేన కురుతే దివ్యకాంచనమ్ 263
త్రిస్సప్తాహం రసే తస్యా మర్దనాద్వరవర్జిని.
- లక్షవేధీ రసస్సాక్షాదప్యై లోహాని విధ్యతి 264
త్రిస్సప్తాహేన దేవేశి! దశలక్షణి విధ్యతి.
- చతుర్థే చైవ సప్తాహేతోటివేధీ భవేద్రసః 265
స్వేదతాపనిఘ్నరేణ మహాషధ్యా రసేన తు.
- దదాతి భేచరీం సిద్ధిమనివారిత గోచరః 266
కామయేత్కామినీనాం తు సహస్రం దినసాంతరే.
- నష్టచ్ఛాయో హ్యద్విత్యశ్చై త్రేలోక్యం చ భ్రమేదసా 267
మహాషధ్యా రసేనైవ మృతసంజీవనం భవేత్.

అనేన ఘోరయేత్సూతం పంచావస్థం కురు ప్రయే!
మృతస్య దాపయేన్నస్యం హస్తా పాదా తు మర్థయేత్. 268

తస్య తు ప్రవిశ్రిజ్జీలో మృతస్యాపి పరావసే

నరసార కల్పః

పునరవ్యం ప్రవశ్యోమి రసబంధం సుకుర్లణమ్. 269

నర (క) సారస్పర్శనేవ త్కాపృజ్యేత సూతకః
నర (క) సారరసం దత్వా ద్విపదీరజసా రసే. 270

దినాంతే బంధమాయాతి సర్వలోహాః రంజతి
నర (క) సారరసేనైవ భావయేత్తు మనశ్శిలామ్. 271

నిర్గంధా జాయతే సా తు ఘోరయేత్తేన పన్నగమ్
ద్విపదీరజసా సార్థం నిరుద్ధః పన్నగో భవేత్. 272

నర (క) సారరసేనైవ జ్జీర్ణే షడ్గుణపన్నగే
తారే తామేపి వా దేవి! ణోటి నేధీ భవేద్రసః. 273

నరసారరసే స్తస్యే భావితం సప్తదా పృథక్
రసస్య దాపయేద్దాసం యంత్రే విద్యాధరాహ్వయే. 274

శీర్షణే గగనం దేవి! నిరుక్తః చ ఘోరావసే
నర (క) సారరసేనేతి! కీటమూరీరసేన చ. 275

ద్రావయేద్గగనం దేవి! తీక్ష్ణలోహం చ పన్నగమ్
నర (క) సారరసేనేతి! హనుమత్ప్యారసేన చ. 276

జాయతే కాంచనం దివ్యం విషేకాద్భాస్కరః ప్రయే
నర (క) సారరసే దత్వా ముంజుష్ఠాం రక్తచందనమ్. 277

స్వరసైర్మదయంత్యాశ్చే వన్నగం దేవి! సేవయేత్
తిత్తగాతాకంచనం దివ్యం సప్తవారా విషేచితమ్. 278

అష్టమాంశయితం హేమ హేమకర్మణి చౌషధమ్
నర (క) సారరసే భావ్యం సప్తవారం తు హింగులమ్. 279

తేనైవ ఘోరయే తీక్ష్ణం భస్మీభూతత్వ మాఘ్నయాత్
తద్భస్మ తామ్రపిష్టే తు త్రిగుణం తేన నిర్వహేత్. 280

తచ్ఛుల్బం హేమసంకాశం తారే వాష్టాంశయోజితమ్
తారం హేమఃమాంశం తు ద్వివర్ణం పతితం భవేత్. 281

క పం ద కం ద :

శుల్బం చ పంచభాగం చ బీజస్యైకం చ యోజయేత్
 యేతే ద్వాదశ భాగాస్యస్పర్శం తద్వాయేత్కితౌ 385
 స్థానస్యాస్య నిషేకం తు సుదంజన తు కారయేత్ 386
 పంచవి శద్ధినాం శే తు జాయతే కనశో త్రమమ్.

క్షీర కం ద క ల్పః

క్షీరకందవిధిం వక్ష్యే సర్వసిద్ధికరం తథా 387
 చతుర్వర్ణం విషం తత్ర ర క్తకందం ప్రశస్యతే.
 భగ్న మేత్యువేత్తీరం ర క్తవర్ణ సుశోభనమ్ 388
 మేఘా గాం తు వినాజేన సంజాతైరుపశోభితమ్.
 తత్రైస్సుహీనమైస్సిద్ధై స్సప్తభిర్దే ము సత్రప్తైః 389
 వంధనం రసరాజస్య సర్వసత్వవశంకరమ్.
 తస్యక్షీరం తు సంగృహ్య తారం నిర్వాహయేద్బుధః 390
 భమేద్ధకాగ్నివా చైవ జాయతే హేమ శోభనమ్
 తింత్రీపేత్రనిర్వాసమీ పతా ము రజోయతమ్ 391
 మర్దయేత్పారదం ప్రాజ్ఞో రసబంధో భవిష్యతీ.
 తోయమధ్యే విఃక్షిప్య గులికా వజ్రవద్భవేత్

శా క వృ క్ష క ల్పః

శాకవృక్షస్య దేవేనీ ః ప్రీడ్య రఃముత్తమమ్. 392
 ర క్తచందన సంయుక్తం సర్వలోహాని జారయేత్ 393
 మిలంతి సర్వలోహాని ద్రవంతి సలిలం యథా.
 గంధకం రసకం తాప్యం పారదం ర క్తచందనమ్ 394
 రుదం త్యా రససంయుక్తం తారమాయాతీ కాంచనమ్.
 శాకవృక్షస్య నిర్వాసం యత్కఠః పరిగాలయేత్ 395
 శిగుమూలస్య మార్గం తు తద్రసేన తు మర్దయేత్.
 ప్రలిప్త శుల్బప్రతాణి పుట్టిస్త్యా విశాచయేత్ 396
 తద్వృతం కాంచనం దివ్యం భవేల్లక్షణ సంయుతమ్.
 ఫలాని శాకవృక్షస్య పఃపక్వాని సంప్రహేత్ 397
 తద్రసేం తు సంప్రాజ్ఞః సప్తరాత్రం తు భావయేత్.

తద్రసేన సమాయుక్తం మంజిష్ఠామిత్రితం తథా
శేవయేత్తార ప్రతాణి ధ్వానిం భవతి కాంచనమ్. 398

దే వ దా లీ క ల్పః

దేవదాల్యా మహాషధ్యా విధిం వక్ష్యేమ్యుతః పరమ్
సాశ్వేతా వ్యాధిశమనే కృష్ణాపీతా రసాయనే. 399

పార్లమాస్యాం త్రయోదస్యాం రాహుగ్రస్తే దివాకరే
అథవా కృష్ణపంచమ్యామియాం విధివదుద్ధోత్. 400

దేవదాలీఫలం దేవి! విష్ణుక్రాంతాం చ సూతకమ్
మూర్ఖయేద్బంధయేద్ద్రిష్టం శుల్పం హేమకరోలి చ. 401

దేవదాలీఫలం మూలమీశ్వరీ రసమేవ చ
ఘోయేన మర్చితం కృత్వా వంగం స్తంభయతి క్షణాత్. 402

శ్వే త గుం జా క ల్పః

అథాతస్సంప్రవక్ష్యేమి శ్వేతగుంజావిధిం ప్రయే
కృష్ణసక్షే చతుర్థశ్యామష్టయాం చ సురార్చితే. 403

కసాలే మృత్తికాం న్యస్య శేవయేత్సలివేన తు
బీజాని సితగుంజాయాః పుష్కయోగే తు వాచయేత్. 404

వక్ష్యమాశేన యోగేన కుర్యాత్స్రగహణం తథా
ఓం నమో భగవతి శ్వేతవల్లి శ్వేతవర్వతవాసిం. 405

సర్వకార్యాణి కురుకృతు అప్రతిహతం నమోనమస్వాహా
శుద్ధశుల్పం తు సంకృప్త్యా మూషామధ్యే ను సంస్థితమ్. 406

త్రిపంచలసంఖ్యా తు క్షణార్థ సితగుంజయా
సప్తైకత్ర భవం తారం తస్య గంధవివర్జితమ్. 407

బ్రహ్మరీతి సమాయుక్తం గుంజామార్గం సప్తైకతః
దేవీనాం భూషణం దేవి! జాయతే హేమ శోభనమ్. 408

క ర్త రీ ర స బం ధ ః

అథాతస్సంప్రవక్ష్యేమి కర్తరీరసబంధవమ్
అసురాణాం సమయోగే శ్రోధావిష్టేన చేతసా. 409

ఆనందకందః

సుదర్శనం మహాచక్రం ప్రేషితం మురవైరిగా 410
భాలపట్టాత్తత స్తస్య నిపేతుస్వేదబిందనః.

తే భూమా పతితా దివ్యాస్పంబాతాః కర్తరీరసః 411
రక్షార్థం స్థాపితం తత్ర విష్ణునా చ సుదర్శనమ్

చ కతుల్యం భ్రమత్యేతదాయధాని నిష్పంతతి 412
కురుతే గర్జనం నాదం ధూమజ్వాలాం విమించతి.

కర్తరీదృష్టి మాతేణ తథాన్యా శబ్దకర్తరీ 413
లోకానాం తు హితార్థాయ ఘోరశక్తిర్వ్యవస్థితా.

రిసరూపా మహాఘోరా సాసిద్ధానాం తు నేదిసి 414
తస్యక్షేత్రం యదా గచ్ఛేదఘోరాశ్రుం జపేత్తదా

పునర్ఘోరం స్యసేత్తత్ర ఆధాన్యం (శ్రుం) విన్యసేదుష్ఠః 415
అనులోమవిలోమేన దేహేధిష్ఠాస్య కర్తరీమ్

ముద్రయా ముద్రయేత్తాం తు ఆఘోరాస్త్రీణ యోజితామ్ 416
దీప్తే (పే)న రోధయేత్తాం తు స్తంభయేద్దీ (ఘా) పనేన తు.

నిష్ఠయా ముద్రయా తాం తు స్థానయోగేన యోజయేత్ 416
నిష్ఠయా ముద్రయా తాం తు స్థానయోగేన యోజయేత్

ఉ ధ క బం డ ః

చంద్రోదకబందః 417

అథ చంద్రోదకేశశి! ఎవ్యోమి రసబంధనమ్. 417
దృష్ట్వా చంద్రోదకం మంత్రీ పౌర్ణమాస్యాం విసేషతః

గ్రహణం తత్ర కర్తవ్యం పౌర్ణమాస్యాం ప్రయత్నతః. 418
నిర్లచ్ఛతి మహీం భిత్వా చంద్రవృధ్వా తు చక్రకే

క్షేత్రబంధం పురాశృత్యా దేవమభ్యర్చ్య శంకరమ్. 419
చతుర్థశ్యాం తు తక్షేత్రం పూజయిత్వా విచక్షణః

ఆఘోరాశ్రోషితో భూత్వా బలిం తత్ర నివేదయేత్. 420
పౌర్ణమాస్యాం చ రాత్రౌ చ గత్వా తస్య నయాః

చంద్రోదకం తు సంగృహ్య మంత్రయిత్కస్సు మంత్రితమ్. 421
అలోద్య మధుసర్పిర్భ్రాంతం వివేత్తత్తు సమాహితః

పీఠమాత్రేణ కేనైవ మూర్ఛితో భవతి క్షణాత్. 422
పీఠమాత్రేణ కేనైవ మూర్ఛితో భవతి క్షణాత్.

చందోదయే తపోత్తిష్ఠేత్థీరం తస్య తు దాపయేత్
సప్తరాత్రప్రయోగేణ చంద్రవన్నిర్మలో భవేత్. 423

యోగవింశతిరాత్రేణ జీవేన్నృహ్మదిసత్రయమ్
యోగమాసప్రయోగేణ బ్రహ్మయస్స భవేన్నరః. 424

చందోదకేన గగనం రసం హేమ చ మర్షయేత్
మూషామధ్యగతం ధ్మారం తత్క్షణాద్భుటికా భవేత్. 425

అయం తు సుర్వమాత్రేణ లోహోన్యస్త్వా చ వేధయేత్
తద్రసం తు రసం చాన్యం వక్త్రేణ సమజాతితమ్. 426

చతుష్టష్ట్యంశతో విధ్యేద్విగ్రహేన సహస్రకమ్
దశసంకలికాబద్ధం గుంజామాత్రం రసం తతః. 427

త్రిలోహవేష్టితం వక్త్రే ధృత్యా చాదృశ్యతాం వ్రతేత్
“ఓం నమో రుద్రాయ దంష్ట్రేర్కటాయ విఘ్నం నాశయ నాశయ
దిశో రక్ష రక్ష రుద్రో జ్ఞానయతి హుం ఫట్ స్వాహా.”
ఇతి దిగ్బంధమంత్రః |

“ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ త్రిశూల హస్తాయ అమృతోద్భవ
రక్ష రక్ష హుం ఫట్ స్వాహా!”
ఇతి పాన మంత్రః ||

వి షో ద క బం ద ః

అథాత్సంప్రవక్ష్యామి విషోదకరసబంధసమ్. 428

సిత పీతాది వర్ణాభ్యం త త దేవి! రసోత్తమమ్
తత్ర గత్వాచలోద్దేశే స్మరేద్ధోరం సహస్రకమ్. 429

కేశాః క్షీప్తాస్సుటంత్యస్మిన్నాత్మచ్ఛాయాం = దృశ్యతే
తైలం చ గోలకాకారం ఘృతం తేన విసర్పతి. 430

గంధోస్య వాకేద్గంధం పలుం లవగాయతే
జ్ఞాత్వా పలాశపత్రేణ కటుకాలబుకే క్షీపేత్. 431

విషోదకం గంధకం చ హరివీజం చ తత్సమమ్
లజ్జక్షీరేణ విష్ట్యా తు శుల్బవాక్తే తు లేపయేత్. 432

- తక్కుటన భవేద్దేవి! సిందూరాయణ సన్నిభమ్ 433
కతాంశేనైవ తద్దేవి! సర్వలోహాని వేదయేత్.
- అసేన విధినా దేవి! నాగసిందూం తాం ప్రకేత్ 434
సహస్రాంశేన తస్యైవ తాం భవతి కాంచనమ్.
- రక్తం పీతం తథా కృష్ణ ముత్తరొత్తర కార్యకృత్ 435
త్రిధతాకాంతపాత్రే వా పాత్రేలాబుమయేసి.
- గృహీత్వా పూర్వవత్పత్రైః పాత్రాకై ర్శేష్టయేద్వహీః 436
స్థావయేద్ధాన్యమధ్యే తు దివసానేః వింశతిమ్.
- మహిషీక్షీరమధ్యే తు బిందుమేకం తు సాధయేత్ 437
చాయసం భక్షయేద్వస్తు యోమధ్యాజ్యసంయుతమ్.
- యావచ్ఛూర్ణం బలం దేవి! జవేత్తద్బిందు సంఖ్యయా 438
లాంగలీ గృహమామశ్చ సిందూరం రజసిద్వయమ్.
- మేషస్య శృంగం శృంగీం చ కృష్ణోన్మత్తాశ్వమారకమ్ 439
సబీజసూతకం చైవ విషతోయేన మర్దయేత్.
- విషతోయేన మేఢావీ సప్తవారాణి భావయేత్ 440
అథవా భావయేత్తం తు యావచ్ఛూర్ణం తు మర్దయేత్ తద్భవేత్ |
- తేన నాగం ప్రతివ్యాప్య షోడశాంశేన ఖం (సం) భవేత్ 441
మూషాస్థం వేణుయంత్రే చ త్రిణి వారాణి భావయేత్.
- ఘూషం పరిహరేత్తస్య అంగవ్యాధికరం పరమ్ 442
స్థావయేగ్నాయ సిందూరం పాత్రేలాబుమయే చ తత్.
- తచ్ఛూర్ణం తు కతాంశేన తారతామాది వేదయేత్ 443
విషవాసీయ మాదాయ పంగమావర్తితం శుభమ్.
- నిషిక్తం చైవ తత్తోయస్తారం భవతిం కాంచనమ్ 444
విషవాసీయమాదాయ ప్రషీపేచ్చ రసోత్తమే.
- కునటి గంధ పాషాణ విషఽంకణ లాంగలీ 445
సప్తవిష్టం కృతం ఖల్వే తారపత్రాణి శేషయేత్.
- అంధమూషాగతం ధాత్వతం నిర్భీజం కనకం భవేత్
ఓం హ్రీం నీలకంఠాయ తః తః | అప్య అయుతం జపేత్ |

ఇతి విహోదక గ్రహణ పాన మంత్రః ।

సంజీవనీ జలకల్పః

- సంజీవనీజలస్యాథ విధిం వక్ష్యామి పారగతి. 446
- శుక్రేణారాధితో జీవి! ప్రాగహం సురవందితే 447
- దానవానాం హితార్థాయ మృతానాం దేవసంగరే.
- మయా సంజీవనీ విద్యా దత్తా చోదకరూపిణీ 448
- తయా సంజీవితా దైత్యా యే మృతా దేవసంగరే.
- నిక్షిప్తా మర్త్యలోకే సా సమ్యక్ తే కథయామ్యహయే 449
- అస్తి మర్త్యా మహాపుణ్యా వివితా దక్షిణాపథే.
- దక్షిణే తు తపే తస్యా ఉత్పలీ (కదలీ) వగరం వరమ్ 450
- తస్య దక్షిణతశ్చేల స్సర్వలోకేషు విశ్రుతః.
- నామా కృష్ణగిరిశ్చేతి కృత్యతే సర్వమంగతే 451
- సుప్రసిద్ధాంబికా నామ గ్రామ స్థస్యాస్తి సన్నిధౌ.
- తత్రాప్యదకమాలోక్య విరక్షేత సురార్చితే 452
- గృహీత్వా శుక్లవంశం తు ఓషేత్తోయస్య మధ్యతః.
- జాయతే హరితం సింధుమహారాతేణ నిశ్చిలిమ్ 453
- మంచత్సంకురపతాణి దృశ్యతేతి మనోహరమ్.
- లిఖింతుః ప్రాణేణ తలో జీవి! సమర్చయేత్ 454
- క్షేత్రాధిఃం గతేకం చ చంద్రం యోగిగణం తథా.
- ఓం చంద్రాయ వినాకినే శూలపా యే ఓం దిశో 455
- బంధ బంధయ దిశో బంధ బంధయః తః తః
- తిలాంశ్చ సర్వపాంశ్చైవ మంత్రేణా నన సర్వపాన్
- సప్తాభి మంత్రతాం కృత్వా సాధకో దిక్షు నిక్షిపేత్.
- కటుకాలాంబుకే తోయం కృత్వక్షిప్తమాహితః 456
- గృహీత్వా తత్ప్రియతేన నిజు స్థానం సమాశ్రయేత్.
- ఓం నమో అమృతే అమృతరూపిణి అమృతం కుసు కుసు
- యేవం రుద్ర ఆజ్ఞాపయతి స్వాహా
- సప్తాభిమంత్రితం కృత్వా మంత్రేణా నన తజ్జలమ్ 457
- దివమేంం తథా సూతం స్వర్ణమాపద్మయాన్వితమ్.

అనందకాండ:

- మర్దయే త్తేన తోయేన పితే త్తత్తు విచక్షణః 458
ఏకవింశతిరాత్రం తు ఊరాహారోఽథ యత్సతః.
- జనేత్కల్పాయుతం సా గం కామరూపో మహాబలః 459
యోజనానాం శతం గత్వా పునరేవ నివర్తతే
- అవధ్యస్పర్శ భూతానాం స్వేచ్ఛాహారస్స కేచరః 460
శనకం పారదం వ్యోమ సమమేకత్ర యోజయేత్.
- మర్దయే త్తేన తోయేన సప్తాహం స్వేదయేత్తతః 461
స రసస్పర్శలోహాని నష్ట్యంశేన తు వేదయేత్.
- సిథ వా తం రసం దివ్యం మఘనా సహ భక్షయేత్ 462
నూసనూ త్ర సయోగేణ జవే ద్రహ్మదినాయుతమ్.
- తస్య మూత్రఫుల స్వేదైశ్శుల్బం భవతి కాంచనమ్ 463
నిర్వాతే తోమనూదాయ పారదం చ మనశ్శలామ్.
- మర్దయేత్ఫల్యపాపాణి నష్టపిష్టం భవేత్తతః 464
స్వేదయేత్సప్తరాత్రం తు త్రిలోహేన చ వేదయేత్.
- అంతర్ధానం ఊదాద్ధచ్చేద్విద్యానరఃతిర్భవేత్ 465
అదకన్యాశతవ్రజో యావత్కల్పం శ్చతుర్దశ.
- దివేషు తేషు సర్వేషు దద్యాద్భ్రాహ్మణ్యదనం ఘృతమ్ 466
సయవా చ సమాయుక్తం నిత్యమేవం చ కారయేత్.

ఉష్ణోదకకల్పః

- ఉష్ణోదకవిధిం వక్ష్యే సమాహితయనా మను 467
సశ్శత్యుష్ణోదకం యత్రవాసం తత్రైవ కారయేత్.
- శర్వరీముషితాం తత్ర చణకాస్తు దినే దినే 468
భక్షయేన్నాసమాత్రం తు జవేద్వర్షశతాష్టకమ్.
- తస్య మూత్రఫురీషేణ శుల్బం భవతి కాంచనమ్ 469
ఉష్ణోదకం చ కానీసం గంధపాపాణి సంయుతమ్.
- చతుర్థాంశేన రసకం దశభాగం వినిషీ శేత్ 470
శుల్బం చ మర్దయేత్సర్వం నష్టపిష్టం ఊనేన తు.
- తేన తేపిత మాత్రేణ శుల్బం భవతి కాంచనమ్ 471
నిషిక్తం తేన తోయేన ప్రతివాసం దదేద్దుగః

శుల్బం చ జాయతే హేమ తరుణాత్మ్య వర్చసమ్
 తారం చ తేవ మార్గేణ నిషిక్తం హేమతాం వ్రజేత్. 472

ఉష్ణోదకేన భల్లానం తిలమప్తిం చ భక్షయేత్
 మాసద్వయ ప్రయోగేణ జీలేద్వర్ష శత తయమ్. 473

రసగంధాస్మర సఃతుత్థం దరదమాక్షిణమ్
 యామ మష్ణాంబునా ఘృష్ట్యై తారప్రతాణి లేపయేత్. 474

విభ్రామ్య తు ధమేద్దేవి! స్వాచ్ఛతుర్గళవర్గకమ్
 క్రమేగానేన దేవేశి! శుల్బం షోడశవర్గకమ్. 475

యేకైకం హేమతారాంశం ద్వయం కాంతా భ్రయోః పృథక్
 ఉష్ణోదకేన సమృద్ధ్యై ధమనాతోటతాం వయేత్. 476

తం ముఖే ధారయేన్నాసం వజ్రకాయో భవేత్తతః
 తమ్సార్ణం యవమా తం తు ధక్షయేన్మధుస్పిషా. 477

యావత్పలం తస్య మలైశ్శుల్బం భవతి కాంచనమ్
 ఉష్ణోదకాదితాంభా కేతుః బుద్ధాంక్షీరహ్ భవేత్. 478

స్నానముష్ణాంభసా కుర్యాద్వర్షాద్వర్షాచ్ఛతాయమా
 క్షీరమష్ణోదకం క్వాథం త్రిఫలాయాశ్చ సాచయేత్. 479

సాచయేత్సాయసం కాంతసాత్రే భుక్త్వా మహాయమా

శైలోదకకల్పః

ఆతః పుం ప్రవత్యోమి శైలోదకవిధిం వ్రియే. 480

కర్ణమాహ నుహీశైలశిలా నతి చమ్యధమ్
 కానిదిత్క్షణవేధీని దినవేధీని కాని చ. 481

పక్షమాసాదిషగ్మాస వేధనాని మహీతలే
 క్షీప్తం జలే యదా కాష్ఠం శైలీమూతం చ దృశ్యతే. 482

బహీరంతశ్చ దేవేశి! వేదకం తత్ప్రకీర్తితమ్
 హింగులం హరితాలం చ గంధకం చ ముశ్శిలామ్. 483

యేషాం గంధాపహారం సు కుగుతే తచ్చ వేధామ్
 అన్యథా చేవేష్టకం దేవి తదగ్రాహ్యం నిర్ఘకమ్. 484

శ్రీశైలే శ్రీవనప్రాంతే పుర్యంకాశ్యే శిలాతలే
 తద్రథం క్షణవేధి స్వాన్నద్వాం భగవతీతలః. 485

ఆ పం ద కం ద :

- యేకాహీ వేదకం త త గోక్షేతు దివత్రయమ్ 486
భద్రాంశ దివవేది స్వాత్మిప్థలాంశే త్రివత్సరమ్.
- భారేశ్వరే చాక్షికం స్వాత్మకర్షాపుర్యాం దినైకతః 487
బ్రహ్మేశ్వరే మాసికం సాద్వ్యా ఘృపుర్యా తు వాపరమ్.
- అఘోరశే మాసికం స్వాత్మిహృద్వపే తిధా పునః 488
దివమేకం బ్రహ్మగిరా వింధ్యే తు త్కణవేదకమ్.
- వాసుకం మాల్కవంశే తు త్కణవేదీ తు లత్రచ 489
కీషింధే చర్యతే రమ్యే పంపాతీరే త్కణోదకమ్.
- తస్య పశ్చిమతో దేవి! యోజనద్వితియే పునః 490
భూతైలమస్తి తత్రైవ త్రిదివం వేదచర్యతే.
- అన్యత్ర యత్ర యత్రాపి బ్రహ్మవిష్ణు శివోద్భవమ్ 491
అమృతం తత్ర తత్రాపి వక్షరణ ముత్తమమ్
- తస్యాత్పత్తిం ప్రపత్యోమి యథా జానాతి సాధకః 492
మహీం సమధ్యుగితో వరాహస్య కలేబరాల.
- యస్యేదః పతీతస్తస్మాజ్జాతిం శైలోదకం పరమ్ 493
తం ముఖే త్కణికం జాతం కర్ణదేశే తు వాపరమ్.
- శానుభ్యాం త్ర్యహవేదీ సాన్మాసవేదీ తు పార్శ్వయోః 494
మృగసమవరాంశే చ సర్వం సమఫలం చ తత్.
- అఘోరాస్త్రీణ తత్తేత్రే రక్షం కృత్వా దిశాం బలిమ్ 495
దత్వా లతం బచిత్వా తు గృష్టియాదమృతం పరమ్.
- శర ద్ద్రీష్ణ వసంతే ఘ హేమంతే వా సురాత్పితే 496
ఆయసే తామ్రపాతే వా కాంతలోహమి యే ధవా.
- శిలాంబువలనుష్టా తు పలం క్షీరప్ప నిక్షీపేత్ 497
క్షీరావశేషం సంకాథ్యం త్రిపస్తాహం పితేషురః.
- దేవేద్వర్ష సహస్రం తు వలీపలిత వర్జితః 498
అథవాష్టపలం క్షీరం శై కేనాంబు మిశ్రితమ్
- క్షీరావశేషం సేవేత పూర్వోక్తం లభతే ఫలమ్ 499
కులుత్పాష్టగుణం వారి పచేదస్తావ శేషిమ్

- చతుర్థనేన తేనాజ్యం పాచయే ఘృత తేషితమ్
తేనాజ్యం సిహోపేతం త్రిసప్తాహాదన్వితా స్పృతిః 500
- ద్వింష్టవార్షికాకారస్సహస్రాయుర్నశంశయః
అవశిష్ట కులుత్థం తు పాదాంశ మధు సర్పిమా. 501
- భక్షయేత్కర్ణ మేకం తు మాసేనాయిత జీవితః
తస్మిన్ తైలేనాభ్యంగం మ్రక్షణం చైవ కారయేత్. 502
- పామావిచర్చికాద దృశిష్టాని సమాసా జయేత్
వలీపలిత నిమ్మకై స్సహస్రాయుశ్చ జాయతే. 503
- యః పితౄత్వా తదత్థాయ శైలాంబు చుటుకం పయః
పన్నాసా త్స్యాత్సప్రాయుర్నిర్వ లీపలితశ్చ సః. 504
- అథవా సూతకం జీవి! వాగ్దాసహ మర్తయేత్
మాసేనై కేన జేనేశి! నష్టపిష్టిర్భిష్యతి. 505
- మాసమాత్రం సమశ్చీయాత్పి భవేదజకాయరః
అథవా తం రసం హేమా ధామయేత్పదిరాగ్నినా. 506
- గులికా సుందరీ నామ పర్వాయుధనివారణీ
కర్తా హర్తా స్వయం సిద్ధో జీవేచ్ఛం దార్క తారకమ్. 507
- అథ తేనోదకేనైవ ధీరాత్థం జాయసం పచేత్
మాసమా త ప్రయోగేణ వలీపలితవర్జితః. 508
- పక్వా తేనాంశసా పక్వాప్తస్తి శ్రీణి శకాని చ
మథమధు సంయోజ్య భాండస్థం భూమా స్సం నిధాపయేత్ 509
- దినే దినే తదేకైకం భక్షయేత్ప్రాత్ర్ చుత్థితః
వలీపలితనిమ్మకై జేవేత్సర్వ సహస్రకమ్. 510
- శైలిభూతం కులుత్థం వా భక్షయేత్సర్వ మృషా
పన్నాసా త్సుం ప్రయోగేణ జేవేద్దర్శన సహస్రకమ్. 511
- కూక్ష్మాండ మాదితః కృత్వా యాని కాని ఫలాని చ
జలే ధీప్తాని లోహాని శైలిభూతాని భక్షయేత్. 512
- ధీరాహారశ్చ జీర్ణాంకే వ జకాయా భవేన్నరః
తేనోదకేన సమృద్ధ్యమధాం క్వాభయేత్ప్రియే. 513

- కటుత్రయయతం భాద్రేణవేద్యం సహస్రకమ్ 514
అభవా రసకైకం తజ్జలేన తు మ్మితమ్.
- ఇంఽదీఫలమధ్యస్థం తచ్చైలాదః మధ్యగాః 515
కాలేన త్రిగుణేనైవ కాతన్యం తస్య బాయశే.
- మన్యాసం తస్మిభే ధార్యం వజ్రకాయం కరోతి తత్ 516
దశనాగసయప్రాణో దేవైస్సుహ స మోదతే.
- గృహీత్యా త్రిఫలం త త శైలవాణిః షీకేత్ 517
యథా భవతి తచ్చైలం గృహీత్యా చుర్ణయే త్తతః.
- కాంతజీర్ణరసం కేవ సార్థం ఘృత మధుపుకమ్ 518
భక్షయేద్వర్ణమేం తు తతిః షీరాశనో భవేత్.
- నదయాదిత్యసంకా శో మేధావీ ప్రియదక్షుః 519
వీలకంచితకే కశ్యు జీవేచ్చుంచారూ తారామ్.
- వారదం హరితాలం చ శిలాం నూషీక మేవ చ 520
దిరదం చ విషం చైవ సర్వమేత్ర కారయేత్.
- మర్దయేత్ఫల్య సాహజే మాతులుంగం సేవ తు 521
గోలకం కారియిత్యా తు వారిష ధ్యే వినిషీ శేత్.
- కేవ తారిం చ శుబ్ధం చ కాంచనం భవతి ధృవమ్ 522
ఇషయంతేరి మాసైకం వలీలిత వర్జితః.
- సహస్రం జీవితం తస్మి మహాల పరామః 523
శైలీ భూతహరి దాం తు తయ్యాన్తా వాసమూత్రతః.
- హేమత్వం లభతే నాగో బాలారిక సదృశ ప్రభః 524
శైలో దకే క్షీప్య భూశైలే కర్ణమేవ వా
- జ్ఞాత్యా కాలప్రమాణేన బంధయేత్సారదం తతిః 525
రక్తక్షౌరయతం ద్భారం సువర్ణ సము సారితమ్.
- శతాంశేన తు లోహవాం స్వేమాం హేమకారకమ్ 526
ద్వితీయసారణాం ప్రాప్య సహస్రాంశేన విధ్యతి.
- తం భోలం ధారియేద్వక్తే దివ్యత్వం లభతే ధృవమ్ కేచన 527
ఘటికాయోగాః
- నిచులే కకుభే చైవ కింశుకే మధుకేపి వా.

- ఇంగుదీ ఫలమధ్యే వా రజనీద్వయమూర్ధ్వాకే
అమృతే కందకే వాధ ఉక్తకందాపధీఘ చ. 528
- విభాషా కోటరం తత్రక్షిప్త్వా తేనైవ షోలయేత్
త్రిఫలా వ్యోమక ర్శన వేష్టియిత్యా ప్రయత్నతః. 529
- పాదేన కంఠం దత్త్వా పారదం తత్రయోజయేత్
శైలోదకే క్షిప్తత్ర గులికా విజ్రవద్భవేత్. 530
- పూర్వవత్సారగా కార్యా పూర్వవక్ష్పిణ్ణికా భవేత్
ధీర్యమాగా ముఖే నా తు సహస్రాయుష్యహి భవేత్. 531
- ద్వితీయసారగా యోగాదయుగం వేధయేత్తు నా
ధార్యమాగా ముఖేనై వనుయుతాయుష్యదా భవేత్. 532
- త్వితీయ సారగాయోగాజ్ఞాయ తే లక్షవేధినీ
తం భోటం ధారయేద్వక్తే లక్షాయుర్జాయతే సరః. 533
- చతుర్థీ సారగాదేవి! కోటివేధీ వ సంశయః
కోట్యాయుష్ణీవితం తస్య భేదర్యతం చ లభ్యతే. 534
- పంచభిర్దశకోటి స్కాత్వద్భిః కోటిశతం భవేత్
యావచ్ఛుచార- జీవిత్య మసంత బలవీర్యవాన్. 535
- దదాతి సప్తమీ చాపి సారగా గులికా పరా
భేదరీ నామ విట్యతా భైరవేణ ప్రవోదితా. 536
- యస్తు తద్రాజకామాత్రం మాసమేకం తు భక్షయేత్
వజ్రదేహస్య సిద్ధస్యాద్దివ్య శ్రీజంబల్లభః. 537
- క్రీడతే భేదరైర్భౌగై స్వేచ్ఛయా శివతాం ప్రతేత్
నానావిధఫలాశ్చాస్యా ఘటికాం త్రుణు సుందరి. 538
- శుద్ధబద్ధం రసేంద్రం తు గంధకం తత్ర జారయేత్
త్రిగుణే గంధకే జ్జగ్దే తేన హేమ తు కారయేత్. 539
- కారయేద్భస్మ సూతం తు కాంచనం తేన సూతకమ్
తద్భస్మ సూతకే చార్యం రసేంద్రస్య సమే సమమ్. 540
- తేన సూతకజ్జగ్దేన వజ్రరత్నం తు ఘాతయేత్
తద్వజ్రం జాయతే భస్మ సింధూరాయణ సన్నిభమ్. 541

- కద్భస్మ కారయేత్సాక్షే త్రిగుణే తు సురార్చితే 542
హోటకం సారయేత్తం తు ఘుటికాం తేన కారయేత్
- త్రిలోహవేష్టితం తం తు ముఖే ప్రక్షిప్య సాధనః 543
శబ్దచ్ఛాయో భవేత్స్యోయ మద్భక్త్యో దేవనానవైః
- అక్షవర్ష సమాస్రాణి నిర్వలీపలితో భవేత్ 544
శూలిసం శక్తిసంయు కం రత్నాది గుణభూషితమ్
- వక్త్రే కరే చ విభ్రయాన్సన్యాయుధ నివారణమ్ 545
వ్యోమ మాక్షిఃసర్వం చ తారం తామ్రం సురాయుధమ్
- సారలోహం సూతం చ రత్నాది గుణభూషితమ్ 546
ఘుటికా వా వరాహోహే! మధుసూత్రయ సంయుతా
- వక్త్రస్థా నాశయేత్సాక్షాత్పలితం నాత్ర సంశయః 547
శివశక్తిశ్చ దేవేభి! రత్నాని సితగోపనా
- హేమ తారం తథా భానుస్సమభాగాని కారయేత్ 548
స్త్రీరణో వ్యాఘ్రమధ్యస్థం పద్మసూత్రేణ వేష్టయేత్
- సి (త్రి) తయేన తథా వేష్ట్యం గుహ్యస్థానే నివేశయేత్ 549
రణే రాజకులే ద్యూతే దివ్యే కామే జయో భవేత్
- తైత్రికాంతాభకకాంతం తు సస్యంతు సురాయుధమ్ 550
విభీతకాది సంభూతకాంజకస్య సమం భవేత్
- సమావర్త్య తతస్సూతే యోజయేత్సాదయోగతః 551
కుమారీ రసంఘృష్టా కృతైమా ఘుటికా శుభా
- రోగమృత్యుజరా హంతి వక్త్రస్థా నాత్ర సంశయః 552
పంచాతారం వరాహోహే! సూతకద్వయమే చ
- త్రియో గగనభాగాస్య రేకైకం హేమకాంతయోః 553
అర్థం శుల్బం విభాగేన గులికామరసుందరీ
- అక్షయో హ్యజరశ్చైవ భవేత్తేన మహాబలః 554
భస్మ సూతపల్లకం చ మృతకాంతపం తథా
- మాక్షిఃస్య పలం దైవ శిలాజతు పలం తథా 555
పలమేకం విడంగస్య పథ్యాచూర్ణపలం తథా

యేకీకృత్య తు తత్సర్వం మథ్యాక్యేన తు పేషయేత్
గులితాః కారయే తేన ప్రియార్థిక శతశ్రయమ్. 556

యేకై కాం భక్షయేన్నిత్యం వర్షమేకం నిరంతరమ్
తేవేదర్షశతాయస్సు యథా నుదో మహాబలః. 557

కే చ స ర సా య న క ల్పాః

అతిః పరం ప్రవత్యోమి రవిభస్మరసాయనమ్
విజ్ఞేయం నిష్పరిహారం సాక్షాద్వివ్యాపదం పరమ్. 558

అమలక్యాది కాంతం చ పారదం చ మనశ్శిలామ్
శాకచీనమథాగాని ఊడిణీ రవపేషితమ్. 559

మేఘనాద రసోపేతం మూఃమూఃమాగతం పచేత్
మాషం ద్విమాషం త్రిశుణం భక్షయేత్ త్కమేణ తు. 560

వర్ష తయం పరం దేవి! నాదనిష్కార్థకం క్రమాత్
పట్ సప్తాష్టై చ వర్షాణి క్రమాన్నిషే- ప్రమాణితః. 561

భృశత సచ దివ్యాన్నం జరావైయాప్యవర్జితః
కించిత్కాంచన సంయుక్తం నిష్కం నిష్కార్థమేవ వా. 562

యో భక్షయే త్త్రివర్షై స్సర్వవ్యాధీం జయత్యయమ్
అష్టవర్ష సహస్రాయుర్ద్యాకే ఊషేధః. 563

షోడశే వత్సరే దేవి! దివ్యరూపస్స బాఘితే |
ఉత్తమా మూలబంధస్തു మధ్యమం సారబంధనమ్. 564

అధమః పాకబ ధస్తు యేవం త్రివిధ బంధనమ్
శలపల మిథయానామిక్షధా త్కోస్తశ్చైవ

కృత్త జలసమాష్టా త్కాగమష్టా వ శిష్టమ్
ఘృతమధుసితయాధ్యం వ్యోషచి తం దశైవ

రసపలదశసిద్ధం లోహజీర్ణం మృతం చ. 565

గిరియుత (జను) సమమధ్రం కాంతభ్రం గం విడంగం
రససహితవిభావ్యం తండులై ప్పిల్వమృజై

హిమకరకృత్కల్కం లోహాత్రస్థమాసం
త్రిదినతనువిశుద్ధం కల్కమేనం పరిష్ఠమ్. 566

లిహతి శయనకాలే వామనేత్రార్థపీఠే
 ఘననిలదసమాధిర్మత్తమాతంగదర్శః
 విగతసకలదోషస్సర్వదృక్ దివ్యచక్షుః
 యదన ఇవ సుకాంతః కామినీనాం ప్రవీరః. 567

జలద ఇవ వపుష్మాంకుంచి తాగ్రాగ్రకేశః
 కురగ ఇవ కిశుద్ధస్సత్క-విశ్చితకారీ
 కృష్ణభగతివిచేష్టో మందగంభీరఘోషః
 సురగజ ఇవ లోనే చంద్రతారారూచివీ. 568

కాంతహేమ రవిచంద్ర మధ్యకై
 గ్లోలకం నిహింమింగుడిపీఠే
 శైలవారి వరిసిద్ధనోలకం
 సుందరీ హ్యమరసంజ్ఞ కా శుభా. 569

కాంతహేమ రవిచంద్ర మధ్యకం
 వజ్రకర్మరస (మహి) రాజనోలకమ్
 క్షీప్తమామలక కావ్యనోదరే
 భూమిశైలనిహితం సముదృతమ్. 570

శైలతాం గతమథాహితం ముఖే
 వజ్రకాయ కరక (మ)ల్పవాసరైః
 తారహేమవర శుల్పచాత్రైః గ్లోలకం వరం కావ్యయంత్రితమ్. 571

శైలవారికృత సుందరీ రసైః
 భేచరీతి గులికా సగద్యతే. 572

శైలాంబునియ్యై పు పలాశలీజం
 శైలీకృతం శ్లోద్ర ఘృతేన ఖాచేత్
 త్రిసప్తరాత్రం దినశుకమేకం
 సమాప్రసవీ విదితో నంశస్సృతే. 573

సూతకం చా భకం వైవ వజ్ర తీక్షణ సమన్వితమ్
 హాతుకేన సమాయుక్తం గులికా భేచరీ భవేత్. 574

కరంజ ఫలమధ్యస్థం సూతం తత్రైవ నిక్షిపేత్
 ధృతశైలాంబుమధ్యస్థ సమాప్రాయః ప్రయచ్ఛతి. 575

తిందుకే ద్విపహస్రాయుర్దం బీరే త్రిపహస్రకమ్
మాతులుంగే చ నారంగే చతుః పంచపహస్రకమ్. 576

రంభాఫలే చట్టపా సం పనకే సప్తసంఖ్యకమ్
వేదీతఃఫలే చైవ దశపాహ స సంఖ్యకమ్. 577

నాలికేరే మహాభాగే! సహస్రాణి చతుర్దశ
త్రిశంకృహస్రం పథ్యాయాం లక్షమామలకే వ్రుసః. 578

అభప్త్రభవాలాహ్వభాదహారాత్రం శిలాదకే
బధ్నాతి చోభృతం సూతం మృత్యుదారిద్ర్యనాశవమ్. 579

సారణాక్రమయోగేన వజ్రవజ్జాయతే పుషుః
రసి రసాయనే చైవ లక్షవేధీ న పంశయః. 580

శర్దమం తు కుమార్యాశ్చ రసేన కృతపిండికమ్
ధమనాత్పతతే పత్తం మఖిం ధారయేన్నరః. 581

మద్రాసోప పయోగేణ వ్యజరామరతాం వ్రతేత్
సోత్సంజనయుతం ధ్మానం సత్వం పారదమిశ్రితమ్. 582

తతోభృటం ధారయేద్వక్తే హ్యద్వజ్జ్యో భవతి ధృవమ్
యస్య యో విధిరామూత ఉదకస్య శివాగమే. 583

శతేన బత కాశేన కుర్యాద్దేహే రసాయనమ్

బిద్ధజారణవిధిః

యా పూర్వా నిర్మితా సేయమధమా బాలజారణా. 584

ఉత్తమా దుర్లభా చైవ శ్రూయతాం బద్ధజారణా
అబద్ధం జాయేవ్యస్తు క్షీయ (శిర్యమాశాః క్షయం వ్రతేత్

బద్ధస్యం శిర్యతే గ్రాహో శిర్షస్యం చ ముఖం భవేత్
సుముఖో దుర్ముఖం దత్తే సామాన్యోత్తమలక్షణమ్. 585

బంద ప్రకారాః

సామాన్యోగ్నిసహజ్యేన మహాంతాది జారణః
సామాన్యః ప్రథమః కార్యస్సగ్రాహిస్తు సమంతతః 586

వసుదేవణో జేవి! సామాన్యో హి భవేదయమ్
గ్రాహహీనస్తు యో బద్ధో దిశ్యసిద్ధిణో భవేత్. 587

అ న ం ద క ం ద :

ఉత్తమో మూలబంధస్సు మధ్యమం సారబంధనమ్ 589
అధమః పాకబంధస్సు యేవం త్రివిధ బంధనమ్.

మూలబంధస్సు యో బంధో మూల సంకుచితం మహత్ 590
సారబంధస్సు యో బంధో వాసనాబంధ ఉచ్యతే

స్వాచ్ఛ తుష్టి మూలేభ్యః కిందిన్ముతేన బంధనమ్ 591
ప్రాణ్యంఁగం దైత్యాదీనాం మూలాంఁగం దేవతామయమ్

పాపాణం వైవ సిద్ధాంనాం మానుషాగాం చ పూజితమ్ 592
పీఠి (పిండి) కాంద్యతిసోవైశ్చ్రీచిధం బంధనం భవేత్

దివ్యాభిరావధీభిః ప్రాగుక్తం సంకోచబంధనమ్

ద్రు తి బ ం ద ః 593

ద్యుతిభిర్వృక్ష్యతే సూతః క్షణబంధ ఉదాహృతః.

అభ్రకం హరబీజం చ షోడశాంశేన కాంచనమ్ 594
ధ్రాతం ప్రకాశముపాయాం శోధయేత్కాచటంకస్తైః.

దక్షిణావర్తితం ధ్రాతం హరబీజేన మేలకమ్ 595
మూషాం త్యక్త్వా పరానోహే! దివ్యతే ఖగ (బద్ధ) వద్రసమ్.

రక్తికాధార్యమాత్రేణ పర్వతాసవి వేధయేత్ 596
భక్షగాత్రస్య దేవేభి! రుద్రతుల్యో భవేన్నరః.

క్రీడతే సప్తలోకేషు శివతుల్య పరాక్రమః.

ద్రు తి మే ల న వి ఠిః 597

వజ్రకందం గుహూచీ చ ఉచ్చటాది సమన్వితమ్.

అభ్రకం క్రమతే శీఘ్రమవ్యధా నాస్తీ పంగమః 598
శృష్టాగరు నాభిస్తైః (శంఖనాభి) రసోప పితరామృతైః.

నారీకుసమ పాలాశ బీజతైల సమన్వితైః 599
సోష్టైర్మిలంతి మృదితా ద్రుతసకలా రసే

వ జ్ర బ ం ద ః

ద శ స ం క లి కా వి ఠి సి ఠ్ఠిః

పునరన్యం ప్రపత్యోమి వజ్రబంధం సురార్చితే 600
గంధకం భక్షయేన్నారీ ది నానామేక వింశతిమ్.

- తదజో రస రాజప్య బంధనే జారణే హితమ్
వజ్ర భస్మ తు భాగైశం భాగాశ్శుద్ధరసా త్రయం: 601
- ద్విపదీరజసా మర్ధ్యం యావత్తత్క-ల-శాం Xతమ్
శాదాంశేన సువర్ణేన ర్ణప్య) పుతలేపం తు కారయేత్ 602
- సో (వ్యో) మవల్లీరసం కాంతం లంగణాలం నుచూర్ణితమ్
దద్యాత్త మ్లమాంశేన మర్దయేచ్చ ప్రయత్నతః 603
- సప్త పిష్టం చ శుష్కం తదంధయిత్యా పుట తతః
అంధమూషాగతం ధ్మాతం క్రామణేన సమన్వితమ్ 604
- భోలస్తు బాయతే దేవి! శతవేధీ మహారసః
సావరం లంకణం కాచం దత్వా దత్వా విశోధయేత్ . 605
- అక్షీణో మిలతే హేమా సమావర్తశ్చ బాయతే
యోలోత్తరక్రమే వృద్ధ్యా సంకలైః క్రామయేత్తతః 606
- యోశగుణేన సూతేన యేకా సంకలిణోచ్యతే
త్రిగుణేన తు సూతేన ద్వితీయా సంకలిణోచ్యతే. 607
- షడ్గుణేన తు సూతేన తృతీయా సంకలి ణవేత్
దశగుణేన సూతేన చతుర్థీ సంకలి ణవేత్ . 608
- పంచాదశ గుణేనశి! పంచమీ సంకలి ణవేత్
యోశ వింశద్గుణేనశి! షష్ఠీ సంకలి ణవేత్ . 609
- అష్టా వింశద్గుణేనశి! సప్తమీ సంకలి స్మృతా
షట్ త్రింశద్గుణేనే బద్ధా ణవేత్సం కలికాష్టమీ. 610
- పంచచక్షూ రింశగుణే సంకలి నవమీ మతా
పంచాద్యధికా పంచా శదశ సంకలికా స్మృతా 611
- యేవం చ క్రమవృద్ధ్యా తు సంకలి దశబంధితా
ప్రథమే దశవేధీ చ శతవేధీ ద్వితీయాశే. 612
- తృతీయే సహస్రవేధీ స్వాచ్ఛకుర్ధేయుత వేధికః
పంచమే లక్షవేధీ స్వాద్దశలక్షంతు షష్ఠశే. 613
- సప్తమే శోటివేధీ స్వాద్దశశోటిం తదాష్టమే
ధూమవేధీ తు నవమే దశమే శబ్దవేధికః. 614

సంకలై స్సకలై ర్భద్రే వేధో దశగుణో భవేత్ 615
దశ సంకలికా బద్ధశృట్టవేధీ మహారసః.

యథా లోహే తథా దేహే క్రామతే నాత్ర సంశయః 616
వేధయే త్త త్పమానేన ధాతురింతైవ శరీరకమ్.

కారయేష్టుటికాం దివ్యాం బదరాస్తి ప్రమాణతః 617
మహాకాలీం పూజయిత్వా కారయేత్పుతరం బుధః.

ఓం యో హ్రీం శ్రీం
కాలీ కాలీ మహాకాలీ మాంసశోణితభోజిని
హ్రీం హ్రీం హ్రీం
రక్షి కృష్ణమూఖ! దేవి! రససిద్ధిం దదస్వమే
శ్రీం హ్రీం యేం

పూజయిత్వా తతో దేవీం సిద్ధచక్రం విశేషతః 619
కాంక్షివేచ్చ క్రమధ్యే తు ఘటికాం దివ్యరూపిణీమ్.

శతవేధేన యా బద్ధా రసేన ఘటికా వ్రియే 620
మాంసమేకం తు వక్తస్థా జీవేచ్ఛైవ యథా విధిః.

తథా సహస్రవేధేన బద్ధా యా ఘటికా శుభా 621
మాంసద్యయం తు వక్తస్థా జీవేచ్ఛందారో తారకమ్.

దిశసంవాస వేధేన బద్ధా యా ఘటికా యది 622
శత్రతుల్యం తదాయుష్యం త్రిభిర్భాస్మైస్తు జాయతే.

లక్షవేధేన యా బద్ధా ఘటికా దివ్యరూపిణీ 623
చతుర్మాసం తు వక్తస్థా బ్రహ్మయుష్యం ప్రయచ్ఛతి.

దిశలక్షణ యా బద్ధా ఘటికా దివ్యరూపిణీ 624
సప్తమాసం తు వక్తస్థా వైష్ణవం లభతే ఫలమ్.

శోటివేధేన యా బద్ధా ఘటికా దివ్యరూపిణీ 625
షడ్మాస సంస్థితా వక్త్రే నాశ్చైవ్య రుద్రతాం సయేత్.

దశశోటి ప్రకేదేన ఘటికా దివ్యరూపిణీ 626
సప్తమాసం తు వక్తస్థా స భవేద్వ్యాపశో నరః.

కర్తా హర్తా స్వయం భోక్తా శాపానుగ్రహ కారకః
సర్వజ్ఞ సర్వకర్తా చ సూక్ష్మరూపా నిరంజనః. 627

ఇచ్చయా కరుణే సృష్టిమిచ్చయా సంహరేజ్జగత్
స్వచ్ఛందగమనో భూత్వా శివరూపా భవేన్నః. 628

పూజ్యతే సర్వదేవైశ్చ బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరైః

అ న్యో వజ్రబంధః

పునరస్యం ప్రవక్ష్యామి వజ్రబంధం సుదుర్లభమ్. 629

సమాంశభక్షణం హేమ శుద్ధసూతేన కారయేత్
మృతవజ్రం కాలాంకేన మర్తయేద్ద్విప దీరసైః. 630

ప్రాగ్యచ్ఛేషం క్రియాజాతం పూర్వవచ్చ ఫలం భవేత్
వజ్రబంధో భవేత్సద్ధో దేవదానన దుర్జయః. 631

చతుర్వింశతి సిద్ధానాం నాయకస్సర్వ సిద్ధిమాన్

అ న్యో వజ్రబంధః

వజ్రచూర్ణసమం సూతం హంసపాద్యా విమర్దితమ్. 632

పుటిత్వా మారయేత్తత్ర పునస్తుల్యం రసం షీషేత్
ధూతః భోజా భవత్వా తు శోధితః కాచటంకజైః. 633

యావచ్చుక్రోదయ ప్రభోజ్య జాయతే చ రసం పియే!

అ న్యో వజ్రబంధః

వజ్రసత్వం చ గగనం రసం హేమ చ మేలయేత్. 634

అమరత్వమ వాప్నోతి వక్త్రస్థేన సురాధిపే
జ్వరయిత్వా రసం తద్ధి పునస్తేనైవ జ్వరయేత్. 635

శోటివేధీ న సంజేహా వక్త్రస్థే భేచరం పరమ్
వేధయేత్తత్రమాణేన ధాతుంశ్చైవ శరీరకమ్. 636

కారయేద్ధుటికాం దివ్యాం వ జసిద్ధేన కాంచనే
అనేన క్రమయోగేన యావచ్చక్యం తు మారయేత్. 637

తద్భస్మ సూతకం దేవి! సర్వరోగ నిబర్హణమ్
హేమా చ సారయిత్వా తు చందారకం శేషయేత్తతః. 638

అ నం ద కం దః

ద్వాత్రింశాంశేన హేమార్దం మాతృకార్య (భ్య) ధకం భవేత్ 689
బదరాస్థి ప్రమాణేన కారయేద్దులికాం బుధః.
యథా లోహే తథా జేహే క్రమతే నాన్యథా క్వచిత్

అన్యే వజ్రబంధః

వజ్రేణ ద్వంద్వితం హేమ కాంతశుల్భ కపాలినా (యోజితమ్,
రంజయేత్సప్త వారాణి తం భోటం సూక్ష్మ చూర్ణితమ్ 641
భావితం క్రీరజేనైవ భూష్టపత్ర నివేళితమ్.

ద్రుతసూతేన సంయుక్తం బధ్యా వస్త్రేణ పోట్టలిమ్ 642
స్వేదయేద్దేవజేవేణి! యావద్భవతి గోలకః.

లాంగలీ జవనీ చైవ గంధార్కుత్తర వారుణీ 648
యేతేషాం నిక్షిపేత్సింజే వజ్రగోలం తు వేష్టయేత్.

మూషామధ్యే వినిక్షిప్య సంధయిత్వా ప్రయత్నతః 644
భూమా మూషాం వినిక్షిప్య పుటం మూర్ధ్ని ప్రదాపయేత్.

అనేనైవ ప్రతాపేన బంధమేతి మహారః 645
గోలకం ధారయేద్వక్త్రే వర్షమేకం యదా పీయే.

కేవేత్కల్ప సమాప్తాని యథా నానో మహాబలః 746
వర్షియా దళభిస్సాక్షాజ్జయతే రసపూరుషః.

గాత్రస్య సస్య ప్రస్వేదాదప్టా లోహోస్తు కాంచనమ్ 647
వజ్రభస్మ తథా సూతం కాంచనన సమన్వితమ్.

వక్త్రస్థం కురుతే యస్తు అద్దాత్పలిత వర్జితః
అన్యే వేధోపయోగినో బంధాః 648

కృష్ణా భకస్య పత్వం చ తారం తామం చ హాటకమ్.
మూషీకం కాంతతీక్ష్ణం చ సమభాగాని కారయేత్ 649

అంధ మూషాగతం ధ్మాతిం భోటం భవతి తిత్తగాత్.
తం భోటం సూక్ష్మచూర్ణం తు ద్రుతసూతేన గోలయేత్ 650

మృతసత్వ (వజ్ర) స్య భాగైకం భాగాత్పత్వారి గోలకమ్.

- మర్దయేత్తప్త ఖల్వేన భస్మీభవతి సూతకః
మారయేద్భూభరే యం తే సప్తసంకలి కాక్రమాత్ . 651
- గుంజామా తం తు తద్భస్మ మధ్యాజ్యేన తు లేహయేత్
సంవత్సర క్రమయోగేణ హ్యాయుతాయుర్భవేన్నరః. 652
- వలీపలిత నిమ్మిక్తో మహాబల పరాక్రమ
తద్భస్మ పలమేకం తు పల్లెఃం గంధకస్య చ 653
- అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం భవతి తక్షణాత్
కేవేత్కల్పసహస్రాణి యథా నాగో మహాబల.. 654
- తస్య మూత్రపురీషేణ లోహాన్యస్తా చ కాంచనమ్
తతోబ్రుటం రంజయే త్పశ్చాద్వంగాభ్రక పాలినా. 655
- రంజయేత్సప్తవారాణి భవేత్కుంకుమ సన్నిభః
హేమాం సహ సమావర్త్య పారణాత్రయ సారితమ్. 656
- శతాంశేన తు తేనైవ శుల్బమధ్యే (వేధం) ప్రదాసయేత్
జాయతే కవకం దివ్యం దేవాభరణ భూషణమ్. 657
- బద్ధసూతస్య ఛాగైకం ఛాగైకం కుటిలస్య చ
అంధమూషాగతం ధ్మాతం యావద్వంగా చ శేషితమ్. 658
- అనేన క్రమయోగేన పంఠం నిర్వాహ్య వద్ధుణమ్
అనేన క్రమయోగేన వహన్నాగం చ వద్ధుణమ్. 659
- రిత స్తం రంజయేత్పశ్చాత్తక్షు శుల్బకపాలినా
పక్వసూత (బీజ) స్య ఛాగైకం ఛాగైకం ద్రుతసూతకమ్. 660
- మర్దయేత్సద్భూమామేన గోలకం భవతి క్షణాత్
మృతవజ్రస్య ఛాగైక భాగాశ్చత్వారి గోలకమ్. 661
- మర్దయేత్తప్త ఖల్వేన భస్మీభవతి సూతకః
మారయేద్భూభరే యం తే సప్తసంకలి కాక్రమాత్ . 662
- తద్భస్మ తు పునః పశ్చాత్సద్భూ మామేన మర్దయేత్
ఫుటం దద్యాత్ప్రయత్నేన వష్ట్యాధిక శతత్రయమ్. 663
- తద్భస్మ జాయతే దివ్యం సిందూరారుణ సన్నిభమ్
తేనై వ వేధయేత్కారం సహస్రాంశేన కాంచనమ్. 664

అ సం దేశం దః

- మృతవజ్రస్య భాగ్నకం భాగాక్షాకక సూరికమ్ 665
జేవదాలీ శంఖ పుష్పీరసేన మృదితం క్రమాత్.
- మూరయేద్భూధరే యంత్రే భస్మీభవతి తత్కాత్ 666
పూర్ణాకారాణాం సహస్రేణాభ్యామానం న గర్భతి.
- ఈదృశం భస్మ సూతం చ దేహీ లోహే చ యోజయేత్ 667
తద్భస్మ పలమేకం తు పలమేకం చ గంధఃమ్.
- అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం భవతి తత్కాత్ 668
తం భోటం రంజయేత్పశ్చాత్కాలీ క్రమయోగతః.
- సారణాత్రయ యోగేన కుల్పవేధం ప్రదాపయేత్ 669
భస్మసూతపలైకం చ పలైకం పన్నగస్య చ.
- కాంతపాత్రేణ తం కృత్వా మర్దయేల్లోహ ముష్ఠినా 670
మృద్యగ్నినా తతః పాచ్యం యావన్నాగేన మేలికమ్.
- పుటేన బాఱుతే భస్మ సిందూరాదుః సప్రభమ్ 671
తద్భస్మ తు పునః పశ్చాద్దోషిత్రే తు మర్దయేత్.
- తచ్చుకుర్ద శ వారాంస్తు పుటయేద్భస్మ యే తతః 672
తద్భస్మ భాగమేకం తు భాగ్నకం హేమనోలకమ్.
- యేకీకృత్యాధ పన్నుర్వ్య క్రామజేన సహైకతః 673
తారపిత్రిష్టం తు తేనైవ సహస్రాంశేన కాంచనమ్.
- అవేన క్రమయోగేన వంగభస్మ ప్రబాఱుతే 674
సహస్రాంశేన తేనైవ కుల్పవేధం ప్రదాపయేత్.
- తచ్చుల్బం బాఱుతే తారం శంఖ తుండేదు పన్నిభమ్ 675
శ్వేతాభ్రకం చ సర్వం చ కాంక్షీ కాంతం తథాయసమ్.
- వంగం కాంతం (తారం) తథా శ్వేతం వైక్రాంతం చ కదంబకమ్ 676
అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం తుండేదు పన్నిభమ్.
- తం భోటం సూక్ష్మామార్గం తు ద్రుతిసూతేన నోలకమ్ 677
మృతవజ్రస్య భాగ్నకం భాగాక్షాకక నోలకమ్.
- మర్దయేత్తప్తి భిల్వేన భస్మీభవతి సూతః 673
మూరయేద్భూధరే యంత్రే సప్తసం కలికాక్రమాత్.

- తతశ్చ బాయతే భస్మ శంఖకుంచేందు సన్నిభమ్
తద్భస్మ పలమేకం తు పలమేకం తు గంధకమ్. 679
- అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం భవతి తద్రసః
తారేణ చ సమావర్త్య సారణా త్రయసారితమ్. 680
- సహపాంశేన తేనైవ శుల్పవేధం ప్రదాపయేత్
తీక్ష్ణచూర్ణపలాస్యష్టా పలాస్త్వాద్రుత సూతామ్. 681
- మర్దయేత్తప్తఖల్వేన తేటచిల్వీ (కష్టచ్చల్వీ) రసేన చ
తత్క్షణాజ్ఞాయతే పిండం తీక్ష్ణేన సహ గోలకమ్. 682
- మృతవజ్రస్య భాగైశం భాగాశ్చత్వారి గోలకమ్
మర్దయేత్తప్తఖల్వేన భస్మీభవతి తత్క్షణాత్. 683
- మారయేద్బూదరే యంత్రే సప్తసంకలికా క్రమాత్
ఊడశాంశేన తేనైవ వంగవేధం ప్రదాపయేత్. 684
- తద్భస్మ పలమేకం తు పల్లెకం గంధకస్య చ
అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం భవతి తత్క్షణాత్. 685
- తస్య భోటస్య భాగం చ తీక్ష్ణచూర్ణం చ తత్సమమ్
ద్వా భాగా ధృతసూతస్య సర్వమేత్ర మర్దయేత్. 686
- తప్తఖల్వే తు సమ్మర్ద్య గోలకం భవతి క్షణాత్
మారయేద్బూదరే యంత్రే సప్త సంకలికా క్రమాత్. 687
- తత్సర్వం బారయేద్భస్మ శంఖకుంచేందు సన్నిభమ్
తద్భస్మ కొరయేత్ఫోటం తీక్ష్ణేన ద్వంద్వితం సహ.
అనేన క్రమియోగేన సప్తసంకలికా క్రమాత్
తం భోటం బారయేత్పశ్చాత్సరణా త్రయ సారితమ్. 688
- లఘోంశేన తు తేనైవ వంగవేధం ప్రదాపయేత్
భస్మసూతవల్లెకం తు శుద్ధవంగం ప్రతాపయేత్. 689
- మర్దయేదాయసే పాత్రే వంగం తు మియతే క్షణాత్
ద్విపలం మృతవంగస్య తారచూర్ణ పలద్వయమ్. 690
- ద్విపలం గంధకం దద్వాత్పల్లెకం టంకణస్య చ
అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం భవతి తత్క్షణాత్. 691

- పల్లెకం భోటచూర్లస్య పల్లెకం (ద్రు) మృతసూతకమ్ 698
మర్థయే న్నాతులుంగామై స్తోలకో భవతి త్సూత్.
- పోడశాంకేనా తేనైవ తారావిష్టం తు నేధయేత్ 694
మృతవంగ పల్లెకం సూతకస్య చ
- స్వ (త్వ) చూర్ణం పల్లెకం తు త్రయమేకత్ర కారయేత్ 695
మర్థయే న్నాతులుంగామై స్తోలకో భవతి త్సూత్.
- మృతవజ్రస్య భాగకం భాగశ్చత్వారి స్తోలకమ్ 696
యేకత్ర మర్థయేద్భద్రే ! ఓషధీ ద్రవసంయుతమ్.
- మారయేద్భూధరే యంత్రే పుటానాం సప్త కేన తు. 697
తత్సర్వం జాయతే భస్మ వజ్రస్యైవ ప్రభావతః
- సాముద్రం త్రిపలం శేవి ! భస్మభ్యే ప్రవాపయేత్. 699
యేకీ కృత్యాభ సమ్కర్ష్య వజ్రశీరే దివత్రయమ్.
- విశ్వానిత్రకపాలస్థం పుటం దద్యాత్తు భూధరే 699
తత్సర్వం జాయతే భస్మ శంఖకుంఠేందుసన్నిభమ్.
- తేనైవ యవమాత్రేణ వంగం స్తంభయతి త్సూత్ 700
వంగం తారం తథా సత్వం సమసూతేన స్తోలకమ్.
- అనేన క్రమయోగేన మారయేగేచ్చ పృథక్ పృథక్ 701
తత్సర్వం జాయతే భస్మ వజ్రస్యైవ ప్రభావతః.
- భస్మసూతపల్లెకం చ వంగభస్మ పలద్యయమ్ 702
ద్యే పశే మృతతారస్య సత్యభస్మ పలద్యయమ్.
- శంఖచూర్ణం పలం పంచ సాముద్రస్య పలాష్టకమ్ 703
టంకణస్య పలాస్యష్టా సర్వమేకత్ర కారయేత్
- వజ్రశీరేణ సంకీర్ష్య పుటం దద్యాచ్చతుర్దశ 704
యేష సిద్ధరససాక్షాద్గురభశ్రీద్రశ్చైరపి.
- వంగం తు దాప (ద్రావ)యేత్పశ్చాద్భాంశే చైవ తు మృక్కాయే 705
సిద్ధం భస్మ భవేల్లోహశిలాకేన చ కాలయేత్.
- వాపయేచ్చ ప్రయతేన యావత్కరినతాం వ్రజేత్ 706
అంధమూషాగతం క్షారం తారం భవతి శోభనమ్.

- కదాలశ్శు (పు) టితే తాకే పునర్యగం ప్రదాపయేత్ : 707
ప్రతే దాహీ కషే ఛేదే తత్తారాం శాశ్వతం భవేత్.
- సంతి (స్తంభి), తం దను (తిస్తు) గోలం చ షోడశాంశ సమన్వితమ్, 708
మృతవజ్రస్య తాగైకమేకత్రైవ తు కారయేత్.
- దేవలాలీ శంఖ పుష్పం త దసేన తు మర్థయేత్. 709
మూయేద్భూభరే యంత్రే పుటానాం పప్తకేన తు.
- తద్భస్మ తు పునః పశ్చాద్ధీపయం తేణ పాచయేత్ 710
భస్మ సూతపలైకం చ స్వీతాభ్రకద ప్ర,లక్ష్మయమ్.
- శంఖచూర్ణపలైకం తు పలైకం టంకణస్య తు 711
యేకీకృత్యాభ తత్సర్వం వజ్రక్షేరేణ పేషయేత్.
- అరణ్యోత్పలకైః పశ్చాత్పుటం దద్యాచ్చతుర్థశ 712
రసోయం యవయాత్రేణ వంగం స్తంభయతి క్షణాత్.
- కృష్ణాభ్రకపలైకం తు ద్విపలేనైవసూతకమ్ 713
గంధకస్య పలైకం చ యేకీకృత్యాభ మర్థయేత్.
- మర్థమానం ప్రయత్నేన గోలకం భవతి క్షణాత్ 714
మృతవజ్రస్య భాగైకం భాగాశ్చక్యాం గోలకమ్.
- మర్థయేత్పూలైకం తు భస్మీభవతి సూతకః 715
అరణ్య గోమయేనైవ పుటం దద్యాత్తు భూభరే.
- అనేన క్రమయోగేన పప్తపంకలికాం కరు 716
కతాంశేన తు తేనైవ నాగవేధం ప్రదాపయేత్.
- తం భౌటం రంజయేత్పశ్చాచ్ఛుల్బాప్రభకకపాలినా 717
పునస్తం రంజయేత్పశ్చాచ్ఛాన్వాగ్భకకపాలినా.
- పునస్తం రంజయేత్పశ్చాచ్ఛాన్వాగ్భకకపాలినా 718
హేమా సహ సమావర్త్య సారణాత్రయసారిరమ్.
- సహస్రాంశేన తేనైవ శుల్బవేధం ప్రదాపయేత్ 719
జాయతే కనకం దివ్యం దేవాభరణభూషణమ్.
- వజ్రవల్లి (భస్మ) సుషీకీరే పుటితం దశఖః పుటైః 720
తత్తుల్బం మర్థయేత్పుతం దేవదాల్యా రస్నైఃపుటైః.

- తత్త్వం పుటయే త్రిక్షం తిఫలాయా రసేన తు 721
 తత్త్వం పుటయేన్నాగమహిమారూపమాత్మైః
 హేనువర్ణం చంద తద్ధి వింశత్యం శేన యోజితమ్ 722
 చతుష్టయం శశేనదం శుద్ధతారం చ రంజయేత్.
 అష్టమాంశేన తేనైవ నాగపృతాణి శేపయేత్ 723
 పుటయేన్నారయేన్నాగం సిందూరారూపస్నిభమ్.
 తత్త్వం మారయేద్ధేమ కాంచనార రసే పుటేత్ 724
 తత్త్వం మారయేచ్ఛుల్బం గృహాశన్యాంశేన చ.
 సత్పాదశ్శేన పుటయేద్వావ త్సిందూరస్నిభమ్ 724
 చంద్రాంశో రంజయే శేన శతాంశేన తు పాచితమ్.
 సబీజం బీజవర్ణం వా వక్షేణ సమా సూతకః 726
 తద్భస్మ మర్థయేత్పశ్చ త్స్వర్గప్రతిరసేన చ.
 తేనైవ వేదయేచ్ఛుల్బం శుల్బం తారేణ యోజయేత్
వజ్ర హేమ ద్వంద్వ మేలా పనమ్ 727
 వక్షేణ ద్వంద్వయేద్ధేమ హేమ్నా చ ద్వంద్వ యేద్రవమ్.
 రసేన ద్వంద్వయేద్ధేమం స దేహా హ్యజరామరః 728
 కదలీటంకశాపీరం కంటకాశీ రసప్లుతమ్.
 కామణం సర్వధామానాం సర్వద్వంద్వేషు మేలనమ్ 729
 తిమింస్య తు పంచాంగం వేదా మార్థా శిబీజసంయుతమ్
 యేకీకృత్యాధ సమృద్ధ్య వజ్రం తేనైవ వేష్టయేత్ 730
 వజ్రమూషాగతిం ధ్మాతం హేమద్వంద్వ తు కారయేత్.
 కాంతా సామాణచూర్ణే తు భూలతా రామకం మధు 731
 గుంజాటంకణకావం చ కర్కటాస్థి స్సుహీయః.
 తత్స్వర్ణం తు సమం యోజ్యం శ్రీ సన్వేన గు మర్తయేత్ 732
 మూషాశేపః కృతః ప్రాజ్ఞో వజ్రమేలాపక స్సుఖమ్.
 హతాగ్నా వజ్రమూషాధిర్ద్రుభం వజ్రా ముంజి చ 733
 సుసూక్ష్మా రవకా భూత్యా హ్యేకీభావం వ్రజంతి చ.
 కాచటం కణయోగేన ధ్మాతశ్శుద్ధి మవాల్మయాత్ 734
 బహుభక్తై చ మూషాధి స్తేజః పుంజోపి జాయతే.

మృతవజ్రస్య భాగైకం భాగాష్టోదశక హోటకమ్
శ్వేతకాచస్య సూరిం తు భాగం షోడశ దావయేత్ . 735

అంధమూషాగతం ధ్మాతం వజ్రవ్యంద్వంతు కారయేత్
అనన క్రమయోగేన పప్తవారాంశ్చ దావయేత్ 736

మిలతే తత్త గాద్యజం హేమ్నా తు పలిం యథా
చూర్ణే నరకపాలస్య మృతవజం చ దావయేత్ . 737

అంధమూషాగతం ధ్మాతం హేమ్నా మిలతి తత్త గాత్
భృంగపత్రం నృకేశం చ ముఖం కాంతస్య బంకణమ్ . 738

శాలవత్సపురీపం చ శ్రీస్తస్యేన తు వేషయేత్
అంధమూషాగతం ధ్మాతం నజం మిలతి తత్త గాత్ . 739

క్షీరణోత్పలసారిణ్యా మృతవజం తు భావయేత్
హేమి పిష్టికయా మధ్యే నజం తత్రైవ నిక్షిపేత్ . 740

వేష్టయే ద్భూర్జపత్రేణ శాపేవ్య వస్త్రేణ వేష్టయేత్
ధాన్యమధ్యే తు సంస్థాప్య పక్షమేకం నికంఠరమ్ . 741

ఉద్ధకేత్ర త్రయశ్చేన వజ్రబంధం తు కారయేత్

త ర్న దు తి బం దం

ద్రుతా వజ్రాస్తు సూశేన మేలనీయాస్తు శార్వతి 742

ద్రుతిబంధస్య విక్షేయశ్చైత సాహస్రవేధకః
రత్నానాం ద్రుతియస్సర్వా మేలయిత్వా యథావిధి . 743

శతసహస్రవేధీ చ దేహసిద్ధి ప్రదాయః
మనతీ చిత్రకం బంధ్యా కుకుటోంద పక్ష్మినీ . 744

కంఠకీ నీలిసింధూరీ శాకా నాగబలా యథా
కంఠపాత్రే రసశ్చైవ రత్నానాం దృతియస్తథా . 745

ఆతపే ధారయిత్వా వైఅధః కర్ణానలం యథా
ఓషధీనాం రసం దత్వా స్వచ్ఛం కృత్వాపునః పునః . 746

యామమాత్రం తు ఘృత్నై చ ద్రుతిర్మిలతి వైరపమ్
న కేమాం క్రామణే శక్తిర్వక్తుం వక్తశ్చైవపి . 747

ఆనందకందః

సైందవం నింబపత్రాణి బాకుచీ ద్వేషేణజకే
ద్రుతా బస్య రసేనైవ మేంసం పరసుం యతమ్. 748

పజ్రన్యందాసమీశాని! వనేణ రసమరణమ్
సబీజం సారణం ప్రోక్తం భోటబంధవమేవ చ. 749

తస్మమాచక్ష్య దేవేశి! కిమస్యచ్ఛృతుమర్హసి
“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకంద అమృతీకరణ
విశ్రాంశౌ త్రయోవింశోల్లాసః”

చతుర్వింశ ఉల్లాసః

మహారస్యైరుపరస్యైర్లోహైశ్చ రసస్య
వేదోపయోగినో బంధాః

శ్రీభైరవః :-

మహారస్యైరుపరస్యైర్లోహైశ్చ పరమేశ్వరి!
ఆజ్ఞాపయ సమస్తం తం రసరాజస్య బంధనమ్ 1

వైశ్రాంతబంధాః

ప్రథమః ప్రకారః

వైశ్రాంతస్య తు భాగైకమృతభాగం తు సూతకమ్
కవకస్య తు సప్తాంశం ద్విపదీరసటంకణమ్ 2

సప్తపీఠ్యం చ శుష్కం చ ధ్మాకం భోటో భవేత్ప్రియే
సావీరం టంకణం కాచం దత్త్యా దత్త్యా తు శోధయేత్ 3

సమహేమిషి సమావర్త్య సూక్తమూషాగతం తతిః
సమాంశభక్షణం తిక్తు శుద్ధసూక్తేన కాయేత్ 4

వైశ్రాంతం షోడిశాంశేన పూర్వయోగేన ధామయేత్
దశసంకలికా యోగా ద్వేధో దశగుణోత్తిరః 5

ద్వితీయః ప్రకారః

పుసరస్యం ప్రవక్ష్యామి ప్రయోగం భవి దుర్లభమ్
వైశ్రాంతసత్యం దేవేశి! సారదేన సమన్వితమ్ 6

జారితం సమహేన్నా తు శిలాభాండే నిధాపయేత్
 మాసమాత్రోపేతం భూమా సముదృత్య ప్రయత్నైః 7
 యేష దేవి! రిసో దివ్యో దేహద్రవ్యకరో భవేత్

తృతీయః ప్రకారః

వైక్రాంతకాస్తు యే కేచిత్రిఫలయా రసేన చ 8
 యేకైకం దేవి! సప్తాహం స్వేదితా మర్దితాస్తథా
 సుధ్వాతా మూకమూషాయాం భోజోభవతి చాక్షయః. 9

కా (క్రా)ంతం రూప్యం చ కనకం పారదంచైవ యోజయేత్ 10
 శుల్బం తృతీయభాగం తు సోతోంజన సమన్వితమ్.
 తద్భారితం భోటతాం యాతం దేహలోకరం భవేత్

చతుర్థః ప్రకార - శ్వేత వైక్రాంతసిద్ధిః

శ్వేతవైక్రాంతి చూర్ణం తు హయమూత్రేణ మర్దయేత్ . 11

అదా సుస్విన్నమాదాయ పతే పలకతం షీషేత్ 12
 తారస్య జాయతే భస్మ నిశుద్ధ స్ఫటికాకృతి.

తద్భస్మ మేలయేన్నానే సమభాగం విచక్షణః 13
 చారయేద్రజతం సూతే హయమూత్రేణ మర్దయేత్ .

పుటయేదంధ మూషాయాం క్రమేణ మృదువహ్నినా 14
 అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా భవేదగ్నిసహో రసః.

స్పర్శనాత్సర్వలోహాని రజతం చ కరిష్యతి

పంచమః ప్రకారః - రక్తవైక్రాంత సిద్ధిః

రక్తస్య వక్ష్యతే కర్మ జరాదారిద్యనాశనమ్. 15

సప్తథా భావయేత్తస్య వ్యాఘ్రీగంధాంభవాంజః 16
 పలం తస్యపలం హేమైః పలం శుద్ధంసస్య చ.

శుద్ధభస్మ భవేత్సర్వం పునర్నేమైశ్శుశుకం షీషేత్ 17
 తద్భస్మ జాయతే సర్వం శుద్ధహేమసమప్రభమ్.

తద్భస్మ రసరాశే తు పునర్నేన్నా తు మేలయేత్ 18
 భవేదగ్నిసహో దేవి! తతో రసవరో భవేత్ .

సర్వవేదీ భవేత్సూరః కోటివేదీ మహారసః
షష్ఠః ప్రకారః
 ర క్షవైక్రాంతసర్వం తు హేమా తు సహ మేలయేత్. 19
 సమం తు బారయేత్సూతే సారయిత్వా సమేవ తు 20
 సహస్రాంశేన, లోహాని వేధయానాత్రి సంశయః.

సప్తమః ప్రకార - కృష్ణవైక్రాంతసిద్ధః

కృష్ణవైక్రాంత భాగైకం తుద్ధసూతం శతాంశకమ్ 21
 యేకత్ర మర్దయేత్ఫల్యే చూర్ణం భవతి తద్వయమ్.
 అస్య చూర్ణస్య భాగైకం హేమభాగసహస్రమ్ 22
 యేకత్ర మర్దయేత్సావద్యావద్భస్మ తు బాయి తే
 ధమే తదంధ మూషాయాం యావత్ఫోటో భవిష్యతి 23
 సమాంశభక్షణం తస్య పీఠి (పిష్టి) కాం తస్య కారయేత్ 24
 వేధయేత్సర్వలోహాని స్పర్శచూత్రేణ హేమభామ్
 తిచూర్ణమభకమ్ వైవ రసేన సహ మర్దయేత్
 స్వేయేజ్జారయేచ్చైవ తతో వహీసహో భవేత్ 25
 స రసశ్చా స్నా తిత్తైవ సర్వలోహాని విధ్యతి

అష్టమః ప్రకార - వీతవర్ణవైక్రాంతసిద్ధః

వీతవర్ణపి వైక్రాంతే ర క్షకృష్ణ నిధిస్సూరః 26
 వీతవైక్రాంతచూర్ణం తు హేమచూర్ణసమన్వితమ్
 పీతా భకస్య చూర్ణం తు మేలయిత్వా మహారసః 27
 స్వేదితో మర్దితశ్చైవ మూషాదగ్గీసహో భవేత్

నిలవైక్రాంత బుస్సురసాయనమ్

నీలవర్ణం తు వైక్రాంతం మియతే రససంయుతమ్ 28
 కృష్ణాభకేణ సహితం మధుసంయుతం చ తత్
 భక్షయేన్నండలం దేవి! తేనేచ్చుండారక-తారకమ్ 29
 యస్య యస్య హియో యోగస్తస్య తస్య ప్రయోగతః
 మేలయిత్వా రసం గుంజామానం త్రిమధుసంయుతమ్ 30
 యా దేవీ రాజ్యశాల్యన్నం భోజ్యమస్యచ్చ వర్ణయేతే

నవమః ప్రకారః

వైకాంత సత్యసంయుక్తం లుంగాష్టే మర్దయేద్రసమ్ 31
 తాపయే దుష్టతోయేన జలేన పుషారయేత్
 సత్యం సూతం చ సమిశ్రం ధమేత్స్యాద్రసబంధనమ్ 32
 బద్ధం రసం ముఖా తీప్త్యా భూమిచ్చిదాః శిశ్యతి

దశమః ప్రకారః

నిష్కమేకం రసం క్రాంతమశ్యమూతేణ మర్దయేత్ 33
 దినమేకమిదం దేవి! మర్దయిత్వా మృతో భవేత్
 చతుర్దినమిదం కృత్వా సమసూతం సమం నయేత్ 34
 మర్దనం స్వేదనం చైవ పూర్వవచ్చుద్ధమానసః
 సప్తద్వంద్వబిమ్బకైశం సప్తమేష్టపలం భవేత్ 35
 కల్యాణిశల్యామూలస్య వారిణా మర్దయేద్దినమ్.
 భూధరీయంత్ర మధ్యస్థం పుటం సప్తదినం దదేత్ 36
 తద్భస్మ శుద్ధం శేవ్యం స్యాద్ధుంహమాత్రం తు మండలమ్.
 యేకాద్యం పంచమం మధ్యం పునరేకం ప్రశస్యతే 37
 పూర్వవద్బంధనం దేవి! శోటివేధీ భవేద్రసః.

కాంతబంధః

రక్తవర్ణమయస్కాంతం లాఘోరస ముపభమ్ 38
 భిన్నశ్రీ రక్తసంకాశం తచ్చూర్ణం సూతసంయుతమ్.
 మర్దయేచ్ఛాగరకేవ ధాతం భోటో భవేత్ప్రియే 39
 స సూతశ్శతకేధీ తునతు వ్యాధహాశో భవేత్.
 గులికాం ధాయేద్ద్యక్తే జీవేద్వర్ష సహ పకమ్ 40
 కిత్తర్ణమనుస్కాతం భిన్నహేమసమిపభమ్.
 వేదయేత్పూర్వమాతేణ స ను శోచాని సంధరి

చపలబంధః
ప్రథమః ప్రకారః

లాంగలీం కరవీరం చ చిత్రకం గిరికర్ణికామ్ 41
 శ్రీస్తస్యటంకశావీరం మూషాలీపం తు కారియేత్
 చపలాద్విగుణం సూతం సూతాద్విగుణకాంచనమ్ 42

అనందకందః

సప్తపిష్టం చ తక్కు-ర్యాదంధమూషాగతం సమేత్
 త త స్థితో రశేద్రోయం భోటో భవతి శోభనః 48

శతాంశం వేధయేన్నాగం గుంబావర్తస్తు బాయతే
 తేన నాగశతాంశేన శుల్బం ర క్తవిధం భవేత్ 44

తేన శుల్బశతాంశేన తారం విద్యతి కాంచనమ్

ద్వితీయః ప్రకారః

చపలస్య తు మద్భాగాస్తారభాగాస్తు సప్త చ
 అష్టా కవకభాగాస్తు = వ భాగా సమస్య చ 45

త్రింశద్భాగా మిలిత్వా భవంతి సువంశితే
 చిత్రకం కణ (ర) ఏం చ లాంగలీ కృ ధవిత్ తథా 47

మర్కతం మాతులుంగాస్తయ్యూషాశేపం తు కారయేత్
 అంధయిత్యా ధమేదేవి! భోటో భవతి శోభనః 48

తేన భోటదశాంశేన విద్యో నాగోరుణో భవేత్
 తేన నాగేన విధం తు శుల్బం గుంబాదుగం భవేత్ 49

తేన శుల్బేన తారం తు విధం భవతి కాంచనమ్.

తృతీయః ప్రకారః

షోషాభం (భం) చపలం దేవి! కాందారేన పంయుతమ్
 పారదే దేవ) కవకం దత్వా కునట్యా మర్కయేర్షణమ్. 50

లాంగలీ చిత్రకం చైవస్త్రీప్తస్యం కణ ర) ఏరమ్
 కృ ధవిష్టా తథా సర్వం మూషాశేపం తు కారయేత్. 51

తస్మిన్ద్యే తు స్థితం ధ్మాతం భోటో భవతి శోభనః
 పూర్వోక్తం వేధయేదేతన్నిర్మీచం కవకం భవేత్. 52

సుత స్తలోహాశా తే చ ఓ పేచ్చపల మార్కకమ్
 సబీజం పారదం కృత్వా చపలస్యతు వాపయేత్. 53

లాక్షభో బధ్యతే సూతోంకుశేనేవ మహాగజః

గంధతిబంధః

ప్రథమః ప్రకారః

శుద్ధమూత-లైకం చ పలైకం గంధకస్య చ 54

యేకృత్యాధ సంమర్ష్య ధుక్తూరకరసేన చ
 మూరయేచ్ఛక్రయోగేన భస్మీభవతి సూతికః 55
 అందమూషాగతో ధ్మాతః భోటో భవతి శోభనః
 సితం హేమ చ నాగం చ చంద్రాచక్రం చాపి వేధయేత్ 56

ద్వితీయః ప్రకారః

వలైకం శుద్ధసూతస్య కైకం గంధకస్య చ
 మర్దయేన్నిగ్ధఖల్వేన దేవదాలీరస ప్లుతమ్ 75
 మర్దయేత్తు కరాంగల్యా గంధపిష్టిస్తు జాయతే
 జంబీరస్య రసేనైవ దినమేకం తు మర్దయేత్ 53
 పంచ ద్రావకసంయుక్తాం వటికాం కారయేచుభభామ్
 కలాశమూలకల్పేన వటికాం తాం ప్రలేపయేత్ 59
 ధమేతోక్తో భవేచ్ఛ్వేతకాచటంకణయోగతః
 శోధయేత్ప్రయత్నేన యావన్నర్మలతాం ప్రళేత్ 60
 స భోటో జాయతే దేవి! త్రిగుణం పన్నగం తతః
 శతశో రంజయేత్పశ్చాచ్ఛుల్పాప్రభక కపాలినా
 శుశ్పే తారే చ భోటోయం సహస్రాంశేన వేధకః

తృతీయః ప్రకారః

గంధకేన హతే సూతే మృతలాహాని నాహయేత్
 పునర్నేహ సమావర్త సమాంశం భక్షణం కురు
 సారక శుల్పకారనైర్హోషం విధ్యతి సూతకః. 63

చతుర్థః ప్రకారః

రసం హేమసమం కృత్యా పిష్టికాశేన గంధకమ్
 ద్వివదీరజసా యుక్తం మర్దయేత్ప్రంకణాన్వితమ్. 64
 నవ్తపిష్టం చ శుష్కం చ ధ్మాతం భోటో భవేత్తతః
 చంద్రాచక్ర షోడశాంశేన విద్ధం భవతి కాంచనమ్. 65
 హేమార్థ మాలీతం తం తు మాతృకాసమతాం ప్రళేత్
 కుర్యాత్సం కలికా యోగాద్వేధో వశగుణోత్తరః. 69
 యథాహేమి తథాతారే వ్యాటి (పి. బీ)తేన యోజితమ్
 తృతీయ సంకలాబద్ధం పట్టతే నాగ వేధకమ్. 76

అ స ం ద క ం దః

చతుర్థజన తేనైవ సహస్రాంశేన కాంచనమ్ 66

అనేన క్రమయోగేన సప్త సంకలికా యది

కురుతే కాంచనం దివ్యమష్టలోహాని వార్వతి 69

తం పున శూర్క యిత్యా కు పుటయేచ్ఛస్మ జాయతే

సర్వ వ్యాధిజయో దేవి! పల్ల కేన సుభక్షితే 70

ద్విపలే శ్రాహ్మాయుష్యం త్రిపలే నైష్ఠమం భవేత్

చతుష్పలే చ పంచత్వమీశః పంచపలే భవేత్ 71

షట్పలే భక్షితే దేవి! సదాశివతమృతే

పంచమః ప్రకారః

సూతకం గంధకం తారం మేషవల్లినసా సమా 72

త్రి దినం మర్దయేల్లతం (తీక్ష్ణం) వంగం పాదేన లేపయేత్

అంధమూషాగతం ధ్మాతం వంగం స్తంభయతిః షణ్ణాత్

శ్రీరదీం దితి ం ద్ర ధ్మి డి కి రిం గ

షష్ఠ ప్రకారః

గందవిష్టి విధిః

చూర్ణితం గంధకం దేవి! మర్కటీ రస భావితమ్ 73

భావయేచ్ఛత వారాణి జీవభస్మ తు గచ్ఛతి 74

దాపయేన్మ్రణ్ణాయే పాత్రే రసేన సహ సంయుతమ్

తాపయే ద్రవితాపేన మర్కటీ రస సంయుతమ్ 75

గంధకం గ్రసతే సూతః పిష్టికా భవతి షణ్ణాత్

తీలవర్ణీ రసేనైవ గంధకం భావయేత్తతః 76

సప్తవారాంస్తు దేవేశి! ఛాయాశుష్కం పునః పునః

శోధితం పాత్రితం సూతం పల్లక ప్రమితం ప్రియే 77

మూషామధ్యే వినిశీప్య వకేంద్రీ రస సంయుతమ్

- జారయేద్వాలు కాయంతే భావితం గంధకం పునః
 క్రుటి క్రుటి ప్రదాతవ్యం గంధకం చ పునః పునః . 78
- అనేన క్రమయోగేన జాయతే గంధపిష్టికా
 గంధ సామానూర్ణం తు కనకస్య రసేన తు 79
- భావయేత్సప్త వారాంస్తు స్త్రీరజేన (పుష్పేణ) తు సప్తధా
 శుద్ధసూత పలైకం చ ఖర్బరే దాపయేత్తతః . 80
- భావితం గంధకం దద్యాన్న రపి త్తేన సంయుతమ్
 డోలయేద్రవి తాపేన పిష్టికా భవతి డిణాత్ . 81
- గంధకం సూక్ష్మనూర్ణం తు చణకాష్టేన సార్యతి
 భావయేత్సప్తవారాణి స్త్రీపుష్పేణ చ సప్తధా . 82
- క్రుతసూతక మధ్యే తు కర్పూరం గంధకం రసమ్
 దాపయేన్ని డీ కేర్దోక్తే సప్తాహాద్గంధ పిష్టికా . 83

గంధక విష్టి స్తం తనం వేదశ్చ

- కటుకోశాతకీ బీజం చాండాల్లి కందమేవ చ
 స్తస్య డీ రేణ సంపేష్య పిష్టికాం తేన లేపయేత్ . 84
- పుటయేన్బూధరే యంత్రే స్తంభతే నాత్ర సంశయః
 హేమసంపుట మధ్యే తు సమావర్తం తు కారయేత్ . 85
- అష్టమాంశేన తేనైవ నాగవేధం ప్రదాపయేత్
 ఊడశాంశేన తేనైవ తారవేధం ప్రదాపయేత్ . 86

సప్తమః ప్రకారః

- గంధపిష్టి పలైకం తు నాగాపిష్ట సలాష్టకమ్
 లేపయేన్నాగ పత్రాణి ఛాయాయాం శోషయేత్తతః . 87
- ఆటరూషక పిండేన నాగపత్రాణి లేపయేత్
 ఆరణ్యోత్పలకైర్దేవి ! దాపయేచ్చ పుటతయమ్ . 88

ఆనందకాండః

- తన్నాగం మియతే దివ్యం సింహారాకుణ సప్రభమ్ 89
తన్నాగం పలమేకం తు శుల్బమార్ణవ పలాష్టకమ్.
- వాసకస్య రసేనైవ ప్రపూర్ణైకం తు మర్దయేత్ 90
మూరయేత్పాత నాయంత్రే శుల్బం తస్మిన్మితే క్షణాత్.
- షోడశాంశేన తేనైవ తారవేధ ప్రదాపయేత్ 91
జాయతే కనకం దివ్యం దేవాధరణ భూషణమ్.
- యా కాచిద్ధంధవిష్టే తు ఆదా నాగం తు మూరయేత్ 92
నాగేన వేదయేచ్ఛుల్బం శుల్బే తారం తు వేధయేత్.
- కనకం జాయతే దివ్యం సిద్ధయోగ ఉదాహృతిః

అష్టమః ప్రకారః

- గంధకం మధుసంయుక్తం హరబీజేన మర్దితమ్ 93
భూమిస్థం మాసమేకం తు తారమాయాతి కాంచనమ్.
- ఉద్వర్తనేన తేనైవ సర్వకుష్ట వినాశనమ్ 94
- ఘనేన సహ సంయుక్తం ప్రణవోగ వినాశనమ్ 95
సంవత్సర ప్రయోగేణ సహస్రాయుర్భ వేన్నరః.

తాలకబంధః

- శుద్ధ సూతపలైకం తు పలైకం తాలకస్య చ 96
యేకే కృత్యాః సంమర్ష్య ఉన్నతై కరశేన చ.
- మూరయేచ్ఛక్ర యంత్రేణ భస్మీభవతి సూతకః 97
అంధ మూషాగతం ఛాతం భోటో భవతి శోభనః.
- వంగం తారం చ శుల్బం చ క్రమణో వేధయేద్రవః 98
శుద్ధవంగపలైకం చ పలైకం సూతకస్య చ.
- ద్వే పతే తాలకం చైతదున్నతై రసమర్దితమ్ 99
మూరయేత్పాతనా యంత్రే ధమనాతోటతాం నయేత్.

శ్వేతాభకస్య సత్వం చ కారం తీక్ష్ణం చ మాక్షికమ్ అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటో భవతి తక్షిణాత్ .	100
తథోట పలమేకం చ పలైకం సూతకస్య చ తాలస్య పలు సర్వమేకీ కృత్యాధ మర్గయేత్ .	101
మూలయేత్పాతనా యంత్రే ధమనాత్థోటతాం నయేత్	

అన్యై ల ము బంధాః

శుద్ధ సూతపలైకం చ పలైకం పన్నగస్య చ.	102
పలద్వయం కునట్యాశ్చ సర్వయేకత్ర మర్గయేత్ మూలయేత్పాతనాయంత్రే ధమనా త్థోటతాం నయేత్	103
హేమపిష్టిపలైకం చ పలైకం గంధకస్య తు యేకీకృత్యాధ సంమర్శ్య ధుత్పూరల్ రశేన చ	104
మూలయేత్పాత దాయంత్రే ధమనాత్థోటతాం నయేత్ కృష్ణాభకస్య సత్వం చ కారం తీక్ష్ణం చ హాటకమ్	105
శుష్కం కారం చ మాక్షికం సమభాగాని కారయేత్ అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటో భవతి తక్షిణాత్	106
తథోట పలమేకం తు పలైకం సూతకస్య చ పలద్వయం కునట్యాశ్చ సర్వమేకత్ర మర్గయేత్	107
మూలయే ద్పాతనాయంత్రే ధమనా త్థోటతాం నయేత్ కృష్ణాభక పలైకం తు రసకస్య పలు తథా	108
సూతకస్య పలైకంతు సర్వమేకీకృతం త్రియే ఉమ్మత్తక రశే నైవ మర్గయేత్ప్రహర ద్వయమ్	109
మర్గయేద్దినమేకం వా టంకశేన సమన్వితమ్ ఘటికాం కారయేత్పశ్చాచ్ఛాయా శుష్కం త కారయేత్	110
మహావర్తి (హి) గతం ధ్మాతం భోటం భవతి సూతకః తం భోటం శోధయేత్కాచ టం కణ ద్ర వయోగతః	111

- హేమా సహ సమా వర్త్య సారణాత్రయ సాలితమ్ 112
 సహస్రాంశేన తేనైవ శుల్భవేధం ప్రదాపయేత్
- అనేన క్రమయోగేన కోటివేదీ భవేద్రసః 113
 బీజద్వయం పలాశస్య పలమేకం తు సూతకమ్
- జంబీరాష్ట్రేన సంమర్త్య ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్ 114
 తుం (బిం)బీకా మేఘనాదీ చ కాకజంఘా చ భూ చాలికా
- స్తన్యం చ తైః ప్రలిప్తాయాం మూషాయాం చైవ నిశీచేత్ 115
 ధమయేత్తదిరాంగారైః భోటో భవతి చాక్షయః
- పలాశశైలే సంమర్త్యం యావత్స్యాద్రవ (ద్రవ) పిష్టికా 116
 అంధమూషాగతం ఛాతం భోటో భవతి తక్షణాత్
- పూర్వశుద్ధేన సూతేన సమ హేమా స చ వార్వతి 117
 గోలకం కారయేత్తేన మర్దయిత్వా దృఢం కృతమ్
- బ్రహ్మవృక్షస్య బీజాని కారాసాస్థి విభీతకమ్ 118
 యవచించా చ వంధ్యా చ రాజకా చ సమన్వితమ్
- సూక్ష్మ పిండికృతం సర్వం తేన విప్ర్యా తు గోలకమ్ 119
 పుటనైస్సప్తభిర్దేవ! పిష్టికాస్తభనం భవేత్
- బృహతుటం తతో దత్వా మూషాయాం తు ధమేత్తతః 120
 సమావర్త్య తు తం సూతం సమ హేమా నియోజితమ్
- శతాంశేన తు చంద్రార్కం వేధయేత్సుర వందితే! 121
 పునస్తేనైవ యోగేన పిష్టిస్తంభం తు కారయేత్
- సారయిత్వా తతో హేమా వేధశ్చైవ సహస్రకః 122
 యేవం లక్షణి కోటిం చ వేధయేత్కమయోగతః
- సస్తసంకలికా దూర్ఘం కృత్వా వక్తం తు గోలకమ్ 123
 వస్తేనైకేన స భవేద్వలీపలితవర్జితః
- చాండాళీ రాక్షసీ పుష్పై రథ మధ్యాజ్యటంకశ్చైః 124
 మహారసాష్టమధ్యే తమద్రవం చాపి యోజయేత్

- నాగవంగసమం సూతం హేమతారను ఛాపి వా
అభ్రకం ద్రుతిసత్వం వా మర్దయేత్ప్రహరద్యయమ్ 125
- ఛాయాశుష్కం తతో గోలం మూల మూషాగతం ప్రియే
దత్వా లఘుపుటం ఛాతః ఛోటో భవతి శోభనః 126
- రంభా వీరా స్నూహీకీరం కంచుకీ యవచించికా
దీనారీ వైవ గోరుభా మినానీ కాశమాచికా 127
- యేభిర్మర్దిత సూతస్య పువర్జన్మ న విద్యతే
పూర్వ వక్తమయోగేన ఛోటో భవతి శోభనః 128
- విష్ణుకాంతా చ వ (చ) కాంకా (గీ) బలా చ తులనీ తథా
మహాసామాషి వల్లీ చ సూర్యావర్తం చ సుందరి 129
- యేభిస్తు మర్దిత స్సూతః పూర్వవత్తోటతాం నయేత్
స్నూహీకీరం చ కాంజీరం (కం) బీజాని కనకస్య చ 130
- కంచుకీ లాంగలీ చెంద్రవాసుకీ విషముష్టికా
పాలాశమూలతో యంచ మర్దయేత్తేన సూతకమ్ 131
- సమహేష్వి సమం సూతం పిష్టికాం కారయేద్బుధః
మహారసాం పిష్టికార్థం మర్దయేదోష దీర్హనైః 132
- యామత్రయం మర్దయిత్వా గోలం కారయేద్బుధః
పిష్టికాం బంధయిత్వా తు గంధతైలే విపాచయేత్ 133
- అంధమూషాగతం గోలం ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్
తతో లఘుపుటం దత్వా స్వదిరాగ్నా తు ఛామయేత్ 134
- ఛోటవజ్జాయతే దేవి! సహ హేమ్నా తు ఛామయేత్
అక్షిణో విలతే హేష్వి సమావర్త శ జాయతే 135
- తత్ర నాదేవ సూతస్య దివ్య దేహా భవేన్నరః
వేధయేత్సర్వలోహాని రంజితః కామితో రసః 136
- సమాంశభక్షణే సూతే మర్దయే దోషరసైః
నష్ట పిష్టం తు తం కృత్వా పూర్వయోగేన ఛా మయేత్ 137

- భోటస్తు జాయతే దీవ్యభోడశాంకేన వేధకః 133
 బద్ధ సంకలికాయోగా ద్విధ్యేద్ధికగుణోత్తరమ్
- అభివా చూర్ణబద్ధస్తు విధ్యేద్ధిక గుణోత్తరమ్ 139
 మృగదూర్వా చంద్రవల్లీ పక్ష్యలింగా తదైవ చ
- కాంక్షిలా కరవీరం చ బీజం చోన్మత్త కస్య చ 140
 కాంకాండి పల సంయుక్తం మర్దయేత్సుర సందరి.
- సమహేమ్ని సమం సూతం పిష్టికాం కాశయేద్బుధః 141
 అభివా సారయిత్వా తు సమేన సమసూతకమ్.
- మహారసం పిష్టికాం చ మర్దయే దోషధీరస్థైః 142
 యామత్రయం మర్దయిత్వా గోలకం కారయేద్బుధః.
- అంధమూషాగతం గోలం ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్ 143
 తతో లఘుపుటం దత్వా ధ్వజః భోటో భవేత్ప్రియే.
- మృగ దూర్వోత్తమా సోమాలస్థైః స్యూతక సారణమ్ 144
 మూత్రస్త్రియాణాం లాంగల్యా రామకేన చహస్యతే.
- స మేన హేమ్నా సంయుక్తం పిష్టికాం కారయేద్బుధః 145
 అభివా తారపిష్టిం చ సమసూతేన కారయేత్.
- పూర్వవక్త్రమయోగేన భోటో భవతి శోభనః 146
 అంధమూషాగతం భూమా స్వేదయేత్కర్ష కాగ్నినా.
- అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా చూర్ణబంధం భవేత్తతః 147
 తచ్చూర్ణబంధం కురుతే వేధం దశ గుణోత్తరమ్.
- శూలిసీరస సూతం చ సోతోంజన సమన్వితమ్ 148
 పూర్వవత్ప్రికా యోగాత్థోటో భవతి శోభనః.
- సోతోంజనం సతగరం సృష్టి త్రయయతం రసమ్ 149
 భవేద్బుహి సహః క్షీరం స్ఫూతకస్వర్స కర్మకృత్.
- హేమాభ్రం వైవ తారాభ్రం శుల్పాభ్రం చామ్రతీక్ష్ణకమ్ 150
 వంగాభ్రం వైవ నాగాభ్రం సహ సూతేన బంధయేత్.

- యథాలా భాషణీ ఘృష్టం మహారస సమన్వితమ్
సేమా తారణ శుల్కేన తిక్తవంగారకై స్తథా 151
- యేభిర్వ్యసై సమస్తైర్వా పిష్టిం కృత్వా సమే సమామ్
మారయేత్సూర్య విధినా గర్భయంతే తుమాగ్నినా. 152
- సమాంశం సూతకం దత్వా వారం వారం పునః పునః
జాయతే వివిధః భోటః కాంతబద్ధో మహారసః. 153
- ఇవేత్సం కలికా యోగా ద్వేషో దశగుణో త్తరః

విగలబందః

- భోటః పోట స్తథా ఇస్మ మాల్కీకల్పశ్చ పంచమః. 154
- యేతే విగల యోగాభ్యాం సర్వబంధలోదయః
సుహృద్భిః సంభవం కీరం బంధ (బ్రహ్మ) బీజాని గుగ్గులుః 155
- సైంధవం ద్వీగుణం దత్వా మర్తయేత వి చక్షిణః
పిష్టికాబంధనం కృత్వా కల్కేనానేన సుందరి 156
- బిల్వప్రమాణం శృత్వా తు మామామతిదృఢాం సుభాయ్
ఊర్ధ్వో లవణం దత్వా మామామధ్యే రసం క్షిపేత్ 157
- మామామధ్యే ప్రదాతవ్యం దగ్ధ శంఖాదిచూర్ణకమ్
ముఖం తస్య దృఢం బధ్వా లోణమృత్తికయా బుధః 158
- కారయేత్సంధిలోణం చ ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్
ఉక్తో విగలబంధోయం పుత్రస్యాపి న కథ్యతే 159
- తుషకర్ణాగ్నినా భూమా మృదుస్వేదం తు కారయేత్
అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా పుటం దత్వా ప్రయత్నైః 160
- సుధ్మాతం ఖదిరాంగారై శరసేంద్ర భోటతాం నయేత్
సోపీరం టంకణం కాచం దత్వా దత్వా తు శోధయేత్ 161
- అక్షిణో మిలతే హేమ్ని సమావర్తశ్చ జాయతే
సమాంశ భక్షిణం తత్తు శుద్ధసూతేన కారయేత్ 162
- ధమయే త్సూర్యయోగేన రసేంద్రం భోటతాం నయేత్
ఇవేత్సంకలి కాయోగా ద్వేషో దశగుణో త్తరః 163

అనందకండః

- పలాశ బీజనిర్యాసం కోకిలోన్మత్త నాబుణే
శూలిసీరస సంయుక్తం పేషయేత్సైంధవాన్వితమ్. 164
- పిష్టికావేష్టనం కృత్వా నిగాలేన తు బంధయేత్
అబకస్య తు పుతేణ వృజార్య రసింధునా. 165
- తాప్యేన లోహాకట్టిన సికతామృణ్మయేన చ
యేభిస్తు నిగలే బద్ధః పారదీయో మహారసః 166
- నాతిక్రామతి మర్యాదా వేలామివ మహాదధిః
తైలార్య శీరశతకలాంగల్యా నిగలోత్తమః. 167
- కాకవిట్ బ్రహ్మబీజాని లాంగలీ నిగలోపరః
వాకుచీ బ్రహ్మబీజాని కర్కటాస్థీని సుందరి. 168
- నాముద్రం శాంబరం వైవ లవణం నిగమోత్తమః
స్నుహ్యార్క-సంభవం శీరం బ్రహ్మబీజాని కారయేత్. 169
- కన(త)కస్య చ బీజాని లోణాప్తేన చ మర్దయేత్
నిగలోన్మత్త గోజిహ్వములాని శ్రీరజోపరః. 170
- బాకుచీ బ్రహ్మబీజాని స్నుహ్యార్క-శీరసైంధవమ్
జ్వాలినీ కాకవిష్టా చ ప్రశస్తా నిగలోత్తమః. 171
- లవణం టంకణం శీరం శిలాతాలకగంధకమ్
తేఢాన్లు వేతసం తాస్యం హింగులు సమభాగితమ్. 172
- స్నుహ్యార్క-పయసా యుక్తం పేషయేన్నిగలోత్తమమ్
పిష్టికాం వేష్టయే దేహామే కేన నిగలేన తు. 173
- లోణమూషాగతం వాగ్వత్తోటం కృత్వా తు వేధయేత్
ద్వితీయం గోలకం వక్ష్యే పిష్టికాస్తంభముత్తమమ్. 174
- ద్విపదీరజమూతేణ సైంధవాద్రాణం సగుణ్గుల్లవే
పిష్టిం సంవేష్ట్య కల్కేన మృదా తు పునరష్టథా. 175
- తుషకార్ణాగ్నినా భూషా మృదుస్వేదం తు కారయేత్
అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా పూర్వవత్తోటతాం వయేత్. 176
- బాకుచీ బ్రహ్మబీజాని గగనం విఘ్నం మోషమ్
సోవర్పలం సైంధవం చ టంకణం గుణ్గులం తథా. 177

ద్విపదీరజసా మూ తం సుశ్లక్షణం తం చ మర్దయేత్
శిష్టిమావేష్ట్య కల్పేన పూర్వవత్ఖలతాం వయేత్ . 178

ర స మూ ర్చా వి థి :

ప్రథమః ప్రకారః

అథ మూర్చాం ప్రవక్ష్యేమి రసస్య పరమేశ్వరి
శాస్త్రీకం స్తైంధవం కన్యా దూశో లకువం వచా . 179

మేఘనాదా శాశమాచీ సర్వాంశం మర్దయేద్రసమ్
శ్లక్షణం తం గోలకం కృత్వా హింకువా వేష్టయేద్భూషి . 180

సమేన లోణయం తస్థం కృత్వా తద్వివచేద్ద్రసమ్
చందాగ్నినా స్వాంగశీతమథః పాత్రే స్థితం రసమ్ . 181

చూర్ణభూతం సమాదాయ సాంద్రద్విగణవాససా
బధ్నా సామానలే యంత్రే హ్యథోర్ధ్వం గంధకం సమమ్ . 182

దత్వా పచేత్పువర్ణంధమేవం గంధం తు పద్మణమ్
జారయేత్స రసోదేవి; మూర్చితస్సర్వరోగహ . 183

ద్వి తీ యః ప్రకారః

గంధకం నవసారం చ శుద్ధసూతసమం పమమ్
యామం సమ్మర్దయేచ్ఛ్లక్షణం కావకూప్యాం వినిషీ శేత్ . 184

సప్తమృత్కర్మకైశ్చిప్యా కూషీం ఘృత్యే విశోషయేత్
కూషికాం వాలుకాయంత్రే ద్వాదశే ప్రహారం పచేత్ . 185

స రసో జాయతే దేవి! మూర్చితో రంజితో భవేత్

తృ తీ యః ప్రకారః

రసార్థం గంధకం మర్ద్యం యామయుగ్మం ఖరాతసే . 186

తతస్త్రిణి జయంత్యాశ్చ రసైస్సం మర్దయేత్ప్రహమ్
తతస్సు గోలకం కృత్వా మూషాయాం పన్నిరోధయేత్ . 187

శోషయిత్వా ధమేత్కించితస్తాం తాం జలేషీ శేత్
తం రసేంద్రం సమాదాయ భావయేద్గోక్షరద్రవైః . 188

అనందకందః

మూర్ఖత్వో జాయతే సూత్రస్వర్ణోగపారశుభః

బద్ధరసలక్షణమ్

అపేయశ్చ లఘుద్రావీ తేజస్వీ నిర్మలా గుణః. 189

స్ఫుటనః పునరావర్తో బద్ధ స్ఫూతస్య ఉచ్యతే

**జలూకా బందా
మర్దన జలూకా**

రసస్యాప్తమభాగం తు స్వర్ణం వా నాగమేవ వా. 190

స్త్రోమోత్తకఫలం పక్వం కోకిలాక్షక బీజకమ్ 191

తిలపిగ్యాకచూర్ణం చ తప్తఖల్వే విమర్దయేత్.

శాల్యల్యాశ్చైవ పంచాగం రసం తత విమర్దయేత్ 192

జలూకా జాయతే యావత్తావస్మయ్యోతతః పేతే

కర్పూరం బాకుచీతైలం సైంధవం టంకణం కణాప 193

కపిశమ్భు కరోమాణీ తత్సర్వం పేచయేజ్జలైః.

యే త త్సూర్య జలూకాం త్రిసప్తాహం తప్తఖల్వకే 194

జలూకా జాయతే దివ్యా మర్దనాభ్యా సురార్చితే.

నారీణామృతుకాలే న సా యోజ్యా యోగిగవ్యకే 195

మదదర్ప హారా తాసాం మదవిహ్వల కారకా.

బాల్యే చాష్టాంగులా యోజ్యా యావనే సా దశాంగులా 196

ద్వాదశాం గులికా యోజ్యా ప్రగల్భానాం జలూకకా.

యస్తతాం ధారయేన్మూర్ఖీ వీర్యం తస్య ఫీరం భవేత్

మన్మథ జలూకా

రసేంద్రస్యాప్తమం భాగం స్వర్ణం వా నాగమేవ వా. 197

శాల్యలీత్యస్తు పి కంద వీలా మూలము నిచ్చదమ 198

యేషాం ద్రవైస్తప్తఖల్వే స్వర్ణం మర్దయ త్రిదితః.

స్త్రోమోత్తకఫలం పక్వం కోకిలాక్షక బీజకమ్ 199

సుపక్వ బిల్వ మజ్జాం చ తస్మింక్షీ ష్యే విమర్దయేత్.

జలూకా జాయతే యావత్కర్పూరాభ్యం చ పూర్వయేత్ 200

తస్మింక్షీ ష్యే త్రిసప్తాహం మర్దయేత్తప్త ఖల్వకే.

మన్మథాఖ్యాం జలూకా స్వామూర్వవత్సల దాయినీ

కందర్ప జలూకా

సూతకస్యాష్టమం భాగం హాటకం సీసమేవ వా. 201

శుంఠీ భృంగీ వరాహోద్రి ఛాగోరఘుకం గవామే
మూత్రం త్రిస్పృష్ట దివసం మర్దయేత్తస్త ఫల్యకే. 202

జలూకా జాయతే యావత్కిరూరాద్యం చ పూర్వవత్
యేకవాళాద్దినం మర్ద్యం జలూకా జాయతే శుభా. 203

కందర్పాఖ్యా సుకేశాని! పూర్వవత్సల దాయినీ

మదన జలూకా

త్రిదివసం మర్దయేత్ఫల్యే సూతనిష్క చతుష్టయమ్. 204

త్రిపలం చామ్రనిర్యాసం స్తోకం స్తోకం వినిష్కీకేత్
పయశ్చైవ మహాశమ్భూ దాతవ్యం మర్దనకమమ్. 205

జలూకా మదనాశ్చేయం జాయతే శుభదా సృణోమి
రామాణాం మదదర్పాణాం ద్రావికాగ్ని ఘృతో యథా. 206

పూర్వవత్క్రమయోగేన వీర్యస్తంభకరం భవేత్
నానావర్ణం తథా స్వచ్ఛం ధృతం యోకా జలూకవత్. 207

వధ్యతే సూతతో యస్తు జలూకా బంధలక్షణమ్

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే అనందకందే అమృతీరణ వి శాంకే
చతుర్విం శోల్లాసః

పంచవింశ ఉల్లాసః

పరిబాషా

పరిభాషాం ప్రవక్ష్యమి శ్రువత్సం సావధానని.

వైద్య బాగః

అర్థం సిద్ధరసం దేవి! త్రిష్యేకం హేమధస్మ చ.

పాదాంశకం రూప్యధస్మ పష్టాంశం తామధస్మ చ

అష్టమాంశం హి కాంతాభం కలాంశం వవరత్నకమ్.

అనందకందః

రసేశ్వరం సముద్దిశ్య రసవైద్యాయ ధీమతే! 3
రసాచార్యాయ సిద్ధాయ ధన్యాద్విష్ణుర్ధ సిద్ధయే.

కజ్జలీ పంకరశ్మ

ధాతుభిర్లంఘకాద్యైశ్చ నిర్ద్రవైర్మర్మిణో రసః 4
శుశ్లక్ష్యః కజ్జలాభోపా కజ్జలీ సాధిధీయతే.

సద్రవే మర్దితస్సపి ఇతి సా (సం) కరసస్పృతః

విష్టి

అరాగంశ తుల్యాద్రసణోధ గంధాన్నిమాకర్ణ తుల్యా తృటిశోపి 5
ఖల్వే

అరాగతపే త్రవ్రతకే విమర్ష్యాత్సిష్టిర్భవేత్సా నవసిత రూపా 6
ఖల్వే విమర్ష్య గంధేన దుశ్శేన సమా సారవమ్.

పేషణాత్సిష్టితాం యాతి సా పిష్టితి మతా పరైః

పాతన విష్టి

చతుర్ధాంశసువర్ణేన రసేన కృతపిష్టికా. 7
భవేత్సాతన పిష్టి సా తథా రూప్యాదిభిః కృతా

హేమవిష్టి తారవిష్టి చ

రూప్యం వా జాతరూప వా రసగంధాభిర్వర్ణితమ్. 8

సముద్ధితం చ బహుశస్సా పిష్టి హేమతారయో 9
కృష్టిం షీప్త్యా సువర్ణాంతే న వర్ణో హేయతే తయా.

స్వర్ణకృష్ట్యా కృతం బీజం రసస్యపరిరంజనమ్

వరలోహకమ్

తామం తిష్ఠిసమాయుక్తం ద్రుతిం నిష్కృ భూతిశః. 10
సగంధే వికుచ దావే నిర్ద్రుతిం వరలోహకమ్

హేమరక్తి తారరక్తి చ

తేన రక్తికృతం స్వర్ణం హేమరక్తిత్య దా హృతా 11
నిష్కృతా సా ద్రుతే స్వశ్లే వర్ణోల్కాన్త విధాయినీ

తారస్య రంజనీ చాపి బీజరాగ విధాయినీ. 12

యేవమేవ ప్రకర్తవ్యా తాగరక్తి మహోపాధా 13
రంజనీ ఖలు రూప్యస్య బీజానామనీ రంజనీ

చంద్రనలదలమ్

మృతేన వా బద్ధరసేన వాన్యలోహేన వా సాధితమన్యలోహమ్
 సితం హి తీతత్వముపాగతం తద్దలం చ త్రిదాశలయోః ప్రసిద్ధమ్. 14

ఆభాస మృతవంధేన రసేన సహ యోజితమ్
 సాధితం వాన్యలోహేన సితం పితం హి తద్దలమ్. 15

అయోనాగమ్

తాప్యేన నిహతం కాంతం సప్తవారం సముత్థితమ్
 తద్వయం ద్విపలం వా తా మధస్మ కలద్వయమ్. 16

సర్వం విశిష్ట మూహయాం సప్త వారం ధమేదృఢమ్
 తదయోనాగమయ క్తం సాధనం దేహలోహయోః. 17

రసేన సారణాయం తే తదీయా గులికా శృతా
 సా శృతా వదనే హంతి మేహలోగా మ శేషతః. 18

కురుతే దంతదార్థ్యం చ దృశ్యే గృధ్రదృశ్యావచ
 త ఛాన్యాంజే త్రిజాంబోగాం రోగాంజ్జ త్సార్థ్య సంభవాన్. 19

శుల్పనాగమ్

మాక్షికేణ హతం తామం దశవారం సముత్థితమ్
 తద్వద్వి శుద్ధనాగం హి ద్విపలయం తచ్చశుచ్చలమ్. 20

నీలాంజన హతం భూయస్సప్తవారం సముత్థితమ్
 ఇతి సంసిద్ధమేతాద్ధి శుల్పనాగం ప్రకీర్తితమ్. 21

సాధిత స్తేన సూతేంద్రో వధన విధృతో నృణామ్
 నిహంతి మాసమాతేణ మేహప్రూపా మ శేషతః. 22

పథ్యాశనస్య వర్షేణ వలితం వలిభిస్సహ
 గృధ్ర దృష్టిర్గోస దృష్టి స్సర్వారోగ్య సమన్వితః. 23

వింజరీ

లోహం లోహాంతరే క్షిప్తం ధ్యాతం నిర్వాహితం ద్రవే
 చాండు సీత ప్రభం జాతం వింజరీత్యభి న్నియతే. 24

చంద్రార్కమ్

భాగాష్టోదశ తారస్య తథా ద్వాదశ భాస్యతః
 యేకత్రావర్తితా స్తే తు చంద్రార్కమితి క విధ్యతే. 25

నిర్వాప (హ) నిమ

ధార్య (మ్య) (సాధ్య) లోహేన్యలోహాశ్చే త్రవ్యైష్టో వంకనాలతః
 నిర్వాపణం తు త్రవ్యైష్టో వైష్ట్యైర్నిర్వాపణం స్వలు. 26

తీ పేన్నిర్వాపణం ద్రవ్యే నిర్వాప్యే సమభాగిమ్
 అవాప్యం వాపనీయంచ భాగే దృష్టే చ దృష్టవత్. 27

లోహ బస్మ నిర్ది లక్షణమ్

మృతం తనతి యత్తోయే లోహం వాంతరం హీ తత్
 అంగుష్ఠతర్జనీఘృష్టం యత్త్రి వేఖాంతరే విశేత్. 28

మృతం లోహం తదుద్దిష్టం కేభా పూర్ణాభిధానతః

నిరుత్త బస్మ లక్షణమ్

గుడగుంజా సుఖస్పర్శ మధ్యాత్మైస్సహ యోజితమ్.
 న యాతి ప్రకృతిం ధ్మానాద పునర్భవ ముచ్యతే 29

లోహేన సహ సంయుక్తం ధ్మాతం రూప్యేణ చేల్లి హేత్
 తదా నిరుత్థమియుక్తం లోహం తదపునర్భవమ్ 30

యేవం రూప్యం సతామం చేధ్మాతం తామే లగేన్న హి.
 తదానిరుత్థం మంతవ్యం రజతం చ నిఘ్నవైః 31

బీజమ్

నిర్వాపణవిశేషేణ తద్వద్వర్ణం భవేద్విదా.
 ముదులు చి తసంకాశం తద్వీజమతి కిష్యతే 32

ఉత్తారణమ్

ఇద మేవ హి నిర్దిష్టం వైష్ట్యైరుత్తారణం ఖిల్లు.
 సంస్పృష్టలో హయో కేక లోహస్య పరినాశనమ్ 33

తాడనమ్

ప్రధ్మాతం వంకనాలేన తత్తాడన ముదాహృతమ్. 34

దన్యాత్రమ్

చూర్ణాభిం శాలిసంయుక్తం వత్త్రబద్ధం హి కాంజికే
 నిర్వాతం మర్కణాద్వస్తాద్ధాన్యాభివతి కిష్యతే. 35

సత్యమ్

రాష్ట్రదావకైత్యక్తం ధారణమాకరోష్టకే
యస్తో నిర్గతస్సరస్వత్య విత్యభిధీయతే. 36

యేకకోలీసకః

కోష్ఠికాశిఖరాపూర్ణైః కోకిలా ధ్రువయోగతః
మూషాకర్ణ (08) మనుచాపైరేక కోలికకో మతః. 37

స్వేదనాద్యర్షుః కోకిలాః

అతాః పావకోచ్ఛిష్టా మృతాంగా రాశ్చ కోకిలాః
కృష్ణాంగాః కోకిలాశ్చేతి పర్యాయాత్తే పరస్పరమ్. 38

దావనే సత్యచాతే చ మాధూకః ఖాదిరాశ్శుభః
దుర్దావే వంశజాపే(తా)స్తు స్వేదనే బాదరాశ్శుభాః. 39

హింగులాకృష్టరసః

విద్యాధరాఖ్యయంత్ర స్థాదార్శిక ద్రవమర్చితాత్
సమాకృష్టే రసో యోసా హింగులా కృష్ట ఉచ్యతే. 40

మోషాకృష్టం వంగమ్

స్వల్పశాలయతం కాంస్యం వంశనాలేప తాడితమ్
ముక్తవంగం హి తక్తామం ఘోషాకృష్ట ముదాహృతమ్. 41

గుహ్య నాగమ్

ఎలవింశతి నాగస్య శుద్ధస్య కృతచక్రిమ్
రూపికాదుగ్ధసం విష్ట శిలామూం (లయా) పరిలేరితమ్. 42

శరావసంపుటే రుద్ధ్యా పచేత్కో-డ పుటేన తామ్
తావద్వారం పచేద్వ్యాతాద్వ్యావద్భస్మ ప్రజాయతే. 43

గుడగుడ్డులు గుంజాబ్యటం క్షైః పరిమర్శ్య తమ్
మూషామధ్యే నిరుద్ధ్యాః ధ్రువాదు త్థాపితం పునః. 44

చక్రిం తేన పునః కృత్వా పల్లవపత వారదైః
లిప్త్యా లింపేత్సితార-స్య పయసా శిలమూరి చ. 45

పచేద్దజపుటై రేవం వారాణాం ఖలు వింశతిః
పుటే పుటే చ నాగస్య కుర్యాదుష్టాపనం ఖలు. 46

అనందకందః

నీల జ్యోతిర్ద్రవైస్సు మృగశవారాణి ఛాలయేత్ 47
ఇతి సిద్ధం హి తత్సంకర్షమాత్రావ శేషితమ్.

గుహ్య నాగాఖ్యయా ప్రోక్తం శ్రేష్ఠం రస రసాయనే 48
నిష్కమాత్రం తు నాగేస్మిన్ లోహాఖ్యే యాద్రుతే పతి.

స్వతో లక్ష్మగుణాం హైమిం కలాకాం గ్రహతే ధృవమ్ 49
లగే త్రైల పతంత తత్స్వర్ణ ముద్గిరితి ధృవమ్.

గుహ్య నాగోయ ముద్గిప్తశ్చక్తి స్వచ్ఛం దభైరవః

వరనాగమ్

తీక్షణం నీలాంజనో పేతం ఛాత్రం హి బహుశో దృఢమ్. 50
మృదు కృష్ణం ద్రుతద్రావ్యం వరనాగం తదుచ్యతే

ఉత్తాపనమ్

మృతస్య పునరుమ్భాతిస్సా ప్రాక్తోత్థాపనా ఖ్యాయా. 51

థాలనమ్

దృతద్రవ్యస్య నిశేపో ద్రవేతత్ ఛాలనం మతమ్

చపలః

త్రింశల్పలమితం నాగం భానుదుగ్ధేన మర్దితమ్. 25

విమృద్య పుటయేత్తావద్యా వత్కర్ణావ శేషకమ్ 58
న తత్పుట సహస్రేణ క్షయమాయాతి సర్వదా

చపలోయం సమాదిప్టో వార్తికైర్నాగ సంభవః 54
ఇథం హి చపలః కార్యో వంగస్యాపి న సంశయః.

తత్స్పృష్ట హస్తసంస్పృష్టః కేవలో బద్యతే రసః 55
సరసో ధాతువాదేఘ కస్యతే న రసాయనే.

అయం హి కర్పాణాఖ్యేన లోకనాభన క్షీర్తితః 56
భ్రామకాశ్మరజస్మాత్కీర్ణి పంచమాంశ సమన్వితమ్.

కుమారీమూలతేయేన మర్థయే దేవవాసరమ్ 57
శాంలేరీస్వరనే వాపి దినమేమనారతమ్.

యేవం భూనాగధాతం చ మర్తయేద్దీవ సద్వయమ్
అధైక ఎలనాగేన తావతా పత్రపుణాపి చ. 58

దశనిమ్మరసే దేణ శ్శక్త్య పిష్టం సమాచరేత్
యోజయిత్వాద్య కిల్యేన యథాపూర్వం విమర్దయేత్. 59

తలశ్శూణారసే దేణ సత్వేన రసకస్య చ
పిష్టిం కృత్వా తు పూర్వేణ పూర్వకైకశ్చ యోజయేత్. 60

అథ ప్ర ల్య సోక్తేన కాంజకేన శ్రోషయేత్
ఎలార్థంశుద్ధసస్యేన అష్టగుంజారసేన చ. 61

విమర్ద్య కాంజకైః కుర్వాన్మరిచప్రమితా వటిః
నిరుధ్య వజ్రమూషాయాం సంధిబంధం విధాయ చ. 62

శిఖ్రైర్న వభిస్సమ్యగ్నస్త్రాభ్యాం ప్రథమేత్ఫలు
తతో మూషాగతం సత్వం సమాదాయ సమంతరేః. 63

ధమేత్ప్రకట మూషాయాం వంకనాలిన శోధయేత్
దశశాణం హి తత్సత్వం భస్మనా లవణేన చ. 64

సకాంజకేన సంపేష్య పుటయోగేన శోధయేత్
త్రినిమ్మప్రమితే తస్మిం పూర్వప్రోక్తేన భస్మనా. 65

అశీతి గుణితం వాగం ధ్మాత్వా నిర్వాహయేత్ఫలు
ఇయతా పూర్వసూతో నా యితే న కిధంచన. 66

చపలోయం సముద్దిష్ట లోకనాథేన శంభునా
అనేనాపి రసశ్శీఘ్రం పూర్వవహ్నభ్యతే సుఖమ్. 67

కారవల్లి జటాచూర్ణైశ్శధా పుటతో హిసః
భవేన్నాగ విరుక్తో గ్రాసం గృహ్లాత్వ శేషతః. 68

సుఖం ప్రకటమూషాయాం భవేచ్ఛాత్రి గణోత్తరః
బర్ణగ్రాసో రసా ప్యేషాం దేహలోహకరో భవేత్. 69

భూనాగదాతమ్

భూభుజంగశక్తయైః ప్రహేల్యా సహృతం మలమ్
కృష్ణవర్ణం హి తత్ప్రొక్తం ధాతాభ్యం రసవాదిభిః. 70

అనందకండ:

ద్వంద్వనమే

ద్రవ్యయోగ్యేలనం ధానాద్వంద్వనం పరిశ్చితమ్

భంజనీ

71

భాగాద్రూప్యాభిశే తే నమనువర్ణసవర్ణకమ్.
దలైర్వా వర్ణికా గ్రాహో భంజనీ వాదినిర్మితా

పుల్లకా

72

కఠంకీకల్పతో బాతా లోహే తాగత్యహేమతా.
దినాని కఠివిస్థిత్యా యాత్యసా పుల్లకా మతా

పతంగీ రాగః

73

రంజితార్థ రసాల్లోహః దవ్య ద్వా విరకాలతః
వినిర్యాతి స నిర్విష్టః పతంగీ రాగసంజ్ఞకః.

ఆవాపహః

74

ద్రుతే ద్రవ్యాంతరతే పాల్లోహాద్యైః క్రియతే హి యః
స ఆవాపః ప్రతివాపస్తచేవాచాచనం మతమ్

అబిషేకః

75

ద్రుతే వహ్నిస్థితే లోహే విరమ్యాష్టవిమేషకమ్
పఖిలస్య పరిశేషసోనిషేక ఇతి స్మృతః

నాగం వా వంగం వా ప్రదావ్య నిషేచయేచ్ఛతం వారాన్
ఉక్తద్రవ్యే తద్రవతాడనయే తద్ధి సోనిషేకస్తు

నిర్వాహః

77

తస్తస్యాశ్చ పరిశేషో నిర్వాహస్తపనం చ తత్
ప్రతివాప్యాదికం కార్యం దృతలోహే సునిర్మలే

కుద్దా వర్తః

78

యదా హుతాశో దీప్తార్చి కుక్తోష్టాన సమర్థితః
కుద్దావర్తస్తదా ధ్యేయస్య కాలస్సర్వీ నిర్ణయే

రేఖావర్ణ

ద్రావ్యద్రవ్యనిభా బ్యాలా దృశ్యతే ధమనే యథా 79
ద్రవ్యస్యామృతా సేయం రేఖావర్ణస్స క్షయే
స్వాంగశీతం వహిష (బహిశ) శీతంచ

వహిషేష మేవ శీతం యత్తదుక్తం స్వాంగశీతలమ్ 80
అగ్నేరాశృప్తశీతం యద్వహిష (బహిషు) శీతం తదీతివమ్

స్వేదనమ్

తౌరామైకావధైర్యాపి డోలాయంతే స్థితస్య హి 18
పవనం స్వేదనాఖ్యం స్వాస్మలశైఖిల్యకారకమ్

మర్దనం

ఉద్దిప్తై రావధై స్సార్థం సర్వామైః కాంజికై రపి 82
సేషణం మర్దనాఖ్యం స్వాహూహిర్మల వినాశనమ్

మూర్చనమ్

మర్దనాదిప్తజైషత్వైర్మప్తపిప్లిత్వ కారకమ్ 83
తస్మాత్సంహి వార్యది భూజకంచుక నాశనమ్

నష్టవిష్టిః

స్వరూపస్య వినాశేవ విష్టిత్వాపాదనం హి యత్ 84
వివృద్ధి (దృఢి) ర్జితసూతేన (సూతోనా) వప్తపిప్లిస్సు ఉచ్యతే

ఉత్థాపనమ్

స్వేదతాపాదియోగేన స్వరూపాపాదనం పునః 85
తదుత్థాపనమియం క్తం మూర్చావ్యాపత్తి నాశనమ్

పాతనమ్

ఉత్తాపనైర్మర్దిత పారదస్య 86
యంత్రస్థిత స్వార్థ్యమధశ్చ తిర్యక్
నిర్యాపనం పాతన సంజ్ఞయోక్తం
వంగాహి సంపర్క జకంచుకమ్

అనందకంఠః

రోదనమ్

87

జలసైంధవ యుక్తస్య రసస్య దివసత్రయమ్
స్థితిరాప్యాయినీ కుంభే యోసా రోధనముచ్యతే

నియమనమ్

88

రోధనాల్లబ్ధిపీఠస్య చపలత్వ నివృత్తయే
క్రియతే యో ఘటే స్వేదః ప్రోక్తం నియమనం హి తత్

దీపనమ్

89

భాతుపాపాణ మూలాదైస్సంయుక్తో ఘటమధ్యతః
గ్రాసార్థం త్రిదివం స్వేదో దీపనం తన్నతం బుధైః

గ్రాసమానమ్

90

శియన్మానస్య సూతస్య భోజ్యద్రవ్యాత్మికా మితిః
శియతీ త్యుచ్యతే యోసా గ్రాసమానమితిరితమ్

జారణా

91

గ్రాసస్య చారణం గర్భద్రావణం జారణం తథా

ఇతి త్రిరూపా నిర్దిష్టా జారణా వరవార్తికైః

92

గ్రాసః పిండః పరీణామస్త్రుశ్చాన్యైశ్చ పరాః పునః

సముఖా నిర్ముఖా చేతి జారణా ద్వివిధా మతా

93

నిర్ముఖా జారణా ప్రోక్తా బీజాదానైవ భాగతః

సముఖ జారణా

శుద్ధం స్వర్ణం చ రూప్యం చ బీజవిద్యనిధీయతే

94

చతుష్టయ్యంశతో బీజప్రత్యేపో ముఖముచ్యతే

యేవం కృతే రసో గ్రాసలోఽపి ముఖవాన్ భవేన్

95

కఠినాన్యపి లోహాని తమో భవత్ భక్షితుమ్

ఇయం హి సముఖ ప్రోక్తా జారణామృతజార (చారి) గా

నిర్ముఖ చారణా

96

దివ్యాషధి సమాయోగ్యాతిః ప్రకట కోష్ఠిఘ

భుంక్తే నిఖిలలోహాన్యాన్యోసా రాక్షసవక్తవాన్

అనందశంకః

చారణా

రసస్య జకరే గ్రాసతేపణం చారణా మతా 97

గర్భదుతిః

గ్రస్తస్య ద్రావణం గర్భే గర్భదుతి రుదాహృతా

బాహ్యదుతిః

బహిరేవ ద్రుతీకృత్య ఘనస్వాధికం ఖలు 98
జారణాయ రసేంద్రశ్య సా బాహ్యదుతిఃచ్యతే

దృతిలక్షణం

నిర్దేహిత్యం ద్రవత్యం చ తేజస్త్వం లఘుతా తథా 99
అసంయోగశ్చ సూతేన పంచథా దృతి లక్షణమ్
బోషణా జ్యోతిమోగేన లోహణా త్యాదికం పదా 100
ఉత్తిష్టతే ద్రవకారా సా ద్రుతిః పరిశ్రీతా

జారణా

దృత గాసపరీణామో బిడయం త్రాదియోగతా 101
జారణే త్యచ్యతే తస్యాః ప్రకారాస్సంతి తోటికాః

బిడమ్

క్షౌరైరమైశ్చ గంధాద్యై రూశ్చై స్సముఖిష్టథా 102
రసగ్రాసస్య త్వార్థం తద్బిడం పరిశ్రీతమ్

రంజనమ్

సంసిద్ధబీజసత్వాది జారణేన రసస్య హి 103
పీతాది రాగజననం రంజనం సముచీతమ్

సారణా

సూతే సత్రై లయం త్రస్థే స్వస్థాదితేపణం హియత్ 104
చేథాశ్శక్యకరం లోహే సారణా సా ప్రశ్రీతా

వేదః

వ్యవాయి కేపజోశ్చో ద్రవే వేదో రసః ఖలు 105

వేధ ఇత్యుచ్యతే తస్మైః స చానేక విధస్మృతేః
లేపః క్షేపశ్చ కుంతశ్చ శబ్దాభ్యాం దూమ సంజ్ఞకః 106

లేపవేదః

లేపనే కురుతేలోహం స్వర్ణం వా రజతం లేపా
లేప వేధస్స విజ్ఞేయః పుటమత్ర చ సోకరమ్ 107

క్షేపవేదః

ప్రక్షేపణం దృతే లోహే వేధస్యాత్మేపసంజ్ఞకః

కుంతవేదః

సంబంధ భృతసూతేన దృతద్రవ్యాహతిశ్చ య
సువర్ణ త్యాదికరణః కుంతవేధస్స ఉచ్యతే 108

దూమవేదః

వహ్ని దూమాయమానేతిః ప్రక్షేప్త రసమామతః
స్వస్థాద్యాపాదనం లోహే ధూమవేధస్స ఈరితః 109

శబ్దవేదః

ముఖస్థితే రసే నాల్యా లోహస్య ధమనాఫలు
స్వర్ణ రూప్యత్వజననం శబ్దవేధస్స క్షేత్రితః 110

ఉత్పాటనమ్

పిండద్రవ్యస్య సూతేన కాలుష్యాది నివారణమ్
ప్రకాశనం చ వర్ణస్య తను త్పాటన మిరితమ్ 111

స్వేదనమ్

తూరామై కాషధైస్సార్థం భాంజే రుద్ధ్యాదియత్సరితః
భూమా నిఖన్యతే యత్తే స్వేదనం సముదీరితమ్ 112

సన్యాసః

రసస్యాపధయుక్తస్య భాంజే రుద్ధస్య యత్సరితః
సదాగ్నియత చుల్యంతః క్షేపస్సన్యాస ఉచ్యతే 113

ద్వావేతౌ స్వేద సన్యాసౌ రసరాజస్య నిశ్చలమ్
గుణప్రభావ జననా శీఘ్ర వ్యాప్తికా తథా
ఉతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకందే అమృతేశరణ విశ్రాంతౌ
పంచవింశోల్లాసః

షడ్వింశతీశ్లోకాను

యంత్రాబి

రసో నియం త్ర్యతే యేన యంత్రం తదితి కవ్యతే

ఖల్వయంత్రమ్

ఖల్వయంత్రం ద్విధా ప్రోక్తం మర్దనాదిక కర్మాణి
ఖల్వం లోహమయం దేవి! పాపాణోత్థమ ధాపి వా

ఖల్వయోగ్యా శిలా నీలా శ్యామా సిగ్ధా దృఢా గురుః 2

ఖల్వయంత్రం ద్విధా ప్రోక్తం రసాది ముఖ మర్ధనే

పోడశాంగులితోశ్నేధా నవాంగులి సువిస్తరా 3

చతుర్విశాంగు లీదీర్ఘఘర్షణీ ద్వాదశాంగులా

వింశత్యంగులదీర్ఘా హా స్యాదుశ్నేధే దశాంగులా 4

ఖల్వ ప్రమాణం తక్షణేయం శ్రేష్ఠం స్యాద్ర సమర్ధనే

పోడశాంగుల విస్తారః ఖల్వో భవతి వర్తులః 5

చతురంగులనిమ్నం చ మధ్యేతి సృణీకృతమ్

మర్దనీ చిపిటాధస్తాత్సుగ్రహా చ శిఖోపతి 6

అయం హి వర్తులః ఖల్వో మర్దనేతి సుఖప్రదః

అయసా కాంతలోహేన లోహా ఖల్వమపీదృశమ్ 7

లభస్తద్రోణికా కార్యా వహ్నిప్రహ్వలనోచితా

ఉత్నేధేన నవాంగులః ఖలు శలాశుల్యాంగులా యామవాన్

విస్తారేణ నవాంగులో రసమితై ర్నిమ్నైస్తధై వాంగులైః

కంఠే ద్వ్యంగుల విస్తరోతిమస్పదో ద్రోణార్థ చందాకృతిః 8

ఘర్షణైః పదశాంగులశ్చ త్రదిదం ఖల్వాభ్యయంతం మతమ్

అస్మిం పంచపస్మాతో మర్దనీయో విశుద్ధయే 9

త త్రదాచిత్వయోగేన ఖల్వేలస్యేషు శోధయేత్

(తప్తఖల్వైః 1)

లోహా నవాంగులః ఖల్వో నిమ్నకైః పడంగులః 10

మర్దకోష్టాంగులకైః త త్తఖల్వాభిదా హ్యయమ్

తనందకందః

- శ్రిత్యా ఖల్యా కృతిర చునీ మంగారైః పరిపూర్య తామ్ 11
- తస్మిన్వివేక్య తం ఖల్యం పార్శ్వే భస్మిక్యా భమేత్ 12
- తస్మిన్ని మర్దితా పిప్లిం త్కౌరామైశ్చ సుసంయుతా
- ప్రద్రవత్యతి వేగేన స్వేదితా నాత్ర సంకయః 13
- కృతః కాంతాయనా సాయం భవేత్కౌటిగుణో రసః

స్వవలీ యంత్రమ్ - (వలీయంత్రం వా)

- యంత్రే లోహమయే పాత్రే పార్శ్వయోర్వలయద్వయమ్ 14
- తాదృక్ స్వల్పతరం పాత్రం వలయద్వ్యో (ప్రో) తకోష్ఠకమ్
- పూర్వ పాత్రోపి న్యస్య స్వల్ప పాత్రోపి ఓషేత్ 15
- రసం సంమూర్ఛితం ఘౌలపాత్రమపూర్వ కాంజితైః
- ద్వియామం స్వేదయే దేవం రసోత్థాపనహేతవే 16
- తస్యాఞ్చ వలీయంత్రం రససాధ్యుణ్యకారకమ్
- సూక్ష్మ కాంతమయే పాత్రే రససాన్వయ్యణ వత్తరః

3. ఊర్ధ్వ పాతనయంత్రమ్

- అష్టాంగులమితా సమ్యక్ వర్తులా చిటితా తలే 17
- చతురంగులతః కంకాదధౌ ద్రోణ్యా సమన్వితా 18
- చతురంగుల విస్తారా నిమ్నయా దృఢబద్ధయా
- తద్విధా చ ఘటీ మూలే షోడశాంగుల విస్తృతా 19
- నవాంగుల కవిస్తారకర్ణే (0త్) న చ సమన్వితా
- పూర్వే ఘటే రసం ఓష్ణస్య న్యుజ్జాం దద్యాత్పరాం ఘటీమ్ 20
- సోర్ధ్వం నిమ్నా చ పఠితౌ దృఢపాలికయాన్వితా
- పాల్యాం ద్రోణ్యాం ఓషేత్తోయం పావకం బ్యాలయేదధః 21
- ఊర్ధ్వ పాతనయంత్రం హి నిందనా పఠిక్తితమ్

4. అధః పాతనయంత్రమ్

- ఉపరిష్టాత్తు తస్థాల్యాం ఓషేదన్యా మధోముఖీమ్ 22
- స్థాలికాం చిటిఠుశాం తలాంతర్లిప్త పారదామ్
- ఓష్ణస్య తత్సండుకీలే X త్రే బ్యాలయేనూర్ధ్వే పావకమ్ 23
- అధః పాతనయంత్రం హి తదేతప ర్తిక్తితమ్

తిర్యక్పాతనయంత్రమ్

- శ్రీపేద్రసం ఘట దీప్తే నతాఢోనాల సంయుతే
తన్నాలు నిశీ పేన్య ఘటకుశ్యం తతే ఖలు 24
- తత్ర రుధ్వా మృదా సమ్యగ్వదనే ఘటయార ౩ః
అథస్తాద్ర సకుంభస్య జ్వాలయే త్తప్రపావకమ్ 25
- ఇతరస్కిన్ ఘట తోయం ప్రక్షి పేత్తాదు శీతలమ్
తిర్యకాత్పనమృద్ధి వా ర్తికై రభిధీయతే 26
- పాతనా త్రితయ న్యోక్తం యంత్రాణాం త్రితయం ఖలు
పాతనైశ్చ వినా సూతో నితరాం దోషముచ్చతి 27
- త్రిభిరేవోర్ధ్వపాతై స్స కస్తావోపైర్షి ముచ్చతే
ద్వి (వి) భాగేన విపాకేన ద్రవ్యావ (వ్యేణ) న్యోన్య యోగతః 28
- పాతాంతర పరిషేపాద్ధుగాస్యైర్వవిధాః ఖలు
ఖండాన్యలాఖిలాంభోధి స్తండులాస్యర్జ (ర్జ) లోన్బుతాః 29
- పాతనైవ మహాశుద్ధిస్తండులీ పరికీర్తితా

కచ్చపయంత్రమ్

- విశాలవదనే భాండే తోయపూర్ణే నివేశయేత్ 30
- అపరం పుఘలం సమ్యక్ త్రత (స్త) రస్తస్య మధ్యమే
ఆలవాలం బిడైః కృత్వా తన్మధ్యే పారదం శ్రీపేతే 31
- ఊర్ధ్వాధశ్చ బిడం దత్వా మల్లేనారుధ్య యత్నతః
పుటమూచిత్య యోగేన దీయతే తన్నిగద్యతే 32
- యంత్రం కచ్చపసంజ్ఞం హి తదుక్తం రసజారణే

ఆంతరాలికయంత్రమ్

- కృత్వా లోహమయీం మూషాం వస్తులాధారకా (ధా) రిణీమ్ 33
- విలస్త్యై సంమితాం కాంతలోహేన పరినిర్మితామ్
ముండలోహోద్భవాం వాపి కంఠాఢో ద్వ్యంగులాదధః 34
- ద్వ్యంగులం వలయం దద్యాన్మధ్యే దేశే చ కంఠతః
పిధానధారకం చించాపత్ర విస్తీర్ణ కంఠణమ్ 35

విధానమంతరావిష్టం సశిఖం శ్లిష్టసంధికమ్ 36
 తతే ప్రవితచ్చిద్రం భాంశం కృత్వా హ్యుగ్రోముఖమ్
 యంత్రేణాలంబయేన్మూర్ధ్ని నిరుభ్య చ విశోష్య చ 37
 స్థాలీకంకం తతో దద్యాత్సుటాసల విధారణమ్
 యేవయాపం భవేద్యంత్రమాంతరాలిక సంజ్ఞకమ్ 38
 అనేన జారయేద్గంధం దృతిం గర్భకృ (గృ) తామపి

తాపికాయంత్రమ్

తాపీమూషాం మృదా కృత్వా దృఢాం చారత్తిమాత్రికామ్ 39
 సుదృఢాం మధ్యదేశే చ ద్వ్యంగులచ్చిద్ర సంయుతామ్
 కాంతలోహమయీం భాకిం దద్యాద్దవ్యస్య చోహః 40
 తాపికాం పూరయేచ్ఛుద్ధసికతాశిష్టమంతరే
 తాం చ చుల్యాం సమారోష్య తేషం తేషం బిడద్రవమ్ 41
 పాదాంగుష్ఠమితాం జ్వాలాం జ్వాలయేదనలం తతః
 లోహాభ్రకాదికం సర్వం రసహ్యపరి జారయేత్ 42
 తాపికాయంత్రమిదమ్యక్తం సుకరం రసజారణే

గర్భయంత్రమ్

స్థాల్యాం వినిషీష్య రసాదివస్తు 43
 స్వర్ణాది భోర్యాం ప్రవిధాయభూయః
 ఆన్లేన చోర్ధ్వం లవణాని దత్వా 44
 చుల్యాం పచేత్ప్రతిగర్భయంత్రమ్
 భోరీమల్లం తతస్థాలీం నిరుభ్యాదతియత్తతః
 స్థాల్యాం మన్లేన వా భోర్యాం షీప్త్యా వస్తు నిరుభ్య చ
 షీప్త్యా పట్టాదికం రుధ్యా పాక స్వా గర్భయంత్రకమ్

పాలికాయంత్రమ్

చమకం వస్తులం లోహం వివతా గ్రాభ్యంకంకమ్ 45
 యేతద్ధి పాలికాయంత్రం బలిజారణహేతనే
 పుటీయంత్రమ్ 46
 చతుః ప్రస్థజలాధారం చతురంగుల కానసమ్

ఘటియంత్రమిదం ప్రోక్తం తదాప్యాయనకే స్మృతమ్

ఇష్టికాయంత్రమ్

విధాయ వర్తులం గర్తం మల్లమత్ర విధాయ చ 47

వినిధాయేష్టకాం తత్ర మధ్యగర్తవతీం శుభామ్

గర్తస్య పరితః కుర్యాత్పాలికామంగులోచ్ఛయామ్ 48

తత్ర సూతం వినిషీప్య గర్తాప్యే వసనం ఊషేత్

నిషీపే ద్దంధకం తత్ర మల్లేనాస్యం నిరుధ్య చ 49

మల్లపాలికయోర్మధ్యే మృదా సమ్యం నిరుధ్య చ

వనోత్పలైః పుటం దేయం కపోతాఖ్యం వ చాధికమ్ 50

ఇష్టికాయంత్రమేతత్స్వా ద్దంధకం తేన కారయేత్

విద్యాధరయంత్రమ్

స్థాలిణోపరి విన్యస్య స్థాలీం సమ్యం నిరుధ్య చ 51

ఊర్ధ్వ స్థాల్యాం జలం ఊష్ట్యా వహిం ప్రజ్వాలయే దధః

యేతద్విద్యాధరం యంత్రం హింగులాకృష్టి హేతవే 52

డమరుకయంత్రమ్

యంత్రం స్థాల్యుపరి స్థాలీం న్యుజ్జ్ఞాం వత్స్వా నిరుధ్య తే

యంత్రం డమరుకాఖ్యం తద్రసబంధకృతే హేతవే 53

నాచియంత్రమ్

మల్లమధ్యే చరేద్దర్తం తత్ర సూతం సగంధకమ్ 54

గర్తస్య పరితః కుడ్యం ప్రకుర్యాత్త్యంగులోచ్ఛితమ్

తతశ్చాచ్ఛాదయేత్సమ్యగ్నోస్తనాకారమూషయా

సమ్యక్తోయమృదా రుధ్వా సమ్యగ్రతోచ్ఛమావయా 55

జలమృతాన్ని

లేహవత్కృతబర్హుర క్వాఢేన సలిమిత్రమ్ 56

జీర్ణ కీటరజసూక్ష్మం గుడచూడై స్సమన్వితమ్

ఇయం హి జలమృతోన్వితై రుక్మేద్యా సలిలైః ఖలు

వహ్నిమృతాన్ని

స్వటికాపటుకి తైశ్చ మహిషీ దుగ్ధమర్చితైః 57

ఆనందకందః

వహ్నిమృత్యా భవేద్ధోరవహ్ని తాపహా ఖలు
యేతయోర్మృత్యానైయో రుద్ధో న గంతుం యేమతే రసః 58

తతో జలం వినిషీష్య వహ్నిం ప్రజ్వాలయే దధః
నాభియంత్రమిదం ప్రోక్తం సందినా తత్త్వవేదినా 59

అనేన జీర్యతే సూతే నిర్ధామశుద్ధ గంధకః
గ్రస్తయంత్రమ్ 60

మూషా మూషోదరావిష్టా ఆద్యంత సమవర్తులా
చిపిటా చ తలే ప్రోక్తం గ్రస్తయంత్రం మనీషిభిః 61

సూతేంద్రబంధనాంధ్రం హి రసవిద్భిరుదీరితమ్
తులాయంత్రమ్

వృంతాకాకారమూషే ద్వే తయోః కంఠాదధః ఖలు
ప్రాదేశమాత్రాం నలికామృత్వం లగాం సగంధకమ్ 62

తత్రైకస్యాం షీషేచ్ఛూరమన్యస్యాం గంధచూర్ణకమ్
నిరుధ్య మూషయోర్వక్తం వాలుకాయంత్రకే షీషేత్ 63

అఘోగ్నిం జ్వాలయేదేతత్తులాయంత్ర ముదాహృతమ్
శిలాతాలక గంధాశ్చ జారణాయ ప్రకీర్తితమ్ 64

స్థాలీయంత్రమ్
స్థాల్యాం తామ్రాది నిషీష్య మల్లేనాస్యం నిరుధ్య చ
సచ్యతే స్థాలీసంస్థం యస్థాలీయంత్రమితి స్మృతమ్ 65

కోష్ఠికాయంత్రమ్
స్థూలభాంజోదరస్యాంతర్వాలుకాం నిషీషేచ్ఛూభామ్ 66

వితస్తి ప్రమితోత్సేధాం తతస్తత్ర నివేశయేత్
సుపక్వాం మృణ్మయీం కోష్ఠిం ద్వాదశాంగుల కోచ్ఛయామ్ 67

షడంగులక విస్తీర్ణాం మధ్యేతిమస్పృశేకృతామ్
పంచాంగుల పిఠానం చ తీర్ణాంగం ముకులీకృతమ్ 68

న న్యూనం నాధికం కోష్ఠే కంతతో మస్పృణా బహిః
కోష్ఠ్యాం చ నిషీషేద్గంధం షడంగుల శ్లెష్మచూర్ణితమ్ 69

తతస్త్రైవాదికీం తాపీం నివేశ్య చ స్థీరీకృతామ్

- తస్యాం చ విన్యస్తోరీం తాహిం వా కాంతలోహజామ్
తస్యాం సూతం క్షిపేచ్ఛుద్ధం పలవింశతిమానతః 70
- టంకగంధకసూతం చ భావయేల్లశువద్రవైః
అధశ్శిఖేన పూర్వోక్త పీఠానేన పీఠాయ చ 71
- సంధిబంధం ప్రకుర్వీత సుభామృతాన్నగుడాధిః
సంధిబంధం విశుష్కే చ క్షిపేదుపరి వాలుకామ్ 72
- భాండవక్తం నిరుధ్యాన జ్వాలయేత్ దణోవలమ్
యేబం యామత్రయం యావత్తతో గంధకసంభవః 73
- పీఠానలగ్నహమాసా గలిత్వా నిపతే దశే
యేవం చ షష్ఠాం గంధం భుక్త్వా సూతోగుణో భవేత్ 74
- కరోతి కల్పనిర్దిష్టాన ఖలాంగుణాన్
కోష్ఠికాయం త్ర మేతద్ధి నందినా పఠిక్తితమ్ 75

వాలుకాయంత్రమ్

- పంచాభవాలుకామూర్త్యం భాంజే నిశీష్య యత్పతః
పచ్యతే రసగోలాద్యం వాలుకాయంత్రకం హితత్ 76

లవణయంత్రమ్

- యేవం లవణనిక్షేపాత్రోక్తం లవణయంత్రకమ్

దూపయంత్రమ్

- విధాయాష్టాంగులు పాత్రం లోహ మష్టాంగులోచ్ఛయమ్ 77
- విధాయాష్టాంగులు పాత్రం మష్టాంగులోచ్ఛయమ్
కంతాథో ద్వ్యంగులే దేశే జాతాధారం చ తత్ర చ
తిర్యగ్లోహకలూకా చ తస్మిన్స్తీర్య గ్నివిషీ పేత్ 78
- తనూని స్వర్ణవ్రతాణి తస్యాముపరి విన్యసేత్
పాత్రాథో నిక్షిపేద్ధూపం వన్యమాణమిహైవ హి 79
- తత్పాత్రం న్యుబ్జపాత్రేణ ఛాదయేదపరేణ హి
మృదా విలిష్య సంధిం చ వహ్నిం ప్రజ్వాలయేదభః 80
- తేన కృష్ణాని ప్రతాడి హతాన్యక్త విధానతః
రసశ్చురతి వేశేన దృతిం గోశ్చ ద్రవంతి చ 81

ఆ నందకంఠః

గంధాలకశిలానాం హి కజ్జల్యా వా మృతాహినా 82
 ఘోషనం స్వర్ణపత్రాణాం పరమం పరికీర్తితమ్
 తారార్థం తారపత్రాణి మృతవంగేన మాపయేత్ 83
 ఘోషయేచ్ఛ యథాయోగై రసైరుపరసై రపి
 ఘోషయంత్రమిదం ప్రోక్షం జారణాద్రవ్య శోధనే

కందుకయంత్రమ్

ఘోల స్థల్యాం ద్రవం కీర్త్య నాసో బధ్యా ముఖే దృశమ్ 84
 తత్ర స్వేద్యం వినిషీష్య మృదాస్యం ప్రపిదాయ చ
 అపస్తాజ్జ్వలయేదగ్నిం యంత్రం తత్కంఠం కావ్యాయమ్ 85

ఢేకియంత్రమ్

భాండ కంఠాదధిశ్చ ఢే వేణునాలం వినిషీ శేత్ 86
 కాంత (కాంస్య) పాత్ర ద్వయం కృత్వా సంపుటం జలగర్భితమ్
 నాలాస్యం తత్ర సంయోజ్యం దృశం తచ్చాపి కారయేత్ 87
 యుక్త ద్రవ్యైర్వినిషీప్తః పూర్వం తత్ర పుటే రసైః
 అగ్నినా తాపితో నాలాత్తోయే తస్మింపతత్యధః 88
 యావదుష్టం భవేత్సర్వం భాజనం తావదేవ హి
 జాయతే రససంభానం ఢేకియంత్రమిదం భవేత్

సోమానలయంత్రమ్

ఊర్ధ్వం వహ్నిరధశ్చాపి మధ్యే తు రస సంగ్రహః 89
 సోమానలమిదం ప్రోక్షం జారయేద్దగనాదికమ్

నాలికాయంత్రమ్

లోహనాలగతం సూతం భాంజే లవణపూరితమ్ 90
 నిరుద్ధం విపచేదేతన్నాలికాయంత్ర మిరితమ్

పాతాలయంత్రమ్

సుసంధి సంధితం కృత్వా దివ్యభాంజే తు సముఖమ్ 91
 అష్టాంగులముఖం తం తు దీర్ఘం స్యాత్కోడశాంగులమ్
 సుసంధి సంధితం కృత్వా వత్త్రుమ్మృత్తిక లేపనమ్ 92

తత్ర పాతాలయంత్రే ను సూతికాది నిపాతయేత్

దీపికాయంత్రమ్

కచ్చపయంత్రాంతర్గతమృణ్మయపీకస్థ దీపికాసంఘః 93
యస్మిన్నిపతతి సూతః ప్రోక్షం తద్దీపికాయంత్రమ్

గంగాసాగర(బట్టి)యంత్రమ్

ద్వాదశాంగులముత్సేధం షోడశాంగులమాయతమ్ 94

తామీయం మృణ్మయం వాఫ సుశ్లక్ష్యం చిపిటం శుభమ్
పాత్రం కర్ణా (౦తా) దధౌ ద్రోణీం ద్వ్యంగులౌత్సేధమాత్రకామ్ 95

ద్రోణ్యాం పాత్రం వ్యసేదవ్యతావన్నాత్రం సుసంధితమ్
న్యజ్జం సంధౌ తయోర్నాలం కుర్యాద్గోముఖసన్నిభమ్ 96

పాచ్యద్రవ్యమథః పాత్రే ద్రవద్రవ్యేణ యోజితమ్
క్షీప్త్యా నిధాయ మృత్సింధిం యంత్రోక్త్యే జలసేచనమ్ 97

చుల్యామారోష్య తద్యంత్రం చంఘ్నిం జ్వాలయేదథః
తస్మన్యాన్నద్విన్యాతి తత్తద్రవ్యాశ్రితో రసః 98

గంగాసాగరయంత్రం హి భట్టియంత్రమిదం స్మృతమ్
గుడభుష్ప ఫలాదీనామా హారే దృతి ముత్తమామ్ 99

దో (దో) లాయంత్రమ్

ద్రవద్రవ్యేణ భాంజస్య పూరితార్దోదరస్యః చ
ముఖే తిర్య కృతే దంజీ రసం సూక్తేణ లంబితమ్ 100

స్వేదయే త్తత్తలగతం డోలాయంత్రమితి స్మృతమ్

కోష్ఠీయంత్రమ్

ఉల్లీం చతుర్ముఖం కృత్వా తత్ర భాంజం నివేశయేత్ 101

తత్రౌషధం వినిక్షీప్య రుద్ధ్వా తద్భాంజకాననమ్
కోష్ఠీయంత్రమిదం నామ్నా తత్రత్యైః పఠిక్తితమ్ 102

గ ర్భ యం త్ర మ్

- 103 త్ర్యం గ లాం పరిణా హేన దై ధ్యేణ వసురంగలామ్ ।
మృణ్మయీం సుదృఢాం మూషాం వస్తులు కారయేన్ముఖమ్.
- 104 లోణస్య వింశతిం భాగాం భాగమేకం తు గున్ధలోః ।
సుశ్లేష్ఠం వేషయిత్వా తు వారం వారం పునః పునః.
- 105 మూషాలేపం దృఢం కృత్వా లవణార్థమృదా బుధః ।
కాశీషే హ తుమాగ్నా వా భూమా తు స్నేహయేన్మృదు.
- 106 అహోరాత్రం త్రిరాత్రం హ నసేన్ద్రో భస్మతాం వ్రజేత్ ।
గర్భయంత్ర మిదం వ్రాత్యం పిష్టికా భస్మ కారకమ్.

హం స పా క యం త్ర మ్

- 107 ఖర్వరం సికతా పూన్దం కృత్వా తస్యోపతి క్యసేత్ ।
అవరం ఖర్వరం తత్ర కన్దైర్మృద్వగ్నినా పచేత్.
- 108 సంవత్సరైస్తథా మూత్రైర్వనైకేషు బిదం తతః ।
హంసపాక స్సమాఖ్యాతో యంత్రం దద్యాద్దికో త్రయైః.

మూ షా యం త్ర మ్

- 109 లోహ మూషాద్యయం కృత్వా ద్వావశాంగలమానతః ।
మూషయోర్ముస్య యోద్నాలం దత్వా సమ్యం నిరోధయేత్.
- 110 యోశస్యాం సూతకం శుద్ధమన్యస్యాం శుద్ధగంధకమ్ ।
దేయం జలం సూతకాఢో వహ్నిం గంధోపి యి శేత్.
- 111 జారయే త్విష్ణుణం గంధమనేనైవ క్రమేణ హి ।
మూషాయంత్రమిదం క్షేయం సిద్ధనా గర్భునేతితమ్.

స్త న యం త్ర మ్

- 112 కాంతలో హమయం వాత్రమాయతం ద్వావశాంగలమ్ ।
దీర్ఘ మష్టాంగులం దేవి! వాత్రాఢత్రయంగులం శుభమ్.
- 113 నిమ్మం వాత్రమ్ పిథాసిం చ లోహాఢ్మాం చిహ్నాం శుభామ్ ।
స్తనయంత్రమిదం సూతపిష్టినాం జారనే వరమ్.

నాగమయూర యంత్రమ్

- వృంతాకమూషాయుగలం పద్మ (వర్త) లోహేన కారయేత్
యేకస్యాం నిక్షేపేత్సూతమన్యస్యాం గరలం క్షిపేత్. 114
- నాగాకారం వక్తనాలం విషమూషాముఖే న్యసేత్
మయూరా కారనాలం హి రసమూషాముఖే న్యసేత్. 115
- మయూరవదనే నాగముఖం సంయోజయేత్సుఖిః
సంధిలయం వజ్రమృదా లేపం కుర్యాద్యథా దృఢమ్. 116
- సలిలం రసమూషానో విషానోంగారపావకః
నాగమయూర యంత్రం హి విషఘ్నాపే వరం త్రియే. 117

చక్రయంత్రమ్

- హస్తమాత్రాయతం గర్తం వితస్తిద్వయ నిమ్నకమ్
కోష్ఠీం గర్తస్య మఖ్యే తు ద్వాదశాంగుల మాయతామ్. 118
- వితస్తిద్వయముత్సేధాం కోష్ఠ్యా మాపూర యేచ్ఛ భామ్
వాలుకాం తద్భుజాశ్చాణ వహ్నిం కోష్ఠ్యాం రసం త్రియే. 119
- చిక్రయంత్ర మిదం సూతఢస్మ కర్మాణి శస్యతే

ఖేచర యంత్రమ్

- సుష్ణాల్యాం కడలిచుప్ప సిం భాసచ్చిద్ర మూషికామ్. 120
- అఢోముఖం ప్రకుర్వీత లింపేద్వజ్రమృదా దృఢమ్
ఉపరిష్టా దఢోవక్తాం ఘాలీమన్యాం సుసంధితామ్. 151
- మూషాయాం వత్సనాథం తు నిక్షేపే దూర్ఘ భాజనే
రసం విలేపయేద్వక్త్యా యంత్రోర్ధ్వం కైతవో రసః, 152
- అఢో మృద్వగ్నినా పాకస్త్వేత ఖేచర యంత్రకమ్
ప్రాయస్సిద్ధ రసేంద్రస్య విషఘ్నాపే వరం త్రియే. 153

కాపాలియంత్రమ్

- స్థాల్యాం సూతాది కాంక్షిస్త్యా హేమరూప్యాది భోరికామ్
న్యూజ్ఞాం సంధిం మృదా లిస్త్యా వాలుకాం భోరికాంతగామ్ 124

కృత్వా మృద్వగ్నినా పాకస్త్యే తత్కాచాలి యంత్రకమ్

40 వాలుకాయంత్రమ్

సరసం గూఢవక్తాం చ మృద్వత్త్రంగుల సంయుతామ్. 125

కోసితాం కాచకలీం పూరయే తిషు భాగయోః 126
భాంజే వితస్తి గంధీశే వాలుకాసు ప్రతిష్ఠితా.

భాగస్య పూరలుత్రీధిర వకుంఠయేత్ 127
భాంజవక్తం మణికయా సంధిం లింపేన్మృదా సచేత్.

చుల్యాం త్పూస్య చాదాహాన్మణికా స్ఫుష్టివర్జితః 128
యేతద్ధి వాలుకా యంత్రం రసగోలాదికాంపచేత్.

యేవం లవణనిక్షేపాత్ప్రొక్తం లవణ యంత్రకమ్ 129
అంతః కృతరసాలేప తామ్రపాత్రముఖస్య చ

లిప్త్యా మృల్లవజ్రేనైవ సంధిం భాంజతలస్య చ 130
తద్భాంజం వటునా పూర్వ ఘోరైర్వా పూర్వవత్పచేత్.

42. భూదరయంత్రమ్

వాలుకా గూఢ సర్వాంగం యంత్రే మాహం రసాన్వితామ్ 131
కీప్తేత్పలైస్సంవృణయాద్యంత్రం తద్భూధర హ్వాయమ్.

43. నాలికాయంత్రమ్

కుంభస్య పాశ్చ్యే సుషిరం కుర్యాదంగుష్ఠమాత్రకమ్ 132
తాపస్థూలయయోన్నాటం వేణునాలమ ఛాసి వా

ఛిద్రే సంయోజయేన్నాటం నాల్యాగ్రే ఘటికాం న్యసేత్ 133
కుంభే ని సరాజదినిర్యాసం క్షిప్తా వక్త్రం నిరోధయేత్

అఢోగ్నిం జ్వాలయే దేతన్నాలికా యంత్ర ముచ్యతే

44. పుటయంత్రమ్

శరావసం పుటాం తస్థం కరీషేచ్ఛ్చగ్నిమాసనిత్ 134
సచేత చుల్యాం యామం వా రసం త మ్పుటయంత్రకమ్

45. పాతాలయంత్రమ్

విశాలవదనాం స్థాలీం గ్రాశే సజలగోమయే 135

విన్యస్య వదనాంతకృ పూరయేదపరం ఘటమ్
పంచసచ్చిద్రవహితాం స్థాటం వక్త్రే నివేశయేత్. 126

తద్ఘటం పూరయేత్తైల సాత్యం ద్రవ్యైర్ని రోధయేత్
భాంజవక్త్రం శరావేణ పుటం దద్యాత్సమంతరః. 137

భిద్రేభ్యః పతితం తైలం తత్తద్యోగేషు యోజయేత్
ఇదం సాకాలయంత్రం హి సర్వతైలం విసారయేత్. 138

కాష్ఠత్వ స్థిబహుంస్థానంశ్చతైలం సమాహరేత్

46 దూపయంత్రమ్

స్థాల్యాం లద్దిం ఖరాదీనాం షిష్ట్యాప్యే కాంస్య సాత్రకమ్. 139

సజలం విన్యసేద్దేవి! వహ్నిం ప్రజ్వాలయేదథః
కాంత సాత్రస్థితం తైలం సర్వవణ విరోహణమ్ 140

దూపయంత్రమిదం దేవి! నందినా పఠిత్రితమ్

47 ఆదః పాతనయంత్రమ్

వృత్తాలాబుస మఘాలం దీర్ఘ నాలం సరంధ్రకమ్. 141

తస్మింశ్చి తైల సాత్యద్రవ్యం బీజాదికం ప్రయే!
తన్నుభే నిశీపేత్కే శాన్విస్య సేత్సోమఘమ్. 143

సచ్చిద్రే చ ఘటే నాలం భాంజచ్చిద్రే నివేశయేత్
ఘటమధ్యే పుటం దద్యాన్నాలాభో ఘటికాం స్యవేత్. 143

అథః సారన యంత్రం హి శ్రేష్ఠం స్యాత్తైలసారసే

48 ఆన్యత్ - ఆదః పాతనయంత్రమ్

విశాల కాంస్య సాత్రాంతర్య సుదుత్తంభనం సమమ్. 144

తమాధ్యే మృణ్మయం సాత్రం సుదృఢం చమరంగులమ్
విన్యసేదపరం సాత్రం సంత్రం పూర్వ సాత్రకే. 145

విన్యస్య తస్మింశ్చిష్టం కృష్ణాగ్రమఘఘ్నకమ్
యేవం ద్వితీయం సాత్రం ను తృతీయపఠే తద్విధమ్. 146

ఉపయోగం విన్యస్య తమార్థ్యం మృత్కటాహకమ్
న్యజ్జం న్యవేత్కాం స్యసాత్రే కటాహం మూర్ఖయేజ్జలైః 147

అథః సాతన యంత్రం హి గంధకైలం నిపాతయేత్
821

మూషా

మూషా హి క్రాంచితా ప్రోక్తా కుముదీ కరహాటికా 148

పాచనీ వహిషిమిత్రా చ రసవాది భిష్యతే 149
ముష్ణాతి దోషాం మూషేయం సా మూషేతి విగద్యతే.

ఉపాదానం భవేత్తస్యా మృత్తికా లోహమేవ చ 150
మూషాముఖ విని క్రాంతా వరమేకాపి కాపి.

దుర్జన ప్రణిపాతేన ధిగ్గ క్షమపి మానిహమ్ 151
మూషాపి పిఠానయోర్బంధే రంధ్రాణాం సువిలేపయేత్.

అంద్రణం రంధ్రనం వైవ సంస్థిప్తం సంధి బంధనమ్
152

మూషారైవేష్టా మృత్

మృత్తికా పాంశురఫూల శోణపాంశుర మూషరా. 153
చిరాధ్మాన సహా సా హి మూషా ర్థమతి శస్యతే

తదభావే చ వాల్మీకి కాలానీ వా సమీచ్యతే.
యా మృత్తికా దగ్ధ శ్చుష్కేశ్వనేన 154
శ్శిఖిత్రఖైర్వా హయలద్దినా చ

లోహేన దంజేన చ కుట్టితా సా 154
సాధారణా స్యాత్ఫల మూషికార్థమ్.

శ్వేతాశ్మానస్తుమా దగ్ధాశ్శి ఖత్రాశ్శణ కర్పణమ్ 109
లద్దికిట్టం యథాయోగ్యం సంయోజ్య మూషికామృది

వజ్ర మూషా

మృదస్త్రిభాగం శణలద్ది భాగం 156
నా (భా) గశ్చ నిర్దగ్ధ తుషోపలాజే.

కిట్టారభాగం పరిఖండ్య న మూషాం 156
విదద్యాత్ఫల సత్యపాతే.

యోగ మూషా

దగ్ధాంగార తుషోపేతమృత్సాపి వల్మీకీ సలభనా 157
తత్తద్విద సమాయక్తా తత్తద్విద విలేపితా.

తయా యా విహితా మూషా యోగమూషేతి కవ్యతే
అనయా సాధితస్మాత్తో జాయతే గుణవత్తరః. 158

వజ్రద్రావణ మూషా

గార భూనాగ ధాతాభ్యాం శస్త్రేర్ధగ తుషైరపి
సమైస్సమా చ మూషామృత్యు హిషీ దుగ్ధపంయుతా. 159

క్రాంచికా వస్యమానా హి బహుధా పరికీర్తితా
తయా విరచితా మూషా వజ్ర ద్రావణకే హితా. 160

యామ యుగ్మ పరిఘానాన్నాసో ద్రవతి వహీనా

గార మూషా

దగ్ధషణ్ణుగారాభ్యా క్షిప్తాంగారక తావ్వితా. 161
కృష్ణమృద్ధిః కృతా మూషా గారమూషేత్యుదా హృతా

వజ్ర ముషా

వస్తాంగార తుషా స్తుల్యాప్తచ్చ తుష్ణణ మృత్తికా. 162

గారాశ్చ మృత్తికా తుల్యా సవ్యైరేతైర్వినిర్మితా
వజ్రమూషేతి నిర్దిష్టా యామమగ్నిం సహేత సా. 163

స్వర్ణ (వరి) మూషా

రక్త వర్ణరజోయుక్తై రక్త వర్ణాంబు సాధితా
వరమూషేతి నిర్దిష్టా స్వర్ణ మూషేత్యుదా హృతా. 164

మృణ్మయా సాధితా మూషా క్షీతిభేవర తేపితా
వర్ణ మూషేలి సా ప్రోక్తా వర్ణోత్కర్షే నియుజ్యతే. 165

రూప్య మూషా

యేవం హి శ్వేతవర్ణేణ రూప్యమూషా సమీరితా

బిడ ముషా

తత్తద్విక మృవోమ్భాతా తత్తద్విక విలేపితా. 166

దేహలోహకృ యోగార్థం బిడమూషేత్యుదా హృతా
సహ తేగ్నిం చ సుర్యామం ద్రవేణ వ్యధితా సతి. 167

మూషా స్వా యు న మ్

ద్రవీ భావముపేయోశ్చ మూషాయాం ధ్వావయోగతః
క్షోణముద్ధరణం య త్తన్మామా స్వా యు న ముచ్యతే. 168

వృంతాక మూషా

వృంతాకాకార మూషాయాం నాలు ద్వాదశ కాంగులమ్ 169
 ధుత్తూర పుష్పవచోచ్ఛర్షం సుదృశం శ్లిష్ట సంధిశ్మ్.
 అష్టాంగులం చ సచ్చిద్రం సా స్యాద్యవృంతాక మూషికా 170
 అవయా ఖర్పరాదీనాం మృమానాం సత్యమాహారేత్.

గోస్తనీ మూషా

మూషా యా గోస్తనాకానా శివాయుక్త విధావకా 171
 సత్యానాం ద్రావణే శుద్ధా మూషా సా గోస్తనీ భవేత్.

మల్ల మూషా

నిర్లిప్తా మల్లమూషా యా మల్లిద్విలయ సంపుటాత్ 172
 పర్పట్క్యాది రసాదీనాం క్వేదనాయ ప్రకీర్తితా.

ప్రకృ మూషా

కులాల భాండరూపా యా దృశా చ పరిపాచితా 173
 పశ్యమూషేతి సా ప్రోక్తా పోట్టల్యాది పావన.

గోల మూషా

నిర్వక్తా గోలకాకారా పుటన ద్రవ్య గర్భితే 174
 గోలమూషేతి సా ప్రోక్తా గత్వర ద్రవ్యరోధిన.

మంజు మూషా

తలే యా కర్పూరాకారా క్రమానుపరి విస్తృతా 175
 స్థూలవృంతాకవ స్థూలా మంజుమూషేతి సంస్మృతా.
 సా చాద్యోభ్రక సత్యాదేః పుటాయ ద్రావణాయ చ

మంజూషా మూషా

మంజూషాకార మూషా యా నిమ్మలాయామ విస్తరా. 176
 షడంగుల ప్రమాణేన మూషా మంజూషా సంజ్ఞకా
 భూషా నిఖన్య తాం మూషాం దద్యాత్పుట ముఖోపి. 177

ముసలి మూషా

మూషా యా చిపిటా మూలే వర్షులాష్టాంగు లోద్భవయా 178
 మూషా సా ముసలాఖ్యా చ చక్రిబద్ధరసే తథా.

అన్య వజ్ర మూషా

దగ్ధాంగరస్య షడ్భాగా గైరికం కృష్ణమృత్తికా
గారమంగార కిట్టం చ వజ్రమూషా ప్రకీర్తితా. 179

రా దగ్ధాస్తుషా దగ్ధా వాల్మీక మృత్తికా
శత్రుక్ చ సమయక్తా మూషా వజ్రోపమా మతా. 180

అంధమూషా ప్రకాశమూషా చ

ప్రకాశ చాంధ్రమూషా చ మూషా చ ద్వివిధా స్మృతా
ప్రకాశమూషా చిత్తీయా శరావాకార సంయుతా. 181

ద్రవ్య నిర్మూలనే సాచ వాత్తికైస్తు ప్రశస్యతే
అంధమూషా చ కర్తవ్యా గోస్తనాకార సన్నిభా. 182

విధానేన సమాయుక్తా కించి దుష్పలమస్తకా
పత్రలేపే తథా రంగే ద్వంద్వమేలాపకే చితమ్. 183

సైవ చిద్రాన్వితా నందగంధీరా సారణో చితా

భస్మ మూషా

తిలభక్తు ద్విరంశం తు ఇష్ట కాంశపమన్వితమ్.
భస్మమూషేతి విశ్లేయా తార సంశోధనే సాతా 184

అన్య వజ్ర మూషా

తుషం వస్త్రం సమం దగ్ధం మృత్తికా చతురంశికా.
కూపీసా మాణ సంయుక్తా వజ్రమూషా ప్రకీర్తితా 185

మూషావంశనాల కోష్ఠీ కోపయు క మృల్లపీణమ్
కృష్ణా వక్తా చ పీతా చ శుక్లవర్ణా చ మృత్తికా. 186

అద్యా శ్రేష్ఠా కనిష్ఠాంత్యా మధ్యమే మతే
గజాశ్వానాం మలు దగ్ధ్యా యావత్కృష్ణత్వతాం గతమ్. 187

వశా వజ్రలతా పత్రం పల్మీకస్య మృదా సహ
శేషయేద్వజ్రతోయేన యావచ్ఛుక్లత్వతాం గతమ్. 188

మర్దయేత్తేన బద్ధీయాద్వంశనాలం చ కోష్ఠికామ్
పల్మీక మృత్తికా లోహ కిట్టశ్వేతశ్మనాం పృథక్. 189

యేకాంశో ద్వా తు దగ్ధశ్య శ్రీ శిరోరుహమ్
సమాంశస్తల్ప మస్తం తు ఛాగీదుగ్ధేన మర్దయేత్. 190

అ సం ద కం దః

యా మద్వయం దృఢం తేన కుర్యాన్మూషాం చ సంభుటమ్ 191
శోషయిత్వా రసం క్షిప్త్వా తత్ర కంఠం నిరోధయేత్.

న జనూషాదికిం ప్రోక్తం సమ్యక్సూతస్య మాలజే 192
మోక్షయోరస్య భాగో ద్వారోష్టికి కాంశసంయుతౌ.

యత్కృతౌ సా తు మూషా న్యాయుత్తమా తారకోధనే 193
రక్తవర్ణేణ సంఘ్రా శా రక్తవర్ణపల్లతా.

రక్తవర్ణకృతాలేపా సముక్తా స్వర్ణ కర్మసు 194
శుక్లవర్ణేణ సంఘ్రా శా శుక్లవర్ణపల్లతా.

శుక్లవర్ణకృతాలేపా శుక్ల శుద్ధిఘ్న కస్యతే 195
విద్వర్ణేణ తు సంఘ్రా శా విద్వర్ణేణ పల్లతా.

విద్వర్ణేణ కృతాలేపా మూషా న్యాయుత్తమా 196
తూరవర్ణేణ సంఘ్రా శా తూరవర్ణపల్లతా.

తూరవర్ణ కృతాలేపా మూషా నిర్వహణే హితా 197
మూషా యా మా వర్తన విడిః

విషటంకణ గుంజాభిర్మూషాలేపం తు కారయేత్. 198
ప్రకాశాయాం ప్రసక్తితే యది వాగ్మాలలేపనమ్

తస్యాం విన్యస్య మూషాయాం ద్రవ్యమావర్తయేద్భుజిః. 199
లేపవర్ణే పుటే యోజ్య రక్తమృత్పిటాభాగాః

ఆ వర్తి త ప్ర వ్య స్వ రూ ప మ్ 199
ఆవర్తమానే కనకే పీతా తాకే పితప్రభా.

శుల్పే జ(నీ)లనిభా తీర్ణే శుక్లవర్ణా ప్రకస్యతే 200
యంత్రమేవోపధీ భ్యస్యా ఛేద్యం సూతస్య యంత్రనే.

కౌషధీ సహితేష్యేషాం రసో యం తేణ బభ్యతే 201
కోష్ఠీ

సత్త్వానాం పాతనార్థాయ పితానాం నిశుద్ధయే. 202
కోష్ఠికా వివిధాకారాస్తానాం లక్షణముచ్యతే
ఆ క ర కో ష్ఠీ అం క ర కో ష్ఠీ వా
రాజహస్తసముత్సేహ తదిథామూషానిస్తరా.

చతురశ్రా చతుర్దశేన వేష్టితా మృణ్మయేన సా
యోకభిత్తౌ చరేద్వారం వితస్త్యాభోగసంయుతమ్, 203

ద్వారం సార్థవితస్త్యా చ సమ్మితం సుదృఢం శుభమ్
దోహల్యుతో విధాతస్యం ధమనాయ యథోచితమ్. 204

ప్రాచేశ ప్రమితా భిత్తిరుత్తరాంగస్య చోర్ధ్వతః
ద్వారం చోపరి కర్తవ్యం ప్రాచేశ ప్రమితం ఖలు. 205

తతశ్చేష్టిక్యా రుధ్వా ద్వారసంధిం విలిప్య చ
శిభిత్రైస్తాం సమాపూర్య ధమేద్భస్తాద్వయేన చ. 206

శిభిత్రాధమన ద్రవ్యమూర్ధ్వద్వారేణ నిశీపేత్
సత్వపాతనగోలాంశ్చ పించ పంచ పునః పునః. 207

ధవేదాకర (వంగార) కోష్ఠీయం ఖరాణాం సత్వపాతనే
పాతాలకోష్ఠీం

దృఢభూమా చరేద్గర్తం వితస్త్యా సమ్మితం శుభమ్.
వర్తులం చాక తన్మధ్యే గర్తమస్యం ప్రకల్పయేత్ 208

చతురంగుల విస్తారనిమ్న త్వేన సమన్వితమ్,
గర్తాద్ధరణిపర్యంతం తిర్యగ్దల (ద్వార) సమన్వితమ్ 209

కించిత్సమున్నతం బాహ్యగర్తాభిముఖ నిమ్నకమ్.
మృచ్చకీం పంచరంధ్రాద్వ్యాం గర్భగర్తోపరి షీపేత్ 210

ఆపూర్య కోకిలైః కోష్ఠీం ప్రధమేదేశధస్తయా.
పాతాలకోష్ఠికా హ్యేషా మృమానాం సత్వపాతనే 211

ధ్మానసాధ్యపదార్థానాం వందినా పికి ర్శితా.
గారకోష్ఠీ

ద్వాదశాంగులనిమ్నా యా ప్రాచేశ ప్రమితా తథా
చతురంగుల తశోర్ధ్వం వలయేన సమన్వితా. 212

భూరిచ్ఛిద్రవతీం చక్రీం వలయోపరి నిశీపేత్
శిభిత్రాం ప్రత్ర నిశీప్య ప్రధమేద్వంకనాలతః. 213

వంకనాలమ్
మూషామృద్భిః ప్రోర్తవ్యమరత్ని ప్రమితౌ దృఢమ్ 214

అథోముఖం చ తద్వక్రే నాలు పంచాంగులం ఖలు.
215

ఆనందకాండ

వంకనాలమితి ప్రోక్షం దృఢాఢ్మానాయ త్రితమ్ 216
 గారగోష్ఠీయమాదిష్టా స్పృష్టలోహవినిశిసి.
 కోష్ఠీ బంధరసాదీనాం విధానాయ విధీయతే 217
 ద్వాదశకాంగులకోశ్చేధా సా బుధాః (కోషి) చతురంగులా.
 తిస్య క్షిప్రమనా యా సా మృదుద్రవ్యవికోధసి

పుటమ్

రసాదిద్రవ్యసాకానాం ప్రమాణజ్ఞాపనం పుటమ్. 218
 నేష్టో న్యూనాధికః పాకస్సుపాకం హితమాషధమ్ 219
 లోహాదేరపునర్భావో గుణాధిక్యం తథో గ్రతా.
 అనపు మజ్జనం రేఖాపూర్ణతా పుటతో ధవేత్ 220
 పుటాద్రాగో లఘుత్వం చ శీఘ్రం న్యాత్తిశ్చ దీపనమ్.
 జారితాదపి సూతేంద్రాల్లోహనామధికో గుణః 221
 యథాశ్మని విశేద్యహిర్షపీష్టః పుటయోగతః.
 మూర్ఛాత్వాద్ధి గుణావాస్తిప్రథా లోహేషు నిశ్చితమ్ 222
 సాచ్యమానాషధం షీప్త్యో శరావద్యయసంపుట.
 రుధ్వా గరుండపచనం పుటం తదితి క్షయతే

మహాపుటమ్

నిమ్మవిస్తరతః కుండే ద్విహస్తే చతురశ్రకే. 223
 వనోత్పలసహస్రేణ పూరితే పుటనాషధమ్ 224
 కోష్ఠ్యాం దుద్ధం ప్రయతేష స పిష్టికోపతి నిశీపేత్.
 వనోత్పలసహస్రార్థం కోవికోపతి నిశీపేత్ 225
 వహిం ప్రజ్వాలయేత్తత్ర మహాపుటమిదం స్మృతమ్.

గజపుటమ్

రాజహస్తప్రమాణేన చతురశ్రం చ నిమ్మకమ్ 226
 పూర్ణం చోపలకాశీధిః కంకావధ్యభి విన్యసేత్.
 విన్యసేత్కుముదీం తత్ర పుటనద్రవ్యపూరితామ్ 227
 పూర్వచ్ఛగోర్ధాని గరుండాని వినిశీపేత్.

యేతద్దశపుటం ప్రోక్షం మహాగుణవిభాయకమ్

వారాహపుటమ్

ఇన్ద్రం చారత్సికే కుండే పుటం వారాహముచ్యతే. 228

కుక్కుటపుటమ్

పుటం భూవిశేషే యత్తద్విశ్రస్తిద్విశ్రయోచ్చయమ్
తావచ్చతల విస్తీర్ణం తత్స్వాత్మకుటం పుటమ్ 239

కపోతపుటమ్

యత్పుటం దీయతే భూమావప్త సంశ్చైర్వకోత్పలైః
తద్బాలసూత భస్మార్థం కపోత పుట ముచ్యతే. 230

గోర్వరపుటమ్

గోష్ఠాంతర్గోఖరశ్శిష్ణం కుమ్భం చూర్ణిత గోమయమ్
గోర్వరం తత్సమాదిప్తం వరిష్ఠం రిససాధనే. 231

గోర్వలైర్వా తుష్టైర్వాపి పుటం యత్ర ప్రదీయతే
తద్గోర్వరపుటం ప్రోక్షం రసభస్మప్రసిద్ధయే. 232

బాండపుటమ్

స్థూలభాండే తుమాపూర్ణే మధ్యే మూషా సమన్వితే
వహ్నినా విహితే సాకే తద్బాండపుటముచ్యతే. 233

వాలుకాపుటమ్

అభస్తాదుపరిష్టాచ్చ గోవికా ఛాద్యతే ఖలు
వాలుకాభిః ప్రతప్తైర్భిర్యంత్రం తద్వాలు కాపుటమ్ 234

బూదరపుటమ్

వహ్నిమత్క్యాం క్షీతౌ సమ్యంనిఖన్యాద్య్వింశులాదధః
ఉపరిష్టాత్పుటం యంత్రం పుటం తమ్భూధరాహ్యయమ్ 235

లావకపుటమ్

ఊర్ధ్వం షోడశికామాత్రేస్తుష్టైర్వా గోర్వరైః పుటమ్
యంత్రం తల్లావకాఖ్యం శ్యావ్నైదు ద్రవ్యసుసాధనే. 236

అనుక్తపుటమానే తు సాధ్యద్రవ్యబలాబలాన్
పుటం విజ్ఞాయ దాతవ్యమూహాహా విచక్షణైః. 237

కూపికాది స్వరూపమ్

- కాచాయోమృద్ధతీనాం చ కూపికా చమకాణి చ 288
- రూపికా కూపికా సిద్ధా గోలం వైవ కరండకమ్.
- చమకం చ కతోరీ చ వాటికా భోదికా తథా 289
- కంఠోలీ గ్రాహికా చేతి నామాస్యే కార్థకాని హి.
- రసోపరస లోహానాం త్రిధా సంస్కార వహ్నియః 210
- గరుండ కాష్ఠకోలీక సాధనాస్తే పృథక్క్రిధా.
- గరుండ సాధనాస్తే సు పుటం కుర్ముట సంజ్ఞకమ్ 211
- వరాహపుట సంజ్ఞ హి గజసంజ్ఞం పుటే భవేత్.
- శ్రేష్ఠా వనోద్భవచ్ఛాగా మధ్యమా గోష్ఠ సంధవాః 242
- అధమాః కృత్రిమం కాష్ఠం ఖదిరాసన సంధవమ్.
- అధవా సారవృక్షోగ్ధం విశ స్తివ్యయు దీర్ఘకమ్ 243
- ఘోల ప్రకోష్ఠమాతం తు శ్రేష్ఠం సూతేంద్రపాదనే.
- మృదుమధ్యమ చిండాగ్ని సంజ్ఞం స్యాన్ఘోరు సాధనమ్ 244
- అంగారాః ఖదిరోద్భూతాస్త్రీఫలా వృక్షసంధవాః.
- కర్షాస్సారతరూద్యూతాశ్చేష్ఠా ధమన కర్మణి

ఇతి శ్రీశైలవోక్తే అనందకందే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
 షడ్వింశోల్లాసః
 ఇతి అమృతీకరణ విశ్రాంతిః సమాప్తా
 క్రియాకరణం నామ ద్వితీయా విశ్రాంతిః

ప్రథమ ఉల్లాసః

ఉపరస శోధన మారణ విధిః

శ్రీశైలవః :-
 దేవదేవ చిదానంద సచ్చిదానందదాయక
 త్వయైవ ప్రతిబుద్ధాస్మి పూర్వం రసవిధానకమ్.
 ఇదానీం త్వత్ప్రసాదేన శ్రోతుమిచ్ఛామ్యహం ప్రభో
 గంధాద్యుపరసానాం చ లోహానాం హేమపూర్వికామ్.

అనందకండ:

పద్మరాగాదిరత్నానాం లక్షణం జాతిమాహ్వాయమ్
సంస్కారం చ గుణాన్ముహూ యథా జానామ్యహం ప్రభో 3

ఉపరసాః

శ్రీ భైరవ :-

గంధతాల శిలాతాప్యఘనహింకులగైరికాః
చపలాశ్మజ భూనాగహరి ద్రాశ్మాగ్నిజారకాః. 4

ఖర్పరీను భ్రకంకు వ్యగిరి సింహార తుంకణాః
కంపిల్లి విషకాసీప గౌరీపామాణభూఖగాః. 5

పోద్ధారశృంగ సింహార స్తువరిశ్చ రసాంజనమ్
సీలాంజనం చ సోమీరం ప్రోతోజన మఫేనకమ్. 6

పుష్పాంజనం శంఖుశుక్తి శంబూకాశ్చ వరాటకాః
సాబుణీ చ నవమౌర చీనమౌరాఘూయాకాః. 7

పర్ణగుల్మలులామౌశ్చ మౌరాశ్చ లవణాని చ
గోరోచనోస్తువేతశ్చ కాచచ్చగణవాలుకాః. 8

యేతే ఉపరసాః ఖ్యాతా రసరాజస్య కర్మణి

ద్వాదశలోహః

స్వర్ణరూప్యార్క కాంతాభ్రపత్వం తీక్ష్ణం చ ముండకమ్. 9

భుజంగం త్రపుసం వైవ రీతిః కాంశ్యం చ వర్తకమ్
ద్వాదశైతాని లోహాని మందూరో లోహాక్షిప్తమ్. 10

నవరత్నాని

మాణిక్యముక్తాఫల విద్వమాణి

తార్క్ష్యం చ పుష్యం భినురం చ నీలమ్

గోమేధకం శాధ విదురకం చ
క్రమేణ రత్నాని నవగ్రహాణామ్ 11

నవ ఉపరత్నాని

సూర్య కాంతశ్చంద్ర కాంతస్తార కాంతస్తు కాంతకః

వైక్రకాంతశ్చ నృపావర్తస్సస్యకో విమలా తథా. 12

వేరోజశ్చ నవైతాని హృయపరశ్చాని నిర్దిశేత్

గందకః గందకశుద్ధిః

[ప్రథమః ప్రకారః]

- ఉత్పత్తి లక్షణం జాతం గంధకం శోధయేదథః. 13
- సాజ్యం భాంజీ పయః క్షిప్త్యా ముఖం వస్త్రేణ బంధయేత్ 14
- తత్పృష్ఠే చోర్జితం గంధం క్షిప్త్యా శ్రావేణ రోధయేత్.
- భాంజం నిక్షిప్య భూమ్యంత రూర్ధ్వం దేయం పుటం లఘు 15
- తతః క్షీరే దృతం గంధం శుద్ధం యోగేషు యోజయేత్.

ద్వితీయః ప్రకారః

- కంగుణీసర్పవైరంజితైలం వాధ కుసుంభజమ్ 16
- మేషీకీరం ఘృతం వాధ గోమీరం చారసాలకమ్.
- యేతేష్యేకం తు భాంజంతః కించిదూనం ప్రపూరయేత్ 17
- రుధ్యా వస్త్రేణ తద్వక్త్రం గంధచూర్ణం తతోపి.
- లోహపాత్రేన కుర్వాథ పృష్ఠే శ్శాస్త్ర వస్త్రసర్పరం 18
- సాగ్నిముత్పలకైః పూర్ణ మేవం ద్రావ్యం సముద్ధరేత్
- తద్గుత్తూరద్రవైః పిష్ట్యా కుమ్భం ద్రావ్యం చ పూర్వవత్ 19
- పునరేవం ప్రకర్తవ్యం సుశుద్ధో గంధకో భవేత్

తృతీయః ప్రకారః

- యామైకం గంధకం మర్మ్య బృహత్త్యా చాజ (శ్వ) గంధయా 20
- భృంగీ ధుత్తూరయోర్వాణ తీలపర్ణాశ్చ తిద్ద్రీవైః
- తనూదాయ ఘృతై స్తుల్యైర్లో హపాత్రే క్షణం పచేత్ 51
- బభ్యాగ్నినా దృతం తం వై హ్యజ్జీరే వినిషీచేత్
- ఇత్యేవం సప్తథా కుర్వా చ్చుద్ధిమాయాతి గంధకః

చతుర్థః ప్రకారః

- కరంజైరంజితైలం చ ఛాగీదుగ్ధం చ భాంజకే 22
- క్షిప్త్యా తస్య ముఖం బభ్యా స్వచ్ఛవస్త్రేణ బుద్ధిమాన్
- గంధకం ధూర్ణ జైర్ద్రా వైర్జినం భావ్యం విశోషయేత్. 23
- తచ్ఛూర్ణం పూర్వభాంజస్య వస్త్రోపరి విధాపయేత్
- ఆచ్ఛాద్య శ్రావకేనైవ పృష్ఠే దేయం పుటం లఘు. 24

- దృతం గంధం సమాదాయ భావ్యం ధుత్తూరత్తైర్జైః 25
తద్వద్యైవ్యం పునశ్శావ్యం ద్రావయేచ్చ పునస్తతః.
- అదాయ మత్స్యకీ తేన సప్తభా భావ్యమాతపే 26
తతః కోశాతకీ బిజ చూర్ణేన సహ పేషయేత్.
- భావయే చ్ఛృంగ తైర్ద్రా వైస్సప్తాహ మాతపే ఖరే 27
తోయేన మాలితం శోష్యం తతో మృద్వగ్నినా క్షణమ్.
- ఘృతాక్తే లోహపాతే తు ద్రావితం శాలయే త్తతః 28
శృంగరాజ ద్రవం తథస్పృశ్యక్ శుద్ధస్స జాయతే.

పంచమః ప్రకారః

- గంధకం యామమాత్రం వా మధ్య బ్రాహ్మ్య జగంధయోః 29
శృంగ ధుత్తూర యోర్వాపి తిలవర్ధిరసేన హ.
- తేదాదాయ ఘృతోపేతం లోహపాతే క్షణం పచేత్ 30
లభ్యగ్నినా దృతంత్రచ్చ మేషేషేరే వినిశీపేత్.
- దేవం కృతం సప్తవారం శుద్ధం భవతి గంధకమ్

గంధక తైలమ్

ప్రథమః ప్రకారః

- దేవదాల్యస్థస్థిం వా నారంగం వాఘ దాడిమమ్. 31
- మాతులుంగం యథాలాభం ద్రవమేకస్య చాహారేత్ 32
గంధకస్య తు పాదాంశం టంకణం ద్రవసంయుతమ్.
- అతపే త్రిదివం శుష్కం ద్రవం దేయం పునః పునః 33
ధుత్తూర తులసీ కృష్ణలశునం దేవదాలికా.
- శ్రిగ్రమూలం కాకమాచీ కర్పూరం శంఖసి ద్వయమ్ 34
శృష్ణాగరు చ కస్తూరీ వంధ్యా కకోటకీ సమమ్.
- మాతులుంగ ర్షపైః పిష్ట్యా క్షిపే దేరంజ తైలకే 35
అనేన లోహపాత్రస్థం భావయే త్పూర్వ గంధకమ్.
- త్రివారం యద్రతుబ్యం తజ్జాయతే గంధవర్జితమ్ 36
ఇదం గంధకతైలం స్యాత్సర్వ యోగేషు యోజయేత్.

అనందకండ:

ద్వితీయ ప్రకారం

అభివార్య- సుషీరైర్వత్త్రం శేష్యం ను సప్తకా 87
 గంధకం నవనీతేన విష్ణ్వే వత్త్రం విసేస్తు తామ్
 తద్వర్తిం జ్వలితాం దంశే శృతాం కుర్యాదవోముఖమ్
 తైలం పతేదభో శాంషే గ్రాహ్యం యోగేన యోజయేత్ 38

గందకసత్త్వ పాతనమ్

(ప్రథమః ప్రకారః)

గంధకస్తు కుజేరాక్షిలైలేన చిరమర్థితః
 దృశం ప్రకట మాషాయాంఘ్నాత్ స్ఫుర్వం విముంచతి

ద్వితీయః ప్రకారః

యద్యా భాంషోదశే షిష్ట్యా గంధకం పూర్వశోధితమ్ 40
 నాయ తితామ్ర పాతేణ తస్మింశోదశం షిషేత్

మందం ప్రజ్వాల్య తదభో వహ్నిముష్ణం జలం హలేత్ 41
 యేవం పునః పునశ్శీత జలమూర్ధ్వం వినిషీషేత్

గంధక స్యాగ్ని తస్ఫుర్వం స్వర్ణాభం పర్వకార్యకృత్ 42
 న చాస్య సర్వమాచద్యాత్సర్వయాపో హ గంధకః

ఇతి గంధకతత్త్వజ్ఞాః కేచిదన్వే ప్రవక్ష్యతే

గందక దృతిః

యద్యా సంఘాత్తితం గంధం కటులైల సమన్వితమ్ 43
 వక్త్రే నిక్షీప్య తద్వత్త్రం కారయేద్వర్తికాం దృఢామ్

తతస్సూతేణ సంవేప్య గోఘృతేన తిష్ఠితామ్ 44
 మందం శేనోదతం కృత్వా వర్తిం చాఘ్ర ప్రదీపయేత్ 45

పక్వామ్ర ఫలసంభూత రసవర్ణా భవేద్దృతః

గందకస్య లక్షణాః

గంధకః కటుకః పాకే వీర్యోష్ణో విమలస్పర్శః 46
 విసర్పకుమ్భ కండాతి క్రిమిగుల్మ తియాపహః

అక్షీరోగ ప్రశమనో వృషణ్యో విషగదార్తిజిత్ 47
 సర్వసిద్ధి ప్రదో బల్యస్త్రీ దోషఘ్నో రసాయనః

హరితాలమ్

హరితాలంచ గోదంతీతాలకం నటమండవమ్
గిరిబాలితం పీతమతి గంధం బిడాలకమ్. 48

హరితాల భేదాః

హరితాలు ద్విధా ప్రోక్తం పతాఖ్యం పిండ సంజ్ఞకమ్
స్వల్లవర్ణం గురు సిగ్ధం తనుపత్ర చ భాసురమ్. 49

తత్ప్రతాలకం ప్రోక్తం బహుపత్రం రసాయనమ్
నిష్పత్రం పిండవద్యకం స్పల్వసత్వం తథా గురు 50

శ్రీ పుష్పహరణం తన్తు గుణాల్యం పిండతాలకమ్

అశుద్ధహరితాలసేవనేదోషాః

వారణ్ణేష్టప్రమేహాది కరమాయుర్ని బర్హణమ్
తాపస్సోటాంగ సంకోచం హరితాల మశోధితమ్ 51

హరితాలశుద్ధిః

[ప్రథమః ప్రకారః]

తాలకం కణశః కృత్వా దశాంశేన తు టంకణమ్ 52

జంఘీరోష్ఠద్వయైః కౌల్యం కాంచీకైః కౌలయేత్సునః
వస్త్రే చతుర్గుణే బధ్వా డోలాయంత్రే దినం పచేత్ 53

సమార్ణేనారనాలేన దినం కూశ్మాండకై రసైః
స్వేద్యం వా శాల్యబీతో యైస్తాలకం శుద్ధిమాపుయాత్ 54

(ద్వితీయః ప్రకారః)

మధుతుల్యే ఘనీభూతే కషాయే బ్రహ్మమూలశే
త్రివారం తాలకం భావ్యం పిష్ట్యా మూత్రేణ మాహిషే. 55

ఉత్పల్లైర్దశభిద్దేయం పుటం కూర్మాత్సునః పునః
యేవం ద్వాదశభా వాచ్యం శుద్ధం యోగేషు యోజయేత్ 56

తృతీయః ప్రకారః

తాలకం పోట్టలం బధ్వా సమార్ణే కాంజీకే పచేత్
డోలాయంత్రే యైస్తాలకం రితిః కూశ్మాండకే రసే 57

తిలకైలే పచేద్వామం యామం చ త్రిఫలాజలే
యేవం యంత్రే చతుర్వామం పాచ్యం శుభ్రతి తాలకమ్ 58

తాలకసత్వ పాతనమ్

ప్రథమః ప్రకారః

లాఠౌ రాజీ తిలాశ్శిగు టంకణ లవణం గుడమ్
తాలకాఘ్నేణ (!) సమస్త్య చిద్రమూషాం నిరోధయేత్ 59
పుటతాతాలయంత్రేణ సత్వం పతతి నిశ్చయమ్

ద్వితీయః ప్రకారః

తాలకం మర్దయేద్దుక్తపురాప్యై వా కషాయకైః 60
పూర్వవజ్జనయేత్సత్వం చిద్రమూషా నిరోధితమ్

తృతీయః ప్రకారః

లాఠౌ రాజీ గుడం శిగు టంకణం లవణం క్షీతిలాః 61
యేభిస్తుల్యం సత్యతాలం మర్దయేద్దవిదుగ్ధకైః
దినం వా వ్రజోదుక్తైః కూశ్మాండశ్చ ద్రవైశ్చ వా 62

తేన కశ్మీన లిప్త్యాంత శ్చిద్ర మూషాం నిరోధయేత్ 63
పుటాద్వా ధమనాత్సత్వం గ్రాహ్యం పాతాల యంత్రకే.

చతుర్థః ప్రకారః

తాలాకాదప్తమాంశేన దేయం సూతం చ టంకణమ్ 64
కూశ్మాండస్య రసైస్సుహ్యైః క్షీరైర్మఘ్నైశ్చివ త్రయమ్.
తన్దోలం చిద్రమూషాయాం గ్రాహ్యం సత్వం చ పూర్వవత్

పంచమః ప్రకారః

భాగాష్టోడశ తాలస్య విషపారదటం కణః. 65
శ్వేతాభ్రవంగ యోశూచ్యంతం ప్రతిభాగం విఘ్నశయేత్ 66
సమం స్నుహ్యైర్కషయసా మర్దయేద్దిన సద్వయమ్.

తన్దోలం కాచకుప్యంతః క్షిప్త్యా తాం కాచకూశికామ్ 67
నర్వతోంగుల మానేన లింపేద్వస్త్రే మృదా దృఢమ్.

కుమ్భం తాం వాలుకాయం తే శనైర్మం దాగ్నివా పచేత్ 68
కుమ్భే ద్రవే విరుధ్యాధ సమ్యం మృల్లవైర్మృఖమ్.

చందాగ్నివా పచేద్వావత్తావ ద్యావశ యామకమ్ 69
స్వాంగశీతం సముధృత్య నిత్వా కూపం సమాహ రేత్ ;

ఉర్ధ్వలగ్నం తాలసత్యం పుటికోపలసన్ని ధమ్
షష్ఠః క్రూరః

భావితం సుక్షయస్పిక్తం సుక్ష్మా దావైర్ద్విపప్తభా 70
తిలన్న పశిగ్రూణి లవణం మి త్రవంచకమ్

యేభిస్తుల్యం శుద్ధతాలం దినమేకం విమర్షయేత్ 71
భూధరే చ్ఛిద్రమూమాంశ్చార్ధాకం సత్వం విముంచ తి

తాలకస్య గుణాః

తాలకం శోధితం శ్రేష్ఠం కుష్ఠమృత్యుశరాపహమ్ 72
సౌభాగ్య సౌఖం ధ్యాయం పరమాయుర్నివర్ధవమ్

మనః శిలా

మనఃశిలా స్యాత్కువటీం నాగాస్యా రక్షగంధకః 73
నేపాలికా నాగజిహ్వ కల్యాణి సప్తనామకా

మనః శిలాబేదాః

మనః శిలా త్రిధా ప్రోక్తా శ్యామాంగీ కణవీరకా 74
ఖండాభ్యా వైవ త దూపం వివిద్య సరికల్పితే

శ్యామా రక్తా ఖరాంగా చ భారాభ్యా శ్యామికా మతా 75
తేజస్వినీ చ నిర్భారా తామ్రాభా కణవీరకా

మూర్ఛీ భూతాతి రక్తాంగీ సభారా ఖండపూర్వికా 76
ఉల్లేకోక్తా గుణైశ్చైషా భూవిసత్వా ప్రకీర్తితా

అశుద్ధ మనః శిలసేవాయాం దోషాః

అశ్కరీం మూత్రకృచ్ఛం చ మందాగ్నిం మలబద్ధతామ్. 77
కఠోతి కుష్ఠ తాపం చ శుద్ధిహీనా మనః శిలా

అనందకండ:

మనఃశిలా శుద్ధి:

- అజామూత్రైత్ర్యహం పచ్యాద్దోలాయంత్రే మనః శిలామ్. 78
- సప్తధా తస్యజాపితైర్నక్తే తాప్యం విశుద్ధయే 79
- తనంతీ భృంగరాక్ష గత్రు ద్రావైర్ననః శిలామ్.
- దోలాయంత్రే పవేద్యామం యామం భాగోత్థమూత్రకైః 80
- క్షాలయేదారనాలేన సర్వయోగేషు యోజయేత్.

అగస్త్యస్య రసే భావ్యా సప్తహోత్సితా శిలా

మనః శిలా సత్వపాతనమ్

ప్రథమః ప్రకారః

- తాలవచ్చ శిలాసర్వం పాతనం శోధనం తథా. 81
- గోమాంసైర్మానులుంగామైరినం భావ్యా మనః శిలా 82
- తాం రక్షకీత పుష్పాణాం రసైః కీలైశ్చ భావయేత్.
- దినాంతే మర్దయేద్యామం మిత్ర పంచ సంయుతమ్ 83
- గులికాం కాచకూప్యంతః కీప్యై తాం కాచకూపికామ్.
- సర్వతోంగులమానేన లింపేన్యత్రున్ముదా దృశమ్ 84
- శుష్కం తాం వాలుకాయంత్రే కనైర్మందాగ్నినా పచేత్
- శుష్కే ద్రవే నిరుభ్యాః సమ్యంమృల్లవైర్మృఖమ్ 85
- చందాగ్నినా పచేద్యావత్తావద్వ్యా దశయామకమ్
- స్వాంగశీతం సుముద్భవ్య శిత్యా కూపీం సమాహారేత్ 86
- ఊర్శ్వలగ్నం శిలాసర్వం బాలార్కసద్భక్తోపమమ్

ద్వితీయః ప్రకారః

- అగస్త్య శిక్పజైస్తోయైత్ర్యహం భావ్యా మనఃశిలా 87
- తాల కాషధయోగేన సర్వం హేమనిభం భవేత్
- మనఃశిలాయా గుణాః
- మనశ్శిలా కటుష్ఠా చ సతిక్తా కఫవారజితే 88
- కంఠాతిక్షయకాసగ్ని విషభూతాగ్ని నూంద్య హృత్

మాక్తికం

మాక్తికం మఘధాను స్వాన్మాక్తికం హేమమాక్తికమ్
తాప్యంచ తాపిజం తార్క్యం తాపిదేశసముద్భవమ్ 89

మాక్తిక భేదాః

మాక్తికం ద్వివిధం హేమమాక్తికం తారమాక్తికమ్
తత్రాధ్యం మాక్తికం కాన్యకజ్యోత్సం స్వర్ణసన్నిధమ్. 90

తపతీత సంభూతం పంచవర్ణః సువర్ణవత్
పాషాణ బహుః ప్రోక్షస్తాప్యోభ్యోసా గుణాత్మకః 91

సువర్ణాకార భేదాచ్చ ప్రత్యేకం తత్సువత్ప్రైధా
కాదంబం కారవేల్లాఖ్యం తంపలీయక సంజ్ఞకమ్. 92

అశుద్ధ మాక్తికసేవనే దోషాః

ప్రాణవిష్టంభ దార్పణ్య వహ్ని సాదాశీ రోగకృత్
మాక్తికం మారయత్యేవ శుద్ధిహీనం సురాస్పితే. 93

మాక్తిక శుద్ధిః

ప్రథమః ప్రకారః

మాక్తికం వరమూత్రేణ క్వాఢైః కౌటుత్సోన్మవైః
వేతసే నామ్లవర్ణేణ టంకశేవ కటుత్రికైః 94

ఢోలాయంత్రే దినం పాచ్యం సూరణస్వైవ మధ్యగమ్
దినం రంభాద్రవైః పచ్యానుధృతం వేషయేత్ఫలైః. 95

యేరండతైల సంయుక్తైః పుటే పచ్యన్విశోధయేత్
ద్వితీయః ప్రకారః

మాక్తికస్య త్రయో భాగా భాగైకం టంకణస్య చ
మాకులుంగ ద్రవైర్వాణ జంబీరోద్ధద్రవైః పచేత్ 96

లోహపాత్రే పచేత్పావద్యావత్పాత్రం సులోహితమ్
తామ్రవర్ణమయో వాపి తావచ్ఛుద్వతి మాక్తికమ్ 97

తృతీయః ప్రకారః

అగస్తీపుష్ప నిర్వాసైశ్చిగుమూలం నిఘ్నయేత్ 98

అనందశందః

ద్రవైః సామాణభేద్యాశ్చ కేష్యమేభిశ్చ మూషీకమ్
తద్వటిం చాథ మూషాయాం దశభిరుత్సలైః పుటేత్ 99

పునః పునశ్చ పిష్ట్యాః పుష్టైశ్చ ధృత్విశుభ్యతి
చతుర్థః ప్రకారః 100

ద్రవీరారనాలాశ్చ అష్టభాగాః పృథక్ పృథక్
గవ్యంత్రకం చతుర్భాగం భాగః కులుత్థతోరః 101

సర్వం సంపూరయేద్ధాంఢే భాగైకం మూషీకం పచేత్
ఇోలాయంత్రేణ మృద్వగ్నో యామమూత్రః పునః పచేత్ 102

ఉధృత్య మూషులుంగాష్టైః పిష్ట్యా దశభిరుత్సలైః
పుటే పునః పునః కుర్యా దేవం ద్వాదశవాసరమ్ 103

శుద్ధం భవతి మూషీకం సర్వయోగేషు యోజయేత్.
పంచమః ప్రకారః

మూషీకం కణశః కృత్వా బాలిసీ మేఘు నాదయోః
పింజీ సిషీప్య విపచేద్దోలాయంత్రే కులుత్థితే. 104

క్వాథే తిచ్చుద్ధతాం యాతి ప్రకస్తం లోహమారణే
షష్ఠః ప్రకారః 105

త్రైలే త్రకే గనాం మూత్రే కులుత్థే వాస్తుకాంజకే.
మూషీకం శోధయేత్ప్రాప్త్యా గిరిదోష విసృత్తయే

సప్తమః ప్రకారః 106

కులుత్థకో ద్రవ క్వాథనర మూత్రాష్టు వేత్సైః
టంకణే నాష్టువర్ణేణ కుటుక్ తిలయేన వా 107

ఇోలాయంత్రే దినం సాచ్యం సూరణ కండమధ్యగమ్
దినం రంభాద్రవైః సాచ్యం ధ్మాతిమృద్ధృత్వి పేషితమ్ 108

యేరండ్వైలసర్పిర్భ్యాం పుటశ్శుభ్యతి మూషీకమ్

(అష్టమః ప్రకారః)

సువర్ణ వర్ణవిమలం తాప్యం వా కణశః కృతమ్
పునర్నవాయాః కల్కస్థం కౌలుత్థే స్వేదయేద్రసే 109

సైంధవైర్బీజ పురాక్రైయ్యక్తం వా పోట్టికృతమ్
ఓలాయంతే దిసం స్వేద్యం శుద్ధిమాయాతి నిశ్చితమ్ 110

మాక్షిక సత్త్వ పాతనవిధిః

(ప్రథమః ప్రకారః)

గోమూత్యై స్సుహీతిరై ర్భావ్యమేరంజితై లక్తైః
మాక్షికం దినమేకం తు మర్శితం వటకీకృతమ్ 111

అగ్రవర్ణమనే సత్త్వం సస్యకస్యాప్యయం విధిః

(ద్వితీయః ప్రకారః)

ఓలాయంతే సారనాలే మాక్షికం స్వేదయేద్దినమ్ 112

మూర్శితం మధుసర్పిర్యాం లోహాశ్రా తే పచేద్దినమ్
ఆదాయ భావయేద్ధక్నే వక్షాశ్చైర్దినా విధి 113

గృహమూమైర్భృతైః యదైస్సయ్యుక్తైర్మర్దయేద్దినమ్
లంఘనముమాగతం ధ్మాతం సత్త్వం గుంజానిధం భవేత్ 114

తృతీయః ప్రకారః

కదలీకందతోయేన మాక్షికం శతభాతపే
భావితం సాచయేద్యామం సాశ్యోర్వాతారి తై లక్తైః 115

పూర్వవర్ణమనాత్సత్త్వ మింద్ర గోపనమం భవేత్

చతుర్థః ప్రకారః

సుహృక్క-పయసా ప్రవైర్మాక్షికం మర్దయేద్దినమ్ 117

కంకుష్ఠం టంకణం వైవ ప్రతిపాదాంశ మిశ్రితమ్
మూక మూమాగతం ధ్మాతం సత్త్వం మణినిధం భవేత్

పంచమః ప్రకారః

కదలీ కంద తులసీ జంబీరాణాం ద్రవైః క్రమాత్
భావయేన్మాక్షికం శ్లత్తం ప్రతిద్రావేణ సప్తభా 118

అనందకందః

మధ్యాహ్నాత్ సతతస్వర్ణం శుకమండనిభం శుభమ్ |

షష్ఠః ప్రకారః 119

మూత్రవర్ణస్లు వర్ణభ్యాం ద్విసప్తాహం విభావయేత్

మాషీకం తీవ్రఘర్షణా దినమస్తైశ్చ మర్దయేత్ 120

మిత్రపంచక సంయుక్తం వజ్రకృత్య భమేద్యుశమ్.

వ్యోమవద్యం కనాతన సర్వం శుల్బనిభం భవేత్

సప్తమః ప్రకారః 121

సుషీషీర్షైర్గావాం మేరంషతైలకైః.

మాషీకం పంచమిత్రాక్తం సప్తాహం తే వజ్రకృతమ్ 122

పూర్వవద్విభమేత్తేన సర్వం లాఘ్నిభం భవేత్.

అష్టమః ప్రకారః

స్తవ్యైః కంకుష్ఠకై శ్చైవ కదలీతోయ సంయుతైః 123

మిత్రపంచక సంయుక్తైర్మాషీకం ధివసప్తకమ్.

భావితం మర్దయేద్యామం దినం వాతాశితైలకైః 124

మృద్వగ్నినా సచేత్తావద్యువ ద్ద్రీవతి గోశకమ్.

సర్వం కి. శుక పుష్పాభం వ్యోమవద్యమ నాద్యవేత్ 125

విమలానాం చ సర్వేషాం సస్యకన్యాయం విధి.

నవమః ప్రకారః

సంచూర్ణ్య మాషీక శుద్ధం మర్దయమస్తేన కేవలిత్ 126

మేలయేదారనాలేనప్యాధస్థం స్వర్ణచూర్ణవశే

జారయేత్తత్సమాహృత్య భమేత్సర్వం విముంచ తి 127

యోజయేద్వాపనే చేదం బీజానాం యత్ర యత్ర చై.

దశమః ప్రకారః

కదలీ పత్రజైర్షీర్షైర్మాషీకం భావయే దృతమ్ 128

గంధర్వ తైల మధ్యాహ్నైః పక్వమేకదినం తతి.

తత్తాప్యం వజ్రమూషాయాం పక్వయాం నిషీపేత్తతః 129

లోహసంధానకరణం తత్సమం తత్ర నిషీపేత్.

దృఢం ప్రమాణమూషాయాం కోష్ఠికాయాం నివేశయేత్
 అంగారైః ఖదిరోద్భూతైర్థమేదృశ్చ స్త్రాద్వయేన వై 130
 వంకనాలయుజా సత్వం తావ్యస్య పరితి ధృవమ్

యేకాదశః ప్రకారః

మాణి బంధ్యం (మంధం) వైష్ణవం చ గృహ్నియాత్సమ భాగతః 131

ఫలపూరకం పిష్ట్యా సంపుటే సుదృఢం క్షీచేత్
 సమ్యగ్నిస్త్రావనోద్భూతై చాశ్శాణకైః పుటయేత్తతః 132

కుకుబ్దోత్థం (?) త దా కృష్యం స్వాంగశీతం ప్రమర్దయేత్
 ఫలపూరకం పిష్ట్యైర్లయిత్యా ధ పూర్వవత్ 133

పుటనం ఛగణేనైవ తావ మ్కుర్యాద్విచక్షణః
 యావత్తుట్టికం కల్పం ఫలపూరాస్తు మర్ధితమ్ 134

శాణోత్తేజతని శ్రీంశలిస్తం తత్తా మతామియాత్
 ఇత్థం శుద్ధం చ గరుడం టంకణం సీరజం రసమ్ 135

ఘృతేన మఘనా యుక్తం గరుడం గుంజయా సమమ్
 చ గ్వన్మాషాగతం కృత్వా ధమే త్తత్త దిరాగ్నినా 136

మృదుసత్వం నాగసమ మండ్రగోపక సన్నిభమ్
 పతత్యేవ న సందేహస్సర్వజ్ఞవచనం తథా 137

శుక్లదీప్తిరశబ్దశ్చ యదా నైశ్వానో ధవేత్
 తదా తు సత్వం పరితం జాసియాన్నాస్య ధా క్వచిత్ 138

మాషీకస్య గుణాః

కషాయతి క్షమధురం కటుం మాషీకద్వయమ్
 ఉష్ణం రసాయనం కష్టశోషహిథ్మావమి సైమత్ 139

మాషీక ధాతు స్ఫోలామ యఘ్నిః ప్రాణో రసేంద్రస్య
 పరం హి వృష్యో

దుర్మేలలోహ ద్వయమేలకశ్చ గణోత్తరః
 పూర్వ రసాయనాగ్ర్యః 140

అనందకందః

అథ కమ్

ఉత్పత్త్యాది ఘనస్యాదా కథితం తద్రచాయనే 141
అఘనా సంప్రవక్ష్యామి తత్త్రియా ప్రథమానవి.

అ బ్ర క భ స్మ వి డిః
(ప్రథమః ప్రకారః)

ధాన్యాభ్రకం మేఘనాద ద్రవైస్సమృద్ధయే ద్దినమ్ 142
శతాఽకం టంకణం దత్వా తతో గజపుటే పచేత్.

ముస్తాసూరణ వర్షాభూర వై ర్యవ్యస్తైః పుటం త్రిధా 143
కాస మర్దరస్తైః పంచవరా గోమూర్తైర్రసి.

న్యగ్రోదస్య జటాక్వా వై ర్నద్యం దశపుటం పునః 144
షటి చ జంబీరసీరేణ గోశీరేణ పుటశ్రయమ్.

పేషణం ఘృత్కాకం చ స్థాలీపాః పుటం క్రమాత్ 145
కుర్యాచ్చత్వారి కర్మాణి టంకణం చ పుటేపుటే.

నిశ్చంద్రం జాతుతే హ్యభం సర్వయోగేషు యోజయేత్ 146
అయం సామాన్య సంస్కారో విశేష స్తు నిగద్యతే.

(భస్మీకరణే విశిష్ట సంస్కారాః)

నిశ్చంద్రకం మృతవ్యోమ సామాన్యక్రమ సంస్కృతమ్ 147
తత్త్రిదోగ హరద్రవ్యక్వాస్తైః పిష్టైః పుటే పచేత్.

యంత్రైస్త్రైస్సప్తథా కుర్యాత్త్రిదో గహరం భవేత్ 148
అయం విశేష సంస్కారస్తత్త్రిదో గహరో భవేత్.

పూర్వాహ్ని పేషణం కార్యం మధ్యాహ్ని ఘృత్పాచనమ్ 149
సాయాహ్ని స్థాంకాపాకం కుర్యాద్దాతౌ పుటం క్రమాత్.

సంస్కారః పంచథా ప్రోక్షో ఘనస్య పరమేశ్వర! 150
ధాన్యాభ్రకరణం సత్వపాతనం నిర్మలక్రియా.

సుమృతీకరణం చైవ త్వమృతీకరణం తథా 151
మూలజ్ఞే ఘనసత్వస్య ఘనసత్వస్య మూలజ్ఞే.

క్రమాచ్ఛేష్యతమా ప్రోక్తా శస్తా దరవటంకణా

ద్వి తీ యః ప్ర కా రః

ముస్తాక్వాభేవ ధాన్యాభం పంచవింశత్పుట పచేత్. 152

సోమూత్రేవృ తథా క్వాఛ్చైస్త్రీ ఫలాయా సురేశ్వరి !
కాసమర్థ ద్రవై కేకం సోమీ కేణ పుటం త్రిధా. 153

నిశ్చంద్రం జాయతే హ్యభం సర్వయోగేషు యోజయేత్
విశేష సంస్కారయతం తత్తద్రోగహరం భవేత్. 154

త్వ తీ యః ప్ర కా రః

ధాన్యాభకస్య భాగై కం భాగా దా టంకణస్య చ
పిష్ట్యా తదంధ మూషాయాం రుధ్వా తీ వాగ్నినా భయేత్. 155

స్వభావశీతలుఃపూర్ణం సర్వయోగేషు యోజయేత్
విశేష సంస్కారయతం తత్తద్రోగహరం భవేత్. 156

చ తు ర్థః ప్ర కా రః

ధాన్యాభం మర్దయే దమైర్లుక్నే సంస్థాపయే త్తతః
పుటం కుర్యాత్తతోష్టేవ సేవనం మర్దనం పునః. 157

వింశద్వారం తతో ద్దుక్తే పుట నిస్తభ మభకమ్
క్షీపే త్తం మర్దయేద్దుస్తద్దుక్తే క్షీప్త్యాతపే న్యసేత్. 158

పుటం త్రిసప్తవారాణి కుర్యాదేవం పునః పునః
తండులం వజ్రవల్లీ చ తాలమూలీ పనర్షవా. 159

శాంధేరీ మఠిచం చైవ బలా చ పయసా సహ
పూర్వాభం పేషయేదేతైః ప్రత్యేకైశ్చ త్రయహమ్. 160

క్షీప్త్యాతపే పుటే పచ్యాత్ప్రత్యేకేన పునః పునః
యేవం నిశ్చంద్రకం వ్యోమ కజ్జలాభం మృతం భవేత్. 161

పంచమః ప్ర కా రః

ధాన్యాభకస్య శుష్క- (స్థ)స్య దశాంశం మఠిచం క్షీపేత్
పేషయే దమైర్లుక్నే అష్టైర్భావ్యం దినత్రయమ్ 162

తచ్ఛుష్కం సంపుటే ధామ్యం ఖదిరాంగారకై స్త్రీభమ్
ఊర్ధ్వశ్రాతే నివార్యాః సించేదమైస కేన తమ్. 163

అనందకండ:

ధాన్యం తలైవ వచ్చార ముప్పైసింఛ్యామునః పునః 164
అగస్త్యశి గృవర్షాభూమూల పత్రభవై రసైః.

పిష్ట్యా భం సేవయే త్తేవ వక్షా ధాన్యం చసేవయేత్ 165
సితా మధ్యాజ్య గోగీర సైన్ధవం పేష్యమ భకమ్.

రుధ్యా వశ్శిః పుటైః శాచ్యం పిష్ట్యా వైవ పునఃపునః 166
మత్స్యాత్యైశ్చ వీనాయా ద్రవైః పిష్ట్యా తిథా పచేత్.

యేవం గజపుటైః శాచ్యం సిశ్చందమయతే భోమే 167
పతా భ్రకస్య సింహారం పర్వయోగేషు యోజయేత్.

వృషః ప్రకారః

ధాన్యాభం మన్దయేద్యామం మత్స్యాస్యైస్తైస్తైః 163
పచేద్దజ పుటై రేవం సప్తభా కులనీరసైః.

కోకిలామీరసైః స్పష్ట కుచూరీ స్వరసైః పథా 169
శ్వేతదూర్వార సైస్తద్వ ద్వాస్మీ కంఠర సైస్తథా.

పునర్నవారసైః స్పష్ట తద్వత్సంచా మృతైస్తైః 170
సిశ్చంద్రం జాయతే వ్యాభం పర్వయోగేషు యోజయేత్.

సప్తమః ప్రకారః

ధాన్యాభం టంకణం కుల్పం గోమూతైస్తులనీద్రవైః 171
శాకుచ్యా సూరశైరాల్యా దినం పిష్ట్యా పుటే పచేత్.

ద్రవైః పునః పునః పిష్ట్యా దినాంతేషు పుటే పచేత్
రుధ్యా రుధ్యా పుటై శ్వేవం సిశ్చంద్రం చాభ్రకం భవేత్

అష్టమః ప్రకారః

పిష్ట్యా సాష్టూరనాలేవ పేటాలీ (రీ) మూలజత్వవమ్. 171
తద్వైస్సైర్గర్గయేద్రా దినం గజపుటే పచేత్ 172

యేవం సప్తపుటం కార్యం దధాచ చ పుటపప్తకమ్.
ఉచచించాద్రవైస్తద్వన్నిశ్చంద్రం జాయతే భోమే

నవమః ప్రకారః

ధాన్యాభకం రవిగీరైః వివిమూలద్రవైశ్చ వా. 173

మర్ద్యం మర్ద్యం పుటే పచ్యాత్సప్తథా మియతే ధృవమ్

[దశమః ప్రకారః]

ధాన్మాభ్రకం కుమాన్జూంతరాతపే స్థాపయేద్దినమ్. 174

యామం మర్ద్యం కు తద్దోలం కుభ్యా గజపుటే పచేత్
యేవం కార్పాస తోయాంతస్థావ్యం పాచ్యం పుటే పచేత్. 157

యేవం గోశీరమధ్యస్థం స్థావ్యం చేష్యం పుటే పచేత్
పశ్చాద్దమ్నేశ్చ గోశీరైః కార్పాసైశ్చ పునః పునః. 176

ఘృత్పాకం మర్దవం చ స్థాలీపాకం పుటం క్రమాత్
యోగవింశత్పుటే ప్రాప్తే నిశ్చందం జాయతే ధ్రువమ్. 177

సర్వేషాం ఘాతీ తా భ్రాణామ పృథీరణే నిధిః

అభ్రతస్య గుణాః

అభ్రకం గగనం భృంగం బహుపు త్తముమాధవమ్. 173

పత్రాభ్రకస్య సింహారమమృతం పరమం హితమ్
త్రిదోషధ్నం బలకరం వృష్యమాలోగ్యదం శుచి. 179

సర్వలోగహరం సామ్యం విషధ్నం చ రసాయనమ్

హిం గు లః

హింగులో దరదం చూర్ణపారదశ్చ రసోద్భవః. 180

రసగర్భ స్సురంగశ్చ లోహఘ్న స్సిద్ధిపారదః
హింగుల శ్రీవిఘ్నో జ్ఞేయశ్కర్మా రశ్శుకతుండకః. 181

హంసపాదశ్చ త్తాద్యం తారకర్మణి యోజయేత్
అధమం తం విజానీయాచ్ఛుక తుండం చ మధ్యమమ్. 182

హేమతార క్రియామాన్తే యోజయే త్సరమేశ్వరి !
హంసపాదో మహాశ్రేయః సర్వకర్మకరో హింసః. 183

తస్య సర్వం సూరియేవ దరదస్య త్రిశేదతః
హేమకిట్టస్య సదృశస్త ద్రూపస్తీక్ష్య మారకః. 184

చర్మారస్తీక్ష్య రూపస్సాత్పుత్రపీత శ్శుకతుండకః
జపా కుసుమసంకాశో హంసపాదో మహోత్తమః. 185

రసాయనే సర్వసూత పారణే సర్వరంజనే
లోహానాం మారణే శ్రేష్ఠో వర్ణోత్కర్షణ కర్మణి. 186

రసకస్య తథా రాగబంధే ధారేయ కస్యైతః
మలదోషాదికం నాస్తి సర్వకార్యేషుషు పూజ్యతే. 187

హింగుల కుడి:

మేషీషీరేణ దరదమన్లువర్ణైశ్చ భావితమ్
సప్తవారం ప్రయత్నేన శుద్ధిమాయాతి నిశ్చితమ్. 188

హింగుల సత్వపాతనమ్

దిరదం పాతనాయంతే పాతితం చ జలాశయే
సర్వం సూతకసంకాశం విముంచతి న సంశయః. 189

హింగులస్య గుణాః

యే గుణాః పారణే ప్రోక్తాస్తే గుణాస్పంతి హింగులే
ననజ్వరహరః ప్రోక్తః సంపాత జ్వరనాశనః. 190

గైరికమ్

గైరికం గిరిభాతుస్యాదక్ష ధాతుర్ల వేధుకమ్
గైరికం ద్వివిధం ప్రోక్తం తత్రాద్యం స్వర్ణగైరికమ్. 191
పామాణగైరికం చాన్యత్సూర్వం శ్రేష్ఠతమం గుణైః

గైరికస్య గుణాః

శోణితం మన్మథం సిద్ధం స్వాదు పృష్ఠ్యం హిమం లఘు. 192

చక్షుష్యం రక్తపిత్తేషుఽం విషహిథ్యావమిషణుత్
తాపజ్వరహరం శ్రేష్ఠం హేమధమ్ రక్తగైరికమ్. 193

పామాణగైరికం ప్రోక్తం కఠినం తామ్రవర్ణకమ్

చపలః

దేహవేధి లోహవేధి చపలా రసబంధినీ. 194

చపలా బహుభేదా చ సర్వలోహ స్వరూపతః
హేమస్తారో రవిమయస్నీ సాత్త్వా వంగరూపభృక్. 195

కీర్తిరూపః కాంస్యరూపా రక్త విషభయస్తథా
చ ప ల స్వ రూ ప మ్

సర్వలోహ స్వరూపాస్తే విహా హరితలోహభావః. 186

విమాఖ్యం చపలం చ్రాప్య నిర్జీవే తస్య దాపయేత్
పుటినారణ్య జై శ్చాజైపుహూమం సర్వథా త్య కేత్. 187

సశ్యేత తస్య ధూమం వై స్ఫున్నం మారత స్త్య కేత్
అశనా త్తస్య సంస్పర్శాం మ్రియతే సన్య యేవ హి. 193

ధూమావలోకనా చ్ఛీర్షపీఠా సంజాయతే జ్వరః
యేవం ద త్తపుటే శ్చాతే గృహ్ణాయాచ్చపలం తతః. 199

చ ప ల స్వ గుణాః

తస్య సంస్పర్శమాత్రేణ హీరణో మియతే క్షణాత్
సర్వేషాం చపలానాం వై స్వభావస్సముదా హృతః. 200

వంక స్తంభే నాగరాజే క్రమే వాతీవ శస్య కే
సర్వలోహాని కుర్వంతి సువర్ణం తారమేవ చ. 201

యుక్త్యాఘ శోధితస్సూతే వినా బీజం చ వా తథా
శతం వాపి సహస్రం వా లక్షం కోటిం చ వేధయేత్. 202

వృక్షేణ రసరాజేం బీజేన చ సమూశ్రితా
ధూమతో వేధయేల్లోహాన్ రసజ్జ్వస్వయం గలేత్. 203

నిష్పత్య తేన దేహస్య చపలేన మహాత్మనా

శి లా జ రు

అశ్మజం గిరిజం శైలమశ్మలామ్ శిలాజరు. 204

శిలాభాతుర్విధా ప్రోక్తో గోమూత్రాద్యో రసాయనమ్
కర్పూర పూర్వకశ్చాప్య స్త్రతాద్యో ద్వివిధస్సృతః. 205

ససత్వశ్చైవ నిసత్వశ్చ యోః పూర్వో గుణాధికః
గ్రీష్మే తీవ్రారకతప్తేభ్యః పాదేభ్యో హిమభూభృతః. 206

స్వర్ణరూప్యాక గర్భేభ్యః శిలాభాతుర్వినిస్సరేత్
శి లా జ తో ధ్గుణాః

ఖర్జగర్భగిరేర్ణాతం జపాపుష్పనిభం గురు. 207

- సత్యం స్వాదు పరమం పరమం తద్రసాయనమ్ 208
రూప్యగర్భ గిరేణ్ణాతం మధురం పాండురం గురు.
- శిలాజం పాండురోగఘ్నం విశేషా త్పిత్రోగజిత్ 209
తామ్రగర్భ గిరేణ్ణాతం వీలవర్ణం ఘనంగురు.
- శిలాజం కఫనాతఘ్నం తీక్ష్ణేక్షణం దీపనం పరమ్ 210
వహ్నా త్పిప్లవం భవేద్య త్తల్లింగాకారు హ్యభూమకమ్.
- సలిలే ప్యవలీనం చ తత్పిద్యం హి శిలాజమ 2.1
గోమూత్ర గంధకృష్ణం గుగ్గులుకాథం సశర్కరం మృత్సైమ్
- స్నిగ్ధ మనఘ్న కషాయం మృదు గురు చ శిలాజమ శ్రేష్ఠమ్. 212
- సర్వం చ త్పిత్రకటుకం స్వాదు నాన్యుష్ట శీతలమ్.
- వృష్యం త్రిదోషజి ద్భేది చక్షుష్యం చ రసాయనమ్ 218
క్షయ శోఫోదరాకృగ్నం మేహమూత్ర గ్రహపహమ్.
- నూనం సజ్వరపాండు శోఫ శమనం మేహగ్నిమాన్యాపహం 214
మేదశ్చేదకరం చ యక్ష్యశమనం మూలాయజౌన్మూలనమ్
- గుల్మస్తీహా వినాశనం జకరవ్యాచూలఘ్న మూమాఘహం
- సర్వత్వగ్దనాశనం కిమపరం దేహే చ లోహే హితమ్.
- రసోపరస సూతేంద్ర రత్న లోహేఘ్న యే గుణాః 215
వసంతి తే శిలాధాతో జరామృత్యు జగీవయా.

భూనాగః

- భూనాగః క్షీతినాగశ్చ భూలతా రక్తజాతుకః 216
క్షీతిజః క్షీతిజంతుశ్చ విషఘ్నో రక్తతుండకః.
- యాసాం ఛేదేన రక్తం ప్రభవతి సతతం ప్రాయశో రక్తభూమా 217
సంగ్రాహ్యో భూలతా స్తా విషహర ధనదం పాతయే త్తాసు సర్వమ్
- తద్వ్యక్త్యా పారజేంద్రశ్చరతి యది సము సారణాయం తయోగైః
- బద్ధోయం శోటివేధి సమరవిరజతే (ధతు) యోజయే ద్భాస్కరే

భూనాగ సత్వస్య గుణాః

- సత్వం భూనాగజం క్షేత్రల యత్ రాక్షస మృత్యుజిత్ 218
సర్వవశ్యకరం సర్వరోగఘ్నం చ రసాయనమ్.

రసేంద్రే జారణా కర్మ జాతం ణోటివేధకృత్
సువర్ణాదీని లోహాని రక్తాని గ్రసతి క్షణాత్. 219

భూనాగ సత్వ పాతనమ్

ప్రథమః ప్రకారః

రక్తభూజాత భూనాగమృత్తికాం ఘోలయే జ్వలైః
యావత్సత్వావశేషం స్యా ఛ్లాతసత్వం త దేవ హి. 220

మిత్రపంచకయుక్తం తన్మాషాయాం ధమయే ద్వైశమ్
నిర్భిద్య మూషాం తత్సత్వం గృహీత్వా క్షిప్తకం పునః 221

ఏవం త్రివారం ధమానా త్సత్వశేషం సమాహరేత్.

ద్వితీయ ప్రకారః

భూనాగమృత్తికాం భాంజే భూనాగైస్సహ నిషీపేత్. 222

షణ్మాసాంతం సమాంతం వా జ్వలై స్సింహే న్మృశుశ్మశుః
అస్య సత్వం విభాసేన గృహీయూ ద్భ్రాసత్వవత్. 223

తృతీయ ప్రకారః

రక్తభూమిజ భూనాగాం పంజరస్థేన బర్హిణా
భక్షయేత్తు శరత్కాలే నిత్యం తస్మల మాహరేత్. 224

లాటౌ సర్జ రస స్సర్జీ గుగ్గులు ర్మిత్రపంచకమ్
ఊర్ధ్వా తౌరాశ్చ పటవో నీలసర్పే (వై) ంద గోపకౌ. 225

మస్త్యశ్చ నీలసరటః కూర్వపుష్టం శశాస్థి చ
మాషీకం శిఖ (శంఖ) మథ్థం చ సర్వాంశం బర్హిణోమలమ్.

సర్వం నిషీద్య మూషాయాం ధమే త్త్రతాగ్నినా దృశమ్
నిర్భిద్య మూషాం తత్సత్వం గృహీత్వా క్షిప్తకం పునః

ఏవం త్రివారధమానా త్సత్వశేషం సమాహరేత్.

హరి ద్రా శ్మా

హరిద్రాశ్మా నిశాగ్రావః పీతాంగః పీతక (ఘ) ర్షణః.
తత్సత్వకం సితం స్వల్లం శ్రీశేష్టం రసరసాయనే

త నం ద కం దః

అ గ్ని జా రః

అగ్నిజారోగ్ని నిర్యాసో క్యగ్నిగోగ్నిజ స్మృతః.
 బడబాగ్నిమలో జ్ఞేయో జరాయశ్చర్లవోద్భవః
 అగ్నిజ్వాలోగ్నిజారశ్చ ప్రోక్తస్సింధుస్థవో దశః.
 సాముద్రస్యాగ్నివత్రస్య జరాయ ర్పహి రుజ్జుతః
 సంశుషో- భానుతాపేన సోగ్నిజార ఇతి స్మృతః. 231

జారాభం దహతి స్వర్ణా త్పిచ్చిలం సాగరోద్భవమ్
 జరాయ స్త చ్చతుర్వర్ణం శ్రేష్ఠం తేషు సలోహితమ్. 232

అ గ్ని జా ర స్య గు ణాః

స్యాదగ్నిజారః కటుకోష్ఠవీర్యః తుందామయఘ్నుః కఫవాలహరీ !
 పిత్రక్షదః శోణిత సన్నిపాత శూలాది వాతామయ నాశకశ్చ. 233
 అగ్నిజార శ్రీదోషఘోషధనుర్వాతాది వాలసుత్
 ముర్ధనో రసవీర్యస్య దీపనో జారణస్తథా.

ఖ ర్ప రీ (ర స క మ్)

ఖర్పరీ రసకం తుత్థ ఖర్పర్యమృత సంభవా
 రసకో ద్వివిధః ప్రోక్తో దర్పరః కారవేల్లకః. 235

సదంశో (దలో) దర్పరః ప్రోక్తో నిర్దంశః (ర్దలః) కారవేల్లకః
 సత్వపాతే శుభః పూర్వో ద్వితీయ శ్చౌషధాదిషు. 236

ఘనసత్వనిభం బాహ్యే శుభం హరిద్రత్రతః
 అచ్చం ఖర్పరవ త్తుత్థిం ఉత్తమం (స్యాత్పి) సతోదరమ్. 237

ఖ ర్ప ర్యా గు ణాః

రసక స్సర్వదోషఘ్నుః కఫ పిత్ర వినాశనః
 చతురోగ ఘ్నుఘ్నుశ్చ లోహ పారద రంజనః. 238

నాగార్జునేన నిర్దిష్టా రసస్య (శ్చ) రసకాశుభో
 శ్రేష్ఠా సిద్ధరసా భ్యాతా దేహలోహకకా పరా. 239

రసశ్చ రసకశ్చౌభా యేనాగ్నిసహనా కృతే
 దేహలోహమయీం సిద్ధిం దాస్యతస్తు న సంకయః. 240

ఖర్పరీ సత్వ పాతనమ్

జయంతీ త్రిఫలాచూర్ణం వారిద్రా గుడ టంకణమ్
చ దాంశం రసకస్యేదం పిష్ట్యా మూషాః ప్రలేపయేత్. 241

నలికాసంపుటం బఢ్యా శోషయే దాతపే ఖరే!
గ్రాహ్లాం పాతాలయంత్రేణ సత్వం ధ్మాతే పుటధవా. 242

ఖర్పరీ కుద్దిః

రజస్వలా రజోమూత్రై రసకం భావయే ద్దినమ్
తై రేవ దినమేకం తు మర్దయే చ్చుద్దిమాపుయాత్. 243

మయూర తుత్తమ్

మయూరతుత్తం తుత్తం చ నీలాశ్మా తామ్రభస్మ చ
మయూర గ్రీవకం త్వేదనాశనం సస్యకం ప్రియే! 244

మయూర గ్రీవపంకాశం ఘృష్టే గోక్షిరసన్నిభమ్
అప్పు చ ప్లవతే షీప్త మేత న్మాయూర తుత్తకమ్. 245

అభవా శుకపిచ్చాభ మంతః కాంచనబింబుభిః
అంకితం ఘర్షయేత్తుత్త మాయసే చాన్లుసంయుతే. 246

భవే దయస్తామ్రనిభం యే తన్మాయూర తుత్తకమ్
మయూర తుత్త కుద్దిః

విష్ణయా మ్థయేత్తుత్తం మూర్ఛ రక కపోతయోః. 247

దశాంశం టంకణం దత్వా పాచ్యం మృదుపుటే తతః
పుటం దధ్వా పుటం డ్రేదే దేయం తుత్తివిశుద్ధయే. 248

మయూర తుత్త సత్వ పాతనమ్

తుత్తం చ టంకణం చైవ తుల్యం శ్లేష్మం విమర్దయేత్
మూషాయాం తం వినిశీష్య రుధ్వా తీవ్రాగ్నినా ధమేత్. 249

ఇంద్రగోపనిభం సత్వం తతశ్చేవ న సంశయః
మయూర తుత్త స్య గుణాః

తుత్తం కటు కషాయోష్ణం శ్విత్ర నేత్రామయాపహమ్. 250

విషదోషేఘ సర్వేఘ ప్రశస్తం కాంతికారకమ్

కంకుష్ఠమ్

కంకుష్ఠం కాకకుష్ఠంచ రేచకం రాగదాయకమ్ 251

కంకుష్ఠం చ ద్విధా ప్రోక్తం హేమతారాత్మకం రథా
వ్రణజంతు జ్వరఘ్నం చ శూలోదావర్త గల్బుహృత్. 252

గిరిపిందూరమ్

మహాగిరిఘ చాల్లో (ప్రా) వ (వీ) హామాణాంత స్థితో రసః
శుష్కం శోణస్య నిర్దిష్టో గిరిపిందూర వజ్జయా. 253

త్రిదోష శమనం భేది రసబంధనకారకమ్
దేహ లోహకరం నే త్యం గి. పిందూర మిరితమ్. 254

టంకణమ్

టంకణం టంకణఘోరో రసఘోరో రసాధికః 255

లోహద్రావీ రసధృశ్చ సుఖాగో రంగదశ్చ సః.
మూలతీతీర సంభూతః ఘోరశ్లేష్టో నవాహ్వయః
అశ్మశీ మతిసారం చ నిహన్యాస్తావరం విషమ్. 256

రససిద్ధికరః ప్రోక్తో నాగార్జున పురస్సరైః

కంపిల్లకః

ఇష్టచూర్ణస్య సంకాశశ్చంద్రికాశ్శీతి రేచకః. 257

సౌరాష్ట్ర) దేశఖనిజస్స హి కంపిల్లకో మః
పీత్తవ్రణాధ్మాన విబంధనఘ్నః శ్లేష్మోదరాత్తి ప్రాణుల్యహారీ
మూలామశూల జ్వరశోభహారీ కంపిల్లకో రిచ్య ములాపహారీ. 258

వత్సనాథిః

ఉత్పాత్యాది విషస్యాదా కథితం హి రసాయనమ్.
అమృతం స్యాద్వత్సనాథా విషముగ్రం మహాపథమ్
గరలం మరణం నాగస్తోకకం ప్రాణహారకమ్. 260

సర్వకుష్ఠహరం ప్రోక్తం సర్వవ్యాధి వినాశనమ్
సన్నిపాతాది రోగాణాం వినివృత్తికరం ప్రియే. 261

కా సీ స మ్

కాసీసం ధాతుకాసీసం కేసరం హంపలోభశమ్
శోధనం పాంశుకాసీసం శుభ్రం సత్వాహ్వాయం మతమ్. 262

కాసీసం త్రివిధం శుభ్రం కృష్ణం పీతమితి స్మృతమ్
కాసీసం పుష్పకాసీసం హీరకాసీస మిత్యథ. 263

పీతం కృష్ణం సితం రక్తం చతుర్థేతి పరే జగుః
కాసీసముష్ణం సతౌర కషాయాష్ణుం సతిక్తకమ్. 264

వారణ్ణేష్మ ప్రశమనం చక్షుష్ణం రంజకం పరమ్
మూత్ర కృచ్ఛాశ్శ్రీకుష్ఠ కంఠావ్రణ విషాపహమ్. 265

గౌ రీ పా షా ణ కః

గౌరీ పాషాణకః పీతో వ్యక్త దేహశ్చ చూర్ణకః
రసబంధకర సిగ్ధా దోషఘ్నో రసవీర్యకృత్. 266

తు వ రీ ఫ ట కీ చ

భూమిస్తువరికా పుల్లనువరీ రంజకా షీతిః
చిత్ర భూశ్చీవకారశ్చ మంజిష్ఠారాగ దాయినీ. 267

భగస్తు ఫటకీ దుగ్ధపాషాణో నేత్రరోగహా
కర్మూరాఖ్య శిలాధాతుర్మంజిష్ఠారాగ రంజకః. 268

పో దా ర శ్చ ం గీ ||

సదలం పీతవర్ణం చ ధవేష్ట్యైర మండలే
అర్జునస్య గిరీః పార్శ్వే జాతం పోదారశ్చంగకమ్. 269

సీసవర్ణం మనుష్టేష్మకేమనం పుంగదాపహమ్
రసబంధనము త్కృష్ణం కేశరం జనముత్తమమ్. 270

సి ం ధూ ర మ్

సింధూర నాగగర్భే
సై మంతిక వీరపాంసు నాగభవమ్
రక్తం చ నాగరేణుః

గణపతి భూషా సురంగం ఇత్యాఖ్యా. 271

సౌభాగ్యం వైవ శృంగారం మంగల్యమరణా రణః
సిందూరం కటుకం తిక్తముష్ణం వ్రణవిరోధణమ్. 272

కిలాస విషకందూతి విషపర్పకమనం పరమ్
హింకలే యే గుణాస్సంతి తే గుణాస్తిమురౌ ప్రీయే. 273

ర సాం జ న మ్

రసాంజనం రసోద్భూతం రసగర్భం రసాగ్రజమ్
రీత్యాం తు ధామ్యమానాయాం తతిక్లిష్టం తు రసాంజనమ్. 274

తదభావే తు కర్తవ్యం దార్ద్ర్యాక్యాభ సముద్భవమ్
కృతకం బాలభైషజ్యం దార్ద్ర్యాక్యాభోద్భవం తథా. 275

దార్ద్ర్యాక్యాభవం కంఠ(వంఠ్యం) వికాసి తీప్తచుష్ణీ యత్
త ద్రసాంజనముద్దిష్టం కషాయం కటు తిక్తకమ్. 276

కించిదుష్టం కఫహారం ఛేదనం లేఖనం లఘు
రక్తప్రీత ప్రళసం నేత్రలోగవినివినమ్. 277

రసాంజనం తార్ద్ర్య శైలం శ్లేయం వర్షంజనం తథా
రసనాథం చాగ్నిసారం ద్వాదశాహ్వయకీర్తిరమ్. 278

నీ లాం జ న మ్

నీలం నీలాంజనం వైవ చక్షుష్యం వారిసంధవమ్
కపోతకం చ కాపోతం సంప్రోక్తం శక్రభూమిజమ్. 279

శీతం నీలాంజన ప్రోక్తం కటుతిక్తకషాయనమ్
చక్షుష్యం కఫనాశఘ్నం వివఘ్నం చ రసాయనమ్. 280

సౌ వీ రాం జ న మ్

సౌవీరమంజనమ్ సిగ్ధమవఘ్నష్టం శిలాశలే
అంజనాథంశిలారూపమే త చ్చేష్టయకృత్రిమమ్ 331

సౌవీరమంజనం వైవ రక్తప్రీతహారం హితమ్
విషహిఘ్నోగ్గఘ్నం వ్రణశోధనరోధణమ్ 382

ప్రో తోం జ న మ్

ప్రోత్థోం ప్రోతనదీధవం చ
ప్రోత్తోంజనం వారిధవం త థాన్యమ్

సావీరసారం చ కపోతసారం
వల్క్రికేర్షం మునిసమ్మితతాహమ్. 283

వల్క్రిక శిఖరాకారం భంగో నీలోత్పలన్యతిః
ఘర్షణే కైరిచ్చాయా ప్రోతోంజన విచంభవేత్. 284

ప్రోతోంజనం శీత కటుమాదుం క్రిమినాశనమ్
రసాయనమ్ రసే యోజ్యం స్తస్య వృద్ధికరం పఠమ్. 285

ప్రోతోంజనం హినుం స్నిగ్ధం తృప్తా హృస్వాదు లేఖంమ్
నేత్ర్యం హిధ్మావమిచ్చర్షికఫవిత్రా ప్రోషనుత్. 286

అ హి పే న మ్

శ్రాంత్య ముఖనాత్కోభాద్వాసుకేర్షవనోత్థితాః
ద్వీపాంతరే పఠంతి స్మ సవిమాప్సేనబిందమా. 287

యత్ర యత్ర పఠంతి పృ ప్రయాథా గుల్మయాపతః
తేషు జాతం తు నిరాశేసమ్యవం వృవతే జనాః. 288

చతుర్విధమఫేనం స్యాజ్జరణం మారణం తథా
ధారణం సారణం చైవ కమాద్వక్యైమి లక్షణమ్ 289

శ్వేతం తు జారణం ప్రోక్తం కృష్ణావర్ణం తు మారణమ్
ధారణం పీతవర్ణం చ కర్పరం సారణం తథా. 290

జారణం జరయేదన్నం మారణం మృత్యుదాయకమ్
ధారణం చ నయఃస్తంభం సారణం మలసారకమ్. 291

అఫేనం సన్నిచాతఘ్నం వృష్యం బల్యం చ మో హదమ్
గ్రహణీమతిసారం చ నాశయేత్క్షండతామసి. 292

పుష్పాం జ న మ్

పుష్పాంజనం పుష్పకేతుః కాస్తుభః కుసుమాంజనమ్
రీతికం రీతికుసుమం రీతిపుష్పం చ పుష్పకమ్. 293

పుష్పాంజనం హితం ప్రోక్తం పీత్తిహికాప్రదాహనుత్
నాశయే ద్విషకాసార్తి సర్వనేత్రామయాపహమ్. 294

శంఖః క్షుద్రశంఖశ్చ

శంఖోద్ధవభవః కంబుర్జః పావనధ్వనిః
కుటిలోంతర్మహానాదః శ్వేతవీరస్సునాదకః. 295

సస్వనో దీర్ఘనాదశ్చ బహునాదో హరపీయః.
క్షుల్లకః క్షుద్రశంఖ స్వాచ్ఛంబూకో నఖశంఖకః. 295

శంఖః కటురసశ్చేతః పుష్టివీర్యబలం పదంః
గుల్మకూలకఫశ్వాసనాశకో విషదోషహః. 297

క్షుల్లకః కటుకః స్నిగ్ధకృష్ణాల్పహారీ చ దీపవః

శుక్తిః

శుక్తిర్ముక్తాప్రసూశ్చైవ మహాశుక్తిశ్చ శుక్తికా 298

ముక్తాస్ఫట ప్రాతికస్తు మాక్తికస్పష్ట చ సా
క్షేయా మాక్తికసూశ్చైవ ముక్తామాకా తథా స్మృతా. 299

ముక్తా శుక్తిః కటుస్నిగ్ధా శ్వాస హృదోగహారిణీ
కూల్ప్రశమనీ రుచ్యా మధురా దీపనీ హరా. 300

జలశుక్తిః

జలశుక్తిః క్షుద్రశుక్తిః క్రిమిసుస్ఫుటికా చ సా 301

జలశుక్తిః కటుస్నిగ్ధా దీపనీ గుల్మకూలమత్.
తథా విషహరా రుచ్యా పాచనీ బలదాయినీ

కపర్దః

కపర్దణో వరాటశ్చ కపర్దశ్చ వరాటికా. 302

చరాచరశ్చణో వణ్యో బాలక్రీడనకశ్చ సః
వీతాభా గంధిలా పృష్ఠే దీర్ఘపుత్రా వరాటికా. 303

రసవై ద్వైర్వినిర్దిష్టా సా చరాచరపంజ్జకా
సార్థవిష్క-భరా శ్రేష్ఠా నిష్క-భరా చ మధ్యమా. 304

పాదోపవిష్క-భారా చ కనిష్ఠా పరికీర్తితా 305

పరిణామాది కూలఘ్ని గ్రహణీతయ నాశనం.

కటుష్ఠా దీపనీ వృష్యా నేత్ర్యా వాతకఫా పహా
రసేంద్రజారణే ప్రోక్తా చిద్రవ్యేషు శస్యతే. 306

తదన్యే పుంవరాటాస్యర్ధుర వశ్శ్చేష్య పితృలాః
కపర్ధః కటుతిక్తోష్ఠః కర్ణశూల వ్రణాపహః. 307

గుల్మశూలా మయఘ్నుశ్చ నేత్రదోష నికృంతనః
సాబుణిః (సర్వజైరః) 308

సర్వఘోరో బహుఘోరస్సమూహః ఘోర సాబుణిః.
స్తోమఘోరో మహఘోరో మూలిః ఘోరమేలః 309

సర్వఘోర మతిఘోరం చక్షుష్యం వస్త్రీశోధనమ్.
ఉదావర్తక్రిమిఘ్నుం చ చిదవద్యత్రు శోధనమ్ 309

స ప సా రః

కరీరపీలు క్యాపీఘ్ను పచ్యమానేష్ట శోధనః. 310

ఘోరోహా నవసారస్యాచ్ఛూలి కాలవణాభిదః
రసేంద్రజారణం లోహద్రావణం జఠరాగ్నికృత్. 311

గుల్మస్తీహాస్య శోషఘ్నుం భుక్తమాంసాది జారణమ్
సౌ రా ష్ఠ్రి 312

గోపితైవ శతం వారాం సౌరాష్ఠ్రిం భావయేత్తతః.
ధమిత్వా పాతయేత్సర్వం క్రామణం చాతి గుహ్యకమ్ 312

ఆ టు పా షా ణః

మూఘకష్యాభిధా పూర్వం పాషాణస్యాభిధా తతః. 313

ఆఘపాషాణ నామాయం లోహసంకర కాతకః
ఆఘగ్రాహ సరో రూక్షో నమిశీత జ్వరాపహః. 314

తారకర్మణి సంపూజ్యో మేదో చుర్మాస కృంతనః
స ర్జ ర సః 315

రాలస్సర్జరసశ్చైవ యుక్తఘోహాగ్ని వల్లిభః
దేవేష్టస్సాల నిర్యాసస్సుర భిర్భూష వల్లిభః 315

రాలస్తు పంచధా ప్రోక్తో రక్తః పీతస్సో సితః. 316

నానావర్ణశ్చ విజ్ఞేయః కృష్ణస్తేషు గుణోత్తరః
 రాలస్తు శిశిరస్నిగ్ధః కషాయస్తీక్ష్ణో రసః
 వాతపిత్తహర స్ఫోటకండా త్రివణ నాసవః

317

గు గ్గు యః

దానవేంద్ర విజితాంభురా సురాన్
 భ్రష్టకాంతి ధృతిధైర్య తేజసః
 వీర్య విష్ణురమ్భుతం కిలాస్పజల్

318

గుగ్గులం బలవపుర్ణయప్రదమ్
 మనుభూమిషు జాయంతే ప్రాయశః పురాపాదపః

319

భానోర్మయూభైస్సంశస్తా గ్రీష్మే ముంచంతి గుగ్గులుమ్
 గుగ్గులుః పంచభా ప్రోక్తో మహిషాక్షశ్చ నీలకః

320

పద్మస్తు కుముదశ్చైవ సువర్ణః పంచమః వ్రీయే
 మహిషాక్షశ్చ నీలశ్చ దంతినాం గుణదాయకా

321

వాజినాం కుముదః పద్మో నరాణాం స్వర్ణవర్ణః
 యేరండబీజతైలే వా తిలతై వేధనా శ్శుతే

322

పంచతిక్తశ్శుతైః క్యాధైః శుద్ధిం కుర్యాత్సు గుగ్గులమ్
 దోలాయంత్రే పంచైవద్యావన్నిర్మలతా భవేత్

323

యేవం విశుద్ధం సంగ్రాహ్యం తత్తద్వ్యోగేషు యోజయేత్
 పిటకాగండమాలాద్యా నశ్యంతి చ ముగ్ధదాః

324

య వ శ్చ రః

యవశ్చోమృతః షాణ్డో యవశో యవశూకజః
 యవశూకో యవాహ్యశ్చ యవశాణ్డో యవారు (X)జః

325

యవశ్చోరః కటుష్ణశ్చ కశవాలోదరాద్రినుత్
 ఆమశూలాశ్శరీ కృచ్ఛవిషదోషహరః పఠః

326

స ర్ష జ్జ రః

సర్షః శ్చోరస్పర్షికశ్చ శ్చోరస్పర్షీ సువర్ణిం
 సర్షికః కటురూక్షశ్చ తీక్ష్ణీ వాతకఫాద్రినుత్

327

గుల్మానాపావవిధ్యశ్చ మేహజాతరోగహృత్

లవణజైరః

లోణారం లవణోర్థం లవణాసురం చ లవణమేదశ్చ. 328

జతు(ల)జం లవణాఘోరం లవణం చ లవణఘోరం చ
లోణకఘోరమక్యూష్ణం తీక్ష్ణం పిత్తప్రవృద్ధిదమ్. 329

ఘోరం లవణమీషచ్చ వాతగుల్మాదిశూలనుత్

వజ్రకజైరః

వజ్రకం వజ్రకఘోరం ఘోరశ్రేష్ఠం విచారకమ్. 330

సారం చందనసారం చ ధూమోష్ణం ధూమజం గజాః
వజ్రకఘోరమక్యూష్ణం తీక్ష్ణం ఘోరం చ రోధనమ్. 331

గుల్మోదరాత్తి విష్టం భశూలత్రశమనం పరమ్

సాముద్రలవణమ్

సాముద్రకం తు సాముద్రం సాముద్రలవణం శివమ్. 332

సాముద్రం లఘు హృద్యం చ వారితాస్పృశ్యపిత్తలమ్
విదాహి కఫవారధ్యం దీపనం రుచి కృత్ప్రియమ్ 333

సైంధవమ్

సైంధవం స్యాద్ద్వీతశివం నాచేయం సింధుజం శివమ్
శుద్ధం శివాత్మకం పథ్యం మాణిమంధం నవాభిధమ్. 334

సైంధవం లవణం వృష్యం చకుష్యం దీపనం రుచి
పూతం నస్యా త్రిదోషఘ్నం వ్రణదోష విబంధజత్. 335

సైంధవం ద్వివిధం జ్ఞేయం సితం రక్తమితి క్రమాత్
రసవీర్య విపాకేషు గుణాధ్యం పూతనం సితమ్. 336

కాచలవణమ్

సీలకాచోద్భవం కాచతి (సీ) లకం వైవ (కాచ) సంభవమ్
కాకసావర్చలం కాచలవణం సాశ్యజం స్మృతమ్. 337

కాచోర్థం హృద్యగంధం చ తత్కాలవణం తథా
కురువిందం కాచమలం కతినుం చ చతుర్థక. 338

అ నం ద కం దః

కాచాఖ్యం లవణం రుచ్యయీ మత్తారం సపిత్తలమ్ 339
వాహదం కఫనాశిఘ్నం దీపనం గుల్మశూలహృత్

విడలవణమ్

విడం చ విడకం ఖండం కృతకౌరం చ అసురమ్ 340
సుపాక్యం లవణం ఖండం ధూర్తం కృత్రిమం దశ

విడముష్ణం సలవణం దీపనం వాతనాశనమ్ 341
రుచ్యం చా జీర్ణశూలఘ్నం గుల్మమోచన శనమ్

సౌవర్చల లవణమ్

సౌవర్చలం చ రుచక తిలకం హృద్య గంధకమ్ 342
అక్షం చ కృష్ణలవణం రుచ్యం కోద్రవిః తథా

సౌవర్చలం లఘు కౌరం కటూష్ణం గుల్మశూలహృత్ 343
ఊర్ధ్వ వాతామశూలాత్రివిబంధా రోచకం జయేత్

అమ్లవేతసః

అమ్లొమ్లవేతసో వేదీ రసామ్లొ వేతవేతసః 344
వేతసార శ్చామ్ల సారశ్చారవేదీ చ వేదకః

నీలశ్చ భేదనో భేదీ రాజామ్లశ్చామ్లభేదనః 345
అమ్లాంకుశో రక్తసారః ఫలామ్లశ్చామ్ల నాయకః

సహ సవేదీ వీరామ్లొ గుల్మకేతుర్లరాక్షీధా 346
శంఖమాంసాద్విదావీ శ్యాద్విధా వైవామ్లవేతసః

అమ్లవేతసమత్యమ్లం కషాయోమ్లమవాతజిత 347
కఫారశ్చస్పమగుల్మాయమరోచకపారిం పంమ్

కాచః

కాచస్తుపారసారశ్చ రసభోలుమలాపహః 348
కృంగారీ చాభధారీ చ సర్వనేత్రామయాపహః

చ గ ణ మ్

పిష్టకం ఛగణశ్చాణమత్సలం చ వనోత్పలమ్ 349
కరిండ్లోపలశాతీ చ వరటీ ఛగణాభిధా

రసలోహదోషహరి భ్యాతం తద్భస్మ దురితసంహృతయే

అం గ రాః

శిఖతాః సావరోచ్చిష్టా అంగారాః శోలిశా మతాః 350

కోకిలాశ్చేతి చాంగారా నిర్వాణాః పయసా వినా

సి క తా

సికతా ప్రవాహజవితా సిక్తా సానీయచూర్ణకా సూక్ష్మా 351

సా వాలుకా శ్రమఘ్ని సంసేకా త్పన్నిపాతి ఘ్ని

ఉపరసానాం శోధనమ్

కాసీసం భావయే ద్ధక్ష్మ దినం జంబీరిజై ర్ద్రిజైః 352

శుభ్యతే టంకణం కై (గ) రీ కంకుష్ఠంచ చ వరాటికా

శంఖం నీలాంజనం చైవ పుంక శోధ్యం దితే దితే 353

గోదుష్టశ్రీ ఫలాక్వాతై ర్భ్రుంగదానై శ్శిలాజతు

మర్దయే దాయసే పాతే దినైకం తచ్చ శుభ్యతి 354

మేషీకీ రేణ దరదమస్తువర్తైశ్చ భావితమ్

సప్తవారం ప్రయత్నేన శుద్ధిచూయాతి సిశ్పయమ్ 355

సూర్యావర్తం వజ్రకండం కదిలీ దేవదాలికా

శిక్షుః శోశాలకీ వంధ్యా కా మాచీచ వాలుకా 356

అసామేక రసేనైవ త్రికౌరైర్వజ్రైస్సహ

భావయేదస్తు వర్తైశ్చ దినమేకం ప్రయత్నైః 357

సావీరం కాంతపామాణః శుద్ధా భూనాగమృత్తికా

సర్వే ఉపరసాశ్చాః పుంకాశ్యం దినం దినమ్ 358

తతః పాచ్యం చ త్తదానైర్దోలాయంతే దినం సుధీః

శుభ్యంతే నాత్ర సం దేహస్పర్శే ఉపరసాః పుంకన్ 359

పువర్షవామేఘనాదకపిజ బీర తింగకైః

అగస్త్రీ పుష్పకమదయవచించాస్తువేతసైః 360

వనసూరణ భూధా త్రిమండూతీకంవీత్కైః

కారవల్లీ వీరకండంకైః శమీఘనైః 361

మేషశృంగిశకవసాశత్ర వారుణీ టంకశైః 362
 తైలమప్యవసావ్యోష ద్రవైశ్చైస్సకాంజ్యైః
 యోతైస్సమస్తై ర్వ్యపైర్వా షోలాయం శ్రే దినత్రయమ్ 363
 అభి ప్రతాద్యుపరసాంశుద్ధిహేతోః ప్రపాచయేత్
 ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకంఠే క్రియా కరణవిశ్రాంకౌ
 ప్రథమోల్లాసః

ద్వితీయ ఉల్లాసః
 సువర్ణమ్

శ్రీభైరవ :-

స్వర్ణాది సర్వలోహనాముత్పత్యాద్విక్రియం భవే
 స్వర్ణం సువర్ణ కవళోజ్వల కాంచనాని
 కల్యాణహాటక హిరణ్య మనోహరాణి
 గాంగేయ గైరిక మహా రజతాగ్ని వీర్య 1
 గుక్కాని హేమత పనీయక భాస్వరాణి
 జాంబూన దాష్టాపనజాతరూప - వీంజన చామీకర కర్పూరాణి
 కార్తస్వరాపింజర వర్ణభూరి తేజాంసి దీప్తామలదీపి (వీర) కాని 2
 మంగల్య పామేరవశాతకుంభ - శృంగార చంద్రా రజజాంబనాని
 ఆగ్నేయనిమాగ్ని శిఖాని చేతి నత్రాభి నిర్ధారిత హేమనామ 3

[సువర్ణ భేదాః]

ప్రాకృతం సిహజం వహ్నిసంభూతం భనిసంభవమ్ 4
 రసేంద్రవేద్య సంజాతం స్వర్ణం పంచవిధం స్మృతమ్ 5
 బ్రహ్మాండం సంవృతం యేన రజోగుణభువా భు
 త్రాప్తాకృత మితి ప్రోక్తం దేనానామపి దుర్లభమ్ 6
 బ్రహ్మ యేనావృతో జాతస్సువర్ణం సహజం హి తత్
 విస్ఫుష్టమగ్నినా శ్చైవం తేజః వీరం సుదుస్సుహమ్ 7
 అథా తస్వర్ణం తదుద్దిష్టం సువర్ణం వహ్నిసంభవమ్
 యేత తస్వర్ణత్రయం దివ్యం వస్తేష్టాడశభిర్యుతమ్ 8
 ధానినా దేవ తతు-ర్యాచ్చ కీరమజరామయమ్

గిరిగాం ఖనిసంభూతం తస్వర్ణం ఖనిజం స్మృతమ్
 తచ్చతుర్దశవర్ణాభ్యం భవీతం స్వరోగ్హృత్ 9
 రసేంద్ర వేధసంభూతం తద్వేధజముదాహృతమ్
 రాయనం మహాశ్రేష్ఠం పవిత్రం వేధజం హీ తత్ 10
 రక్తాభం పీతవర్ణం చ ద్వివిధం కాంచనం భవేత్

[గ్రాహ్యగ్రాహ్య సువర్ణ స్వరూపమ్]

దాహీ రక్తం సితం ఛేదే నికషే కుంకుమప్రభమ్ 11
 గురు స్నిగ్ధం మృదు స్వచ్ఛం నిర్దలం రక్తపీతకమ్
 హేమ షోడశవర్ణాభ్యం శస్యతే దేహలోహయోః 2
 శ్వేతాంగం కఠినం రూక్షం నివర్ణం సమలం దలమ్
 దాహీ శ్వేతాసితం శ్వేతం నికషే లఘు చ ప్రతేత్ 13
 స శుద్ధం స మృతం స్వర్ణం రోగవర్ణం కరోతి చ
 సౌఖ్యం వీర్యం బలం హంతి తస్మాచ్ఛుద్ధిరుదీర్యతే 14

సువర్ణ కుడి:

వల్మీకమ్మృత్తికా ధూమం గైరికం చేష్టకా పటు
 ఇత్యేతే మృత్తికాః పంచ జంబీరై ర్వారనాలకైః 15
 పిష్ట్యా లింపే తస్వర్ణపత్రం భస్మచ్ఛనం తు కర్పకే
 యావద్రవం పుటం తావత్కుర్యాత్తేవ విశుద్ధతి 16
 మృత్తికాం మాతులుంగాష్టైః పంచవాసర భావితామ్
 ప్రథస్య లవణం హేమ శోధయేత్పుట చాకతః 17
 తావయేన్నాకులుం గాష్టైస్త్రై దినం పంచమృత్తికామ్
 సైంధవం భూమి (ఘూను) భస్మాభిః పిష్ట్యర్ణం శుద్ధతిపూర్వవత్ 18
 తైలే తక్రే గవాం మూత్రే హ్యోరనాలే కులుత్థకే
 క్రమాన్నిషే చయే త్రిప్తం సప్తవారం ద్రవైర్ద్రవైః 19
 స్వర్ణాది లోహపాత్రాణాం శుద్ధిరేషా ప్రశస్యతే
 ద్రావికౌ నాగవంగౌ చ తద్వత్స్పించే ద్విశుద్ధయే 20
 సువర్ణం ధా (క) లయేస్పూర్ణం కాంచనా రోద్భవే రిసే
 సప్తవారం తతః కర్మయోగ్యం హేమ భవేద్భవమ్ 21

సువర్ణభస్మ

[ప్రథమ ప్రకారం]

నాగచూర్ణం శిలాయుక్తం వశ్రశీర సమన్వితమ్ 22
లేపనాత్పుట యోగాచ్చ హేమపత్రాణి లేపయేత్

మృతం నాగం సుహీక్షిరై రథవాష్టేన కేసచిత్ 23
పిష్ట్యా లేప్యం స్వర్ణపత్రం దుధ్యా గజపుటే పచేత్

ఆదాయ పేపయేదష్టే మృతనాగం చాష్టమాంశకమ్ 24
పచేద్దజ పుటే దుధ్యా పూర్వపన్నాగ సంయుతమ్

యేవం పునః పునః పాకాదష్టథా మ్రయతే ధృవమ్ 25
[ద్వితీయః ప్రకారం]

శుద్ధసూత సమం గంధం మాక్షికం చంసామ్లకైః 26
అష్టభిశ్చ పుష్పైర్దేమ మ్రయతే పూర్వవత్రియా

శుద్ధసూత సమం స్వర్ణం ఖల్వే కుర్యాచ్చ గోలకమ్ 27
[తృతీయః ప్రకారం]

ఉద్ధాహ్నో గంధకం దత్వా సర్వతుల్యం నిరుధ్య చ 28
త్రింశద్వనోత్పలైర్ద ద్యాత్పుటనేవం చతుర్థక

నిరుత్తం జాయతే భస్మ గంధం జేయం పునః పునః 29
[చతుర్థః ప్రకారం]

స్వర్ణమావర్త్య తోలైకం మాషైకం శుద్ధనాగకమ్ 30
క్షీప్త్వాదాయ తు తమాచర్ణం తత్తుల్యే గంధమాక్షికే

అష్టేన మథయేద్యానం దుధ్యా లఘు పుటే పచేత్ 31
గంధం పునః పునర్దేయం మ్రయతే దశభిః పుటైః

[పంచమః ప్రకారం] 32
[రసాదిభిః స్వర్ణమారణమ్]

హేమపత్రాణి కుర్వీత విలింపే దపభస్మనా 33
అష్టుష్టేన పుటయేద్దేమ నిర్జీవతాం పచేత్

అథవా తాప్యపుటితం స్వర్ణం గచ్చతి భస్మశామ్ 34
యద్వా మృతేన కరిణా శిలాయోగేన భస్మయేత్

అథవా మృత వశ్రశీర యోగస్యోకనిలేపమ్ 35

భస్మతాం యాశ్శ్యురస్తై రస్తైశ్చై వ్రవ మహారస్తైః
అన్లుపిస్తైర్విలిప్తం చ పుటితం యాతి భస్మతామ్

33

[పంచమః ప్రకారః]

స్వర్ణస్య ద్విగుణం ఘాతం యామమష్టేవ మర్దయేత్
ఆరోటం మాషీకం క్షీప్త్యా మూషాయాం స్వర్ణమల్యకమ్

34

త త్పృష్ఠే మర్దితం హేమ త త్పృష్ఠే శుద్ధమాషీకమ్
శేయం స్వర్ణసమం తచ్చ పృష్ఠే గంధం చ తత్పమమ్

35

సర్వం చ చూర్ణితం దద్వావృధ్వా మూషాం భమేవృశమ్
స్వభావ శీతలం నాహ్యం భస్మ తద్భాగపంచకమ్

36

లంకణం శ్వేతకాచం చ భాగ్నైకైకం పశేషయేత్
త్రితయం మధునాశ్వేన మేలకం గోలకీకృతమ్

37

ధాన్యా భస్మ చ భాగ్నైక మధ శ్శీర్ష్యం చ దాషయేత్
నిరుధ్య తద్దమేన్ద్రాళం మూషాయాం ఘటికాద్యయమ్

38

నిరుత్థం వాయుకే భస్మ తత్తద్వ్యోగేషు యోజయేత్

[షష్ఠః ప్రకారః]

హేమః పాదం మృతం సూతం పిష్టమష్టేన కేనచిత్
పక్షే లిప్త్యా పుటే సచ్యాదప్యభిర్మియతే ధృవమ్

39

శుద్ధానాం సర్వలోహానాం మాంశే గీతిరీదృశీః

40

[సప్తమః ప్రకారః]

శుద్ధ మాషీక భాగ్నైకం భాగం చారోట మాషీకమ్
ద్విభాగం సూతకం క్షీప్త్యా త్రయమష్టేన మర్దయేత్

41

భాగ్నైకం హేమవృతం చ లిప్త్యా చాష్టేన మర్దయేత్
తద్దోలం పాతనాయం తే హాకాద్యామ త్రయం పచేత్

42

ఇశ్వేనం బ్రుయతే స్వర్ణం నిరుత్థం చా త సంశయః

[అష్టమః ప్రకారః]

యవదించారజోవృషిభల్లాత్సైంధవశేవ చ
లిప్త్యా స్వర్ణస్య ప తాణి రుధ్వా గజపుటే పచేత్

43

తైర్ద్రవైః (కృతయా) పిష్ట్యా బ్రుయతే సప్తథా పుటైః

44

[నవమః ప్రకారః]

- పీఠకుంకుష్ఠి బుక్కాణా సావర్ణ్యలమపేషితమ్
- లిప్త్యా స్వర్ణస్య సౌతాణి మియతే సప్తభిః పుష్టైః 45
- సువర్ణస్య గుణాః
- సువర్ణం బృహణం సిద్ధం మధురం రససాకయోః
- విషదోషహరం శీతం సోమాయం సతిక్రమమ్ 46
- హృద్యం కాంతిప్రదం బల్యం సంపనం గురు లేఖనమ్
- బుద్ధి మేధాస్మృతికరం వణఘ్నం వాగ్విశుద్ధిదమ్ 47
- ఓయోన్నాద ప్రశమనం చక్షువ్యం వ రసాయనమ్
- త్రి దోషశమనం సామ్యనూయుష్యం దుచిరం శుచి 48
- ప్రజ్ఞా వీర్యస్వరకరమైశ్వర్యం భావణస్థవేత్
- ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకందే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ
- ద్వితీయోల్లాసః

తృతీయం ఉల్లాసః
రజతమ్

- శ్రీభైరవ :-
- కౌవ్యం శుభ్రం వసుశ్రేష్ఠం దుచిరం చంద్రలోహకమ్ 1
- రజతం తప్తరూప్యం చ చంద్రభూతిస్తు కౌవ్యకమ్
- కలధారం చ సాధం చ చంద్రహాసం చ తారకమ్

[రజత భేదాః]

- సహజం ఖనిసంజాతం కృత్రిమం చ త్రిభా మతమ్ 2
- రజతం పూర్వపూర్వం హి స్వగుణై రుత్తరోత్తరమ్ 3
- కైలాసాద్యద్రి సంభూతం సహజం రజతం భవేత్
- త త్సుప్తం హి మహావ్యాధి నాశనం దేహినాం భవేత్ 4
- హిమాచలాది కూటేషు యద్రూప్యం తాయతే హి తత్
- ఖనిజం క్షయితే త్తజ్జైః పరమం హి రసాయనమ్
- క్షీరామ సాదుకాన్యస్తం వంగం యద్రూప్యకాం గతమ్ 5
- తత్సాద్రూప్య మిత్యక్తం కృత్రిమం పర్వరోగనుత్
- [గ్రాహ్యో గ్రాహ్యో రజత స్వరూపమ్]
- ఘనం సిద్ధం గురు సిద్ధం దాహే ఛేదే సితక మృదు 6

వర్ణాభ్యం చంద్రవ త్స్వచ్ఛం దాహే ఛేనే సమప్రభమ్
 శంఖాభం మసృణం స్పృటరహితం రజతం శుభమ్ 7
 శాహే రక్తం చ కృష్ణం రూక్షం స్ఫుటం లఘు
 ఘోలాంగం కర్కశాంగం చ రజతం త్యాజ్యమప్రభా 8
 కఠినం కృశీమం రూక్షం వివర్ణం సమలం దలమ్
 దాహే ఛేదే ఘనే నష్టం మధ్యమం రజతం మఠమ్ 9
 కఠోతి తాపం విచ్ఛేదం క్షయం శుక్లబలాయుషామ్
 న శుద్ధం న మృతం తారం తస్మాచ్ఛుద్ధం చ మారయేత్ 10

రజత శుద్ధిః

నాగేన టంకణైవైవ దావితం శుద్ధి మృచ్ఛతి
 తారం త్రివారం నిశ్చేపం తైశ్చోక్తిష్యతీభవే 11
 తప్తం తప్తం తారపత్రం సేచయేచ్ఛుద్ధి మాపుయాత్
 విశాచ సంభవేయ ద్వాప్రేష్యేప్తం శుద్ధిమాపుయాత్ 12
 రజతం దోషనికృత్తం నాగోత్తర్ణం సమాహరేత్
 శ్వేతికంభోద్భవే నీరే ఛాలయే త్సప్త వారకాన్ 13

రజత భస్మ

[ప్రథమః ప్రకారః]

కురండ ముని ఘోష్టిసలిలై స్సంప్ర మర్దయేత్
 తారపత్రాణి లిప్తాని పుటయేచ్ఛ వనోత్పలైః 14
 మ్రియతే నాత్ర సంచేహః లిప్తం వా రసభస్మనా

[ద్వితీయః ప్రకారః]

అఘ్నవర్ణప్రిలిక్షేన పూర్వనత్పుట యోగః
 మ్రియతే 15

[తృతీయః ప్రకారః]

తాలకం సూతం వంగమఘ్నేన కేషయేత్
 తారపత్రాణి సంలిప్య పుటిత్వా భస్మతాం వయేత్ 16
 మ్రియతే గంధయోగాదై శ్వైరై వ్యష్టవేన విపత్యతే (మర్ద్య)తే

[చతుర్థః ప్రకారః]

స్నహీక్షైరైః పతేత్తాప్యం తారపత్రాణి లిపయేత్ 17

దుధ్యా గజపుట వక్త్యా పూర్వోక్తైః సాచయేత్సువః |
చ త్వాంశింశక్తుస్తు రేవం సచేత్తారం మృతం భవేత్ | 18

[వంచమః ప్రకారః]

భూధా త్రిం మాయీకం తుల్యం విప్పలీం శైంధవామ్ముక్తైః |
లిప్త్యా తారస్య ప్తాణి దుధ్యా సప్తపుటైః సచేత్ | 19

[వస్తమః ప్రకారః]

లికచ దవసూతాభ్యాం తారవిష్టి ప్రకల్పయేత్ |
దుధ్యాఘో గంధకం దత్వా మూషాగ క్షే నిదుర్య చ | 20

స్వేదయేద్వాణుకాయం తే దినమేకం దృడాగ్నినా |
స్వాంగశీతలతాం పిష్టి సాముతాలేన మర్దితమ్ | 21

పుట ద్వాదశవారాణి భస్మీభవతి రూప్యకమ్ |
[నవవస్తమః ప్రకారః]

మాయీకం చూర్ణణుంగామ్లు మర్దితం పుటితం వనైః |
త్రింశద్వాణే తత్తారం నిరుత్థం భస్మ జాయతే | 22

రాగస్యాత్సర్వలోహనాం పుటాధిక్యే న సంశయః |
[అష్టమః ప్రకారః]

తారపత్రం చతుర్భాగా భాగైకం కుంభ తాలకమ్ |
మర్ద్యం జంబీరశ్చర్దావైస్తార ప్తాణి శేవయేత్ | 23

శోషయేదంధయేత్తం చ త్రింశ ద్వనోత్పలైః పుటేత్ |
చతుర్దశ పుటై రేవం నిరుత్థం మ్రుయతే ధృవమ్ | 24

[నవవస్తమః ప్రకారం]

కాప్యపత్రం చతుర్భాగా భాగైకం మృతవంగుమ్ |
అభవా గంధభాగైకం శేమ్బం జంబీర పేషితైః | 25

దుధ్యా త్రిణిః పుటైః సాచ్యం వంచనింశద్వనోత్పలైః |
మ్రుయతే నాత్ర సంచేహో గంధో దేయః పునః పునః | 26

[దశమ ప్రకారః]

రసగంధా సమం కృత్వా కాకతుండస్య మూలకమ్ |

మర్తయే నమోహీషీకైః పిష్టిం తాం హాలయేజ్జలైః
హరిద్రాగోలకే షీప్త్యా గోలం హయపురీషకే 29

షీప్త్యా దినైకవింశచ్చ తద్గర్భాదుథ్థరేక్షునః
తతిష్ఠ్యై తారవ తాః త్యమస్థైవకేవచిత్ 30

పుష్టిర్వింశతిర్భస్మ జాయతే నాత్ర సంశయః
భస్మనా వ్యాఘ్రపిష్టేన లింకేతామ్రమయం ఘోరమ్ 31

జాయతే తం మృతం విద్యాద్భస్మ హృత్కతారయోః
[రజతస్య గుణాః]

కాప్యం సిద్ధం కషాయాఘ్నం విపాకే మఘరం రసమ్ 32

వయస్థాపనం శీతం తీఖనం వాతపితృజిత్
వృష్యం రుచీరం బల్యం జతరాగ్ని పదీపనమ్ 33

“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందకండే క్రియాకరణ విశ్రాంతే
తృతీయోల్లాసః”

చతుర్థ ఉల్లాసః
తామ్రమ్

శ్రీభైరవః :-
తామ్రం మేచ్చముఖం కుల్బం తపనేష్టముదుంబరమ్
త్ర్యంబకం చారవిందం చ రవిలోహం రవిప్రియమ్ 1

రక్తం నైవాలం చైవ రక్తభాతుః కిరేందుభా
[తామ్రభేదాః]

మేచ్చం నేపాలకం చేది తయోర్నేచాల ముత్తమమ్ 2

నేపాలచంద్ర ఖన్యత్థిం మేచ్చవిత్కృత్థియతే
[గ్రాహ్యో గ్రాహ్యతామ్ర స్వరూపమ్]

సుషిష్ఠం మృదులం శోణం ఘనఘోరతీయం గురు 3

నిర్వికారం గురు కేష్ఠం తామ్రం నేపాలముచ్యతే
సీతకృదాదుణ్చాయం వామభేది కతోరకమ్ 4

ఘోరితం చ పునః కృష్ణమేతస్మైచ్చక తామ్రకమ్ 5
 పాంశురం కృష్ణశోణం చ లఘు స్ఫుటవసంయుతమ్
 రూఘోగం పదలం తామ్రం కేవలం తే రసకర్మణే
 ఉన్నేద మోహ భ్రమదాహ శేదాః
 తామ్రస్య దోషః ఖలు దుర్గరాస్తే 6
 విశోధనాత్త ద్విశతస్యదోషం సుధాసమం ప్యాద్రపవీర్యాకే
 వాసి మూర్ఖా భ్రమోన్మాద నానాదుక్కుష్ట శూలకృత్ 7
 ఆయుః కాంతిబలభంకరం భాతు ప్రమాషణమ్
 సగుద్ధం మృతిం తామ్రం తేన సంశోధ్య మారయేత్ 8

తామ్రగుణాః ||

తామ్రం ఘోరామ్లసంయుక్తం దానితం త (లి)ప్తగ్నైకమ్ 9
 సంవదోషవినిర్ముక్తం సప్తవారం జాయతే 10
 తామ్రనిర్దర్శ్యలప్రతాని లిప్త్యా నివ్రైంబవసింఘవా
 ధ్మాత్వా సావీరకే క్షేపాద్విశుభ్యత్యప్తివారతః 11
 నింబ్యంబుపటిలిప్త్యాని తాపితాన్యష్టవారకమ్
 విశుద్ధ్యంత్యర్కపత్రాని నిర్గుండి రసమర్దనాత్ 12
 కుమారీ ప్రతమధ్యే తు కుల్పప్రతం నివేదితమ్
 పుటితం దోషవిర్ముక్తం పాంశురం చ ప్రజాయతే 13
 ఇథం విశోధితం తామ్రం సర్వదోషవిర్మితమ్
 భవే ద్రసాయనకరం దేహలోహకరం పరమ్ 14
 ఇమాం శుద్ధిం విజానీయాచ్ఛిలో వా సందికేశ్వరః
 బలినా నిహతం తామ్రం సప్తవారం సముద్ధితమ్ 15
 సర్వదోష వినిర్ముక్తం భవేవమృత సన్నిభమ్
 స్నుహ్యర్కక్షీరలవణ కాంక్షికైస్తామ్ర పత్రకమ్
 లిప్త్యా ప్రతాప్య నిర్గుండినై స్పింఛ్యాత్పునః పునః 16
 వారాం ద్వాదశశుద్ధం తేపాత్తాపాచ్చ కేచనాత్ 17
 ఖటికాం లవణం తక్తైరరనాలైశ్చ కేవలయేత్

తేన లిప్తం తామ్రపత్రం తప్తం తప్తం నిషేచయేత్ 18

తప్తాని తామ్రపత్రాని సేచయేత్తి క్షకారస్తైః 19

తప్తం తప్తం తిథా సింఛ్యాన్పుష్టి మాయాతి నిశ్చయమ్ 20

గుభ్యతే నాత్ర సందేహా మూఢం చాప్యశోభ్యతే

తామ్రబస్మ ॥

[ప్రథమః ప్రకారః॥

గంధేన తామ్రమశ్మేన హ్యమ్లపిప్లేన శేషయేత్ 21

కంటవేధీకృతం పత్రమథయిత్యా పుటే పచేత్ 22

ఉద్ధృత్య చూర్ణయేత్తస్మిం సాదాంశం గంధకం షీ శేత్ 23

జంబీరై రారనాశై ర్యా మ్లగమాన్వాభ నా దవైః 23

పిష్టా పిష్టా పచేద్వృథం సగంధం చ చనుష్ఠుటైః 23

మాతులుంగదవైః పిష్టా పుటమేకం ప్రదాపయేత్ 24

సితశర్కరయాప్యేం పుటం దేయం మృతం భవేత్ 24

[ద్వితీయః ప్రకారః]

సామాగధేది మత్స్యాశీ ద్రవైర్ద్విగుణగంధకమ్ 25

తామ్రస్య శేషయేత్పిష్టిం త్పత్రం రుధ్యా గజపుటే పచేత్ 25

సమాంశేన పునర్గంధం దత్వా దావైశ్చ లోలయేత్ 26

యేవం సప్తపుటైః పక్వం తామ్రమస్మ భవేద్భవమ్ 26

[తృతీయః ప్రకారః]

తామ్రస్య త్రిగుణం పూతం జంబీరాష్ట్రేన మర్దయేత్ 27

అదా మూషాంతకే శీ ఘ్నా ధుమ్కారస్య తు సతకమ్ 27

తత్పృష్టే తామ్రమస్మయ్యం చ గంధకం చూర్ణితం షీ శేత్ 28

తత్పృష్టే మర్దితం తామ్రం పూర్వపుట్యం చ గంధకమ్ 28

అచ్చాద్య ధూర్తపత్నైస్తు రుద్యా గజభుజీ పచేత్
స్వాంగశీతం తతస్పూర్ణం మృతం భవతి నిశ్చితమ్ 29

[చతుర్థః ప్రకారః]

కించిద్గంధేన వాష్టేన కాలయేత్తా మ పత్రకమ్
తామ్రపాచేన సూతేన సార్కం (ర్షం) సుత్రం ప్రలేపయేత్ 30

తా మ ద్వికణగంధేన చాఘ్నిపిష్టేన తత్సుతా
లిప్త్యా హ్యఘ్నోర్ధ్వగం దేనూ సుపిష్టా చాఘ్నిపిష్టికా 31

తత్పిండం భాండగర్భే తు రుద్యా చుల్ల్యాం విపాచయేత్
యామైకం తా మపాకేన భస్మీభవతి నిశ్చితమ్ 32

పంచమః ప్రకారః

సూతమేకం ద్విగూ గంధం యామం కన్య విమర్షయేత్
ద్వయోస్తుత్యే (ల్యం) తామ్రపతే (రం) ఫేల్యా గర్భే నిరోధ 33

సమ్యం మృల్లవజ్రైస్సంధి పార్శ్వే భస్మ విదాపయేత్
చతుర్యమం పచేద్దుల్యాం పాత్రపుష్టే సనోమియమ్ 34

జలం పునః పునర్దేయం స్వాంగశీతం విచార్ణయేత్
మ్రుయతే నా త్ర సం దేహస్సర్వయోగేషు యోజయేత్ 35

షష్ఠః ప్రకారః ।

జ్వలం తామ్రం సమాదాయ త త తై తాన్వినిశీశేత్
వంగం ఘోషం గజం తీక్ష్ణమూరం కాంతం చ పటో సమాన్ 36

ప్రత్యేకం తామ్రమానేన సర్వానేకత్ర ధామయేత్
వంకనాలిన తావత్త ద్యావదకోకవశిష్యతే 37

తమర్కం ధాలయేత్పూర్వం నిర్ణంషీపిలాలత రే
సప్తవారాంశ్చ తన్మూల చూర్ణమశ్కే ప్రవాపయేత్ 38

తేన తామ్రేణ కుర్వేత వటికామసకాం శుభామ్
ద్విగుణం గంధకం లిప్త్యా బలేత్ర్యంశం చ పారదమ్ 39

శుద్ధం హింగులజం వాచీ మర్థయేద్దీపపూర్ణకైః
జంబీరజై ర్యా లికుచసీరై స్సమ్యక్ప్రమర్షయేత్ 40

- త్రిదివం తద్విశోష్యాథ భాండాంతస్తన్నివేశయేత్
ఉపరిష్టా తామ్రఘటి మధోవత్తాం నిధాయ చ 41
- ద్వశం విశేషయేత్పశ్చాత్కటోరీం మృణ్మయీం కీచేత్
అతిప్రయత్నాల్లింపేత్తాం యథా వారా న భివ్యతే 42
- అధిచల్లి తతో దత్త్యా పూరయిత్వ్యా లైరథః
ప్రజ్వాలయే ద్వీతిహోత్రం మృకుమధ్యోత్తి మక్రమాత్ 43
- దినాని పట్ సమాదాయ స్వాంగశీతం శు పాత్రఃమ్
నిర్భిద్య శుల్బం కృష్ణీత మృతం సూతేన యత్నః 44
- తతః ఖల్వే విచూఢ్యై తద్యథేష్టం వినియోజయేత్

తామ్రభస్మ కుడిః

- నానావిధం మృతం తామ్రం శుద్ధ్యం భాగం చక్రమ్ 45
- భాగైశం శ్వేతకాచం చ భాగం శ్వేతం చ టంకణమ్
మూషాయాం మిశ్రితం క్షిప్త్యా భాగైశం చాభపత్రమ్ 46
- ఉర్ధ్వం దత్త్యా నిరుధ్యాథ ధాతే గ్రాహ్యం సుశీతలమ్
నిర్దోషం శు భవేత్తామ్రం సర్వకోగపారం భవేత్ 47
- అథవా మూఠితం తామ్రమమ్లైస్తకేన మర్దయేత్
తద్దోలం సూరణశ్యాంతః రుధ్వా సర్వత్ర లేపయేత్ 48
- శుష్కం గజపుటే పచ్చాత్సర్వదోషహరం భవేత్
వాంఠిం భ్రాంతిం విరేకం చ న కరోతి కదాచన 49

సప్తమః ప్రకారః

- విలిప్య లికుచద్రావపిష్ట గంధాశ్శపంకతః
తామ్రపత్రాణి సంఛాద్య ఘావీమధ్యే నిరుధ్య చ 50
- యామమాత్రం పచేత్సమ్యక్ శీతాన్యాకృష్య చూర్ణయేత్
తద్భస్మ వల్లమాత్రం హి శాంబూలీదల వేష్టితమ్ 51
- భక్షితం నామయిత్వాథ రేచయిత్వా ద్వియామతః
జ్వరం వినాశయేన్మణాం శూలాధ్నాన సమ్యుతమ్ 52

విషం గరం X వేగేడ వామయత్యేవ విశ్చితమ్
పథ్యమత ప్రదాతవ్యం గవ్యం తక్రం చ భక్తకమ్ 53

అతిశీకేతి వాంతౌ చ సమాహే చాతిమాత్రకే
తత్తదాచిత్వయోగేన కుర్యాచ్ఛీతాం ప్రతిక్రియామ్ 54

అతివాంతౌ భ శేద్భృ (భృ) వ్యమిషేదండం సుశీతలమ్
యద్వా బిల్వభవం క్వాభం సితయా సహపాచయేత్ 55

బర్హురత్వగ్రహః పేయో విశేకే తక్రసంయతః
అష్టమః ప్రకారః |

శుల్బతుల్యేన సూతేన బలినా తత్సమన చ
తదర్థాంశేన తాలేన శిలతా చ తదర్థయా 56

విదాయ కజ్జలీం స్లేష్ణాం భిన్నకజ్జల సన్నిభామ్
యంత్రాఞ్శ్యాయ వినిర్దిష్ట గర్భయంత్రోదరాంతికే 57

కజ్జలీం తామ్రపత్రాణి పర్యాయే వినిషేపేత్
ప్రపచేద్వామపర్యంతం స్వాంగశీతం విచూర్ణయేత్ 58

తామ్రర్య గుణాః ||

తత్తద్రోగహరాను పానసహితం తామ్రం ద్వివల్లొన్మితం
సర్లీఢం పతిగామశూలముదరం శూలం చ పాండుర్వరమ్

గుల్మస్థిహా యత్పత్తి యాగ్నిసదనం మేహం చ మూలమయం
దుష్టాం చ గ్రహణేం హారేధృవమిదం పర్యాయధ్వసనమ్

తామ్రం తిక్తకషాయకం చ మధురం పాకేఢ వీర్యోష్ణకం
కోష్ఠం పిత్తకషాపహం జఠరకుక్కుష్మామజూర్వంతకృత్

ఊర్ధ్వాఢః పరిశోధనం చ విషపృష్ఠాల్పాపహం శుక్లరం
దుర్వామక్షయ పాండురోగశమనం నేత్ర్యం పరం లేఖనమ్

“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందకింజీ క్రియాంగణ విశాంతౌ
చతుర్థోల్లాసః”

పంచమ ఉల్లాసః

కాంతతీర్థమందలోహః

లోహోత్పత్తిః

శ్రీశైలవ :-

కాంతాయస్తీర్ణముండాఖ్య లోహోత్పత్తర ధోచ్యతే 1

దేవాసుర సమూహేన మధ్యమానే మహోద్ధృఠా 2

సముత్పన్నం పురా తస్మిన్నమృతం దేవజీవవమ్ 3

పీచుమానాన్పురైస్తస్మాన్ని పేతుః క్షుద్రబిందవః 4

జ్ఞాత్వా తాంభూగత్యాంతా గోవయామాస దూర్జటిః 5

లోహసామానూపేన గృత్వా తాస్యసుధాతలే 6

పాపరోగాభిభూతా యే మానవా న భజంత్యమాన్ 7

ఇత్యేవం శివగుప్తా యే సుధాయా బింధవః పురా 8

తేషాం మయా సమాసేన కథ్యతే సాధనం సుఖతమ్ 9

కుష్ఠాది రోగనాశార్థం యథాబుద్ధ్యమ సారథిః 10

కాంతలోహః ॥

అయస్కాంతం కాంతలోహం కాంతం స్వాత్కృష్టలోహకమ్ 11

కాంతాయసం మహాలోహం కాంతలోహం చ సప్తధా 12

[అకుర్ధ కాంతలోహసేవనజా దోషాః]

వృత్తీదాం వహ్ని దార్యల్యం మహారోగాస్సృతిం తథా 13

కరోతి సేవనాల్లోహమశోధితమయారి తమ్ 14

తస్మాత్కాంతకస్య సంశుద్ధిర్మాణం చ విధియతే 15

కాంత గ్రహణ విధిః 16

మహోన్నత గజస్సూతః కాంతమంకుశ ముచ్చతే 17

క్షేత్రం జ్ఞాత్వా గృహీతవ్యం తత్ప్రయత్నేన భూయానా 18

మారుతాతపనిష్ఠం వర్షయేత్సురసుందరి ! 19

అ ప ర ద క ం దః

- భూమిస్థితం చ యత్కాలం ఛాగరక్తేన భావయేత్ 11
 ఛాగరక్త ప్రలిప్తేన చర్మణా తత్ప్రవేష్టయేత్
- ఛాగచర్మ పరీవేష్ట్య విస్య సేతుర్వవక్షేత 12
 ఉగ్రతం సప్తభిర్మాసైస్తో యతుంశే వినిక్షేపేత్
- రక్తపుష్పైస్సదా పూజ్యం రక్తగంధావలేనైః 13
 పూరి (జి) తం మద్యమాంసైశ్చ యోజ్యం రససాయనే
- సంస్కృత ఛాగరక్తేన భ్రామకం మబుకం భవేత్ 14
 ఆసేన క్రమయోగేన ద్రావకం భవతి వ్రీయే
- కాంతలోహం వినా సుతో జేహేన క్రామతి క్వచిత్ 15
 న కాంతేన వినా సూతః కాంతస్సుత వివర్జితః
- కాంతసూత సమాయుక్తః ప్రయోగో జేహధారకః 16
 పురా ప్రోక్తం మయా సర్వం కాంతసర్వం యథావిధి
- అనునా సంప్రవక్ష్యామి కాంతసంస్కారతద్గుణాన్ 17
 కాంత కు ణ్ డిః
- శశరక్తేన సంలిప్తం కాంతపత్రం సుధామిశమ్ 18
 త్రివారం చాగ్నినా దేవి! దోషం నై సర్జికం త్యజేత్
- త్రిఫలాష్టగుణే తోయే త్రిఫలా ఖండశం షమ్ 19
 తత్కాగ్నిధ వాదశేషం చ కాంతస్య పలపంచమ్
- కృత్వా పత్రాణి తప్తాని సప్తవారం నిషేచయేత్ 20
 యేవం ప్రలియతే దోషో గిరిజో లోహసంధవః
- కాంతలోహమయం చూర్ణం గోమూత్రేష్టగుణే వచేత్ 21
 ధాన్యామైః క్షాలితం భూయః శోషితం శుద్ధిమాపుయాత్
- రత్న (నక్ష) మాలా హంసపాదీ గోజహ్వ త్రిఫలామృతా 22
 గోవాలీ తుంబురుర్దంతీ గోమూత్రే వేషయేదిమః
- తత్కలేః కాంతపత్రం తు తప్తం తప్తం ద్విసప్తధా 23
 సేచయేత్కాంతలోహం తు సర్వదోషనివృత్తయే
- కాంత సి డ్ధి త్ర మః
- త్రమః కాంతస్య సిద్ధ్యర్థం కర్తవ్యం మంత్రే భార్యమ్

ఉద్భవోద్భవశబ్ద స్వాచ్ఛత్యంతో మృతాత్పరమ్
స్వాహోం తః ప్రణవశ్చాదా మంత్రోయం మధ్యనే స్థితః 21

రశ్మయై లోహరసయోరయ మేవైక ముద్భవమ్
వినా స్వాహేతి తస్యాంశే ఘంటం యోజయేత్ప్రియే 25

ప్రణవోర్ధ్వం నమశ్చండం వ జపాపాణ ఇత్యపి
తతిః పఠం మహావజ్రసేనాధిపతయే నమః 26

ద్విరుక్తస (స్వ) రు శబ్దస్వాస్యహావిద్యా (శాహా) బలాయ చ
తతస్వాహేతి మంత్రోయం బలికర్మణి పూజాః 27

అనన్తవ బలిం కృత్వా యథోక్తామాచరేత్కి యామ్

లో హా భ స్మృ చి ది ః ॥

ప్రథమః ప్రకారః

స్తవ్యేన హింగుల స్వాహ వేచయేత్పల పంచమ్ 28

తేనైవ పత్రం కాంతస్య లింకేత్పంచ పలోన్మితమ్
రుధ్వా గజపుటే సాచ్యం కషాయైస్తై ఫలైః పునః 29

బంబీరై రావలై ర్వా వింశత్యంశేన హింగులమ్
పిష్ట్యాలిప్య పుటే రుధ్వా తస్లోహే సాచయేత్పునః 30

రుద్ధం పుటేత్పచేద్రా తౌ ప్రాతర్ధ్రావైశ్చ భావయేత్
యేవమిష్టదిసం కుర్యాత్కివిధం మ్రుయశే హ్యయః 31

ద్వితీయః ప్రకారః

చించాప తసిధం కుర్యాత్కాంతం తీర్ణం చ ముండకమ్
మృతాన్త్రిఫణం షీషేధర్మే దంతీద్రావైః ప్రపూరయేత్ 32

పత్రం పునః పునస్తావద్యావ త్తిరతి తత్స్వయమ్
మ్రుయశే తీవ్రఘర్మేణ తమ్నాశ్శీకృత్య యోజయేత్ 33

తృతీయః ప్రకారః

కాంతాయ స్తీర్ణే ముండానాం చూర్ణం మస్త్యయే శైర్ద్రీవైః
అతపే త్రిదిసం భావ్యం త్రిదిసం చిత్రక ద్రవైః 34

త్ర్యహం త్రికంటకరసై సహ దేవీ ద్రవైర్ధివమ్ |
గోమూత్రై స్త్రిఫలాక్వాగై ర్భావ యేచ్ఛ త్ర్యహం త్ర్యహమ్ 35

ఉక్తద్రావై స్తవో మధ్యం క్రమాద్యం పుటం పుటమ్ 36
గుభ్యా గజపుటై కేవం మృతం యోగేషు యోజయేత్

చతుర్థః ప్రకారః

ష్టాల్యాం వా లోహాపాత్రే వా లోహాదర్భ్యా విచాలయన్ 37
పాచయే త్రిఫలా క్యాధైర్జీవైశం లోహాచూర్ణకమ్
తత్పిండం త్రిఫలాతో యైః పిష్ట్యా గుభ్యా పుటే పచేత్ 38
షోడశాం గలగుర్తాంతర్విర్యాతేహర్షిశం పచేత్
యేవం తిథా ప్రకరవ్యం స్థలీహాం పుటాంతకమ్ 39
భృంగార్ద్రాకం తాలమూలం వా స్తి క్షిప్యాశ్చ మూలం
శతావరీ బదార్యోశ్చ మూలం తి త్రిఫలాలసి 40
సంపేష్య పూర్వవస్థాల్యాం పాచ్యం కేవ్యం త్రిదా పుటైః
పాచ్యం తతః పునర్విష్యా క్యాధైశ్చ దళిమూలతః 41
బృహత్పాశ్చ కషాయేణ బీజపూరవ్య చ ద్రవైః
బ్రహ్మబీజరసై శ్శిగ్రు క్యాధైర్జీవయపాచీ చ 42
ప్రత్యేకం సంప్రీషేష్యదా పూర్వగతే పుటే పచేత్
భావయే త్తద్ద్రవేణై వ పుటాంతే యామమాత్రకమ్ 43
ప్రత్యే మేవం సంపేష్య పుటయేచ్ఛావయే లోహమాత్
మియతే నాత్ర సంచేహః కాంతం తీక్ష్ణం చ ముండూమ్

పంచమః ప్రకారః

శుద్ధసూరిం ద్విధా కంఠం ఖల్వే కృత్వా ను జ్జలీమ్ 44
ద్వయోస్పృశం కాంతచూర్ణం మర్దయేత్కష్యకా ద్రవైః 45
యామద్వయాత్పమధృత్య తద్గోలం తా మనా త్రికే
ఆ చ్ఛాదై రంజపత్తైశ్చ యామాధేమన్లకాం గతిమ్ 46
ధాన్యరాశౌ న్యసేత్పశ్చ త్రిదినాంతే సముద్ధరేత్
సంపేష్య గాలయేద్వస్త్రే సత్యం నారితరం భవేత్ 47
కాంతం తీక్ష్ణం చ ముండం చ నిరుద్ధం జాయతే మృతమ్
స్వరాదీనానారయే దేవం చూర్ణ కుర్యాచ్చ లోహవత్ 48
సిద్ధయోగమథాఖ్యాతం సిద్ధానాం సముద్ధాగకమ్

అనుభూతం మనూ దేవి | పర్వకోగాపహారకమ్
నాయః పచేత్సంచపలప్రమాణానానాం న చోర్ధ్వం
త్రిదశ ప్రమాణాత్ 49

షష్ఠః ప్రకారః

అష్టనస్య త్వచః పేష్యాః కాంజకేనాతిలోలితాః
తస్మిన్ కౌంతచూర్ణం త కాంస్యచాత్రే వినిషీ పేత్ 50

దినై కం ధారయేద్ధర్మే ద్రవైః పూర్వం పునః పునః
అష్టనై సాననాలై ర్మ్య త్రివిధం మారయే దయః 51

సప్తమః ప్రకారః

ద్రవైః కుక్కుటప త్తోధైః కాంతచూర్ణ విమర్శయేత్
దినం చ హ్యేతపే తీవే ద్రవై ర్నిర్ధ్వం త్రికంటకైః 52

వంధ్యా భృంక పునర్నవ్యాస్సగోమూత్రేర్దినం పునః
గోమూత్రై స్త్రిఫలా క్యాభ్యా తత్కమాయో భావయేత్ 53

త్రిసప్తాహం ప్రయత్నేన దినై కం మర్దయేత్తైః
రుధ్యా గజపుటే పచ్యాద్దినం క్యాభే క మర్దయేత్ 54

దివా మర్ద్యం పుటేద్రా తా వేకవింశద్దినా వధి
యోవింశ త్పుటై రేవం మ్రియతే త్రివిధం హ్యయః 55

అష్టమః ప్రకారః

మాషీకం చ శిలా హ్యస్తైర్మర్దనా మరిచాంఘి చ
పిష్ట్యా లేప్యం కాంతపత్రం తప్తం తప్తం నిషేచయేత్ 56

సప్తథా త్రైఫలే క్యాభే జలేన కాలయేత్పునః
కుట్టుయేల్లోహ దండేన పేచయేత్త్రైఫలే జలే 57

పోషణాంశేన లోహస్య దాత్యం మాషీకం శిలా
అష్టేన మర్దితం రుధ్యా గజాఫై కపుటే పచేత్ 58

నిరుత్థం జాయతే భస్మ కాంతం తీర్ణం చ ముంజామ్
సప్తమః ప్రకారః

తిండాఫలస్య మజ్జాయాం ఖడ్గం లిప్తాతపే స్వకే 59

ఆ నం ద కం దః

ధారయేత్కాంస్య సా తాంతర్దినై కేవ స్ఫుటత్యలమ్ 60
లేం పునః పునః కుర్యాద్దినాంకే తం పపేషయేత్
[తిథలా క్వాధసంయుక్తం దినై కేవ మృతో భవేత్
[లోహా భస్మనోమృతీ కరణమ్]

తోయాష్టభాగశేషేణ తిథలా సలసంచకమ్ 61

మృతం క్వాధస్య మల్యం స్యా మృతమల్యం మృతాయసమ్ 62
సాచయేత్తా మసా తే తు లోహాదర్వా విచాలయన్

మృద్వగ్నినా పచేద్ద్యావత్తాపజ్యతి తద్ద్రోమ్ 63
లోహతుల్యా సి తా యోజ్యా సుపక్వామవతారయేత్

యోగవాహుమిదం భ్యాసం మృతలోహం మహామృతమ్ 64
ఇథం కాంతస్య తీక్ష్ణస్య మండస్యాపి హ్య మం విధి

మృతమల్యం మృతం లోహం లోహసా త్రాతం పచేత్ 65
కీర్ణే ఘృతే సమాదాయ సర్వయోగేషు యోజయేత్

“ఓం ఓం అమృతేంద్రం భక్షయూమి వసుః”

కాంతలక్షణమ్ ||

సా కే యస్మిం ప్రవిశతి జలే తై లలిండుగ్న వల్పేత్ 66
హింస్యంధం విపృజతి నిజాం తిక్త తాం నింబకలః
సా కే దుగ్ధం భవతి శిథిరాకారతాం నైవ భూమా
కాంతం లోహం తదిదముదితం లక్ష్మీనోక్తం వ చావ్యత్

లోహపాక స్వరూపం

లోహపాకశ్రీధా ప్రోక్తో మృదుమధ్య ఖరాత్మకః 67
పంకోత్క రసముః పూర్యః పిండపాకస్తు మధ్యమః
తృతీయః ఖరపాకస్వాద్వాలు కాసద్భకః క్రియే!

విరుత్త భస్మపరీక్షే

సాకం వర్ణం తథా గంధం జ్ఞాత్యా లోహస్య వహీతః 68
ఉత్తార్యాధ తమశ్చుద్ధం లోహసా తాంతరే వ్యపేత్

లోహమూతంX పంచాస్యా గంధమాక్షిక హింగులాః 69

- సర్వమేతస్కృతం లోహం ధాతవ్యం మిత్రపంచకైః
యద్యేవం స్యాన్నిరుత్థానం కేవలం వారితరం హితమ్ 70
- మధ్యాశ్వేన సమాయుక్తం లోహం తా కేణ సంయుతమ్
అంధమూమాగతం ధాతం గృష్ణాయాత్సాంగశీతలమ్ 71
- లోహమధ్యగతం తారం పూర్వమాసం భవేద్యది
తదా లోహం నిరుత్థం స్యాదవ్యథా సాధయేత్సుః 72
- గంధకం చోత్థితం లోహం మల్యం ఖల్వే విమర్శయేత్
దినై కం కస్యకా దావై రుధ్వా గజపుటే పచేత్ 73
- ఇత్యేవం సర్వలోహానాం కర్తవ్యేథం నిరుత్థితః
కాంతాదిభస్మానాం గుణాః ॥
- కాంతసింహారమాయుష్యమారోగ్యం బలవీర్యదమ్ 74
- దేహదార్ధకరం శ్రేష్ఠం కుర్యాదిందియపాటవమ్
త్రిదోషశమనం రాజయశ్చై రోగవినాశనమ్ 75
- జ్వరాస్ఫుప్తిత్తపాండాదీం హన్యాదప్య హోగదాన్
యద్యద్రోగహరై ర్యోగై స్తత్త్రోగహరం భవేత్ 76
- తీక్ష్ణం శాస్త్రాయసం శత్రుం పిండం పిండాయసం శకమ్
ఆయసం నిశితం తీవ్రం లోహఖడ్గం చ ముండజమ్ 77
- అయశ్చిత్రాయసం ప్రోక్తం చీనజం చ త్రిపంచధా
ముండం ముంజాయసం లోహం కృష్ణవౌహం శిలోద్భవమ్ 78
- కాంతలోహ ప్రకారేణ మారణం తీక్ష్ణముండయోః
తీక్ష్ణలోహం కమాయామ్లం తిక్తం కటుకం లఘు 79
- శీతలం లేఖనం రూక్షం కఫవీలై సపాంజితమ్
ప్రమేహసర్వశూలఘ్నం తీక్ష్ణం ముండాధికం గుణైః 80
- చక్షుష్యం ముండలోహం తు కమాయా వ్యాసు తిక్తకమ్
లేఖనం వాతహృచ్చీతం కృమివీత్తిఃఫలైః 81
- శ్వేయ దూతంశూలార్కః కుష్ఠపాంశు ప్రమేహజితమ్
ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకండే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ
పంచమోల్లాసః

అ సందకం దః

షష్ఠ ఉల్లాసః
పంగమ్ ॥

శ్రీ శై ర వ :-

- ఖురకం మి శకం చేతి ద్వినిధం పంగమచ్యతే 1
- ఖురం తత్ర గుణై శ్శేషం గుణహీనం తు మి శకమ్ 2
- ధవలం మృదులం సిగ్ధం దృఢం దావం సగంవమ్ 3
- నిశ్శబ్దం ఖురవంగం స్యాన్వి శకం శ్యామశుభ్రమ్ 4
- తపు త్రపుసమారూపం వంగం చ కుటిలం హిమమ్ 5
- కురుప్యం విచ్ఛటం రంగం పూతిగంధం రూప్యాయమ్ 6
- స్వచ్ఛముష్ణాసహం శీతం సూక్ష్మై త్తకరం లఘు 7
- రుద్రా శ్చే రూప్యకరణే తద్వంగం శ్శేషముచ్యతే 8

పంగకుటిః ॥

- ద్రావయిత్వా నిశాయు క్షే త్కీ త్రం నిర్బంధికారసైః 5
- విశుద్ధ్యతి త్రివారేణ ఖురవంగం చ సంశయః 6
- అమృత కవినిష్పిష్టవన్ భూవృత (వి) మసింధు (తిండు) థిః
- కటూపలాబుగతం వంగం ద్వితయం పరిశుద్ధ్యతి

పంగభస్మ ॥

ప్రథమః ప్రకారః

- సతాలేనారక దుగ్ధేన లిప్తా వంగదలావ్యః 7
- బోధి చించాత్వచః క్షై ర్ద్రవ్యాల ఘృతుటాని చ
- మర్దయిత్వా చరేదశ్శస్త్ర త దసాదిఘ కీర్తితమ్

[ద్వితీయః ప్రకారః]

- నాగవచ్ఛోభయేద్వంగం తద్వదశ్శస్త్ర చించయోః 8
- తదశ్శస్త్ర పారితాలం చ ముఖ్యమమేవ సర యేత్ 9
- పలాశోత్థ ద్రవై ర్వాఘ లోలయిత్వాంధయేస్సుతే
- ఉభృత్య దశమాంశేన తాలేన సహ మర్దయేత్

తృతీయః ప్రకారః

- పూర్వద్రావైస్సుహలోద్యం రుధ్వా గజపుట పచేత్ 10

యోకవింశత్యుర్యం గో మృతో భవతి గోగహా
శరీషరజనీ చూరైః కుమార్యా యుతగోలకమ్ 11

సూతలిప్తం వంగపత్రం గోలకం సమమర్దితమ్
రుధ్వా లఘుపుటైః పక్వం మృతం స్వాత్సూర్యసంఖ్యయా 13

అక్షభల్లాతకీతోయైః పిష్ట్యా పత్రాణి శేషయేత్
తత స్త్రీల ఖరీమధ్యే షీప్త్యా రుధ్వా పుటైః పచేత్ 18

చత్వారింశద్దశపుటైర్యంగకం భస్మజాయతే
వంగస్య గుణాః ||

వంగం తీర్ణోష్ణకటుకమీష ద్వాత ప్రకోపనమ్ 14
మేదశ్లేష్మామయధ్నం చ క్రిమిఘ్నం మేహనాశనమ్

హిమం కషాయలవణం పాండుదాహహారం సరమ్
లేఖనం పిత్తలం కించిత్తపు సీసం చ తద్గుణమ్ 16

సీసకం తు బడం శేతం యవకీష్టం భుజంగమమ్
యోగిష్టం నాగమూరగం కువంగం పరిపిష్టకమ్ 17

మృదు కృష్ణాయసం పక్షితారశుద్ధికరం స్మృతమ్
శిరావృత్తం చ వంగం స్వాచ్చీన పిష్టం చ షోడశ 18

సీసం తు వంగసామ్యం స్వాద్రసవీర్య విచారః
అశుద్ధ వంగనాగపేవనే దోషాః!

పాకహీనా నాగవంగా కష్టగుల్మరు జాకరా
మేహపాండుజ్వర శ్లేష్మవారపిత్తప్రవా స్మృతౌ 19

[గ్రాహ్యగ్రాహ్య నాగస్వయాపమ్]
దృత ద్రావం మహోదారం ఛేదే కృష్ణం సమాజ్జ్వలమ్ 20

పూతిగంధం బహిః కృష్ణం శుద్ధం సీసమతోస్యథా
నా గ కు డ్ధిః ||

నిర్గుండిమూలచూర్ణేన సార్క ద క్షేప శేషయేత్
నాగపత్రం తతశ్శుష్కం ద్రావయిత్వా విషేచయేత్ 21

లిప్త్యా ద్రావ్యం పునస్సేచ్యం సప్తవారం విశుద్ధయే
నిశాతుంబురుబీజాని కోకిలాక్షే కుబేరకమ్ 22

అనందకాండ:

గారీఫలం మల్లికా చ మోక్షో బ్రహ్మ మయూరకమ్ 23
 యథాలాభం తు భస్మైమాం వజ్రీకీరణ భావయేత్
 తస్మధ్యే ద్రావితం నాగం శుద్ధం సేవ్యం తు సప్తధా 24
 మహిషస్యాస్థి చూర్ణేన సుపాకం మూత్రసేచనాత్
 వంశం శుద్ధం భవేత్తద్వనాగా నాగాస్థి మూత్రతః

నాగతస్మ

ప్రథమః ప్రకారః

అశ్వత్థ చించాత్వగ్భస్మ నాగస్య చతురంశతః 25
 క్షీప్త్యా చుల్యాం పచేదగ్నా చాలయేల్లోహ చట్టునా
 యావద్భస్మ సముద్భవ్య భస్మతుల్యాం మనఃశిలామ్ 26
 జం బీరై రార నావై ర్యా పిష్ట్యా రుభ్యా పుశు పచేత్
 స్వాంగశీతం పునః పిష్ట్యా వింశత్యంశే శిలామ్లకే 27
 యేవం వష్టిపుష్పైః పక్త్యా నాగస్యాత్తు సిరుష్టితః

ద్వితీయః ప్రకారః

అథవా నాగపత్రాణి చూర్ణలిప్తాని భస్మకే 28
 అల్పాగ్నా సాచయేద్ద్యమం భస్మ తచ్చి తకద్రవైః
 భర్షయేల్లోహపాత్రే తత్కార్పదండేన చాలయన్ 29
 యామషోడశ పర్యంతం ద్రవం దేయం పునః పునః 30
 దండేన మర్దయేద్ద్యాభ ముద్భవం చిత్రికద్రవైః
 లోలయిత్వా నిరుభ్యాభ ప్లబ్ధుశ్చైర్మియతే లఘు

తృతీయః ప్రకారః

చించాక్షీమిక్షు భల్లారవాళా వజ్రలతాభవైః 81
 అపమార్గార్జు నాశ్వత్థ సముద్భూతైశ్చ భస్మభిః 82
 దృఢం సాలాశదండేన లోహపాత్రే తు భర్షయేత్
 సప్తభిర్ది వస్తై రేవం మ్రుయతే నాత్ర సంశయః

చతుర్థ ప్రకారః

- పిష్ట్యాగస్త్యం చ భూనాగం లిప్త్యా భాండం విశోధయేత్ 33
- తద్భాండే ద్రావయేన్నాగం దృశే నాగే వినిషేపేత్
- వాళాచించటయోః ఘోరం వాళాకాష్ఠేన ఘట్టయేత్ 34
- యామైకం సాచయేచ్చుల్యాం సముద్భవ్య విముశ్రయేత్
- సంచూర్ణ్య చ శిలాతాప్యే వాళకఘోర సంయుతమ్ 35
- చతుస్తుల్యం పూర్వనాగం వింశత్యేకపుష్టైః పచేత్
- ద్విపుటం చించికఘోరైర్దేయం వాళా రసాద్విత్తైః 36
- నాగస్పిందూర వర్ణాభో బ్రుయితే సర్వకార్యకృత్

నా గ థ స్మ నో గుణాః

- అత్యుష్ణం సీపకం స్నిగ్ధం తిక్తం వాతకఘాపహమ్ 37
- ప్రమేహతోయ దోషఘ్నం దీపనం చామవాతఘ్నమ్
- ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకండే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ వష్టోల్లాసః

వస్త్రము ఉల్లాసః

పిత్తలమ్

శ్రీ తై రవః :-

- రీతిః క్షుద్రసువర్ణం సితకనకం పింగలం చ పిత్తలకమ్
- లోహిత కమారకూటం పింగలలోహం చ సీతకం నవధా 1
- రీతికా కాకతుండితి ద్వివిధం పిత్తలం భవేత్ ।
- సంతస్తా కాంజకే షీస్తా తామ్రాభా రీతికా మతా 2
- యేవం యా జాయతే కృష్ణా కాకతుండితి సా మతా

గ్రాహ్యగ్రాహ్య పిత్తల స్వరూపమ్

- గుర్వీ మృద్వీ చ పీతా (కపోతా) భా సారాంగీ తాడనక్షమా
- సునిస్నిగ్ధా మృగ్గాంగీ చ రీతికేతాదృశీ శుభా
- శుద్ధా స్నిగ్ధా మృదశ్శీతా సురంగా సూత్రపత్రిణీ 4

ఆనందకందః

హేమోపమా శుభాశ్వతా జాత్యా రీతిః ప్రకీర్తితా 6
 పాండుః వీతా ఖరా రూక్షా బర్బరా ఘట్టినామమా
 పూతిగంధా తథా లక్ష్మీ రీతిశ్చేష్టా రసాదిషు 6
 రీతి స్తిక్తరశా రూక్షా జంతుఘ్నీ సాస్రపిత్తమత్
 కృష్ణా కుష్ఠహారా యోగాదుష్టవీర్యా చ శీతలా 7
 కాకతుండి కృ (x) తస్మై హా రాజరీతిగణానుగా
 రాజరీతి స్తు నిర్దిష్టా రీతి కావదృశీ గుణైః

పిత్తలస్య గుణాః

రీతికాయుగలం రూక్షం పతిక్తం లవణం సరమ్ 8
 శోభనం పాండువాతఘ్న బలవీర్యాయు వర్ధనమ్ 9
 రీతికా కటుతింక్తోష్ణా స్థి హానాహ నిబర్హణీ
 రూక్షా కఫాస్రపిత్తం చ హన్యాత్స్వాదు ప్రయోజితా 10
 రాజరీతిః కాకతుండి రాజపుత్రీ మహీశ్వరీ

బ్రాహ్మణీ బ్రహ్మరీతిశ్చ కపిలా పింగలాపి చ

కాంస్యమ్

కాంస్యం సారాష్ట్రీకం ఘోషం కంఠీయం వహ్నిలోహకమ్ 11
 దీప్తలోహం ఘోషయు శ్శుష్కం దీప్తకం చ నవాహ్వయమ్ 12
 అష్టభాగేన తామ్రేణ ద్విభాగకటితేన చ
 విదృతేన భవేత్కాంస్యం తతౌ రాష్ట్రీభవం శుభమ్

(గ్రాహ్యగ్రాహ్య కాంస్య స్వరూపమ్)

తీక్ష్ణశబ్దం మృదు సిద్ధ మిషచ్ఛయామల శుభ్రకమ్ 13
 నిర్మలం దాహరక్తం చ ఘోషా కాంస్యం ప్రశస్యతే 14
 శ్వేతిదీప్తం మృదుఙ్కృతి శల్లాభ్యం సిద్ధనిర్మలమ్
 ఘనాగ్ని సహస్రా తాంగం కాంస్యముత్తమ మిరితిమ్ 15
 తత్ప్రీతం దహనే తామ్రం ఘనం రూక్షం ఘనాసహమ్
 మందనాదం గతఙ్కృతీ సప్తథా కాంస్యమ త్సుతేత్

కాన్యంస్య గుణాః

ఘృతమేకం వినా చాన్యత్సర్వం కాన్యగతం వృణామ్ 16

భుక్తమాఠోగ్య సుభదం హితం సాత్వ్యకరం తథా
కాన్యం శు లఘుత్వోష్ణం తేఘనం దృక్ప్రసాదనమ్ 17

కృమికోష్ఠహరం వాతపిత్తఘ్నం భోజనే హితమ్

వర్తలోహం

వర్తలోహం వర్తతీష్ణం వర్తకం లోహసంకరః 18

నీలికా నీలలోహం చ లోహకం వట్టలోహమ్

కాన్యార్కరీతి లోహహితం తద్వర్తలోహకమ్ 19

తదేవ పంచలోహాఖ్యం లోహ విదూర్భరుదాహృతమ్

తద్భ్రాండ సాధితం సర్వమన్యవ్యంజన పూర్వకమ్ 20

అప్లేన వర్జితం చాతిదీపనం సాచనం శుభమ్

వర్తలోహ శుద్ధిర్మారణం చ

దృతమస్వజలే షీఘ్రం వర్తలోహం విశుద్ధ్యతి 21

మ్రుయతే గంధతాలాభ్యాం పుటితం వర్తలోహకమ్

తేషు తేషు విభాగేషు యోజనీయం యథావిధి 22

వర్తలోహ గుణాః

వర్తలోహం కటూష్ణం చ తిక్తం చ శిశిం తథా

కఫజ్జీర్ణత్రశమనం మధురం దాహమేహనత్ 23

రూక్షం రుచ్యం కృమిఘ్నం చ నేత్ర్యం మలవిశోధనమ్

పీత్తలాదీనాం శోధనభస్మవిధిః

త్రియోరం పంచలవణం సప్తభాష్టేన భావయేత్ 24

కాన్యార్ఘోషప్రతాని తేన కల్పేన లేపయేత్

రుద్ధ్యా పులేద్దజపులే శుద్ధిమాయాతీ నాన్యథా 25

తామృవస్మారణం తేషాం కృత్వా సర్వే ర్ యోజయేత్

- మృతాని లోహాన్య మృతీభవంతి
నిఘ్నంతి యుక్తాని మహామయాంశు
అభ్యాసయోగా దృఢ జేహసిద్ధిం 26
కుర్వంతి రుజ్జ్వన్మజరా వినాశమ్
- నాగేన స్వర్ణం రజతం చ తాపైః
Xంధేన తామ్రం శిలయా చ నాగమ్
తాలేన వంXం త్రివిధం తు లోహాం 27
నారీపయో ఘ్నంతి చ హింసులేన
- తథా భ్రాతృత్వం బలినోపలోహం 28
వక్త్రేణ సూతం వివిహంతి సద్యః

అథ క సత్వమ్

- వజ్రా భ్రకస్య సత్వత్వం వశ్యోని శ్రుణు తై రవి!
చతురా భ్రక సత్వం స్యాత్కృతినం మృదులు దృఢిః 29
బీజం చ గుణవక్షేయం త త్కమాదు త్తరోత్తరమ్
- సత్వపాతనా యాథ్రక సిద్ధిః 30
- ధాన్యా భ్రకం రవిశీరే ధర్మే ష్టాప్యం దినావధి
తస్పృష్టం పేషయేత్పట్టే శరావే తం నిరోధయేత్ 31
సమ్యక్ పచేద్దజపుటే రవిశీరే పచేత్పునః
- మర్దనం పుటపాకం చ కుర్యా జేవం తు సప్తధా 32
తథా జంబీరవీరే చ నిచులస్య రసే తథా
- యేతసిద్ధఘనం శ్రేష్ఠం నిశ్చంద్రం సత్వపాతనే 33
ఘనమారక సారైర్వా వ్యసె ర్వాధ సమస్తకైః
- పిష్ట్యా ధాన్యాభ్రకం ఘ్నన్తం దుర్వా గజపుటే పచేత్

అథ క కఠినసత్వమ్

- లాత్ గుగ్గులు దగ్ధోర్ణా సర్జ సర్జరసం పలు 34
శశాఙ్గి మద్రమత్సాశ్చ హరిద్రా మిత్రపంచకమ్

పంచమాహిషకం చాపి భల్లాతం చ సమం సమమ్ 35

సర్వతుల్యం సిద్ధఘనం నిశ్చంద్రం సేషయేద్దినమ్
తత్సర్వం తేన వటకాః కార్యాస్తే కర్షమాత్రకాః 36

కోష్ఠీయం తే ధమేద్ధాఘమంగారైః ఖదిరోద్భవైః
త్రియామధమనా దేవ సర్వం పతతి నిర్మలమ్ 37

కఠినం సూక్ష్మరవకం కాచటం కణవజ్జితమ్
త్రివారమేవం కుర్వీత తత్కిట్టైః సర్వపాతనే 38

అ బ్ర క మ్ప దు స త్వ మ్

ప్రథమః ప్రకారః

పునరన్యం ప్రవక్యోమి మృదుసత్వం సురేశ్వరి
గుర్గులుం టంకణం గుంజాం సర్జసర్జరసం గుడమ్ 39

ఘోదమీనం యవతొరం కాచవిన్యాకసూరణమ్
భూలతా త్రిఫలా వహ్నిః క్షీరకండం పునర్నవమ్ 40

ధుత్కారం లాంగలీ పారా బలా గంధక (ర) సేవకమ్
నోక్షీరం పంచలవణం సర్వం చ ద్విగుణం మధు 41

షడ్బిందు ఘోదశంబూకమస్థీని శశకస్య చ
పారావతమలుం త్ర్యాష మింద్రనోపం సశిగృకమ్ 42

నోఘ్నామసర్వం తాప్యం ఛాగక్షీరేణ మర్దయేత్
యేవం వ్యస్తం సమస్తం వా యామ మాత్రేణ మర్చితమ్ 43

అన్య పిండస్య భాగైకం ద్విభాగం సిద్ధమభ్రకమ్
పంచమాహిషభాగైకం సర్వమేకత్ర లోడయేత్ 44

కర్ణాభా విటికాః కార్యాః కించిచ్చాయా విశోషితాః
ఖదిరాం గారసంతస్తే కోష్ఠీయం త్రే క్షీ సేక్షీ సేత్ 45

ఘటిపంచకపంచైవ వంకనాలే ధమేద్ధాఘమ్
మృగుసత్వ భవేచ్ఛుభ్రం దుగ్ధరామృత్యు నాశనమ్ 46

త్రివారమేవం కుర్వీత తత్కిట్టైః సర్వపాతనే

ఆ నం ద కం ది :

అనేన్క్రమయోగేన కాంతసస్యకమాక్షీకమ్ 47
 కఠినోపసాశ్చాన్తైః శుద్ధా భూనాగమృత్తికా
 ముంచండి ద్వితిసంఘాతం గృహ్నిం తీమం పృథక్పృథక్ 48

ద్వితీయః ప్రకారః

అభ్రసత్వం సమాదాయ నమాంశం కాచటంకణమ్ 49
 దత్వా దత్వా త్రివారం తద్వజ్జిమూషాగతం ధమేత్
 అష్టువర్గం స్నుహీపత్రం బింబీబీజం సవల-లమ్ 50
 కల్కయేత్తత్ర సంతప్తం సప్తవారం నిషేచయేత్
 మృదు శుభ్రం భవేత్తస్య (సత్వం) దుగ్ధరా మృత్యునాశనమ్

[తృతీయ ప్రకారః]

సిద్ధాభ్రం దశభాగం స్యాచ్ఛుద్ధభాగం త్రిభాగకమ్ 51
 టంకణం మాక్షీకం సూతం భాగై కం చ సుశోధితమ్
 ఊర్ధ్వాసర్జయవత్కారం భాగం భాగం విమిశ్రయేత్ 52
 మర్ద్యం మూత్రాష్టు వర్ణాభ్యాం యథా ప్రోక్తం దినావధి
 అజాపంచాంగ సంయుక్తం పూర్వవత్సత్వపాతనమ్ 53
 కృత్వాదాయ మృతం సాక్షాన్నిర్మలం మృదు జాయతే

అప్రకటితపాకః

బీజపాకం ప్రవక్ష్యామి ఘనస్యైతత్పరం హితమ్ 54
 సిద్ధాభ్రకం శతపలం స్వర్ణరూపాంకం కాంతకమ్ 55
 రసత్రింధమాక్షీకం విమలాభూలతాద్రుణమ్
 నీలాంజనం చ కంకువం కాసీసం దరదం తథా 56
 ప్రత్యేకం దశనిమ్కం స్యాత్తక్తో నైరి టంకణమ్
 ఇంద్రనోపం గుండం గుంజా మధు సర్పిశ్చ గుగ్గులుః 57
 సర్జత్కారో యవత్కారో మత్కుణా నవపంచకమ్
 యద్రవమీనకశాశ్ఠీని మాహిషం శృంగమా (మూ)లకమ్

పునఃపునఃపంచమూలం పంచమాహిషమర్దయేత్ 58

తేషాం చ (కర్వాభా)వటిక్వాకార్యా కించిచ్చాయావిశోషితా
పూర్వవత్సాతయేత్సత్వం రక్షరాజైస్య మృత్యుహృత్ 59

బీజసత్వమిదం శ్రేష్ఠం వైద్యే వాచే రసాయనే
అభ్రకసత్వ నిర్మలీకరణమ్

నిర్మలీకరణం వక్ష్యే ఘనసత్వస్య పార్వతి ! 60

తత్సత్వం కణశః కృత్వా మిత్రపంచక సంయుతమ్
మూషాయాం తద్వినిష్ఠీప్య కాచం తదధరోత్తరమ్ 61

రుధ్వా హతాగ్నా ధమయేత్బిదిరాంగారయోగతః
యేవం క్రమేణ ధమయేత్సప్తథా నిర్మలం భవేత్ 62

ససత్వం నిర్మలీభూతం లోహఖల్వే విచూర్ణయేత్
మర్దయేత్ప్రథలా క్వాఙ్గైర్వాయుం ఘర్షే విశోషయేత్ 63

పాకం పుటం చ విధివక్తు-ర్యాదేవం పునః పునః
చత్వారింశత్పుటం కుర్యాదేవం మార్క-వజ్రైర్ద్రవః 64

పునఃపునః మృతైః పంచపుటం చేక్షిరసైస్త్రైః
ఉదయాదిత్యసంకాశం ఘనసత్వం సుసిద్ధదమ్ 65

అభ్రక సత్వ నిందూర విదిః

[ప్రథమః ప్రకారః]

చూర్ణీకుర్యాల్లోహా ఖల్వే నిర్మలీకృత మభ్రకమ్
నిషా-ణాం శతకం తస్మిన్నిష్ఠై-కం గంధకం ట్రి-పేత్ 66

పేషయేద్దినమేకం తు కుమారీ రసయోగతః
యామం తత్తాపయేద్ధర్మే తతోగజపుటే పచేత్ 67

యేవం శతపుటం కుర్యాద్గంధం దద్యాత్పునః పునః
సిందూర పాటలచ్చాయ మభ్రసత్వం భవేచ్ఛివే ! 68

[ద్వితీయః ప్రకారః]

ఘనసత్వం సువిమలం లోహాఖల్వే విచూర్ణయేత్
శతనిష్కం తత స్తస్మిన్నిష్ఠా-ర్థం మాక్షికం ట్రి-పేత్ 69

అర్హత్యైర్నిరర్థిం మర్త్య రుధ్యా గజపుట పచేత్ | 70
యేవం శతపుటం కుర్యాన్మాక్షీం చ పుటే పుటే |

యేత త్స్వాత్సత్వ సిందూం రుజ్జరామృత్యునాశనమ్ |
[తృ తీ యః ప్రకారః] 71

తత్సత్వం రవకాన్విత్వా లోహఖిల్వే సుబుద్ధిమాన్ | 71
మర్త యేల్లోహ దంజన వరాక్వాః పమన్విలేమ్ | 72

యామమాత్రం ఖరే ఘర్మే స్థాంయేల్లోహ పాతగమ్ | 72
స్థాలీపాశం ఖరం కృత్వా రాతౌ గజపుట పచేత్ | 73

యేవం సప్తపుటం కుర్యాన్మార్గ వస్వరసైస్తథా | 73
కుమారీస్వరసైస్తద్వచ్చిత్ర మూలసైస్తథా | 74

నీలపత్ర రసైస్త ద్వత్సునరంబ రసైస్తథా | 74
మేఘనాద ద్రవైస్సప్త క్వాఢైర్వట బటోద్భవైః | 75

యేవం సుసూక్ష్మచూర్ణం తు శతాంశం గంధకం క్షీపేత్ | 75
మర్త యేదార నాలేన ఘర్మే స్థాల్యాం పుటే పచేత్ | 76

యేవం దశదిసం కుర్యాత్సున స్థాస్యం శతాంశతః | 76
క్షీప్త్యా రనాలై స్సంమర్త్య ఘర్మే స్థాల్యాం పుటేపచేత్ | 77

యేవం దశదిసం కుర్యాత్సునః పంచచామృతైః పచేత్ | 77
పంచపంచేక్షు జరసైః పంచథా పుటమాచరేత్ | 78

సిందూరాభేదభసితే నిత్యే పేచ్చుర్ధ హింగులమ్ | 78
వింశత్యంశం ఘనస్యాథ స్తనైస్సంమర్త్య సంపుటే | 79

రుధ్యాథ భూధరే యంక్షేక్షీప్త్యా లఘుపుటం విధేత్ | 79
యేవం వింశత్పుటం కుర్యాద్దత్వా దత్వాథ హింగులమ్ | 80

అనేన క్రమయోగేన సత్వం సిందూరసన్నిభమ్ | 80
అయం సామాన్య సంసాగో విశేష స్తు నిగద్యతే | 81

యద్య దోగహారై ర్ద్రి వైస్తత్త దోగహారం భవేత్ | 81
[చతుర్థః ప్రకారః]
ఘనసత్వం సువిమలం లోహఖిల్వే విచూర్ణయేత్ | 82

మూండిపత్ర రసైర్మద్యం దినం గజపుట పచేత్ | 82

యేవం దశపుటం కార్యం : స్థంధీస్వరసైస్తథా ।
తథా వటజటాక్వాధైః పేటారీమూలజై రిస్తైః ॥ 83

కుకుభస్య రసై స్తద్వజ్జంబూత్వ క్వరసైస్తథా ।
యేవం వష్టిపుటం కార్యం తతస్తస్మిన్వినిషీ చేత్ ॥ 84

వింశత్యంశేన దరదం స్త నైస్య సుమ్మర్గ యేద్దినమ్ ।
తతస్తత్సంపుటే రుధ్వా భూధరే కుపుటం లఘు ॥ 85

యేవం వింశతిథా కుర్వాత్సీందూరాఘం భవేధ్వవమ్ ।

స్థాలీపాకవిధిః ॥

స్థాలీపాకస్త్రిథా ప్రోక్తో మృదుర్మధ్యః ఖరాల్కకః ॥ 86

పంకోత్కరసమః పూర్వః పింశపాకస్తు మధ్యమః ।
తృతీయః ఖరపాకస్సాస్వాద్వాలు కాపద్మకః సియే ॥ 87

స్థాలీపాకో రసే యుక్తః సంయుక్తో దరదేన వా ।
మృదు మధ్యమపాకాభ్యాం కర్తవ్యో భూధరే తతః ॥ 88

షీప్త్యా లఘుపుటే దేయం రసహింసలవత్తితః ।
ఖరపాకః ప్రకర్తవ్యో విధిర్గజపుటే పచేత్ ॥ 89

[లోహాభస్మనామ మృతీకరణవిధిః]

సర్వేషాం మారితానాం చ లోహోనామ భకస్య చ ।
వజ్ర్యేషు పరమం గుహ్యమమృతీకరణం శ్శుణు ॥ 90

త్రిఫలోత్థక మాయస్య భాగానాదాయ షోడశ ।
గోఘృతిస్య పలాస్యషై మృతా భకపలాండక ॥ 91

యేకీకృత్వా లోహవాతే సాచయేస్మృదు వహీనా ।
ద్రవే క్షణే సమాదాయ సర్వయోగేషు యోజయేత్ ॥ 92

అత్రకసత్వ సిందూర గుణాః

అనుపాసం వినా వ్యాధం జరామృత్యు రుజాపహమ్ ।
యోజయేదను పానై ర్వా తిత్తిదోగవారం భవేత్ ॥ 93

కఠినస్యాధ్ర సత్వస్య సిందూరం పలితం వలిమ్ ।
ఇంద్రియాణాం పటత్వం చ ప్రత్యాక భకగుణా అపి ॥ 94

- మృదు సత్వస్య సిందూరం సర్వామయ నిబర్హణమ్ | 95
వలీపలిత దారిద్ర్య మృత్యుఘ్నం సురసాయనమ్ |
- త్రిదోషశమనం సౌమ్యం దీపనం పాచనం శుభమ్ | 96
నిహంతి జ్వరజాలం చ గ్రహణీమతి సారకమ్ |
- అశ్మరీం మూత్రకృచ్ఛం చ క్షయం పాంశుహలీ హకమ్ | 97
దుర్జామ మేహ కఠాని వాతజాం నిత్రజానవీ |
- శిఫజాంస్మస్తరాం రోగాన్విద్రవ్యాది వ్రణానవీ | 98
నానావిధాని శూలాని పుంస్త్రీవంధ్యత్వ భంజనమ్ |
- యద్యద్రోగవారైశ్చైస్తత్ త్రోగ నిబర్హణమ్ | 99
పారజే యే గుణాస్పృతి నీజసత్వేవ తే గుణాః |

మం డూ ర మ్ ||

మం డూ ర శు ద్ధిః ||

- అక్షౌంగారైర్ధమేక్కిట్టం లోహజం తద్గవాం జలైః | 100
సేచయేదక్షపాత్రాంతష్టద్వారం చ పునః పునః |
- మండూరోయం సమాఖ్యాతశ్శుద్ధం క్షత్తం నియోజయేత్ | 101
గోమూత్రే త్రిఫలా క్వాథ్యా తత్యాథే సేచయేచ్ఛనైః |

మండూర భస్మ ||

- లోహాక్కిట్టం సుతప్తం చ యావచ్చి (త్రీ) ర్యతి తస్మయమ్ |
తచ్చి(త్ర)ర్ణం గ్రాహయేత్సేవ్యం మండూరం యం ప్రయోజయేత్ | 102
- యే గుణా మారితే ముండే తే గుణా ముండక్కిట్టకే | 103
తస్మాత్స్వర్వత్ర మండూరం రోగశాంత్యై ప్రయోజయేత్ |
- క్కిట్టార్థశగుణం ముండం ముండాత్తక్షం శవోన్మితమ్ | 104
తీక్షణ్ణక్షగుణం కాంతం భక్షగాక్కురుతే గుణమ్ |

మండూరగుణాః ||

- మండూరం పాంశుకోషాశ్శోగ్రహణీ కామలాపహమ్ | 105
సర్వశూలప్రమేహాఘ్నం దీపనం పరమం హితమ్ |

శీలం తిక్తం కషాయాఘం హృద్రోగప్లిహనాశనమ్ ।

రసాదిమారణాయ ద్రివ్యమానమ్ ॥

రసేంద్రం శోధయేద్దేవి ! పలానాం ద్విసహ సకమ్ ॥ 106

సహస్రం వా శతం వాపి పంచాశద్వా తదర్థకమ్ ।
స కుర్యాద్రసకర్మాణి హీనం వై పంచవింశతే ॥ 107

లోహస్య పచనం తింశత్పిలా దూర్ధ్వం స కారయేత్ ।
అర్వాకో పంచలద్దేవి ! ఘనసర్వం తథా పచేత్ ॥ 108

స్వర్ణం పంచపలాదూర్ధ్వం పలా దర్వాడృ శోధయేత్ ।
తథా రూప్యం చ తామ్రం చ శోధయే న్మౌరయేత్ప్రియే ! ॥ 109

లోహవర్ణన సత్త్వం చ ఘనపత్రం తద్దైవ చ ।
హీనం పంచ పలాదూర్ధ్వం స కుర్యాత్పిల వింశతే ॥ 110

ద్రావణం శోధనం దేవి ! మారణం నాగవంగయోః ।
వజ్రం నిష్కాద ధశోచ్ఛర్వం స కుర్యాచ్ఛధనం మృతిమ్ ॥ 111

పద్మరాగాది రత్నాని తథా కుర్యాత్సురేశ్వరి ! ।
ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే అనందకందే క్రియాశరణ విశ్రాంతౌ

పప్ర మోల్లాసః ।

అష్టమ ఉల్లాసః ॥

రత్నా మ్య ప రత్నా ని చ ॥

శ్రీ భైరవః :-
మహాంబురాశౌ సరితి పర్యతే కాననేపి వా ।
రత్నానామాకరం దేవి ! స్థానమాధేయ గౌరవాత్ ॥ 1

తేఘ రక్షో విషవ్యాలవ్యాధి దోషవారాణి చ ।
ప్రాదుర్భవంతి రత్నాని తద్దైవ విగణాని చ ॥ 2

ప్రదుష్టేనోపజాతాని జంతునోపహతాని చ ।
దోషైస్తాస్యపచీయంతే హేయంతే గుణసంపదా ॥ 3

మాణిక్యమ్ ॥

మాణిక్యం శోణితం చ రత్నరాట్ రవిరత్నకమ్ ।
శృంగారి రంగమాణిక్యం తరలో రత్ననాయకః ॥ 4

అ స ం ద క ం ద :

రాగదృక్ పద్మరాగశ్చ రత్నం శోణోపలస్తధా । 5
 సాగంధికం లోహితం కరువిందం శశేందుకమ్ ।
 మాణిక్యం పద్మరాగాఖ్యం ద్వితీయం నీలగంధి చ । 6
 కుశోకయదలచ్చాయం స్వచ్ఛం సిద్ధం గుణ స్ఫుటమ్ ।
 వృత్తాయతం సమం గాత్రం మాణిక్యం శ్రేష్ఠముచ్యతే । 7
 పరీక్షాపరిశుద్ధానాం రత్నానాం పృథివీభృతా ।
 ధారణం సర్వదా కార్యం శ్రేయః శ్రీకీర్తికాంషీణా । 8
 తతస్తు శాస్త్రుత స్తేషాం పరీక్షాదికముచ్యతే ।

[మాణిక్యభేదాః ॥]

యత్సహ్యాలం కాలపురమండం తుంబురుసంస్థితమ్ । 9
 క్షేత్రం చదుర్విధం తస్య మాణిక్యస్య సముద్భవే ।
 సిహ్యలే తు భవే దక్షం పద్మరాగము త్రమమ్ । 10
 వీతం కాలపురోద్భూతం కరువిందమితి స్మృతమ్ ।
 అశోక పల్లవచ్చాయమండ్రం సాగంధికం ప్రయే । 11
 తుంబురా ఛాయమానీలం నీలగంధి చ కీర్తితమ్ ।
 మధ్యమే మధ్యమం క్షేయం మాణిక్యం క్షేత్రభేదతః । 12
 మాణిక్యస్య గుణాః ప్రోక్తాశ్చ త్వానో మునిభిః ।
 సిద్ధచ్ఛాయా గురుత్వం చ నైర్మల్యమతి రక్షతా ।

[మాణిక్యస్య గుణాః ।]

మాణిక్యం దీపనం పృష్యం కఫహత క్షయార్తిహృత్ । 13
 భూరివేతాల సాపఘ్నం కర్మజవ్యాధి నాశనమ్ । 14
 మాణిక్యం చ మహాపుణ్యం మహాభాగ్యకరం పరమ్ ।
 సర్వభూత గ్రహాన్మాద విషఘ్నం క్షోషణిరమ్ ।

ముక్తా ॥

ముక్తా సామ్యా మాక్తికం శౌక్తికేయం తారం తారా శౌక్తికం
 తారకా చ ।
 అంభస్వారం శీతలం నీరజం చ నక్షత్రం స్యాదిందు రత్నం వలకమ్ । 15

ముక్తాఫలం చిందుఫలం చ ముక్తా శౌక్తేయకం శుక్తిమణిశ్శుశి
 ప్రియమ్ |
 స్వచ్ఛం హిమం మైమవతం చ శుభం సుధాంశుం త్నం చ
 భసంభ్యా కాహ్యమ్ | 16

[ముక్తా భేదాః |]

మాతంగోర గమినపో తిశిర సత్యకార శంఖాంబు భృ
 చ్చక్రీనా ముదరాచ్చ మాత్రికమణి స్పష్టం భవేదప్రథా |
 ఛాయాః పాటలనీల పీతధవలాస్త్రతాపి సామాన్యతః
 సప్తానాం బహుశో న లభిరితర చ్చౌక్తేయకం తూల్పణామ్ |
 నక్షత్రాభం శుద్ధమత్యంత ముక్తం స్నిగ్ధం ఘాలం నిర్మలం
 నిర్వణం చ |
 న్యస్తం ధత్తే గారవం యత్తులాయాం తిన్నిర్మాల్యం మాక్తికం
 సాఖ్యదాయ | 18

ముక్తా గుణాః |

మాక్తికం చ మధురం సుశీతలం దృష్టిరోగ శమనం విషాపహమ్ |
 రాజయశ్చ పరిరోపనాశనం క్షీణవీర్య బలపుష్టి వర్ధకమ్ | 19
 మాక్తికం శిశిరం స్నిగ్ధం విశదం కాంతివర్ధనమ్ | 20
 దాసాత్మ్య డ్భమ మూర్ఛాస్పృక్ష్పిత జ్వర విషాపహమ్ |
 చక్షుష్యం పవనాస పితృ విషజిత్సర్వేం ది యాహ్లాదనం
 తృప్తాహ జ్వరశోక మోహశమనం శీతం శ్రమఘ్నం హితమ్ |
 ధన్యం మంగలమాయుషం స్థితికరం సాభాగ్యకాంతిప్రదం
 ముక్తా హరి విభూషణం తదభిలం మూలం శశీ ప్రీయతే |

ప్రవాలః ||

ప్రవాలోంగారకమణిర్విదుమోంభోధిపల్లవః | 22
 భౌమరత్నం చ రక్తాంగో రక్తాంకురలతామణిః |
 సేతో సాగరమధ్యే యా జాయతే వల్లకీ శుభా 23
 విద్రుమాఖ్యా సుంక్తా సా దుర్లభా దీప్తరూపితే |
 సామాణత్వం భజత్యేషా సాకతః కఠినా సతీ | 24

అ నం ద కం ద :

- 1. పవాలనామ తద్రక్తం వర్ణ సాభాగ్యకాంతిదమ్ । 25
- సిద్ధం స్వచ్ఛం సిద్ధిగ్రహం వృత్తం కాంతం సమం గురు ।
- 2. రంగగ్రాతం దృఢం పిండం ప్రవాలం శ్రేష్ఠముచ్యతే । 26
- పశ్యబింబఫలాభాసం జపాకుసుమ సన్నిభమ్ ।
- 3. కుకతుండ సమచ్ఛాయం ప్రవాలమతి శోభనమ్ । 27
- శారదాభం దలం సూక్ష్మం వక్రం రూక్షం సకోటరమ్ ।
- 4. విద్ధం కృష్ణం లఘుతమం ప్రవాలం దోషకృద్భవేత్ । 28
- గౌరవరంగం జలాక్రాంతం ప్రవాలశుభం త్యజేత్ ।
- 5. ప్రవాలం కోమలం సిద్ధం సురాగం విదృఢం హితమ్ ।
- 6. ప్రవాలగుణాః । 29
- 7. ధనధాన్యకరం మేధ్యం విమాహిభయానాశనమ్ ।
- 8. ప్రవాలో మధురామృత్సృ కఫపీతాది దోషముత్ । 30
- వీర్యకాంతికరః శ్రీకాం ధృతో మంగలదాయకః ।
- 9. మ ర క త మ్ ॥
- 10. మరకతం కాహిణేయం గారుత్మంతం పారినన్ద్యోః । 31
- సౌవర్ణం గరుడోద్గీర్ణం బుధరత్నాశ్చ గర్భకే ।
- 11. గరలారిర్వాయ (రక) వీర్యం (యం) గారుడం రుద్రపమ్మితమ్ । 32
- తురుష్క విషయాంభోధా సమీరాకోపాణావలే ।
- 12. తచ్ఛాయాశ్యామలో దేశస్సంభూన్నంతకాకరః । 33
- తద్విశేషాన్మరకతం జాతం దోషగుణాన్వితమ్ ।
- 13. దోషాస్సప్తపిథాస్తస్య గుణాః పంచవిధాన్వృత్తాః । 34
- భవేదప్త విధా ఛాయా మణేర్మరకతస్య చ ।
- 14. అస్సిద్ధం రూక్షమిత్యక్తం దిస్సోటం పీట పీతకం తథా । 35
- జకరిం కాంతిహీనం చ విచ్ఛాయం మలినం తదా ।
- 15. సశేర్కరం సపాషాణం కర్కశం సూత్రసంయుతమ్ । 36
- కల్మాషవర్ణం శబలం సమస్తభయదాయకమ్ ।
- 16. నిల్మలం కథితం స్వచ్ఛం గురు స్యాద్గురుదాయిత(యిక్)మ్ । 37
- సిద్ధం రూక్షం వివిక్తుక్త మరజస్క- (మరత్వ) మరేణకమ్ ॥

సురాగం నాగబహులమితి పంచ గుణాః స్మృతాః ।
యేతైర్ముక్తం మరకతం సర్వవాపహరం ఐమ్ ॥ 38

మ ర క త గు ణాః ॥

మరకతం విషఘ్నం చ శీతలం మధుగం రసే ।
అమ (అమ్మ) పిత్తహరం రుచ్యం ఘ్నీదం భూతనాశనమ్ ॥ 39

స్నిగ్ధం మరకతం స్వచ్ఛం సర్వదోహరం శుభమ్ ।
కాంతిసౌభాగ్యదం మేధ్యం భూతక్షణ విహపహమ్ ॥ 40

పు ష్ప రా గః ॥

పీత స్తు పుష్పరాగః పీతస్ఫుటికం చ పీతరిత్నం చ ।
పీతాశ్మ గురురత్నం పీతమణిః పుష్పరాగశ్చ ॥ 41

ఈమల్పితం పవిత్రాచ్యం స్వచ్ఛం కాంత్యా మనోహరమ్ ।
పుష్పరాగ ఇతి భ్యాతం రత్నం రత్నపరీక్షితైః ॥ 42

హేమచ్ఛాయం శిరోస్పత్రం జ్యోతిరంగార నిర్మలమ్ ।
పీతగాత్రం గురు స్నిగ్ధం పుష్పరాగం పశస్యతే ॥ 43

రూక్షం క్షతలఘు శ్చేతం కృష్ణం గారం సుశర్కరమ్ ।
మలిసం బిందుమదత్నం పుష్పరాగం న శస్యతే ॥ 44

పు ష్ప రా గ గు ణాః ।

పుష్పరాగోష్ణు శీతశ్చ వాతజిహ్విపనః పరమ్ ।
అయుః శ్రియం చ ప్రజ్ఞాం చ ధాండాత్కరుతే నృణామ్ ॥ 45

పుష్పరాగం శుభం మేద్యం వస్తుసౌభాగ్య కీర్తిదమ్ ।
వాక్పటుత్వకరం హృద్యం విషఘ్నం దోషజిత్వరమ్ ॥ 46

వ బ్ర మ్ ॥

వ బ్ర మ్ దాయుధం వీరం భిషురం కులిశం పవిః ॥
అశేద్య మసిరం రత్నం దృఢం భార్గవకం స్మృతమ్ ॥ 47

స్వచ్ఛం విద్యుత్ప్రభం స్నిగ్ధం సుందరం లఘు లోఘనమ్ ।
వజారం తీక్ష్ణధారం చ సుసామ్నారం శ్రియం దిశేత్ ॥ 48

వజ్రాకరా వజ్రభేదాశ్చ ।

పాండమతం హిమాచల సారాప్య సువారోసలక లింగా । 49

పేణ్ణా (పూర్ణా) నదీ తటశ్చేత్యస్తే వజ్రాకరా వింధిష్టా ।

శ్యామం ప్రపాండ ప్రభవం కించిత్ప్రేతం మతం గిజితమ్ । 50

హిమవత్సురాప్య సంధవమాతామం శృష్టకాంతి సాహరమ్ ।

బుల్ల శిరీషచ్ఛాయం శోసలజం కనకకాంతి కాలింగమ్ । 51

పేణ్ణానదీ తటోద్భవ మాహుర్వజ్రం సుధాంకునిధమ్ ।

కలింగశోసలా జేతా మతంగాది హిమాలయా । 52

సారాప్య పాండకాబేరా పేణ్ణా కరసూపారకా తథా ।

కృతాదిషు యుగేష్యేతౌ వజ్రాణామాకరా స్మృతౌ । 53

అకరేష్యేవ వజ్రాణాం ఖనిః ప్రోతః ప్రకర్ణకమ్ ।

సముత్పత్తిస్థలం ప్రేధా నిర్దిష్టం సురనాయకే ।।

వజ్రగతా గుణా దోషాశ్చ ।

శోట్యః పార్శ్వని ధారాశ్చ వజ్రస్థా ద్వాదశైవ చ । 54

ఇత్యుచ్చతీక్షణ ధారాగ్రా వజ్రస్యాహురథో గణాన । 55

మలా బిందుశ్చ రేఖా చ త్రాసః కాకవదం తథా ।

యేతే దోషాస్సయాభ్యాతాః పంచ వక్రేషు సంస్థితా । 56

కుర్యాదశోధితం వజ్రం కుష్టదాహం గౌరవమ్ ।

హృత్పార్శ్వస్య పీడాం పాండం చ తతిస్తచ్చుచ్ఛ్చియచ్యతే ।

[వజ్రగుణైః ।]

గృహీత్వాథ శుభం వజ్రం న్యాప్తేకందోదశే ఊషేత్ । 67

మహిషీశకృదాలిప్య కరిషాగోష విపాచయేత్ । 68

అహారాత్రాత్సముధృత్య హయమూత్రేణ సేవయేత్ ।

యేవం పునః పునః పక్వం సప్తరాత్రాద్విశుభ్యతి । 69

మేఘనాశదామిశ్యామా శృంగీమదన శోద్భవైః ।

కలుత్థవేతసాగప్త్య సిందువారాఖు కర్ణికాః । 60

యేతేషాం హయమూత్రేణ కషాయం నాధితం బ్రువః ।

- జంబీరే కలిశం క్షీప్త్యా హయమూత్రైశ్చ్రయం పచేత్ ।
 డోలాయంత్ర విధానేన తతశ్శుద్ధిమభిషుయాత్ । 61
- కులుత్థకోద్రవ క్ష్యాఞ్చైర్దోలాయంత్రే విపాచయేత్ ।
 వ్యాఘ్రీకందగతం వజ్రం సస్తాహచ్యుద్ధిమాభిషుయాత్ ॥ 62
- కులుత్థకోద్రవక్యాఞ్చం హయమూత్రం సుహీషయః ।
 క్షీప్త్యా భాంజే పచేత్తస్మి వ్యాఘ్రీకందగతం పవిమ్ ॥ 63
- డోలాయంత్రే దివారాత్రం సముద్భృత్య పునః క్షీపేత్ ।
 వజ్రకంఠే మృదా కందం లిప్త్యా గజపుటే పచేత్ ॥ 64
- తత్సక్యం పాచనద్రావై స్సేవితం శుద్ధిమాభిషుయాత్ ।
 వ్యాఘ్రీకందగతం వజ్రం మృదా లిప్తం పుటే పచేత్ ॥ 65
- అహారాతాత్సముద్భృత్య హయమూత్రేణ సేవయేత్ ।
 వజ్రక్షీరేణ వా సింఛ్యా దేవం శుద్ధం తు మారియేత్ ॥ 66

వజ్ర మారణ విధిః ॥

విప్రజాతీయ వజ్రమారణమ్ ॥

- వక్ష్యతే విప్రజాత్యాదేశ్యుద్ధ వజ్రస్య మారణమ్ ।
 అశ్వత్థ బదరీ భండిమాక్షీం కర్కటాస్థి చ ॥ 67
- సమం సుకృత్యసా పిష్ట్యా మూషామధ్యే ప్రలేపయేత్ ।
 తస్మధ్యే ప్రక్షీపేద్వజ్రమాపకైః సైస్తతః పుమ్ ॥ 68
- వజ్రమాచ్ఛాద్య యశ్చేన తతో మూషాం నిరోధయేత్ ।
 కంజరాశ్యేన పుటయేత్పుటేన మహతా పునః ॥ 69
- విప్రజాతీయకం వజ్రం పుటేనైకేన సిధ్యతి ।

క్షత్రియ జాతీయ వజ్రమారణమ్ ।

- కంపీరం మేషశృంగీ దరదం (బదరం) చ హయదుంబరమ్ ॥ 70
- అర్క దుగ్ధస్సమం పిష్ట్యా తత్కృతే గోలకే క్షీపేత్ ।
 వజ్రం క్షత్రియ జాతీయం పూర్వ వన్జారయే ధృవమ్ ॥ 71

వైశ్యజాతీయ వజ్రమారణమ్ ॥

సూరణం లశునం శంఖం శిలాయాం (హ్వం) సేవయేత్సమమ్ ।
 బలామతిబలాం గంధం కచ్చపాస్థి చ సేవయేత్ ।

అనందశంకః

ఉత్తరా వారుణీ దుక్త స్తత్రాతే గోలకీపేత్ ।
వజ్రం తు వైశ్యజాతీయం భార్యవత్సప్తతం భవేత్ । 73

కూద్రజాతీయ వజ్రమారణమ్ ॥

సూరణం లకునం శంఖం శిలాం సంపేషయేత్సమమ్ ।
వటకీరేణ తత్రాప్తే గోలకే పూర్వవత్సవేత్ । 74

వజ్రం తచ్చూద జాతీయం కేన సమ్యగ్భవేన్మృతమ్ ।
శ్రీ పున్నపుంసక వజ్రమారణమ్ । 75

శ్రీ పుంసం తు పూర్వోక్తైర్మయితే తత్తదేవదైః ।
చతుర్జాత్యైవ దైవేన మృతిర్వశే నపుంసకే ।

సామాన్యేన వజ్రమారణేవిధిః ॥

వ్రతముః ప్రకారః । 76

సామాన్యస్వర్ణవజ్రాణాం వక్ష్యతే మారణక్రమః ।
శుద్ధం వజ్రం మత్కు-గానాం రక్షేత్ప్రప్యే ధమేత్సునః । 77

అగ్నివర్ణం క్షీపేన్మాతే గర్భభస్య పునః పునః ।
లేపితం ధృసితం దత్యదేవం కుర్యాత్త్రిసప్తథా । 78

కాలకం మత్కు-దైః పిష్ట్య తస్మిన్దోశే క్షీపేత్తు తమ్ ।
రుద్ధ్యా మూషాం ధమేద్దాళం పాయమ్మాతే వినిషీపేత్ । 79

సముభృత్య పునస్తద్యత్సప్తవారైర్మృతే భవేత్ ।
ద్వితీయః ప్రకారః ।

మేషశృంగం భుజంగాస్థి కూర్మశృంగం శిలాజతు ।
గంధకం కాంతసామాణం మునిపుష్పం సకాలకమ్ । 80

త్రిశూరం పంచలవణం మేషశృంగేంద్రవారుణీ ।
వజ్రవల్లి మూషకర్ణీ బదరీ కుట్టలాని చ । 81

మూషకస్య ములం స్తస్యం స్మృత్యారా-క్షీరమమ్కు-గామ్ ।
పంచాంగం శరపుంభస్య హ్యస్థిసీ ఫిరమేషయాః । 82

పేటారిబీజం శ్రీపుష్పం పారావతమలం శిలా ।

- పుష్పాణి చైవ శాకుచ్యాః పంచాంగం తిమిరస్య చ | 83
- భాత్రీవృక్షస్య పంచాంగం గోపంభా వాజిమూత్రకమ్ |
హంసశాదీ వ్రజకందం బృహతీ ఫలసూరణమ్ | 84
- గోజిహ్వో కర్కటం మాంసం మూతవర్ణం చ మిశ్రయేత్ |
యేతత్సమస్తం వ్యస్తం వా యథాలాభం సుపిండితమ్ | 85
- తత్పిండే నిక్షిపేద్వృజ మంథమూషాగతం పుటేత్ |
కులుత్థోద్రవం విష్ట్యై హయమూతే విలోలయే | 86
- తన్మధ్యే సేచయే త్రస్తాం మూషాపుట వినిర్గతామ్ |
యేవం పునః పునః కుర్యాదేక వింశతి వారకమ్ | 87
- ఆనాయ తన్మనర్వృజం తాలే మక్కుణపేషితే |
గోలకే నిషీదృవ్యా మూషాం లీ వానలే ధమేత్ | 88
- ఇత్యేవం సప్తథా ధ్మాతం హయమూతే నిషేచయేత్ |
అనేన క్రమయోగేన మృతో ధవతి నిశ్చితమ్ | 89
- తన్మృతం చూర్ణయేత్ఫలేస్య సిద్ధయోగ ఉదాహృతః |

తృతీయః ప్రకారః |

- భ్రామకం చ మృతం తాప్యం పేటలీవీజటంకణమ్ | 90
- క్షీరం చోత్తరవారుణ్యా గంధక తాలకం శిలా |
చించాబీజం మేషశృంగీ శ్రీపుష్పం చాఘవేతసః | 91
- పంచాంగం శరపుంభాయాశ్శకదంతం శిలాజతు |
యేతత్సమస్తం వ్యస్తం వా యథాలాభం సుచూర్ణయేత్ | 92
- స్నుహ్యరోత్తరవారుణ్యాః క్షీరైస్తన్యైర్విమృతయేత్ |
తద్గోలకే క్షిపేద్వృజం రుధ్వా చైతాంధమేఘఘమ్ | 93
- గుడూచీ సైంధవం హింగు సముస్తోత్తరవారుణీ |
క్వాధైః కౌలుత్థకైః విష్ట్యై తస్మింక్వాధే వినిషీచేత్ | 94
- తం వ్రజం పూర్వవద్గోశే కృత్వా రుధ్వా ధమేత్తథా |
సేచనాంతం తతః కుర్యాదేకవింశతి వారకమ్ | 95
- తాలకం మక్కుణాయోగే సప్తవారం పున్వయేత్ |
సేచయేదశ్యమూతేణ తద్వృజం మ్రియతే ధృవమ్ | 96

చతుర్థః ప్రకారః ।

తివర్షీ యోర్థకార్యాసమూలనూదాయ పేషయేత్ ।
 తివర్షనాగవల్ల్యా వా నిజద్రావైః ప్రపేషయేత్ । 97

తద్గోలకే ఓషేద్వజం రుధ్వా గజపుట పచేత్ ।
 యేవం సప్తపుటైః పక్వమేకై కేన కృతం భవేత్ । 98

పంచమః ప్రకారః ।

తాలకాసీస సారాప్తీమ సామూర్థస్య భస్మ చ ।
 విష్ట్యా కౌలుత్థకైః క్వాథైస్థ స్మిన్వజం సుతావీరమ్ । 99

ఓషేత్రి ప్రవారాణి మియతే నాత సంశయః ।

[షష్ఠః ప్రకారః ।]

వైకాంతభస్మనా సార్థం పేషయేదమ్మవేతసమ్ । 100

తద్గోలే నిఓషేద్వజ మంధమూషాగతం ధమేత్ ।
 సేచయే దక్వమూతేణ పూర్వగోలే పునః ఓషేత్ । 101

రుధ్వా ధ్వాతః పునస్సేచ్యమేవం కుర్వాత్రి సప్రధా ।
 మియతే నాత సంశయా స్సర్వయోగేషు యోజయేత్ । 102

సప్తమః ప్రకారః ।

ఉత్తరా వారుణీశీరైః కాంతపాషాణజం ముఖమ్ ।
 ఊణం విష్ట్యా తు తద్గోలం ఓష్ట్యా తస్మింపచేద్దినమ్ । 103

వృత్తైలే గంధతైలేన మియతే నాత సంశయః ।

అష్టమః ప్రకారః ।

భూనాగం గంధకం చాథ నారస్తన్యేన పేషయేత్ । 104

తద్గోలం పచేద్వజం పూర్వతైలే మృతం భవేత్ ।

నవమః ప్రకారః ।

సుహీఓషేతేణ విమలాం విష్ట్యా తద్గోలకే ఓషేత్ । 105

వజం నిరుధ్య మూషాం తు శుష్కం తీవగ్నీనా ధమేత్ ।
 ఓష్ట్యామశ్వస్య మూతే తు ఓష్ట్యా వజ్రం సమాహరేత్ । 106

పంచమః ప్రకారః ।
 యేరండ వృక్షమధ్యే తు తత్సలే వా ఓపేత్సవిమ్ ।
 మాసమాత్రాత్సమధృత్య జానుమధ్యే చ పూర్వవత్ । 127
 కోమలం జాయతే వజ్రం దినాంకే నాత్ర సంశయః ।

షష్ఠః ప్రకారః ।

వజ్రం తిత్తిరిమాంసేన వేష్టితం నిక్షిపేన్ముఖే । 128
 అతిష్ఠూలస్య కేశస్య చుఖం సూత్రేణ వేష్టయేత్ ।
 నిఖినేద్ధస్తమాత్రాయాం ఓగ్యాం మాసాత్సమధృతేత్ । 129
 మండుకం సంపుటే దుభ్యా సమ్యగ్జటపుటే వచేత్ ।
 తద్వజ్రం పూర్వగోలస్థం జానుమధ్యగతం దినమ్ । 130
 ధవేద్వ బౌదనం సాక్షాత్సాద్వాహార్య యోజయేత్ ।
 సర్వవజ్రోదనానాం తు మారణం పూర్వవద్భవేత్ । 131

వజ్రదృతిః ॥

కౌరత్రయం రామతం చ చణకాస్థూష్ణు వేతసమ్ ।
 బ్యాలాముఖం చేషిరకం స్థలకుంభీఫలాని చ । 132
 సుష్యారకపయసా శ్లష్ణం పిష్ట్యా తద్గోలకే ఓపేత్ ।
 వజ్రం నిరోధితం సయ్యగ్వస్త్రే బధ్యా హతాత్సచేత్ । 133
 ఓలాయంత్రేణ ధాన్యాష్టే దృతం మాసాష్టకాదభవేత్ ।
 వజ్రవల్లంతస్థం వా కృత్వా వజ్రం నిరోధితమ్ । 134
 అష్టుభాండగతం సేచ్యం సప్తాహోద్రవతాం వ్రజేత్ ।
 ధస్మాదనం దృతిశ్చేతి త్రివిధం వజ్రమారణమ్ । 135
 రసబంధకరం ప్రోక్తం నాగార్జునపురస్సరైః ।

వజ్రగుణాః ॥

వజ్రం చ వజ్రసోపేతం సర్వరోగాపహరకమ్ । 136
 సర్వాఘోషమనం సౌఖ్యం దేహదార్ధ్యం రసాయనమ్ ।
 వజ్రం రతోత్తమం పుణ్యం శ్రీసాభాగ్యవివర్ధనమ్ । 137

ఆయుష్యం ధన్యమోజన్యం యశస్యం సర్వపాపృజితమ్ |
ఆయుర్బలం దేహసౌఖ్యం యాపం కాంతిం కరోతి చ | 133
సేవితం హంతి రోగాంశ్చ మృతం వజ్రం న సంశయః |

నీలమ్ ||

నీలస్తు సౌరీరత్నం న్యాసీలాశ్చా నీలరత్నకః | 139
నీలోపలస్తృణగ్రాహీ మహానీలస్సనీలకః |
ఇంద్రనీల మణిస్తత్ర చతుర్థా జాతిభేదతః | 140
నీతచ్ఛాయో భవేద్విపో రక్తః క్షత్రియజాతికః |
నీతస్తు వైశ్యజాతిర్యో వృషలః కృష్ణదీధితిః | 141

నీలస్య గుణా దోషాశ్చ ||

నీలీరస సమాభాసా వైష్ణవీపుష్ప సన్నిభా |
లవలీపుష్ప సంకాశా నీలేందీ వరిసప్రభా | 142
అతనీ ఘృష్టసంకాశా చాప (భస్మ) పక్ష సముద్యుతిః |
కృష్ణ తిక్కర్ణికా పుష్ప సమానాద్యుతిధారిణీ | 143
మయూరకంఠ సచ్ఛాయా శంభోః కంఠనిభా తథా |
విష్ణు దేహ సమాభాసా భృంగపత్ర సమప్రభా | 144
యేతాశ్చాయా త్సుభకరా ఇంద్రనీల మహామణిః |
గురుత్వం స్నిగ్ధకాంతిత్వం సురాగం శార్వరంజనమ్ | 145
తృణగ్రాహిత్య మిత్యేతే గుణాః పంచ ప్రకీర్తితాః |
న విష్ణో (నిమ్బా) నిర్మలా గాత్రో మసృణో గురుదీప్తికః | 146
తృణగ్రాహీ మృదుర్మీలో దుర్లభో లక్షణాన్వితః |
ఇంద్రనీలం శుభం వర్ణ్యం సర్వపాపనిర్హణమ్ | 147
ఆయుర్యశో బలం లక్ష్మీమూరోగ్యం చ ప్రయచ్ఛతి |
నీలస్సతిక్తకోష్ణశ్చ కఫపీతానిలాపహః | 148
యో దధాతి శరీరేస్య సౌ ర్మింగలదో భవేత్ |

గోమేదకః ||

గోమేదకస్తు గోమేదో రాహురత్నం తమో మణిః | 149

స్వభావ వష్టదాహ్వయం పింగస్ఫటిక ఇత్యపి ।
గోమూత్రాఘం యస్మైదు స్నిగ్ధముష్ణం శుద్ధచ్ఛాయం
గౌరవం యచ్చ ధత్తే । 151

హేమారక్తం శ్రీమతాం యోగ్యమేతత్ ।
గోమేదాఖ్యం రత్నమా ఖ్యాతి సంఠః ॥ 152

మధుబిందు (దూచ్ఛిష్ట) సమచ్ఛాయం గోమూత్రాజ్యసమప్రథమ్ ।
హమేరక్తం గురు స్వచ్ఛం స్నిగ్ధం గోమేదకం శుభమ్ ।
శ్వేతం కృష్ణం రంగహీనం త్రాసరేఖాదిమాపితమ్ । 153
కర్కశం పాటలాకారం దుష్టం గోమేదకం త్యజేత్ ।
గో మే ద క గు ణాః ॥

మేధ్యం గోమేదకం రత్నం యశస్యం శ్రీవివర్ధనమ్ । 153
మంగళ్యం కాంతిజననం స్నిగ్ధం సర్వవిషాపహమ్ ।
గోమేదకోష్ణముష్ణం చ వాతకోపవికార జితే । 154

దీపనం పాచనం వైవ ధృతో యం పానాశనః ।
వై దూ ర్య మ్ ॥
వైదూర్యం కేతురత్నం చ ఖశిశ్చాంకురజం తథా । 155

విహారభూమిజం రత్నం ప్రావృష్యం పంచనామ చ ।
కల్పాంత కాలక్షుభి తాంబురాశి -
సిదాహ (వ్రాద) కల్పాద్దితి శేంద్రనాదాత్ ।
వైదూర్యముత్పన్నమనేకవర్ణం
శోభాభిరామద్యుతిరత్నవర్యమ్ । 156

అవిహారే విహారస్య గిరేరుత్తుంగ కోధసః ॥ 157
కోకిచోలకసీమాంకే మనేస్త స్యాకరస్మృతః ।
తీత్రై దై త్యేంద్ర నినదం ప్రతి మేఘ సుగర్జితైః ॥ 158

సముద్భవంతి వైదూర్యముణయః ప్రావృషాగమే
సితా భ్రహ్మముసం కాశమీపతికృష్ణం సితం తు యత్ । 159
వైదూర్యం నామ త్రోక్తం రత్నవర్ణ పరీక్షితైః ।
వేణుపత్ర బిడాలాపీశిభికంఠ సమద్యుతి । 160

స్నిగ్ధగాత్రం గురు స్వచ్ఛం వైదూర్యం సుణవస్మతమ్ |
శేఖాభిన్నం లఘు స్పష్టం శిలాంగారక కర్ణమమ్ 161

వివర్ణం పరుషం కృష్ణం వైదూర్యం దోషవత్కేత్ |

వైదూర్యస్య గుణాం :

వైదూర్య విశదం స్నిగ్ధం ప్రీత్యా యుర్బలవర్ధనమ్ | 162

మంగల్యం ధారణా త్తద్ధి సర్వగహ విషాపహమ్ |

వైదూర్య ముష్ణుముష్ణం చ కఫచూరుత రాశనమ్ | 163

గుల్మశూల ప్రశమనం భూషితం చ శుభావహమ్ |

పంచరత్నాని

మూశిక్యం మాక్తికం వజ్రం నీలం మరకతం తథా | 164

పంచరత్నమితి ప్రోక్తం శాస్త్రాలక్ష్మీ విషాపహమ్ |

నవరత్నాని

నోశేదకం పుష్పరాగం వైదూర్యమపి విద్యమమ్ | 165

పంచరత్నైస్సహైతాని నవరత్నాని నిర్దిశేత్ |

ఉపరన్నాని ||

సూర్యకాంతః ||

అథ భవతి సూర్యకాంతః

తపనమణిస్తాపనశ్చ రవికాంతః |

దీప్తోపలోగ్ని గర్భో
జ్వలనాశ్శాశ్లోకపలశ్చ వసునామా | 166

శ్వేతాభ్రక సమం వర్షైర్నిమాదా చంద్రసన్నిభమ్ | 167

నిర్మలం చ ప్రభాయుక్తం స్ఫటికం శ్రేష్ఠముచ్యతే |

హిమాలయే సింహలే చ వింధ్యే శేవతటే తథా 168

పద్మరాగోద్భవే స్థానే వివిధం స్ఫటికం భవేత్ |

సూర్యకాంతం చ తత్రైకం చంద్రకాంతం తథాపరమ్ 169

అ స ం ద శ ం ద :

సూర్యం శుస్పర్శ మాత్రేణ వహ్నిం వసుతి తక్షణాత్
సూర్యకాంతం తదాఖ్యాతం స్ఫటికం రత్నవేదికమ్ ॥ 170

సూర్యకాంతర్య గుణాం

సూర్యకాంతో భవేదుష్టో నిర్మలశ్చ రసాయనమ్ ।
వారణశ్శేషహో మేఘ్యం పూజనాద్రవి తుష్టిదః ॥ 171

చంద్రకాంతః

ఇంద్రకాంత శ్చంద్రకాంత శ్చంద్రాశ్మా సంప్రలోపలా ।
శీతాశ్మా చంద్రికాద్రావః శశికాంతశ్చ సప్తధా ॥ 172

స్నిగ్ధం శ్వేతం పీతమత్రా సమంతా
ద్ధత్తే చిత్తం స్వస్థతాం యున్మునీ నామ్ ।
యచ్చ ద్రావం యాతి చంద్రాశు సంశే
జాత్యం రత్నం చంద్రకాంతాఖ్య మేతత్ ॥ 173

చంద్రకాంతస్య గుణాః॥

చంద్రకాంతస్తు శిశిరః స్నిగ్ధః పిత్రాప్రదాహనుత్ ।
శివప్రీతికరః స్వచ్ఛో గ్రహలోక్స్యే విమాపహః ॥ 174

స్ఫటికమ్ ॥

స్ఫటికస్ఫిలోపలస్యా
దమలమణిస్తారణోపలస్వచ్ఛః ।
శీతోష్ణ వీర్యమక్షయే
పిత్రం వాతం నిహంతి శోభన్ముమ్ ॥ 175

పురా ప్రోక్తం హి కాంతస్య మయా తె లక్షణాధికమ్ ।

వైక్రాంతమ్॥

వైక్రాంతం చైవ విక్రాంతం నీలవ జం కవజకమ్ । 176

గోనాశం క్షుద్రకలిశం చూర్ణవజ్రకం చ గోనసమ్ ।

శ్వేతో రక్తశ్చ పీతశ్చ నీలా శారావతచ్ఛవిః ॥ 177

శ్యామలా కృష్ణవర్ణశ్చ కర్పూరశ్చాప్తధా హి సః ।

వజ్రభావే తు వైక్రాంతం రసవీర్యాదికే సమమ్ ॥ 178

అష్టాసశాస్త్రఫల కష్టబోధో మస్మదో గురుః ।
శుద్ధమిత్ర వర్ణశ్చ యతో వై క్రాంత ఉచ్యతే 179

వై క్రాంత కు డ్ధిః

కులుత్థక్వాఫసం స్వినోఽ వై క్రాంతః పరిశుభ్యతి
త్రిత్యైః పంచలవశై ర్వసామూ తామనోద్రవైః 180

మ స్త్యలైల ఘృతైస్తుల్యైః కులుత్థైః కాంజికాన్వితైః ।

సప్తాహం జోలికాయం క్రే వ్యా ఘోకందగతం పవేత్ 181

త ప్రవర్ణం తు వై క్రాంతం శుద్ధిమాయాతి నిశ్చితమ్ ।

వై క్రాంత భ స్మ ॥

హయమూతేణ తశ్చేచ్య తప్తం తప్తం ద్విసప్తదా । 182

త తశ్చోత్తర వారుణ్యాః పంచాంగై ర్గోలకే షీపేత్ ।

రుధ్వా మూషాం పుటే పక్వా పునరుపృత్య గోలకే 198

షీప్త్యా రుధ్వా పుటేదేవం సప్తదా భస్మతాం వ్రవేత్ ।

వై క్రాంత స త్వం ॥

ప్రథమః ప్రకారః ॥

వై క్రాంతస్య పలైకం తు పలైకం టంకణస్య చ 184

రవిషీకే దినం భావ్యం మధ్యం శిగ్రుద్రవైద్ధి నమ్ ।

గుంజాపిణ్యాక వసీనాం ప్రతికర్ణం వియోజయేత్ 185

అనేన గులికాం కృత్వా శోష్ఠీయం క్రే ధ మేదృధమ్ ।

శంఖకం దేదు సంకాశం సత్యం వై క్రాంతశం భవేత్ 186

ద్వితీయః ప్రకారః

వై క్రాంతం వ జకందం చ సమం సుకృయసా సహ 187

మహిషీవవనీతం చ సహాదం మర్ధయేద్ధి నమ్ ।

పూర్వవర్ణమనాత్సత్వ మింద్రగోపనిధం భవేత్

తృతీయః ప్రకారః ॥

వంధ్యాచూర్ణం సవై క్రాంతం ఛాయాయాం మర్ధయేత్సమమ్ । 188

అజామూత్రైర్దినైకం తు సత్వం రజతపద్యవేత్
 చతుర్థః ప్రకారః
 మ్రియతేష్టపుత్రైర్నంధనింబుకద్రవసంయుతః 189

సత్వసాతనయోగేన మర్దితశ్చ వటికృతః ।
 మూషాయాం ఘటికాం ధ్వాతో వైక్రాంతస్సత్వము తస్మకేత్ ।
 వైక్రాంతదృతిః

శ్వేతవర్ణం తు వైక్రాంత మమువేత సభావిలమ్ । 190

సప్తాహా నాశ్ర సంచేహః ఖరే ఘక్ష్మే ద్రవత్యలమ్ । 191

కేతకీ స్వరసం తుష్టిం పైధవం స్వర్ణ పుష్పకమ్ ।
 ఇంద్ర గోపసమం యుక్తం స్వరం భాండే వినిశ్చీకేత్ । 192

సప్తాహం స్వేదయేత్తస్మిం వైక్రాంత ద్రవతాం ప్రకేత్ ।

వైక్రాంత గుణాః

ఆయుః ప్రదశ్చ బలవర్ణకరోతిపృష్ఠ్యః ।
 ప్రజ్ఞాప్రదః సకలదోషమదాపహారి ।
 దీప్తాగ్ని కృత్పవినచూన గుణస్తరస్వీ
 వైక్రాంతకః ఖలు వపుర్బలలోహాకారీ । 193

రాజా వర్తః

ఆవర్తమణిరావర్తో రాజావర్తో నలాప్యయః । 194

రాజావర్తరసస్యాథ కథయామ్యహమ్ ।

వర్ణేన భ్రమరాభస్యా ద్విః ప్రకారః ప్రకర్మతః ॥ 195

యేక శ్చూర్ణాకృతిర్జ్ఞేయో ద్వితీయో గోలకాత్మకః ।

స్వర్ణబిందు సమాయుక్తః స్థిరరాగస్థిరత్వకః (వ్యధః) ॥

రసదో (జతో) ద్భవరాగస్య (శ్చ) వర్ణోత్కర్షే తిదక్షిణః ।

నాగస్య రంజనే శ్చేష్టస్తారే రంజనకర్మణి ॥ 197

సర్వేషాం చలరాగాణాం రాగబంధన కృత్మతః ।

రాజావర్తోల్పరక్తోరునీ వికామిత్రిత ప్రథః ॥ 198

త స ం ద క ం ద :

- గురుశ్చ మస్మిన్ శ్రేష్ఠస్తదన్యో మధ్యమః స్మృతేః
రాజావర్తా దికుద్ధిః 199
- నింబుద్ర వైస్సగోమూత్రైస్సక్షైరై స్వేదితాః ఖలు ।
- ద్విత్రివారేణ శుభ్యంతి రాజావర్తాది ధాతవః ।
- రా జా వ ర్త ఘ స్మ । 200
- ఋంగాంబుగంధశోషేతో రాజావర్తో విచూర్ణితః
- పుటనా త్సప్తవారేణ్యో రాజావర్తో మృతో భవేత్ ।
- రాజావర్త సత్త్వమ్ 201
- రాజావర్తమయః సాత్రే సాచయేన్మాహిష్టైర్ఘృతైః ।
- పయోభిశ్చ దినం వైకం మిత్ర పంచక మిశ్రితమ్ । 202
- రజన్యా పంచరాత్రేణ పిండిభూతం తు కారయేత్ ।
- ఖాదిరాంగారయోగేన శోష్యాం సత్త్వం విమంచతి
- రాజావర్త గుణాః ॥ 203
- ప్రమేహః క్షయదుర్ముఖు సాంకుశ్లేష్మనిలాపహః ।
- దీపనః సాచనో వృష్యో రాజావర్తో రిసాయనః ।
- గ రు డో ధ్గ రః 204
- సస్యశో గరుడోద్ధారః కాలజద్విషసా (మా) రకః ।
- కాలకూట విషం వీశ్యా గరుడసోఽ ధుమకేమః । 205
- తదా నిర్గత్య తచ్చంచోర్భహుధా సస్యశోభవత్ ।
- మహారస సస్యశక్త్యాస్త్రైశ్చాభిః పంచభిశ్చయతే । 206
- ధవలో మేచకః పీతో హరితశ్చాతిలోహితః ।
- అతిష్ఠితో వీతిహోత్ర స్సర్వతస్సర్వరూపభాత్ ।
- గ రు డో ధ్గ ర గు ణాః 207
- ధవలో హరితశ్చైవ శస్యతే తారకర్మణి ।
- లోహితో మేచకః పీతశ్చస్యతే హేయకర్మణి । 208
- సస్యశస్సర్వరోగఘ్నో విషమృత్యుభయోపహః ॥

విమలః ॥

విమలో నిర్మోహస్వచ్ఛో విమల స్వచ్ఛభాతుకః ।
 బాణసంఖ్యాభంధం శస్త్రం తారహేమ ద్విభావృతః 208
 విమల స్త్రీవిధః ప్రోక్తో హేమాద్యస్తార పూర్వకః ।
 తృతీయః కాంస్య విమలస్త్రత కాంత్యా స లక్ష్మితే ॥ 210
 వస్తులః కోణసంయుక్తః సిద్ధశ్చ ఫలకాన్వితః ।

వి మ ల గు ణాః ॥

ముత్పత్తవరో వృష్యో విమలో తిరసాయనః । 211
 పూర్వో హేమక్రియా సూక్తో ద్వితీయో వృష్యకర్మణి ।
 తృతీయో భేషతే తే షు పూర్వ పూర్వో గుణోత్తరః ॥ 212

వి మ ల శు ద్ధిః ॥

అటరూపరసే స్వినో విమలో విమలో భవేత్ ।
 కడలీకండలోయేన విమలం ప్రభవం పచేత్ ॥ 213
 అమృతేతసభాన్యామృ మేషీమూత్రే తతః పచేత్ ।
 డోలాయంత్రే చతుర్యామం శుద్ధిరేషాం మహోత్తమా ॥ 214
 కారో టీమేషశృంగ్య తైర్ద్రవైర్జంబీంశైర్దైవమ్ ।
 భావయేదాతపే తీవే విమలా శుభ్యతి ధృవమ్ ॥ 215

వి మ ల స త్వ మ్

విమలం శిశ్నోయేన కాంక్షీకాసీపటంకశ్చైః ।
 వ్రకండ సమాయుక్తైర్భావయేత్కడలీరసైః ॥ 216
 మోక్షక తోర సంయుక్తమంధమూషాగతం ధమేత్ ।
 సత్వం చందారక సంకాశం పతత్యస్య స సంశయః ॥ 217

పేరోజః - హరితాశ్శా

హరితాశ్శా చ పేరోజో విహారాత్పర్షదీన్నగ్నిః ।
 రసవీర్యవిపాకేషు సస్యకస్య గుణానగః ॥ 228

“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందకండే క్రియాకరణవిశ్రాంతౌ అష్ట
 మోల్లాసః ॥

అనంతకంఠః

నవమ ఉల్లాసః ||

దివ్యాపరి మహాపరి ప్రశంసా ||

శ్రీ శై రవి :-

తోడ్పటి బ్రహ్మీ నాథ! రసకర్మకరీ శుభా | 1
 కేవ నా భస్మ సూత్రేషు కేవ నా భోజనంధనమ్ | 2
 నిర్జీవత్వం గతస్సూత్రః కథం జీవం వదాలి నా | 3
 నిర్జీవేన ను జీవత్వం కథం జీవతి శంకర! | 4
 యేతన్నే సంశయం బ్రూహి యథా బానామ్యహం శివ! | 5

శ్రీ శై రవి :-

శృణు శై రవి! తత్సర్వమపూర్వం కథయామి తే | 6
 బ్రహ్మ విష్ణు సురేంద్రాద్యైర్ష జ్ఞాతం పీఠవందితే | 7
 వలీపలితకోగఘోష మృత్యు దారిద్ర్య భంజనాః | 8
 రసకర్మకరా దివ్యా కులౌషధ్య సుసీద్ధిదా | 9
 భ్రమంతి పశవో మూఢాః కులౌషధి వివర్జితాః | 10
 తృణౌషధి రసానాం చ నైవ సిద్ధిః ప్రబాయతే | 11
 తస్మాత్సర్వ ప్రయతేన జ్ఞాతవ్యా తు కులౌషధిః | 12
 దివ్యాషధ్య శ్చతుష్టపిః కులమధ్యే వ్యవస్థితాః | 13
 నైవ జానంతి మూఢాస్తా శ్శివమోహేన మోహితాః | 14
 అదివ్యాస్తు తృణౌషధ్యో బాయంతే గిగ్గహ్వరే | 15
 తృణౌషధ్యా రసే సూతం నైవ బంధం కదాచన | 16
 అక్షయం నైవ త్తిషేత్తు కులౌషధివ వర్జితమ్ | 17
 కులౌషధ్యా విహీనాస్తు గగనం చ న హంతితే | 18
 స రసస్తు వరాహోహే వహ్నిమధ్యే న తిష్ఠతి | 19
 స భోటో న చ నా భస్మనైవ ద్రవ్యం కరోతి నః | 20
 కించిద్రవ్యం ప్రసర్వంతి ఛామ్యమానం న తిష్ఠతి | 21
 సత్రే పాకే కషే ఛేదే నైవ తిష్ఠతి కాంచనమ్ | 22

- నైవవేదం శతామూర్ధ్వంకరోతి స రసః ప్రియే !
 యావన్న చాబ్జమేకం తు విక్రీతం తత్తు కాంచవమ్ ॥ 12
- ధర్మార్థ కామ మోక్షేషు నైవ దద్యాత్తు త్పత్నియే !
 దివ్యోషధ్యా యదా దేవి ! రసేంద్రో మర్దితో భవేత్ ॥ 13
- కాలికారహితస్సూత్రస్సదా భవతి పార్వతి !
 పవస్య హారతే కాలం కాలికోరహితో రసః ॥ 14
- అష్టానాం చైవ లోహోనాం మలం శమయతి ఊదాత్ ।
 మహా మూర్ఛాగతం సూతం కో వాపి కథయేన్మృతమ్ ॥ 15
- దివ్యోషధ్యా రసేనైవ జాయతే నష్టచేతనః ।
 పంచభూతాశ్చైక స్సూత్రస్తిష్ఠతే చ సదాశివః ॥ 16
- రసోషధ్యో మహాషధ్య సిద్ధాషధ్యస్తథా పరాః ।
 దివ్యోషధ్య ఇతి ప్రోక్తా మయా ప్రోక్తాశ్చతుర్విధాః ॥ 17
- దివ్యోషధ్యో నిగద్యంతే తాసు తా గుణవ త్తరాః ।
 వృక్షవల్లీలతా గుల్మ తృణవందానికా ఇతి ॥ 18
- రసబంధకరాషధ్యష్ట ద్విధా పరికీర్తితాః ।

చతుష్టష్టి ర్దివ్యోషధ్యః ॥
సోమవల్లీ ।

- సోమవల్లీ మహాగుల్మ యక్ష (క్ష) శ్రేష్ఠా ధనుర్లతా ॥ 19
- సోమోహ్య గుల్మవల్లీ చ యజ్ఞవల్లీ ద్విజుషియా ।
 సోమక్షీరా చ సోమో చ యజ్ఞా దివ్యలతా స్మృతా ॥ 20
- సోమవల్లీ కటుశ్శీతా మఘురా పితృ దాహనుత్ ।
 తృష్ణా విశేషశమనీ పాచనీ చ రసాయనీ ॥ 21
- పంచాంగకా పంచదశచ్ఛ దాధ్యాసర్వాకృతి శోభితఃస్వ దేశా ।
 సో సోమవల్లీ రసబంధకర్మ కరోతి రాకాదివసోషితా ॥ 22
- కృష్ణే పక్షే ప్రగలతి దలం పశ్యమాం చైకమేకం
 తుక్లే పక్షే ప్రథవతి పునర్లంబమానా లతా స్యాత్ ।
 తస్యాః కందః కిలయతి తరాం పూర్ణిమాయాం గృహీతో
 బధ్యా సూతం కవకసహితం దేహలోపాం విధత్తే ॥

ఆనందకాండ:

ఇయం సోమలతా నామవల్లీ పరమ దుర్లభా ।
 అనయా బద్ధసూతేంద్రో లక్షవేదీ ప్రణయతే । 24
 చతుర్వింశతి సోమానాం లక్ష్య వ్యక్తం రసాయనే ।

2. సోమవృక్షః - మహిషవల్లీ చ ।

కరోతి సోమవృక్షోపి రసబంధవధాదికమ్ । 25
 పూర్ణిమా దివసానీస్తయోర్వల్లీ గుణాధికా । 26
 ప్రోక్తా మహిషవల్లీ చ ప్రతిసోమాంశవల్లీకా ।
 అపత్రవల్లీకా ప్రోక్తా కాండశాఖా పయస్విని । 27
 రసవిర్య వివాకేషు సోమవల్లీ సమాస్మృతా ।

3. ఫలపద్మినీ ।

అథాతస్థల పద్మిన్యా దివ్యామధ్యా విధిం శృణు । 28
 పద్మినీపద్మకా పత్రైః పుష్పైరపి చ తావృశీః ।
 ధంకే చైవ ప్రవేత్తి రం రక్తవర్ణం సుశోభనమ్ । 29
 ఆక్రమ్య నానువాదేవ పశ్యేద్దగవమండలమ్ ।
 పశ్యేచ్ఛ తారకాయుక్తం గ్రహ నక్షత్రమండలమ్ । 30
 లక్షయోజనతో దేవి! సాక్షీయా ఫలపద్మినీ ।

4. గోవసా ।

గోవసాకారవల్లీ స్యాచ్ఛ్చిత్రమండల మండితా । 31
 జరారుం మృత్యుశమనీ రసబంధవ ధక్షమా ।

5. తిచ్చుటా ।

అథోచ్చుటాం ప్రవక్ష్యామి రసబంధకరీం వ్రీయే । 32
 యేవ మేవ భవేన్నామలం తస్యా రోమప్రవేష్టనమ్ ।
 తస్యాగ్రే చ భవేత్సుషుం శుకమండస్య సన్నిభమ్ । 33
 తల్పతాకి చ దేవేశి! నమసింభవిభాని చ ।
 తత్కందం కర్మసంస్థానం క్షీరం సింహారసన్నిభమ్ । 34
 జలం ప్రవేన్మహాచ్ఛిషే తల్పమూదాయ పార్యతి! ।

౧౪౪

వేదయే త్వర్యతోశాని కాంచనాని భవంతి చ ।

6. ఈ శ్లోకీ ।

ఈశ్వరీ త్వచ్యతే కాచిదీశ్వరీ తుల్యయాపి ॥ 35

భూతి క్షీరపరిశావా సబీజ రసబంధినీ

7. భూతి కే శీ ।

నింబపత్ర సద్భక్ష్మతా భూత కే శీతి కధ్యతే ॥ 36

న వ (బ) ధ్యతే యయా సూతీస్సుతో శాభి (హి) నిబంధకః ।

8. కృష్ణ ల తా ।

భిన్న కజ్జల సంకాశా లతా కృష్ణలతేత్యసా ॥ 37

నిర్బిజమపి బధ్నాతి రసం సర్వవిమాచహా ।

9. ల కు న వ త్తీ ।

నామ్నా లకునవల్లీ చ తద్దత్తైఃకృత్యచ్చదా ॥ 38

క్షుర త్తీరా సుకందా చ రసం బిధ్నాతి వేగతః ।

10. దు దం తీ ।

చణపత్రోపమైః పత్రైః పుష్పైరపి చ తాదృశీ ॥ 39

దుదంతీ నామ విఖ్యాతా హ్యధస్తాజ్జల వర్షిణీ ।

దుదంతీవ జనాందృష్ట్యా మృత్యుదైవ్య జరాశులాన్ ॥ 40

చతుర్విధా ను శా శ్లేయా వీతా రక్తా సితా సితా ।

జాలితా భం రసం హన్యాదృభ్నాతి చ రసాయనీ ॥ 41

11. వా రా హీ ।

ముసలీకందవత్కందా తద్దలాకారవద్దలా ।

సుకీరా రోమశా సోక్తా వారాహీ రసబంధినీ ॥ 42

12. న ప్ర వ త్తీ ।

సప్తపల్లవ సంపూర్ణం సప్తపత్రీత్యసా మతా ।

రసాయనీ జరాధీ చ బధ్యతే పారదస్తయా ॥ 43

13. నా గి వీ

నాగినీత్యదితా వల్లీ నాగభోగ సమాంగికా ।

సర్పాదిక విషఖేచ చ శా స్వచ్ఛరస బంధినీ ॥ 44

14. సర్పిణి.

సర్పిణి లతికా కావ్యా పుష్పవర్షిణియైకా ।
సక్షీరా సిద్ధిస్తతా చ శాలవారద బంధిని । 45

15. చక్రణి.

చక్రవర్తింపస్తతా యా నాతినిదా వచోన్నతా ।
సక్షీరా చక్రణి నామ రసబంధకరీ మతా । 46

16. గోస్పంగి.

పర్వతేశ్వ సముమ్మాతా గోకండా కృతికందయుక్ ।
క్షతా ముంచతి సాక్షీరం గోశృంగీ రసబంధిని । 47

17. జ్యోతిర్లతా.

జ్యోతిర్మామిత్రిభా ప్రోక్తా వృక్షకంద తృణాత్మికా ।
గిరీ జ్వలతి సా రాత్రో లతావారద బంధిని । 48

18. రక్తవల్లి.

రక్తక్షీరదలాంగా యా నాతివిస్తర వల్లికా ।
రక్తవల్లిత్యపా దివ్యా నిర్దిష్టా రసబంధిని । 49

19. పద్మవల్లి.

యా పద్మస్తతాకృతి పతవల్లి సా పతవల్లి త్యుదితా రస్తతా ।
సక్షీరకందా సలిలోద్భవా చక్షీరే వర్తిష్టే వసబంధిని సా । 50

20. కాకినీ.

స్థూలకంటక వర్ణాభ్యా సా ప్రోక్తా కాకినీ లతా ।
రసబంధకరీ సైపా జరామృత్యు విగ్రాహిని । 51

21. చందాలి.

చాందాలితి వినిర్దిష్టా త్రివణుః పుత్రాభాండ ।
సా చ రక్తాక్షీరకందా తయా సూతో నిబధ్యతే । 52

ప్రోక్తశ్చండాల కందస్సృజేకప్రో ద్విప్రతకః ।
త్రిప్రో త్తే వణుః పుత్రః పంచప్రతకృ జేదతిః । 53

22. తామ్రవల్లి.

తామ్రవల్లి లతాపత్ర పుష్ప తీర సమన్వితా ।
 సా తామ్రవల్లి కా ప్రోక్తా రసబంధవిధా హితా ॥ 54

23. పీతవల్లి.

పీతవల్లి లతాపుష్ప రసయుక్తాతి దుర్లభా ।
 సా పీతవల్లి కేఱ్యుక్తా రసబంధవిధా హితా ॥ 55

24. విజయా

సుషీనాశకీ ప్రళభదనా నాతి విస్తృతా ।
 నిఖ్యాతా విజయేత్యేషా రసబంధవిధా హితా ॥ 56

25. మహాషధీ.

త్రికోణకండ సంయుక్తా చిత్రకచ్చదనచ్చదా ।
 మహాషధీతి సా ప్రోక్తా రసబంధే పరం హితా ॥ 57

26. దేవదాలీ.

శిఖికంఠాభ ప్రతాఢ్యా చందనామోదమేదురా ।
 దేవదాలీత్యేషా దివ్యా రసం బహ్నాతి సాక్షణాత్ ॥ 58

27. నవనీతకగంధీ.

నవనీతక గంధీతి తిక్తా ముక్షణగంధినీ ।
 సక్షీరా రక్తపుష్పా చ రసేంద్రో బధ్యతే తయా ॥ 59

28. గరుడవల్లి.

సక్షీరా రక్తపుష్పా చ బదరీదల వద్దలా ।
 ఉక్తా గరుడవల్లితి శ్రేఘం బహ్నాతి పారదమ్ ॥ 60

29. తుందినీ.

తుందినీ త్యుజితా వల్లి తత్పత్ర కుసుమాన్వితా ।
 తిక్తరక్త పయోయుక్తా తత్పలా రసబంధినీ ॥ 61

30. భుతుందినీ ॥

యా తుందినీపత్ర సమానపత్రా భూతుందినీ నాతి విసర్పిణీ సా ।
 సింభూసమానైశ్చ ఫలైరుపేతా సర్వామయస్మి రసబంధినీ చ ॥ 62

31. గంధర్వాః

యేరండ పుత్రవత్సరాశ్చీరణానాతివిప్రుతాః ।
గంధర్వే త్యుదితా సా హి తయా బంధం రసో వ్రజితే ॥ 63

32. వ్యాఘ్రపాదీ

వ్యాఘ్రాంఘ్రి సమపత్రాయా రక్తపుష్పా పయస్విసి ।
వ్యాఘ్రపాదీతి బద్ధిస్తా రసం బధ్నాతి నిశ్చితమ్ ॥ 64

33. మహాపదీ

పత్తచ్ఛద సద్భక్తత్రా కృతాంగీ నాతి విప్రుతాః ।
మహాపదీత్యసా ప్రోక్తా రసం బధ్నాతి హంతి చ ॥ 65

34. గోమాతీ

గోమాతీనామికా వల్లీ వేణు పుత్రసమచ్ఛదా ।
తస్యా మూలం సమాశాద్య కస్తస్మాత్కో నిబధ్యతే ॥ 66

35. త్రిశూలీ

త్రిశూలాకారపత్రాయా శమ్భూకఫలవత్సలా ।
త్రిశూలీతి సమాఖ్యాతా విఖ్యాతా రసబంధనే ॥ 67

36. రుతపీ

రుతపీపుత్రవత్సరఫలా సా క్షీరకందయక్ ॥
రుతపీ వల్లీకేతుక్తా గిరిణా రసబంధనే ॥ 68

37. త్రిదండీ

సుపుష్పా తిలకోపేతా రక్తత్యక్తి (త్విక్తి) ఫలాన్వితా ।
రసబంధవిధా ప్రోక్తా త్రిదండీతి కృతావిధా ॥ 69

38. భృంగవల్లీ

భృంగవద్వర్ణ పత్రాభ్యా క్షీరిణీ వీరపుష్పికా ।
భృంగవల్లీతి సా ప్రోక్తా ప్రయుక్తా రసబంధనే ॥ 70

39. చమరికా

చమరాకార ప్రత్యాభ్యా క్షీరయక్ష్పంద భారిణీ ।
లతా చమరికా నామ సా చ బధ్నాతి హరదమ్ ॥ 71

40. క ర వీ ర ల తా ।

హయమూల సమాకారదల పుష్పవతి లతా ।
 కరవీరలతే త్యుక్తా నిశాం సూతబంధినీ ॥ 72

41. వ జ్ర వ త్తీ ।

కోరండ పుత్రచ్చదనోపమాన ప్రసూనపత్రా చ సుదగ్ధకండా ।
 సా వజ్రవల్లీ కటుతిక్తసారా వజ్రాంకపత్రా రసబంధినీ చ ॥ 73

42. వా ర వ త్తీ

రక్తవీరవతి బిల్వదళో పమదలాన్వితా ।
 వారవల్లీతి సా సూతబంధినీ లోగనాశినీ ॥ 74

43. రో హి ణీ ।

శేణపుష్పదలాకారదళపుష్పా చ దుగ్ధయూక్ ।
 సా రోహిణీతి నిర్విష్టా రసలాజప్య బంధినీ ॥ 75

44. బి త్వి నీ

జ్యోతిష్కృతీదాలా కారవర్ణ పర్ణా యశ (పయ) స్వినీ ।
 రసబంధవిధా ప్రోక్తా బిత్వీనీతి విగద్యతే ॥ 76

46. గో రో చ న ల తా ।

గోరోచన ప్రభాయు క్తదలవల్లీసమన్వితా ।
 గోరోచనలతా ఘోతమోచనీ రసబంధినీ ॥ 77

46. క రీ రీ ।

శ్రీశైల శిఖరోఘ్నాతా మూర్ఖాండి సదృశౌషధీ ।
 రక్తం కీరం కీతా ముంచేత్కరీరీ రసబంధినీ ॥ 78

47. అ త్త రా ।

పత్రసీసా (?) పత్రవత్పత్రా త్రివర్ణాత్ఫలదాయినీ ।
 అత్తరీతి సమాఖ్యాతా రుహ్యాతి నిబంధినీ ॥ 79

48. అ ప త్రా ।

సోమవల్లీవ నిష్పత్రా కజ్జలాధరసాన్వితా ।
 అపత్రాసా భవేద్వింధ్యే నామ్యుచ్చా రసబంధినీ ॥ 80

ఆద్యే వర్షే ధవేదమ్నా ధవేత్రితా ద్వివీయకే |
తృతీయేభే చ మధురైః ఫలైర్వృక్తా సఖాయకే | 81

పిత్తజ్వరహారా సద్యః సుపత్రఫలసంయుతా |
49. కుటజవల్లీ | 82

లతా కుటజవల్లీతి తత్ఫలా తద్దలాన్వితా |
మధుగా రుధిరగ్రంథిస్సూతరాజ నిభంధినీ |
50. మూలకంధా | 83

మూలకంధేతి విఖ్యాతా మూలవత్ఫల ప్రతిణీ |
లతా క్షీరాన్వితా సూతబంధనం కురుతే ధృవమ్ |
51. బ్రాహ్మణీ | 84

పారిజాతా దిజా వల్లీ శతపుష్పవలచ్ఛదా |
కృష్ణక్షీరఫలా ప్రోక్తా - బ్రాహ్మణీ రసబంధినీ |
52. మునివల్లీ - పుత్రగంధా | 85

అగస్తీ ప్రతతప్రతా తద్రూపానుజ పుష్పిణీ |
ఘృతగంధా రసఖేషు సా మునివల్లీతి కథ్యతే |
53. నింబవల్లీ | 86

వల్లెః పుష్పైః ఫలైర్వల్లీ నింబవృక్షస్య సన్నిభా |
తన్నూలైర్వృక్షతే సూతస్సా ప్రోక్తా నింబకా లతా |
54. తిలకంధా | 87

తిలకంధేతి విఖ్యాతా మూలవత్ఫలప్రతిణీ |
లతా క్షీరవతీ సూతం నిబధాన్వితా సే కురే |
55. అతసీవల్లీ | 88

అతిస్య ఇవ పుష్పాణి ఫలాణి చ చలాని చ |
అతసీవల్లీకా సా హి పారవస్య నిబంధినీ |
56. బోధిలతా | 89

ఉక్తా బోధిలతా బోధిప్రకరుగ్దేన సంయుతా |

బహ్నతి రసరాజం సా దానవేంద్రమిలాచ్యుతః |

57. మ ద్య గం ధా |

మద్యగంధేతి విఖ్యాతా నిష్పత్రా ఫలవత్రయత్ |

తస్యాః కందో రసం శ్రీఘ్రం బంధనం నయతి ధృవమ్ |

58. క ర్మ ల తా |

ఉక్తా కుర్మలతా కుర్మయాపకంధా పయోన్వితా |

మల్లికోపమతత్పుత్రప్రసవా రసుబంధినీ |

59. మా ధ వీ |

మాధవీమూలివన్మూలా నాగవల్లీదలాన్వితా |

మాధవీమ్యుడితా వల్లీ తన్మూలైర్బృహ్యతే రసుః |

60. వి శా లా |

శ్వేతపత్రతయా వల్లీ శ్వేతపుష్పఫలా తథా |

విశాలేతి వివిరిష్టా సాపీ పారదబంధినీ |

61. మ హా నా గా |

నాగకుండలవత్కంధా తత్సాగానదృశచ్ఛదా |

మహానాగేత్యసా వల్లీ వివిబాహ్నతి పారదమ్ |

62. మం డ క ల తా |

మండూకాకారవత్కంధా మండూకీదలవద్దలా |

మండూకలతికేత్యేషా తన్మూలైర్బృహ్యతే రసుః |

63. ఉ దుం బ ర ల తా |

ఉదుంబర ఫలాకార ఫలవద్దలవద్దలా |

నోదుంబరలతేమ్యుక్తా సూత్రరాజస్య బంధినీ |

64. చి త్ర వ త్తీ |

యా దుగ్ధకంధా వటపత్రపత్రా

విచిత్రపత్తోరుఫలా సుదీర్ఘా |

సా చిత్రవల్లీమ్యుడితా రశేంద్రో

నిబధ్యతే తత్ఫలమధ్యసంస్థః |

చతుష్టయీ దివ్యోపనిషాదు సంగ్రహః ।

చతుష్టయీతి ప్రోక్తా దివ్యోపనిషో మహాబలాః । 98

అధర్వణ్యో రసో నృణాం దేహలోహార్థసాధకః । 99

సోమవల్లీ సోమవృక్షః స్థలవద్మిలికా తతః ।

గోససాకారవల్లీ చ ఉచ్చటా ఈశ్వరీ తతః । 100

భూతకేశీ కృష్ణలతా శ్చేయా లకువల్లరీ ।

రుదంతీ వైవ వారాహీ సప్త పత్రీ చ నాగినీ । 101

స్పృణీ శత్రుణీ వైవ గోశ్యంగీ స్వర్ణకథిదా ।

జ్యోతిర్నామిషా త్రిధా రక్తవల్లరీ పత్రవల్లరీ । 102

కాకినీ వైవ చాండాలీ వల్లరీ తామ్రవల్లరీ ।

వీరవల్లీ చ విజయా విశ్లేయా చ మహావధీ । 103

జ్ఞాతవ్యా దేవదాలీ చ స్యాన్నవానీ తగంధినీ ।

శ్చేయా గరుడవల్లీ చ తుంబినీ భూమితుంబినీ । 104

గంధర్వా శ్యామ్రుపాదీ చ విశ్లేయా చ మహావధీ ।

గోమూరీ చ త్రిశూలీ చ రుతసీ చ త్రిదండికా । 105

శృంగవల్లీ చమరీకా కరవీరలతా తతః ।

వజ్రవల్లీ వారవల్లీ రోహిణీ బల్వినీ తథా । 106

గోరోచవలతా వైవ శిరీరీ చాక్షరా తథా ।

అపత్రీ కుటజా వల్లీ మూలకందా చ బ్రాహ్మణీ । 108

ఘృతగంధా నింబవల్లీ తిలకందారినీ తథా ।

చోధివల్లీ మద్యగంధా కూర్మవల్లీ చ మాధవీ । 109

విశాలా చ మహానాగా శ్చేయా మంజూకవల్లరీ ।

ఉదుంబరలతా చిత్రవల్లీ వైవ సురార్పితే ! 110

చతుష్టయీతి ప్రోక్తా దివ్యోపనిషో మహాబలాః ।

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకంఠే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ
 సవమోల్లాసః ।

దశమ ఉల్లాసః॥

మహా ప్రథమః॥

శ్రీ లై ర వ :-

1. హి మ జా ।

హిమజా కాంచనకీరీ యవచించా (తా) మహా దిజా ।

హిమావతీ పీతదుగ్ధా రేచనీ పలుపర్ణికా ॥ 1

తద్దుగ్ధం హేమకంఠుష్కం పులకం రేచనం తథా ।

తేజోవతీ బహురసా కనక పభాన్యా

కీర్ణ్యాగ్నిగర్భా సురవల్లరీ చ ॥ 2

హిమజా కటుకా తిక్తా రేచనీ సర్వవాలసుత్ ।

కృమిశోఘో (భా) దరఘ్ని చ విత్త జ్వరహారా తు సా ॥ 3

2. కార పీ ।

కారపీ కారవల్లీ చ కషాయోష్ణా కఫాపహా ।

కాస శ్వాసహారా బల్యా జ్జేయా రసనియామికా ॥ 4

3. కటు తుం బీ ।

కటుతుంబీ కటుఫలా రాజపుత్రీ మహాత్ఫలా ।

కటుతుంబీ కటుస్త్రిక్తాం వాంతి కృచ్ఛ్యాసవాంతి జిత్ ॥ 5

కాసఘ్ని శోధనీ శోఫ వ్రణశూల విహాపహా ।

తిక్తతుంబీ తు తిక్తా స్యాత్కటుకా కటుతుంబికా ॥ 6

తుంబీ చ కటుతిక్తాది తుంబీ పర్యాయగా స్మృతా ।

4. జ్యోతి స్మ తీ ।

జ్యోతిస్మతీ నామ లతావలప్రభా జ్యోతిర్లతా సా కటభీ సుపింగలా ।

దీప్యా చ మేఘ్యా మతిదా చ దుర్జరా సారస్వతీ స్యాదమృతార్క

సంఖ్యా ॥ 7

5. లిం గి నీ ।

లింగినీ బహుపత్రీ స్యాదీశ్వరీ శై వవల్లరీ ॥ 8

స్వయం భూర్లింగా సంభూతా లైంగీ చిత్రఫలాంతి ।

అయస్తంభకరీ లింగబీజా చ శివవల్లరీ ॥ 9

అ నం ద కం డః

లింగిని కటుయాక్ష చ దుర్గంధా చ రసాయనీ । 10
సర్వసిద్ధికరీ దివ్యా రసరాజని యామికా ॥

6 పాతాల గరుడీ

పాతాలగరుడీ తార్కీ సావర్ణీ గరుడీ రథా । 11
వత్సాదనీ దీర్ఘకాండా దృఢకాండా మహాబలా ।

దీర్ఘవల్లీ దృఢలతా దర్శనామాని సార్యతి । 12
సర్వ వశ్యకరీ సైమా సర్వాది విషనాశినీ ।

7. గిరి కర్ణి ।

గిరికర్ణి చ కటభీ గర్భణీ దధిపుష్పికా । 13
సిరిపుష్పీ విషఖీ చ శ్వేతాశ్వఖుర పుష్పికా ।

గిరికర్ణి హిమా తిక్తా పిత్రోపద్రవనాశినీ । 14
చక్షుష్యా విషదోషఖీ తిదోషశమనీ చ సా ।

నీలపుష్పా మహానీలా స్వాన్నిలగిరి కర్ణికా ।
నీలా ద్రికర్ణి శిశిరా సతిక్తా

రక్తాతిసార బ్యరదాహ హంత్రీ ।
ప్రతిరోగ్నాశ్చ మదశ్రమార్తి శ్వాసార్తిహా స్యాద్విష హరిణీ చ ॥ 15

8. ఆ ఖు కర్ణి ।

ఆఖుకర్ణి భూమిచరా ద్రవంతి బహుపాదికా ॥ 16
సుత్ర శేణీ ద్రవంతి చ న్యగ్రోధా మూకాహ్వయా ।

చిత్రా మూషకపుచ్చి చ ప్రత్యక్షేణీ చ శంబరీ । 17
సుత్ర శేణీ చ చక్షుష్యా కటుకాఖు విషాపహా ।

ప్రణదోషహారా చైవ నేత్రామయ వినాశినీ । 18
కృష్ణికా బహుపర్ణి చ ప్రత్యోగ్నో చ శంబరీ ।

పూతిపర్ణి శివా చాఖుకర్ణ వత్సర్వ (ర్ణి) శాలినీ । 19
ఆఖుకర్ణి కటూష్ఠా చ కఫవత్సహారా పరా ।

అనాహ శూల జాత్యర్తినాశనీ సాచనీ పరా ॥ 20

9. వా రా హీ ।

వారాహీ స్యాత్సూకరీ రోడకన్యా గృష్ణిక్ష్మిక్ష్మీనకాంతా కుమారీ ।

కామారీ స్వాద్వహ్మసత్రీ తినీతా క్రోడికన్యా గృప్తికా
 మాధవేష్టా || 21

వారాహీ తిక్తకటుకా విషపిత్రకఫా పహా |
 కష్టమేహ కృమిహారా వృష్యా బల్యా రసాయనీ || 22

10. దే వ దా లీ .

దేవదాలీ త్రిధా ప్రోక్తా శ్వేతా కృష్ణా చ పీతలా |
 సా శ్వేతా వ్యాధిశమనీ కృష్ణా పీతా రసాయనీ || 23

దేవదాలీ గోశఫలా దాలీ లో మశపతికా |
 కృష్ణబీజా కటుఫలా వృత్తకోశాస్తు వల్లరీ || 24

జీమూతం కంటకఫలా వేణీ చాఘ విమాపహా |
 తురంగికా బాలఫలా గరాలిస్సార మూషికా || 25

దేవదాలీ ను త్రిష్టోష్టా కటు : పాండుకఫా పహా |
 దుర్నామ శా పకాసఘ్నీ కామిలాలూ తికాపహా || 26

సర్వలోహదృతికరా పీనసాహి విమాపహా |

11. ఐం ద్రీ .

ఐంద్రీంద్ర వారుణ్య వా మృగాదినీ గవాగనీ క్షుద్రపహేంద్ర
 చిద్భటా |

సూర్యా విషఘ్నీ రు(గు)ణ కర్ణికామరా సువర్ణికా స్వాత్ఫల
 తారకా చ || 27

వృషభాక్షీ గవాక్షీ చ పీతపుష్పేంద్రవల్లరీ || 28

హేమపుష్పీ క్షుద్రఫలా వారణీ బాలకప్రియా |
 రక్తోర్వారు ర్విషాతా చక్రవర్ణీ విమాపహా || 29

అశ్మతా చ విశాలా చ జ్ఞేయోనత్రింశదా హ్యయా |
 ఇ ద్రవారుణికా తిక్తా కటుశ్శీతా చ శేచనీ || 30

గల్మపిత్రోదర శ్లేష్మ కృమి కుష్ఠ జ్వరాపహా |
 మహేంద్రవారుణీ రమ్యా చక్రవర్ణీ మహాఫలా || 31

సా మహేంద్రీ వృత్తఫలా త్రపునీ త్రపుసా తథా |
 ఆత్మరూపో విశాలా చ దీర్ఘవర్ణీ మహాఫలా || 32

స్వా ద్బ్రహ్మద్యాయుః సామ్యా నామావ్య స్వా శ్చతుర్దశః ।
మాహేంద్రవాయుః క్షేయా పూర్వోక్తా గుణవాహినీ । 33

రసే వీర్యే విపాకే చ కించదేమా గుణాధికా ।

12. గో జి హ్యే ।

గోజిహ్యే కురపత్రీ స్వాదభోమియా ర్స్వధోముఖే । 34

గోజిహ్యే కటుకా తీవ్రా శీతలా పిత్రనాశినీ । 35

వణ్యశేమనీ చైవ సప్తదంతి హేమసమత్ ।

13. కాకతుండి ।

కాకతుండి కాకనానా కాకసింహీ చ రక్తలా ॥ 36

కాకదంతి కాకపీలు ర్స్వప్తరక్తలా ర్శభా ॥

కాకప్రవాగా వల్క శల్యా శ్చష్టబీజా చ రంజకీ । 37

కాకతుండి చమధురా శిశిరా పిత్రహానినీ ।

రసాయనీ దార్ద్యకరీ విశేషాత్పలితావహా

14. రక్తపాదీ ।

రక్తపాదీ శమీపత్రపత్రా ఖదిరపత్రికా ॥ 38

సంకోచనీ సమంగా చ వమస్కరీ ప్రసారణీ । 39

లజ్జాలుస్సప్తపద్మీ స్వాత్మదీరీ మండమూలికా ।

రక్తమూలా తామ్రమూలా స్వగుప్తాంజలి కాలికా । 40

లజ్జాలుశ్చ కటుశ్శీతా పిత్రాతీ సారనాశినీ ।

శోభ దాహా జ్వర శ్వాస వణ కష్టా పార్శ్వినుత్ । 41

లజ్జాలుర్వైషేత్యాహ్వా కటురుష్ణా కఫామనత్ ।

రసే నియామకే త్యంతం నానా విజ్ఞానకారకః ।

15. పునర్నవా

పునర్నవా త్రిధా ప్రోక్తా శ్వేతా రక్తా చ మేచకా । 42

పునర్నవా విషమారా కతిల్లా నేతరోగహా । 43

స్పృశ్యికా సితవర్ణా భూద్గీర్ణపత్రా సితాంగకా ।

శ్వేతా పునర్నవా సోష్ణా తక్తా కఫ నిహాపహా । 44

కాశ హృదోగ శూలాప సాంధుశోసానిలా ర్శ్వినుత్ ।

పునర్నవాన్యారక్తాభ్యా కృతమండల ప్రతికా ।
 వైశాఖ రక్తసర్వాంగా శోభఘ్ని విషహా పరా ॥ 45
 పునర్నవో నవో నవ్యా ప్రాప్తమేద్యా చ సోఢీ ।
 రక్తా పునర్నవా తిక్తా సారణీ శోభనాశినీ ॥ 46
 రక్తప్రదర దోషఘ్ని సాంధువీ త్త ప్రమర్దనీ ।
 శ్యామాభ్యా నీలవర్షా భూర్దీర్ఘప్రతా పునర్నవా ॥ 47
 నీలా పునర్నవా తిక్తా కటూష్ణా చ రసాయనీ ।
 హృదోగ సాంధుశ్వయ యుశ్వాస వాతకఫాపహా ॥ 48

16. అ త్య మ్ల ప ర్ణీ ।

అత్యమ్లపర్ణీ తీక్ష్ణామ్లా కంఠాలా వల్లిసారసా ।
 వనస్థాపరణ్యవాసీ చ కంఠాధ్యా కర్మశచ్చదా ॥ 49
 అత్యమ్లపర్ణీ తీక్ష్ణామ్లా ప్లీహహూల వివాశినీ ।
 వాత హృదీపనీ రుచ్యా గుల్మశ్లేష్మ మయాపహా ॥ 50

17. క ర్క ట కీ ।

కార్కటకీ ద్విధా వంధ్యా శ్శేషేన్యా ఫలనూఢీ ।
 మృదకంటకీనీ వృత్తఫలా సా వనవాసినీ ॥ 51
 వంధ్యాదేవీ వంధ్య కార్కటకీ శ్యాత్తోడశా హ్వయా ।
 వంధ్యా కర్కటకీ తిక్తా కటూష్ణా చ కఫాపహా ॥ 52
 స్థావరాది విషఘ్ని స్వాద్రసబంధే రసాయనీ ।

18. శ ర పు ం ఖా ।

శరాభిధాన పుంఖా స్యాచ్ఛర పుంఖతీ కథ్యతే ॥ 54
 శరపుంఖ త్రిధా శ్వేతా రక్తా కృష్ణా చ కంటకా ।
 శ్వేతాఘ్నిమా గణాధ్యా స్యాత్ప్రయో శి చ రసాయనీ ॥ 55
 అన్యా తు కంటపుంఖా స్యాత్కంటసాయక పుంఖకా ।
 కంటస్పృశేవ కుండీ కంటకశర పుంఖమూల నిరూపహా ॥ 56
 దూర్ణమజీర్ణ విఘాచీమహా పఠతికృశాను కార్మ్యం చ ।
 సర్వాశ్చ శరపుంఖాస్తు కటూష్ణాః కఫనాతహా ॥ 57

అజీర్ణశూలకృమిహః గ్రహణీశమనాః పరమ్ ।

19. భృంగరాజః ।

మార్క-వో భృంగరాజస్యాన్భృంగాప్యః కేశరంజకః ॥ 58

పితృపితౄణాం బ్రహ్మచరీ కేశ్యః కుంతల వర్ధనః । 59

వీచోన్యః స్వర్ణభృంగానో హరినాహో హరపియః ॥

నీలస్తు భృంగరాజోన్యో మహానీలస్తు నీలకః । 60

మహాభృంగా నీలపుష్ప శ్యామలస్తు పదాప్యాయః ।

భృంగరాజస్తు చతుష్కాపికోష్ఠాః కేశరంజకాః । 61

కఫశోభవిషుష్యశ్చ తత్రనీలో రసాయనః ॥

20. గుడూచీ ।

గుడూచీ ద్వివిధా ప్రోక్తా కండాభ్యా కందవర్జితా । 62

పూర్వా త్రేష్ఠా రసఘ్నీ సా దుగ్వలీ పలితాపహా ।

అపరా వ్యాధిశమనీ తయో స్సామాన్య లక్షణమ్ । 63

కంచుకాభ్యా సిద్ధపర్ణీ వికల్యా భూరివల్లరీ ।

కన్యా కందగుడూచీ చ పిండాలుః కందరోహిణీ । 64

కందామృతా బహురుహా క్షేయా పిండగుడూచికా

కు(క)ందోద్భవా గుడూచీ చ కటూష్ఠా సన్నిపాతహా । 65

జ్వరఘ్నీ విషభూతఘ్నీ వలీపలిత నాశినీ

ఛికోద్భవా గుడూచీ స్వాదకందామృతవల్లరీ ।

క్షేయా గుడూచీద్వయముష్ణ వీర్యా తిక్తా కమాయా జ్వరనాశినీ చ ।

దాహోర్తి తృష్ణావమి రక్తవారా 66

ప్రమేహా పాంశుభ్రమహారినీ చ ।

21. మూర్వా ।

మూర్వా చ ద్వివిధా ప్రోక్తా మహతీ చ కనీయనీ । 67

మూర్వామరా దివ్యలతా నోకర్ణీ చ త్రికర్ణికా । 68

భిన్నచ్ఛదా మధురసా దాహనీ దివ్యవర్ణికా ।

రక్తిలా నోపవర్ణీ చ గుంజపుష్పా పయశ్వినీ । 69

మూర్వా తిక్తా కమాయోష్ఠా హ్యుదోగ కఫవారామృతా ॥

వము ప్రమేహకష్టాని విషమజ్వరనాశినీ ।
రసకర్మణీ సా శ్రేష్ఠా గర్భాక్షి వర్తి యోగతః ॥ 70

22. శంఖ పుష్పి ।

శంఖపుష్పి సుపుష్పి చ శంఖాహ్వ కంబుమాలినీ ।
సితపుష్పి చ భూలగ్నా మేధ్యా వనవిలాసినీ ॥ 71

శంఖపుష్పి హిమా తిక్తా మేధాకృత్స్వరకాశినీ ।
భూతగ్రహాదివోషాక్షి వశీకరణ సిద్ధిదా ॥ 72

23. కాక జంఘా ।

కాకజంఘా వాయవీ చ పారావత పదీ తథా ।
కాకజంఘా తు తిక్తోష్ఠా కృత్స్వరణా ఫాపహా ॥ 73

బాంధిర్యాజ్జర్ణ జీర్ణాది విషమజ్వర నాశినీ ।

24. శతావరీ ।

శతావరీ శతపదీ శతాహ్వ నూత్నపత్రికా । 74

బహుమూలా జటామూలా తైలవల్లీ చ నైష్ఠవీ ।

శస్త్రా చ శతమూలా చ కేశికా శతకీ త్రికా । 75

మహాశతావరీ వీరా తుంగినీ బహుప త్రికా ।

సహస్రవీర్యా సురసా మహాపురుషదంతికా । 76

దగ్ధ (ఊర్ధ్వ) కిణా (ంతా) మహావీర్యా ఫణిజహ్వ మహాశనా ।

శతావరీద్వయం వృష్యం మధురం పితృ జ్ఞానిమ్ ॥ 77

మహతీ కఫనాశిక్షి తిక్తా శ్రేష్ఠా రసాయనీ ।

25. గోక్షరః ।

గోక్షరః కంబుఫలో గోక్షరో వ్యాలదంష్ఠికః ॥ 78

త్రికంబిక శ్చేక్షుగకః శ్వదంష్ట్రో బహుకంబికః ।

వనశృంగాటక శ్చైవ స్థలశృంగాటక స్తథా ॥ 79

స్వాతాముఖో గోక్షరకా సుశీతలా

బలప్రదా తౌ మధుకా చ బృంహణా ।

కృచ్ఛాశ్చ శ్చరీ మేహవిదాహనాశనా

రసాయనా త్తత బృహ్మణో త్తరః ॥ 80

ఆనందకందః

26. కాకమాచీ ।

కాకమాచీ బహుపలా వాయస్వరో-ఫలా చ సా ।
కాకమాతా గుచ్ఛఫలా స్వాదుపాకరసాయసి ।

27. ఆదిత్యదత్తా ।

ఆదిత్యభక్తా వరదా సూర్యకాంతార్య-వల్లరీ ।
ఆదిత్యభక్తా శిశిరా పతిక్తా
కలుప్తశోగా కఫహారిణి చ ।
త్వద్దోషకంఠావ్రణా కష్టభూత
గ్రహగ్రశిత స్వరహారిణి చ ।

28. నాకులీ ।

నాకులీ పర్వగంధా చ సుగంధా రక్తపత్రికా ।
ఈశ్వరీ నాగగంధా చ హ్యహిభుక్స్వరసా చ సా ।
అన్యా మహాసుగంధా చ సువహా గంధ నాకులీ ।
సర్వాక్షీ ఫణిహంత్రి చ నకులాభ్యావల్లరీ ।
సర్వాక్షీ పర్వరోగఘ్ని పుత్రోత్పాదకరీ చ సా ।

29. వీరకందః ।

వీరకందో ద్విభా ప్రోక్తో వినాలస్తు సనాలకః ।
వినాలో రోగహంతా శ్యాద్వీయః ప్రంభే సనాలకః ।
చతుర్వర్ణం ఃషం త్రిత రక్తకందం చ కస్యతే ।
భగాత్తసాత్సవేత్తి రం రక్తవర్ణం సుశోభనమ్ ।
మేఘానాం తు వినా దేవ పంజాతే సుశోభితే ।
సుహీమత్రనమైః పత్రైస్సప్తభిర్దేమి పత్రభైః ।
క్షీరకందస్తు సూతేంద్రమారతే బంధనే హే ।
గుల్మశోభాధరస్థే హనాశనస్తు విరేకకృత్ ।

30. సిందువారః ।

సిందువార క్షేత్ర ప్రాప్తసిద్ధి కల్పాభ్యసిద్ధిదా ।
సుగంధాన్యా శిశుహా నిర్గుంఠీ నిలసిందుకః ।

ఇంద్రాణీ శూతకేళీ చ నీలపుష్పా చ నీలికా ।	
సిందువారః కటుస్తిక్తః కిఫవారక్షయూపహః ॥	91
కుమ్భకంఠాతి శమనశూల హృద్దేహసిద్ధిదః ।	
కటూష్ఠా నీలగర్భుండీ తిక్తా రూక్షా చ కాసజిత్ ॥	92
శ్లేష్మశోఫసమీరార్తి ప్రద గాఢావహోణీ ।	

31. అ ర ణ్య కౌ ర్వా సీ ।

వనజారణ్య కార్వాసీ భారద్వాజ త్రయాభిదా ।	93
భారద్వాజ హిమా రుచ్యా ప్రణశస్త్రక్షతాపహః ।	
తృతీయా రక్తకా స్తన్యా వాతిపిత్తకఫాపహః ॥	94
తృష్ణా దాహశ్రమభ్రాంతి మూర్ఖాద్భ్రగ్జలకాణిణీ ।	
తృతీయా రక్తకార్వాసీ రక్తకార్వాసక స్మృతః ॥	95

32. కో కి లా డీః ।

కోకిలాక్ష శృంఖలీ చ శృంఖలో వజ్రకంటకః ।	
కసుంధపత్రో వజ్రాస్థి తిలపుష్పస్తు శోఫహః ॥	96
శృంగాలకంఠీ క్షురక ఇక్షురః పవిత్రకంటకః ।	
కోకిలాక్షస్తు మధురశ్శీతః క్షిత్రాతిసారజిత్ ॥	97
వృష్య శోఫహరో వల్యో రుచ్యస్సంతర్పణః పరః ।	

33. బృ హ తీ ।

మహతీ బృహతీ సింహీ వారాకీ రాష్ట్రకాకలీ ॥	98
తీక్ష్ణీకంటకసర్వాంగా బహువ్రతీ చ డోరలీ ।	
బాండకీ వనవృంతాకీ గద్రపంఖ్యాభిధావకా ॥	99
బృహతీ గటుతిక్తోష్ణా వాతిజ్వరహోణిణీ ।	
అరోచకా మకాసఖీ శ్వాసహృదోగనాశినీ ॥	100
పుత్రధా శ్వేతబృహతీ శ్వేతపుష్పఫలా శుభా ।	
విక్షేయా శ్వేతబృహతీ వాతిశ్లేష్మ వినాశినీ ॥	101
రుచ్యా చాంజపయోగే చ నానానేత్రామయాపహః ।	
యుక్తా ద్రవ్యవిశేషేణ పరద స్తంభసిద్ధిదా ॥	102

అనంతకందః

34. కంటకారీ.

కంటకారీ కటకీనీ దుఃస్పర్శా చ నిదిగ్ధికా । 103
 తుదా వ్యాప్తీ చిత్రఫలా క్షేయా స్వాంగ కంటకా ।
 కంటకారీ కటున్దిక్తా దీ పనీ శ్యాపకాసజత్ । 104
 ప్రతిశ్యాయ త్రిదోషఖీన కఫనాత బ్యరాత్రినుత్
 చతుస్యా దీపనీ పుత్రప్రదా రసనియామికా ।

35. గుంజా

గుంజా చ ద్వివిధా ప్రోక్తా శ్వేతా రక్తా చ కృష్ణలా ।
 గుంజా చూడామణిస్సేవా శిఖండి కృష్ణలాగణా । 106
 కృష్ణచూడా రక్తికా చ కాంభోజి నిల్లభూషణా ।
 గుంజాత్రయం తు త్రికోష్ఠం వాంఛిన్పై దేచనీ శినా । 107
 తూలఘ్నం విషహృత్ప్రళం తలైలం సర్వకష్టజత్ ।
 ద్రావణే సర్వలోహానాం రక్తా వశ్యే నితాపరా ।

36. వృద్ధదారకః

వృద్ధదారుక ఆనేగీ అంగో దీర్ఘవాలుకః । 108
 వృద్ధః కోటరపుష్పే స్యాదజాంతీ యగలాంతికా । 109
 వృద్ధదారు ద్వితీయం స్యాద్దేర్ఘంజీ సుపుష్పికా ।
 అజరా సూక్ష్మకర్ణీ చ విక్షేయా చ మదాహ్వయా । 110
 వృద్ధదారుద్వయం గల్యం పిచ్చిలం కఫనాతహృత్ ।
 బల్యం కాశామదోషఘ్నం ద్వితీయం స్వల్పవీర్యదమ్ ।

37. బాకుచీ

బాకుచీ సోమరాజీ చ కశీరేఖా చ కుష్టహః । 111
 కాంభోజీ పూతిగంధా చ కాలమేషీ తదైందవీ । 112
 బాకుచీ కటుతికోష్ఠా కృమికుష్టకసాపహః ।
 త్వగ్దోషవివకందూతి ఖర్జూప్రశమనీ చ సా ।

38. అపామార్గః

అపామార్గ శ్శేఖరికో మర్కటీ దురభి గ్రహాః । 113

ఖరనుంబరికా నందీ ఖజ్జో మర్కట పిప్పలీ ।
 అవాక్కుప్పీ చ వశిరః యవకః పంక్తికంటకః ॥ 114

అపామార్గస్తు తిక్తోష్ణః కటుశ్చ కఫనాశనః ।
 అర్యః కంఠాదరామఘోషో రక్తపూర్ణాహి వాంతికృత్ ॥ 115

రక్తాపామార్గకః పీతః కటుకః కఫనాశనత్ ।
 వ్రణాశంఘా విషఘ్నశ్చ సంగ్రాహీ వాంతికృత్సరః ॥ 116

39. ప్ర పు న్నా టః ।

ప్రపున్నాటశ్చ క్రమణ్యో దదృఘ్నుశ్చ కులాదనః ।
 వ్యావర్తశ్చైషోజగజః ఖర్మాఘోషో దృఢబీజకః ॥ 117

చక్రమర్దః టుస్తీష్ణో మేదో వాత కఫాపహః ।
 వ్రణాశంఘాతి కుష్మార్తి దద్రువామాది దోషచత్ ॥ 118

40. వి ష ము ష్టిః ।

విషముష్టిః కేశముష్టిస్సుముష్టి రణముషికా ।
 విషముష్టిః కటుస్తిక్తో దీపనః కఫనాశహృత్ ॥ 119

కంఠామయహరో రుచ్యో రక్తపీత్తార్తి దాహనుత్ ।

41. కాం డీ రః ।

కాండీరః కాండకటుకో నామ (సా) సంవేదనః పఱుః ॥ 121

ఉగ్రకాండస్తాయవల్లీ కారవల్లీ సుకాండకః ।
 కాండీరః కటుతిక్తోష్ణః సరదుష్టవగార్తినుత్ ॥ 122

లూతాగుల్లోదర స్త్రీహాశూల మందాగ్ని నాశనః ।

42. హ స్తి కం దః ।

హస్తీకందో హస్తీపత్రః స్థూలకందోతి కందకః ॥ 123

బృహత్పత్రోతి పత్రశ్చ హస్తీకర్ణ స్సుకర్ణికః ।
 త్వష్టోపారిః కష్టహంతా గిరివాసీ నగ్రాశయః ॥ 124

హస్తీకందః కటూష్ణ స్యాత్కృశ వాతామయాపహః ।

43. స మ ద్ర శో షీ ।

సముద్రశోషీ చ మహాలతా చ మహాబలా ధూసరపత్రికా చ ।
 స్యాత్కామవృద్ధి స్వరవృద్ధి సంజ్ఞః కందర్పజీవీ చ జితేంద్రియా చ ॥ 125

కామవృద్ధేస్తు బీజం స్యాన్మధురం బలవర్ధనమ్ | 126
కామవృద్ధికరం రుచ్యం బహుశ్రేణియ వృద్ధివమ్ |

44. గోరక్ష దుగ్ధీ |

గోరక్షదుగ్ధీ గోరక్షీ తామ్రదుగ్ధీ రసాయనీ | 127
తిలక్షీరిశికా భన్యా బహుపతా తిలాంకికా |

గోరక్షదుగ్ధీ మధురా వృష్యా చ గ్రాహిణీ హిమా | 129
సర్వవశ్యసరీ చైవ వ్రణశిద్ధి గుణప్రదా |

45. భూపాటలీ |

భూపాటలీ చ కుంభీ చ భూపాలీ రక్తపుష్పికా | 129
భూపాటలా కటూష్ఠా చ పారదేసుప్రయోజితా |

46 - 53 అష్టవర్గః |

ద్విమేదోభయ కాశోలీ వృద్ధ్యధిష్ఠిత కర్షభమ్ | 130
అష్టవర్గమిదం వాతపిత్త జిదప్తంహణం పరమ్ |

సఖిత్య గ్ధప్తికర్ణాం ప్రీతూణ జిహ్వోగులీ నిభాః | 131
సమూలాశ్చ సమూలాశ్చ దుర్లంభాశ్చాష్ట వర్గకాః |

[మేదా]

మేదా వసా మశ్శీదా జీవనీ శల్కపర్ణికా | 132
మేదస్సారా శ్శేహవర్తి సత పునఃపదంతికా |

మేదా తు మధురా శీతా పిత్త దోషర్తి కాపమూ | 133
[మహామేదా]

[మహామేదా]

మహామేదా వసుశ్శీదా జీవనీయా చ రాగిణీ | 134
దేవేష్ట్య సురమేదా చ దివ్యా త్వస్థూపిణీ రేఖా |

దేవగంధా దేవమణి వృక్షహతి (రు) ద్రవ మ్మృతా | 135
మహామేదా హిమా రుచ్యా కఫ శుక్తి వివర్ధనీ |

[కాశోలీ]

కాశోలీ దీర్ఘసదృశాక్షీరశుకా చ మేదురా | 136
కాలికా చ వయస్థా చ జీవనీ చ నవాహ్వయా |

కాకోలి శతమధురా క్షయవీల్పాలా ర్తినుత్ ।
రక్తదాహాజ్వరఖేచ కఫ శుక్రవివర్ధనై ॥ 137

[క్షీ ర కా కో లిః]

ద్విత్వీయా క్షీరకాకోలి క్షీరశుక్రా పయస్విని ।
వయస్థా కర్ణసదృశా క్షీరవల్లిం విమాశికా ॥ 138
రసవీర్య విపాకేషు కాకోలి సదృశా చ సా ।

[పు డ్దిః ఋ డ్ది క్య]

వృద్ధిస్తుష్టిః పుష్టిదా నుష్టిదా త్రీ మంగల్యా ప్యాదంఘ్రియాపా
చ భద్రా ।
ఋద్ధి సిద్ధిః ప్రాణదా జీవదా త్రీ ఘోషాకారా చేతనీయా
రథాంగీ ॥ 139

వృద్ధిరూఋద్ధిశ్చ నుధురా సుస్మిగ్ధా రక్తదా హిమా ॥ 140
గుచ్ఛి మేదాకరీ క్షేప్తమృష్ట కృమిహరా పరా ।

జీ వ కః ।

జీవకో జీవకో జీవ్యః ప్రాణదశ్చిర జీవకః ॥ 141

ప్రవాస్యాంగః కూర్మశీర్షశ్చ జిహ్వకారః సుమంగళః ।
జీవకో మధురశీతో రక్తపితృనిలా ర్తిహృత్ ॥ 142
దాహాజ్వరక్షయం హంతి శుక్ల క్షేప్తవివర్ధనః ।

ఋ ష థః ।

గోపతేస్తు యథానామ ఋషభశ్చాంగులీనిభః ॥ 143
ఓషధీ వవవాసీ చ దర్శంభః ప్రాణదశ్శుభః
జీవకే యే గుణాస్సంతి తే గుణాస్సంతి గోపతేః ॥ 144

54. ఆ ది త్య పు త్రః ।

ఆదిత్యపుత్రః కుష్టాని సుపుత్రశ్చార్కపత్రికః ।
ఆదిత్యపుత్రః కలుగుష్టవీర్యః కఫాపహో వానిరుజాపహశ్చ ।
సంవీచకో జాతక గుల్మహారి క్షేమస్య చారోచకనాశనశ్చ ॥ 145

55. హ స్తి క ర్ణి ।

హస్తికర్ణి హస్తికర్ణచ్చదనో ద్వీర్ణకండకః ॥ 146
బృహన్నానో దంశపుష్పః కంఠూలోద్భావ భూషణః ।
హస్తి కర్ణి స్తీహ గుల్మశోఫజ్వర వినాశనః ॥ 147

56. కపికచ్యూః ।

కపికచ్యూరాత్మగుప్తా మర్కట్యూంగార వల్లరీ ।
 కపిరోమఫలా చండా దుస్సర్పా మారవిగ్రహః ॥ 148

కచ్చూర శ్శూక శింబీ చ శింబిబీజా మహాఫలా ।
 కపికచ్యూ స్వాదురసా వృష్యా వాతక్షియాపహా । 149

శీతపితౄసహంతీ చ వికృత వ్రణనాశినీ ।

57. కర్ణస్ఫోటా ।

కర్ణస్ఫోటా కటుస్తిక్తా హిమా సర్వవిషాపహా ॥ 150

గ్రహభూతా దిదోషఘ్నీ సర్వవ్యాధి నికృంతినీ ।

58. రుద్రజటా ।

రుద్రా రుద్రజటా సౌమ్యా సుగంధా సువహా ఘనా ॥ 151

పుత్రవల్లీ జటావల్లీ రుద్రాణీ పింగలా జటా ।
 జటా కటురసా శ్వాసకాస హృదోగనాశినీ ॥ 152

భూత విద్రావణీ చైవ రక్షసాం చ నిబర్హణీ ।

59. నీలికా ।

నీలికా భృంగపత్రీ శ్యాన్నిలిపుష్పీ చ రంజనీ ॥ 153

కాలికా హారవాహీ చ రంగపుష్పీ మహాఫలా ।
 నీలీ కటుక తిక్తోష్ణా కేశ్యా కాసకఫామనుత్ ॥ 154

మరుద్విషోదర వ్యాధి గుల్మగంతు జ్వరాపహా ।
 అన్యై చైవ మహానీలీ అమలా రాజనీలికా ॥ 155

మహానీలీ గుణాధ్యా శ్యాద్రంగ శ్రేష్ఠా సువీర్యదా !

60. కోశాతకీ ॥

కోశాతకీ కృతచ్ఛిద్రా జాలినీ కృతవేధినీ ॥ 156

పోథా (క్ష్యేడా) సుతిక్తా ఘంటాలీ మృదంగఫలినీ తథా ।
 కర్మశచ్చదనా పీతపుష్పా బహువితానకా ॥ 157

కోశాతకీ తు శిశిరా కటుకాల్పకమాయకా ।
 వాతపిత్తకఫఘ్నీ చ మలాధౌరవినాశినీ ॥ 158

- దుర్నామ విషభూతస్మిన్ శ్వాసకాసహరా శుభా ।
 తిక్తకోశాతకీ పీతపుష్పా ధూసరపత్రికా ॥ 159
- కటుకోశాతకీ తిక్తా దుర్నామవిషభూతహా ।
 పీనసశ్వాసకాసాగ్నో లూతాది వ్రణనాశినీ ॥ 160

61. జీ వం తి ।

- జీవంతీ స్యాజ్జీవనీ జీవనీయా జీవా జీవ్యా జీవదా జీవదాత్రీ ।
 శాకశ్రేష్ఠా జీవధద్రా చ భద్రా
 మంగల్యా చ క్షుద్రజీవా యశాభ్యా ॥ 161
- సుజీవంతీ బృహత్సూర్యా పుత్రధద్రా ప్రియంకరీ ।
 మధురీ జీవవృక్షశ్చ బ్రహ్మజన్మా యశస్కరీ ॥ 162
- జీవంతీ మధురా శీతా రక్తపిత్తానిలాపహా ।
 క్షయ దాహజ్వరాంహంతి కఫవీర్యవివర్ధనీ ॥ 163
- ఝేవమేవ మహత్సూర్యా జీవంతో బహువీర్యదా ।
 సూత విద్రావిణీ జ్ఞేయా వేగద్రవనియా మికా ॥ 164
- హేమ మైమవతీ సౌమ్యా త్పూగంధా హేమప్రియా ।
 స్వర్ణవంతీ సుజీవంతీ స్వర్ణజీవా సుపత్రికా ॥ 165
- హేమపుష్పా స్వర్ణలతా స్వర్ణజీవంతికా చ సా ।
 స్వర్ణజీవంతికా వృష్యా చక్షుష్యా మధురా తథా ॥ 166
- శిశిరా నాతపిత్తా స్రందాహజిహ్వాంబులవర్ధనీ ।

62. జ తు క్తా ।

- జతుకా జతుకారీ చ జీమూతా చక్రవర్తినీ ॥ 167
- తిర్యక్ఫలా విమా(నిశా)ంధా చ బహుపత్రా సుపత్రికా ।
 రాజకృష్ణా దినేష్టా చ కపికచ్చుఫలోపమా ॥ 168
- రాజనీ సూక్ష్మవల్లీ చ భ్రమరీ కృష్ణవల్లీకా ।
 తరువల్లీ దివ్యఫలా విజ్ఞేయా షోడశాభిధా ॥ 169
- జతుకా శిశిరా పిత్రరక్తపిత్రకథాపహా ।
 దాహతృష్ణావమిష్ణు చ రుచికృద్జీవనీ పరా ॥ 170

83. ముండ్లీ.

శ్వేతారక్తాచపీతాచకృష్ణాముండిచతుర్విధా | 171
 సావర్ణీస్యస్మంధినికాభిక్షుఃశ్రవణశీర్షికః |
 శ్రావణీచప్రజవికాపరివ్రాజితపోధనా | 172
 శ్రావణీతుకమాయాస్యాత్కటూష్ణాకఫపీత్తమత్ |
 అర్కవికారకాసఘ్నీనిషచ్ఛర్షివినాశినీ | 173
 మహాశ్రావణీకాన్యాస్యాస్మహముండిచలోచనీ |
 కదంబపుష్పీనికచాలంబుమాలోహినీతథా | 174
 మహాముండిచత్తిష్ఠాఋషల్లాల్యామనుచ్ఛదా |
 స్వరకృతేచనీచైవమహాకృచ్ఛరసాయనీ |

84. విష్ణుక్రాంతా.

విష్ణుక్రాంతానీలపుష్పానీలక్రాంతాపరాజితా | 175
 విష్ణుక్రాంతాకటుస్త్రిక్తాకఫనాతామయాపహా |

85. కుమారీ.

వదీతీరేదవాగ్రామేచగరేద్రితతేభవా | 176
 మృదుకంటకప్రతాణిపీతావ్యహిసమానిచ | 177
 ప్రవాలసమపుష్పాణిస్సక్లేదహరితానిచ |
 యస్యాఃప్రతాణితిష్ఠంతిసాకుమారీతికన్యతే | 178
 గృహకన్యాకుమారీచదీర్ఘప్రతాజరామరా |
 గృహకన్యాహిమాతిక్తామదగంధిఃకఫాపహా | 179
 పిత్రకాసవిషశ్వాసకృష్ణీచరసాయనీ |

86. భూమ్యామలి.

భూమ్యామలీతమాలీచభూధాత్రీదృఢపాదికా | 180
 భూధాత్రీతుకమాయాఘ్నిపిత్రమేహావినాశినీ |
 శిశిరామూత్రోగార్తికమనీనిషనాశినీ |

87. చిర్మిచూడా.

చిర్మిచూడాశిశిభామయూరాధ్యాభిధాశిభా | 181

బద్ధిచూడా శివా స్వాదుర్ముతకృచ్ఛవినాశినీ ।
 బాలగ్రహాది శోభఘ్ని విషకర్మణి శస్యతే । 182

68. బ్రాహ్మీ ।

బ్రహ్మ సరస్వతీ సౌమ్యా సురశ్రేష్ఠా సువర్చలా ।
 కపోతనేధా వైధాత్రీ దివ్యతేజా మహాషణీ । 183

స్వాయంభువీ సోమలతా సులేజ్యా గృహకన్యకా ।
 మందూకీ సురసా మేధా విశ్లేయా షోడశాహ్వయా ॥ 184

బ్రాహ్మీ హిమా కషాయా చ తిక్తా వాతాస్రపిత్తజిత్ ।
 బుద్ధిం మేధాం చ ప్రజ్ఞాం చ కుర్యాదాయుష్యవర్ధనీ ॥ 185

బ్రాహ్మీ తు సూక్ష్మప్రతాన్యా లఘుబ్రాహ్మీ జలోద్భవా ।
 బ్రాహ్మీ తిక్తా మనోష్ఠా చ రసో వాతామశోభహః ॥ 186

69. తాండులీయకః ।

తండులీయస్తు భండీరో గ్రంథిలో బహువీర్యకః ।
 మేఘనాద సుశాఖశ్చ పథ్యశాఖశ్చ సప్తధా ॥ 188

తండులీయస్తు శిశిరో మధురో విషనాశనః ।
 రుచి కృద్దీపనః పథ్యః పిత్త దాహ భనూపహః ॥ 188

70. పాషాణభేదనః ।

పాషాణభేదనోశ్మఘ్నో వగజ్జచ్చైల గర్భజః ।
 పాషాణభేదీ మధురస్తిక్తో వాతవినాశనః ॥ 189

సదాహ మూత్ర కృచ్ఛఘ్నో శీతలశ్చాశ్శరీహరః ।

71. హస్తీశుండీ

హస్తీశుండీ నాగశుండీ శుండీ ధూసర ప్రితా ॥ 190

హస్తీశుండీ కషాయా స్వాత్సన్నిపాతజ్వరాపహః ।

72. క్షుద్రాష్ణికా

క్షుద్రాష్ణికా తు శాంఠేరీ చుక్రాష్ణూ చుక్రికా చ సా ॥ 101

క్షుద్రాష్ణి చ రసే చాష్ణూ సోష్ఠా వహ్నిప్రవర్ధనీ ।

రుచి కృద్ద్రోహణీ దోష దుర్వామఘ్నే కఫాపహః ॥ 192

ఆనంకకంఠః

78. బ్రహ్మదండీ ।

బ్రహ్మదండ్యజడంఠీ చ కంటపత్రఫలా చ సా । 198
బ్రహ్మదండీ కటూష్ఠా స్వాత్కృత శోభానిలాపహః ॥

74. తాలీ ।

తాలీ తమాలీ తామ్రా చ తామ్రవల్లీ తమాలికా । 194
సూక్ష్మవల్లీ సులోమా చ శోభనీ తాలికా నవ ।
తామ్రవల్లీ కమాయా స్వాత్కృతదోష వినాశనీ । 195
ముఖకర్ణాస్య రోగఘ్నీ క్షేప్తశుద్ధికరా పరా ।

75 ఖవల్లీ

ఖవల్లీ నాసవల్లీ స్వాద్ధుస్పర్శా వ్యోమవల్లరీ । 196
ఆశాశనామపూర్వా స్వాద్ధుల్లిపర్యాయగా స్మృతా ।
ఆశాశవల్లీ కటూకా మధురా పితృదాశనీ । 197
వృష్యా రసాయనీ బల్యా దివ్యామణివరా స్మృతా ।

76. సహదేవీ ।

సహదేవీ దేవసహ దేవీ దంహోత్పలాహ్వయా । 198
సహదేవీ జ్వరహారా రక్తపీత్తప్రసాదనీ ॥

77. లక్ష్మణా ।

లక్ష్మణా పుత్రికందా చ పుత్రదా నాగినీ తథా । 199
నాగాహ్వో నాగపత్నీ చ కలినీ మల్లికా చ సా ।
అస్రలింకుచ్ఛదా వైవ పుష్కంధా దశదాహ్వయా । 200
వృష్యా రసాయనీ బల్యాం నారీబంధ వినాశినీ ।

78. భూకదంబః ।

భూకదంబస్త్రీధా ప్రోక్తశ్చేష్టో రక్తశ్చ మేచకః । 201
కదంబసత్రవత్పత్రః పంచషడ్జలసంయుతః ॥
భూలగ్నశ్చ జటామధ్యే తిక్తసూక్ష్మైక దండకః । 202
భూకదంబ ఇతి ప్రోక్తః సూక్ష్మగంధోగ్ర గంధవాన్ ॥
భూకదంబోహి విషహా వీర్యవృద్ధికరః పరః ।

79. త్రైలకందః ।

అథ త్రైలకంద ఉక్తో ద్రావక కంద స్త్రీలాంకితదలశ్చ ।
 కరవీర కందసంజ్ఞో లోహద్రావీ విమాపహారీ చ ॥ 203
 అశ్వారిపత్రసంకాశ స్త్రీలబిందు సమన్వితః ॥ 204
 సన్నిధౌ చైవ భూమిశ్చ త్రైలకందో హి విశ్రుతః ।
 శోభాపస్కారహః సూతబంధనో దేహసిద్ధిదః ॥ 205

80. విష్ణుకందః ।

విష్ణుకందో విష్ణుగుప్తస్సుపుటో బహుసంపుటః ।
 జలవాసీ బృహత్కందో దీర్ఘపత్రో హరిష్రీయః ॥ 206
 సర్వాది విషహారీ స్వాద్రసబంధకరో హితాః ।

81. త్రికర్ణికా ।

త్రికర్ణికా బృహత్పత్రా ఛన్నగ్రధినికా చ సా ॥ 207
 విశ్వగంధా కీటహారీ హంసాం ఘ్రీస్సూతరంజనీ ।

82. నాగదంతీ ।

నాగదంతీ శ్వేతకణా మధుపుష్పా విశోధనీ ॥ 208
 నాగస్ఫోటా విశాలాక్షీ నాగచ్ఛత్రీ విచక్షణా ।
 సర్పపుష్పీ శుక్లపుష్పీ స్వాదుకా సా చ దంతికా ॥ 209
 నాగదంతీ కటుస్త్రిక్తా రూక్షో వాతకఫాపహః ।
 మేధాకృద్విషదోషఘ్నీ భావి (పాచ)నీ శుభదాయికా ॥ 210

83. ద్రోణపుష్పి ।

ద్రోణపుష్పీ దీర్ఘపత్రా చిత్రపత్రా కరుంబికా ।
 ద్రోణపుష్పీ కటుస్సస్థా రుచ్యా వాతకఫాపహః ॥ 211
 అగ్నిమాంద్యహరా చైవ పథ్యా వాతాపహారిణీ ।
 అన్యా చైవ మహాద్రోణీ కరుంబాదేవ పూర్వకః ॥ 212
 దివ్యపుష్పీ మహాద్రోణీ దేవీ కాండే మణాహ్వయా ।
 దేవద్రోణీ కటుస్త్రిక్తా మేధ్యా వాతార్ధిభూతసుత్ ॥ 213
 కఫవృద్ధ్యపహా చైవ యుక్త్యా సారదశోధనీ ।

84. ఆ ఘృత ప్రవా ।

క్షీరముఘృతప్రవా వృక్షురుహాఘ్నా తోయవల్లికా । 214
 ఘనవల్లి సితలతా నామభిశ్శర సమ్మితా । 215
 ఉత్తామృతప్రవా పథ్యా ఈషత్తిక్తా రసాయనీ ॥
 విషఘ్నీ వ్రాణుష్ఠామకామిలాశ్వయ ధూంజయేత్ ।

85. పుత్రదాత్రీ ।

పుత్రదాత్రీ మ వాతారీర్భమరీ శ్వేతపుష్పికా । 216
 వృత్తపత్రా మ గంధాలు ర్వేశీ జాతా సువల్లనీ । 217
 పుత్రదాత్రీ మ వాతఘ్నీ కటురూక్షా కఫాపహా ॥
 సురభిః సర్వదా పథ్యా వంధ్యాదోమవిదాశినీ ।

86. శాల్య లీకం దః ।

శాల్యలీకం దకశ్చాఫ విజలో వనవాసకః । 218
 వనవాసీ ములుఘ్నశ్చ మలహంతా షడాహ్వయః । 219
 మధురః శాల్యలీకం దో మతసంగ్రహారోధజితః ॥
 శిశిరః పిత్రదాహార్తి శోమసంతాప నాశనః ।

87. ఆవర్తకీ ।

ఆవర్తకీ తిందుకీ విభాంజీ విమాణికా రంగలతా మనోజ్ఞా ।
 సా రత్తపుష్పీ మహదాదిజాలీ సా పితకీలాపి చ పితరంగా ॥ 220
 వాభావర్తా చ సంప్రోక్తా రుద్రసంఖ్యాభిధానకా ॥ 221
 ఆవర్తకీ కషాయామ్లా శీతలా పిత్రనాశినీ ।

88. అష్టువత్రీ ।

అష్టువత్రీ దీర్ఘవ్రతీ రసామ్లా చామ్లకా రసా । 222
 ఆమ్రాతకీ కాంఠా చ పర్ణవల్లీ పలాశికా । 223
 పలాశీ వల్లవ్రతీ చ దీర్ఘవల్లీ కషాదినీ ॥
 సరపత్రీ సువర్ణీ చ స్యాచ్చతుర్దశభాగిణా । 224
 అరోచకహారా పథ్యా పిత్రకోపకరీ చ సా ॥

అష్టాశీతి మహాషదీనాం నామ సంగ్రహణమ్

- హిమజా కారివీ చైవ కటుతిక్తాది తుంబికా ।
 జ్యోతిష్కృతీ లింగినీ చ చాతాలగరుడీ భరీ । 225
- అఖుకర్ణీ నీలపుష్పీ వారాహీ దేవదాలికా ।
 ఇంద్రవాయుణికా వైవ హేంద్రవాయుణికా తథా । 226
- గోజహ్యో కాకతుండి చ లజ్జలుశ్చ పువర్షవా ।
 అష్టవల్లీ వంధ్యా చ శరభుంభీ చ భృంగరాట్ । 227
- గులూచీ చాక మూర్వా చ కాకజంఘా శతావరీ ।
 గోక్షరః కాకమాచీ చాదిత్య చక్రా చ నాకలీ । 228
- క్షీరకండస్తు నిర్గుండి కార్వాసీ గోకిలాక్షణః ।
 బృహతీ క్షుద్రికా గుంజా వృద్ధదారుశ్చ నాకచీ । 229
- అపమార్దశ్చక్రమార్దో విషముష్ట్యంబువల్లరీ ।
 హస్తీకండశ్చాభిశోషీ గోరక్షీ భూమిపాటలీ । 230
- అష్టవర్గ శ్చార్కపుత్రీ హస్తీకర్ణ్యగ్నివల్లరీ ।
 కర్ణస్సౌతా రుద్రజటా నీలీ గోశావకీ తథా । 231
- జీవంతీ జతుకా ముండి విష్ణుకాంతా కుమారికా ।
 భూమ్యామలీ బర్హిచూడా బ్రాహ్మీ స్వార్తండులీయకః । 232
- పాపాణిధన్యై శుండి శాంధరీ బ్రహ్మాదండికా ।
 తామ్రవల్లీ భవల్లీ చ సహదేవీ చ లక్ష్మణా । 233
- భూకదంబస్తైలకందో విష్ణుకండశ్రీకర్ణికా ।
 హంసపాదీ నాగదంతీ ద్రోణ పుష్ప్య మృతీసవా । 234
- పుత్రదా శాల్యలీకండ ఆవర్తస్యస్థు సత్రికా ।
 అష్టాశీతిమహాషధ్యో రషకర్మణి పూజితాః ॥ 235
- ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకంఠే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ ।

ప రి శి ష్ట మ్ ||

1. ప రి ఠా షాః ||

- రసనియామికా ఓషధ్యః ।
సర్వాఢీ వహ్ని (వంధ్య) కర్కాటీ కంచకీ జలబిందునా । 1
- శతావరీ భృంగరాజః శరభుంభా పువర్షవా ।
- మంహాకర్ణీ మత్స్యకీ బ్రహ్మదండి శేఖండినీ । 2
- అవంతా కాశజంఘా చ కాశమాచీ కపోతికా ।
- నిష్కృతాంతా సహచరా సహజేవీ మహాబలా । 3
- బలా నాగబలా కృష్ణా చ కమర్కః కరు (కుర)ంగిణీ ।
- సాతా చామలకీ నీలీ జ్వాలినీ బద్మచారిణీ । 4
- గోవింద్య ఫణిజహ్య చ కోకిలాక్షీ సువధ్వనిః ।
- అఖుపర్ణీ త్రిపర్ణీ చ ద్విపర్ణీ చైకపర్ణికా । 5
- తిత్తిడి షీడిణి రాశ్వా మేషశృంగీ చ కర్కూటీ ।
- కృష్ణపర్ణీ చ కులసీ శ్వేతా చ గిరికర్ణికా । 6
- యేతా నియామకాషధ్యః పుష్పమూల దలాన్వితాః ।
- దోలాస్వినః ప్రకర్తవ్యో మూలేనానేన సువ్రతే ! ।
ర స ని ష్ఠీ వ క ర్య ఓ ష ధ్యః । 7
- చాండాలీ రాక్షసీ వ్యాఘ్రీ ఖడ్గారీ గజకర్ణికా ।
- శంఖ పుష్ప్యగ్నిధమనీ లాంగలీ బాలమోచకా । 8
- రక్తస్నుహీ రక్తశృంగీ రక్తికా నీలచిత్రకః ।
- శృగాలజహ్య బృహతి వజ్రీ చక్రీ చ (ప) రాజికా (తా) । 9
- యేకవీరా సరకసా రుదంతీ బ్రహ్మచారిణీ ।
- ఉచ్చటా మాని (నాగి) నీ కందా కుమారీ రక్తచిత్రకః । 10
- లక్ష్మీః శాఖోటకశ్చైవ కంచుకీ మేషశృంగికా ।
- హిమావతీ సోమలతా మోదా వ్యాఘ్రునక శమీ । 11
- కాంచనీ వనరాజీ చ కాశమాచీ చ కేశినీ ।
- అజమారీ కోటరాక్షీ హనుమత్కృంగనాంబికా ।
- సరశవా హేమపుష్పీ కాశముండి చ కాలికా । 12

తోయవల్లి గజారీ చ హంసాంఘ్రి కటుకుంబికా ।
తాంబూలీ సూర్యభక్తా చ రసనీర్ణవకారికాః ॥ 13

రసమారికా ఓషధ్యో దివ్యోషధి బీజాని చ ।
కటుకుంబీ చ నోసంధి దేవదాలీంద్ర వాయుణీ ।
బాకుచీ బ్రహ్మబీజాని కార్పాసం కృష్ణజరకమ్ ॥ 14

కంచుకీ కృష్ణకనకం శ్వేతార్కం చ విపూలకమ్ ।
దంతినీ యవచించా చ కంకోటీ కారవల్లికా । 15

నోజిహ్వో కాకజంఘా చ మహాకాలీ చ శంబరీ ।
శ్వేతగుంజా సితాంకోలః పటాలీ బిల్వమేవ చ ॥ 16
యేకైక యాషధీబీజం మారయేంద్రస ధైరవమ్ ।

ర స బం ధ క ర్మ ఓ ష ధ్యః ।

రక్తస్నుహీ సోమలతా రుదంతీ రక్తచిత్రకమ్ ॥ 17

శాఖోటకీ దగ్ధరుహో మోదినీ వృద్ధదారుకః ।
త్రిశూలీ కృష్ణమార్జారీ చక్రికా క్షీరకుక్కుటీ ॥ 18

దేవదాలీ శంఖపుష్పీ కాకమాచీ హనూమతీ ।
నీలజ్యోతిస్త్రాణ జ్యోతి రుత్కటా హేమవల్లరీ ॥ 19

త్రిదండి బ్రహ్మదండి చ చక్రాంకీ స్థలపద్మినీ ।
నాగజహ్వో నాగపర్ణా నీరా వర్తులపర్ణికా ॥ 20

అర్కపత్రీ వంశపత్రీ తామ్రపర్ణా తథేశ్వరీ ।
ఇందురీ దేవదేవేశి! రసబంధకరాః ప్రేయే! 21

ర స ద్రా వి కా ఓ ష ధ్యః ।

సూర్యావర్తశ్చ కదలీ వంఢ్యా నోశాలకీ తథా ।
వజ్రకందోదకకణా కాకమాచీ చ శిగ్రుకః ॥ 22

దేవదాలీ చ దేవేశి! ద్రావికాః పరికీర్తితాః ।
కోమాం హరంతీ యే గేన ధాతునాం పారదస్య చ ॥ 23

ర స క్రా మి కా ఓ ష ధ్యః ।

కాకమాచీ ఘనరవః కాసమర్కః కృతాంజలిః ।
వరాహాకర్ణీ సతీరీ హంసపాదీ శతావరీ ॥ 24

ఆ నం ద కం డ :

తాంబూలీ నాగినీ బ్రహ్మీ హంసపాదీ చ లక్ష్మణా । 26
 అర్జునీ క్షీరనాలీ చ కారవ్యోమోర్క- పుత్రికా ।
 వ్యాక్రమీ చవీ కురవకా క్రామికాః సురవందితే ! ।

రా సా య ని కా ట్ ప ధ్యః ।

బ్రహ్మదండస్సు దండకృ లోహదండ స్త్రుతీయకః । 26
 యేతే రసాయినే యోగ్యాః బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరః ।

పంచరత్నమ్ ।

మంత్ర సిద్ధాసనా దేవీ తథా కంకాలభేచరీ । 27
 ఇందిరా చ క్షమాసాలీ పంచమీ శునిశాచరీ ।
 పంచరత్నమిదం దేవి ! రసశోభనజారణే ।

క్షీ ర వ ర్గః ।

నృగోఘోషం వరాశ్వత్థస్సుహీతిల్వక భాస్కరః । 29
 దగ్ధముత్తమకన్యాశ్చ క్షీరవర్గ ఉదాహృతః ।

ఉదుంబర వటాశ్వత్థనృగోఘోషస్సుహీ దృమాః । 30
 కురూటకా క్షీరకర్ణి కంటకీ చ సుగంధికా ।

యేతేషాం క్షీరవృక్షాణాం క్షీరవర్గ ఉదాహృతః ।

క్షై ర వ ర్గః ।

క్షౌరత్రయం సమాఖ్యాతం యవస్వర్ణిక టంకణమ్ । 31
 పలాశో ముష్కకక్షౌరో యవక్షౌరస్సు పర్పలః ।

తీలానాముద్భవః క్షౌరస్తదుక్తం క్షౌరపంచకమ్ । 32
 తలాపార్య కదలీ చిత్రకార్ద్యక మూలకమ్ ।

శిగ్గుమోక్షపలాశ్చ కేరకీ చ స్సుహీ త్రయమ్ । 33
 చించాత్వగర్క నిమ్బావ దేవదారు రఘోముఖా ।

చలపత్రం లాంగలీ చ తాలమేఘరవం తథా । 34
 యే చావ్యే క్షౌరవృక్షాశ్చ పర్వణంతః పుటే దహేత్ ।

తమాలోద్య జలైర్వస్త్రైర్పథ్యా గ్రాహ్యమఘో జలమ్ । 35
 శోషయే త్సాచయేదగ్నా మృద్యాంజేన తు తజ్జలమ్ ।

గ్రాహ్యం క్షౌరావశేషం తద్వృక్ష క్షౌరోయమీరితిః । 36

త్రై ల వ ర్గః ।

కంగుణీ తుంబిసి ఘోషాకరంజ శ్రీఘ్నోద్భవమ్ ।
 కటువాతారి సిద్ధార్థ సోమరాజీవి భీతిజమ్ । 37
 అతసీజం మహాకాల నింబజం తిలజం తథా ।
 అపామూర్ణ దేవదాలీదంతి తుంబురు బీజకాత్ ॥ 38
 అంకోలోన్నత్ర భల్లాత పలాశేభ్యస్తద్దైవ చ ।
 యేతేభ్యస్తైల మాదాయ రసకర్కణే యోజయేత్ ॥ 39

అ ఘ్న వ ర్గః ।

అఘ్నవేతజం బీరం నింబుకం బీజపూరికమ్ ।
 శాంగేరీ చణకాఘ్నం చ సాఘ్నకం కోలదాడిమమ్ । 40
 అంబష్టా తింత్రీకేకం చ నారం పారావతాంఘ్రికా ।
 కరమర్థం చ మద్యం చ అఘ్నవర్గః ప్రకీర్తితః ॥ 41
 చణకాఘ్నం చ సర్వేషాం యేక మేవ ప్రశస్యతే ।
 రసానాం చ విశుద్ధ్యర్థం జారణాదా వనే హితః ॥ 42
 అఘ్నవేతస మేకంవా సర్వేషాముత్త మోత్తమమ్ ।

అఘ్నవేతస సంధానశ్రమః ।

తద్వీజరహితం చించాఫలం కాంజిక సంయుతమ్ । 43
 పక్త్వా కుర్యాద్వస్త్రపూతం జంబీరాఘ్నం చ తత్సమమ్ ।
 శాంగేరీమాతులుంగాఘ్నం యథాప్రోక్తం సమాహరేత్ ॥ 44
 వస్త్రపూతం తు తత్సర్వం పచేత్పాదావశేషితమ్ ।
 సారాష్ట్రీ తుత్థకాసీసం త్రితైరం పటుపంచకమ్ ॥ 45
 ధూమసారం చ తుల్యంశం సర్వం సంమూర్ష్య నిక్షిపేత్ ।
 పూర్వపూర్వే తు పాదాంశం పునర్మూర్ష్యగ్నినా పచేత్ ॥ 46
 ఘనీభూతం భవేద్వానచ్చట్టునై కేవ చాలయన్ ।
 అఘ్నవేతస ఇశ్యేతజ్జాయతేఘ్నవీరం పరమ్ ॥ 47

అ ధ వా .

చించాఫలం కాంజికేన సమ్యగాలోఽద్య గాలితమ్ ।
 నారంగలుంగ లికచఢాత్రీ వృక్షాఘ్నం సంయుతః ॥ 48

శతావస్థైరావతాభ్యాం సర్వతస్సుద్యశో భవేత్ ।
యేతస్సర్వం సమాలోద్య శనైర్మృత్యుగ్నినా పచేత్ ॥ 49

పాదావశిష్టే తస్మింస్తు తత్పాదం హుపంచకమ్ ।
శారాష్ట్రీ తుల్లకాసీసం త్రితౌర గృహాహుకమ్ ॥ 50

యేతస్సర్వం సమానాప్య తద్వ్యావచ్ఛార్ణతాం వ్రతేత్ ।
ద్రవేవలోద్య పక్వైవం యోజయే దస కర్మణి ॥ 51

అష్టువేత సనామాయం రసశాస్త్రీసు కీర్తితః ।
మ అ వ ర్గః ॥ 52

కపోత ఛాగగృధాణాం శిఖకుక్కుటయోశ్చ చిట్ ॥
గోఖరా శ్వాజనాగాసం శకృద్యర్గః ప్రకీర్తితః ।

సరోష్ఠ్పహ స్తినరభ మహిషీఖరవాజినామ్ ।
గోజావికానాం మూత్రాణి మూత్రవర్గ ఇతిరితః ।
మూ త్ర వ ర్గః ॥ 53

మంజిష్ఠా కుంకుమం లాఘో దాడిమం రక్తచందనమ్ ॥
బంధూకకర వీగాషీ కింశుకం రక్తవర్గకః ।
ర క్త వ ర్గః ॥ 54

తగరః కటజః కుందో గుంజా జీవంతికా తథా ।
సితాంభోరుహ కందశ్చ శ్వేతవర్గ ఉదాహృతః ।
శ్వే త వ ర్గః ॥ 55

వరానిలాగ్నికా సీసం కదలీ కారవల్లికా ।
అలేః పరం నిశాద్వంద్వం కర్ణికా కేంద్ర వాయుకీ ।
సూలకం చాపి కా సుంభం అక్షునాశం గకింకుమ్ ॥ 56

మదయంతీ పుండరీకం వీతవర్గం వదంతివై ।
పీ త వ ర్గః ॥ 56

కదలీ కారవల్లి చ త్రిఫలా నీలికాసలా ।
పంకః కాసీస బాలామ్రం కృష్ణవర్గ ఉదాహృతః ।
కృ ష్ణ వ ర్గః ॥ 57

కదలీ కారవల్లి చ త్రిఫలా నీలికాసలా ।
పంకః కాసీస బాలామ్రం కృష్ణవర్గ ఉదాహృతః ।
వ సా వ ర్గః ॥ 58

జటూకాకాలమంజూక కరిష్ణా విసరాహిణాః ।
ప సా వ ర్గః ॥ 59

శింశుమారమేష శిఖ కర్కటి మిననోభవాః ।
శూకరస్య వసావర్ణో రసకర్మణి కీర్తితః ॥ 60

పిత్తవర్గః ।

మహిషీశ్రోత మత్స్యస్యే శిఖ మాణ్డాలగో నృణామ్ ।
నకులస్య చ పిత్రేన పిత్రవర్గ ఉదాహృతః ॥ 61

శోధనత్రయమ్ ।

శావీరం ఒంకణం కాచమిత్సుక్తం శోధనత్రయమ్ ।

మధురత్రయమ్ ।

ఘృతం గుడం మాషీకం చ విశ్లేయం మధురత్రయమ్ ॥ 62

మిత్రపంచకమ్ ।

మధ్వాజ్య టంకణం గుంజా గుడం స్యాన్మిత్ర పంచకమ్ ।

లోహపర్వటీ ।

లోహస్య కుట్యమానస్య సుతప్తస్య దలాని తై ॥ 63

పఠంతి తాని స్వీకృత్య ఖ్యాతోయం లోహపర్వటః ।

తులాయంత్రమ్ । (మూషాయంత్రమ్ వా)

తులాయంత్రం తులకారం మూషాయంత్రం తనచ్యతే ॥ 64

లోహమూషాద్వయం కృత్వా ద్వాదశాం గులమానః ।

ఈషచ్చిద్రాన్వితామేకాం తత్ర గంధక సంయుతామ్ ॥ 65

మూషాయాం రసయుక్తాయామన్యస్యాం తాం ప్రవేశయేత్ ।

తోయం స్యాత్సూతక స్యాన్తో గంధాన్తో వహ్నిదీపనమ్ ॥ 66

నియామకంయంత్రమ్ ।

భూగే పూర్విత పూర్వవారిణి రసం నిషీప్య వస్త్రావృతం ।

భాంజ యోజితలోహ ఖర్పముఖే చోర్ధ్వం పుటే లోధయేత్ ॥ 67

విద్యాధరయంత్రమ్ ।

యంత్రం విద్యాధరం శ్లేయం స్థాలీద్వితీయ సంపుటాత్ ।

చల్లీం చతుర్ముఖం కృతా యంత్రభాండం నివేశయేత్ ॥ 68

తక్రౌవధం వినిషీష్య నిరుద్ధ్యాద్భాండ కాననమ్ |
యంత్రం విద్యాధరం నామ తంత్రజ్ఞైః పరికీర్తితమ్ | 69

సారణాయంత్రమ్ |

ధూర్తపుష్ప సమాకారా మూషాష్టాంగుల దీర్ఘికా |
ముఖే సువిస్తృతా కార్యా చతురంగుల సమ్మితా | 70

మృన్మయా సాపి శుషూకా చ మధ్యేతిమ పుణోకృతా |
అన్యా పిథానికా మూషా సునిమ్నా ఛిద్రసంయుతా | 71

ఆవర్తితలోహాది స్వరూపమ్ |

ఆవర్తమానే కనకే పీతా తారే సీతా ప్రభా |
శుల్పే నీలనిధా తీక్షణే కృష్ణవర్ణా సురేశ్వరీః | 72

వంగే బ్యాలా కపోతాభా నాగే మలినఘామకా |
శైలే తు ధూసరా దేవి! ఆయసే కపిలప్రభా | 73

అయస్కాంతే ధూమ్రవర్ణా సస్యకే లోహితా భవేత్ |
వక్షే నానావిధా బ్యాలా ఖసత్వీ పాండురప్రభా | 74

అవర్తిత లోహవిశుద్ధి లక్షణమ్ |

న విస్ఫులింగో న చ బుద్బుదశ్చ యదా న రేఖాపటలం నశట్టః |
మూషాగతం రత్నసహాయం స్థిరంచ తదా విశుద్ధం ప్రవదంతి
లోహమ్ | 75

ప్రతివాప - నిషేకాభిషేక సమయనిర్దేశః :-

ప్రతివాపః పురా యోజ్యో నిషేకస్తదనంతరమ్ |
ఛాదనం తు ప్రతివాపో నిషేకం మజ్జనం విదుః | 76

అభిషేకం తదిచ్చంతి స్నానం క్రియతే తు యత్ |
వాపో నిషేకస్సృజనం దృతే నిర్మలతాం కతే | 77

ఉష్ణేన వహి వాంఛంతి శీతలం న చ వాంఛతి |
మృత రస పరీక్షే | 78

అతేజా అగురుశ్శుభ్రో లోహాహా చాచలో రహః |

యదా నావర్తతే వహ్నో నోర్ధ్వం గచ్ఛేత్తదా మృతిః ।

ర స బంధ ప్రకారాః ।

పంచవింశతి సంఖ్యాకాం రసబంధాం ప్రచక్షుహే । 79

యేన యేన హి చాంచల్యం దుర్గ్రహత్వం చ నశ్యతి ।

రసరాజస్య సంప్రోక్తో బంధనార్థో హి వార్తికైః । 80

హతారోఽ తథాభాసః క్రియాహీనశ్చ షష్టికా ।

ఘోరః భోలశ్చ బోలశ్చ కల్మ-బంధశ్చ కజ్జలిః । 81

సజవశ్చైవ నిర్ద్వివో నిర్విజశ్చ సబీజకః ।

శృంఖలాదృతి బంధో చ బాలకశ్చ కుమారకః । 82

తరుణశ్చ తథా వృద్ధో మూర్తి బద్ధస్తథాపరః ।

జలబంధోఽగ్ని బంధశ్చ సు సంస్కృత కృతాభిధః । 83

మహాబంధాభిధశ్చైతి పంచవింశతి రీతితాః ।

కేచిద్వదంతి షడ్వింశతో జతాకా బంధసంజ్ఞకః । 84

స తావన్నేష్యతే దేహే స్త్రీణాం ద్రావేతిశస్యతే ।

హ త బంధః ।

హతో రసస్య విక్షేయస్సమ్యక్సృద్ధి వివర్జితః । 85

స సేవితో నృణాం కుర్యాన్మృత్యుం వా వ్యాధిముద్ధతమ్ ।

ఆ రోట బంధః ।

సుశోధితో రసస్సమ్యగారోఽల ఇతి కథ్యతే । 86

స క్షేత్రీకరణ శ్రేష్ఠశ్చనై ర్వా్యాధి వినాశనః ।

ఆ ఛా స బంధః ।

పుటితో యో రసో యాతి, యోగ్నో ముత్త్వా స్వభావతామ్ । 87

భావితో ధాతుమూలా ద్వైరాభాసో గుణవైకృతేః ।

క్రి యా హీ న బంధః ।

అసంశోధితలోహద్వైస్సాధితో యో రసో త్రమః । 88

క్రియాహీనస్స విక్షేయో విక్రియాం యాత్యపభ్యతః ।

ఏ ష్టి కా బంధః ।

తీవ్రాతపే గ ధతరావ మర్దాత్ షష్టిభవేత్సా నవసీతయాపా ।

భ్యాతస్స సూతః కిల షష్టిబంధః సందీపనః పాచనకృ ద్విశేషాత్ । 89

అ నంద కంఠః

ఇ ర బంధః

శంఖశుక్తి వరాటాద్యైర్వ్యాసా సంపాధితో రసః | 90
హారబంధః పఠం దీప్తి పుష్టికృత్యూల నాశవః |

భో ట బంధః |

బంధో యః భోటతాం యాతి ఛాత్తో ఛాత్తః క్షయం వక్రేత్ | 91
భోటబంధస్స విక్షేయః శీఘ్రం సర్వగదాపహః |

పో ట బంధః |

దృఢకజ్జలికా మోచాపత్రకే చిపిటికృతా | 92
స పోటః పర్పటి సైవ బాలాద్యభిల రోగసుత్ |

క ల్క బంధః |

స్వేదాద్యైస్సాధితః సూక్ష్మః పంకత్వం సముపాగతః | 93
కల్కబద్ధస్స విక్షేయో యోగోక్త ఫలదాయకః |

క జ్జ లీ బంధః |

కజ్జలీ రసగంధోత్థా సుశ్లేష్ణో కజ్జలోపమా | 94
త త్త్విద్యోగేన సాయుక్తా కజ్జలీబంధ ఉచ్యతే |

స జీ ప బంధః |

భస్మీకృత్తో గచ్ఛతి వహ్నియోగాత్ రసస్పృశేవస్స భిలు ప్రదిప్టః |
సంసేవితో సా న కరోతి భస్మకార్యం జరారోగవినాశవం చ | 95

వి ర్జీ వ బంధః |

జీర్ణాభ్రతో నా పరి జీర్ణగంధో భస్మీకృత్యా భిలలోపమాలి |
విర్జీవనామా హి స భస్మసూతో విశ్కేషరోగాన్వినిహంతి సద్యః | 96

వి ర్పీ జ బంధః |

రసస్త్వ పాదాంశువర్ణజ్జ్వః పిష్టికృత్తో గంధకయోగతశ్చ |
తుల్యాంశగంధైః పుటితః క్రమేణ నిర్పీజనామా సకలామయఘ్నః | 97

స బీ జ బంధః

పిష్టికృతై రభ్రక సర్వహేమ - తారాకాకాంతైః పరిజారితోయః |
హతస్త్వత షడ్గణగంధ కేన సబీజబద్ధో విపుల ప్రభావః | 98

శృంఖలబంధః ।

వజ్రాదివిహతస్యాతో హతస్సూత స్సమోపరః । 99

శృంఖలాబద్ధసూత స్తు దేహలోహ విధాయకః ।

చిత్రప్రథావాం వేగేన వ్యాప్తిం జానాతి శంకరః । 100

దృతిబంధః ।

యుక్తోపి బాహ్యదృతిభిశ్చ సూతో

బంధం గతో వా భసితస్వరూపః ।

స రాజకాపాదమితో నిహంతి

దుస్సాధ్యరోగాం ద్రుతిబద్ధనామా । 101

బాలకబంధః ।

సమాభ్రజేర్థ శ్శివజస్తు బాలః సంసేవితో యోగయుతో జనేన

రసాయనో భావిగదావహశ్చ సోపద్రవారిష్టగదా నిహంతి । 102

కుమారబంధః ।

హరోద్భవో యో ద్విగుణాభ్రజేర్థః

స స్యాత్కుమారో మితలండులోపా ।

త్రిస్తప్త రాత్రైః ఖలు పాపరోగ -సంఘాతఘాతీ చ రసాయనం చ । 103

తరుణబంధః ।

చతుర్బలవ్యోమ కృతాశనోపా

రసాయనాగ్ర్యస్య పుణాభిధానః ।

స స్తప్త రాత్రా త్సకలామయఘోషో

రసాయనో వీర్యబల ప్రదాతా । 104

వృద్ధబంధః ।

యస్యాభిక్షేప్తఃసోతో హి జేర్థః

ప్రాప్తాగ్నిస్థ్యైః స హి వృద్ధనామా ।

దేహే చ లోహే చ వియోజనేయః

శివాదృతే వోస్య గుణాం ప్రవక్తా । 105

అనందకండః

మూర్తిబంధః

యో దివ్య మూలికాభిశ్చ కృతోత్పన్నో సహా రసః | 106
విన్నాభజారణాత్స స్యాన్మూర్తిబంధో మహారసః |

అయం హి జార్యమాణస్తు నాగ్నినా క్షీయతే రసః | 107
యో తస్సర్వయోగేషు నితాపమ్య ఫలపదః |

జలబంధః

శిలాతోయ ముఖై స్తోయైర్బద్ధోపా జలబంధవాన్ | 108
స జాగోగ మృత్యుఘ్నః కల్పోక్త ఫలదాయకః |

అగ్నిబంధః

కేవలో లోహాయుక్తో వా ధ్యాతః స్యాద్గుటికాకృతిః | 109
అక్షీణశ్చాగ్నిబద్ధోపా ఖేవరత్వాది కృత్స హి |

సంస్కృతబంధః

విష్ణుక్రాంతా శశిలతా కుంభీకనక మూలకైః | 110
విశాలా నాగసి కండవ్యాఘ్రపాద కురంట్కైః |

వృశ్చికాలీభశుండిభ్యాం హంసపాదసహోస్తురైః | 111
అప్రసూత గవాం మూత్రైః పిష్టం బాకులకే పచేత్ |

పక్షమేవం మృతైర్లోహర్ష్రోథం విపచేదనమ్ | 112
యంతేషు మూర్చా సూతానామేష కల్పః సుసంస్కృతః |

మహాబంధః

హేమానా వా రజతేన వా సహచరో ధ్యాతో వ్రజత్యేకతాం |
అక్షీణో నిబిడో గురుశ్చ గుటికాకారోతి క్లిష్టోజ్వలః |

చూర్ణత్వం పలువత్ప్రేయాతి సహతో ఘృష్టో న ముంచేన్మలం | 113
నిర్బంధో ద్రవతి క్షీణాత్స హి మహాబంధాభిధానో రసః |

సృష్టిః

గోబావినరనారీణాం మూత్రం శుక్రం చ శోణితమ్ | 114
సృష్టిోపా సమాఖ్యాతా మండదోష వినాశినీ |

స్త్రీపుంసాః శుక్రయుగలమ ప్రసూతా రజస్తథా ।
యేత త్సృష్టిత్రయం ప్రోక్తం గుహ్యమే తద్వరాననే ॥ 115

వాసనా ముఖచారణ ప్రకారః ।

అథ శుద్ధస్య సూతస్య జారయే త్సూర్య భావితమ్ ।
గంధకం తు తులాయంత్రే పశ్చాత్సర్వం పలం పలమ్ ॥ 116

మూషా నాలాన్వితా ఉర్ధ్వవక్త్రా స్యాద్ధ్యా దశాంగులా ।
దృఢా లోహమయే కాశ్యా త్వనయా సదృశీ పరా ॥ 117

యేకస్యాం విక్షిపే త్సూతేషుస్యస్యాం గంధకం పమమ్ ।
యేకస్యా ముఖమధ్యే తు హ్యపరస్యా ముఖం క్షిపేత్ ॥ 118

లిప్త్యా మృల్లవక్షైస్సార్థం గంధకోర్ధ్వం పుట్టెల్లఘు ।
రసస్యాథో జలం స్థాప్యం ధూమం గంధం పిబత్యలమ్ ॥ 119

జీర్ణే గంధే సముద్ధాట్య తుల్యగంధం చ దాపయేత్ ।
ఇత్యేవం షోడశగుణం గంధం జార్యం పునః పునః ॥ 120

జాయతే సూతరాజోయం వాసనాముఖతో ధవేత్ ।

గ్రాహ్యోగ్రాహ్య రసలక్షణమ్ ।

అంతస్సునీలో బహిరుజ్జ్వలో యో
మధ్యాహ్నా సూర్య పతిమ ప్రకాశః ।

శస్త్రోధ ధూమ్రః పరిపాండు రశ్చ
చిత్రో న యోజ్యో రసకర్మసిద్ధా ॥ 121

ప్ర కీ ర్ణ క మ్ ॥

సిద్ధ సారయంత్రమ్ ।
చుల్ల్యామారోపమేత్పాత గంధీరం కల్కపూరితమ్ ।
తత్సూర్యనలికామూర్ధా దృతసత్యస్య విపూషాః ।
పతంతి యేన తద్వ్యంత్రం సిద్ధపా గ్రాహ్యమీరితమ్ ।

గర్భసార యంత్రమ్ ।

త్వదైవ పాత్రం గంధీరం సద్భిద్రకపిఠానకమ్ ॥ 2
పిఠాయ పాత్రాంతరతో మధ్యే స్వల్పకచోలకే ।
పాతనే బాష్పబిందూనాం గర్భసారం ప్రచక్షతే ॥ 3

పరమానంద మూర్తియంత్రమ్ ।

తదైవ పార్వనాలీ మ దీర్ఘా పాత్రాంతరం గతా ।
ద్రవపాతో యతః ప్రోక్తం పరమానందమూర్తి తత్ । 4
(అత్రాష్టమై రకాంజక ద్రవసత్వ పాతవమ్ ।)

పాతాల యంత్రమ్ ।

ఉపర్యగ్ని ర్ఘటస్వార్థం ఖర్పరం సముఖస్థితమ్ । 6
స్యబ్జముచ్చైర్వస్త్రోబద్ధముఖం మల్లపిఠానకమ్ ।
వస్త్రాం తస్థం ద్రవ్యమార్ణం ద్రవీణూయ పతేదభః । 7
అన్యపాత్రే కాచబాదా యంత్రమాకా శసంక్షేతమ్ ।
తస్మిభే కా చకూపీ నా సాధశ్చిదా సవస్త్రమృతే ।

అథ వా

మృత్తికాది కూపీనాలుకా యంత్రే స్థితా ఉపరి లంబమానస
కల్పః :-
ఘటాభశ్చిదాద్ద్రవ బిందు పరిపత ద్రవసాది ద్రవ్యా యది చ
స్యాత్తదాప్యా కాశయంత్రముక్తమ్ ।

రంజకయంత్రం

రంజక ద్రవపూర్ణాయాం స్థాలికాయాం మ విస్య సేత్ 8
ముక్తికా కాచజం పాత్రం గంభీరోచ్ఛం మనోహరమ్ ।
సూక్ష్మచ్ఛిద్రాన్వితాం తత్ర సమారోప్య త్రిపాదికామ్ । 9
తత్రతీప్యా గంధమార్ణం తప్తతీక్షణశలాకయా । 10
పందహ్య సద్యస్తత్ప్రోపి పాత్రం చ తద్విధమ్ ।
తథా లిదధ్యాత్త త్సా త్తథానం మక్షేద్రవం స శి । 11
తత్తలాం తర్హామసత్వం లగ్నం స్వాచ్చ తథా చ రేత్ ।
ఛిద్రాంతరాదృశం తైలం మధ్యపాత్రే పతేదపి । 12
ఇదం శ్రీరంజకం యంత్రం పర్యంత్రేషు గోపితమ్ ।
కరుణాకర యంత్రం ।
సకల్-పాత్రం గంభీరం మల్లిస్థం చ తిరోహితమ్ ।
స్థాల్యాం తత్రాంతస్థర పైశ్చ్యుత స్వస్థి-నాకరమ్ । 18

వారుణీ యంత్రం ।

కూపీ ద్వయముఖం తిర్యక్పత్వైకాభోగ్ని దీపనమ్ ।
 తతః క్షౌరద్రవోవ్యస్యాం పతేద్వాసుకీకం చ తత్ । 14

జ్యోతిర్యంత్రం ।

హండికాభస్తు దీపాగ్నిరూర్ధ్వచ్ఛిద్రస్థకూపకే ।
 తాలాదిసత్వ పాతార్థం జ్యోతిర్యంత్రమిదం స్మృతమ్ । 15

సాద్య యంత్రం ॥

చుల్లి సంక్లేష్టి కాగ ర్ద్రేవ్య పాశేణ తిరోహితే ।
 తాలాదిసత్వం నివతేత్సాభ్యయంత్రం తమచ్యతే । 16

స్థలకూర్మ యంత్రమ్ ॥

ఖర్పరం పృథులం సమ్యగ్విస్తారై తస్య మధ్యమే ।
 ఆలవాలం మృదా కృత్వా తన్నభ్యే పారదం స్యసేత్ । 17
 జారణార్థం రసవ్యక్తం గంధాదీనామశేషతః ।

జలకూర్మ యంత్రమ్

దైర్ఘ్యావధస్థాలికాయా మానం స్యాద్ద్వాదశాంగులమ్ । 18
 షోడశాంగుల విస్తారం చతుఃకీలయుతాం ముఖే ।
 జలేనాపూర్య తాం స్థాలీం నిఖనే ధూమి మధ్యతః । 19
 ఉపరిష్టాచ్ఛరావం తు ముఖం కీ లేషు నిక్షిపేత్ ।
 ఆఘో భాండే జలే మగ్నం శరామం చ తథా భవేత్ । 20
 జలకూర్మమిదం యంత్రం శస్త్రం జారణ కర్మణి ।

పంచమృత్తికా ॥

వల్మీకీమృత్తికా ధూమో గై రికం ఖటికా యు । 21
 ఇత్యేకే మృత్తికాః పంచ సం పోక్తా రవకర్మణి ।
 లోపాద్యర్థే మృత్తికా సాధనమ్ ।
 మృత్యా-స్పృశక క్షైశ్చ మృత్తికా హధితాపరా 22
 లాఘోమృత్యుర్భృత్యుణో మేషీక్షీరేణ మర్దయేత్ ।
 కారాసజర్ణత్యుణో మేషీక్షీరేణ మర్దయేత్ 23

కుక్కుటాండ రసేనాపి మృత్తికాన్య విమర్శితా ।
 కాచమాపీవీలే పార్థమేత్ ద్వే మృత్తికే వలే 24
 కాశీసచూర్ణమండూరం టంకణం నవసాదరమ్ ।
 పటూని పంచ నింబూకర్పసై స్సంమర్దయేన్మృదమ్ । 25
 ఘనతుల్యం చ డమకుయం తలేపే మృదుచ్యతే ।
 కలాలకర మృత్యుష్టా పీతమృచ్చ కిరంధకమ్ 25
 నరకేశా కాగదం చ తుషా యేతద్విమర్శయేత్ ।
 ద్రాక్షగూజాది శుక్తేన వజ్రమూషామృదుచ్యతే 27
 తుషం భాగద్వయం గ్రాహ్యం భాగైకం వస్త్రఖండకమ్ ।
 మృదం చ త్రిగుణకృత్య జలం దత్వా విమర్శయేత్ 28
 నరకేశం సమం కృత్వా కించితావత్ప్రకట్టయేత్ ।
 యావత్సైక్ష్ణ సమాభాసం మృత్పిండం జాయతే తథా । 29
 యథా న శుష్కతామేతి తథా యత్నం సమాచరేత్ ।
 యేవం సప్తదినాదూర్ఘం మృదే యోగే ప్రయోజయేత్ । 30
 మాపికాది కలేపార్థం యంత్రాదేశ్చ భిషక్కమాత్ ।
 జలం బట్టాల నిర్యాసం సమితాం తత్సమం కురు 31
 తయో స్తుల్యం లోహకీట్టం శుద్ధమంజనసన్నిభమ్ ।
 ముద్రాం వై వారీయంత్రస్య సిద్ధార్థం దుర్లభాం కురు 32
 జలాగ్నియోగతో వై వ భిద్యతేత్ర కదాచన ।
 సూతక స్తు న సంగచ్ఛేత్రలయాగ్నిజవేన వై । 33
 రత్నపుష్పాభవం తైలం కుడవే ద్వే జలేన వై ।
 ప్రస్థేన మిశ్రితం వహ్నా తైలశేషం తు కారయేత్ । 34
 తస్మద్వే భూర్జపత్రం తు కట్టితం చాంజనోపమమ్ ।
 పాంశుశు కాదిరహితం పలమేకం ప్రయోజయేత్ । 5

అనంతకందః

సిక్తమల్యం తు మద్యావత్సిద్ధా భవతి మృత్తికా
అథవా

కాచటంకణ మంచూరేష్టకా సంసాధతా భృశమ్. 46
వటూర్కీదుంబర శ్చైరైర్దినమేకం హతా భవేత్
మ ద న ము ద్రా

బోదంబరాఖ్య వటదుగ్ధపలం పలం చ
లాతే పలమృషిపలం త్వఘ చుంబకస్య
సంకట్య మానమతి సేఫల తైలముశ్రం
సూక్ష్మస్య చారణవిధౌ మదనాఖ్యమృదా. 47

అథవా

చతుర్ను లోహకండేషు కమలేస్తప్త హోయతే. 48
ఉత్తరోత్తరతః క్షేపాత్కటాహే క్వాఢయేద్భృశమ్
యావత్తల స్థిం సిక్తం తావత్తోయే భృతం భవేత్. 49
తత్సిక్తం జలయంత్రా చా శేషే ప్రవరమూరితమ్
కూపికాపాక విధిః

జీర్ణ సూక్ష్మస్య వత్త్రస్య కుర్యాత్సంజడ్యయం బుధః. 50
చతురస్ర కాచకూప్యా మధ్యాస్థ ప్రమాణతః
పక్వపాదాంశతో మధ్యే ద్విధా కుర్వీత విస్తృతమ్. 51

మగ్నం తనైత్త్రికాపంకే కాచకూప్యాం నియోజయేత్
యవ ప్రమాణ లిప్తాయాం దృఢమృత్తికయా పునః. 52
ఖండమేకం తు వత్త్రస్య మధ్యే చిద్ర సమన్వితమ్
నివేశ్య కూపికానాలాత్స మిశుర్యాస్పృదా భితి. 53

ఖండమన్య మధస్త ద్విత్యాచకూప్యాం నియోజయేత్
అతపే తాం విశోష్యా మృదా తద్వద్విలేపయేత్. 54
పునస్తథా వత్త్రఖండద్వయేన వినియోజయేత్
యేవం విశోష్య సంయోజ్య మృత్తికా కర్పట్రయమ్. 55

రసాదిపిష్టిం ప్రక్షిప్య ముద్రాం కుర్యాత్ప్రయత్నైః
 విధాయ భస్మనా కూపీం కంఠనాల వివర్జితమ్. 56

కంఠే కోకిలకాండత్య పంచమాంజ్య లితాస్ఫుళమ్
 లోహవంశాది నాలీభిర్భ మేన్ము ఖసమీరణైః. 57

కాచకూపీ కంఠగఠం యావద్విర్గళితం భవేత్
 సందంశేన సమీకృత్య సంఘోఢం ప్రయత్నైః. 58

ముద్రాం గలితకాచస్య కుర్యాద్దోరక్ష నిర్మితామ్
 శస్త్రేశ్వనైః కోకిలకాం సందంశేనాప సారయేత్. 59

శీతీభూత విభూత్యాస్తు గృహ్ణీయాత్కూపికాం తతః
 మృశ్కైర్పల చతుష్కేణ పూర్వవద్వి నియోజయేత్. 60

చిద్రవర్ణ్యం కేశతుష మృద్భిర్నిష్టా విశోపయేత్
 యంత్రే చక్రాదికే ధృత్వా జరణాది క్రియాం చరేత్. 61

యేవం నిర్ధామపాకేన సిద్ధిః కోటిగుణోత్తరా
చుల్లీ విధానమ్

భవేదేకముఃఘ చుల్లీ పాలనాది క్రియాశరీ 62

చుల్లీ చ ద్విముఘ ప్రక్షాప్తే ద్వాదశాఙ్గు కిర్మసు
 మహాస్వేదాదిఘ తథా చుల్లీ తు త్రిముఘ స్మృతా 63

చతుర్ముఘ జరణాదా సత్యపాతే చ కీర్తితా
 శ్రీనాథాఖ్యా తథా చుల్లీ జరణే బహుభిర్ముఖైః. 64

టాపనా మూత్రా

బౌషధాదీనాం రసై ర్శ్యావర్కైర్దమాభో భవేద్రసః
 సంప్లావితః పఠం మాసం భ వనాయాః ప్రక్షిర్జితమ్. 65

విడ మాత్రా

ఉర్ధ్వాధశ్చ విడం దిద్యాద్రసేంద్రా దప్తమాంశతః
 స న్యూ నాథిక మాదద్యాదవ్యథా దోషకృద్భవేత్. 66

బౌషధం శోధనార్థం యదూర్ధ్వాఘో దీయతే బుద్ధైః
 విడసంజ్ఞాం తు లభతే తదితి ప్రతిబోధితమ్. 67

ఆనందకందః

వైహాహుదీనాం గుణాః

సర్వే మృదుకరాః స్నేహాః సర్వే చాష్టాః ప్రబోధకాః
 సర్వే మలహారాః తూరాః సర్వే రక్తాశ్చ రంజకాః 63

ద్రావకాష్టా హి తీక్ష్ణాశ్చ పాచనా హ్యోమయాపహాః
 రోచణో ద్రావయేల్లో హంక్షీఃఽ రసబంధకాః. 66

తైలపాతనవిధిః

తైలనాం పాతనం వజ్రే సూర్యపాకేన చానలాత్
 జలయోగేన తిత్తైలం గ్రాహ్యం యోగేనుయోజయేత్. 70

ధత్తూరబీజచూర్ణాని వత్తుపూతాని కారయేత్
 సములాత్ తైర నారుణ్యాః కషాయేణ విలోడయేత్. 71

ఆలిప్య కాంస్యపాత్రే సు ధారయేదాతపే ఖరే
 సంతప్తే స్వచ్ఛవస్త్రేణ పీడయే తైలమాహారేత్.
 శిగ్రుపూర్పరకా రాసా సబీజానామ సమూర్జనాత్
 గ్రాహ్యం ధత్తూరవత్తైల మ్మేకైకస్య పృథకప్రకేత్. 73

కాకతుండాస్య మూలాయా బాకుచీ తైలమాహారేత్!
 దేవదాల్యాశ్చ జాలిన్యాస్తీక్తకా రోలితో భవేత్. 74

అపమార్గకషాయేణ తైలం స్వాద్విషముష్టిజమ్
 మూలక్వాధైః కుమార్యాస్తు శైవాలజం భవేత్. 75

రక్తాపామార్గక్వాధేన బాకుచీతైల మాహారేత్
 క్వాధేన చెంద్రవారుణ్యాతైల మారగ్వధం భవేత్. 76

కట్టుం తులీ దేవదాలీ పటాలీ చెంద్రవారుణీ
 తిక్తకోశాతకీ వైషాం కుమ్భ బీజాని కారయేత్. 77

కాకతుండా స్వాపూర్ణ క్వాధే తైలం సమాహారేత్
 బీజాని కటుతుంబ్యాశ్చ గోమయేన విలోడయేత్. 78

కుమ్భ-ధాన్యతుపైస్సార్థం కుట్టయేచ్చ మూయుతాఖరే
 విస్త్యగతాస్వి చూర్ణాశ్చ భృంగరాజ రపై స్సహ. 79

- మర్ధయిత్యాతపే తైలం గృహ్నియాత్పీడనే సతి
మహాకాలస్య బీజాని చూర్ణితాని విభావయేత్ . 80
- ధాత్రీఫల రసేనైవ సప్తవారం పునః పునః
సోష్ణం కృత్వా తు తచ్చూర్ణం తైలయం తేణ పీడయేత్ . 81
- కృష్ణాయాః కలుకుంబ్యాశ్చ బీజచూర్ణాని కారయేత్
కాంతసామాణచూర్ణం చ హ్యేకీకృత్య విచూర్ణయేత్ . 82
- ధాన్యదరాశీగతం పక్షాదుద్ధృత్య తైలమాహారేత్ ।
చూర్ణం కరంజబీజోత్థం భృంగరాజరసైస్సహ । 83
- సమాలోడ్యతపే తప్తం పీడనాత్తైలమాహారేత్ ।
ధాత్రీఫల రసైర్ధాన్యం చూర్ణం పాలాశబీజజమ్ । 84
- దినైకం వర్తతే యంత్రే తైలం గ్రాహ్యం చ తైలకే ।
గుడత్యగ్బీజం చూర్ణం సరమూతేణ భావయేత్ । 85
- సప్తవారం తతో ఘృత్మే లేపయేత్కాంస్యభాజనే ।
ఉద్ధృతం ధాలయేత్తం చ తైలం పఠతి నన్యథా । 86
- రత్నానా మారనాలేన పిష్ట్యా చూర్ణం విభావయేత్ ।
శ్యోతిష్కృత్యాశ్చ బీజాని చాతపే తైలమాహారేత్ . 87
- చూర్ణం వరుణబీజోత్థం చించా బీజస్య గన్విరమ్
నాలి కేలాంబు నాలోడ్య హ్యతపే తైలమాహారేత్ . 88
- గుంజాభల్లాత బీజోత్థం చూర్ణం చిత్రకమూలజమ్
నారికేలాంబు నాలోడ్య ఘృత్మే తచ్చాలయేక్షణమ్ . 89
- పీడయేత్తం చ పట్టాభ్యాం తైలం పఠతి తద్గఠమ్
ఆమ్రాత బీజ చూర్ణస్య దశాంశే చిత్రమూలామ్ 90
- నారికేలాంబునా పిష్టం ఘృత్మే తైలం సమాహారేత్ ।
పుత్రజీవస్య బీజాని చూర్ణం నా తి.దుబీజజమ్ । 91
- ఆమ్రాతవర్షికర్తవ్యం తేషాం తైలం పృథక్పృథక్ ।
నారికేలాంబునా భావ్యం బిల్వబీజస్య చూర్ణకమ్ । 92
- దినైకం తైలయంత్రేణ తైలమాహృత్య యోజయేత్ ।
నిస్తుషాం కోలబీజానాం ముఖం కించిద్విగర్షయేత్ । 93

నుఖోదకం తదామైస్సన్యోఘామైరార నాలకమ్
 బాహులీక విర్వృతం శింభై స్సుతం కందఫలాదిభిః. 105

తత్కర్త (ర్స) రీభిః పిగ్యాకీ శాండాకీ మూలసర్వతైః
 మధుదాతౌ గుడాద్యైస్తు సూక్ష్మ మితురసేన చ 106

కుల్మాష ధాన్యమంశా ద్యైర్లోహంబుకమితి స్మృతిమ్
 కలాన్లుం వలకాద్యైస్సాన్యుక్తం నష్టాన్లు సంధితమ్ 107

లవణవర్గః

సింధుసాము ద నుచక్రైః ప్రోష్ణం లవణశయమ్
 తద్దుభిదవిడాభ్యాం చ ప్రోక్తం లవణవంచకమ్. 108

పాంశుపాక్య బిడాభ్యైశ్చ పలుమట్కుం ప్రచక్షతే
 సింధూత్థ గంధఃటికం గడకం బిడాహ్యం
 శాకంధరం నుచక కాచరజో జలోత్థమ్
 భామోషకా దిలవణాని తథా ద్విశేదాః
 తౌరాశ్చ లావణీకనర్గ ఇతి ప్రదిప్యః. 109

త్రిగండకమ్

గంధశాల శిలాభిస్తు త్రిగంధః ఐతీరితిమ్ 110

రంగాకృష్టిః

రంగాకృష్టిం ప్రవక్ష్యేమి యథాజ్ఞాతం తు తత్వతః
 న కుత్ర చిత్రయోగోస్తి శాస్త్రే వాపి న దృశ్యతే. 111

రపోఽరసథాతూనాం రంగద్రావం తు శోభనమ్ ।
 యేతిద్బాద్ధా విజానంతి భోట దేశవివాసినః । 112

మజ్జైకం లోహచూర్ణస్య స్వర్ణి కాయా యణద్వయమ్ ।
 త్రిభాగం చూర్ణకం నశ్వా హ్యేకస్థమ తిమర్థయేత్ । 113

క్షీప్త్యా చూర్ణం తు మృద్భాంజే హ్యజా నూ తేణ పూరయేత్ ।
 చల్లికోపి సంస్థాప్య వహ్నిం ప్రజ్వాల యేత్తతః । 114

యదా ఘోషస్సమాగచ్ఛేన్నుక్లవర్ణస్త చూర్ణవతః ।
 అన్యపాత్రే తదా స్థాప్యం యావన్ముఖాత్తి రక్తతామ్ । 115

- పశ్చాత్తం రక్తఫేనం వక్షిసేత్పాతాంతరే పునః ।
క్షీణే మూత్రజలం దద్యావద్రక్తం చ దృశ్యతే ॥ 116
- తావద్రక్తం తు గృహ్ణీయాత్పునః పాతే నిధాపయేత్ ।
యదా రక్తం న దృశ్యేత తదా వహ్నిం నివారయేత్ ॥ 117
- రక్తం న స్త్యేణ సంగాల్య మలశేషం వివర్జయేత్ ।
శ్వేతశేషేన సంయుక్తం తస్యైవ జలశోషణమ్ ॥ 118
- కాచసారితఘట్యాం చ తద్ధార్యం తదవంతరమ్ ।
బృహద్భాండం సమాదాయ కుక్షౌ చ ఛిద్రపంయుతిమ్ ॥ 119
- భాంజమధ్యే ఘటీం క్షీప్త్వా ముఖం ఛిద్రేణ యోజయేత్
ఘటీ చైకా చ న్యౌబ్జా న్యౌత్తస్యా నాలమథో మాఖమ్ 120
- రుభ్యా తదా తయోస్సంధిం మధ్యే చిల్లాణకం భవేత్
భాండం వాలుః యాపూర్య తస్య ద్వారం నిమంధయేత్ ॥ 121
- వహ్నిం ప్రఖ్యాలనం తావద్యావద్చిల్లాణకే ద్రవేత్
శీతం యంత్రం సముత్తార్య ఘటీం ప్రతౌలయేత్తతః ॥ 122
- ద్రావం క్షీప్త్వా పునర్దద్యాత్పునః పాణో విధీయతే
యేవం రంగదృతిః ప్రోక్తా ద్రేగయంత్రేతి శోభనా ॥ 123
- తాలో నాగః శిలా చౌరశ్శుల్బం హంసశ్చ గంధకః
యేతే రంగం విముంచంతి విద్రుమం శైలికం తథా ॥ 124
- వాలుకా ద్రేగయంత్రేణ పిచ్ఛా కేశా ద్రవంతి చ
అష్టాది ద్రావణం కార్యం యంత్రేణానేన యత్నతః ॥ 125

తారా రిష్టమ్

తారా రిష్టం రంజితం తు కపాల్యాది కరంజైః
నాశపత్తారకం క్షీప్రం సర్వలోహస్య కాలికామ్ 126

కపాలి యోగాః

శుల్బపత్ర పల్లెకం తు పలార్థం గంధకస్య చ
టంకణం కర్ణమేకం తు కర్ణేకా రసకజ్జలీ 127

మాక్షికం కర్ణమేకం తు సర్వ మేకత్ర కారయేత్
అంధమూషాగతం ధాత్రం భోటో భవతి త్త్రిణాత్ . 128

తం భోటం సూక్ష్మచూర్ణం తు దనుజాక్షేప మర్థయేత్
అరణ్య నోమయేనైవ పుటాండద్యాచ్చ తు ర్దశ. 129

ఇంద్ర నోపక సంకాశం జాయతే నాత్ర సంశయః
తచ్ఛూర్ణం మధునా యుక్తం శుద్ధతారం తు రంజయేత్ . 130

రంజయేత్తీణి వారాణి శోభనం హేమ జాయతే
యేష కపాలికా యోగస్సర్వలోహాని రంజయేత్ . 138

రంజపద్మాద్ధసూతం చ్చ, వజ్రబద్ధం చ రంజయేత్
అరచూర్ణపల్లెకం చ మృతనాగం పలం తథా. 132

వంగాధ్రకం పల్లెకం చ తీక్ష్ణచూర్ణం వలం తథా
త్రీ శుల్బం నాగవంగ్ చ శత్రై కాంశే సమన్వితమ్. 133

త్రీ శుల్బం గైరికైకైకమ భవా తీక్ష్ణమాక్షికమ్
అభవా తీక్ష్ణభాగా ద్వాత్రయో ఘోషాన్నవారగాత్ 134

తామ్రస్య నవ భాగాస్తుస్తార భాగ చతుష్టయమ్
అభవా దేవదేవేశి! మాక్షికస్య పలద్వయమ్. 135

మయూరగ్రీవతు శ్చైకం మృతనాగపలం తథా

- అథవా వంగ నాగా భ్రమేకైకం సురవందితే! 136
- తీక్షణద్వయం త్రిశుల్బం చ హేమతాప్య చనుష్టయమ్ 137
- యద్యా విమలనై కాంతం వంగం నాగస్త్రోమియఃమ్.
- సశుల్బమథవా హేమ విమలం చ భుజంగమః 138
- యేహమన్యతమం దేవీ పూర్వకల్ప సమన్వితమ్
- అంధ మూషాగం ధ్యాయే భోటో భవతి తక్షణాత్ । 139
- పుటయే త్సూర్వయోగేన రంజయే త్సూర్వయోగతః
- నాగ శుల్బం తథా తీక్షణం కాచాలీ కమ ఉత్తమః । 140
- తేనైవ రంజయేత్తారం సప్తవారం పునః పునః.
- తేనైవ రంజయేద్ధేమ సప్తవారం పునః పునః । 141
- పక్ష్యబీజమిదం శ్రేష్ఠం సర్వకర్మకే డా జయేత్.
- వంగం తీక్షణం కాచాలీ చ శుల్బతారం చ రంజయేత్ । 142
- రంజయేత్సహ హేన్నా తు భవేన్మృత్యుమ సన్నిభమ్.
- రక్తతైలే నిషిక్తం తు లోహసంక్రాంతి నాశనమ్ । 143
- ఆరకాచాలీచూర్ణం తు శుద్ధతారం తు రంజయేత్.
- విమలేన చ నాగేన కాచాలీ పరమేశ్వరీ! 144
- రంజయేత్సర్వలోహాని తారం హేమ విశేషతః.
- రంజయేత్త్రీకి వారాశి జాయతే హేమ శోభనమ్ । 145
- తేనైవ రంజయేద్ధేమ సప్తవారం పునః పునః.
- వంగం నాగం తథా కాంతం శుల్బం తీక్షణం చ మాషీకమ్ । 146
- రవి నాగకాచాలీ చ శుల్బతారం చ రంజయేత్.
- రంజయేత్త్రీకి వారాశి తారాభిష్టం తు జాయతే । 147
- తేనైవ రంజయేద్ధేమ సప్తవారాశి చార్వరి.
- రక్తవర్ణనిషిక్తం తు లోహసంక్రాంతి నాశనమ్ । 148
- లవణోదనిషిక్తం తు లోహసంక్రాంతి నాశనమ్.

వంగం నాగం తథా శుల్బం కపాలీ సురవందితే ।
 హింఃలం వీలకాచేన తుత్థాన్లు లవణేన చ. 149

విషపిత్రాన్లు పిష్టేన హన్యాత్సంక్రాంతి కాలికామ్ ।
 గైరికం గంఃః సూతం తిలతైతేన వేషయేత్. 150

లేపయేత్తారపతాణి దత్వా శుల్బకపాలికామ్ ।
 ఊర్ధ్వార్ధ స్వంఘమాషాయాం శుభం హేమదలం భవేత్. 151

భాగైకం హరితాలస్య భాగైకం గైరికస్య చ ।
 మాక్షికకల్ప-భాగైకం చత్వారో గోలకస్య చ. 152

అంఘమాషాగతం భాగైకం హేమ రంజయతీ క్షిణాత్ ।
 అనేన క్రమయోగేన చతుర్వారం తు రంజయేత్. 153

వక్త్రవీజయదం శ్రేష్ఠం బాలార్క-సన్నిశ్చప్రథమ్ ।
 తేన వర్ణద్వయో త్కర్మః షోడశాంశేన జాయతే. 154

రక్తతైలే నిమ్మికం తు లోహ సంక్రాంతి నాశనమ్ ।

మూర్తి బద్ధ రస లక్షణమ్

గురుత్వ మరుణత్వం చ తీజసా సూర్య సన్నిభమ్ 155

శిఖమధ్యే దృఢం తిష్ఠేన్నూర్తి బంధన లక్షణమ్ ।
 శలాకా జార (గ్రహ) గాద్వాపి మూర్తి బంధత్వ దుష్యతే 156

పట్ట బద్ధ రస లక్షణమ్

శ్వేతం పీఠం గురు తథా మృదు సిక్ధక సన్నిభమ్ ।

అగ్నిమధ్యే యదా తిష్ఠేత్పట్ట బంధస్య లక్షణమ్ 157

యేతల్లక్షణ సంయుక్తం సూర్య కోటి సమప్రథమ్ ।
 పట్టబంధ తు వస్త్రాభం శేచర త్వాది కారకమ్ 158

ఖోటబద్ధ రస లక్షణమ్

కుక్కు-టాండనిభం యత్తు లక్ష్యతే సైంధవం యథా ।

అవర్తితే రసస్త ద్వితోటబద్ధస్య లక్షణమ్ 159

అభవా ఛేదన స్నిగ్ధం రత్నీనా మృదుతా భవేత్ ।
అక్షయం కఠినం శ్వేతం భోట బంధస్య లక్షణమ్ 160

నాగ జీర్ణా శుద్ధ రస లక్షణమ్
శ్వేతం చ విద్ధి స్నిగ్ధం గురు భోజనభోజ (ఛేది)నమ్ ।
నాజీర్ణం విజనీ యాద్ర సేంద్రం కఫ లోపనమ్ 161

ఆర జీర్ణా శుద్ధ రసలక్షణమ్
అకృష్ణశ్చపలా రూక్షః కపిలః కాలి కావృతః ।
తమారజ్జర్ణం జానీయాత్సూతకం వాతకోశకమ్. 162

రసక జీర్ణాశుద్ధ రస లక్షణమ్ ।
ప్రాగుక్తలక్షణైర్యుక్తం సమస్తై ర్జీర్ణ తాం గతమ్ ।
తథా రసక జర్ణం చ రసేంద్రం సాన్నిచాతకమ్. 163
తాదృశం వర్ణయేద్యత్సత్తథా ఖలు ఘనం గురు ।

—సంపూర్ణమ్—

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page, including a library stamp and other markings.]

A RELIABLE HOUSE FOR
PURE MUSK, SAFFRON, SHILAJIT
AND
OTHER VEGETABLE DRUGS & HERBS
BHALLA BROTHERS (REGD)

LUDHIANA, PUNJAB

IN SERVICE OF AYURVEDA FOR THE LAST FOUR DECADES
SUPPLYING PURE ARTICLES.

Phone: 307

వైద్య కళా రీతి శబ్ద కోశము

తయారయి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది

వెల: రు 8-00.

ప్రతి వైద్యునివద్ద ఉండతగినది. విద్యార్థులకు మరీ అవసరము

రూ. 9-65 M. O. చేస్తే రిజిస్టరు పోస్టులో పంపబడును.

చిరునామా:

వేటూరి శంకరశాస్త్రి,

ముక్త్యాల, కృష్ణా జిల్లా. (ఎ. పి.)

Edited by V. Sankara Sastry, Printed & Published by V. Satyanarayana Raju,
at Sree Panduranga Printing Works, Vijayawada-2.

